

FEJÉR VÁRMEGYE
ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG

ELO/24-23/2026.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének 2026. június 25-én
17,00 órai kezdettel az Előszállási Polgármesteri Hivatal tanácskozó termében
megtartott rendes, nyílt üléséről**

NAPIREND

1. Beszámoló a közrend-és közbiztonság helyzetéről
Előadó: Törköly László r. alezredes, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság vezetője
2. Beszámoló a Tűzoltóság 2025. évi tevékenységéről
Előadó: Pásztor László tűzoltóparancsnok
3. Beszámoló a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben
Előadó: Mezőföldvíz KFT képviselője
4. Beszámoló az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről
Előadó: Bagó Kornélia óvodaigazgató
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
5. Tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről
Előadó: Kanik Péter polgármester

6. Jelentés a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
7. Helyi adórendelet felülvizsgálata
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
8. Településképi rendelet megalkotása
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
9. Előirányzat-módosítási javaslat
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
10. Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánítása
Előadó: Kanik Péter polgármester
11. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
12. Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
13. 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezése (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
14. Gyermekek Előszállás Polgárává fogadása (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
15. Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási ügye
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
16. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlat kérés
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
17. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlat kérés

Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

18. Tájház értékesítése

Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

19. Játsszótéri szerződésmódosítás (Biohárs KFT)

Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

20. Hulladékgyűjtési önkormányzati rendeletek felülvizsgálata

Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

21. Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat vállalkozási szerződésének módosítása

Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Hozott rendeletek száma:

9/2026.(VII.1.) Önkormányzati Képviselőtestületi rendelet
10/2026.(VII.1.) Önkormányzati Képviselőtestületi rendelet
11/2026.(VII.1.) Önkormányzati Képviselőtestületi rendelet

Hozott határozatok száma:

128-148/2026.(VI.25.) Önkormányzati Képviselőtestületi határozat

9/2026.(VII.1.) önkormányzati rendelet: a helyi adókról szóló 22/2015.(XI.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

10/2026.(VII.1.) önkormányzati rendelet: A településkép védelméről szóló 15/2017.(XII.22.) önkormányzati rendelet módosításáról

11/2026.(VII.1.) önkormányzati rendelet: az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026.(II.19.) önkormányzati rendelet módosításáról

128/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta napirendjét

129/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta a közrend-és közbiztonság 2025. évi helyzetéről szóló beszámolót

130/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2025. évi tevékenységéről szóló beszámolót

131/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben készített beszámolót

132/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről szóló beszámolót

133/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről szóló tájékoztatót

134/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület elfogadta a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról szóló jelentést

135/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület döntött a Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánításáról

136/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület döntött a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról

137/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület felülvizsgálta Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának érvényességét

138/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület a 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezésével megbízta Tábiné Nyúl Gabriella művelődésszervezőt

139/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület döntött a gyermekek Előszállás Polgárává fogadásáról

140/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási kérelmét nem támogatta

141/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről döntött

142/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről döntött

143/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület a Tájház értékesítéséről szóló előterjesztést a tárgyalat lehetőségekről történő beszámolóval együtt a 2026. szeptemberi rendes ülésen kívánja felülvizsgálni

144/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület módosította a Biohárs KFT-vel játszótéri eszközök telepítésére kötött vállalkozási szerződést

145/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület a hulladékgazdálkodási témájú rendeletek felülvizsgálatát határozta el

146/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület módosította a Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat vállalkozási szerződését

147/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület Szloboda János Árpád képviselőt jegyzőkönyv hitelesítővé megválasztotta

148/2026.(VI.25.) önkormányzati határozat: a Képviselőtestület Bognár Márk Erik képviselőt jegyzőkönyv hitelesítővé megválasztotta

JEGYZŐKÖNYV

Készült: Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének 2026. június 25-én 17,00 órai kezdettel az Előszállási Polgármesteri Hivatal tanácskozó termében megtartott rendes, nyílt üléséről.

Jelen vannak:

- 1) Kanik Péter polgármester,
- 2) Bognár Márk Erik,
- 3) Flér Henriett,
- 4) Makovics Dávid alpolgármester,
- 5) Szloboda János Árpád képviselők

Tanácskozási joggal:

- 1) Győriné Tar Edit jegyző,
- 2) Farkas Dániel rendőr-őrnagy, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság képviselőjében,
- 3) Pásztor László tűzoltó-őrnagy, a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság tűzoltóparancsnoka,
- 4) Bodonyi-Kovács Tamás a Mezőföldvíz KFT Dunaújvárosi és Dunaföldvári Főmérnökségének területi vezetője,
- 5) Bagó Kornélia óvoda-igazgató,
- 6) Vargáné Bíró Ildikó pénzügyi főmunkatárs

Igazoltan távol:

- 1) Eper Roland képviselő,
- 2) Tábiné Nyúl Gabriella képviselő

Napirend előtt

Kanik Péter polgármester: sok szeretettel és nagy tisztelettel köszöntöm a képviselőtestület tagjait és a meghívott vendégeket a mai rendes, nyílt képviselőtestületi ülésünkön. Megállapítom, hogy a rendes, nyílt képviselőtestületi ülés a képviselők 5 fős jelenlétével határozatképes, 2 fő, Eper Roland és Tábiné Nyúl Gabriella képviselők jelezték előzetesen, hogy a mai képviselőtestületi ülésen nem tudnak részt venni, tehát igazoltan vannak távol, a rendes, nyílt ülést megnyitom. Kérem a képviselőtestulettől a mai ülés napirendjének elfogadását, a következő módosításokkal: a 18. napirendi pontban szereplő Előszállási Horgászegyesület kérelmét törölni javaslom a napirendből, 20. napirendi pontként javaslom viszont tárgyalni a hulladékgazdálkodási önkormányzati rendeletek felülvizsgálatát, valamint 21. napirendi pontként a Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat kivitelezői szerződésének módosítását. Kérdésem, ki az, aki egyetért a mai rendes, nyílt ülés napirendjével a javasolt módosítással?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
128/2026.(VI.25.) határozata
a napirend elfogadásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 5/2019.(XI.30.) önkormányzati rendelete 33. § (1) bekezdése alapján a polgármester által előterjesztett alábbi napirendi pontokat elfogadja:

NAPIREND

1. Beszámoló a közrend-és közbiztonság helyzetéről
Előadó: Törköly László r. alezredes, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság vezetője
2. Beszámoló a Tűzoltóság 2025. évi tevékenységéről
Előadó: Pásztor László tűzoltóparancsnok
3. Beszámoló a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben
Előadó: Mezőföldvíz KFT képviselője
4. Beszámoló az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről
Előadó: Bagó Kornélia óvodaigazgató
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
5. Tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről
Előadó: Kanik Péter polgármester
6. Jelentés a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
7. Helyi adórendelet felülvizsgálata
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
8. Településképi rendelet megalkotása
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
9. Előirányzat-módosítási javaslat
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
10. Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánítása
Előadó: Kanik Péter polgármester

11. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
12. Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
13. 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezése (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
14. Gyermekek Előszállás Polgárává fogadása (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
15. Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási ügye
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
16. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlat kérés
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
17. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlat kérés
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
18. Tájház értékesítése
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
19. Játsszótéri szerződés módosítás (Biohárs KFT)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
20. Hulladékgazdálkodási önkormányzati rendeletek felülvizsgálata
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

21. Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat vállalkozási szerződésének módosítása

Előadó: Kanik Péter polgármester

Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

I. Napirend tárgyalása

1. Beszámoló a közrend-és közbiztonság helyzetéről

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: első napirendi pontunk beszámoló a közrend-és közbiztonság helyzetéről. Sok szeretettel köszöntjük Farkas Dániel őrnagy urat és köszönjük, hogy itt van a mai napon velünk. Megkaptuk előzetesen a beszámolót, amit köszönünk szépen. Nem tudom, esetleg szeretné-e kiegészíteni valamivel?

Farkas Dániel rendőr őrnagy: igazából csak meg szeretném köszönni a tavalyi évi segítséget. Megnéztem, ugyan én készítettem el, én csináltam, csak rá kellett nézmem, nem szeretném kiegészíteni a beszámolót, nagyon jó számok vannak benne, bármi, amivel kiegészíteném, szerintem csak elrontanám. Úgyhogy nem szeretném kiegészíteni, tényleg, szerintem nagyon jól sikerült a tavalyi évünk is. Ha valakinek van kérdése, nyugodtan tegye fel. Nagyon köszönöm a rendőrség nevében, és egyébként kapitány úr távollétéért elnézést kér.

Kanik Péter polgármester: én is köszönetet szeretnék mondani a tavalyi, illetve az idei évi együttműködésért a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságnak, azon belül a Mezőfalvai Rendőrségnek. Állandó kapcsolatban állunk és telefonálunk, ha bármi történik és te megoldod folyamatosan azokat a problémákat, amit jelzek, úgyhogy köszönjük szépen ezt a falu és a képviselő-testület nevében. Annak pedig külön örülök, hogy nagyon sokszor jelen vannak a rendőrök itt Előszálláson, tehát aktív a jelenlét, folyamatosan találkozunk velük, úgyhogy köszönjük szépen nektek ezt a jelenlétet és további sok sikert és kitartást kívánunk a munkátokhoz.

Farkas Dániel rendőr őrnagy: köszönjük szépen.

Kanik Péter polgármester: amennyiben a beszámolóhoz nincs kérdés, hozzászólás, javaslom a képviselőtestületnek, hogy fogadja el a rendőrségi beszámolót. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a beszámolót?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
129/2026.(VI.25.) határozata
a közrend-és közbiztonság 2025. évi helyzetéről szóló beszámolóról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság által készített közrend-és közbiztonság 2025. évi helyzetéről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

2. Beszámoló a Tűzoltóság 2025. évi tevékenységéről

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: a második napirendi pont beszámoló a tűzoltóság 2025. évi tevékenységéről. Sok szeretettel köszöntöm a képviselőtestületi ülésen Pásztor László tűzoltóparancsnok urat. Megkaptuk előzetesen a beszámolót, esetleg, amennyiben szeretné kiegészíteni a beszámolót, kérem tegye meg.

Pásztor László tűzoltóparancsnok: kiegészíteném néhány szóban a beszámolót. Szeretném tisztázni, ez a Hivatásos Tűzoltóparancsnokság beszámolója a tavalyi éves tűzvédelmi tevékenységről. Aztán hogy a kirendeltségből mi lesz még, nem tudjuk, mert egy szervezeti átalakítás van kilátásban nálunk, ezt a Belügyminisztérium kommunikációjából már részben lehetett hallani. Egyébiránt csak annyival szeretném még kiegészíteni, hogy Előszálláson és Daruszentmiklóson működik egy önkéntes tűzoltó egyesület, Krajczár Arnold működteti és rengeteget segítenek nekünk a tűzoltási, műszaki mentési feladatokban. Sokszor előbb kiérnek a keresett helyszínekre itt helyben, mint mi Dunaújvárosból, ezúton szeretném megköszönni az ő munkájukat is. Ennyivel szerettem volna kiegészíteni.

Kanik Péter polgármester: köszönjük szépen. Én is meg szeretném köszönni a munkátokat. Többször volt sajnos Előszálláson tüzeset is, volt halálos baleset is. Majdnem mindig jelen szoktam lenni ezeknél a problémáknál, legutóbb, amikor történt sajnos az a szerencsétlen baleset, éppen csőtörés volt a településünkön. Éjjel fél 2-kor feküdtem le, fél 5-kor csörgött a telefon, Krajczár Arnold hívott, és már nem tudtam lefeküdni és kimentem a helyszínre, úgyhogy végig néztem ezt az egész dolgot. Elmondhatom, hogy tényleg mindig szakszerűen és együttműködően a tűzoltók is segítenek, úgyhogy köszönjük szépen a munkátokat, és kérem, hogy a továbbiakban is ezt az együttműködést folytassuk, és kitartást kívánok a munkátokhoz.

Pásztor László tűzoltóparancsnok: köszönjük szépen!

Kanik Péter polgármester: amennyiben nincs kérdés, hozzászólás a beszámolóhoz, azt elfogadásra javaslom a képviselőtestületnek. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a beszámolót?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
130/2026.(VI.25.) határozata
a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság 2025. évi tevékenységéről szóló
beszámolóról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság által készített 2025. évi tevékenységről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

3. Beszámoló a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben
 (Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: a harmadik napirendi pont beszámoló a 2025. évi nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben. Itt köszönhetjük körünkben Bodonyi-Kovács Tamást, a Mezőföld Kft. főmérnökét. Köszönjük szépen, hogy eljöttél Tamás, megkaptuk előzetesen a beszámolót. Szeretnéd-e esetleg ezt kiegészíteni valamivel?

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: pár szóban egy kicsit hozzátennék, ez nemcsak a közszolgáltatási dologra vonatkozik, nemcsak a szippantási tevékenységünkre. Jelenleg a szippantási tevékenységet elég kevés helyen kell igénybe venni, mert elég jól ki van építve az ivóvíz-, illetve a szennyvízellátás Előszálláson, illetve hozzávehetjük Daruszentmiklóst is, hiszen az ivóvízzel összekapcsolódtok. Én azt mondom egyébként, hogy egészen jó a település ivóvízellátása, most hőségriadó van, és hétvégére még erősebb lesz a meleg. Úgy nézünk ki, hogy a kútjaink rendben vannak, be vagyunk tárazva vízzel folyamatosan, remélhetően a nyomásfokozóink folyamatosan mennek. Ami viszont itt a következő időszakban várható, ha ennek vége lesz, vagy ha most meglesznek a GFT-k - majd jövök egyébként hozzád egyeztetni -, elmondanám, mi az, amiben a jövőre nézve gondolkodunk. Egyébként a tavalyi beszámoló van egy kicsit átalakítva, mert elég sok mindent letudtunk a tavalyi évben, amire kaptunk forrást, reméljük, az idén azért többet kapunk, majd meglátjuk. Szeretnénk, vagyis gondolkodunk egy toronyban, az egy kicsit komolyabb beruházás, pont azért, mert ha valami gond lenne a nyomásfokozókkal, akkor abszolút nem lenne víz egyik településen sem, és ez egy kicsit veszélyes lenne. Én szeretném ezt nagyon erőteljesen felfelé képviselni. Itt a forráshiány lesz a kérdés, vagy a forrás biztosítása lesz a kérdés. Én két éve vagyok egyébként a Mezőföldvíz KFT-nél, azon belül is egy éve vagyok itt a környéken. Amit tapasztaltam, ami a vízminőséget illeti, itt vasas, mangános a víz, a vízminőség javítása érdekében felújításokat kell végeznünk, ez benne van a GFT-ben, ezt is erőteljesen fogom képviselni, hogy ezt csináljuk meg, mert 2014-es indulása óta nem volt igazán karbantartás, főleg amivel a vízminőség javulása várható a településen. Az ivóvíz biztonsága miatt szeretnénk egy-egy rákötést csinálni, ami a gerincvezetékeknek a kiegészítését vetné elő, hogy ne csak egy irányból kapja Előszállás a vizet a vízműtelepről, hanem több irányból, ha az egyikkel gond van, akkor a másikról tudjon jönni a víz. A nyomás miatt szeretnénk a tornyot is, hogy folyamatosan meglegyen a nyomás, ne rángassuk a hálózatot a nyomásfokozókkal. Van egy településrész, ahová nyomásfokozót tervezünk beépíteni, ezzel kapcsolatosan lakossági oldalról is volt megkeresés és önkormányzati oldalról is. Az ivóvíz részleggel kapcsolatban nincs más észrevételem.

Szennyvízen szerintem a kollégák elég ügyesek, nagyon jól dolgoznak, próbálunk rövid időn belül mindenhova odaérni. A tisztítótelep jól működik, megfelelően tudjuk tisztítani a szennyvizet. Ott egy kisebb fejlesztést próbálunk csinálni, hogy az iszapelvitelt minél jobban, optimálisabban tudjuk kezelni. Az iszapelhelyezést pedig a jövőben vagy mezőgazdaságban fogjuk megoldani, illetve van egy tervezetünk, az pedig egy biogázosító üzem lenne majd Dunaújvárosban, de ez nagyon, „ha, ha”, ha kapunk rá forrást, ha lesz rá engedély. Röviden, tömören ennyit szerettem volna hozzáfűzni.

Kanik Péter polgármester: köszönöm szépen a kiegészítést, van-e esetleg valakinek kérdése, észrevétele?

Szloboda János Árpád képviselő: csak egy kérdésem lenne, nézegettem a Mezőföldvíz KFT honlapját, nálunk nincs vízkorlátozás? Most több helyen is van az országban.

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: nincsen, Előszálláson nem csináltunk sehol vízkorlátozást, országosan van ilyen tilalom. Most éppen kettő munkát mondtunk vissza, ami nem a mi munkánk lett volna, éppen mellettünk a Hunyadi parkban, Dunaföldváron lett volna egy másik tűzcsap áthelyezés, amit megint nem mi végeztünk volna el, hanem külső vállalkozás kért rá engedélyt. Ez péntekre volt betervezve, a jövő héten valamikor lesz elvégezve, ha lejjebb megy a hőmérséklet.

Szloboda János Árpád képviselő: tehát akkor a kutak bírják a vízigényt?

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: a kutakban van vizünk, jó mennyiségű, jó minőségű vizünk van, ki is tudjuk termelni, a szivattyúk rendben vannak, a csöveket cseréltük nem olyan régen.

Szloboda János Árpád képviselő: én csak a víz mennyiségére gondoltam.

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: nincs vele gondunk.

Győriné Tar Edit jegyző: én csak annyit kérdeznék, hogy hova tervezik helyileg ezt a tornyot?

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: magához a vízműtelephez gondoltam én, de ezt majd egy tervező megnézi, mert két településre vonatkozóan lenne összerakva. Én egy 200 köbméteres toronyban gondolkodom, ha az árakat nézem, akkor 30-60 millió forint között lenne. Persze ez sem önkormányzati erőből, sem a mi részünkről nem megy, mivel állami tulajdonban van, az államtól kell majd engedélyt kérni, de ha tudunk lobbizni és a két önkormányzat mondjuk jó helyen van és mi is jól passzolunk, lehet, hogy egy pályázatba bele tudnánk venni.

Győriné Tar Edit jegyző: azt nem tudom, hogy mennyire tudják azt, én ugyan nem értek hozzá, csak tényleg mivel éppen itt futott össze nálam ez a két ügy, hogy a vízműtől nem messze fogják fűrni azt a kutat, amibe gázt préselnének, és amivel több száz méterre lemennek.

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: semmi köze hozzá, nem érinti a mi vízbázisunkat, attól messze van eleve, egyébként is mélyfúrású dologról beszélnek, talán 1300 méterre fognak lefűrni.

Győriné Tar Edit jegyző: szóval ezt a tervet az nem befolyásolja?

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: abszolút nem, mert a mi kútjaink 160 méter mélyek, ott pedig 1300 méterre fognak lefújni.

Simon Mihály a Kulturális, Szociális és Sport Bizottság tagja: ilyen tornyoknak az építése a mostani időkben nem történt, 30 évre visszamenőleg én nem is láttam ilyet, hogy építettek volna.

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: ennek kapcsán egy kicsit a múltba kell visszamenni. 1990-ben rendszerváltás történt. Előtte a víziközművek megyei szintűek voltak, mindenki a saját kis településeire tudott összpontosítani. Harminc éven keresztül volt vízügyi igazgatóság, és be volt osztva mindenki. Ez megborult, az önkormányzatok megkapták üzemeltetésre a vízműveket, nem társultak, hanem piciben megpróbált mindenki maga üzemeltetni. És innentől kezdve a pénzeket nem hagyták benne a cégben, nagyon sok amortizáció esett ki ebből, tehát a bevételek, azok a pénzek nem jöttek vissza, nem lettek beforgatva, és mindenki saját magában gondolkodott. És innentől kezdve nem volt meg a régió, vagy a területi rész, és nem tudták összeadni a pénzeket, illetve nem figyeltek a műszaki tartalmakra. A víziközművek most nagyon nehéz helyzetben vannak olyan szempontból, hogy 1990-től egészen 2011-ig önkormányzati üzemeltetésben voltak, és nagyon sok pici önkormányzat nem ruházott vissza, hanem kivette a pénzt, mert volt bevétel, úgy voltak vele, hogy majd megcsinálom, csak közben leromlott a víziközmű rész. 2011-ben megjött az új rendelet, 2013-ban a végrehajtási, onnantól kezdve pedig a víziközmű-adó, illetve az árbefagyasztás teljes mértékben tönkretette a vízművek gazdálkodását és jelen pillanatban ott tartunk, hogy a Nemzeti Vízművek most összefogtak 18-an, abból 16 víziközmű, a nagyobbak, a regionálisak, illetve a ZRT-k megmaradtak, illetve az önkormányzati félig állami tulajdonban. Mi is most küzdünk, mert állami támogatás kell hozzá, mert egyszerűen olyan alacsony árak vannak lakossági oldalról, illetve ipari oldalról, hogy nem tudjuk finanszírozni saját magunkat.

Kanik Péter polgármester: köszönetet szeretnék én is mondani, mert itt mondtad, hogy másfél-két éve vagy itt a Mezőföldvíznél, pont akkor, amikor én is polgármester lettem, tehát azóta együtt dolgozunk. Többször is volt olyan, hogy még éjjel is telefonáltunk, amikor például volt csőtörés, tehát mindig számíthatok tényleg rád, és tényleg, bármit kérek, kivezényled a kollégáidat rögtön. Úgyhogy köszönjük szépen ezt az együttműködő munkát, és bízom a jövőben is, hogy ugyanilyen együttműködően fogunk tudni dolgozni, és sok sikert kívánok a továbbiakban is a munkátokhoz.

Bodonyi-Kovács Tamás főmérnök: köszönjük szépen, nyugodtan keressetek bármikor.

Kanik Péter polgármester: amennyiben nincs kérdés, hozzászólás a beszámolóhoz, azt elfogadásra javaslom a képviselőtestületnek. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a beszámolót?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
131/2026.(VI.25.) határozata
a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó
közzszolgáltatással összefüggésben készített beszámolóról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a Mezőföldvíz KFT által a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közzszolgáltatással összefüggésben készített beszámolót elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

4. Beszámoló az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről
 (Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: negyedik napirendi pont beszámoló az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről. Megkaptuk előzetesen az óvodától a beszámolót, ami igen részletes és minden szakmai dolgot tartalmaz.

A beszámolót összevont bizottsági ülés keretében a bizottságok előzetesen megtárgyalták és elfogadásra javasolják a képviselőtestületnek. Kérdésem, ki az, aki elfogadja az óvoda tevékenységéről szóló beszámolót?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
132/2026.(VI.25.) határozata
az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről
szóló beszámolóról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

5. Tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről
 (Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: a következő napirendi pont tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről. Néhány mondatban kiegészíteném az írásos tájékoztatót.

A Versenyképes Járások Programban elnyert pályázatokhoz a táblák és a matricák elkészültek. Itt egyeztettem a minisztérium munkatársaival, nagyon segítőkészek voltak, úgyhogy

megszülettek a táblák, aminek az összege 32.030 forint volt, ezek holnap meg fognak érkezni. Ezek szükségesek az elszámoláshoz, a beszámoló elkészítéséhez.

A Vincze Kft képviselőjében Vincze Sándor jelezte, hogy itt a szemben lévő telket vissza szeretné vásárolni. Még elődömmel, Farkas Imrével kötöttek egy szerződést, amely szerint 2023. december 31-ig tudja fenntartani Vincze Sándor ezt a területet. Ez már két és fél éve lejárt és mondta, hogy az adásvételi szerződés 8. pontja szerinti visszavásárlási jogával élni kíván. Amit mi kifizettünk, vételárat a telekért, illetve a parkoló rész térkövezését, Vincze Sándor nyilván ezt úgy fogja visszavásárolni, hogy teljes árban ezt ki is fogja fizetni. De ezt majd a következő vagy a rendkívüli testületi ülésen fogjuk tárgyalni, hiszen közben az a terület közterület lett, és meg kell vizsgálnunk azt, hogyan tudjuk azt újra forgalomképes területté nyilvánítani, aztán majd értékesíteni. Úgyhogy majd erről a soron következő vagy rendkívüli testületi ülésen fogunk dönteni, mert Vincze Sándoréknak ezzel a telekkel van a jövőben tervük. Láthatóak, hogy az Egészség ház szigetelése, illetve a külső rendbetétele hamarosan a végéhez ér, tehát el tudunk azzal is majd számolni. Itt mivel egy bölcsőde fog létesülni a volt szépség ház helyén, indokolt, hogy kerítést csináltassunk oda. Eredeti terv ott egy korlát lett volna, ami a Versenyképes Járások Program pályázatában eredetileg szerepel munkadíjjal, anyaggal együtt. De mivel bölcsőde fog létesülni, kerítés kell, ezért fém lécből fogjuk megcsinálni a kerítést, erre 268.712 forintos árajánlatot kaptunk. Itt ilyen ujjprofillal lesz védve, hogy a gyerekek kezét ne karcolja, ne legyen balesetveszélyes. Ennek is a kivitelezése folyamatban van. Az Egészség ház felújításának befejező időpontja június 30-a, a bölcsődéé augusztus 15-e, addig kell befejeznünk. Ha indokolt nyilván, akkor a bölcsődénél tudunk időponthosszabbítást kérni, de ott is azt gondolom, hogy elég jól haladnak a munkálatok. Én nagyon bízom benne, hogy határidőre végezni fognak.

A kereskedelmi iskolában tudjátok, hogy az idei évben vállaltam óraadói munkát. Ez október elsejétől január elejéig volt, most nem fogok már vállalni, tehát úgy volt, hogy hétfőn mentem délután háromtól hatig, és szerdánként kéthetente voltam délután 4-től 6-ig. De nem fogok már ilyesfajta munkát végezni, mert nagyon leterhelő volt felkészülni az órákra, aztán dolgozatot javítani, tehát nem fér ez így bele most nekem jelenleg. Akkor is, ha kevés óraszám, de nekem, mivel kezdő pedagógus vagyok, sokat kellett készülnöm rá, úgyhogy most ideiglenesen a tanítási munkámmal fel fogok hagyni. Amennyiben nincs kérdés, hozzászólás a tájékoztatóhoz, valamint az elhangzott szóbeli kiegészítéshez, javaslom a polgármesteri tájékoztató és a szóbeli kiegészítés elfogadását. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a tájékoztatót?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének

133/2026.(VI.25.) határozata

a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről szóló tájékoztatóról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről szóló tájékoztatót az ülésen elhangzott kiegészítéssel együtt elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

6. Jelentés a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról
(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: hatodik napirendi pont jelentés a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról. Nincs olyan határozat, aminek a végrehajtása ne történt volna meg határidőre, így javaslom a jelentés elfogadását. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a jelentést?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
134/2026.(VI.25.) határozata
a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a

99/2026.(IV.30.) önkormányzati határozat,
115/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
120/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
122/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
124/2026.(V.21.) önkormányzati határozat

végrehajtásáról szóló jelentést elfogadja.

Felelős: Győriné Tar Edit jegyző

Határidő: 2026. június 25.

7. Helyi adórendelet felülvizsgálata

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: hetedik napirendi pont a helyi adórendelet felülvizsgálata. Ezt már több képviselőtestületi ülésen tárgyaltuk többszöri határidőmódosítással, hogy jegyzőnő ezt megfelelően tudja átdolgozni. Most megszületett a végső előterjesztése, ami valószínűleg majd a Kormányhivatal részéről is már elfogadható lesz. De átadom jegyzőnőnek a szót, ha szeretné kiegészíteni valamivel.

Győriné Tar Edit jegyző: ha a szándék, amit megfogalmazott a testület továbbra is az, hogy mentesítve legyenek azok a telkek, akik eddig mentesek voltak, továbbra is fennáll, akkor ezt tartalmazza a tervezet. De lehet, hogy lesz a későbbiekben olyan adóalany, akinek nem lakóházzal szembeni telke van, ott elképzelhető, hogy kell fizetni majd, mert már tovább nem lehetett leszűkíteni a szabályozást. Az is elképzelhető, hogy lesz a faluban másik utcában is olyan, akinek ugyanabban az utcában van egy lakóháza és van egy telke szemben, hogy ő is mentesítve lesz az adó alól. Nyilván ez volt a cél, hogy legyen sokkal egyenlőbb a mentesség igénybevételeének lehetősége. Ezen kívül az is változás, hogy az összes belterületi beépítetlen terület 50 százalékos adókötelezett lesz.

Kanik Péter polgármester: teljesen jól át van dolgozva, amit korábban beszéltünk, az szerepel az előterjesztésben és ha elfogadják, akkor örülni fogunk neki. Összevont bizottsági ülés

keretében a két bizottság előzetesen a helyi adórendelet felülvizsgálatáról szóló előterjesztést megtárgyalta, a képviselőtestületnek elfogadásra javasolja az előterjesztett rendeletmódosítást. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a rendeletmódosítást?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő rendeletet alkotta:

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2026.(VII.1.)
önkormányzati rendelete**

a helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

(A rendelet szövege teljes terjedelemben a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

8. Településképi rendelet megalkotása

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: nyolcadik napirendi pont a településképi rendelet megalkotása. Átadom a szót jegyzőnőnek.

Győriné Tar Edit jegyző: a felülvizsgálat oka az volt, hogy a településképi rendeletekben szabályozott természeti képződményeket nem helyezheti védettség alá a helyi önkormányzat, mivel az most már magasabb szintű jogszabályban szabályozott. Azt felül kellett vizsgálni, de ezzel együtt az idő múlásával egy-két dolgot helyre kellett tenni a rendeletben jogszabályi változások miatt, ezek kerültek átvezetésre. Most készen van, amennyiben elfogadásra is kerül, fölkerül az elektronikus rendszerbe, ott már csak az állami főépítész vizsgálhatja, de mivel minden hatóság javaslata bele lett dolgozva, remélhetőleg nem lesz már feladatunk vele, át fog menni minden hatóságon.

Kanik Péter polgármester: összevont bizottsági ülés keretében a bizottságok a településképi rendelet megalkotásáról szóló előterjesztést megtárgyalták és az előterjesztett településképi rendeletmódosítást elfogadásra javasolják a képviselőtestületnek. Kérdésem, ki az, aki elfogadja az előterjesztett rendeletmódosítást?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő rendeletet alkotta:

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2026.(VII.1.)
önkormányzati rendelete**

**A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet
módosításáról**

(A rendelet szövege teljes terjedelemben a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

9. Előirányzat-módosítási javaslat

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: kilencedik napirendi pont az előirányzat-módosítási javaslat. Itt mindhárom intézménynél, az önkormányzatnál, a polgármesteri hivatalnál és az óvodánál is kellett előirányzatot módosítanunk, mivel emelkedtek a bevételeink.

Összevont bizottsági ülésen előzetesen a két bizottság az előirányzat-módosítási javaslatot megtárgyalta, javasolja a képviselőtestületnek az előirányzat-módosítási javaslat elfogadását. Kérdésem, ki az, aki elfogadja az előirányzat-módosítási javaslatot?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő rendeletet alkotta:

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2026. (VII.1.)
önkormányzati rendelete**

**az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati
rendelet módosításáról**

(A rendelet szövege teljes terjedelemben a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

10. Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánítása

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: tizedik napirendi pont a Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánítása. Ezt is az előző testületi ülésen tárgyaltuk és olyan döntés született, hogy vizsgáljuk felül, van-e lehetőség az érintett útszakasz kitisztítására. Megnéztük a szóban forgó utat jegyző asszonnyal és Bertalan Imrével és megállapítottuk, hogy nem tudjuk ezt az utat olyan mértékben kitisztítani, hogy eredeti állapotában lehessen használni. Nem alkalmas semmilyen gépjárművel, de még mezőgazdasági járművekkel történő áthaladásra sem.

Győriné Tar Edit jegyző: még ha meg is csinálnánk az utat, nem csak hogy teljesen ésszerűtlen arra haladni, de eső esetén még nagyon sáros is a löszös talaj miatt.

Pont célszerű egy olyan tábla kihelyezése, ami az előterjesztésben szerepel, mert az éppen azt a célt szolgálja, hogy járművel ne hajtsanak be, de kerékpárral, gyalogosan be lehet menni azon a szakaszon.

Kanik Péter polgármester: ezért javasoljuk a „Zsákutca kerékpáros tovább haladási lehetőséggel” tábla kihelyezését.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok a Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánításáról szóló előterjesztést előzetesen megtárgyalták, javasolják a képviselőtestületnek a határozati javaslatban foglaltak szerint a Gyóni Géza utca kereszteződésében a „Zsákutca kerékpáros tovább haladási lehetőséggel” elnevezésű tábla elhelyezését. Kérdésem, ki az, aki egyetért a tábla kihelyezésével?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
135/2026.(VI.25.) határozata
a Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánításáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az Árpád utca és Gyóni Géza utca kereszteződésében a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 17.§ (1) bekezdés c/1. pontjában megjelölt, „Zsákutca kerékpáros tovább haladási lehetőséggel” elnevezésű tábla elhelyezését rendeli el.

A Képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert az 1 db közúti jelzőtábla és oszlop beszerzésére és kihelyezésére.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 30. (a kihelyezésre)

11. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pontunk a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal. Itt három cégtől kértünk árajánlatot, erről az előző testületi ülésen döntöttünk. A három cég közül egy nem adott árajánlatot.

A két beérkezett árajánlat közül a legkedvezőbbet a Firmiter Hanga KFT adta, bruttó 1 079 500 forint összegben tudja vállalni a közbeszerzési eljárás lefolytatását.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok a beérkezett árajánlatokat megtárgyalták, javasolják a képviselőtestületnek a legkedvezőbb, Firmiter Hanga KFT által adott bruttó 1.079.500 Ft-os árajánlat elfogadását és a Firmiter Hanga KFT megbízását a közbeszerzési eljárás lebonyolítására. Kérdésem, ki az, aki egyetért az árajánlat elfogadásával és a megbízással?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
136/2026.(VI.25.) határozata

KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című, 149.999.999 Ft összegben elnyert pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására a Firmiter Hanga KFT (8230 Balatonfüred, Móricz Zs. u. 18. A. ép., képviseli: Harsányi István ügyvezető) által adott bruttó 1.079.500 Ft-os árajánlatot elfogadja és megbízza a Firmiter Hanga KFT-t a pályázat közbeszerzési eljárásának teljeskörű lebonyolításával.

A képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szóló szerződés aláírására.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a szerződéskötésre)

12. Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: tizenegyedik napirendi pont Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata. Az előző felülvizsgálat 2025 januárjában volt, módosítás a programon akkor nem történt. 2015-ben egy nagyon jól átdolgozott anyagot készített Farkas Imre polgármester úr, a programot most átdolgoztuk, a piros színnel jelzett módosításokkal javasoljuk a képviselőtestületnek elfogadásra.

Ezen kívül az összevont bizottsági ülésen a Pénzügyi és Gazdasági Bizottság elnöke részéről felvetődött javaslatként, hogy az Előszállási Ifjúsági Egyesület, mint civil szervezet szerepeltetésével és tevékenységének rövid ismertetésével egészüljön ki a program „2.6.3. Művelődés, kultúra” alcíme.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok előzetesen a program felülvizsgálatáról szóló előterjesztést megtárgyalták és javasolják a képviselőtestületnek a programban megjelölt módosítások elfogadását, valamint a bizottsági ülésen felmerült javaslat alapján a program kiegészítését. Kérdésem, ki az, aki egyetért a program módosításával?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének 137/2026.(VI.25.) határozata Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program felülvizsgálatáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának érvényességét felülvizsgálta.

A programot az előterjesztésben szereplő módosításokkal, valamint a program 2.6.3. „Művelődés, kultúra” alcímében az Előszállási Ifjúsági Egyesület, mint civil szervezet szerepeltetésével és tevékenységének rövid ismertetésével kiegészítve elfogadja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a program egységes szerkezetbe foglalására)

13. 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezése

Kanik Péter polgármester: tizenkettedik napirendi pont a 2026. augusztus 20-ai ünnepség megszervezése. Javasolom a képviselőtestületnek, hogy az ünnepség szervezésével a művelődésszervezőt, Tábiné Nyúl Gabriellát bízuk meg.

Összevont bizottsági ülésen a két bizottság az ünnepség szervezését előzetesen megtárgyalta és javasolja a képviselőtestületnek Tábiné Nyúl Gabriella művelődésszervező megbízását az augusztus 20-ai ünnepség megszervezésére és lebonyolítására. Kérdésem, ki az, aki egyetért a javaslattal?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
138/2026.(VI.25.) határozata
a 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezéséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a 2026. augusztus 20-ai ünnepség megszervezésével és lebonyolításával megbízza Tábiné Nyúl Gabriella művelődésszervezőt.

Felelős: Tábiné Nyúl Gabriella művelődésszervező

Határidő: 2026. augusztus 20.

14. Gyermekek Előszállás Polgárává fogadása

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: tizennegyedik napirendi pont a gyermekek Előszállás Polgárává fogadása. A tavalyi évben 5 ezer forintos DM-es utalványt adtunk a szülőknek, illetve egy szál virágot, valamint egy emléklapot kaptak.

Összevont bizottsági ülésen a két bizottság ezt a napirendi pontot szintén tárgyalta: azt javasolja a képviselőtestületnek, hogy a gyermekek Előszállás Polgárává fogadása az augusztus 20-ai ünnepség keretében kerüljön megtartásra a szülők részére 5.000 Ft-os ajándékutalvány, emléklap és egy szál virág adományozásával. Kérdésem, ki az, aki egyetért a bizottsági javaslattal?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
139/2026.(VI.25.) határozata
a gyermekek Előszállás Polgárává fogadásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a gyermekek Előszállás Polgárává fogadását a 2026. augusztus 20-ai ünnepség keretében kívánja megtartani, a szülők részére 5.000 Ft-os ajándékutalvány, emléklap és egy szál virág adományozásával.

Felelős: Tábiné Nyúl Gabriella művelődésszervező

Határidő: 2026. augusztus 20.

15. Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási ügye

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pont Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási ügye. A kérelmező az 1420/1-es helyrajzi számú önkormányzati tulajdonban lévő telket szeretné megvásárolni, ami az Egészségház parkolójától teljesen le a Lak-patakig terjed. Nekem nem volt tudomásom arról, hogy a parkoló is beletartozik ebbe a részbe, mert ő csak a hátsó részt vásárolná meg, amire úgymond nekünk nincs szükségünk, viszont a parkolóra igen, mivel ott van az Egészségház, ott van a fogorvos, ott van a védőnő, ott van a bölcsőde, oda indokolt lesz parkoló kialakítása és a hatóság fogja is kérni. Most jelenleg rendelkezünk megfelelő minőségű és mennyiségű parkolóval, de ha azt most eladnánk, akkor ez problémás lenne. Esetleg felmerülhet a telek megosztásának lehetősége, de ez is problémás, eleve nem lehet megközelíteni közterületről, ha a hátsó részt keresztben elvágjuk. Most úgy néz ki a térképen, hogy az Egészségház mellett megy be egy vékony csík, ami közterületnek van nyilvánítva azért, hogy a hátsó garázst meg lehessen közelíteni közterületről autóval. Ezt a közterületet meg kellene lefelé hosszabbítani. Tekintettel arra, hogy itt három intézmény fog működni ebben az épületben, nem célszerű ennek a területnek az eladása. Korábban már volt igény ennek a területnek a megvásárlására, de éppen ez volt a probléma öt-hat évvel ezelőtt is. Elmondtam a bizottsági ülésen, hogy a módszertani szakértő is rákérdezett a parkolóra, ezt kérni is fogják a hatóságok, mert csak úgy adják ki az engedélyt, ha rendelkezünk parkolóval. Összevont bizottsági ülés keretében a bizottságok előzetesen a kérelmet megtárgyalták és nem javasolják a kérelemben szereplő, 1420/1 hrszámú önkormányzati ingatlan értékesítését. Kérdésem, ki az, aki egyetért a bizottsági javaslattal?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének

140/2026.(VI.25.) határozata

Kincses Gábor ingatlanvásárlási kérelméről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete Kincses Gábor Előszállás, Balatoni út 58. szám alatti lakos 1420/1 hrszámú önkormányzati ingatlan megvásárlására benyújtott kérelmét nem támogatja, az ingatlant nem kívánja értékesíteni.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a kérelmező értesítésére)

16. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlat kérés

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pont a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlat kérés.

Az előterjesztésben foglaltak szerint Sági Péter egyéni vállalkozótól, a PLAN-ÉTA Építő és Vállalkozó KFT-től, az MTK Group BT-től és Theisz Imre egyéni vállalkozótól kérnénk árajánlatot.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok az árajánlat kérésről szóló előterjesztést megtárgyalták és javasolják a képviselőtestületnek az előterjesztésben szereplő cégek, egyéni vállalkozók megkeresését árajánlat kérés céljából. Kérdésem, ki az, aki egyetért az árajánlat kéréssel?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
141/2026.(VI.25.) határozata
KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki
ellenőri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat megvalósításához szükséges műszaki ellenőri feladatok ellátására árajánlatkéréssel kívánja megkeresni a következő cégeket:

1./ Sági Péter EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Munkás u. 24.
 Adószám: 56279700-1-27
 Telefonszám: 06307112405
 e-mail: sagipeter@sagi.co.hu

2./ PLAN-ÉTA Építő és Vállalkozó Kft.

Székhely: 7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.
 Adószám: 10258802-2-27
 Telefon: +36-74-319-633
 e-mail: planeta@terrasoft.hu

3./ MTK Group Bt.

Székhely: 2421 Nagyvenyim, Szegfű utca 12.
 Adószám: 25478525-2-07

4./ Theisz Imre EV.

Székhely: 8123 Soponya, Dózsa utca 12.
 Adószám: 58493805-1-27
Telefonszám: 06307528981
 E-mail: theiszimre@freemail.hu.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (az árajánlatkérések megküldésére)
 2026. július 31. (az árajánlatok beérkezésére)

17. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat
projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlat kérés
 (Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pont KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlat kérés. Itt három cégtől kérnénk árajánlatot, Horváth Anita egyéni vállalkozótól, a Protask KFT-től és az Albensis Nonprofit KFT-től.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok az árajánlat kérésről szóló előterjesztést megtárgyalták és javasolják a képviselőtestületnek az előterjesztésben szereplő cégek, egyéni vállalkozó megkeresését árajánlat kérés céljából. Kérdésem, ki az, aki egyetért az árajánlat kéréssel?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
142/2026.(VI.25.) határozata
KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat
projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat megvalósításához szükséges projektmenedzseri feladatok ellátására árajánlatkéréssel kívánja megkeresni a következő cégeket:

1./ Horváth Anita EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Szabadság út 13. 2/2

Adószám: 56707250-1-27

Telefonszám: 06303232423

e-mail: hanita@gmail.com

2./ Protask Kft

Székhely: 7622 Pécs, Siklósi út 27. I. em.

Adószám: 22960816-2-02

e-mail: info@protask.hu

Telefonszám: 06202544215

Képviseli: Gerner Adrienn

3./ ALBENSIS Nonprofit Kft.

Székhely: 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9. 2. em.

Adószám: 25462166-2-07

Telefonszám: 06203154402

Képviseli: Turiné Menczel Andrea

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (az árajánlatkérések megküldésére)

2026. július 31. (az árajánlatok beérkezésére)

18. Táiház értékesítése

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: tizenhetedik napirendi pont a Tájház értékesítése. Korábban már tárgyalásra került az előszállási, 1799/2 helyrajzi szám alatt felvett, Előszállás, Balatoni út 53. szám alatti önkormányzati tulajdonban lévő tájház, ingatlan sorsának kérdése. Az ingatlan állapota jelentősen leromlott, felújítása sürgetővé vált. A korábbi elképzelések szerint a felújítás Leader pályázati forrás bevonásával valósult volna meg, amire az alapítvány tudott volna pályázni, amelynek keretében mintegy bruttó 10 millió forintos támogatási összeg vált volna elérhetővé. Az előzetes szakmai vizsgálatok és tájékoztató alapján azonban megállapítható, hogy a rendelkezésre álló forrás nem elegendő az épület teljes körű és szakszerű felújításához. Ezt a megállapítást a beszerzett statikai szakvélemény is alátámasztja, amely az épület műszaki állapotát rossznak minősíti. A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a szükséges felújítás jelentős többletforrást igényel, amelyet az önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete mellett nem áll módunkban biztosítani, sem saját forrásból, sem pedig várható pályázati önrész biztosításával. Ezzel párhuzamosan figyelembe kell venni, hogy a jövőbeni pályázati és fejlesztési lehetőségek során elsődleges prioritást kell biztosítani a napi működésben érintett közfeladatot ellátó intézmények állagmegóvásának és felújításának. Tehát én azt gondolom, hogy a képviselőtestületnek egy az érdeke, hogy azokat az intézményeket, azokat az épületeket részesítsük előnyben, ha van egy pályázat, ami napi szintű használatban van. Sok ilyen intézményünk van, amire tudnánk még pénzt költeni, akár a belső, akár a külső felújítására. Azért terjesztettem be ezt a témát, hogy napirenden legyen, el kell gondolkoznunk rajta, beszéljünk róla, sajnos fennáll ez a probléma és nem tudjuk, hogy mi lesz a végkimenetele ennek.

Az előzetesen megtartott összevont bizottsági ülésen felmerült véleményként, hogy a tájházban lévő kulturális örökséget, értékeket meg kellene őrizni. Elhangzott, hogy a tájház épülete rendkívül rossz állapotban van, az üvegveranda lassan már kidől, a tartóoszlopok az ajtóval együtt kidőlnek, a tető is nagyon rossz állapotú. Felmerült, hogy a tetőt társadalmi munka bevonásával le lehetne cserélni és ebben az esetben a költségek feleződnének.

Köztes lehetőségként az is felmerült, hogy a tájház esetleges értékesítéséből származó bevételből a Teleházat rendbe lehetne hozni, és ott elhelyezni a most tájházban lévő kulturális értékeket. A Teleház védettség alatt van, a település kulturális öröksége, és ott elhelyezni ezeket az értékeket. Megjegyeztem a bizottsági ülésen, hogy a Teleház épületének rendbehozatalára véleményem szerint kb. 60 millió forintra lenne szükség. Az is elhangzott, hogy az sem lenne jó, ha mindkét épület tönkremenne, ezért azt javasoltam a bizottságoknak az előzetesen megtartott ülésen, hogy a tájház épületének eladásáról ne hozzanak döntést. Egy statikus a Teleház épületét mérje fel és készítsen róla statikai véleményt és vizsgáljuk felül a tájház értékesítéséről szóló előterjesztést a soron következő, szeptemberi bizottsági, illetve képviselőtestületi ülésen. Addigra el tud készülni a statikai vélemény, esetleg tudok beszélni építőipari kivitelezővel is. Átdolgozzuk az előterjesztést és szeptemberben a tájház értékesítésének kérdését újra tárgyaljuk.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok előzetesen a tájház értékesítéséről szóló előterjesztést megtárgyalták, egyetértettek a javaslattal, hogy a Tájház értékesítéséről szóló előterjesztést a szeptemberi rendes ülésen vizsgáljuk felül. Kérdésem, ki az, aki egyetért a bizottsági javaslattal?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
143/2026.(VI.25.) határozata
a Tájház értékesítéséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a Tájház értékesítéséről szóló előterjesztést a tárgyalási lehetőségekről történő beszámolóval együtt a 2026. szeptemberi rendes ülésen kívánja felülvizsgálni.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. szeptember 24. (a tájház értékesítésének ismételt képviselőtestület elé terjesztésére)

19. Játszótéri szerződésmódosítás (Biohárs KFT)

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pontunk a játszótéri szerződésmódosítás. Itt a projekt eredeti határideje 2026. március 15-e volt és 2026. június 15-e lett az új határidő, amikor befejeződött.

Összevont bizottsági ülésen a bizottságok a szerződésmódosítást megtárgyalták, annak elfogadását javasolják a képviselőtestületnek. Kérdésem, ki az, aki egyetért a szerződésmódosítással?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
144/2026.(VI.25.) határozata
a Biohárs KFT-vel játszótéri eszközök telepítésére kötött vállalkozási szerződés
módosításáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az e határozat mellékletét képező Biohárs KFT-vel (7361 Kaposszekcső, Ipari park 541. hrsz., képviseli: Nyisztor Evelin Petra ügyvezető) játszótéri eszközök telepítésére kötött vállalkozási szerződés módosítását elfogadja.

A Képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert a vállalkozási szerződés módosításának aláírására.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 10. (a szerződésmódosítás aláírására)

20. Hulladékgazdálkodási önkormányzati rendeletek felülvizsgálata

(Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: következő napirendi pontunk a hulladékgazdálkodási önkormányzati rendeletek felülvizsgálata. Átadom a szót jegyző asszonynak.

Győriné Tar Edit jegyző: ez már egy nagyon régi rendelet, és azóta nagyon sokszor változott a jogszabály, elérkezett az ideje a felülvizsgálatának. A Kormányhivatal útmutatására került ide a képviselőtestület elé, és elképzelhető, hogy még az avarégetéses témájú rendelet is bele fog tartozni a témába.

Kanik Péter polgármester: összevont bizottsági ülésen a két bizottság előzetesen a hulladékgazdálkodási rendeletek felülvizsgálatáról szóló előterjesztést megtárgyalta. A bizottságok javasolják a képviselőtestületnek 2026. november 30-ai határidővel a rendeletek felülvizsgálatát, előkészítésével pedig Győriné Tar Edit jegyző megbízását. Kérdésem, ki az, aki egyetért a rendeletek felülvizsgálatával?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
145/2026.(VI.25.) határozata
hulladékgazdálkodási témájú rendeletek felülvizsgálatáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a települési hulladékkezelési közszolgáltatásról és a településtisztaságról szóló 13/2018. (XII.17.), továbbá az avar és kerti hulladék égetésének szabályairól 15/2022. (IX. 30.) önkormányzati rendeletek felülvizsgálatát határozza el.

A képviselőtestület felhívja a jegyzőt, hogy a szükséges rendeletmódosítások érdekében az egyeztetési és véleményeztetési eljárás lefolytatásáról gondoskodjon, és annak eredményét alapul véve a végleges rendelettervezeteket terjessze a képviselőtestület elé.

Felelős: Győriné Tar Edit jegyző

Határidő: 2026. november 30.

21. Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére
elnyert pályázat vállalkozási szerződésének módosítása
 (Az előterjesztés írásos anyaga a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Kanik Péter polgármester: utolsó napirendi pontunk a Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat vállalkozási szerződésének módosítása. Kiküldtük az augusztus 31-i határidőmódosításról szóló szerződésmódosítást, viszont beszéltem a minisztériummal. Azt javasolták, hogy toljuk ki december 31-ig, hogy biztos legyen, hogy be tudjuk fejezni a projektet, tehát 2026. december 31-e lenne a teljesítési határidő. Kizárólag a teljesítési határidő módosul a vállalkozói szerződésben, semmi egyéb. Összevont bizottsági ülés keretében a bizottságok a vállalkozási szerződés módosítását szintén tárgyalták és javasolják a képviselőtestületnek a szerződésmódosítás elfogadását. Kérdésem, ki az, aki elfogadja a szerződésmódosítást?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozta:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
146/2026.(VI.25.) határozata
a Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére
elnyert pályázat vállalkozási szerződésének módosításáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az e határozat mellékletét képező, Versenyképes Járások Program keretében térfigyelő kamerarendszer kiépítésére elnyert pályázat kivitelezésére a Simer-Szer KFT-vel (2424 Előszállás, Hunyadi u. 1., képviseli: Simon Zsolt ügyvezető) kötött vállalkozási szerződés 1. számú módosítását elfogadja.

A Képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert a vállalkozási szerződés 1. számú módosításának aláírására.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a szerződésmódosítás aláírására)

Kanik Péter polgármester: mivel több napirendi pont a mai rendes, nyílt ülésen nincsen, a jegyzőkönyv hitelesítők kijelöléséről kell még dönteni. Elsőként javaslom Szloboda János Árpád képviselő jegyzőkönyv hitelesítőként történő megválasztását. Kérdésem, ki az, aki egyetért Szloboda János Árpád képviselő jegyzőkönyv hitelesítőként történő megválasztásával?

A képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozza:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
147/2026.(VI.25.) határozata
a jegyzőkönyv hitelesítő megválasztásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a mai rendes, nyílt képviselőtestületi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 15/2019.(XI.30.) önkormányzati rendelete 53. § (7) bekezdése alapján Szloboda János Árpád képviselőt megválasztja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

Kanik Péter polgármester: második jegyzőkönyv hitelesítőként javaslom Bognár Márk Erik képviselő megválasztását. Kérdésem, ki az, aki egyetért Bognár Márk Erik képviselő jegyzőkönyv hitelesítőként történő megválasztásával?

A Képviselőtestület 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással a következő határozatot hozza:

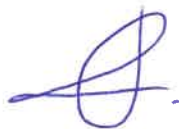
Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének
148/2026.(VI.25.) határozata
a jegyzőkönyv hitelesítő megválasztásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a mai rendes, nyílt képviselőtestületi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 15/2019.(XI.30.) önkormányzati rendelete 53. § (7) bekezdése alapján Bognár Márk Erik képviselőt megválasztja.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június 25.

Kanik Péter polgármester: ezt követően, miután több napirendi pont nincsen, a rendes, nyílt képviselőtestületi ülést 18,05 órakor bezárom.

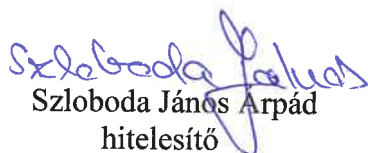

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Jegyzőkönyv hitelesítők:

Szloboda János Árpád
hitelesítő

Bognár Márk Erik
hitelesítő

J E L E N L É T I Í V

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének 2026. június 25-én
17,00 órai kezdettel az Előszállási Polgármesteri Hivatal tanácskozó termében
megtartott rendes, nyílt ülésén megjelentekről**

Képviselőtestületi tagok:

- 1./ Kanik Péter polgármester
- 2./ Bognár Márk Erik
- 3./ Eper Roland
- 4./ Flér Henriett
- 5./ Makovics Dávid alpolgármester
- 6./ Szloboda János Árpád
- 7./ Tábiné Nyúl Gabriella képviselők

.....

.....
igazoltan távol
R + H ett
.....
Makovics Dávid
.....
Szloboda János
.....
igazoltan távol
.....

Tanácskozási joggal:

- 1./ Győriné Tar Edit jegyző
- 2./ Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
képviselésében
- 3./ Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-
parancsnokság képviselésében
- 4./ Mezőföldvíz KFT képviselésében
- 5./ Bagó Kornélia óvoda-igazgató
- 6./ Vargáné Biró Ildikó pénzügyi főmunkatárs

.....

.....

.....

.....
Bagó Kornélia
.....
Vargáné Biró Ildikó
.....

**ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG
POLGÁRMESTERE**

2424 Előszállás, Fő tér 3.

MEGHÍVÓ

**ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK**

2026. június 25-én (csütörtökön) 17,00 órai kezdettel

**az Előszállási Polgármesteri Hivatal tanácskozó termében
tartandó rendes, nyílt ülésére**

Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének rendes, nyílt ülését a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 45. §-ában biztosított jogkörömben eljárva összehívom és egyben annak teljes tartamára

m e g h í v o m.

NAPIREND

Nyílt ülés

1. Beszámoló a közrend-és közbiztonság helyzetéről
Előadó: Törköly László r. alezredes, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság vezetője
2. Beszámoló a Tűzoltóság 2025. évi tevékenységéről
Előadó: Pásztor László tűzoltóparancsnok
3. Beszámoló a 2025. évi, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatással összefüggésben
Előadó: Mezőföldvíz KFT képviselője
4. Beszámoló az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026. tanévi tevékenységéről
Előadó: Bagó Kornélia óvodaigazgató
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
5. Tájékoztató a két ülés között történt fontosabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről
Előadó: Kanik Péter polgármester
6. Jelentés a képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző

7. Helyi adórendelet felülvizsgálata
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
8. Településképi rendelet megalkotása
Előadó: Győriné Tar Edit jegyző
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
9. Előirányzat-módosítási javaslat
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
10. Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánítása
Előadó: Kanik Péter polgármester
11. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
12. Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
13. 2026. augusztus 20-ai ünnepség szervezése (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
14. Gyermekek Előszállás Polgárává fogadása (szóbeli előterjesztés)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Kulturális, Szociális és Sport Bizottság
15. Kincses Gábor előszállási lakos ingatlanvásárlási ügye
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
16. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlat kérés
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
17. KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlat kérés
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

18. Előszállási Horgászegyesület kérelme
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

19. Tájház értékesítése
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

20. Játsszótéri szerződés módosítás (Biohárs KFT)
Előadó: Kanik Péter polgármester
Véleményezi: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

A napirendi pontok fontosságára való tekintettel megjelenésére feltétlenül számítok!

Előszállás, 2026. június 19.

Tisztelettel:

Kanik Péter
polgármester

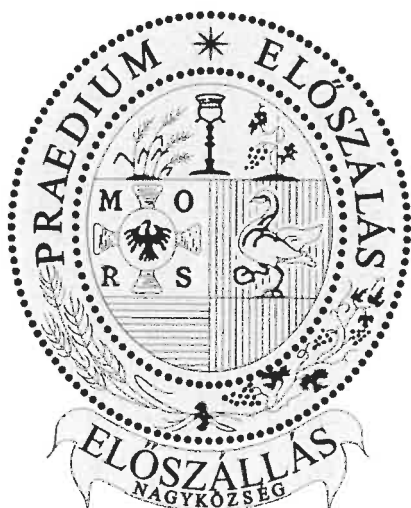
DUNAÚJVÁROSI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

Szám: 07030/1545 - /2026.ált.

Tárgy: beszámoló Előszállás község közbiztonsági
helyzetéről 2025.-ben
Előadó: Farkas Dániel r.őrnagy.
Tel: 20/27-22-429

BESZÁMOLÓ

ELŐSZÁLLÁS KÖZSÉG KÖZBIZTONSÁGÁNAK HELYZETÉRŐL, A
KÖZBIZTONSÁG ÉRDEKÉBEN 2025.-BEN TETT INTÉZKEDÉSEKRŐL ÉS
AZ AZZAL KAPCSOLATOS FELADATOKRÓL

TARTALOMJEGYZÉK

I. Előszállás község közbiztonsági helyzetének értékelése:

1. A bűnügyi helyzet bemutatása.....	4
1.1 A regisztrált bűncselekmények számának alakulása.....	4
1.2 A kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása	4
1.3 A közterületen elkövetett regisztrált bűncselekmények számának alakulása.....	4
2. A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok, adatok.....	4
3. A közlekedésbiztonsági helyzet, az abban bekövetkezett változások.....	4

II. A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság által a közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok:5

1. A közterületi jelenlét mértéke.....	5
2. A közrendvédelmi szolgálatteljesítés gyakorlata.....	5
3. A 19 megyére kiterjedő 24 órás közterületi jelenlétet biztosító, úgynevezett „19/24 program” végrehajtásának tapasztalatai.....	5
4. Rendezvénybiztosítások gyakorlata.....	6
5. Együttműködés.....	6

III. Összegzés, főbb célkitűzések 2026. évre..... 6

Mellékletek:

I. sz. melléklet: Rendőri eljárásban regisztrált kiemelten kezelt bűncselekmények alakulása a 2021-2025. évi ENyÜBS adatok alapján.....	8
II. sz. melléklet: Rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények és a közterületen elkövetett bűncselekmények számának alakulása a 2021-2025. évi ENyÜBS adatok alapján.....	8
III. számú melléklet: intézkedési mutatók és a szolgálatellátás.....	9
IV. számú melléklet: A közlekedési baleseti adatok Előszállás község területén.....	9

Tisztelt Képviselő-testület! Tisztelt Polgármester Úr!

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Mezőfalva Rendőrőrs munkatársai – értékelésem szerint – a 2025. évi teljesítményük alapján eredményes évet tudhatnak maguk mögött. Az Országos Rendőr-főkapitányság és a Fejér Vármegyei Rendőr-főkapitányság munkaterveivel összhangban, szolgálati feladataink a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság feladattervében kerültek meghatározásra és az abban foglaltak szerint pedig végrehajtásra.

Dunaújvárosi Rendőrkapitányság, Közrendvédelmi Osztály, Mezőfalva Rendőrőrs 2025. évi munkájának bemutatásakor, és az elkészült beszámoló értékelésekor mindenképpen ki kell térni arra, hogy az elmúlt időszak rendkívüli volt Magyarország, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság, és így Mezőfalva Rendőrőrs életében is. A szomszédunkban 2022. év februárjában kirobbant háború, a különleges jogrend adta feladatoknak való megfelelés nagy kihívás elé állította a kapitányság és az őrs állományát. Az új jogszabályok betartása és betartatása, a jogi háttér változásának követése komoly feladat volt.

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság állománya az illegális migráció elleni hatékony fellépés érdekében rendszeresen hajtott végre mélységi ellenőrzést, kimagasló eredménnyel. A felsorolt feladatok elvonó tényezőként jelentek meg az őrs életében is. A körzeti megbízottak így nem minden esetben tudták a szolgálatuk során saját településeiken ellátni feladataikat. Álláspontom szerint kollégáim a kihívásokkal és feladatokkal teli évben nagy hatékonysággal látták el munkájukat a közigazgatási területen élő állampolgárok szubjektív közbiztonság érzetének fenntartása és javítása érdekében.

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Mezőfalva Rendőrőrs székhelye Mezőfalva nagyközség. Kollégáink az Őrs épületében kezdik meg szolgálataikat és onnan vonulnak a parancsnokok által meghatározott területekre vagy reagálnak a Tevékenység Irányítási Központ küldéseire. Az őrsön szolgálatot ellátó körzeti megbízottak tapasztalataikat, híreiket megosztják egymással, így az egyes települések közbiztonsága a Mezőfalva Rendőrőrs teljes állományának a munkája. Sikereiket közösen érik el, és hibáikon is közösen tudnak javítani.

Engedjék meg, hogy a fentiek tükrében bemutassam Előszállás nagyközség közbiztonságának helyzetét, a 2025.-ben végrehajtott feladatokat, a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Mezőfalva Rendőrőrsének és az előszállási körzeti megbízottak munkáján keresztül.

I. Előszállás közbiztonsági helyzetének értékelése

1. A bűnügyi helyzet alakulása

1.1. A regisztrált bűncselekmények számának alakulása

Előszállás nagyközség illetékességi területén 2024. évben 27, míg 2025. évben 25 regisztrált bűncselekmény történt, tehát a regisztrált bűncselekmények számában csökkent a mutatószám. Az elmúlt öt év vonatkozásában ez a számadat középértéket mutat.

1.2 A kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása

Az Előszállás területén történt kiemelten kezelt bűncselekmények száma az elmúlt öt év vonatkozásában az alábbi értéket mutatja: 2021.-ben 20, 2022.-ben 21, 2023.-ban 19, 2024.-ben 12, míg 2025.-ben 8 ilyen kategóriájú bűncselekmény történt. A kiemelt bűncselekmények részletes alakulását az I. számú melléklet tartalmazza.

Engedjék meg, hogy a kiemelten kezelt kategóriában szereplő bűncselekményen keresztül bemutassam a község bűnügyi helyzetének alakulását:

A **testi sértések** száma csökkent, 2024.-ben 1, míg 2025.-ben testi sértés nem történt.

A **rongálás** száma csökkent, 2024.-ban 1, míg 2025.-ben rongálás nem következett be.

A **lopások** száma 5-ről 3-re csökkent, lakásbetörés nem történt.

Csalás 2024.-ban 4, míg 2025.-ben 5 esetben került rögzítésre.

Jármű önkényes elvétele 2025. évben nem történt.

1.3. A közterületen elkövetett regisztrált bűncselekmények számának alakulása (II. számú melléklet)

A közterületen elkövetett bűncselekmények száma jelentősen csökkent, míg 2024-ben 7 volt, addig 2025-ben nem történt.

2. A tulajdon elleni szabálysértésekkel kapcsolatos tapasztalatok, adatok

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály, Szabálysértési Előkészítő Alosztály munkatársai végezték a kapitányság területén történt, elzárással is büntethető szabálysértések – így a tulajdon elleni szabálysértések - előkészítő eljárásait. 2025. évben 533 ügyben jártak el, melynek vonatkozásában a felderítési eredményesség 82,75 % volt. Előszállás területén 2025.-ben 7 eljárás indult (5 tulajdon elleni szabálysértés, 1 engedély nélküli vezetés és 1 magánlaksértés).

A szabálysértési előkészítő eljárás vonatkozásában leggyakrabban lopás, rongálás, engedély nélküli vezetés, csalás és garázdaság szabálysértés elkövetése miatt kellett intézkednünk.

3.A közlekedésbiztonsági helyzet, az abban bekövetkezett változások (III. számú melléklet)

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság területén a személyi sérüléssel közlekedési balesetek száma a 2024.-ben regisztrált 111 esetről 2025.-ben (2,7%-kal) 108-ra csökkent. A halálos balesetek száma 4-ről 6-ra, a súlyos sérüléssel balesetek száma 47-ről 35-re, a könnyű sérüléssel járó balesetek száma pedig 60-ról 67-re változott. A balesetek jellemzően az abszolút- és a relatív gyorsítás, a kanyarodási szabályok megsértése, valamint az elsőbbségi jog meg nem adása, illetve ittas vezetés miatt következtek be. Az okozóknál továbbra is a személygépkocsi-vezetők állnak az első helyen.

Előszállás területén csökkent a közlekedési balesetek száma, 2024.-ben 5 anyagi káros, 1 könnyű sérüléssel járó és 1 súlyos sérüléssel járó közlekedési baleset történt, szemben a 2025.-ös év 3 anyagi káros, 1 súlyos sérüléssel járó és 1 halálos kimenetelű közlekedési balesetével.

II. A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság által a közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok

1. A közterületi jelenlét mértéke

Mezőfalva Rendőrőrsön 2024.-ben 15.905 óra, míg 2025.-ben 16.078 óra volt a közterületen szolgálatban eltöltött idő, amely emelkedést jelentett az előző évhez képest.

Előszálláson a körzeti megbízottak 2024.-ben 3068 közterületen eltöltött óraszámot teljesített, 2025.-ben ez a mutató 3217 óra volt. Itt kell megjegyezni, hogy a rendőrőrsön hatályos körzeti megbízotti feladat ellátáshoz rendszeresített körzelleírásokban meghatározottak végrehajtása következtében a környező települések körzeti megbízottjai, a járőrszolgálat, valamint több esetben a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának munkatársai is növelték a közterületi jelenlétet.

2025. évben nagy terhet és egyben elvonási tényezőt jelentett a vármegye különböző pontjain jelentkező sport, valamint rendezvénybiztosítások.

2. A közrendvédelmi szolgálatteljesítés gyakorlata (IV. számú melléklet)

A személyes szabadságot korlátozó intézkedések közül az elfogások száma emelkedett. A körzeti megbízottak 2024. évben 6, 2025. évben 11 elfogást foganatosított. Az előállítások száma csökkent, 2024. évben 15, 2025. évben 9 volt. A biztonsági intézkedések száma 21-ről 5-re csökkent.

A helyszínbírságok száma 97-ről 165-re emelkedett. A kiszabott helyszínbírságok összege 1.472.000.-ft-ról 1.792.800.-ft-ra emelkedett. A szabálysértési feljelentések száma 28-ról 14-re csökkent.

A körzeti megbízottak általános ügyirat feldolgozásuk során (például környezettanulmány, tartózkodási hely megállapítás, bűnügyi információkérés, fegyvertároló hely ellenőrzés stb.) 2024. évben 47, 2025. évben 97 ügyiratot dolgoztak fel. Bűnügyi iratok feldolgozása: 2024. évben nem kellett e tárgykörben tevékenységet végezniük a körzeti megbízottaknak, 2025. évben 5 ügyiratot dolgoztak fel.

3. A 19 megyére kiterjedő 24 órás közterületi jelenlétet biztosító, úgynevezett "19/24 program" végrehajtásának tapasztalatai.

Az ORFK Vezetőjének Intézkedése alapján 19 megyére kiterjedő 24 órás közterületi jelenlétet biztosító, úgynevezett "19/24 program" végrehajtása jelenleg is tart. A program lényege, hogy a lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásoló bűncselekményeket vissza kell szorítani, és a preventív – nyílt rendőri jelenléten alapuló – rendőri intézkedéseket kell előtérbe helyezni. A program – amely egyértelmű pozitív visszhangot váltott ki a lakosság részéről – eredménye a közlekedésbiztonsági helyzet javulása, és a kiemelt kategóriába tartozó bűncselekmények számának jelentős csökkenése.

Ezen programnak köszönhetően Előszállás településen a napi visszatérő ellenőrzés megvalósult.

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Mezőfalva Rendőrőrs illetékességi területének 24 órás lefedettségét a Rendőrőrs állománya és a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály közterületi állománya közösen látja el, így a folyamatos rendőri jelenlét minden esetben biztosított.

4. A rendezvénybiztosítások gyakorlata

Rendszeressé vált, hogy az állami, illetve egyházi ünnepek és az önkormányzat által szervezett programok, rendezvények idején a település polgárőrei folyamatosan jelen vannak a nagy tömegeket vonzó helyszíneken, ott a jelenlétükkel jelentős mértékben segítik a rendőri állomány munkáját.

5. Együttműködés

Mezőfalva Rendőrőrs illetékességi területén folyamatos volt a kapcsolattartás és az együttműködés minden állami és társadalmi szervezettel. Az önkormányzattal való kapcsolattartást mindvégig a konstruktív együttműködés jellemezte, amely feladat elsősorban a körzeti megbízottakra és az őrsparancsnokra hárult.

A rendőri intézkedések során feltárt családon belül felmerült problémákról a jelzéseket rendszeresen megküldtük a családsegítőknak, az általuk megtett lépések visszajelzéseit köszönettel vettük, ennek alapján nem egyszer rendőri intézkedésre is sor került.

A polgárőrséggel is napi kapcsolatot tartanak a körzeti megbízottak. A közös szolgálatok ellátása érdekében az aktuális bűnügyi-közbiztonsági helyzetnek megfelelően a vezetővel közösen egyeztetjük tevékenységünket, amely nemcsak a közterületi szolgálatokra terjed ki, hanem az együtt végrehajtott fokozott ellenőrzésekre is. Előszálláson a folyamatos, 24 órás rendőri ellenőrzés továbbra sem megoldott, de a fenti program segítségével és a rendőrőrs létrehozásával jelentősen emelkedett a járőrök és más körzeti megbízottak által végrehajtott közterületi tevékenység.

Örvendetes, hogy a polgárőrség a körzeti megbízottakkal együtt lát el közös szolgálatot. Az elért eredményeink nagy részben köszönhetők a polgárőrök önzetlen munkájának is, amit ezúton is köszönünk.

III. Összegzés, főbb célkitűzések feladatok 2026. évre.

A 2026. évben a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság munkatervének elkészítésénél az elsődleges szempontok a következők voltak: növelni kell a szolgálati ágakon belüli hatékonyságot. Eredményes koordinációt kell folytatni más rendőri szervekkel, társadalmi szervezetekkel, az önkormányzatokkal a hatékonyabb szolgálatellátás és szolgáltatás érdekében.

Célkitűzések

1. A kiegyensúlyozott közrend és közlekedésbiztonság fenntartása, a közbiztonsági, a közlekedési és a bűnügyi helyzet változásaira rugalmasan reagáló, a jogszerűség és a szakszerűség követelményének betartásával végrehajtott intézkedésekkel és eredményes eljárásokkal a lakosság biztonságérzetét leginkább befolyásoló bűncselekmények, szabálysértések és baleseti okok előfordulásának csökkentése.
2. A közterületi jelenlét fokozásával törekedni kell a települések közbiztonságának fenntartására, a biztonságérzet javítására, a támogató, segítő jellegű rendőri tevékenység megerősítésére.
3. Személyi sérüléssel járó közúti közlekedési balesetek - különösen a gyalogosok, kerékpárosok és motorkerékpárosok és a mikro mobilitási eszközök használói által okozott, illetve általuk elszenvedett személyi sérülések - számának csökkentése érdekében fokozni kell a baleset-megelőzési tevékenységet.
4. A büntetőeljárások törvényes, szakszerű, időszerű és hatékony lefolytatása, a bűnügyi felderítői munka eredményességének növelése; különös tekintettel a kiemelt társadalmi veszélyességű, valamint a bűnszervezetekkel és a kiber bűnözéssel kapcsolatba hozható bűncselekményekre.
5. A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények visszaszorítása, a terjesztői hálózatok felszámolása.
6. A gyermekek védelmének erősítése, a gyermekbántalmazási és kizsákmányolási ügyek gyors reagálási felderítése, áldozatközpontú kezelése. Folytatni kell az áldozatvédelmi tevékenységet, a családon belüli erőszak és a hozzátartozók közötti erőszak visszaszorításáért folytatott erőfeszítéseket.
7. A bűncselekményből származó vagyoni előnyök eredményes felkutatása, valamint visszaszerzési arányuk növelése.

Tisztelt Polgármester Úr! Tisztelt Képviselő-testület!

Végezetül engedjék meg, hogy megköszönjem a Képviselő-testületnek az elmúlt év során nyújtott támogató együttműködését, segítségét.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, szíveskedjen megvitatni és elfogadni Előszállás település közrendjéről, közbiztonságáról szóló rendőrségi beszámolót.

Dunaújváros, „időbélyegző szerint”

Tisztelettel:

**Törköly László r. alezredes
kapitányságvezető**

**I. sz. melléklet: Rendőri eljárásban regisztrált kiemelten kezelt bűncselekmények alakulása
a 2021-2025. évi ENyÜBS adatok alapján**

kiemelten kezelt bűncselekmények	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	változás mértéke 2024-2025 (%)*
emberölés	-	-	-	-	-	-
- szándékos befejezett emberölés	-	-	-	-	-	-
- emberölés kísérlete	-	-	-	-	-	-
Testi sértés	2	5	-	1	-	jav.
- súlyos testi sértés	2	1	-	1	-	jav.
- halált okozó testi sértés	-	-	-	-	-	-
kiskorú veszélyeztetése	-	-	-	-	-	-
embercsempészség	1	1	-	-	-	-
garázdaság	1	3	1	-	-	-
önbíráskodás	-	-	-	-	-	-
visszaélés kábítószerrel (a terjesztői magatartások tekintetében) Btk. 282/A. §, 282/B. § (2)-(3) bek., 282/C. § (2) bek.	-	-	-	-	-	-
lopás	10	3	12	5	3	40 % jav.
- személygépkocsi lopás	-	-	-	-	1	roml.
- zárt gépjármű-feltörés	1	-	-	-	1	roml.
- lakásbetörés	-	1	-	-	-	-
rablás	-	-	-	-	-	-
kifosztás	-	-	-	-	-	-
zsarolás	-	-	-	-	-	-
rongálás	5	4	1	1	-	jav.
csalás	1	4	4	4	5	25 % roml.
jármű önkényes elvétele	-	1	1	1	-	jav.
14 kiemelten kezelt bcs összesen	20	21	19	12	8	33 % jav.

**II. sz. melléklet: Rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények és a közterületen
elkövetett bűncselekmények számának alakulása Előszállás településen 2021-2025. évi
ENyÜBS adatok alapján**

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	változás mértéke 2024-2025 (%)*
összes bűncselekmény	28	28	27	27	25	7,4 % jav.
közterületen elkövetett bűncselekmény	9	13	3	7	0	jav.

III. számú melléklet: A közlekedési baleseti adatok Előszállítás

	Anyagi káros	Könnyű	súlyos	halálos	Összesen
2024.	5	1	1	-	7
2025.	3	-	1	1	5

IV. számú melléklet: intézkedési mutatók és a szolgálatellátás

Intézkedések	2024.	2025.
Elfogások száma	6	11
Előállítások száma	15	9
Biztonsági intézkedések száma	21	5
elővezetések száma elrendelt/végrehajtott	21/13	52/46
Szabálysértési /közlig feljelentések száma	28	14
helyszíni bírsággal sújtott személyek száma	97	165
Közterületi szolgálati óraszám	3068	3217

Mezőfalva Rendőrőrs illetékességi területén rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények alakulása:

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
összes bűncselekmény	143	182	197	226	231
kiemelt bűncselekmények	82	118	131	123	88
járművezetés ittas állapotban	15	14	10	16	23

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített

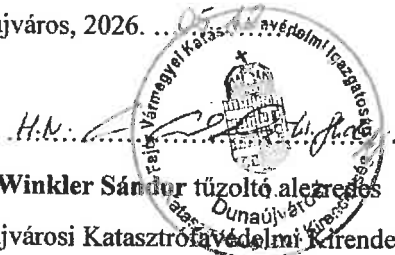
07030/1545-4/2026.ált.

FEJÉR VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
DUNAÚJVÁROSI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG
DUNAÚJVÁROSI HIVATÁSOS TŰZOLTÓ-PARANCSNOKSÁG

Jóváhagyásra felterjesztem:

Dunaújváros, 2026. ...

H.M.
Winkler Sándor tűzoltó alezredes
Dunaújvárosi Katasztrófavédelmi Kirendeltség

mb. kirendeltség-vezető

Jóváhagyom:

Székesfehérvár, 2026. 05. 13.

Dr. Hábermayer Tamás tűzoltó ezredes
tűzoltósági tanácsos

Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi
Igazgatóság
igazgató

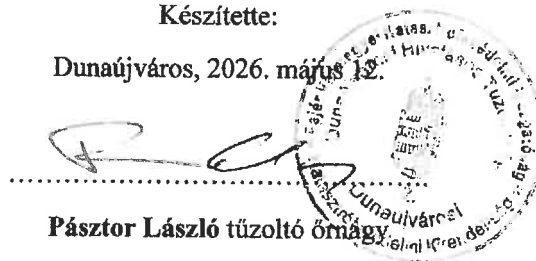

BESZÁMOLÓ

A Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság 2025. évi tűzvédelmi tevékenységéről

Készítette:

Dunaújváros, 2026. május 12.

Pásztor László tűzoltó őrmagy

Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
tűzoltóparancsnok

I. Bevezetés

1. Kiemelt feladatok a beszámolóval érintett esztendőben

A Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság (továbbiakban: Dunaújvárosi HTP) a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Dunaújvárosi Katasztrófavédelmi Kirendeltség (továbbiakban: Dunaújvárosi KVK) irányítása alatt végezte tevékenységét, mely elsősorban a tűzoltási és műszaki mentési feladatokra terjedt ki. Hatósági jogköre a Dunaújvárosi HTP-nek nincs. Állományunk szükség esetén részt vett a kirendeltség hatósági feladatainak végrehajtásában. Az elmúlt év során is a legfontosabb volt számunkra a működési területünkön élők élet- és vagyonbiztonsága, ezért kiemelt célunk volt, hogy a beavatkozó állomány elméleti és gyakorlati tudását még tovább bővítsük, munkájukhoz valamennyi szükséges feltételt biztosítsuk, az Önkéntes Tűzoltó Egyesületeket segítsük, az önkéntességet szorgalmazzuk. A jogkövető magatartás és az önmentő képesség fejlesztése érdekében kiemelten kezeljük a lakossággal történő kapcsolattartást. 2025-ben a takarékosági intézkedések függvényében részt vettünk különböző rendezvényeken és a felkéréseknek megfelelően több alkalommal tartottunk bemutatókat. A középiskolákkal együttműködve a közösségi szolgálat teljesítésére folyamatosan fogadtunk középiskolás tanulókat a tanévben és a tanítási szünetekben egyaránt.

2. Az elmúlt évi tevékenységünk általános jellemzése

2.1. A tüzesetek és műszaki mentések számát befolyásoló tényezők

A működési területünket üdülő övezetek sokasága, ipari létesítmények számának növekedése és azok folyamatos fejlődése, a lakosság szám adott területekre vonatkozó sűrűsége, Európa második leghosszabb folyama, a Duna közelsége, az M6-os, M7-es és M8-as autópálya mellett a 6-os és 7-es számú főút, továbbá az 51-es, a 61-es és a 62-es számú főút forgalma és nem utolsósorban a mezőgazdasági területek nagysága és változatossága egyaránt jellemzi. A fentiek figyelembe vételével megárazható, hogy a káresetek száma évek óta magas, melyeket tüzesetekre és műszaki mentésekre osztva tartunk nyilván. A tüzesetek és a műszaki mentések számának megoszlása közel azonos, amit elsősorban a változékony időjárás, a jelentős gépjármű-forgalom, illetve az ipari és technikai fejlődés befolyásol. A Dunaújvárosi HTP a káreseményeinek döntő többségét saját létszámmal és technikai állománnyal számolta fel, néhány kiemelt esetben szükség volt a környező tűzoltóságok segítségére. A Dunaújvárosi HTP működési területe (1. számú melléklet) 24 kisebb-nagyobb településből áll, melyek közül 4 Bács-Kiskun vármegyében található. Lakosság száma (2. számú melléklet) is változatos ~ 134 ezer fő, csakúgy, mint azok elhelyezkedése és kiterjedése, ami összesen 1206 km².

2.2. Önkéntes tűzoltó egyesületek helyzete

Tíz, különböző kategóriájú, velünk együttműködési megállapodással rendelkező Önkéntes Tűzoltó Egyesület (3. számú melléklet) (továbbiakban: ÖTE) támogatja a tűzoltási, műszaki mentési szaktevékenység végzését. Ennek érdekében az ÖTE-kkel napi kapcsolatban állunk, velük nagyon jó viszonyt ápolunk. A rendezvényeiken – felkérés esetén – részt veszünk, tanfolyamokat, képzéseket tartunk részükre, szakmai fejlődésüket segítjük. Munkájukat lelkesen, fegyelmetten végzik, szakmai fejlődés iránt megvan az igényük. Eszközeiket, felszereléseiket pályázatok felhasználásával, támogatók segítségével állandóan bővítik, fejlesztik, modernizálják.

2.3. Egyéb tevékenységeink

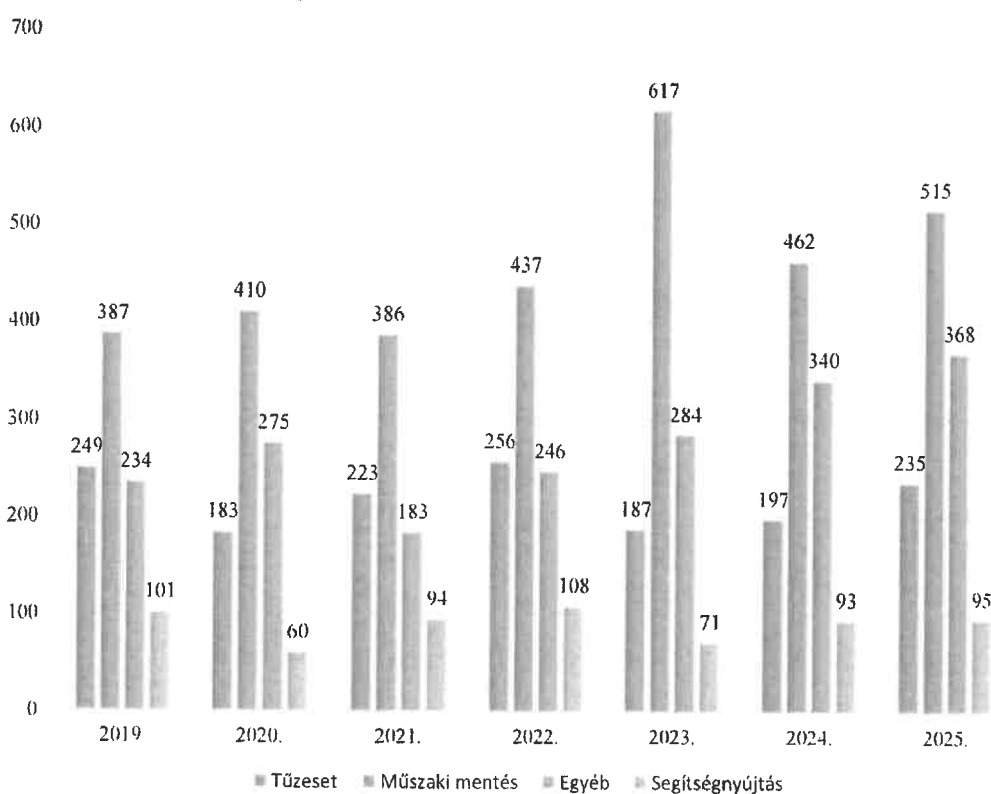
Az egyik legfontosabb tennivalónk a tűzoltási és műszaki mentési feladataink ellátásához szükséges feltételek folyamatos biztosítása, fejlesztése, amelynek része a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság koordinálásával történő toborzás, az utánpótlás biztosításához szükséges tűzoltójelöltek kiválasztása.

II. A tűzoltásokról és a műszaki mentésekről

1. Számok, statisztikai adatok:

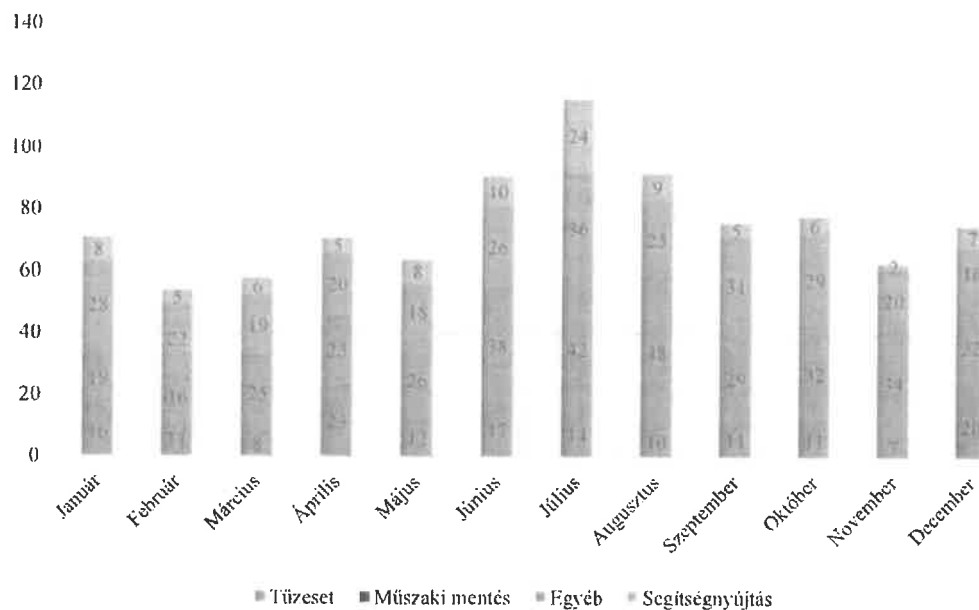
2025. évben a Dunaújvárosi HTP és a Pusztaszabolcsi Katasztrófavédelmi Őrs (továbbiakban: Pusztaszabolcsi KvŐ) egységeit összesen 1396 esetben riasztották. A tüzesetek és a műszaki mentések számának összege magába foglalja a „Beavatkozást igénylő” valamint a „Kérkezés előtt felszámolt” eseményeink számát. Más (szomszédos) tűzoltóság által felszámolt káresetekhez történő riasztásainkat „Segítségnyújtás” néven tartjuk nyilván. Az „Egyéb” kategóriába foglalt adatok tartalmazzák a „Téves jelzések” és a „Szándékosan megtévesztő jelzések” összességét.

Dunaújvárosi HTP. összesített vonulási adatai

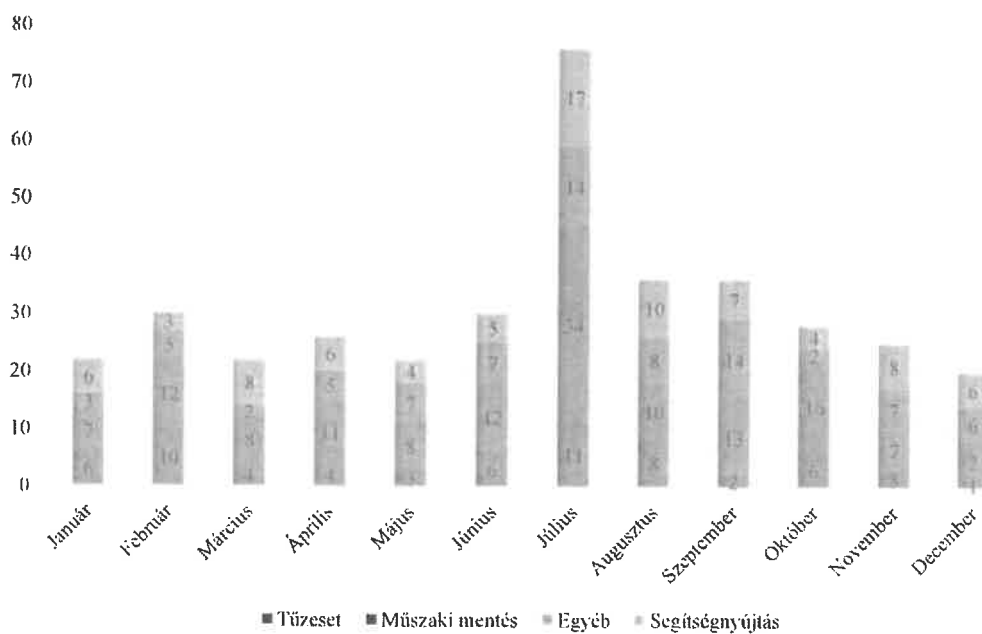
A Dunaújvárosi HTP 2025. évi vonulási diagramja havi kimutatásban (909 vonulás):

Dunaújvárosi HTP. vonulási adatai 2025. évben

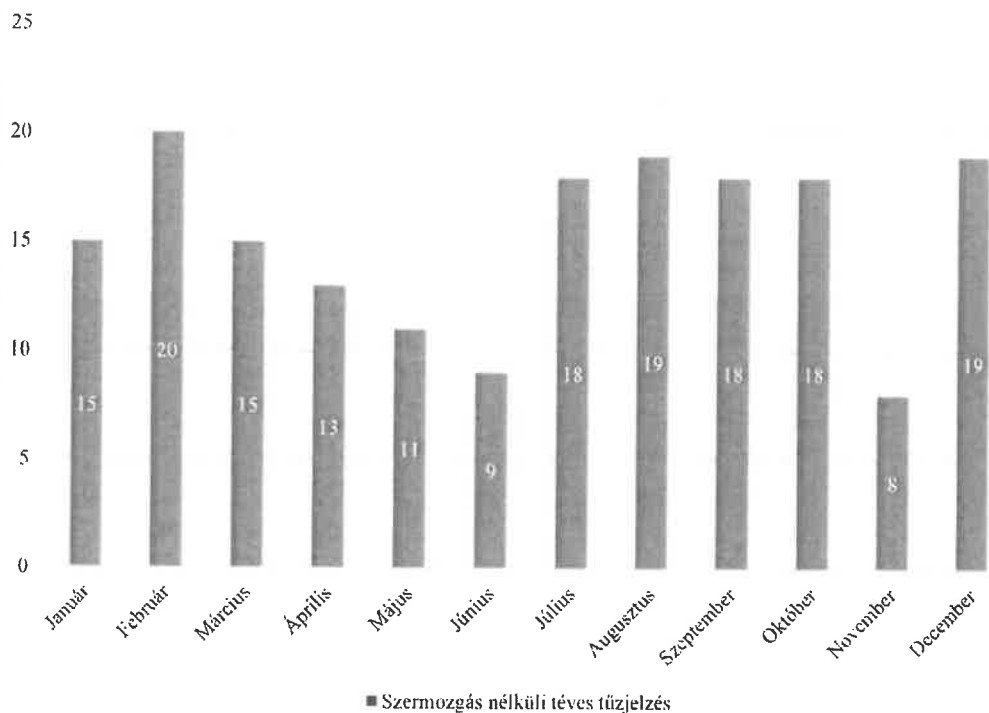
A Pusztaszabolcsi KvŐ 2025. évi vonulási diagramja havi kimutatásban (373 vonulás):

Pusztaszabolcsi KvŐ. vonulási adatai 2025. évben

Az összesített vonulási adatok eltérnek a Dunaújvárosi HTP és a Pusztaszabolcsi KvÖ saját vonulási számaitól, mivel több esetben is ugyanazon káreseményhez kaptak riasztást a szerek a két laktanyából. A fenti statisztikai adatokon felül a szermozgás nélküli téves tűzjelzések összesített adatai az alábbiak szerint alakultak 2025. évben.

Szermozgás nélküli téves tűzjelzés 2025. évben

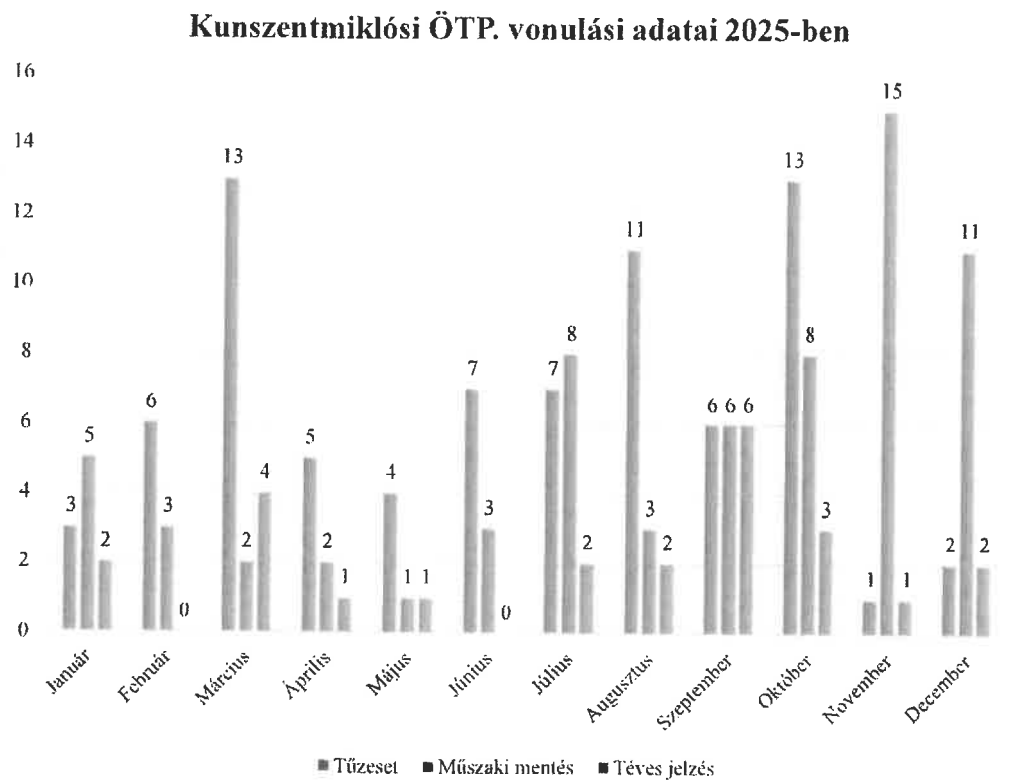
III. Vonulási adatok a tárgyévben

1. A Dunaújvárosi HTP által a működési területén ellátott feladatok

1.1. Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság

A működési területünkön Bács-Kiskun vármegyében található 4 település (1. számú melléklet) tekintetében Kunszentmiklósi Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság (továbbiakban: Kunszentmiklósi ÖTP) látja el önállóan és elsődlegesen a tűzoltási-műszaki mentési tevékenységet, de „egyéb” esetekben történő vonulásaival támogatja a nagyobb erőt igénylő káresemények felszámolását.

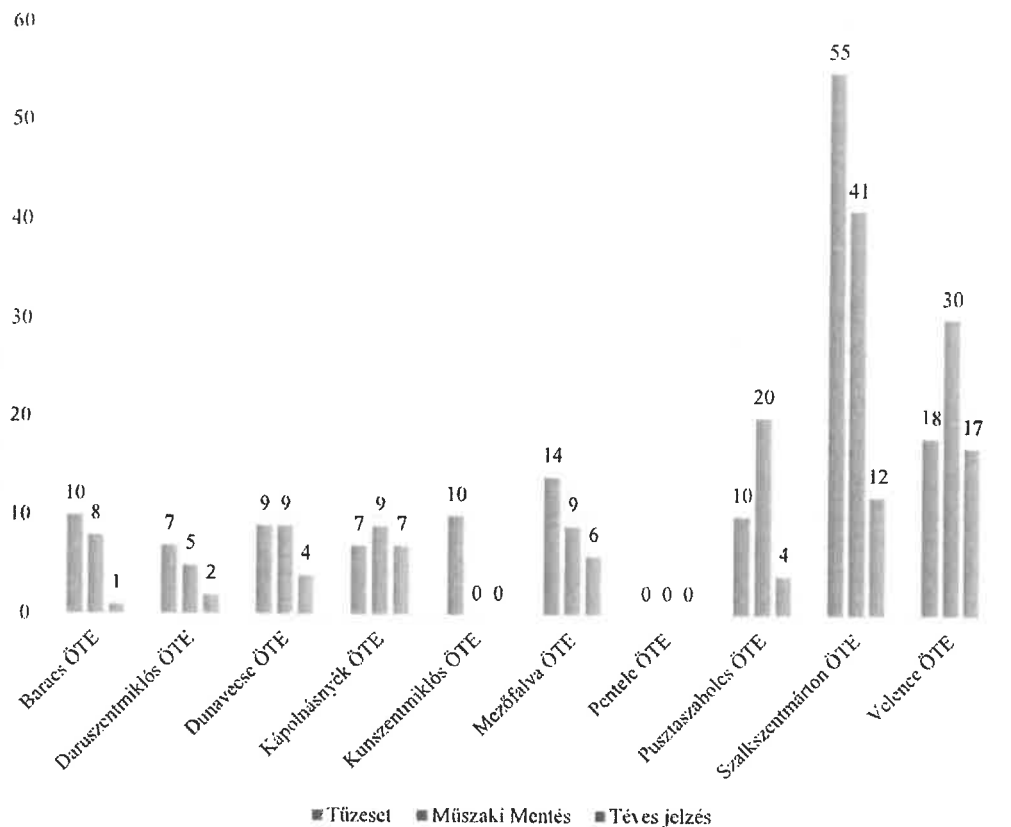
Kunszentmiklósi ÖTP 2025. évi vonulási diagramja a működési területünkön havi kimutatásban (169 vonulás):

1.2. Önkéntes Tűzoltó Egyesületek tevékenysége

Működési területünkön tíz, különböző kategóriájú, velünk együttműködési megállapodással rendelkező Önkéntes Tűzoltó Egyesület (továbbiakban: ÖTE) segíti a tűzoltási, műszaki mentési szaktevékenység végzését, továbbá Pázmánd (önállóan beavatkozó) ÖTE a Székesfehérvári HTP-vel kötött együttműködési megállapodás keretén belül Kápolnásnyék település védelmét is ellátja. Az önkéntes tűzoltó egyesületek 324 alkalommal avatkoztak be 2025. évben.

Önkéntes tűzoltó egyesületek vonulási adatai 2025. évben

2. A tűzesetek jellemzői

A tűzeseteket a diagramokból kiolvasható adatokon kívül azzal egészítettem ki, hogy döntő többségük tűzoltói „beavatkozást igénylő esemény”, kb. egyhatod részben „kiérkezés előtt felszámolt” minősítésű, viszont a kötelező adatgyűjtési feladatainkat, mint hatósági cselekményeket a helyszínen minden esetben elvégeztük. A beavatkozásainkat többségében a legkisebb (I-es) riasztási fokozatban számoltuk fel, 6 esetben kellett II-es fokozatban ténylegesen beavatkozni. A káresetek közül 13 eset járt összesen 15 személyi sérüléssel, sajnálatosan 9 fő életét már nem lehetett megmenteni. A kéménytűzekkel kapcsolatosan 8 esetben kellett beavatkoznunk, 1 alkalommal utólagos jelzést kaptunk. Tűzvizsgálati eljárás 2 esetben indult, bűncselekmény gyanúja egyik esetben sem merült fel. A káresetek számát tekintve az előző évekhez képest enyhén emelkedő tendencia volt jellemző, amelyet a kialakult időjárási körülmények is jelentősen befolyásoltak. A műszaki mentések száma a viharkárok mellett a nagy kiterjedésű működési terület úthálózatán bekövetkezett balesetek számából is adódik, az M6, az M7 és az M8 autópálya, a 6-os és 7-es, valamint a 62-es és 51-es számú főút, sőt több alsórendű út is jelentős forgalommal bír. A Tűzoltó-parancsnokság a káreseményeinek döntő többségét saját létszámmal és technikai állománnyal fel tudta számolni, néhány alkalommal volt szükség a szomszédos tűzoltó-parancsnokságok segítségére. A tűzesetek helyszínei, fajtái, károsodott objektumok és azok nemzetgazdasági jellege a működési területünk adottságából adódóan változatos képet mutat.

A tüzesetekkel kapcsolatos téves jelzések magas száma évek óta az automatikus tűzjelző rendszerek üzemeltetéséből eredő meghibásodásokra és egyéb környezeti körülményekre (pl.: felújítási munkálatok során nem takarják le megfelelően a füstérzékelőt vagy egy kézi jelzésadót működtetnek véletlenül) vezethető vissza. Ezeknél a téves jelzéseknél általában nem tapasztalható tüzre utaló körülmény, az átvizsgáláson kívül tűzoltói beavatkozásra nem volt szükség. A téves jelzések számát tovább növeli egy-egy káresemény bejelentőjének a felületes tájékozódása, melynek következtében a helyszínre vonuló rajok nem tartják szükségesnek a tűzoltói beavatkozást (pl.: 1 utcával távolabbról látnak füstöt, nem tájékozódnak, a helyszínre érkezéskor kiderül, hogy csak bográcsban főznek).

3. A műszaki mentések jellege

A műszaki mentések döntő többségük tűzoltói „beavatkozást igénylő esemény”, kb. egytized részben „kiérkezés előtt felszámolt” minősítésű. Kötelező adatgyűjtési feladatot, mint hatósági cselekményt a helyszínen szén-monoxiddal kapcsolatos esetekben végzünk, ennél a típusú káresetnél 15 alkalommal volt szükség a tűzoltók beavatkozására. Személyi sérülés vagy haláleset egyik káresetnél sem történt.

A beavatkozásainkat 1 káreset kivételével teljes egészében a legkisebb (I-es) riasztási fokozatban számoltuk fel. 31 esetben volt szükség különleges-szer igénybevételére. A műszaki mentések helyszínei, fajtái, károsodott objektumok és azok nemzetgazdasági jellege a működési területünk adottságából adódóan változatos képet mutat. Az otthonokban 203 alkalommal, a közúti balesetnél 126 alkalommal volt szükség a tűzoltók segítségére csakúgy, mint 121 viharkárral kapcsolatos eseménynél. A műszaki mentésekkel kapcsolatos téves jelzések száma 30% körül mozog, ami többségében annak köszönhető, hogy a helyszínen tűzoltói beavatkozásra nem volt szükség.

4. 2025. év kiemelt káresetei:

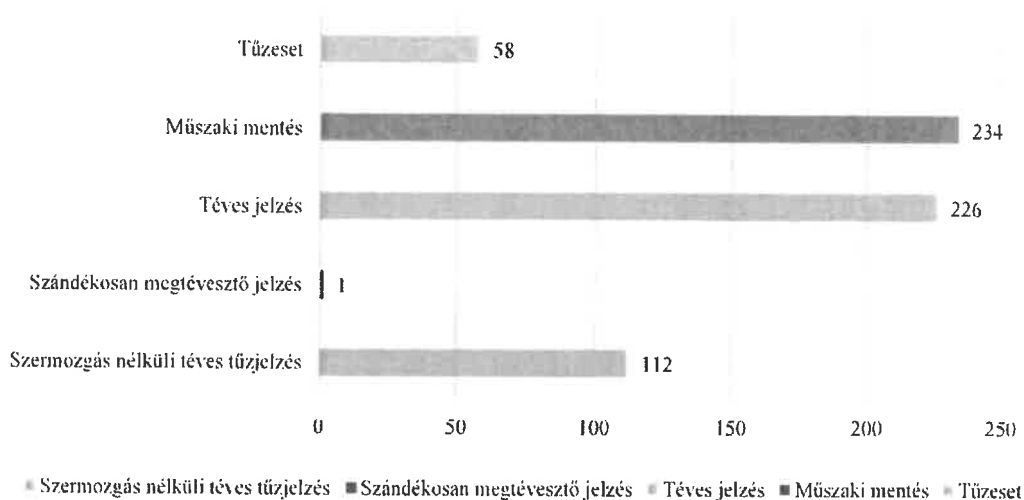
1. Május 27. Pusztaszabolcs, Domak tanya: Kb. 8 km hosszan, a vasúti töltés mellett az aljnövényzet égett, amit egy elhaladó vasúti szerelvény műszaki hibája okozott. A tűzoltás idejére a vasúti forgalmat megállították. Riasztási fokozat: II/K
2. Június 6. Dunaújváros, Halna zagytározó: Kb. 1,5 ha alapterületű, erdős, bozótos területen égett az aljnövényzet, valamint a talajszint alatt több helyen beizzások voltak. Riasztási fokozat: II/K
3. Július 3. Kunszentmiklós, Böször tanya: Aratógép műszaki hiba miatt kigyulladt. A tűz a learatott és a lábon álló gabonára is áterjedt, a közeli tanyát veszélyeztette. Riasztási fokozat: II/K
4. Július 21. Kunszentmiklós, Móra Ferenc utca: Bálázógép műszaki hibája miatt a gépben lévő körbála meggyulladt. A tűz következtében a gép teljes terjedelmében égett, továbbá áterjedt a közeli rétre és a tarlóra, ahol leégett 12 darab körbála is. Riasztási fokozat: II/K

5. Augusztus 27. Tass, Szeretet utca 39.: Kb. 1 ha területen száraz aljnövényzet, 600 bála szalma és egy rakodógép égett. 1 fő lakó az oltás során I. fokú égési sérülést szenvedett a lábfején, 6 darab szarvasmarhát és az üzemképes munkagépeket kimentették. Riasztási fokozat: II/K
6. Október 21. Dunaújváros, Ruhagári út: A területen egy sérült hőcserélőből ammónia szivárgott, melyet a rajok a helyi szakember iránymutatásai alapján kiszakaszoltak. Ezt követően a sérült hőcserélő cseréjét az üzem szakemberei kicserélték. Az üzem kiürítése megtörtént, személyi sérülés nem történt. Riasztási fokozat: II/K

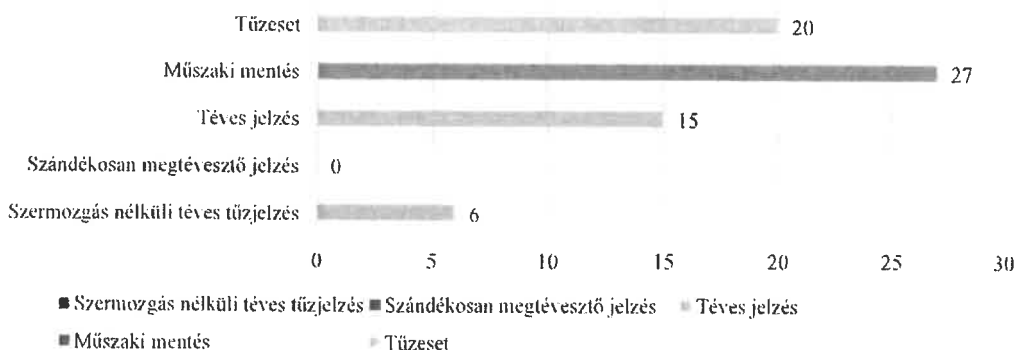
5. A káresetek lebontása települések szerint a Dunaújvárosi HTP működési területén

Minden hivatásos tűzoltó-parancsnokságnak van egy elsődleges működési területe, ami alapján a meghatározott településekre elsőként érkezik. Bizonyos esetekben (pl. elhúzódnó káreset, tömeges káresemények) előfordulhat, hogy az adott településen egy másik hivatásos tűzoltó-parancsnokság egysége számolja fel a káresetet.

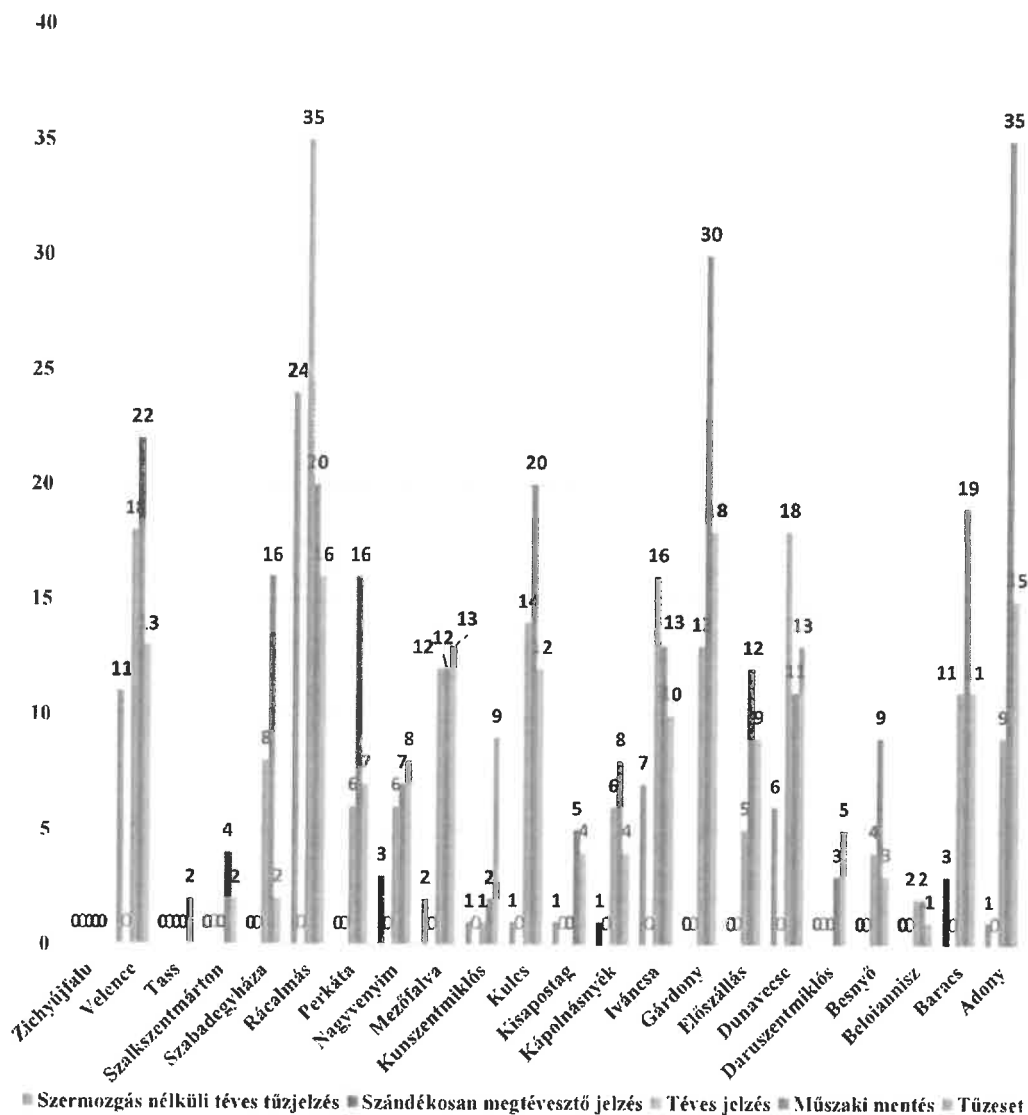
2025. évi riasztások megoszlása Dunaújvárosban

2025. évi riasztások megoszlása Pusztaszabolcson

Riasztások megoszlása települések szerint 2025. évben

6. A települések tűzvédelmi helyzete

A Dunaújvárosi HTP működési körzetébe tartozó településeket a mai kor színvonalának megfelelő tűzvédelmi helyzet jellemzi. A folyamatos fejlődésnek köszönhetően mindig megfelelő számú emberi erővel, tudással és eszközzel dolgozunk a káresetek bekövetkezése ellen. A megelőző tevékenységünkkel segítjük a jogkövető magatartás erősítését és megtartását, a baj bekövetkeztekor mindent megteszünk az élet és az anyagi javak védelme érdekében.

IV. Szakmai felügyeleti tevékenység, ellenőrzések

1. Az ellenőrzéseken, utóellenőrzéseken, céllenőrzéseken, szemléken való részvétel

A Dunaújvárosi HTP a szakmai felügyeleti tevékenységét ellenőrzések végrehajtásával végzi. Az ellenőrzések során megállapításra került, hogy az önkormányzati és a létesítményi tűzoltó-parancsnokságok, valamint az önkéntes tűzoltó egyesületek megfelelően látták el a szakirányú tevékenységüket. A káresetek és egyéb események (pl. gyakorlatok) során az állomány és az egyéb szervezeti egységek között az együttműködés példaértékű volt. A működési területünkön közreműködő ÖTE-k, a Kunszentmiklósi ÖTP, a Dunaferr Létesítményi Tűzoltóság, a Papír Létesítményi Tűzoltóság és az SK-ON Létesítményi Tűzoltóság szakmai munkáját szükség szerint koordináltuk. A felügyeleti ellenőrzésüket az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság az ellenőrzés terv szerint végrehajtotta, amelyek során ellenőrizték a működéshez szükséges (személyi és tárgyi) feltételeket. A Kunszentmiklósi ÖTP esetében ellenőriztük a pályázat útján elnyert eszközök és felszerelések meglétét, állapotát, bevetettségét. A készenléti szolgálatot ellátó állományunk tekintetében a vezetői ellenőrzések alkalmával az elvárt és előírt követelmények teljesítését, megvalósulását havi szinten folyamatosan ellenőriztük.

V. Az állomány képzése, képzettsége

1. Képzések, továbbképzések, szaktanfolyamok, egyetem, egyéb képzések, tiszti kinevezések

Az állomány elméleti és gyakorlati tudásának naprakészen tartása a folyamatos képzésekkel biztosított volt. A kiképzési terv minden napra meghatározott elméleti, gyakorlati feladatokat, helyismereti és szituációs begyakorló gyakorlatokat. Tűzoltási és műszaki mentési gyakorlatok a szabályozóknak megfelelően kerültek végrehajtásra. A kötelezően előírt képzéseken túl a szabadon választható képzések is népszerűek az állomány körében, amiről folyamatosan kapnak tájékoztatást. A beosztások ellátásához szükséges képzettséggel valamennyi tűzoltónk rendelkezik. A gépjárművezetőink az elmúlt évben az előírt vezetéstechnikai képzéseken részt vettek. Állományunk tagjai jó szakmai színvonalon, jó hozzáállással végzik munkájukat. Az állomány a feladatait az év során motiváltan végezte el.

VI. Tűzvédelem, tűz megelőzés

1. A Dunaújvárosi HTP tűz megelőzési tevékenysége, tűzvédelmi céllenőrzések, tűzcsapok ellenőrzése, egyebek

A 2025-ös évben jellemzően a nevelési, oktatási intézményekben, valamint az ifjúsági közösségi szolgálat keretében tudtunk a gyermekek részére lehetőséget biztosítani, hogy betekintést nyerhessenek a tűzoltóság munkájába, felszereléseibe. Ezen felül több alkalommal fogadtunk a laktanyában iskolás csoportokat pályaaorientációs céllal.

Az előírt gyakorlatok alkalmával egy időben megtartott tűzvédelmi ellenőrzések során együttműködtünk a Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály Tűzvédelmi és Iparbiztonsági Osztályával, ezzel is segítettük a munkájukat. Az állományunk által tartott helyismereti foglalkozások alkalmával kiemelt figyelmet fordítunk a tűzvédelmi hiányosságok felderítésére. Felhívtuk a létesítmények vezetőinek figyelmét a tapasztaltakra, szükség esetén értesítettük a kormányhivatalt. Közreműködtünk a szabadtéri és erdőtüzek megelőzését célzó programban, a hatósági feladatokban való közreműködéssel, folyamatosan segítjük a fenti tevékenységek végzését, a szabályok betartását.

Az ifjúsági közösségi szolgálatos tanulók részére tartott foglalkozások alkalmával külön kitérünk a tűzmelegelőzési ismeretekre.

2. A megelőzést szolgáló rendezvények

Felkérésre különböző rendezvényeken, szervezeteknél és iskolákban tartottunk bemutatókat, tájékoztatókat és pályaaorientációs előadásokat, melyeknek szerves része a tűzmelegelőzéssel kapcsolatos tájékoztatás, figyelemfelhívás is.

VII. Együttműködés a működési területen lévő Önkéntes Tűzoltó Egyesületekkel, azok értékelése

A Dunaújvárosi HTP a tavalyi évben is a lehető legtöbb szakmai támogatást adta meg az önkéntes tűzoltó egyesületeknek, tovább ápolva a kialakult jó kapcsolatokat. Működési területe a Pusztaszabolcsi Katasztrófavédelmi Őrssel együttvéve 24 településből áll, amelyeken a lakosság száma meghaladja a 134.000 főt. A működési terület kiterjedése több mint 1200 km². A települések megközelíthetősége korábban a nagy távolságok következtében sok esetben hosszadalmas volt, viszont az Őrs megalapítása óta eltelt idő és a vonulási statisztikák igazolják a gyorsabb kiérkezést. A káresemények felszámolását három, főfoglalkozású létesítményi tűzoltó-parancsnokság, egy önkormányzati tűzoltóság, továbbá 10 önkéntes tűzoltó egyesület támogatja (Baracs, Daruszentmiklós, Dunavecse, Kápolnásnyék, Kunszentmiklós, Mezőfalva, Pentele, Pusztaszabolcs, Szalkszentmárton, Velence).

VIII. Az Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokságnál végzett felügyeleti tevékenység

A működési területünkön székhely település szerint a Kunszentmiklósi Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság található, a felügyeleti ellenőrzését a tavalyi évben is 4 alkalommal végrehajtottuk. Az ÖTP a tűzoltási és műszaki mentési feladatait jó színvonalon látja el, az együttműködésünk kiváló.

IX. A polgári védelmi feladatok ellátása

A Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság a katasztrófavédelmi rendszer részeként 2025-ben is szerepet töltött be a polgári védelmi feladatok végrehajtásában. A szakterületi feladatok ellátása a kirendeltség polgári védelmi felügyelőjének szakmai irányítása mellett, a járási katasztrófavédelmi megbízottak közreműködésével, integrált feladatellátás keretében valósult meg. A feladatok az előzetesen jóváhagyott munka- és ellenőrzési tervnek megfelelően kerültek végrehajtásra. A katasztrófavédelmi megbízottak közreműködtek a tervszerű, soron kívüli és előre nem tervezett polgári védelmi feladatok végrehajtásában, továbbá részt vettek a Helyi Védelmi Bizottságok munkájában. A jogszabályok és belső szabályozók alapján, a polgármesterekkel együttműködve aktualizálták a települési polgári védelmi szervezetek megalakítási terveit, a kijelölt állomány beosztó határozatait, valamint a települési és járási veszélyelhárítási terveket. Az adattárak pontosítása és az adatok elektronikus rendszerekben történő rögzítése az év során folyamatosan megtörtént. A polgári védelmi szervezetek felkészítését és szakkiképzését tervezetten hajtották végre. A felkészítések részét képezték az értesítési gyakorlatok. Kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy a képzések igazodjanak az érintett települések veszélyeztetettségéhez. A lakossági tájékoztató és riasztó rendszer eszközeinek próbáit, valamint a berendezések helyszíni ellenőrzését az éves ellenőrzési tervnek megfelelően végrehajtották. A belterületi vízelvezető árokrendszerek szemléi a veszélyeztetettség szempontok figyelembevételével megtörténtek.

Tevékenyséjük kiterjedt az elrendelt vis maior ellenőrzésekre, továbbá közreműködtek a települési kárigények előzetes helyszíni ellenőrzésében és a források felhasználásának utóellenőrzésében. A katasztrófavédelmi megbízottak a közbiztonsági referensek továbbképzésében, felkészítésében és vizsgáztatásában a kirendeltség polgári védelmi felügyelőjével együttesen vettek részt. A HTP hivatali munkarendben dolgozó állománya szerepet vállalt a kirendeltség által szervezett külső védelmi terv gyakorlatokon, így különösen a Dunaújvárosi MJV és Rácalmás településeket érintő részleges gyakorlaton, az iváncsai részleges, valamint az Ercsi és Ráckeresztúr településeken megtartott komplex gyakorlaton. A gyakorlatok előkészítésében és végrehajtásában az állomány a részére meghatározott feladatokat elvégezte.

A polgármesterekkel, a társszervekkel, az önkéntes szervezetekkel és az együttműködő partnerekkel a kapcsolattartás egész évben folyamatos volt.

X. Gyakorlatok

1. Helyismereti foglalkozások és szituációs begyakorló gyakorlatok

A Dunaújvárosi HTP és a Pusztaszabolcsi KvÖ részére szolgálati csoportonként összesen 28 helyszínen helyismereti foglalkozást, 4 helyszínen szituációs begyakorló gyakorlatot és 2 helyszínen parancsnoki ellenőrző gyakorlatot hajtottunk végre. A gyakorlatok és helyismeretek tervezésében törekedtünk a létesítményi tűzoltóságokkal történő együttműködésre, továbbá kiemelt figyelmet fordítottunk az oktatási intézményekre.

2. Egyebek

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által szervezett vármegyei ellenőrző gyakorlaton sikeresen részt vettünk. A meghatározott tűzoltási-, műszaki mentési-, roncsvágási-, favágási-, vezetési-, és légzőkészülék (fűst) gyakorlatokat végrehajtottuk.

XI. Ügyeleti tevékenység

1. Segélyhívások fogadása

Magyarországon a segélyhívásokat az országosan kialakított központok (Szombathely és Miskolc) fogadják a megszokott 112 hívószámon. Ezután a riasztás a vármegyei műveletirányító ügyeleten (Tevékenységyrnyító Központ) keresztül érkezik a Dunaújvárosi HTP ügyeletére. Az ügyeletünk fel van készítve a közvetlen bejelentések fogadására és az ügynevezett tömeges eseménykezelésekre is. Tűzoltóságunkon a nap 24 órájában elérhető ügyelet működik a szükséges informatikai háttérrel. Az ügyelet telefonon, vagy személyesen is fogadja a segélyhívásokat, amennyiben a segélyhívó számok tárcsázása valamilyen ok miatt nem lehetséges.

2. Riasztások

A beérkező riasztás nyugtázását követően az ügyeletes intézkedik az egységek riasztásáról és végrehajtja a szükséges dokumentumok kitöltését, figyelemmel kíséri a zajló káreseteket, és ha kell, segíti a beavatkozók munkáját. A vármegyei műveletirányító ügyelet (Tevékenységyrnyító Központ) akár automatán, az ügyeletes közreműködése nélkül is végrehajtja a riasztást és a kapuk nyitását.

XII. Társszervekkel való együttműködés tapasztalatai, értékelése /rendőrség, mentőszolgálat, egyébek/

Nagy figyelmet fordítunk a társszervekkel történő kapcsolattartásra és együttműködésre, melynek érdekében felkérésre, rendszeresen részt veszünk a működési területünk településein különböző rendezvényeken és részt vettünk a társszervekkel közös gyakorlatokon, bemutatókon is. A társszervekkel való kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködés az elmúlt évekhez hasonlóan kiegyensúlyozott és zökkenőmentes volt. A káresetek során egymás munkájának segítése biztosította a káresemények gyors és szakszerű felszámolását.

XIII. A Dunaújvárosi HTP működésének tárgyi feltételei

A Katasztrófavédelem szervezeti rendszerében a költségvetési szerv a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a munkáltatói jogkör gyakorlója az Igazgatóság igazgatója, aki a HTP működésének tárgyi feltételeiről is gondoskodik. A járművek állapota koruknak megfelelő, a szükséges javításuk, szervizelésük folyamatos. Gépjárműveink fel vannak szerelve a rendeltetéséhez szükséges eszközökkel, felülvizsgálatuk, karbantartásuk folyamatos. A tűzoltó szakfelszerelések tekintetében megfelelően el vagyunk látva, felülvizsgálatuk folyamatos. A teljes személyi állomány rendelkezik valamennyi előírt, megfelelő védőfelszereléssel.

XIV. Sporttevékenység, kapcsolattartás a lakossággal, ÖTE-kel /pl. hagyományőrzés/

A tűzoltólaktányán belül és kívül is számos programot szerveztünk, bonyolítottunk le, melyek nagy sikert arattak a résztvevők körében. A megrendezett tűzoltó szakmai, tűzoltó sport-, tűzoltó lépcsőfutó és egyéb versenyeken is kiválóan képviseltette magát az állomány.

XV. A következő év feladatai

A következő évben továbbra is a legfontosabb számunkra a működési területünkön élők élet- és vagyonbiztonsága, ezért legfontosabb célkitűzésünk a beavatkozó állomány elméleti és gyakorlati felkészültségének fejlesztése, a technikai fejlődés figyelemmel követése, munkájukhoz valamennyi szükséges feltétel biztosítása. Az Önkéntes Tűzoltó Egyesületeket továbbra is segítjük, az önkéntességet szorgalmazzuk. A működési területünkön lévő ÖTE-k közül Daruszentmiklós ÖTE esetében a II-es kategóriáról I-es kategóriára emelése. Az ÖTE-k szakmai munkáját folyamatosan koordináljuk, fejlesztését is kiemelt célként tűztük ki. Számunkra nagyon fontos szempont a lakossággal történő kapcsolattartás. Az elkövetkezendő időszakban is minél több alkalommal kívánunk megjelenni a társadalmi eseményeken, szabadidős programokban. A közösségi szolgálat terén az együttműködési megállapodással rendelkező iskolák körét bővíteni szándékozunk, hogy minél több diáknak legyen lehetősége teljesíteni azt a tűzoltási szakterületen. Toborzási tevékenységünk keretén belül továbbra is keresni fogjuk a hivatásos szolgálatra alkalmas, a tűzoltó hivatás iránt elhivatott személyeket. 2026-ben is kiemelt figyelmet fordítunk az oktatási intézményekre a helyismeretek és a gyakorlatok tervezésénél.

Az elmúlt évben feladatainkat mindig a szakmai elvárásoknak megfelelően, a kitűzött célok figyelembevételével végeztük el. A megfelelő szakmai színvonal megtartásához, fejlesztéséhez elengedhetetlen a működési területünk önkormányzatainak, közintézményeinek, a társszerveknek és valamennyi önkéntes közreműködőnek a segítségével, melyet ezúton is köszönök.

Kérem a beszámolóm elfogadását.

1. számú melléklet

**(a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
2025. évi tűzvédelmi tevékenységéről szóló beszámolóhoz)**

Dunaújvárosi HTP működési terület szerinti települések jegyzéke:

http	Katasztrófavédelmi órs (KvÓ)	Működési terület	ÖTP EMK-ja
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Adony	
Dunaújvárosi HTP		Baracs	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Beloianisz	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Besnyő	
Dunaújvárosi HTP		Daruszentmiklós	
Dunaújvárosi HTP		Dunaújváros	
Dunaújvárosi HTP		Dunavecse	Kunszentmiklós ÖTP
Dunaújvárosi HTP		Előszállás	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Gárdony	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Iváncsa	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Kápolnásnyék	
Dunaújvárosi HTP		Kisapostag	
Dunaújvárosi HTP		Kulcs	
Dunaújvárosi HTP		Kunszentmiklós	Kunszentmiklós ÖTP
Dunaújvárosi HTP		Mezőfalva	
Dunaújvárosi HTP		Nagyvenyim	
Dunaújvárosi HTP		Perkáta	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Pusztaszabolcs	
Dunaújvárosi HTP		Rácalmás	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Szabadegyháza	
Dunaújvárosi HTP		Szalkszentmárton	Kunszentmiklós ÖTP
Dunaújvárosi HTP		Tass	Kunszentmiklós ÖTP
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Velence	
Dunaújvárosi HTP	Pusztaszabolcsi KvÓ	Zichyújfalu	

2. számú melléklet

**(a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
2025. évi tűzvédelmi tevékenységéről szóló beszámolóhoz)**

Település	Állandó lakosság összesen (fő)
Adony	4 238
Baracs	3 687
Beloianisz	1 120
Besnyő	1 868
Daruszentmiklós	1 316
Dunaújváros	40 602
Dunavecse	4 116
Előszállás	2 330
Gárdony	12 771
Iváncsa	2 817
Kápolnásnyék	4 208
Kisapostag	1 516
Kulcs	3 747
Kunszentmiklós	8 280
Mezőfalva	4 711
Nagyvenyim	4 218
Perkáta	4 159
Pusztaszabolcs	6 024
Rácalmás	5 027
Szabadegyháza	2 061
Szalkszentmárton	2 935
Tass	2 947
Velence	7 545
Zichyújfalu	884

3. számú melléklet

(a Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
2025. évi tűzvédelmi tevékenységéről szóló beszámolóhoz)

ÖTE rövid megnevezése	Besorolása	Vállalt települések
Baracs ÖTE	I. kategória	Baracs
		Kisapostag
		Nagyvenyim
Daruszentmiklós ÖTE	II. kategória	Daruszentmiklós
		Előszállás
Dunavecse ÖTE	I. kategória	Dunavecse
Kápolnásnyék ÖTE	I. kategória	Kápolnásnyék
		M7 autópálya vállalt szakasza
Kunszentmiklós ÖTE	I. kategória	Apaj
		Kunpeszér
		Kunszentmiklós
		Szalkszentmárton
		Tass
Mezőfalva ÖTE	I. kategória	Mezőfalva
Pentele ÖTE	II. kategória	Dunaújváros
Pusztaszabolcs ÖTE	I. kategória	Pusztaszabolcs
Szalkszentmárton ÖTE	I. kategória	Kunszentmiklós
		Szalkszentmárton
		Tass
		5213-as út Dunavecse, Kishídtól Szalkszentmártonig
Velence ÖTE	I. kategória	Kápolnásnyék
		Velence
		Gárdony
		Nadap
		Sukoró

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
35730/397/2026.ált.

Polgármesteri Hivatal Előszállás

Feladó: Bodonyi Tamás <bodonyi.tamas@mezofoldviz.hu>
Küldve: csütörtök 2026. június 18 15:00
Címzett: hivatal@eloszallas.hu
Másolatot kap: Farkas Attila András; polgarmester@eloszallas.hu
Tárgy: FW: Beszámoló készítésére felkérés
Mellékletek: S25C-0i26052110120.pdf

Kedves Ferenczi Erzsébet!

Előzetes megkeresésére hivatkozva tájékoztatom, hogy

2025-ben Előszálláson településen a MEZŐFÖLDVÍZ Kft. az alábbi szippantási munkákat végezte el:

Lakossági fogyasztóknál: 38 m3 – 60.952 Ft

Közületi felhasználóknál: 60 m3 – 96.242 Ft

Összesen 98 m3 szippantást számláztunk ki fogyasztók felé, nettó 157 194 Ft értékben.

Üdvözléssel:

Bodonyi-Kovács Tamás

területi vezető

Dunaújvárosi és Dunaföldvári Főmérnökség

MEZŐFÖLDVÍZ

A Nemzeti Vízművek Csoport tagja

Mezőföldvíz Kft.

7030 Paks, Kölesdi út 46.

+36 20 538 4107

bodonyi.tamas@mezofoldviz.hu | mezofoldviz.hu

From: mezofoldviz <mezofoldviz@mezofoldviz.hu>

Sent: Thursday, May 21, 2026 1:18 PM

To: Farkas Attila András <farkas.attila@mezofoldviz.hu>; Bodonyi Tamás <bodonyi.tamas@mezofoldviz.hu>

Cc: Kovács István <kovacs.istvan@mezofoldviz.hu>; Kovács Gábor <kovacs.gabor@mezofoldviz.hu>

Subject: FW: Beszámoló készítésére felkérés

From: Polgármesteri Hivatal Előszállás <hivatal@eloszallas.hu>

Sent: Thursday, May 21, 2026 11:21 AM

To: mezofoldviz <mezofoldviz@mezofoldviz.hu>

Subject: Beszámoló készítésére felkérés

Ez a levél külső címről érkezett! Kérünk, fokozott figyelemmel kezeld a tartalmát!

Mezőföldvíz KFT

Paks

Kölesdi u. 46.

Tisztelt Mezőföldvíz KFT!

Csatoltan megküldöm Kanik Péter Előszállás Nagyközség Polgármesterének beszámoló készítésére felkérő levelét és kérem, szíveskedjenek azt Kovács István Ügyvezető Úr részére továbbítani.

Előszállás, 2026. május 21.

Tisztelettel:

Ferenczi Erzsébet
ig.főea.

Ikt.sz.: 110/2026

Előszállás Nagyközség Önkormányzata

2424 Előszállás, Fő tér 3. Tel.: 06/25 484-802

Polgármester: Kanik Péter

Tárgy: Beszámoló benyújtása a 2025/2026-es óvodai nevelési évről

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Képviselő Testület!

Elkészítettem az Előszállási Patakparti Óvoda 2025/2026-es nevelési évre vonatkozó szakmai tájékoztatóját, melyet ezennel benyújtok.

Az alapító okiratban meghatározott alapfeladataink a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében valósult meg. Az óvodai nevelőmunkánk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülő - a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei - figyelembevételével a nevelőtestület által elfogadott és az intézményvezető által jóváhagyott - Pedagógiai Programunk alapján folyik.

Bevezető helyzetelemzés: A 2025/2026-as nevelési évben az érvényes jogszabályi előírások, az óvodavezetői program, az óvoda Pedagógiai Programja és az óvoda egyéb szabályozó dokumentumainak figyelembevételével, valamint a megelőző nevelési időszak gyermeki értékelései, az Önértékelés megállapításai alapján a nevelőtestület közreműködésével összeállított éves munkatervben meghatározott célokat és a hozzá kapcsolódó feladatokat valósítottuk meg. Közös kialakított értékek mentén, egységes nevelési elvek biztosításával folytattuk nevelési gyakorlatunkat. Vezetői oldalról hatékony kommunikációval és információ megosztással, valamint a feladatok arányos delegálásával biztosítottam a kitűzött célok megvalósítását.

A gyermekekkel és a foglalkoztatottakkal kapcsolatos adatok:

Az ellátott gyermekek számával kapcsolatos létszámadatok alakulása, a felvételi adatok alakulása:

Gyermek létszám (2025. okt. 1.)	Ebből más településen lakók	Nevelési év közben felvett gyerekek (2025.10.01-2026.06.15.)	Nevelési év közben kimaradt gyerekek (2025.10.01-2026.06.15.)	Gyermek létszám (2026. június 15.)	RGY K (2025. okt. 1. 2024. 06. 15.)	Hátrányos helyzetű gyerekek (2025. okt. 1.)	Halmazottan hátrányos helyzetű gyerekek (2025. okt. 1.)	Halmazottan hátrányos helyzetű gyerekek (2026. június 15.)
82	0	4	0	84	4	3	0	0

Az óvodai csoportok száma, a beiratkozott és felvételt nyert gyermekek létszáma, korcsoportok szerinti megoszlása

Óvodai vegyes csoportok megnevezése	Munkatársak	Gyermekek létszáma
Kisbagoly	Sági Alexandra- óvodapedagógus Platt Timea-óvodapedagógus Szirbek Nelli-dajka Györki Lilla-dajka Stadlerné Péntek Erika-ped. asszisztens Györkiné Platt Andrea-ped. asszisztens	35
Katica	Pappné Szabó Tünde- óvodapedagógus Bagó Kornélia- óvodapedagógus Dunaváriné Fülöp Regina- dajka Barta Szabó Éva-ped. asszisztens	23
Süni	Jézsó Istvánné- óvodapedagógus Szerencse Jánosné- óvodapedagógus Szijjártó Mónika-dajka Takácsné Kiss Dóra- pedagógiai asszisztens	26

Csoportjaink továbbra is vegyes összetételűek voltak. Óvodás gyermekeink többségében rendszeresen jártak óvodába, bár az év során jellemző volt a sok elhúzódo megbetegedés - a Házirendben meghatározottaknak megfelelően a szülő vagy kezelőorvos által igazolták a távollétüket. Csupán egy család esetében kellett a szülővel többször telefonon, majd írásban felvennem a kapcsolatot, hogy figyelmeztessem az óvodába járási kötelezettségre. Ennek eredményeként rendeződött az óvodába járás kérdése. Az eddigi Igazolatlan hiányzások pótlása június 19-ig lehetséges. Az óvodapedagógusok fejlesztő munkájában összhang és nagyfokú

együttműködési készség jellemző. Sokkal több feladat hárult a kollégákra, mint korábban, hiszen egyre több az egyéni szükségletű gyermek a csoportokban. A gyermekeket önmagukhoz mérjük, a fejlődésükről folyamatosan visszajelzést adunk mind a Krétában, mind a fogadóórákon.

A pedagógusok létszámának alakulása szeptemberben:

Gyakornok	Pedagógus I.	Pedagógus II.	Mester pedagógus
	6	5	0

A nevelőmunkát 1 vezető helyettes, összesen 5 óvodapedagógus végezte az intézményvezető irányításával. A szakvizsgázott pedagógusok száma 5 fő, mindannyian a munkakörükben hasznosítják a képzés alatt megszerzett tudásukat, tapasztalataikat. 1 Fő óvodapedagógust, 1 fő dajkát fel tudtunk venni. Szeptembertől kettő nyugdíjas kolléganőt alkalmaztunk. 1 fő gyógypedagógiai asszisztens 4 órában látta el a feladatokat. Sági Alexandra februárban sikeres minősítésen esett át így Ő a Ped.2 fokozatba kerül szeptembertől.

Egyik kollégánk július 31-ig végleg nyugdíjba vonul, helyére új, fiatal óvodapedagógust veszünk fel.

Az óvodaigazgató helyettes augusztus 17-el lemond saját döntése alapján.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő, valamint a technikai személyzet állománya:

4 fő dajka,

3 fő pedagógiai asszisztens,

1 fő 4 órás gyógypedagógiai asszisztens,

1 fő takarító

1 fő ételmezés vezető

2 fő szakács

2 fő konyhalány,

1 fő 6 órás segítő

biztosította óvodánk biztonságos működését.

Pedagógiai programunk szakmai értékeire a nevelőtestület folyamatosan nagy hangsúlyt fektet, a régóta itt dolgozó munkatársak, a program létrehozói a fiatal kollégák felé állandóan közvetítik annak 3 sarokkövét. Általános tapasztalatunk, hogy önmagához képest minden munkatársunk fejlődött a pedagógiai programhoz igazodó gyakorlati munka megvalósítása (annak tervezése, értékelése) terén. Az egymástól való tanulás lehetőségei adóttak és az óvodapedagógusok személyes indíttatásból vezérelve élnek is vele. Az egy csoportban dolgozó kollégák együttműködése magas színvonalú volt. A céltudatos nevelőmunka eredménye látható, az összehangolt nevelés eredményes. Ez érezhető volt a csoportok jól működő szokásrendszerén, a gyermekek viselkedésén keresztül. Mind a pedagógiai asszisztensek, mind

a dajkák az óvodapedagógusokkal együtt működve végzik munkájukat, tudásukkal, szorgalmukkal, pedagógiai érzékükkel hozzájárulnak a minőségi munkavégzéshez.

Pedagógiai folyamatok intézményünkben

A nevelési év: 2025.09. 01. – 2026. 08. 31-ig tart. A szorgalmi időszak május 31-ig tart. A nyári zárva tartás ideje: 2026. 08. 10. – 2026. 08.31. Erről a helyben szokásos módon tájékoztattuk a szülőket. Ebben a nevelési évben a szokásos módon jelenléti részvétellel tudtunk nyílt napokat tartani. Az éves munkaterv összeállítása a szakmai munkaközösség és a nevelőtestület bevonásával készült. A célok és feladatok meghatározásánál figyelembe vettük az előző nevelési év eredményeit, tapasztalatait. A gyermeki megfigyelési, mérési rendszerünk eredményesen működik, azon továbbiakban kisebb változtatást érdemes végrehajtani a tanfelügyeleti ellenőrzés meglátásai és ajánlása alapján. A rendszeres dokumentum ellenőrzés eredményeként megállapítható, hogy az óvoda különböző szintjein készült tervek megfeleltek az elvárásoknak. Egy kívülálló nem is gondolja, hogy milyen komoly és felelősségteljes tervező és szervező és ismeretátadó munka folyik egy óvodában. Az éves munkaterv figyelembevételével az óvodapedagógusok elkészítették éves tanulási terveiket, fél éves nevelési terveiket, folyamatosan dokumentálják a témahetek terveit, a projekt terveket, a gyermekek egyéni fejlesztésének nyomon követését, a csoportesemények terveit és azok értékelését is. Az intézményben működő szakmai munkaközösség is részletes éves programot készített és az éves programjuknak megfelelően dolgoztak, melyről félévenként beszámoltak a nevelőtestületnek. Átalakuló és ellentmondásos világban élünk. Elsődleges célunk az óvodánkba járó gyerekek óvodai nevelésének színvonalas megvalósítása, amit most is sikeresen megvalósítottunk. Intézményünkben komplex egyéni képesség és személyiségfejlesztés folyik. Ezért különösen fontos, hogy állandóságot biztosító napirendben, minden felnőtt fokozott figyelemmel gondoskodik róluk, segítsen, ha baj van, és érzelmi biztonságot adjon nekik. Mindez a fizikai, mentális fejlődésüket olyan szorongásmentes légkörben segíti, amelyben a gyermekek kíváncsisága, felfedezés vágya kielégülhet. Ebben az életkorban a gyermekek elkezdnek nyitni a kortársaik felé. Ez az óvodás időszak a közös játékok, elfoglaltságok kezdeti korszaka. Akár életre szóló barátságok is kötődnek, de az biztos, hogy az óvodában megszerzett tapasztalatok nagymértékben befolyásolják a majdani iskolás élményeiket, eredményeiket. Itt már közösségben kell élni, új szabályokat elsajátítani. A gyermek itt nem mindig azt teheti, amit szeretne - alkalmazkodnia kell, és ez az oviban eltöltött idő alatt egyre természetesebbé válik - de manapság nem megy könnyen az otthon mindent ráhagyó, elkényeztetett gyermekek esetében. Sokoldalú képességfejlesztéssel, sok gyakorlással, komplex élményekkel alapvető ismereteket sajátítanak el a csoportokban folyó tudatos ismeretnyújtásnak köszönhetően. Az ovi legnagyobb értéke a játék, a fejlődés és fejlesztés színtere és eszköze. Minden fontos dolgot a játékos tevékenységek. Óvodásaink egyéni ütemben és módon fejlődnek, de a közös tapasztalatok, élmények, az együtt megélt események, ünnepek összekovácsolják a csoportokat. Együtt átélik az önfeledt tevékenységek örömét.

A nevelési évben megvalósult gazdag programok:

Programok	Felelősök	Időpont
Tanévnyitó értekezlet	óvodavezető és a helyettes	2025. 08.28.

Szülői értekezletek	csoportos óvónők	2025.09.05.
Népmese világnapja, Meseösvény	Jézsó Istvánné, Platt Timea	2025.09.30.
Szüreti Nyílt nap	csoportos óvónők, vezető, helyettes	2025.10.03.
Idősek világnapja	Kisbagoly csoport óvónők	2025.10.07.
Mikulás	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2025.12.05.
Fenyőünnep	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2025.12.16.
Félévi értékelések	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.01.31-ig
Félévi szülői értekezletek	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.01.31-ig
Félévi Nevelési értekezlet	óvodavezető, helyettes,	2026.01.25.
Sági Alexandra minősítés	óvodavezető, pedagógus	2026.02.10
Jótekonysági ovis bál	óvoda dolgozói	2026.02.13.
Molnár Orsi koncert, Farsang	óvoda dolgozói	2026.02.17.
Anyák napi fotózás	óvoda dolgozói, gyerekek	2026.03.09.
Koszorúzás, zászlótűzés	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.03.13.
Víz világnapja kirándulás a Dunához	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.03.24.
Húsvét tavaszi nyílt nap	óvodavezető, csoportos óvónők	2026.03.31
Nyusziváró	Süni csoport	2026.04.01.
Látogatás az iskolába	óvodavezető, nagy csoportosok	2026.04.13.
Ovi nyitogató	óvodavezető, Sági Alexandra, Stadlerné Péntek Erika	2026.04.09.
A Föld napja túra a faluban	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.04.22.
Május 1. Sport egyesület	Kisbagoly csoport	2026.05.01.
Anyák napja	Süni, Katica, Kisbagoly csoport	2026.05.05-06.
Óvodai beíratás	óvodavezető, adminisztrátor	2026.04.23.
Madarak és Fák napi Patakparti túra	Környezeti munkaközösség	2024.05.10.
Csoportos kirándulások	óvoda dolgozói	2026. 05.14.,05.11-12.
Ákom-Bákom bábszínház	óvoda dolgozói	2026.05.19.
Nyugodt Évek Idősothton fellépés	Kisbagoly csoport	2026.05.08.
Falunap	Kisbagoly csoport, óvoda dolgozói	2026.05.29.
Gyermekhét, búcsúhét lovas kocsizás, állatkerti séta,	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.-06.26-06.05-ig

fagyizás, kerékpár túra, diszko stb.		
Óvodai ballagás	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	202406.05.
Év végi értékelés a szülők részére	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.06.14-ig
Évzáró értekezlet	óvodavezető	2026. 06.08.
Gyereknapi	óvoda dolgozói	2026. 06.13.
Felkészülés az óvodai nyári életre	óvodavezető, helyettes, csoportos óvónők	2026.06.14-ig

A Pedagógiai Programunk által megfogalmazott kiemelt feladatok

Az idei évben bevezetésre került új törvény, a teljesítményértékeléssel, az Ovi Krétával egyetemben kihívások elé állította a pedagógusokat, nem tehetünk mást, alkalmazkodunk az új feladatokhoz, helyzetekhez.

Célkitűzéseinek eredményesebb megvalósítása érdekében az alábbi kiemelt nevelési feladatokra fókuszáltunk a pedagógiai folyamataink tervezése és megvalósítása során. Rugalmasan kerestük az aktualitásoknak megfelelő beillesztési lehetőséget a mindennapi gyakorlatba, annak reményében, hogy egyúttal pedagógiai eszköztárunk is megújul, szakmai ismereteink is felfrissülnek.

Környezeti nevelésen alapuló Pedagógiai Programunk keretet nyújt az új kihívások, feladatok felé való nyitásban. Ezen a területen szeretnénk még fejlődni. Kettő kollégánk a tavasszal továbbképzésen vett részt a Zöld óvoda programunk kapcsán.

Az egészségfejlesztés, az egészségtudatos aktív életvezetés támogatása. Nevelésünk a gyermek lelki, testi, szellemi nevelésére irányul. Az egészséges életmódra nevelés átszövi az óvodai életünket. Jól tudjuk, hogy az óvaskorban kialakított készségek, képességek az egészségtudatos életmóddal összefüggésben a felnőttkori egészségi életvitelt alapozzák meg. Ezért minden nap kiemelt feladatunk volt az egészségtudatos gondolkodás gyakorlati megvalósítása, a megfelelő példamutató magatartás erősítése, az életminőséget befolyásoló, a testi és lelki egészség kialakításához kapcsolódó készségek és kompetenciák fejlesztése is. - Az egészséges életritmus kialakítása a napirend kialakításával - Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása; - A gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának, a testi képességek fejlesztése, egészségének védelmi, edzése, óvása, megőrzése - A biztonságos életvezetés sokdimenziós, kiegyensúlyozott és jól tagolt megközelítést igényel. A „felgyorsult idő” jelenségei - az embereket érő stressz hatások ugrásszerű növekedését okozza. A fogyasztói társadalommal együtt járó értékválság - a pénz és az élvezeti javak hajszolása miatti időhiány, ebből következően a kapcsolatok, a családi kötelékek meglazulása, a digitális eszközök túlzott használatának folyományaként már óvodásainknál is megfigyelhető az elmagányosodás, az agresszió és erőszak terjedése. A túl sok konfliktus és túl erős stressz

életvezetési zűrzavar és erőteljes szorongás forrása lehet. Lehetőség szerint szeretnénk előadót keresni, hogy a gyermekek és szülők számára is

Személyiség- és közösségfejlesztés

Gyermekvédelmi feladatok

Az óvodánkban a gyermekvédelmi feladatokat az intézményvezető fogja össze, munkáját a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak alapján végezte, szoros együttműködésben az érintett családokkal, valamint a szakemberekkel. Feladata volt: – az óvodapedagógusok gyermekvédelmi munkájának segítése – a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak – családlátogatáson a veszélyeztető okok feltárása – kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, szükség esetén fogadó órák szervezése.

Jelenleg 82 gyermek jár intézményünkbe. Jegyzői határozat alapján 3 gyermek hátrányos helyzetű. Ebben a nevelési évben 3 gyermeket kísérünk fokozott figyelemmel veszélyeztetettség miatt.

Sajnos 1 gyermek Kríziskezelő hálózathoz került elhelyezésre.

Öt gyermek sajátos nevelési igényű, és egy F-83 kóddal, kettő autizmus spektrumzavarral diagnosztizált F-84 kóddal, egy gyermek rendelkezik F-80 és F-83 kóddal és egy gyermek F-90 -el, egy gyermeket már F-84-re vizsgálnak az új beiratkozók közül. 5 gyermek érintett BTMN szakvéleménnyel.

Év közben felmerülő probléma esetén, többnyire fogadóóra keretében történik a szülőkkel a megbeszélés, probléma feltárása, megoldások keresése megbeszélés, melyet a csoportnaplóban is adminisztrálnak. Szóban, illetve telefonon is szükség esetén keressük egymást a jelzőrendszer tagjaival.

A logopédiai és a testi- egészségügyi felmérő szűrő programok (Szól-e? KOFA-3, fogorvosi vizsgálatok) és az ezekre épülő fejlesztések, melyek heti rendszerességgel működnek az óvodában szakemberek közreműködésével, szintén preventív programok.

Tehetséggondozás

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek!

Minden óvodapedagógus feladata, hogy felismerje és támogassa azokat a gyerekeket, akik jó adottságokkal rendelkeznek, valamilyen területen tehetséget mutatnak. A különféle korcsoportos gyermekek kreativitásukat kamatoztatva részt vettek számtalan óvodán kívüli programon, különböző sport rendezvényeken, az óvodai tehetségműhelyekben. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mindegyikéről a pedagógusok megfelelő információkkal rendelkeznek, és felhasználják azokat a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban. Az esélyegyenlőség 10 biztosítása érdekében az óvodapedagógusok változatos módszereket, eszközöket alkalmaztak a hátrányok kompenzálása érdekében. Számos nyitott közösségi programot szerveztünk a nevelési év folyamán, ösztönöztük a szülőket ezeken az óvodai rendezvényeken való részvételre. Támogattuk a nevelési problémákkal küzdő családok gyermekeinek beilleszkedését a közösségbe. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését óvodánk az Alapító Okiratban meghatározott területeken hátrányt mutató gyerekek integrálásával folyamatosan megvalósítja. Ebben az évben 5 sajátos nevelési igényű gyermek ellátásáról gondoskodtunk intézményi keretek között. Az SNI-s gyermekek szakvéleményében meghatározott fejlesztéseket óraadó gyógypedagógusok, logopédusok, végezték. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok biztosították a gyermekek közösségbe való beilleszkedését, szociális magatartásuk fejlesztését.

Az SNI szakvéleményen nyel rendelkező gyermekeket Vaskó Eszter gyógypedagógus látja el, vállalkozói formában.

A BTMN gyermekeknél a gyermek óvodapedagógusa egyéni fejlesztési tervet készített, amely alapján a gyermekek csoportjukban külön segítségben részesülnek.

Az intézmény közösségépítő tevékenységei

Az óvoda Pedagógiai Programja, illetve az óvodapedagógusok féléves nevelési tervei tartalmazzák a közösségfejlesztés aktuális céljait és az ennek megvalósításához szükséges feladatokat. Az egyes csoportok, és közös óvodai szinten is a szülők bevonásával változatos programokat szerveztek, ezzel is építve a közösségen belüli kapcsolatokat. Jól működött a közösségi oldalak zárt csoportjaiba történő kapcsolattartás. A hagyományos Óvoda bálunk szervezésében is részt vettek. A szülők képviselőivel ebben a nevelési évben értekezlet keretében személyesen is találkozhattam. Nagy számban képviselték magukat az éves Önértékelési program szülői interjúján. A családi nevelést egészíti ki az óvoda a maga sajátos eszközeivel így továbbra is fontos, hogy újszerű lehetőségekkel bővítsük az óvoda-szülő kapcsolatot.

Eredmények

Ebben a nevelési évben Minősítő vizsgán esett át egy fő óvodapedagógus, kiváló eredménnyel.

Egy fő Óvodai Nevelő képesítést szerzett.

Egy fő sikeres Óvodapedagógus vizsgát tett.

Egy fő a jelenlegi törvényi előírásoknak megfelelően óvodavezetői vizsgát tett.

Továbbképzések

Óvodánkban ebben a tanévben egy pedagógusnak volt kötelező a továbbképzés. A többiek életkoruk vagy nyugdíjazásuk, vagy még védettségük miatt mentesültek ezen feladat alól.

Mindenképpen támogatjuk a kollégát, hogy az adott határidőt betartva teljesíteni tudja feladatát.

Ellenőrzés:

A belső ellenőrzés és értékelés a pedagógiai programunkban kitűzött célok, feladatok megvalósítására, valamint a munkavégzés egyéb területeire meghatározott szempontsor alapján a pedagógusok és az alkalmazottak teljes körére terjedt ki. Az óvodapedagógusok nevelőmunkájának értékelése helyszíni ellenőrzés, dokumentumellenőrzés és önreflexió formájában történt. Az óvodai dokumentumokban megfogalmazott feladatok megvalósításának vizsgálatát az ellenőrzéssel megbízott felelősök végezték.

- Óvodavezető – szakmai munka színvonalának ellenőrzése minden óvodapedagógusra vonatkozóan
- Óvodavezető helyettes – dajkák, egyéb munkakörben dolgozók helyszíni ellenőrzése
- Munkaközösség vezető –pedagógiai dokumentáció ellenőrzése, jó gyakorlat megosztása.

Az ellenőrzések eredményeiről, megállapításaikról az érintett dolgozók visszajelzést kaptak, illetve a meghatározott dokumentáció is elkészült a Krétában.

A gyermeki egyénre szabott értékelés a Kréta rendszer fejlődési napló feljegyzéseiben nyomon követhető. A gyermek eredményeiről fejlesztő céllal folyamatosan visszacsatolnak szüleinek/gondviselőjének és az életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő formában a gyermeknek.

A pedagógiai folyamatok eredményességét a pedagógiai programunk megvalósításának hatékonyságát a gyermekek fejlettségének mérése igazolja. Ebben a nevelési évben is elvégeztük a kialakított gyakorlatunknak megfelelően ezeket a méréseket. Óvodapedagógusaink a gyermeki fejlődés eredményeit dokumentálják, és azokról folyamatosan – legalább évente kétszer - tájékoztatják a szülőket. A gyermeki eredményeket, összehasonlítva az előző időszak eredményeivel, az óvodapedagógusok minden esetben felhasználják az egyéni fejlesztési tervek készítéséhez. Az éves önértékelési terv alapján az önértékelés csoport az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai rendszeren keresztül elkészítette a tanfelügyeleti ellenőrzésekhez szükséges belső ellenőrzéseket, jegyzőkönyveket, összesített értékeléseket. Az intézményi ellenőrzéseket követően minden esetben megtörtént a visszacsatolás. Az ellenőrzés tapasztalatait, megállapításait az érintettekkel megbeszéltük és visszatérő látogatás során újra megfigyeljük, hisz a fejlődés csak így biztosított.

Szakmai munkaközösség működése

Pedagógiai munkánk szakmai kulcsszereplője a szakmai munkaközösség. Működésük célja, hogy ösztönző műhelyei legyenek a pedagógusok kisebb közösségeinek, feladatuk, hogy megteremtsék az intézményen belüli horizontális tanulás lehetőségét. Ebben a nevelési évben

egy szakmai munkaközösség működött óvodánkban, ez az óvodapedagógusok együttműködéséről szól. Az éves munkatervben az óvodapedagógusok érdeklődésének megfelelően határoztuk meg az egyéni feladatokat, programok, rendezvények szervezését, lebonyolítását, felelősök kijelölését. A nevelési év végi önértékelésükben az óvodapedagógusok saját maguk értékelték feladatvállalásuk teljesítését. Az óvodai programok, rendezvények eredményessége is bizonyította, hogy az együttműködés megfelelő az intézményen belül. A kollégák teljesítik feladataikat, megosztják tudásukat, tapasztalataikat. Az intézményen belüli információáramlásnak kiépített, jól működő gyakorlata van. Ebben a nevelési évben 2 nevelőtestületi értekezletet terveztünk (tanévnnyitó és tanévzáró értekezlet) és 1 nevelési értekezletet tartottunk, illetve havonta egy munkaértekezletet.

Családokkal való kapcsolatunk:

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ebben a nevelési évben is törekedtünk a szoros partneri együttműködésre, miközben erősítettük a szülői közösséggel való intézményi kapcsolatunkat. A beiratkozáskor, ha más pedagógiai szemponttal nem ütközik, figyelembe vettük a gyermekek csoportba sorolásakor a felmerülő szülői igényeket. Támogattuk és teret biztosítottunk a szülői szervezetek működéséhez. Szülői értekezletek, fogadó órák a csoportok szervezésében történtek az év folyamán, az éves munkatervben rögzítettek szerinti tart

Az intézmény külső kapcsolatai

Folyamatos munkakapcsolatban állunk óvodánk fenntartójával.

A gyermekprogramok kapcsán pedagógiai programunk részeként folyamatos partneri kapcsolatot ápoltunk helyi közművelődési intézményekkel. Kítűzött nevelési feladataink megvalósítása mellett fontosnak éreztük, hogy - kitekintve óvodánk falain - képviseltessük magunkat partnereink által vagy közösen szervezett programokon, rendezvényeken. Óvodánk gyermekei a falu összes ünnepélyén, programjain képviseltetik magukat.

A helyi általános iskolával számos közös programunk volt ebben a nevelési évben is. A tanító és tanár nénikkel kiváló kapcsolatot ápolunk, hívjuk egymást minden rendezvényre ez teret ad utánkövetésre.

A falu védőnője a kötelező látogatások mellett programjainkon is részt vesz, tapasztalatával, kedves egyéniségével, és Ő ismer minden gyermeket hathatósan hozzájárul mindennapi munkánkhoz.

Az idősek otthonában többször fellépünk egy évben, az idősek nagyon hálásak érte, hogy egy kis színt viszünk mindennapi életükbe.

A Családsegítővel közös munkánk során kölcsönösen segítő kezet nyújtunk egymás számára. Sajnos az idei tanév kirívó esetet tartogatott számunkra, ahol is gyermeket kiemelték a családból, ez intézményünket is drámaian érintette. Rengeteget harcoltunk, sok kört futottunk közösen.

Gazdálkodási feladatok:

Célunk változatlanul az igényes, minőségi környezet biztosítása gyermekeink számára, a lehetőségeink kihasználásával és figyelembevételével. A törvényben előírt kötelező eszközök biztosítottak az intézménybe járó gyermekek és munkavállalók számára. Folyamatos cseréjük állandó odafigyelést igényel. Az intézmény eszközellátottsága kiváló, tudatos gazdálkodással, a költséghatékonyság szem előtt tartásával sikerül az óvodai élet napi feltételrendszerét biztosítani. A fenntartó önkormányzat és az óvoda vezetése is kiemelt hangsúlyt fektet az óvoda tárgyi feltételeinek javítására, az egészséges környezet kialakítására, biztosítására.

A nyáron és a nevelési évben megvalósult karbantartási és javítási munkálatok:

Az óvoda udvari játékeszközeinek bevizsgálása megtörtént, folyamatosan dolgozunk a hiányosságok javításán. A bái bevételből egy darab játékot tudtunk venni, és Hankook pályázaton is eredményes elbírálásban részesültünk, a játékok telepítése június hónapban realizálódik.

Megvásárlásra és beszerelésre került 1db klíma, bái bevételből

Új szőnyeget tudtunk vásárolni a csoportszobákba

A folyamatos kisebb karbantartási munkálatokat mindig el tudjuk végeztetni

A polgármesterrel úrral és a gazdasági vezetőnkkel folyamatosan egyeztetünk, mindenben segítik munkánkat.

Megköszönve az egész éves együttműködésüket, kérem, hogy a fenntartásukban működő Előszállási Patakparti Óvoda beszámolóját véleményezés után szíveskedjenek elfogadni.

Tisztelettel:

Bagó Kornélia

igazgató

Előszállás, 2026. június. 08.

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

5. napirendi pontja: Tájékoztató a két ülés között történt fonto- sabb eseményekről, a tett polgármesteri intézkedésekről

Tisztelt Képviselőtestület!

2026. május 27.

A Kossuth Lajos Művelődési Házban az Árpád Fejedelem Általános Iskola színjátszó szakkörének előadását tekinthettük meg, amely rendkívül színvonalas volt. Köszönet illeti Farkasné Kovács Katalin felkészítő pedagógust a munkájáért.

2026. május 29.

A Kossuth Lajos Művelődési Házban falunapi ünnepi est került megrendezésre, ahol a helyi iskolások, óvodások és tánccsoportok fellépései emelték az esemény színvonalát. Az esti programok keretében rockkoncertek voltak az iskolaparkban.

2026. május 30.

Egész napos, színes és változatos programokkal zajlott a falunap, amelyet hajnalig tartó retro disco zárt. Köszönet illeti mindazokat, akik a szervezésben és a lebonyolításban részt vettek.

2026. június 5.

Köszöntöttem az iskola és az óvoda pedagógusait, dolgozóit. Ugyanezen a napon óvodai ballagáson is részt vettem, ahol sok sikert kívántam a ballagó gyermekeknek az iskolai évekhez.

2026. június 6–7.

Hajdújáráson, testvértelepülésünkön vettünk részt a Durindó és Gyöngyösbokréta fesztiválon. Az esemény nagy örömet jelentett, lehetőséget adott a helyi lakosokkal való találkozásra és a testvértelepülési együttműködés további erősítésére.

2026. június 13.

Az Előszállási Ifjúsági Egyesület szervezésében megrendezésre került a Gyermeknap, amely családi hangulatú, nagyon jó hangvételű rendezvény volt. Köszönet illeti a szervezőket.

2026. június 28.

Barcson informális ülésen vettem részt, ahol a kollégákkal átbeszéltük a jövőbeni terveket és aktuális problémákat.

Aktuális fejlesztések és feladatok:

A bölcsőde szakmai programja elkészült, jelenleg átnézési és ellenőrzési fázisban van.

A bölcsőde kivitelezési munkálatai jól haladnak: belső burkolások zajlanak, az ajtók beépítése folyamatban van, a kerítés építése következik. Az udvarra hamarosan megérkeznek és telepítésre kerülnek a játékeszközök. A befejezés várható határideje: 2026. augusztus 15. Cél, hogy ezt megelőzően a munkák elkészüljenek, hogy a szükséges adminisztráció időben elvégezhető legyen.

A Versenyképes Járások Program keretében a fűnyírótraktor korábban beszerzésre került és már használatban van. A fennmaradó pénzmaradványból engedélyezett egy akkumulátoros fűnyíró beszerzése, amelynek beszerzése folyamatban van.

A program keretében megvalósuló térfigyelő kamerarendszer kivitelezője korábban kiválasztásra került. Mivel a kamerák közvilágítási oszlopokra kerülnek, együttműködési megállapodást kellett kötni az E.ON-nal.

A területi bejárás 2026. június 22-én lesz, amelyről jegyzőkönyv készül. Ezt követően indulhat a tervezési fázis, amelyet szintén az E.ON felé kell benyújtani. Jóváhagyást követően több lépcsős folyamat indul a kivitelezés megkezdéséig.

Köszönet illeti Sütő Alex területi szakértőt szakmai segítségéért, valamint Kocsor Krisztina főosztályvezető asszonyt támogatásáért a Versenyképes Járások Program pályázaton belüli segítségért.

A pályázat keretében elkészültek a projekt táblák és a sajtóközlemény. A hivatalos átadó ünnepség megszervezése a későbbiekben válik aktuálissá.

Folyamatos a pályázatokkal kapcsolatos ügyintézés, hiánypótlások kezelése, adminisztratív feladatok ellátása és a határidők betartása.

Előszállás, 2026. június 18.

Kanik Péter
polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

6. napirendi pontja: Jelentés a képviselőtestület lejárt idejű határozatainak végrehajtásáról

Tisztelt Képviselőtestület!

J E L E N T É S

A Képviselőtestület lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról

- 1.) **99/2026.(IV.30.) önkormányzati határozat:** a Képviselőtestület a helyi jelentőségű védett természeti területek szabályozását érintő településképi rendelet felülvizsgálatáról szóló 284/2025.(XII.17.) önkormányzati határozatának határidejét 2026. június 30. napjáig meghosszabbította. Felelős: Győriné Tar Edit jegyző, határidő: 2026. június 30. (a rendelet-tervezet elkészítésére)
A rendelet-tervezet döntéshozatalra a képviselőtestület mai ülése elé kerül.
- 2.) **115/2026.(V.21.) önkormányzati határozat:** a Képviselőtestület ezen határozatával úgy döntött, hogy a helyi adórendelet felülvizsgálatát soron következő ülésén kívánja újra tárgyalni. Felelős: Kanik Péter polgármester, határidő: 2026. június 25. (az adórendelet felülvizsgálatára)
Az adórendelet felülvizsgálatáról szóló előterjesztés a képviselőtestület mai ülése elé kerül.
- 3.) **120/2026.(V.21.) önkormányzati határozat:** a Képviselőtestület megbízta a polgármestert azzal, hogy a Gyóni Géza utca és az Ady Endre utca közötti átjáró út karbantartásának lehetőségét mérje fel. Amennyiben az út karbantartása nem lehetséges, közlekedési tábla kerüljön kihelyezésre, amit a képviselőtestületnek újra tárgyalnia kell. Felelős: Kanik Péter polgármester, határidő: 2026. június 25.
A Gyóni Géza utca zsákutcává nyilvánításáról szóló előterjesztés a képviselőtestület mai ülése elé kerül.
- 4.) **122/2026.(V.21.) önkormányzati határozat:** a Képviselőtestület az Egészségház felújítására a Cukép KFT-vel kötött vállalkozási szerződés 1. sz. módosítását elfogadta. Felelős: Kanik Péter polgármester, határidő: 2026. május 31. (a vállalkozási szerződés-módosítás aláírására).
A vállalkozási szerződés módosítása fenti határidőn belül aláírásra került.
- 5.) **124/2026.(V.21.) önkormányzati határozat:** a Képviselőtestület a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárására árajánlatok bekéréséről döntött. Felelős: Kanik Péter polgármester, határidő: 2026. június 25. (az árajánlatok beérkezésére)
A beérkezett árajánlatok döntéshozatalra a képviselőtestület mai ülése elé kerülnek.

Határozati javaslat
a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a

99/2026.(IV.30.) önkormányzati határozat,
115/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
120/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
122/2026.(V.21.) önkormányzati határozat,
124/2026.(V.21.) önkormányzati határozat

végrehajtásáról szóló jelentést elfogadja.

Felelős: Győriné Tar Edit jegyző

Határidő: 2026. június 25.

Előszállás, 2026. június 18.

Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i Képviselőtestületi ülés

7. napirendi pontja: A helyi adórendelet felülvizsgálata

Tisztelt Képviselőtestület!

Előszállás Nagyközség Képviselő-testületének „a helyi adókról” szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.) felülvizsgálata érdekében a 2026. április 30-i és 2026. május 21-i ülésein már tárgyalta az adórendelet módosításának szükségességét és az eddig felmerült lehetőségeket.

A képviselőtestület vonatkozó, elhangzott javaslatai és szakmai egyeztetések alapján a mellékletben szereplő, a helyi adóról szóló rendelettervezetet terjesztem a Tisztelt Képviselőtestület elé.

Az áprilisi és májusi képviselőtestületi ülésen egyetértés volt abban, hogy a Petőfi utcán található patakperti ingatlanok legyenek továbbra is mentesek a helyi adó alól, mivel azok a földrajzi adottságok miatt a szemben lévő lakóházak gazdasági épületeit és a konyakertet hivatottak biztosítani. Továbbá annak érdekében, hogy a belterületi beépítetlen ingatlanok tulajdonosainak adóztatása is megfeleljen az egyenlő elbánás előírásainak, a jelenlegi 50 %-os adókedvezményrel érintett ingatlanok tulajdonosain kívül a településen található többi beépítetlen belterületi ingatlan is 50 %-os mértékű kommunális adó fizetési kötelezettség alá fog esni 2027. január 1-től.

A Petőfi utcára vonatkozóan egy fogalom meghatározása kerülne be a rendeletbe, mely a kérdéses ingatlanok jogszabályként megfogalmazott tulajdonságait tartalmazza. Erre való hivatkozással került bele a tervezetbe a mentesítésre vonatkozó rendelkezés.

Az 50 %-os mértékű adókedvezmény pedig a jelenlegi szabályozás átfogalmazásával.

Mindkét módosítás megfelel a normatív megfogalmazás szabályainak, érvényesül az egyenlő elbánás elve és az egyes adóalanyok nem kerülnek hátrányosan megkülönböztetésre.

Fenti kritériumoknak megfelelően készült el a helyi adórendelet tervezete.

Természetesen továbbra is várom a Tisztelt Képviselőtestület javaslatait a helyi adórendelet módosításának tárgyában.

Az előterjesztést a képviselőtestület át nem ruházható döntési hatáskörben tárgyalja. A rendelettervezet elfogadása az Mötv. 50. §-a alapján minősített többséget igényel.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy hozza meg döntését a helyi adórendelet módosításáról.

Előszállás, 2026. június 18.

Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

a helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének kiemelt célja a beszedett helyi adók által fenntartsa intézményeit, biztosítsa a település működőképességét, fejlessze a szolgáltatásokat és növelje a lakosság komfortérzetét.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 1. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. §

(1) Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az illetékességi területén, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben (a továbbiakban: Htv.) felsorolt helyi adók közül az alábbiakat vezeti be, határozatlan időre:

- a) kommunális jellegű adók közül a magánszemély kommunális adóját,
- b) helyi iparüzési adót.

(2) E rendelet alkalmazásában rakodó ingatlannak minősül az olyan beépítetlen vagy beépített (kivéve: lakóház) belterületi ingatlan, amelyet

- a) a közúti közlekedésről szóló törvény szerinti közút választja el olyan lakóházzal beépített ingatlantól, amellyel tulajdonosai azonosak, és
- b) a két ingatlan ugyanazon elnevezésű közút mentén, egymáshoz képest eltérő oldalon helyezkedik el.”

2. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az adó évi mértéke a Htv. 11. §-ában és a Htv. 17. §-ában meghatározott adótárgyanként vagy lakásbérleti jogonként 14.000 Ft.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a megállapított adó évi mértékének 50 %-át kell megfizetni az (1) bekezdésben meghatározott adótárgyak közül a beépítetlen ingatlanok után.”

3. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. §

Mentesek az adó alól az 1. § (2) bekezdésében meghatározott, rakodó ingatlannak minősülő ingatlanok.”

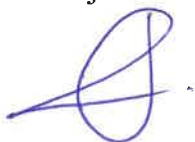
4. §

Hatályát veszti a helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 1. melléklete.

5. §

Ez a rendelet 2027. január 1-jén lép hatályba, és 2027. január 3-án hatályát veszti.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. napján.

Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

8. napirendi pontja: Településképi rendelet felülvizsgálata

Tisztelt Képviselőtestület!

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának a településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22) önkormányzati rendeletének (továbbiakban: TKR) felülvizsgálata során, az eljárás befejező szakaszában a mellékelt szakmai módosító vélemények ismeretében szükséges a döntést meghozni, amennyiben a rendelettervezettel a képviselőtestület egyetért, úgy a TKR módosítását tartalmazó rendeletmódosítást megalkotni.

A 2026. március 26-i ülésen tárgyalt és véleményezési eljárásra bocsátott rendelettervezettel kapcsolatban érkezett észrevételek előterjesztésem mellékletét képezik.

A véleményező hatóságok javaslatait figyelembe véve Városy Péter települési főépítész elvégezte a szükséges módosításokat a rendelettervezeten, így az előterjesztés mellékletében található TKR módosító tervezet már tartalmazza ezeket a javításokat.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a településképi védelméről szóló önkormányzati rendelet módosításának tárgyában hozza meg döntését.

Előszállás, 2026. június 22.

Kanik Péter
polgármester

FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL
ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA

Ügyszám: FE/ÁF/00423-2/2026 Tárgy: Előszállás Nagyközség Önkormányzat
Ügyintéző: Mikus Melinda Képviselő-testületének a településképi
Telefon: 22/512-254 védelméről szóló 15/2017. (XII.22.)
önkormányzati rendeletének módosítása
Hiv. szám: -

Kanik Péter
polgármester
Előszállás Nagyközség Önkormányzata

E-úton: E TÉR felületen

Tisztelt Polgármester Úr!

Előszállás településképi védelméről szóló rendeletének módosításával kapcsolatban *a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kr.) 70. §-a alapján az alábbi véleményt adom:

Véleményezésem során Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének *a településképi védelméről* szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Tkr.) módosításának *a magyar építészetéről* szóló 2023.évi C. törvénnyel (továbbiakban: Méptv.) és a Kr.-tel való összhangját vizsgálom.

A településen hatályos településképi rendelet:

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének *a településképi védelméről* szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelete.

A módosítás tárgya:

A településképi követelmények és a településképi eljárások szabályainak kiegészítése, pontosítása.

Az állami főépítési hatáskörében eljáró Fejér Vármegyei Kormányhivatal szakmai véleménye:

1. A Kr. 59. § (2) bekezdés a) és d) pontja szerint a településterv, kézikönyv és településképi rendelet készítését és módosítását az önkormányzat képviselő-testületének a készítés vagy módosítás tényét, valamint a településképi rendelet esetében a szakmai összefoglaló elfogadását tartalmazó döntése alapozza meg.

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének fenti jogszabály szerinti döntése: 74/2026. (III.26.) számú határozat.

2. A Tkr. tervezett 17. § (1) bekezdés b) pontja szerint a htk-1 területen a „szabályozási szélességét legfeljebb a kertes övezet irányában lehet növelni”.

Kérem a tervezett 17. § (1) bekezdés b) pontjának - a fent idézett rendelkezés - törlését, mivel a szabályozási szélesség helyi építési szabályzatba való szabályozási elem, továbbá a szabályozási tervben esetlegesen meghatározott szabályozási vonal nem településképi rendelet előírásai alapján történik.

3. A Tkr. 14. § (2) bekezdés c) pontja településképi szempontból meghatározó területnek tekinti a „htk-4” jelű területeket, melyek a nemzeti ökológiai hálózatba és a Natura 2000 hálózatba tartozó területek. A Tkr. nem tartalmazza ezen területek térképi lehatárolását, ábrázolását. Kérem a rendelet-tervezetet kiegészíteni a „htk-4” jelű területeket ábrázoló melléklettel.

4. A Tkr. 14. § (2) bekezdés d) pontja településképi szempontból meghatározó területnek tekinti a „következő eltérő karakterű területeket: Falusias lakóterületek, Településközpont vegyes területek, Mezőgazdasági területek.” A Tkr. nem tartalmazza ezen területek térképi lehatárolását, ábrázolását.

Kérem a rendelet-tervezetet kiegészíteni a 14. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eltérő karakterű területekkel: Falusias lakóterületek, Településközpont vegyes területek, Mezőgazdasági területek.

5. A rendelet-tervezet új 17. § (4) bekezdése szerint „a htk-4 területen (nemzeti ökológiai hálózat, Natura 2000 hálózat) táblás napelem, szélkerék, antenna, légkábeles hálózat nem létesíthető.”

A Kr. 39. §-a szerint:

„(1) A cégekre, cég- és üzletjelzésekre, valamint a Berendezések épületeken való elhelyezhetőségére vonatkozó településképi követelmény kiterjedhet a cégér, cég- és üzletjelzés, illetve a Berendezések szélességi és hosszanti méretének, valamint színének és anyagának meghatározására.

(2) Az önkormányzat a Berendezések erkélyen, teraszon, loggián és ezek korlátján, továbbá az épület homlokzatán történő elhelyezését – településképi követelményként – az (1) bekezdésben foglalt feltételekhez kötheti kivéve, ha kormányrendelet másként rendelkezik.”

Fentiek értelmében napelem, szélkerék elhelyezhetősége a helyi építési szabályzatban írható elő, településképi rendelet csak ezeknek a berendezéseknek a méretéről, anyagáról, színéről rendelkezhet, illetve adhat feltételt épületen történő elhelyezésükről. Kérem a rendelet-tervezet új 17. § (4) bekezdését törölni, vagy javítani a Kr. 39. §-ába foglaltaknak megfelelően.

6. A rendelet-tervezet új 33. § (2) és (3) bekezdése a településképi véleményezési eljárásban a kérelemhez mellékelt dokumentáció tartalmát rögzíti, továbbá a véleményezés során felmerülő vizsgálati szempontokról rendelkezik. Tájékoztatom, hogy a Kr. 44. § (3) bekezdése meghatározza a véleményezési eljárás során vizsgálandó szempontokat, továbbá a Kr. 45. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy a kérelemhez mellékelt építészeti-műszaki dokumentációnak a véleményezéshez milyen munkarészeket kell tartalmaznia. Tekintettel a Kr. 44. § (3) és 45. § (3) bekezdésére kérem törölni a rendelet-tervezet új 33. § (2) és (3) bekezdését.

6. A rendelet-tervezet új 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint „a településképi bírság összege a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetében 100.000 Ft.” A tervezett előírás nincs összhangban a Méptv. 100. § (2) bekezdésével, miszerint a „településképi-védelmi bírság közigazgatási bírságnak minősül, amelynek összege legalább 200 000 forint”, kérem javítani a Tkr. tervezett előírását.

További teendők:

A Kr. 72. § (1) bekezdés b) pontja szerint a polgármester a rendezési tervet és annak módosítását, valamint a településképi rendelet módosítását legkésőbb a hatálybalépése napján feltölti az E-TÉR felületre.

A Kr. 73. § (1) bekezdése szerint ha az állami főépítész vagy az eljárásban részt vevő államigazgatási szerv szerint az elfogadott településtervezet és településképi rendelet jogszabályba ütközik, az E-TÉR-be történő feltöltéstől – feltöltés hiányában a helyben szokásos módon történő közzétételtől – számított 3 hónapon belül a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál – a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett – törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez.

A Kr. 73. § (2) bekezdése alapján ha az E-TÉR üzemeltetője észleli az elfogadott önkormányzati rendelet vagy határozat 72. § (1) bekezdése szerinti határidőben történő feltöltésének elmaradását, a határidő lejártától számított 30 napon belül kezdeményezheti az önkormányzatnál az E-TÉR-be történő 15 napon belüli feltöltését, ennek elmaradása esetén 15 napon belül kezdeményezi a miniszternél a mulasztás miatti törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. A miniszter a törvényességi felügyeleti eljárást 30 napon belül kezdeményezheti a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál.

Feladatörömet a *főépítési tevékenységről* szóló 190/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 7. § h) pontja állapítja meg. A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének a *kiadmányozásról* szóló 19/2024. (XI.21.) utasítása alapján történt.

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

Tisztelettel:

A főispán helyett eljáró Buday Attila főigazgató nevében és megbízásából:

Fakász Tamás
állami főépítész

Iktatószám: K/14033-2/2026

Tárgy: Véleményezés

Ügyintéző: Mészáros László

Készült: 2026. május 29.

Kanik Péter polgármester úr részére

Előszállás

Fő tér 3.

2424

Tisztelt Kanik Péter Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: **Hatóság**) Előszállás Nagyközség Településképi rendeletének véleményezési dokumentációját megvizsgálta.

Előszállás Nagyközség településképi védelméről szóló rendeletének módosításáról szóló jogszabály tervezetének (a továbbiakban: **TKR rendelet**) 13. § alapján „A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 25. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére - a közterületek kivételével - nem alkalmas területek: a) lakó területek; b) vegyes területek közül: a településközpont; c) különleges területek közül ca) a sportolási célú terület; cb) a rekreációs célú terület; cc) temető terület; d) mezőgazdasági területek közül: a kertes mezőgazdasági területek; e) vízgazdálkodási területek.” A Hatóság javasolja, hogy a vezetékek nélküli mobil hírközlés szempontjából a megfelelő vételi viszonyok eléréséhez, valamint a várható további igények kielégítésére és a modernebb műszaki berendezések megjelenése miatt a további antennák telepíthetőségének kapcsán vizsgálja felül a vezetékek nélküli elektronikus hírközlés építmények elhelyezhetőségének lehetőségét.

Mivel a vezetékes hírközlési létesítmények olyan berendezései, mint az elosztó szekrény, erősítő berendezések, vezetékek is a sajátos építmény kategóriába esnek, így a TKR Rendelet 25. § (1) bekezdése alapján ezeket a település belterületén nem lehet majd elhelyezni. A Hatóság véleménye szerint ezért célszerűbb külön megfogalmazni a vezetékes és vezetékek nélküli hírközlési sajátos építmény fajtákra vonatkozó előírásokat.

Továbbá az *elektronikus hírközlésről* szóló 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdésével való ütközés okán a Hatóság a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5.014/2021./3. számú határozatában foglaltakra hivatkozva tájékoztatja, hogy a „vezetékek nélküli szolgáltatást biztosító antennák belterületről való teljes, bármilyen indokot nélkülöző kitiltásával indokolatlanul és aránytalanul

Honvédelmi Minisztérium HM Hatósági Főosztály

JOGSZABÁLYI VÉLEMÉNYEZŐ

2026. 05. 29. 09:45

Tisztelt Polgármester Úr!

Megkeresésükre értesítem, hogy a tárgyi dokumentációt megvizsgáltattam és azzal kapcsolatban az alábbi állásfoglalást adom: A fenti hivatkozási számon érkezett dokumentációban foglaltak a honvédelem érdekeit nem érintik, a Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi védelmi feladatai végrehajtása biztosított, ezért az abban foglaltakkal kapcsolatban külön észrevételt nem teszek. Jelen állásfoglalást, mint a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021 Korm. rendelet (a továbbiakban: 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet) 11. melléklet táblázat 21. sorában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (Méptv.) 74. § (2) bekezdés h) pontjára. Tájékoztatom, hogy jelen állásfoglalásom, nem helyettesíti a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 11. sz. melléklet 15. sor b) pontjában nevesített katonai légügyi hatóság állásfoglalását. Jelen állásfoglalást a Honvédelmi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2022. (VII. 29.) HM utasítás 1. melléklet 6. függelék B) táblázat 56. sorában foglaltak alapján a Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály Településrendezési és Térképészeti Hatósági Osztály vezetőjeként a miniszter nevében és megbízásából kiadmányozom.

Budapest, „időbélyegző szerint” Tisztelettel: Dr. Ruszin-Szendi Romulusz honvédelemért felelős miniszter nevében és megbízásából Koós Tamás alezredes településrendezési és térképészeti hatósági osztályvezető

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

2509 Esztergom, Strázsa-hegy ☒ 1525 Budapest, Pf. 86.

Ügyfélfogadás: 1121 Budapest, Költő utca 21.

Tel.: 1/391-4610 Fax: 1/200-1168

E-mail: dinpi@dinpi.hu www.dunaipoly.hu

Hivatal rövid neve: DINPI, KRID: 711100335

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyiratszámunkra!

Üi.sz.: DINPI/3228-1/2026.**Ü.int.:** Mike Eszter**Tárgy:** Előszállás, településkép védelméről szóló 15/2017. (XII. 22.) ök. rendelet módosítása**Hiv.sz.:**

Kanik Péter
polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzat**Előszállás**

Fő tér 3.

2424

Tisztelt Polgármester Úr!

Előszállás Nagyközség képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 15/2017. (XII. 22.) számú rendeletének módosításával kapcsolatban a megküldött rendelet-tervezet alapján az alábbi állásfoglalást adjuk:

A településkép védelméről szóló rendelet jelenleg tervezett módosításai következtében táj- és természeti értékekben kedvezőtlen változás nem valószínűsíthető. Igazgatóságunk táj- és természetvédelmi szempontból a tervezett módosítások ellen **kifogást nem emel**.

Állásfoglalásunkat a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 62. § és 70. § alapján adtuk ki.

Budapest, *elektronikus időbélyegző szerint*

Üdvözlettel:

Selmeczi-Kovács Ádám
igazgató megbízásából

Baranyai Zsolt
általános igazgatóhelyettes

FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: FE/OVED/00443-5/2026
Ügyintéző: Koreny Zita

Tárgy: Előszállás település településképi rendelet módosítása v5 - véleményezése

FELJEGYZÉS

Véleményezést kérő szervezet: Előszállás Nagyközség Önkormányzata – E-térben

Eljárás tárgya: Előszállás város településrendezési eszközeinek módosítása általános egyeztetési eljárással v5 elnevezésű területrendezési terv véleményezése

Előszállás település településképi rendelet módosítása v5 dokumentációhoz a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 11. melléklet 17. sorában megjelölt egyeztetési szempontok alapján örökségvédelmi észrevételt nem teszek.

Indokolás:

A településképi rendelet megalkotása során a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) előírásait figyelembe kell venni.

A Méptv. 74. § (2) bekezdés c) pontja alapján a településtervek megalkotása és módosítása során, valamint a településrendezési sajátos jogintézmények alkalmazásakor figyelemmel kell lenni a történeti vagy településképi jelentőségű építészeti örökség és településrész védelmére, megőrzésére és méltó hasznosítására.

A Kötv. 3. §-a alapján a kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket – így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését – e védelemmel összhangban kell végezni.

A rendelkezésemre álló iratok alapján a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 11. melléklet 17. sorában megjelölt egyeztetési szempontokat megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a településrendezési eszköz módosítása a Méptv. műemlékvédelmi rendelkezéseit és a Kötv. által rögzített követelményeket nem sérti.

A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozásról szóló 19/2024. (XI.21.) utasítása alapján történt.

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

A főispán helyett eljáró
Buday Attila
főigazgató
nevében és megbízásából

Dr. Gonda Judit Ágnes
osztályvezető

Iktatószám: K/14033-2/2026

Tárgy: Véleményezés

Ügyintéző: Mészáros László

Készült: 2026. május 29.

Kanik Péter polgármester úr részére

Előszállás

Fő tér 3.

2424

Tisztelt Kanik Péter Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: **Hatóság**) Előszállás Nagyközség Településképi rendeletének véleményezési dokumentációját megvizsgálta.

Előszállás Nagyközség településképi védelméről szóló rendeletének módosításáról szóló jogszabály tervezetének (a továbbiakban: **TKR rendelet**) 13. § alapján „A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 25. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére - a közterületek kivételével - nem alkalmas területek: a) lakó területek; b) vegyes területek közül: a településközpont; c) különleges területek közül ca) a sportolási célú terület; cb) a rekreációs célú terület; cc) temető terület; d) mezőgazdasági területek közül: a kertes mezőgazdasági területek; e) vízgazdálkodási területek.” A Hatóság javasolja, hogy a vezetékek nélküli mobil hírközlés szempontjából a megfelelő vételi viszonyok eléréséhez, valamint a várható további igények kielégítésére és a modernebb műszaki berendezések megjelenése miatt a további antennák telepíthetőségének kapcsán vizsgálja felül a vezetékek nélküli elektronikus hírközlés építmények elhelyezhetőségének lehetőségeit.

Mivel a vezetékes hírközlési létesítmények olyan berendezései, mint az elosztó szekrény, erősítő berendezések, vezetékek is a sajátos építmény kategóriába esnek, így a TKR Rendelet 25. § (1) bekezdése alapján ezeket a település belterületén nem lehet majd elhelyezni. A Hatóság véleménye szerint ezért célszerűbb külön megfogalmazni a vezetékes és vezetékek nélküli hírközlési sajátos építmény fajtákra vonatkozó előírásokat.

Továbbá az *elektronikus hírközlésről* szóló 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdésével való ütközés okán a Hatóság a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5.014/2021./3. számú határozatában foglaltakra hivatkozva tájékoztatja, hogy a „vezetékek nélküli szolgáltatást biztosító antennák belterületről való teljes, bármilyen indokot nélkülöző kitiltásával indokolatlanul és aránytalanul

korlátozza az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát, valamint az ilyen szolgáltatásokhoz való szabad hozzáférést, továbbá az elektronikus hírközlési létesítmények létesítését". Ezért a vezeték nélküli szolgáltatás fejlesztésének lehetőségei miatt, a vételi minőség jövőbeni javítása kapcsán a Hatóság kéri a vezeték nélküli hírközlési sajátos építményfajták belterületen és külterületen való elhelyezhetőségének lehetőségét, az elhelyezés előírásainak megfogalmazását (pl.: templomtoronyra, víztoronyra, kilátóra, mezőgazdasági építmény tetejére való telepítés lehetősége).

A Hatóság kéri, hogy a fentieket figyelembe venni szíveskedjen.

Jelen véleményt a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. rendelet**) 64. §-ában meghatározottak szerint a Korm. rendelet. 11. melléklet 24. pontjában foglalt felhatalmazás alapján adta a Hatóság.

Elektronikusan aláírt dokumentum.

*Kiadmányozta: Kúti Zoltán hatósági irodavezető-helyettes, Aranyosné dr. Börcs Janka, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatalának főigazgatója nevében és megbízásából
Pécsett, az elektronikus aláírás szerinti időpontban.*

Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi településkép védelméről szóló rendeletében meg kívánja őrizni a település egyedi arculatát és a helyi épített örökséget.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) a)-h) pontjai alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, a Fejér Megyei Kormányhivatal Kormányzati Kabinet Állami Főépítésze, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el.

1. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. §

E Rendelet elválaszthatatlan részét képezik az alábbiak:

a) Mellékletek:

- aa)* 1. Melléklet: Előszállás Nagyközség helyi védelem alatt álló építészeti örökségeinek jegyzéke
- ab)* 1. fejezet: Helyi területi védelem alatt álló területek – htk -elnevezése és lehatárolása
- ac)* 2. fejezet: Helyi egyedi védelem alatt álló elemek - he, hm - megnevezése és lehatárolása
- ad)* 3. fejezet: A helyi védelem - htk, he, hm - térképi ábrázolása
- ae)* 4. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek térképi ábrázolása
- af)* 2. melléklet Előszállás Nagyközség településképi szempontból meghatározó területeinek jegyzéke
- ag)* 1. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek elnevezése és lehatárolása
- ah)* 2. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek lehatárolásának térképi bemutatása

b) Tájékoztató függelékek:

- ba)* 1. függelék Előszállás Nagyközség országos jelentőségű művi értékeinek jegyzéke
- bb)* 1. fejezet Nyilvántartott és védett régészeti lelőhelyek adatai
- bc)* 2. fejezet Nyilvántartott és védett régészeti lelőhelyek térinformatikai állománya
- bd)* 3. fejezet Nyilvántartott műemlékek adatai
- be)* 4. fejezet Nyilvántartott műemlékek térinformatikai állománya
- bf)* 2. függelék Előszállás Nagyközség nemzetközi, országos jelentőségű természeti értékei
- bg)* 1. fejezet NATURA 2000 hálózat és tájképvédelem
- bh)* 2. fejezet Nemzeti ökológiai hálózat
- bi)* 3. függelék Tájidegen, agresszív gyomosító, invazív növényfajok jegyzéke
- bj)* 4. függelék Helyi értékvédelmi kataszter”

2. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A „htk” jelű helyi területi védelem az alábbi szerkezeti elemek megőrzésére, értékővő fenntartására vagy fejlesztésére irányul:

- a) a történelmileg kialakult településszerkezet;
- b) a telekstruktúra;
- c) utcavonal vezetés;
- d) utcakép;
- e) múlt emlékeit őrző terület;
- f) a település- és tájkarakter elemek.”

3. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 14. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E rendelet településképi szempontból meghatározó területnek tekinti az alábbi településrészeket:

- a) „htk-1” jelű terület Petőfi Sándor utca, a Második Katonai Felmérés idején már megjelenő történeti települési térség Öreghegy területén létező része,
- b) „htk-2” jelű terület a Ciszterci rendház és Római katolikus templom s térsége a hozzá tartozó Szögletkerttel és Cifrakerttel, valamint ezeket karéjozó térfal, mely egyben műemléki környezet, a településen áthaladó főútról meghatározó látvány,
- c) „htk-4” jelű területek a nemzeti ökológiai hálózatba és a Natura2000 hálózatba tartozó területek,
- d) a következő eltérő karakterű területeket: Falusias lakóterületek, Településközpont vegyes területek, Mezőgazdasági területek.”

4. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 7. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. A teljes közigazgatási területre vonatkozó településképi követelmények”

5. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. §

(1) Fém- és műanyag megjelenésű homlokzatképzés nem használható kivéve a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi szolgáltató övezetek telkein és a lakóterületeken 50 m²-nél kisebb bruttó területű tároló épület esetében.

(2) A cserepeslemez kivételével fém hullámlemez és műanyag tetőfedés nem használható kivéve a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi szolgáltató övezetek telkein és a lakóterületeken 50 m²-nél kisebb bruttó területű melléképület esetében.

(3) Közterületről láthatóan üzletjelzés, műszaki berendezés

- a) nyílászárón nem helyezhető el,

- b) tetőn a (4) bekezdés szerinti napelem, integrált napelem és a (6) bekezdés szerinti antenna kivételével nem helyezhető el,
- c) az épület építészeti tagozatait nem takarhatja.

(4) E rendelet hatályba lépése után épült magastetős épületen kizárólag nyeregtető felületén helyezhető el táblás napelem.

(5) Tevékenységenként egy üzletjelzés helyezhető el az ingatlanon folytatott tevékenység bemutatására, amely üzletjelzés legfeljebb 3 m² lehet.

(6) Rendeltetési egységenként egy antenna helyezhető el az épületen.

(7) Területi- és egyedi védelem alatt álló ingatlanon a műszaki berendezéseket közterületről nem láthatóan kell elhelyezni, kivéve

- a) a (4) bekezdés szerinti napelemet, ha nem védett épületre kerül és
- b) a (6) bekezdés szerinti antennát, ha nem védett épületre kerül.

(8) Az utcafásítást egységes növényekkel és ritmussal kell kialakítani.”

6. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 8. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi építészeti követelmények”

7. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. §

(1) A htk-1 területen (Petőfi utca -1351 hrsz.) a nyomvonalvezetését meg kell őrizni.

(2) A htk-1 területen (Petőfi utca – 1351 hrsz.) a hagyományosan kialakult fésűs beépítésének megtartása érdekében

- a) a lakóépületeket legfeljebb az északi telekhatártól egy méter távolságra lehet helyezni,
- b) a lakóépületeket a szomszédokhoz illeszkedően, de legfeljebb a telek homlokvonalától két méter távolságra lehet helyezni.

(3) A htk-2 területen

- a) a kialakult térfalakat meg kell őrizni, új építés esetében a hiányzó elemmel ki kell egészíteni,
- b) a kialakult állapothoz kell igazodni az építési vonalakkal, a magassággal

(4) A htk-4 területen (nemzeti ökológiai hálózat, Natura2000 hálózat) napelemet magastetős épületen kizárólag a fedéssel azonos színben lehet létesíteni.”

8. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 9. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények”

9. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. §

(1) A htk-1 és a htk-2 területeken a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni új épület esetében:

- a) oromfalas homlokzatot kell kialakítani,
- b) a tető kizárólag nyeregtető lehet, kontyolt nyeregtető lehet a beépítés kétharmadán,
- c) a tetőhajlásszög 35 fok és 45 fok közötti lehet a beépítés kétharmadán,
- d) a tetőablakokat összefogottan vagy tetősíkban elhelyezve kell kialakítani,
- e) lakóépület esetében az oromfalas épületrész szélessége legfeljebb 7,5 m lehet,
- f) az épület utcai homlokzatán erkély, vagy loggia nem alakítható ki,

(2) A htk-1 és a htk-2 területeken a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni bővítés, felújítás esetében:

- a) az oldalhatáron álló épület az utcafronti homlokzati síktól mért 5,0 méteren túl keresztszárnnyal bővíthető,
- b) meglévő tornácok beépítése az eredeti szerkezet megtartásával, formavilágának jelzésével történhet,
- c) az épület egészen egységes anyaghasználatot kell biztosítani,
- d) a meglévő nyílászárók rendszerét meg kell tartani,
- e) fával burkolt oromfalak burkolatát helyre kell állítani,
- f) a régi vakolatarchitektúrát helyre kell állítani,
- g) meglévő oromfalat megszüntetni kizárólag az eredeti állapot visszaállítása céljából lehet.

(3) Áttört kerítés építésétől az alábbi kivételek esetében lehet eltekinteni:

- a) forgalmi terhelések mérséklésére;
- b) történeti hagyományok megtartására;
- c) utcaképi illeszkedés biztosítására;
- d) építészeti koncepció érvényesítésére.

(4) A htk-4 területen a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) üzletjelzés nem helyezhető el az épületeken,
- b) kizárólag áttört kerítés építhető,
- c) egyszerű tető- és tömegformákat kell alkalmazni.

(5) Épület elé helyezett csomagautomatát az épülettel azonos színvilágban kell kialakítani.

(6) A településképi szempontból meghatározó területeken az épület tetőformája legalább 70%-ban kizárólag magastetős lehet, kivéve az 50 m²-nél kisebb bruttó területű melléképületeket.”

10. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 10. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. A helyi egyedi védelemben részesülő elemekre vonatkozó településképi követelmények”

11. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 22. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A helyi egyedi védelem alatt álló épületek felújítása, átalakítása, bővítése során az általános érvényű szabályokon kívül az alábbiakat kell betartani:

- a) Fésűs beépítésnél az oldalhatáron álló épület az utcafronti homlokzati síktól mért 5,0 méteren túl keresztszárnnyal bővíthető, mely épületrésznek gerincmagassága, párkánymagassága nem lehet magasabb az eredeti épületénél, fedése, homlokzatképzése azonos legyen a védett épületével.
- b) Utcára merőleges tetőgerincű épületen tetőfelépítmény csak az utcai homlokzattól számított 5m mélységen túl építhető.
- c) Utcával párhuzamos gerincű épületeken csak tetősíokban fekvő nyílászáró alkalmazható.
- d) Az épületek tetőhéjalásához mázatlan égetett agyagcserép használható a vörös és barna szín árnyalataiban.
- e) A homlokzat színezését a település régi épületeinek színvilághoz illeszkedve, és a szomszédos épületek homlokzatával harmonizálón a földszín pasztell árnyalataiban kell kialakítani.”

12. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére alkalmas területek külterületen

- a) gazdasági területek közül
 - aa) a kereskedelmi, szolgáltató;
- b) különleges területek közül
 - ba) a mezőgazdasági üzemi terület;
- c) közlekedési és közműterületek;
- d) mezőgazdasági területek közül
 - da) az általános mezőgazdasági terület;
 - db) az alternatív energia hasznosítására kijelölt terület.”

13. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 25. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére - a közterületek kivételével - nem alkalmas területek:

- a) lakó területek;
- b) vegyes területek közül: a településközpont;

- c) különleges területek közül
 - ca) a sportolási célú terület;
 - cb) a rekreációs célú terület;
 - cc) temető terület;
- d) mezőgazdasági területek közül: a kertes mezőgazdasági területek;
- e) vízgazdálkodási területek.

(2) A teljes település ellátását biztosító vezeték nélküli energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak az (1) bekezdés hatálya alá tartozó területeken víztoronyra, kilátóra, silóra, továbbá építményben takartan is elhelyezhetők.”

14. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 30. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Szakmai konzultáció kiterjed)

„d) üzletjelzés elhelyezésére;”

15. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 31. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakmai konzultáció a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló rendelet előírásai szerint történik.”

16. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 32. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkormányzat településképi véleményezési eljárást folytat le építmény építésére, bővítésére irányuló építési vagy fennmaradási engedélyezési eljárás, helyi emlék bontási engedélyezési eljárása, egyszerű bejelentéssel épülő új épület hatósági eljárása, valamint az összevont telepítési eljárás integrált építési engedélyezési szakasza esetében.”

17. §

(1) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 33. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A településképi véleményezési eljárás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet előírásai szerint történik.”

(2) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 33. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Amennyiben a véleményezéshez adatok hiányoznak, azokat az önkormányzat 8 napos határidővel bekéri.”

18. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkormányzat településképi bejelentési eljárást folytat le a következő esetekben:

- a) építésügyi hatósági engedélyhez, egyszerű bejelentéshez, örökségvédelmi engedélyhez vagy örökségvédelmi bejelentéshez nem kötött építési tevékenységek esetében,
- b) zöldfelület elhelyezés, területhasználat megkezdését megelőzően,
- c) üzletjelzések, műszaki berendezések elhelyezését megelőzően, melyek a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet szerinti településképi bejelentési eljáráshoz köthetők,
- d) az önálló rendeltetési egység rendeltetésének módosítása vagy az építmény rendeltetési egységei számának megváltozása esetében.”

19. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 36. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A településképi bejelentési eljárás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet előírásai szerint történik.”

20. §

(1) A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 41. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A polgármester településképi bírságot szabhat ki az ingatlan tulajdonosára a településképi kötelezettség megszegésének alábbi eseteiben:

- a) bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt;
- b) a bejelentésben vagy döntésben meghatározottól eltérő tevékenység végzése,
 - ba) a településképi követelmények be nem tartása;
 - bb) településképi döntés végre nem hajtása esetében.”

(2) A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 41. §-a a következő (2) és (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az (1) bekezdésben felsorolt tényállások esetében a polgármester határidő közlésével írásban felszólítja a tulajdonost a szabálytalanság megszüntetésére.

(3) Amennyiben a tulajdonos a felszólításnak a megadott határidő leteltével teljeskörűen nem tett eleget, a polgármester kiszabja a településképi bírságot.”

21. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„42. §

(1) A településképi bírság összege

- a) a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetében 200.000 Ft,
- b) a 41. § (1) bekezdés b) pontjában felsorolt tevékenység megvalósulása esetében:
 - ba) természetes személyek esetén 300.000 Ft,
 - bb) jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén 800.000 Ft

(2) A településképi bírság kiszabásánál az alábbi szempontokat kell mérlegelni:

- a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét;
- b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát;
- c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát;
- d) a jogsértő állapot időtartamát;
- e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát;
- f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
- g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

(3) A kiszabott településképi bírság mindaddig ismételhető, amíg a jogsértő állapot fennáll. A ismétlések között legalább 60 naptári napnak el kell telnie.”

22. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

23. §

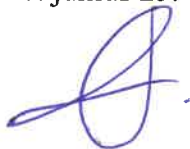
Hatályát veszti A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet

- 1. 5. §-a,
- 2. 6. § (1) bekezdés a) pontja,
- 3. 8. § (6) bekezdés b) pont bd) és be) alpontja,
- 4. 9. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja,
- 5. 11. § (2) bekezdés c) pontja,
- 6. 15. §-a,
- 7. 19. §-a,
- 8. 20. és 21. §-a,
- 9. 26. §-a,
- 10. 12. alcíme,
- 11. 13. alcíme,
- 12. 31. § (4)–(6) bekezdése,
- 13. 32. § (2) és (3) bekezdése,
- 14. 33. § (2) és (3) bekezdése,
- 15. 33. § (5) bekezdése,
- 16. 35. § (2) bekezdése,
- 17. 36. § (3) bekezdés c) pontja,
- 18. 37. §-a,
- 19. 2. melléklete,
- 20. 2. melléklet 1. függeléke,
- 21. 2. melléklet 2. függeléke,
- 22. 2. melléklet 3. függeléke,
- 23. 2. melléklet 4. függeléke.

24. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba, és a kihirdetését követő 32. napon hatályát veszti.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. napján.

Győriné Tar Edit
jegyző

1. melléklet az .../... . (...) önkormányzati rendelethez

„1. melléklet

(A melléklet szövegét a(z) tkr mód 1. melléklet 2026_06.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

Végső előterjesztői indokolás

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának a településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22) önkormányzati rendeletének (továbbiakban: TKR) felülvizsgálata során, az eljárás befejező szakaszában a mellékelt szakmai módosító vélemények ismeretében szükséges a döntést meghozni, amennyiben a rendelettervezettel a képviselőtestület egyetért, úgy a TKR módosítását tartalmazó rendeletmódosítást megalkotni.

A véleményező hatóságok javaslatait figyelembe véve Városhy Péter települési főépítész elvégezte a szükséges módosításokat a rendelettervezeten, így a TKR módosító tervezet tartalmazza ezeket a javításokat.

1. melléklet a 15/2017.(XII.22.) önkormányzati rendelethez
Előszállás Nagyközség helyi védelem alatt álló építészeti örökségeinek jegyzéke

1. fejezet Helyi területi védelem alatt álló területek elnevezése és lehatárolása

Jel	megnevezés	lehatárolás
htk-1	Petőfi Sándor u.	Hrsz. 1412/6 közöttől a belterületi határig terjedő szakasz mindkét oldala, - történelmi település telekszerkezete (telekszélesség, telekstruktúra), - meghatározó utcakép, - történelmileg kialakult funkcionális használata (hrs. észak-keleti oldal: 1273-1281, 1294, 1295, 1296/1-2, 1298-1301, 1303-1205, 1306/1-2, 1307-1310, 1311/1-2, 1312, 1314-1316, 1318-1321, 1322/1-2, 1323, 1324/1-2, 1325, 1327-1336, 1338-1340, 1340/1, 1342-1345, 1348-1450, 699, 700, 701/1-2, 702-705, 707 hrs. dél-nyugati oldal: 1352—1357, 1358/1-2, 1359, 1360/1-2, 1361-1366, 1367/1-2, 1368-1378, 1379/1, 1379/3-5, 1380-1404, 1405/1-2, 1406-1410, 1411/1-6
htk-2	Szögletkert és Cífrakert térsége	Szögletkert és Cífrakert a határoló ingatlanok által alkotott térfal és a jelölt ingatlanok, - határoló utcaképek, - épített és természeti környezet egysége (hrs. 1477, 1479, 1474/1, 1485, 1482, 1793, 1792/2, 1792/1, 1801/3, 1801/6, 1801/7, 1433/1, 1433/4, 1449/4, 1449/19, 1449/20, 1449/1, 1449/23, 1451, 1453/1, 1453/2, 1453/36, 1470/23, 1470/27, 1470/28)
htk-3		
htk-4		Az országos ökológiai hálózat és a Natura2000 hálózat területe

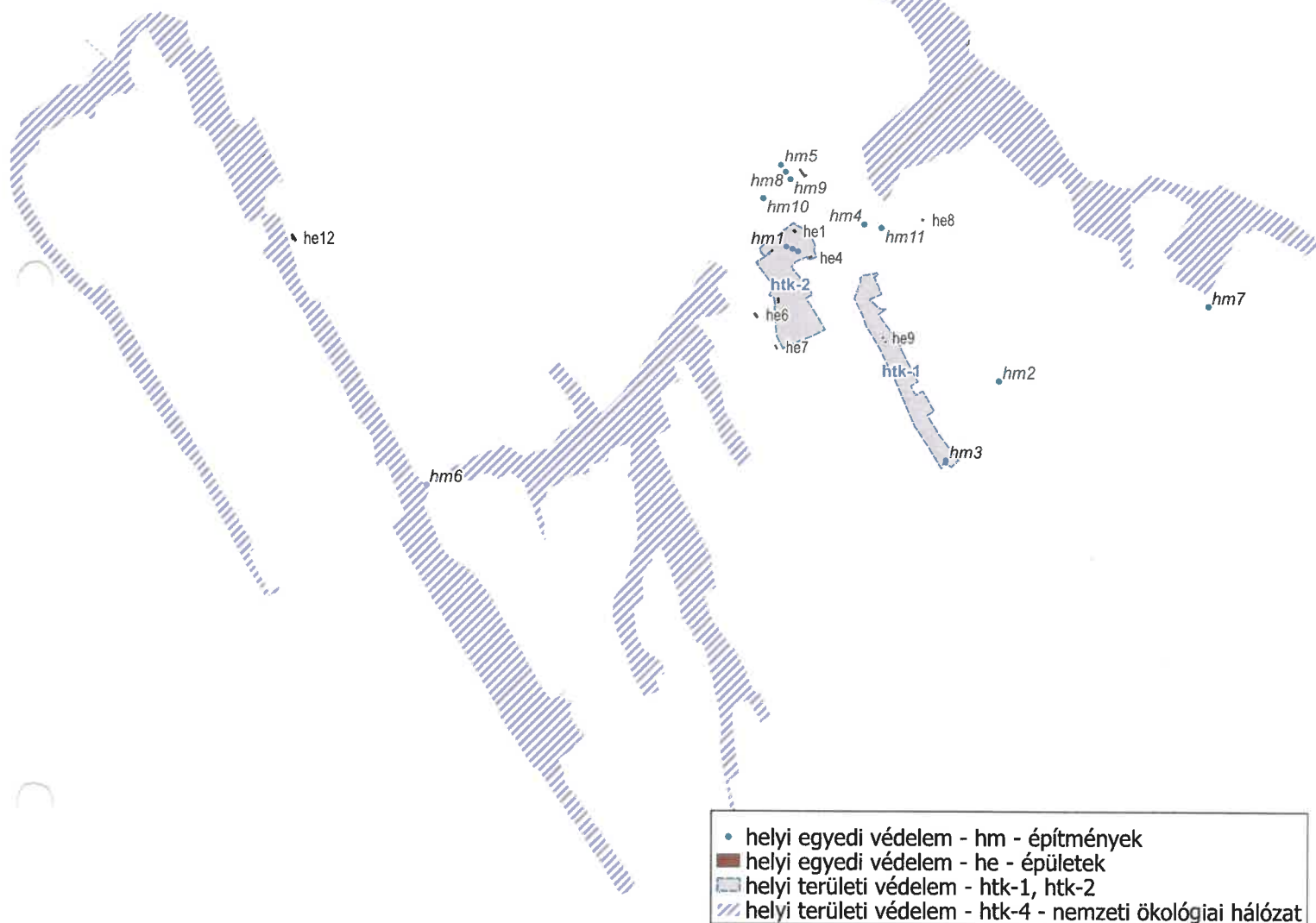
2. fejezet Helyi egyedi védelem alatt álló elemek megnevezése és lehatárolása

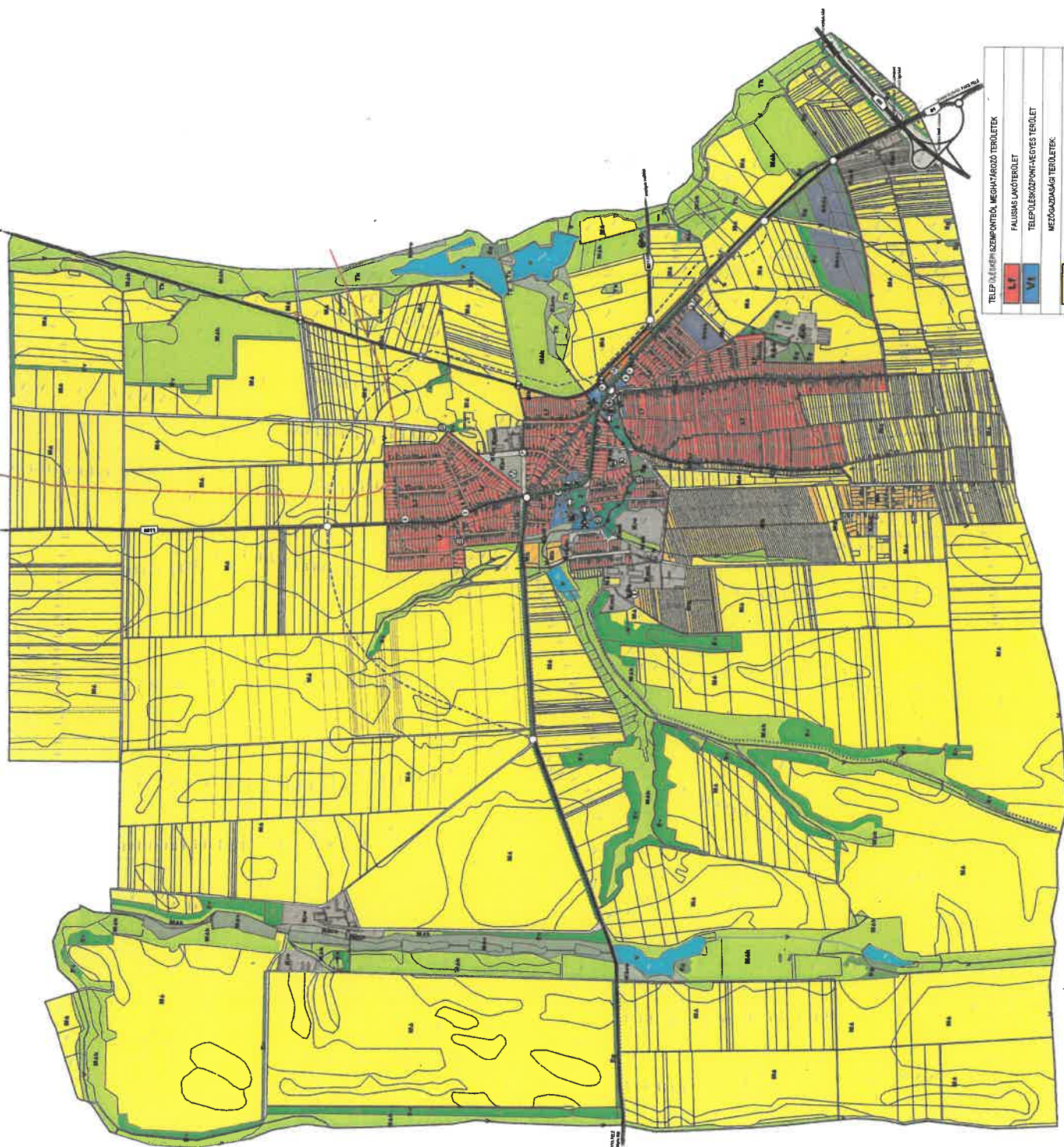
Épületek

jel	megnevezés - védett elem	cím	hrsz.
he-1	gyógyszerár - egész épület	Balatoni út 41.	hrsz. 1793
he-2	parókia - egész épület	Szögletkert 3.	hrsz. 1485
he-3	kúria - egész épület	Szögletkert 2.	hrsz. 1482
he-4	teleház - egész épület	Bem József u. 2	hrsz. 1433/4
he-5	borház – megmaradt eredeti épületelemek, épület tömege	Kastély u. hrsz. 1470/17 út	hrsz. 1453/1
he-6	magtár - tömegformálás, alkalmazott anyaghasználat, homlokzat kialakítása	Baross Gábor u. 31	hrsz. 1470/2
he-7	major – tömegformálás, alkalmazott anyaghasználat	Baross Gábor u. 32	hrsz. 1470/26
he-8	vasútállomás - egész épület	Balatoni út 1.	hrsz. 1196
he-9	lakóépület - egész épület	Petőfi Sándor u. 52.	hrsz. 1306/1
he-10	lakóépület - egész épület	Petőfi Sándor u. 56.	hrsz. 1307
he-11	major – tömegformálás, alkalmazott anyaghasználat	Külsőmajor 1.	hrsz. 0212/14
he-12	Róbert-völgyi magtár – tömegformálás, alkalmazott anyaghasználat	Róbert-völgy	hrsz. 0156/5

Műalkotások

Jel	megnevezés	cím	hrsz.
hm-1	feszület – egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-2	útmenti feszület – egész alkotás	Árpád út – Gyóni Géza u. sarok	hrsz. 1202-1204 sarok
hm-3	útmenti feszület – egész alkotás	Petőfi u. vége	hrsz. 1351
hm-4	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Hunyadi tér	hrsz. 1428/1
hm-5	tetői feszület - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-6	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Szent Robert park	hrsz. 0168
hm-7	útmenti feszület – egész alkotás	Bibic u. eleje	hrsz.
hm-8	1945-ös emlékmű - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-9	régi síremlékek – egész alkotás		
hm-10	Trianoni emlékmű - egész alkotás és környezet	Móricz Zsigmond tér	hrsz. 1724/4
hm-11	I. vh. emléktábla – egész alkotás	Fő tér	hrsz. 1414/1
hm-12	Hagyó-Kovács Gyula szobor - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-13	Emlékmű - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-14	Híd – egész alkotás	Cifrakert	hrsz. 1453/1

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	
Lf	FALVASI LAKÓTERÜLET
VI	TELEPÜLÉSKÖZPONT-VEGYES TERÜLET
ME	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK
MA	ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
MAK	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET KORLATOSZOTT FELHASZNÁLÁSSAL
MAV	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET KORLATOSZOTT FELHASZNÁLÁSSAL

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2026. (VII. 1.)
önkormányzati rendelete**

**az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet
módosításáról**

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodásának alapja az éves költségvetése, amely egyben az államháztartás részét is képezi. Előszállás Nagyközség Önkormányzata éves költségvetéséből finanszírozza a kötelező, valamint önként vállalt feladatait, melynek forrásait és kiadásait a költségvetésről szóló rendelet tartalmazza.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §

A képviselő-testület – figyelemmel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 23. § (2) bekezdés a) és c) pontjára – az önkormányzat és a 2. § (1) bekezdésében meghatározott költségvetési szervek (továbbiakban együtt: költségvetési szervek) együttes, 2026. évi költségvetését 706.477.271 Ft költségvetési bevétellel, 706.477.271 Ft költségvetési kiadással, 0 Ft költségvetési egyenleggel állapítja meg.”

2. §

Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 4. § (2)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az önkormányzatra vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a) Bevétel: 629.887.889 Ft ebből
 - aa) működési bevétel: 497.219.303 Ft
 - ab) felhalmozási célú támogatások ÁHT-belülről: 40.684.500 Ft
 - ac) felhalmozási bevétel: 0 Ft
 - ad) pénzmaradvány felhasználás: 91.984.086 Ft
 - ae) államháztartáson belüli megelőlegezés: - Ft
- b) Kiadás: 629.887.889 Ft, ebből
 - ba) személyi juttatás: 94.335.968 Ft
 - bb) munkaadót terhelő járulék: 13.076.162 Ft
 - bc) dologi kiadás: 1344.181.459 Ft
 - bd) elvonások, egyéb befizetések 9.223.383 Ft
 - be) ellátottak pénzbeli juttatásai: 6.000.000 Ft
 - bf) működési pénzeszköz átadás: 4.700.000 Ft
 - bg) felhalmozási kiadás: 16.480.000 Ft

- bh)* felújítási kiadás: 64.684.281 Ft
- bi)* egyéb felhalmozási célú kiadások: 0 Ft
- bj)* Hiteltörlesztés: 0 Ft
- bk)* költségvetési tartalék: 0 Ft
- bl)* költségvetési szervek támogatása: 274.711.013 Ft
- bm)* államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése: 12.495.623 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 19 fő, ebből
 - ca)* város- és községgazdálkodási m.n.s. szolgáltatások: 1 fő
 - cb)* zöldterület kezelés: 1 fő
 - cc)* védőnői szolgálat: - fő
 - cd)* házi segítségnyújtás: 2 fő
 - ce)* tanyagondnok: 1 fő
 - cf)* család- és gyermekjóléti szolgálat: 2 fő
 - cg)* könyvtár szakfeladat: 2 fő
 - ch)* közhasznú foglalkoztatás: 8 fő
 - ci)* háziorvosi alapellátás: 2 fő

(3) Az Előszállási Polgármesteri Hivatalra vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a)* Bevétel: 112.591.221 Ft ebből
 - aa)* működési bevételek: 3.208.484 Ft
 - ab)* önkormányzati támogatás 104.280.047 Ft
 - ac)* pénzmaradvány felhasználás: 5.102.690 Ft
- b)* Kiadás: 112.591.221 Ft, ebből
 - ba)* személyi juttatás: 94.559.580 Ft
 - bb)* munkaadót terhelő járulék: 12.681.641 Ft
 - bc)* dologi kiadás: 4.650.000 Ft
 - bd)* működési pénzeszköz átadás: 0 Ft
 - be)* felújítási kiadás: 0 Ft
 - bf)* felhalmozási kiadás: 700.000 Ft
 - bg)* rendszeres szociális kiadások: 0 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 10 fő, ebből
 - ca)* jegyző: 1 fő
 - cb)* köztisztviselő: 8 fő
 - cc)* hivatalsegéd (munkatörvény szerint foglalkoztatott): 1 fő

(4) Az Előszállási Patakparti Óvodára vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a)* Bevétel: 238.709.173 Ft ebből
 - aa)* működési bevételek: 61.836.009 Ft
 - ab)* önkormányzati támogatás 169.397.694 Ft
 - ac)* pénzmaradvány felhasználás: 6.442.198 Ft
- b)* Kiadás: 238.709.173 Ft, ebből
 - ba)* személyi juttatás: 142.842.316 Ft
 - bb)* munkaadót terhelő járulék: 18.527.413 Ft
 - bc)* dologi kiadás: 76.839.445 Ft
 - bd)* működési pénzeszköz átadás: 0 Ft
 - be)* felújítási kiadás: 0 Ft
 - bf)* felhalmozási kiadás: 500.000 Ft
 - bg)* rendszeres szociális kiadások: 0 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 20,25 fő, ebből

- ca) óvodapedagógus: 8 fő
- cb) pedagógus asszisztens: 2,5 fő
- cc) dajka: 3 fő
- cd) takarítónő: 1 fő
- ce) ételmezésvezető: 1 fő
- cf) szakács: 1 fő
- cg) konyhalány: 3,75 fő”

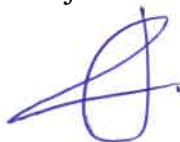
3. §

- (1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- (2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
- (3) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 14. melléklete helyébe az 5. melléklet lép.
- (4) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 16. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.
- (5) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 20. melléklete helyébe az 4. melléklet lép.

4. §

- (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, és 2026. szeptember 2-án hatályát veszti.
- (2) A 3. § (3) bekezdése és az 5. melléklet 2026. szeptember 1-jén lép hatályba.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. napján.

Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállítás Nagyközség Önkormányzat összevont 2026. évi költségvetésének mérlege

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	539 450 338	549 361 998	12 902 799	562 264 797
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	399 135 149	409 016 809	7 042 055	416 058 864
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	332 207 251	332 207 251	14 396 168	346 603 419
B16.	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	66 927 898	76 809 558	- 7 354 113	69 455 445
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	46 370 000	46 370 000	4 000 000	50 370 000
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.4.	Iparüzési adó	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.5.	Környezetterhelési díj	-	-	-	-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-	-	-	-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000
B4.	3.	Működési bevételek	93 945 189	93 975 189	1 860 744	95 835 933
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-	-	-	-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	46 554 272	46 584 272	1 470 743	48 055 015
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke	9 500 000	9 500 000	-	9 500 000
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek	1 010 829	1 010 829	-	1 010 829
B405.	3.5.	Ellátási díjak	16 907 961	16 907 961	-	16 907 961
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	19 972 127	19 972 127	389 000	20 361 127
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-	-	-	-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-	-	-	-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási bevételek	-	-	-	-
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-	-	-	-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-	-	-	-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	539 450 338	574 361 998	34 448 043	602 949 297
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	362 401 533	365 661 827	12 578 160	378 239 987
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	362 401 533	365 661 827	12 578 160	378 239 987
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-	-	11 544 888	11 544 888
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-	-	-	-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-	-	-
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	631 434 424	666 346 084	40 131 187	706 477 271

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	577 259 020	587 170 680	24 446 687	611 617 367
K1.	1.	Személyi juttatások	316 939 183	324 292 677	7 445 187	331 737 864
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	41 669 153	43 487 319	797 897	44 285 216
K3.	3.	Dologi kiadások	207 950 684	208 690 684	6 980 220	215 670 904
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	6 000 000	6 000 000	-	6 000 000
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	4 700 000	4 700 000	9 223 383	13 923 383
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai			9 223 383	9 223 383
		Elvonások és befizetések			9 223 383	9 223 383
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	700 000	700 000	-	700 000
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	4 000 000	4 000 000	-	4 000 000
K513	II.	Tartalékok	-			
	1	Működési tartalékok	-			
	1.2.	Céltartalékok	-			
	1.3.	Általános tartalék	-			
	2.	Felhalmozási tartalékok	-			
	2.1.	Céltartalékok	-			
		Működési kiadások összesen (I+II)	577 259 020	587 170 680	24 446 687	611 617 367
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	41 679 781	66 679 781	15 684 500	82 364 281
K6.	1.	Beruházások	17 680 000	27 680 000	- 10 000 000	17 680 000
K7.	2.	Felújítások	23 999 781	38 999 781	25 684 500	64 684 281
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-		
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-	-		
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre	-	-		
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	41 679 781	66 679 781	15 684 500	82 364 281
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	618 938 801	653 850 461	40 131 187	693 981 648
V.		Finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
	1.3	Államháztartáson belüli megelőlegezések vissza	12 495 623	12 495 623	-	12 495 623
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-	-		
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-	-		
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-		
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	631 434 424	666 346 084	40 131 187	706 477 271

Előszállás Nagyközség Önkormányzat 2026. évi költségvetésének mérlege

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	477 691 472	484 424 648	12 794 655	497 219 303
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	399 135 149	405 868 325	7 042 055	412 910 380
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	332 207 251	332 207 251	14 396 168	346 603 419
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	66 927 898	73 661 074	- 7 354 113	66 306 961
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	46 370 000	46 370 000	4 000 000	50 370 000
B34.	2.1.	Vagyron típusú adók	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.4.	Iparűzési adó	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.5.	Környezetterhelési díj	-	-	-	-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-	-	-	-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000
B4.	3.	Működési bevételek	32 186 323	32 186 323	1 752 600	33 938 923
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke			-	
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	6 590 240	6 590 240	1 380 000	7 970 240
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke	9 500 000	9 500 000	-	9 500 000
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek	1 010 829	1 010 829	-	1 010 829
B405.	3.5.	Ellátási díjak	8 242 965	8 242 965	-	8 242 965
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	6 842 289	6 842 289	372 600	7 214 889
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés			-	
B408.	3.8.	Kamatbevétel			-	
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök			-	
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai		25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről			-	
	2.	Felhalmozási bevételek	-		-	
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-		-	
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek			-	
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			-	
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	477 691 472	509 424 648	28 479 155	537 903 803
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele			-	
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás			-	
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések			-	
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése			-	
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás			-	
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	569 675 558	601 408 734	28 479 155	629 887 889

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	246 282 707	249 755 589	11 761 383	261 516 972
K1.	1.	Személyi juttatások	90 335 990	92 335 990	1 999 978	94 335 968
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	11 603 280	13 076 162	-	13 076 162
K3.	3.	Dologi kiadások	133 643 437	133 643 437	538 022	134 181 459
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	6 000 000	6 000 000	-	6 000 000
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	4 700 000	4 700 000	9 223 383	13 923 383
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai			9 223 383	9 223 383
		Elvonások és befizetések		-	9 223 383	9 223 383
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	700 000	700 000	-	700 000
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	4 000 000	4 000 000	-	4 000 000
K513	II.	Tartalékok			-	
	1	Működési tartalékok			-	
	1.2.	Céltartalékok			-	
	1.3.	Általános tartalék			-	
	2.	Felhalmozási tartalékok			-	
	2.1.	Céltartalékok			-	
		Működési kiadások összesen: (I+II)	246 282 707	249 755 589	11 761 383	261 516 972
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	40 479 781	65 479 781	15 684 500	81 164 281
K6.	1.	Beruházások	16 480 000	26 480 000	- 10 000 000	16 480 000
K7.	2.	Felújítások	23 999 781	38 999 781	25 684 500	64 684 281
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások			-	
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-		-	
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre			-	
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	40 479 781	65 479 781	15 684 500	81 164 281
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	286 762 488	315 235 370	27 445 883	342 681 253
V.		Finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
	1.3	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	12 495 623	12 495 623	-	12 495 623
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások			-	
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése			-	
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás			-	
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	569 675 558	601 408 734	28 479 155	629 887 889

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának 2026. évi engedélyezett létszámkerete

Megnevezés	2026. évi nyitó létszám (fő)	2026. évi engedélyezett létszámkeret (fő)
A	B	C
Város és Községgazdálkodás	1	1
Zöldség- és gyümölcsfeldolgozás	-	1
Falugondnoki szolgálat	1	1
Háziorvosi alapellátás	2	2
Házi segítségnyújtás	2	2
Család- és gyermekvédelmi szolgáltatások	2	2
Művelődési ház, könyvtár	2	2
Közfoglalkoztatottak	8	8
Létszámkeret mindösszesen:	18	19

Előszállási Polgármesteri Hivatal 2026. évi bevételei és kiadásai kiemelt előirányzatokként

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	-	3 178 484	30 000	3 208 484
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	-	3 148 484	-	3 148 484
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	-	3 148 484		3 148 484
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	-			-
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	-			-
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	-			-
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	-			-
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	-			-
	2.4.	Iparüzési adó	-			-
	2.5.	Környezetterhelési díj	-			-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-			-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	-			-
B4.	3.	Működési bevételek	-	30 000	30 000	60 000
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-			-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	-	30 000	30 000	60 000
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke				-
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek				-
B405.	3.5.	Ellátási díjak	-			-
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó				-
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-			-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-			-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-			-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-			-
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	-	-	-
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai				-
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről				-
	2.	Felhalmozási bevételek	-			-
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-			-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-			-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-			-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	-	3 178 484	30 000	3 208 484
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	103 280 047	104 280 047	5 102 690	109 382 737
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	103 280 047	104 280 047	5 102 690	109 382 737
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		5 102 690	5 102 690
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	103 280 047	104 280 047	-	104 280 047
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-			-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése				-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	-	-	-	-
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	-			-
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-			-
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	102 580 047	106 758 531	5 132 690	111 891 221
K1.	1.	Személyi juttatások	87 003 840	90 097 040	4 462 540	94 559 580
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	11 666 207	12 011 491	670 150	12 681 641
K3.	3.	Dologi kiadások	3 910 000	4 650 000	-	4 650 000
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	-	-	-	-
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	-	-	-	-
		<i>A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai</i>				
		<i>Elvonások és befizetések</i>				
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
K513	II.	Tartalékok	-	-	-	-
	1	Működési tartalékok	-	-	-	-
	1.2.	Céltartalékok	-	-	-	-
	1.3.	Általános tartalék	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási tartalékok	-	-	-	-
	2.1.	Céltartalékok	-	-	-	-
		Működési kiadások összesen: (I+II)	102 580 047	106 758 531	5 132 690	111 891 221
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	700 000	700 000	-	700 000
K6.	1.	Beruházások	700 000	700 000	-	700 000
K7.	2.	Felújítások	-	-	-	-
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-	-	-
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	700 000	-	-	700 000
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221
V.		Finanszírozási kiadások	-	-	-	-
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	-	-	-	-
	1.3.	Pénzeszközök lekötött betétként való elhelyezése	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-	-	-	-
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-	-	-
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221

Előszállási Patakiparti Óvoda 2026. évi bevételei és kiadásai kiemelt előirányzatonként

adatok forintban

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 009
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	-			-
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	-			-
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	-			-
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	-			-
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	-			-
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	-			-
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	-			-
	2.4.	Iparüzési adó	-			-
	2.5.	Környezetterhelési díj	-			-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-			-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	-			-
B4.	3.	Működési célú átvett pénzeszközök	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 010
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-			-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	39 964 032	39 964 032	60 743	40 024 775
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke		-		-
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek		-		-
B405.	3.5.	Ellátási díjak	8 664 996	8 664 996		8 664 997
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	13 129 838	13 129 838	16 400	13 146 238
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-			-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-			-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-			-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-			-
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-			-
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai				-
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről				-
	2.	Felhalmozási bevételek	-			-
B51-5.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-			-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-			-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-			-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 009
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	167 137 400	169 397 694	7 475 470	176 873 164
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	167 137 400	169 397 694	7 475 470	176 873 164
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		6 442 198	6 442 198
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	167 137 400	169 397 694	1 033 272	170 430 966
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-		-	-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése			-	-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	-		-	-
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		77 143	77 143
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-			-
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	228 896 266	231 156 560	7 552 613	238 709 173

Rovat	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	228 396 266	230 656 560	7 552 614	238 209 174
K1.	1.	Személyi juttatások	139 599 353	141 859 647	982 669	142 842 316
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	18 399 666	18 399 666	127 747	18 527 413
K3.	3.	Dologi kiadások	70 397 247	70 397 247	6 442 198	76 839 445
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	-	-	-	-
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	-	-	-	-
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai				
		Elvonások és befizetések				
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
K513	II.	Tartalékok	-	-	-	-
	1	Működési tartalékok	-	-	-	-
	1.2.	Céltartalékok	-	-	-	-
	1.3.	Általános tartalék	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási tartalékok	-	-	-	-
	2.1.	Céltartalékok	-	-	-	-
		Működési kiadások összesen (I+II)	228 396 266	230 656 560	7 552 614	238 209 174
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	500 000	500 000	-	500 000
K6.	1.	Beruházások	500 000	500 000	-	500 000
K7.	2.	Felújítások	-	-	-	-
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-	-	-
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	500 000	500 000	-	500 000
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	228 896 266	231 156 560	7 552 614	238 709 174
V.		Finanszírozási kiadások	-	-	-	-
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	-	-	-	-
	1.3	Pénzeszközök lekötött betétként való elhelyezése	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-	-	-	-
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-	-	-
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	228 896 266	231 156 560	7 552 614	238 709 174

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i Képviselőtestületi ülés

10. napirendi pontja: Forgalomszabályozó táblák kihelyezése (Gyóni G. utca)

Tisztelt Képviselőtestület!

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 8.§ (1) bekezdés a) pontjának értelmében a helyi önkormányzat feladata a „közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése”, így az önkormányzat tulajdonában lévő közutakon folyó forgalom szabályozása a képviselőtestület hatáskörébe tartozik.

A közlekedést szabályozó táblák kihelyezésének szabályait a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének követelményeiről szóló 83/2004. (VI. 4.) GKM rendelet tartalmazza.

A 2026. május 21-i ülésén tárgyalta képviselőtestület a Gyóni Géza utca részleges zsákutcává alakításának ügyét. A helyszínt megtekintettük és véleményünk szerint az út kiszélesítése nem célszerű olyan szempontból, hogy azon személygépkocsival, teherautóval átjárni lehessen. Sokkal gyorsabb és biztonságosabb a nem helyi kötődésű közlekedők vagy akár mentőautó, akár a tűzoltó autó részére az Ady Endre utca megközelítése a Petőfi utcáról, a kiépített úthálózaton keresztül.

Feltételezhető, hogy amiatt is nőtt be a növényzet az utat, mert még a mezőgazdasági gépekkel sem jártak arra a gazdálkodók, mert volt jobb megoldás. Az emelkedőn található út talaja pedig löszös kevert homok ami, ha nedvességet kap, teljességgel járhatatlanná válik járművek részére.

Fentiek miatt továbbra is fenntartjuk a Gyóni Géza utcának a zsákutcává alakítását kerékpáros áthaladási lehetőség meghagyásával.

Célszerű az alábbi, „Zsákutca kerékpáros továbbhaladási lehetőséggel” jelzésű táblát kihelyezni az Árpád utca-Gyóni Géza utca kereszteződésben, így a gépkocsival érkező, helyismerettel nem rendelkezők (főként a segítségnyújtó szolgálatok!) nem mulasztanak értékes percek, de a tábla egyértelműen mutatja, hogy kerékpárosok (és ezzel együtt a gyalogosok) számára azért átjárható az út.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hozza meg döntését a közúti jelzőtábla beszerzéséről és kihelyezéséről.

Határozati javaslat

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az Árpád utca és Gyóni Géza utca kereszteződésében a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 17.§ (1) bekezdés c/1. pontjában megjelölt, „Zsákutca kerékpáros továbbhaladási lehetőséggel” elnevezésű tábla elhelyezését rendeli el.

A Képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert az 1 db közúti jelzőtábla és oszlop beszerzésére és kihelyezésére.

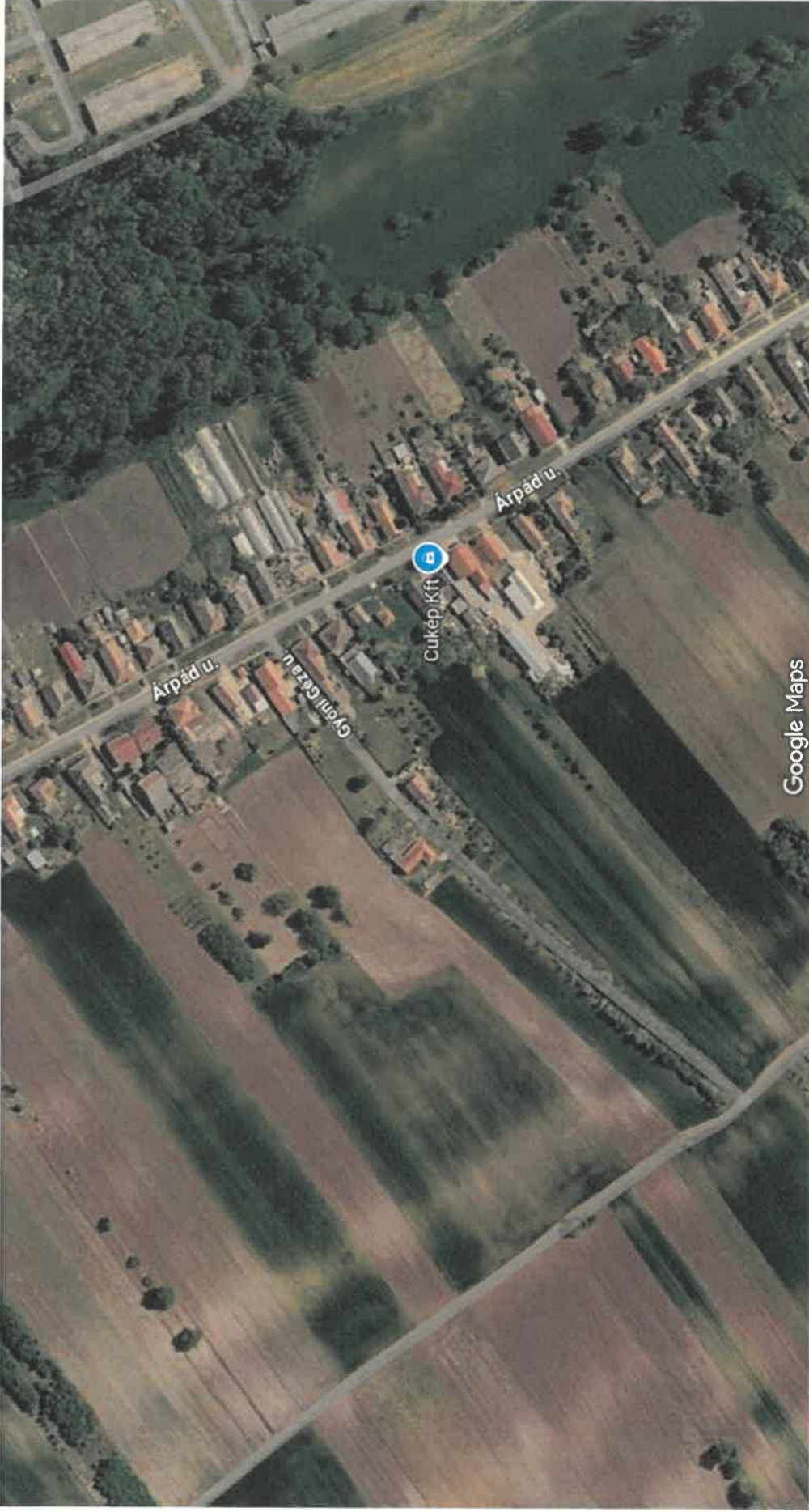
Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 30. (a kihelyezésre)

Előszállás, 2026. június 19.

Kanik Péter
polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

11. napirendi pontja: KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról döntéshozatal

Tisztelt Képviselőtestület!

Előszállás Nagyközség Önkormányzata az Előszállás, 0169/1 hrszámú külterületi út szilárd burkolatának kialakítására 149.999.999 Ft összegben pályázatot nyert 2025. évben.

A pályázat megvalósítására közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges. A közbeszerzési eljárás lefolytatására árajánlatokat kértünk az alábbi szervezetektől:

- 1./ Firmiter Hanga KFT
Balatonfüred, Móricz Zs. u. 18. A. ép.
- 2./ Csősz-Horváth Alexandra egyéni vállalkozó
1196 Budapest, Fő u. 164.
- 3./ SÁRVÍZ Nonprofit KFT
8127 Aba, Rákóczi u. 12.

Két árajánlat a kiírt határidőre beérkezett (a harmadik árajánlat sajnos nem), tartalmuk a következő:

1./ Firmiter Hanga KFT
Balatonfüred, Móricz zs. u. 18. A. ép.	bruttó 1.079.500 Ft
2./ Csősz-Horváth Alexandra ev.
1196 Budapest, Fő u. 164.	bruttó 1.250.000 Ft
3./ SÁRVÍZ Nonprofit KFT
8127 Aba, Rákóczi u. 12.	-

A beérkezett árajánlatokból megállapítható, hogy a legkedvezőbb árajánlatot bruttó 1.079.500 Ft-tal a Firmiter Hanga KFT adta be, ezért javaslom, hogy az árajánlatot a képviselőtestület fogadja el és a közbeszerzési eljárás lebonyolításával a Firmiter Hanga KFT-t bízta meg.

Határozati javaslat

KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására beérkezett árajánlatokról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című, 149.999.999 Ft összegben elnyert pályázat közbeszerzési eljárásának lebonyolítására a Firmiter Hanga KFT (8230 Balatonfüred, Móricz Zs. u. 18. A. ép., képviseli: Harsányi István ügyvezető) által adott bruttó 1.079.500 Ft-os árajánlatot elfogadja és megbízza a Firmiter Hanga KFT-t a pályázat közbeszerzési eljárásának teljeskörű lebonyolításával.

A képviselőtestület felhatalmazza Kanik Péter polgármestert a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szóló szerződés aláírására.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a szerződéskötésre)

Előszállás, 2026. június 18.

Kanik Péter
polgármester

Árajánlat

Tárgya: Kbt. 112. § (1) b) szerinti hirdetménnyel induló nemzeti közbeszerzési eljárás előkészítése és lefolytatása

Ajánlatkérő adatai:

Neve: Előszállás Nagyközség Önkormányzata
Címe: 2424 Előszállás, Fő tér 3.
Adószáma: 15727134-2-07
Hivatalos képviselő: Kanik Péter, polgármester

Ajánlatadó adatai:

Név: Csősz-Horváth Alexandra egyéni vállalkozó
Székhely: 1196 Budapest, Fő u. 164.
Adószám: 68727743-1-43
Képviselő: Csősz-Horváth Alexandra

Ajánlat tartalma:

Előszállás Nagyközség Önkormányzata árajánlatot kért a KAP-RD43-1-25 Külterületi utak fejlesztése pályázati felhívásra benyújtott sikeres pályázata megvalósítása érdekében, 1 db Kbt. 112. § (1) b) szerinti hirdetménnyel induló nemzeti közbeszerzési eljárás előkészítésére és lefolytatására vonatkozóan.

Ajánlati ár:

A fentiek megvalósítását az alábbi díjért vállalom:

Szolgáltatás	Nettó díj	ÁFA	Bruttó díj
1 db közbeszerzési eljárás előkészítése és lefolytatása	1 250 000 Ft	0 Ft	1 250 000 Ft

Az ajánlati ár nem tartalmazza: feladott hirdetmények díját és az EKR használati díját.

Érvényességi idő:

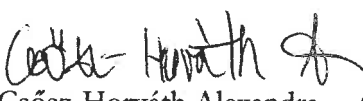
Az ajánlattételi határidő lejártától számított **90 nap**.

Egyéb:

Nyilatkozom, hogy:

- A bejegyzett tevékenységi körömben a feladat ellátásának megfelelő tevékenység szerepel.
- Tevékenységemet az árajánlat kéréshez viszonyítva 1 évnél régebben végzem.
- Társaságom átlátható és az Árajánlatkérőtől független szervezet.

Kelt.: Budapest, 2026. 06. 17.

Csősz-Horváth Alexandra
Csősz-Horváth Alexandra EV
Csősz-Horváth Alexandra
egyéni vállalkozó
Nyilvántartási szám: 52166747
Adószám: 68727743-1-43
Székhely: 1196 Budapest, Fő u. 164.

FELOLVASÓLAP

Ajánlatkérő:

Név: Előszállás Nagyközség Önkormányzata
Székhely: 2424 Előszállás, Fő tér 3.
Képviselő: Kanik Péter polgármester
Adószám: 15727134-2-07

Ajánlattevő:

Neve: Firmiter Hanga Kft.
Székhelye: 8230 Balatonfüred, Móricz Zsigmond utca 18/A.
Levelezési címe: 8230 Balatonfüred, Móricz Zsigmond utca 18/A.
Képviselője: Harsányi István ügyvezető
Adószáma: 28958497-2-19
Telefonszáma: +36 303342418
E-mail címe: firmiterhanga@outlook.com

Ajánlat tárgya:

Közbeszerzési szakértői feladatok szakszerű és teljes körű lebonyolítása a **KAP-RD43-1-25 kódszámú, Kültérületi utak fejlesztése** projekt keretein belül.

A közbeszerzés becsült értéke: 149.999.999,-Ft

Ajánlati ár:

szolgáltatás megnevezése	nettó ár	ÁFA (27%)	bruttó ár
1 db közbeszerzési eljárás teljes körű lefolytatása	850.000,-HUF	229.500,-HUF	1.079.500,-HUF

Nyilatkozom, hogy az ajánlattételi felhívásban meghatározott kritériumoknak megfelelünk, azaz

- az ajánlatunk megfelel a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak,
- az ajánlatkérésben szereplő feladatok ellátásában személyesen közreműködő szakember neve: Harsányi István, aki a Közbeszerzési Hatóság által közzétett névjegyzékben rögzített Felelős Akkreditált Közbeszerzési Szaktanácsadó (00055.) jogosultsággal rendelkezik, Harsányiné dr. Tóth Beáta, jogi tanácsadó, közbeszerzési referens
- az ajánlat nem tartalmazza a szükséges rendszerhasználati díjat (EKR) és az eljárás közzétételéhez szükséges hatósági díjakat.

Ajánlat érvényessége: 60 nap

Kelt: Balatonfüred, 2026. június 17.

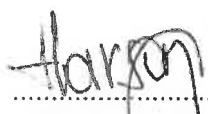
Firmiter Hanga Kft.

8230 Balatonfüred, Móricz Zs. u. 18/A.

Adószám: 28958497-2-19

Számlaszám: 12082104-02049404-00100006

Megbízhatóság a közbeszerzésben!

Harsányi István ügyvezető
Firmiter Hanga Kft.

Szerződésszám:

MEGBÍZÁSI SZERZŐDÉS

Amely egyrészről a

Előszállás Nagyközség Önkormányzata

Székhely: 2424 Előszállás, Fő tér 3.

Adószám: 15727134-2-07

Képviseli: Kanik Péter polgármester

mint megbízó (továbbiakban **MEGBÍZÓ**),

másrészről

Firmiter Hanga Kft.

Székhely: 8230. Balatonfüred, Móricz Zsigmond utca 18/A.

Adószám: 28958497-2-19

Cégjegyzékszám: 19-09-521624

Bankszámlaszám: Raiffeisen Bank 12082104-02049404-00100006

Képviseli: Harsányi István ügyvezető

mint megbízott (továbbiakban **MEGBÍZOTT**) között a mai napon, a következő feltételekkel:

1. Szerződés tárgya

1.1. Megbízó megbízza Megbízottat az alábbi tevékenység ellátásával:

KAP-RD43-1-25 kódszámú, Külterületi utak fejlesztése pályázat megvalósítása tekintetében a közbeszerzési eljárás lefolytatásával kapcsolatos feladatok ellátása.

A feladatok végrehajtásának alapját az ajánlattételi felhívás tartalmazza.

2. Megbízási díj: 850.000,-Ft + ÁFA

2.1. Megbízott **1 db vég számla** kibocsátására jogosult. A vég számla a közbeszerzési eljárás lezárásakor (a tájékoztató az eljárás eredményéről szóló dokumentum közzétételekor) nyújtható be Megbízó felé. Eredménytelen eljárás esetében Megbízott a megbízási díj vonatkozásában 50%-os kedvezményt adhat.

3. Határidők

3.1. A szerződött feladat végrehajtásának kezdési határideje: **Képviselő-testületi döntést követően**

3.2. A szerződött feladat végrehajtásának tervezett befejezési ideje: legkésőbb a közbeszerzési eljárás lezárásának napja.

4. Megbízott szolgáltatásai, jogai és kötelezettségei

4.1. A Megbízott köteles a tevékenysége végzésekor a lehető legmagasabb színvonalú szolgáltatást nyújtani a Megrendelő számára. Tevékenységét a Kbt., illetve a vonatkozó jogszabályok szerint végzi.

4.2. A Megbízott köteles a tevékenysége végzése során az elvárható legnagyobb figyelemmel és alaposággal dolgozni és a legkedvezőbb megvalósítási változatot megkeresni, továbbá köteles munkáját olyan gondosan megszervezni, hogy minden előrelátható akadály időben megszüntethető legyen és ennek érdekében köteles Megbízó figyelmét ezen akadályoztatásokra azonnal felhívni.

4.3. A Megbízott köteles az alábbi tanácsadási feladatokat elvégezni:

4.3.1. Közreműködés a közbeszerzési eljárás előkészítésében, az ajánlattételi felhívás és ajánlattételi dokumentáció összeállításával;

4.3.2. A Bíráló Bizottság tagjaként a közbeszerzési szakértelem biztosítása;

4.3.3. A közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolítása a dokumentációk rendelkezésre bocsátásával, a dokumentálási feladatok ellátásával, ideértve az elektronikus dokumentálási és nyilvántartási felületeket is (EKR), továbbá értesítés küldése a közbeszerzési eljárással kapcsolatos díjak megfizetésének módjáról és mértékéről;

4.3.4. Közreműködés a közbeszerzési eljárás lezárásában, a szerződéskötés előkészítésével és a szükséges tájékoztatási feladatok elvégzésével;

4.3.5. Az esetlegesen bekövetkező I. fokú jogorvoslati eljárásokban történő közreműködés.

4.3.6. Segítségnyújtás a szerződés teljesítésével kapcsolatos tájékoztatási, szerződésmódosítási feladatok végrehajtásában.

4.4. A leszerződött és elvégzett munkával kapcsolatos adatokat és esetleges jogokat a Megbízott átadja a Megbízónak, melyet Megbízó szabadon felhasználhat.

5. Megbízó jogai és kötelezettségei

- 5.1. Megbízó köteles a Megbízott tevékenységének ellátásához szükséges mindennemű adatot Megbízott részére biztosítani.
- 5.2. A közbeszerzési eljárási díjakat, Megbízott értesítése alapján, Megbízó fizeti meg közvetlenül a Közbeszerzési Hatóság részére.
- 5.3. Amennyiben Megbízottnak fel nem róható okból a közbeszerzési eljárás meghiúsul, annak időpontjától számított 15 napon belül, az addigi dokumentált teljesítményét elszámolhatja.
- 5.4. Ha a Megbízott tevékenység végzése bármely okból ellehetetlenül, azt Megbízónak köteles azonnal bejelenteni. Megbízó jogosult az erről való tudomásszerzéssel egyidejűleg – az elvégzett tevékenységek elszámolása mellett – a tevékenységet haladéktalanul továbbadni egy másik Megbízott felé.

6. Szerződéstartam, elállás

- 6.1. Jelen szerződés Megbízó és Megbízott szerződéskötésre jogosult képviselőinek cégszerű aláírásával annak napján lép hatályba és a közbeszerzési eljárás lezárásának napjáig tart.
- 6.2. Amennyiben a jelen szerződésben rögzített kötelezettségét bármelyik fél megszegi, és írásbeli felszólítás ellenére az ezen felszólításban meghatározott határidőre sem teljesíti azt, úgy a másik fél jogosult a szerződés – írásban történő, a szerződésszegő félnek címzett – azonnali hatályú, rendkívüli felmondására.
- 6.3. Megbízó jogosult azonnali hatályú, rendkívüli felmondásra az alábbi esetekben:
 - 6.3.1. Ha Megbízott tevékenysége bármely okból ellehetetlenül; vagy meggyőződik arról, hogy Megbízott a szerződés tárgyát képező feladatot nem-, vagy határidőre nem tudja ellátni.
- 6.4. Mindkét szerződő fél kötelezi magát, hogy minden szerződésből adódó jogot és kötelezettséget a másik fél hozzájárulásával jogutódjára átruház.
- 6.5. Felek a szerződés bármely pontját csak írásban módosíthatják.

7. Számlázás és fizetés, kötbér

- 7.1. A teljesítés elismerése a Megbízott által elkészített teljesítésigazolásnak Megbízó képviselője általi ellenjegyzésével történik. A teljesítésigazolás a kibocsátott számla mellékletét képezi.
- 7.2. A Megbízóhoz beérkezett, a számviteli szabályoknak megfelelően, valamint 15 banki napos fizetési határidővel kiállított számlát Megbízó a fizetési határidőn belül, átutalással teljesíti Megbízott részére.
- 7.3. Amennyiben Megbízó fizetési késedelembe esik, késedelmi kamatot köteles fizetni Megbízott részére, melynek mértékére a Ptk. késedelmi kamatra vonatkozó szabályai az irányadók.
- 7.4. Amennyiben Megbízottnak felróható okból a teljesítés meghiúsul, Megbízott köteles a Megbízó részére a nettó megbízási díj 10% mértékű meghiúsulási kötbért fizetni.
- 7.5. Megbízó részéről teljesítést leigazoló személy:

Név: *Kanik Péter polgármester*
Értesítési cím: *2424 Előszállás, Fő tér 3.*
Tel.: *+36 25524080* E-mail: *hivatal@eloszallas.hu*
- 7.6. Megbízott részéről a teljesítést közvetlenül végző felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó:

Név: *Harsányi István lajstromszáma: 00055.*
Értesítési cím: *8230. Balatonfüred, Móricz Zsigmond utca 18/A.*
Tel.: *+36 303342418* E-mail: *firmiterhanga@outlook.com*
8. E szerződésben nem szabályozott egyéb feltételekre a Ptk. és annak módosításai, valamint az irányadó jogszabályok vonatkoznak.
9. Megbízott képviselője – figyelemmel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41.§ (6) bekezdésében és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 50. § (1a) bekezdésében foglaltakra – nyilatkozik, hogy a Megbízott a nemzeti vagyonról

szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdésének 1. pontja alapján átlátható szervezetnek minősül. Vállalja, hogy a jelen nyilatkozatban foglaltak változása esetén haladéktalanul értesíti a Megbízót. Tudomásul veszi, hogy valótlan tartalmú nyilatkozat alapján kötött visszterhes szerződést a Megbízó felmondja, vagy – ha a szerződés teljesítésére még nem került sor – a szerződéstől eláll.

10. Ha a Felek jelen szerződésben vállalt kötelezettségeiknek nem tesznek eleget, illetőleg köztük vitás ügyek támadnak, azt megkísérlik tárgyalásos úton rendezni a vita felmerülésétől számított 30 naptári napos időtartam alatt. Amennyiben a tárgyalásos rendezés ezen időszak alatt nem jár eredménnyel, a jelen szerződésből eredő esetleges jogviták rendezésére a teljesítés helye szerinti illetékes Bíróságot kötik ki.
11. A szerződés aláírói büntetőjogi felelősség vállalása mellett kijelentik, hogy szervezetüket teljes jogkörrel, a cégbejegyzési címpéldány, illetve aláírás minta szerinti módon képviselik.
12. Jelen 3 oldalból álló szerződést a felek elolvasták, értelmezték, és mint akaratukkal mindenben megegyezőt írják alá.

Előszállás, 2026. június

.....
Megbízó

Kanik Péter polgármester
Előszállás Nagyközség Önkormányzata

.....
Megbízott

Harsányi István ügyvezető
Firmiter Hanga Kft.

Pénzügyileg ellenjegyzem:
Előszállás, 2026. június

.....
.....

Jogilag ellenjegyzem:
Előszállás, 2026. június

.....
Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

12. napirendi pontja: Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Program érvényességének felülvizsgálata

Tisztelt Képviselőtestület!

A település Fenntartható Fejlődés Helyi Programját Farkas Imre volt polgármester úr készítette 2015-ben, ami azóta több felülvizsgálaton átesett, de továbbra is félévente felülvizsgálja a képviselőtestület.

Az előző felülvizsgálat 2025. januárjában volt, módosítás a programban akkor nem történt.

Jelen felülvizsgálat alkalmával aktualizálásra kerültek megállapítások és az időközben történt változások. A módosításokat eltérő szín jelzi (piros).

A dokumentum alapjául szolgáló kérdőíves kutatás nem került megismétlésre. Amennyiben az abban foglaltakhoz képest jelentős változások indulnak el, a kutatást meg kell ismételni és annak eredményét a dokumentumban rögzíteni kell.

Természetesen várjuk a Tisztelt Képviselőtestület módosító javaslatait a dokumentumban foglaltakat illetően.

Egyebekben a Fenntartható Fejlődés Helyi Programját az előterjesztésben szereplő módosításokkal javaslom elfogadásra.

Határozati javaslat

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete Előszállás Nagyközség Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának érvényességét felülvizsgálta,

- a) a programot az előterjesztésben szereplő módosításokkal elfogadja.

vagy:

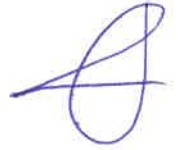
- b) az előterjesztésben szereplő, módosításokat tartalmazó programot a következő változtatásokkal elfogadja:

-
-
-
-

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 15. (a program egységes szerkezetbe foglalására)

Előszállás, 2026. június 19.

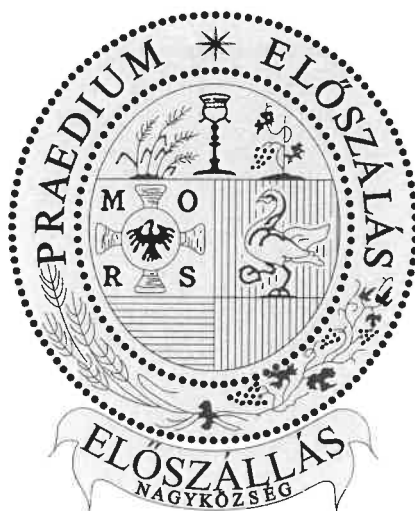
A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'K' and 'P' followed by a period.

Kanik Péter
polgármester

ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

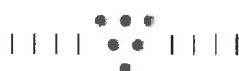

2015. január

(utolsó felülvizsgálat: 2026.06.25.)

Készítette:

Farkas Imre
Előszállás Nagyközség Önkormányzatának
polgármestere

ELŐSZÁLLÁS

Elfogadta Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete
3/2015. (I.20.) számú határozatával

"Ez idő szerint az emberiség kilátásai a jövőre nézvést rendkívül borúsak. Felettébb valószínű, hogy nukleáris fegyvereit önmaga ellen fordítva gyors, de a legkevésbé sem fájdalommentes öngyilkosságot követ majd el. S még ha ez nem történnék is meg, lassú halál fenyegeti, mert megmérgezi, mellesleg pedig megsemmisíti a környezetet, amelyben és amelyből él. Még ha idejekorán megálljt parancsolna is vak és hihetetlenül ostoba ténykedésének, ki van téve annak a veszélynek, hogy fokozatosan elsorvadnak mindazon tulajdonságai, amelyek emberi voltát alkotják. Számos gondolkodó felismerte ezt, és jó néhány könyv tartalmazza azt a felismerést, hogy a környezetpusztítás és a kultúra "hanyatlása" kéz a kézben járnak..."

(Konrad Lorenz)

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Előszállás Nagyközség Önkormányzata:

Stadler Gábor alpolgármester
Flér Henriett képviselő
Szloboda János képviselő
Makovics Dávidképviseelő
Magyari Ferenc képviselő
Tábiné Nyúl Gabriella képviselő

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Polgármesteri Hivatala:

Györiné Tar Edit jegyző
Bertalan Imre műszaki-szociális vezető tanácsos
Vargáné Bíró Ildikó pénzügyi főmunkatárs

Előszállás Nagyközség önkormányzati fenntartású intézményei:

Előszállási Patakparti Óvoda
Előszállási Polgármesteri Hivatal

Előszálláson Önállóan működő és gazdálkodó költségvetési intézmények:

Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola

Továbbá:

Civil szervezetek

Kérdőívek kitöltésében részvevő intézmények:

Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola
Előszállási Patakparti Óvoda
Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár

A dokumentumot szerkesztette és készítette:

Farkas Imre polgármester

A dokumentum jelen felülvizsgálatában közreműködött:

Kanik Péter polgármester
Györiné Tar Edit jegyző

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	5
Előszó.....	9
1. LOCAL AGENDA 21.....	11
2. HELYZETELEMZÉS.....	16
2.1. Földrajzi elhelyezkedés.....	16
2.2. Természeti adottságok.....	17
2.2.1. Éghajlat.....	17
2.2.2. Vízrajza.....	18
2.2.3. Talajok.....	19
2.2.4. Növényzet.....	20
2.2.5. Állatvilág.....	21
2.3. Előszállás fejlődéstörténete.....	27
2.3.1. A korai idők.....	27
2.3.2. Előszállás a ciszterciek birtokában.....	28
2.3.3. Előszállás a két világháború között.....	29
2.3.4. A felszabadulás után.....	31
2.3.5. A közelmúlt és a jelen.....	32
2.4. Előszállás Nagyközség szerkezete.....	32
2.5. Táji értékek.....	33
2.5.1. Természeti értékek.....	33
2.5.2. Védett épületek, építmények.....	34
2.5.3. Régészeti lelőhelyek.....	36
2.5.4. Országos jelentőségű védelem alatt álló értékek.....	37

2.6. Társadalmi helyzet	40
2.6.1. Demográfiai viszonyok	40
2.6.2. Oktatás, képzés.....	41
2.6.3. Művelődés, kultúra.....	42
2.6.4. Sport, kikapcsolódás.....	42
2.6.5. Egészségügy	43
2.6.6. Szociális ellátás	43
2.6.7. Közbiztonság.....	43
2.6.8. Közigazgatás	43
2.7. Gazdasági helyzet.....	44
2.7.1. Mezőgazdaság	44
2.7.2. Ipar	44
2.7.3. Szolgáltatás, kereskedelem.....	45
2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus	45
2.7.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet.....	45
2.8. Infrastrukturális helyzet.....	46
2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás	46
2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás.....	46
2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás	47
2.8.4. Hulladékgazdálkodás	48
2.8.5. Távközlés-hírközlés	48
2.8.6. Közlekedés	49
2.9. Környezeti elemek állapota.....	49
3. Helyzetelemezés.....	50
3.1. Kérdőívek kiértékelése	50

3.1.1. Lakossági kérdőívek.....	50
3.1.2. Oktatási nevelési kérdőívek	72
3.2. SWOTanalízis	79
3.3. Szomszédos településekkel való együttműködés vizsgálata	82
3.3.1. Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a deli térségben című tanulmány	82
3.3.2. Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony településeken című tanulmány	83
3.3.3. Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány	83
3.3.4. Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány	84
4. Stratégia.....	86
4.1. Célállapot	86
4.2. Prioritások	86
4.3. Várható hatások.....	87
5. Megvalósítás.....	89
5.1. Társadalmi pillér	94
5.1.1. Társadalmi szemléletformálás	94
5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése	95
5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése	96
5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése.....	98
5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése.....	98
5.1.6. Közbiztonság fejlesztése.....	100
5.1.7. Kulturális élet fellendítése	100
5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	103
5.1.9. Községi közlekedés fellendítése	105
5.1.10. Gyermek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.....	106

5.1.11. Szolgáltatás fejlesztése	107
5.2. Környezeti pillér.....	108
5.2.1 Környezet ismerete, környezettudatosság	108
5.2.2. Települési és épített környezet védelme.....	111
5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj).....	116
5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése.....	120
5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása.....	122
5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása.....	124
5.2.7. Hulladékgazdálkodás	125
5.3. Gazdasági pillér.....	127
5.3.1. Nemzetközi együttműködés	128
5.3.2. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	128
5.3.3. Ipar fejlesztése.....	129
5.3.4. Mezőgazdaság fejlesztése	133
5.3.5. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése.....	135
5.3.6. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	137
6. Monitoring és visszacsatolás	141
6.1. Cselekvési terv	141
6.2. Indikátorok	143
A terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok	152

Előszó

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2013-ban elnyert KEOP-1.2.0/09-11-2013-0001 Előszállás Nagyközség szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása pályázatot, mely megvalósítása során vállalta a község Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Tervének, Programjának elkészítését. Ennek megfelelően és a program elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve készítettünk kérdőíveket, melynek kiértékelésével ismereteket szerezhettünk a község környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről a lakosság Nagyközséghez való hozzáállásáról.

Ennek lényege, hogy a kérdőívek által megismert adatokból, információkból olyan fenntarthatósági célokat fogalmazzunk meg, melyek elősegítik a Local Agenda 21 3 fő pillérének (társadalmi, gazdasági, környezeti), ezáltal a Fenntarthatósági Fejlődés javítását Előszállás Nagyközségben.

A program felépítése a következő részekből tevődik össze:

1. Helyzetelemzés: a LA21 program bemutatása, a község bemutatása (földrajzi, történeti természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
2. Helyzetértékelés: a fent ismertetett kérdőívek kiértékelése, SWOT analízis.
3. Stratégia: fenntarthatósági célok megfogalmazása, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
4. Megvalósítás: a LA21 3 fő pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok, melyeket az Önkormányzattal történt egyeztetéseket követően együttesen határoztunk meg.
5. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

1. Külföldi és hazai példák feltárása, az LA 21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése

- A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása

2. Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- Az LA21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- A Nagyközség gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.

3. Partnerség, bevonás

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, az általános iskolák kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása.

4. Stratégiai csoport felállítása

- A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA 21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum*, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a Nagyközség hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a feljebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére.

1. LOCAL AGENDA 21

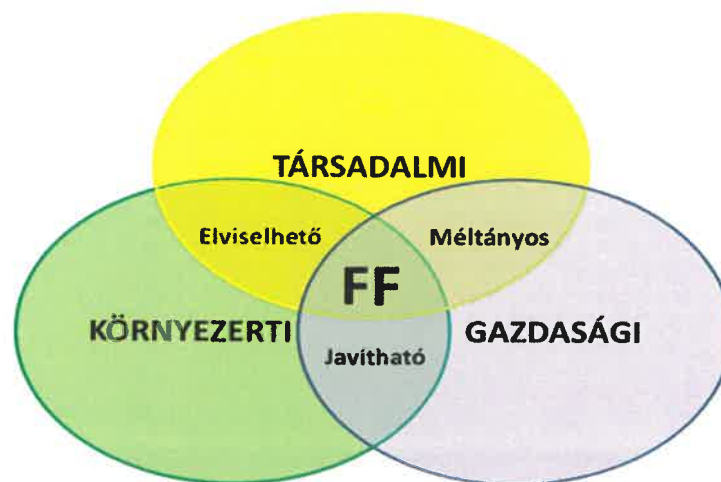
A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknő vezetett. (E huszonkét tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: *"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".*

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindhármát együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: *"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."* (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése Előszállás ekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának

eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása Előszállás ekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembevétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Unió projekt tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így "versenyelőnyt" jelent a pályázat elbírálása során.

Az Agenda 21 program fő területei:

- a helyi közösségi humán és intézményi kapacitások fejlesztése
- a helyi és a regionális fenntarthatósági programok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott segítség
- a környezeti döntésekben való lakossági részvétel előmozdítása és ezzel a demokrácia erősítése
- a helyi és a regionális környezetpolitika számára kedvező jogi és gazdasági környezet kialakítása.

A magyar háztartások kiadásában az energia költségek közel 20%-ot tesznek ki.

A Klímatörvény megalkotását szorgalmazza a Magyar Természetvédők Szövetsége. Számításaik szerint háztartásonként akár negyven százalékkal csökkennének a fenntartási költségek az energiatakarékosságot célzó beruházásokkal.

A klímatörvényről szóló javaslat része, hogy hazánk az 1990-es adatokhoz képest 2020-ig negyven százalékkal, 2050-ig nyolcvan százalékkal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását.

A törvényjavaslat elfogadásával és bevezetésével

- csökkenthetőek az ipar és a magánemberek energiaszámlákra fordított kiadásai,
- javítható a leszakadó, nehéz életkörülmények, esetleg adósságok között élő emberek élete,
- új és jelentős mennyiségű zöld és helyi munkahely teremthető,

- növelhető a helyi piacok szerepe,
- csökkenthető Magyarország import energiaforrásoktól (kőolaj, földgáz) való függése,
- erősödik a magyar gazdaság versenyképessége és stabilitása,
- felerősödik a hazai zöld technológiák, fejlesztések szerepe.

A „Klímatörvény a fenntartható társadalomért” törvényjavaslat a fenntarthatóság átfogó elvén működik: szociális, gazdasági és környezeti előnyei egymást erősítik, hiszen eszközeivel az éghajlatvédelmet, a zöld gazdaságélénkítést és a társadalmi igazságosságot egyaránt célozza. A klímatörvény 3 alappillére:

- Erőforrás kvóta
- Zöldpiac
- Visszatérülő alap.

A Klímatörvény-javaslat az alábbiakat tartalmazza:

- A fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, szén) felhasználásának ütemezett csökkentését, a 2010-es szinthez képest 6 százalékkal 2020-ig,
- a lakosság és az oktatás környezeti tudatosságának javítását,
- a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó technológiák fejlesztését és elérhetőbbé tételét,
- zöld beruházásokat támogató információs- és intézményrendszer kialakítását,
- a hazánkban található zöld területek rekonstrukcióját és növelését az építésszabályozással párhuzamosan,
- a társadalom termelői és fogyasztói struktúrájának átalakítását.

A rendelkezésünkre álló fosszilis energiaforrások mennyisége véges, azonban jelenleg túlfogyasztásuk jellemző világszerte, így Magyarországon is. A klímatörvény ezt mérsékelné, mégpedig egy társadalmilag igazságosan működő **erőforrás kvóta** alkalmazásával. Az iránymutató kvóta alapján a **zöldpiacon**, azaz a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacán ennek az iránymutató kvótának az alapján foghatunk energiatakarékos, megújuló beruházásokba. Finanszírozásukat a **Visszatérülő Alap** kamatmentesen teszi lehetővé mindenki számára. Megtakarításaink által csökken az egyéni fogyasztásunk, a beruházásokkal pedig a hazai kis- és középvállalkozásaink is jól járnak, így mindenki számára előnyöket biztosít a zöld gazdaságélénkítés.

(Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége: szórólap)

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Földrajzi elhelyezkedés

Előszállás Fejér megye délkeleti részén fekvő, halmazfaluból kialakított szalagtelkes település. A Duna bal partján, tőle légvonalban kb. 6 km-re, átlagosan 118 m tengerszint feletti magasságban fekszik.

2. ábra: Előszállás elhelyezkedése

Domborzata – ahhoz képest, hogy Alföld legnyugatibb középtáján, Dunán átnyúló részén, a Mezőföldön helyezkedik el – változatos. A Mezőföld ugyanis már átmenetet jelent az Alföld és a Dunántúli-dombság között, így községünk határát is sűrű, mély völgyhálózat, keskeny völgyközi háta, éles gerincek, eróziós (felszíni erők pusztító munkája során keletkezett) és deráziós (omlással, csuszamlással, kúszással és folyással keletkezett) tanúhegyek (falun belül legmagasabb az Öreghegy), buckákkal behintett futóhomokfelszínek és meredek pusztuló lejtők tarkítják.

A jégkorszak közepén a község területe és határa lassan lesüllyedt, és északról érkező vízfolyások töltötték fel. A folyóvíz üledéksorai (aprókavicsos homok, homok, iszapos homok) területenként különböző vastagságúak (4-20 m); legvastagabbak a község keleti és délkeleti részén, valamint a dunaföldvári térségben.

Az árvízmentes területeken a jégkorszak második felében löszképződés következtében 10-20 m vastag lösztakaró halmozódott fel. Az újpleisztocén kor végén és az óholocén (kb. 120 000-tól 6000 évvel ezelőttig) meleg, száraz időszakában a homokos területek felszínét az északnyugati szél mozgatni kezdte, majd leperszerűen szétteregette vagy buckákban felhalmozta a homokot. Ezért borítja a községhatár keleti és délkeleti részét összefüggő futóhomok-takaró, változatos homokformákkal. S ez a magyarázata annak is, hogy a község területén pásztásan váltakoznak egymással a folyóvízi homokkal, futóhomokkal, lösszel és homokos lösszel fedett területek.

A löszös területeken általában termékeny mezősségi talajok: mészlepedékes és réti csernozjom (magas humusztartalmú, szürkésfekete, morzsás szerkezetű, tápanyagban gazdag, termőföldnek kiváló talaj) képződtek, a futóhomokot pedig többnyire tápanyagban szegény, gyenge vízgazdálkodású váztalajok borítják. A völgyekben a réti öntéstalaj (ártéri lerakódásokon – homok, iszap – lerakódó, humuszban szegény, fakó színű talaj) és a réti csernozjom talaj az elterjedt talajtípus.

3. ábra: Előszállás közigazgatási területe

Az ősi mocsár részben megmaradt: a falu ingoványos területei (pl. a vasút Nagykarácsony felé vezető szakasza mellett, a Fürdősbén) emlékeztetnek erre. Határunk alatt, a tengerszinthez viszonyítva egyforma magasságban, de különböző vastagságban ősi iszapréteg is húzódik, mely mélyalapozások és építkezések alkalmával szokott a felszínre kerülni. Kitermelve, a napon megszárítva szemcsézettségével, színével a hamura emlékeztet, helyi népies elnevezése „fosóhomok”. Ennek „köszönhetően” kezdett süllyedni 1926-ban a ciszterci rendház („kastély”), ezért süllyed lassan a 61-es út, ezért (az alapozás nehézségei miatt) volt nehéz 1940-ben az elmosott vashíd helyére újat építeni.

2.2. Természeti adottságok

2.2.1. Éghajlat

A térség éghajlata – hasonlóan a domborzathoz – átmenet az Alföld és a Dunántúli-dombság és középhegység éghajlata között; területén két nagy éghajlati körzet: a meleg és a mérsékelt meleg találkozik. Mérsékelt meleg és száraz éghajlat, mérsékelt forró nyár és enyhe tél jellemzik ezt a vidéket. Uralkodó szele az északnyugati.

A felhőzet átlaga évi 50% körül mozog, így a napsütéses órák száma magas, meghaladja az évi 2000 órát. A nyár meleg (júliusi középhőmérséklet: 21,1 °C), a nyári napok és hőségnapok száma magas. A tél mérsékeltén hideg (januári középhőmérséklet: -1,5 °C).

A terület csapadékmennyisége kevés: 500 mm körül mozog évente, ennek több mint fele a nyári fél évben esik le. A kevés csapadék, a forró nyár és – helyenként - a könnyen kiszáradó futóhomokfelszínek veszteséges vízháztartást eredményeznek.

2.2.2. Vízrajza

A Lak-patak (Mocsárpatakként is emlegetik) kivételével a környék minden vízfolyása időszakos. Kevés a csapadék, melyet a lösztalaj nehezen is vesz be, így nagy része elfolyik. Patakjaink vízgyűjtő területe több száz négyzetkilométer; eső után hirtelen megáradnak, az eső elmúltával azonban éppolyan gyorsan le is apadnak.

Legnagyobb patakunk a Gulyamajori-patak, mely Mezőfalva határában ered, majd Mezőfalva, Ménesmajor, Nagykarcsony, Előszállás határában elcsörgedezve, az „Akol” alatt még egy forrás vizével gazdagodva Dunaföldváron, a „Fok”-nál ömlik a Dunába.

Másik patakunk Dunaföldvár határában ered. Ez végigfolyik a kelemen völgyön, a róbertvölgyi völgyön, Nagykarcsony határában folytatva útját. Egy félkör alakú kanyarral visszatér Előszállás határába, ahol egyesül a Gulyamajori-patakkal.

A falunk központján áthaladó patakunk a Lak-patak. Vize a Tűzokban ered, két kisvízű forrásból. Hamarosan egyesül a „Fahordó”-beli forrás vizével, majd a „Fingató”-t elhagyva egyesül azzal a kis csermellyel, mely a Fürdősben ered, több rejtett forrásból. A „Mestervölgy”-ben felveszi a Téliállás sokszor kiszáradó erecskéjének vizét. A Cifrakerthez érve a patak újra bővül a „Major”-ban eredő forrás vizével. A Kerekesnél egyesül a „Kettesbárány”-ban eredő csermely vizével, mely a Petőfi utcával párhuzamosan folyik végig, több rejtett forrás vizével gazdagodva, majd a Selyemréten átcserogva az összegyűlt víz Gulyamajorban, a valamikori malom helyén a Gulyamajori-patakba ömlik.

Van még egy patakunk is, mely a Bíbicben ered, majd északi irányban a „Korcsmaföld” és a „Telek” közötti horpadáson végigcsorogva a gulyamajori legelőn torkollik főpatakunkba.

A község határában fellelhető állóvizek együttes területe 43,1 hektár. Az öt tó közül egy természetes (0,75 ha), négy mesterséges (42,37 ha). Utóbbiak völgyelgátolással létesített halastavak, ~~melyek túlnyomó része ma már nem működik.~~ A róbertvölgyi tórendszer magántulajdonban van. A térségben rekreációs területtel összefüggő horgásztó, továbbá étterem és szálloda komplexum kerül kialakításra, illetve megépítésre. A beruházó kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra, a természet értékeinek megőrzésére. Az épületek és a látogatható

területek kialakítása során a helyi adottságok elsődleges igazodási pontként vannak figyelembe véve. A tervek szerint a működés során elsősorban a helyi termékek és termények kerülnek felhasználásra.

A gulyamalyori patak mentén kialakult tavak szintén magántulajdonban vannak, e tavakat akár szálláslehetőséggel is igénybe vehető prémium horgásztóként és halnevelőként üzemelteti a tulajdonos.

4. ábra: Lak-pataki horgásztó

Községünk egy részén (pl. az Árpád utcáról a 61-es út felé leágazó utcák telkein) magas a talajvíz állása. Az első világháború utáni földreformkor és házhelyosztáskor a nagybirtok Előszállás eke úgy kívánta azonban, hogy a falunak ezen a részén mérjenek ki házhelyeket. *„A nagybirtok Előszállás eke súlyosabb volt, mint a nép egészsége”* - írja Gergelyi Béla, községünk egykori tanítója.

A nálunk előforduló összes növény- és állatfaj bemutatására rendkívüli változatosságuk, gazdagságuk miatt természetesen nem vállalkozhatunk. Az alábbiakban gyakrabban megfigyelhető ill. vidékünkön jellegzetes képviselőik kerülnek említésre.

2.2.3. Talajok

A Nagyközség Fejér megye délkeleti részén, a Mezőföldön fekszik, Budapesttől 96, Dunaföldvártól 8, Székesfehérvártól 60 km-re. Tolna megyével határos. A Mocsárpatak eróziós völgyének jobb partján települt, átlagosan 118m tengerszint feletti magasságban. Viszonylagos magassága a patak szintje felett 5-6m. A falu felszíne inkább alföld, legmagasabb pontja 173m. A község határa felszín alaktanilag változatos közettani felépítésű és morfológiai arculatú terület, sűrű és mély völgyhálózat, keskeny völgyközi háta, éles gerincek, eróziós, deráziós tanúhegyek,

buckákkal behintett futóhomokfelszínek és meredek pusztuló lejtők jellemzik. Központi belterületéhez több külterületi lakott hely tartozik. A község és környéke a Mezőföld meleg, mérsékelten száraz, mérsékelten forró nyarú területei közé tartozik. A felszíni vízfolyásokban szegény terület vízfolyásai a Mocsár-patak kivételével időszakosak. A talajvíz elérhető mélységben és számottevő mennyiségben csak a völgyekben van. A löszös területen jó termékenységgű mezősegi talajok – mészlepedékes csernozjom, réti csernozjom – képződtek, a futóhomokfelszínek tápanyagban, vízben szegények.

2.2.4. Növényzet

Vízinövények

Előszállás és környéke természetes növénytakarójának fontos tagja a nád. Mivel a falu és környéke gazdag mocsaras és vizes területekben, sokfelé megtaláljuk. Régen tetőfedésre, majd padlókészítésre használták, ma főként iparilag szennyezett vizek tisztítására. A nád állandó szomszédja a buzogány alakú virággal bíró káka, melyet a háziiparban és szigetelőszerként is hasznosítanak. A tavak kevésbé mély, partközeli részein él a sás. Virágzó szomszédai a fehér tölcséres virágú, mindenre felfutó (folyondár) szulák, a kék virágú ebszőlő, az élénk rózsaszínű füzike (deréce) és a sárga virágú mocsári liliom (mocsári nőszirm).

A vízben főként a hajszálvékony, sűrű békanyállal (fonalas zöldalgák), hínárfélékkel (pl. a szúrós átokhínár), vízilencsével (vagy békalencsével) és a víz zöldes színét adó, szabad szemmel alig látható apró zöld növénykéek tömegével, a planktonnal találkozunk.

Vízpartok gyakori növénye a kecskefűz, melyről tavasszal barkát szedhetünk. Terebélyes, közepesen magas, puha fájú fűzfák is sorakoznak itt. A fűzfák társaságában magasra nőtt nyárfák is állhatnak, a Kerekesben és a Fürdős egy részében igazán idős példányokkal is találkozhatunk, előbbiben fehér, utóbbiban fekete nyárral. A vízpartok sárga vagy vöröses kérgű fűzfabokrai – nemes fűz – a fenti növényektől eltérően nem őslakosok, hanem telepítettek; a kosáráru alapanyagát adták.

Réti növények

A nedves, savanyú rétek jellegzetes, kora tavaszi virága a mocsári gólyahír. Itt található a régen, a föld melegebb időszakában hatalmas fákká növvő, ma azonban már csenevész zsurló vagy békarokka is. Vízinövények is felbukkannak itt, de e növényzet legnagyobb része fűféle: taréjos búzafű, réti csenkesz, perje, ebírfajták, herefélék, útifűfélék.

A szárazabb, de üde talajú, értékes réteken terem a legjobb állati takarmány, a legértékesebb széna. A fenti fűfélékhez társul itt a vadbükköny, a nyúkszapuka (réti nyúlhere), a nyúlárnyék (vadspárga), a rezgőfű, az árvalányhaj, néhány kórófajta, a kígyószisz, a vadszegfű, a

sóska (lórom, lósóska). A tövises iglic, népies nevén gilicetüske őshonos ezeken a réteken, a szerbtövis azonban a 19. század elején került ide a Balkánról, azokkal a sertésekkel, amelyeket Szerbiából a nyugati országokba hajtottak eladás végett. E réteken számos gyógynövény is előfordul: a pemetefű, a kakukkfű, a fekete mályva (erdei mályva), a székfűvirág, a beléndek.

Domboldali, rézsűs területeket borító rétjeinken a tarack köti meg hatalmas gyökérzetével a talajt, mely a másik két fenti rétfajtán is gyakori. Ökörfarkkóró, aszat, törpe írisz, ibolya e területek legjellemzőbb növényei. Itt fafajták, cserjefélék is gyakoribbak. Ősi fa itt a szilfa, az aprólevelű hárs, a vadalma, a vadszeder, a vadkörte, és az országunkba a 18. század elején betelepített akácfa is sűrűn előfordul.

Az elhanyagolt területeket gyorsan birtokba veszik a cserjefélék: a fekete bodza, a galagonya, a som, a kőköny, a veresgyűrű, a varjútövis, a vadrózsa, a hangabarak (vagy törpemandula), a papsapka (vagy kecskerágó). A gyengébb talajokon gyakori az indás mezei szeder is.

A falunkat övező szántóföldek szélein gyakran találkozunk a területét visszahódítani akaró pipacssal, búzavirággal, aszattal, konkollyal. Mezőgazdasági növényeink - a mohar kivételével - mind ide telepítettek, éppúgy, mint a falu belterületén előforduló növények többsége is. Díszfaként gyakori a faluban a platán, a vadgesztenye, a nagylevelű hárs, az ostorfa, a fenyőfélék, a japán akác. Díszcserjeként főként kerti rózsák sokasága, orgona, labdarózsa, babarózsa (szilvarózsa), tamariska, maclura (narancseper), gyöngyvessző, tuja- és ciprusfélékfélék, buxusok (puszpángok) fordulnak elő. Leggyakoribb hasznofáink és haszoncserjéink: almafa, körtefa, cseresznyefa, meggyfa, szilvafa, sárga- és őszibarackfa, birsfa, diófa, mogyoró, szőlő, ribiszke, egres, málna.

Bár nem növények, érdemes a gombákat is megemlítenünk, hiszen nagy számban képviseltetik magukat környékünkön, köztük jó néhány ízletes fajjal.

2.2.5. Állatvilág

Rovarok

A községünk területén és határában előforduló sekély vagy mély állóvizek, mocsarak, kutak, víztárolók kedveznek itt élő szúnyogfajtánk, a dalos szúnyog kifejlődésének, szaporodásának. Ellenségeik a szintén vízparton előforduló szitakötők. A tavak vizében úszkál egy 4-5 cm hossz, 3-4 cm széles, sötét olajzöld színű bogár, a csíbor. Nála valamivel kisebb a sárgásfehér, szárnyai szélén csíkos sárgaszegélyű csíkbogár. Mindketten veszélyes ivadékhalpusztítók.

Vízpartok és kertek (nem szívesen látott) lakója az ujjnyi hosszú és vastagságú, világosbarna lótetű (lótücsök). Nagyon szapora, és tetemes kárt okoz kertjeinkben, főleg fóliasátrainkban. Hasznát hajt viszont levél- és pajzstetűpusztításával a katicabogár vagy „Isten tehénkéje”, melyből már nemcsak a nálunk őshonos hétpettyes, hanem a Kelet-Ázsiából származó ún. harlekinketica is gyakran előfordul nálunk. (Utóbbi sajnos egyre inkább kiszorítja a hétpettyest.) A levéltetvek, pajzstetvek rontják fáinkat, virágainkat. Gondozóik, terjesztőik a hangyák, melyeknek számos fajtájuk él helyben.

Réteink, szántóföldjeink „utcaseprője” egy kb. 2,5 cm-es, félbevágott golyó alakú, sötétbarna bogár, amely általában valamilyen trágyacsomó körül tevékenykedik; ez a galacsinhajtó vagy ganajtúró bogár. Éji bogárnak is nevezik, estéként zúgva repül. Vele azonos élettérben fordul elő a hozzá hasonló alakú és színű orrszarvúbogár, mely nevét a fején viselt, 1 cm hosszú, hátrahajló szarváról kapta. Számtalan poloskaféle is él felénk.

Dűlőutakon, gyalogutakon gyakran látható az acélkék színű, szárnyatlan, lassan haladó nünüke. A természet egészségőrei az állati tetemeiket szorgalmasan eltakarító temetőbogarak. Májusban majd' kiverik a szemünket a sűrűn repdeső májusi cserebogarak. Majdnem futóhomokos területeinken (pl. a Virághegyen, Aligváriban, Bánomban) él rokonuk, a sötétzöld alapon fehér pettyes kallócserebogár. A cserebogarak pajorjai, a 4 évig a földben fejlődő „krunklikukacok” megrágnak természetett növényeink gyökereit.

A cserebogár-invázió elmúltával kezdenek rajzani a „szőrös bogarak”, melyek fekete, cserebogár alakú kártevők: levélbogár-félék. Az alma- és körtefákra jelentenek leginkább veszélyt, mert ezek kifeszülő virágjából kirágnak a bibét és a porzókat. A zöld színű, fémfényű rózsabogarak a rózsakedvelőknek okoznak sok bosszúságot.

A búzavetést rongáló „drótféreg” a vetési vagy gabonafutrinka hernyója. Ez a kb. 1,5 cm hosszú fekete, élénk mozgású bogár a gabonatermő területek állandó lakója.

Virágos növényeink látogatói a méhek és a lepkefélék. A házi méh és a poszméh tesz a legtöbbet kerti és mezei virágaink, haszonnövényeink beporzásáért. Rokonaik, a sokkal kevésbé hasznos német darázs, lódarázs és francia darázs hívatlan vendégek otthonainkban.

A lepkék hernyókorukban veszélyesek növényeinkre, kifejlett korukban már csak a virágok nektárjával táplálkoznak. Gyakoribb lepkeféléink, a téglavörös alapon fekete foltos rókalepke, a világossárga citromlepke, a fehér vagy világosbarna alapon fekete pöttyös gyöngyházpille, a fekete alapon narancs- és fehér foltos atalantalepke, a színpompás nappali pávaszem, a fehér galagonyalepke, a fehér, szárnyvégein fekete csíkos káposztalepke, a sárga alapon fekete csíkos, szárnyvégen hosszú nyúlványú kardos pille, és a hozzá hasonló, de kékben is pompázó fecskefarkú pille mind nappali lepkék. Alkonyatkor indul élelemkereső útjára a kacsafarkú szender, az esti pávaszem (boszorkánypille), a kutyatej-, fagyal- és az oleander-szender, a nagy halálfejszender, a bagolypillék. Utóbbiak közül nagyon káros a vetési bagolylepke, a szőlőilonca és a ruhamoly.

Mákvetéseinket a vörös alapon fekete rajzos mákcincér férgesítheti el. Az ormányosok egyike-másika is igen káros, pl. a répabarkó, a levélsodró, a hajtásfűrő.

Szinte kivétel nélkül hasznos pókjaink közül legnagyobb a koronás keresztespók.

Fent említett rovaraink közt igen magas a védett ill. a ritkaságszámba menő fajok aránya!

Növényeink súlyos károsítója az amerikai szőlőkkel az országba került filoxéra gyökértetű, és a szintén amerikai eredetű kolorádóbogár (vagy krumplibogár). Előbbi a 19. század végén, utóbbi 1944-ben érkezett Előszállásra.

Gyűrűsféreg, csúszómászók, kétéltűek, hüllők

Folyó és állóvizeink gyakori lakója egy gyűrűsféreg-fajta, mely vérrel él: a lópióca. Teste két végén lévő tapadókorongjával tapad emberi vagy állati áldozata testére, és igyekszik abból vért szívni. Rokona, a barnáspiros vagy rózsaszín földigilisza ezzel szemben szíven látott vendég kertjeink talajában, mert azzal, hogy elhalt növényi anyagokat dolgoz fel táplálkozása során, lazítja, javítja azt.

Vizeink mellett, de a határban is nagyobb számban előfordul egy 70-80 cm hosszú csúszómászó, a vízisikló. Színe világos vagy sötétebb kékesszürke, a fej két oldalán félhold alakú sárga díszítéssel. Miután nincs méregfoga, veszélytelen kígyófajta; mezei egér, vízicickány, kis halak, békák alkotják fő táplálékát, melyeket egészben nyel le.

Fás, bokros domboldalak, napsütötte, homokos vagy köves területek lakója a zöld gyík.

Tóparton üldögélve a katonabékák (kecskebékák) hangos koncertjében lehet részünk. Velük osztoznak lakóhelyükön és élelmükben a náluk sokkal kisebb, földszínű, de vörös hasú unkák. Szárazföldjeink üregeinek lakója a varangyos béka (barna varangy) és a leveli- vagy zöld béka, mely fák és cserjék lombjai közt fordul elő, és színe hasonlítani tud környezetére színéhez. Táplálékukat bogarak és férgek szolgáltatják, így a békák igen hasznos jóságok.

Ósrégi élőlények kései utóda a tavainkban élő, barna-gyöngyházszínű burokban lakó mocsári kagyló (békateknő, tavi kagyló). A mocsári teknősbéka hasonló, barnás-zöldes védőburkot - páncélt – visel; nagyon lassan fejlődik, de hosszú életű. 40-50 cm-re is megnőhet. Nagy veszélyt jelentenek azonban ránézve azok a megunt-megnőtt, kereskedelembe kapható házi kedvenc teknősök (pl. ékszerteknős), melyeket gazdájuk természetes vizeink valamelyikébe enged. E teknősfajoknak nincs helye hazai vizeinkben, mert kiválóan alkalmazkodnak, szaporodnak, agresszív terjeszkedésükkel a mocsári teknős konkurenséivá válnak, és kiszorítják őt természetes élőhelyéről. A horgászoknak is ezek az idegen fajok okozzák a legtöbb bosszúságot.

Magyarországon az összes, nálunk honos hulló- és kételtűfaj védett!

Csigafajtáink közül helyben a ciszterek által Franciaországból még a 19. század második felében betelepített, s azóta elszaporodott éti csiga a leggyakoribb. Rokona, a házatlan meztelen csiga a pincéink, nedves, dohos épületeink, helyeink nem szívesen látott lakója, mert károsítja betakarított termésünket. Vizeinkben is általánosan elterjedt a csigafélék több faja.

Halaink

Halállomány tekintetében telepített és őshonos fajokról beszélhetünk Előszálláson. Falunk a régmúltban vizekben sokkal gazdagabb volt; bizonyíték erre, hogy a Lak-patak az 1800-as években még malmot hajtott.

A kövi csík és a lápi csík régen gyakoribb volt: utóbbiból 40-50 cm-es példányok is lapultak patakjaink iszapjában. 1952-ben, egy vízi építkezés alkalmával több mint 50 kg lápi csík került elő egy alig 100 négyzetméteres mederfenékről. Szintén nagyon régi lakói vizeinknek a 12-14 cm hosszú, márnára hasonlító, apró fenékjáróküllő, a compó, a kárász, a csapósüger vagy durbincs, a paptetű, a pirosszemű kele és a csuka.

A ponty is őslakos lehetett vizeinkben, mert ma is igen könnyen szaporodik itt, de a mai pontyállomány már nem azonos az őspontyokéval, ez már telepített. Mint ahogy a süllők, harcsák, valamint a velük akaratlanul behozott cifrakárász vagy naphal és a törpeharcsa is.

Madaraink

Előszállás madárvilága a felszín és a növénytakaró változatosságából adódóan igen változatos – volt. Több madárfajtája kipusztult azonban az idők során; némelyikük emlékét a település egyes részeinek neve őrzi, pl. Daruhegy, Bibichegy, Túzok.

A daru a 18. század utolsó harmadáig volt vidékünkön költőmadár, jó áron eladható tolla miatt azonban kiirtották. Azóta nem telepedett meg nálunk újra, csak átvonuláskor láthatjuk.

Ugyancsak kipusztult innen a magyar madárvilág óriása, a tűzok. A 18. század végén még csapatostól hajtották őket a cselédek az uradalom központjába levágni. A második világháború utánra már csak két pár maradt belőlük határunkban, melyek 1962 és '64 között az előszállási 4. sz. tónál fészkeltek. 1964-ben aztán átköltöztek Nagykarácsonyba – vesztükre. Bár ekkor már védettek voltak, vacsoraként végezték. Napjainkban olykor feltűnik Előszállás-Nagykarácsony határában két példány – valószínűleg párról van szó.

Néhány évtizede még láthattunk errefelé parlagi sast is, hatalmas fészke magas fákon volt megfigyelhető. Ma már nem találkozunk vele, viszont az elmúlt évek telein egy-két réti sas rendszeres vendégünk volt.

A vidékünkön előforduló madarak túlnyomó többsége védett. A nálunk megfigyelhető madárfajok előfordulása az én különböző szakaszaiban változik. Bizonyos fajok a vonulási időszakokban sokkal nagyobb számban képviseltetik magukat. A jelenleg rendelkezésükre álló élőhely nagy részüknek fészkelésre is alkalmasnak mondható, de egyre több a táplálékszerzést, fészkelést zavaró tényező.

Nádasainkban költő madaraink a szürke ill. vörös gémek, a bölömbika és a törpegém. A nyári ludak számára is megfelelő költő- ill. éjszakázó hely tavaink, patakjaink vidéke. Ugyanitt tőkés récével, kanalas gémmel, cigányrécével, csörgőrécével, bőjti récével, szárcsával, búbos, vörös- és feketenyakú ill. törpe vöcsökkel is találkozunk. A letöredezett, levágott és néha vastag rétegben a vízen úszó „döglött” nádon dankasirályok, szerkők, küszvágó csérek fészkelnek. A parti fővenyen partfutók és sárszalonnák futkosnak. A nádasokban fészkel a nádírigó, a fülemülesítke, a füzike, a part széléhez közelebbi nádban pedig a vízcicsibe és a vízityúk. A vízparti fűzek és nyárfák koronái adnak otthont a függőcinegének, melynek káka és nyárfavirág finom bolyhából készül a fészke. Zárt, hosszúkás építmény ez, csak egy lefelé irányuló, csőszerű bejárat van rajta. A nyárfák oldalán 5-6 cm átmérőjű bejáratlal rendelkező odvakat figyelhetünk meg; ezekben a zöldharkály (zöld küllő) vagy a tarka fakopáncs fészkel. Előfordul, hogy szalakóta (vasvarjú – igen ritka, eszmei értéke 500 000 Ft!), búbosbanka, seregély vagy nyaktekercs költözik e nyílásokba. A vízpart szakadásos oldalában található kerek lyukak lakói a színpompás jégmadarak. A löszfalakban pedig a repülő rovarok halálos ellenségei, az idei „Év madará”-nak megválasztott gyurgyalagok tanyáznak.

Vizes réteinken futkosva keresi élelmét a fekete-fehér bíbic, névadó hangját, a „bibic-bibic”-et kiabálva. Ott is fészkel, zsombékokra rakott fészkekben. Ugyancsak itt szeret táplálék után járni fekete-fehér tollú, állandó nyári vendégünk, a fehér gólya, amely nemcsak békát, de madárfiókát és rovarokat is szívesen fogyaszt. A közelmúltban néhány fekete gólya is rendszeresen megfigyelhető volt egyes vizeinknél.

A szárazabb rétek lakója a fürge fürjecske, a fácán és néha a fogoly is. A magasabb kőrökon üldögélve a csaláncsúcs szemlélődik. Magaslati helyekről fürkészi a tájat a vörös gébics és a kis örgébics.

A szántóföldek magasabb hantjain a hantmadár tűnik fel gyakran, a levegőben a dalos pacsirta zengi énekét. Az érőfélben lévő gabonát mezei verebek lepik. A szőlők, gyümölcsösök termését a seregélyek tizedelik.

A cserjés, fás területeken fészkel az örvös galamb, a gerle, a balkáni gerle. A fákon a szarka, csóka, vetési varjú, fekete varjú, dolmányos varjú üldögél gyakran. Egyes dalosmadarak, sárgarigó, ökörszem, széncinege, kék cinege, zöldike, pintyfélék, stiglicék, csicsörkék és a töviszúró gébics is itt fészkel. A magasabb fákon vércsék, ölyvek, karvalyok, héják, sólymok fordulnak elő.

Házainkban és a melléképületekben még ma is találkozhatunk füstifecskékkel, molnárfecskékkel, bár számuk – az állattartás csökkenésével - egyre kevesebb. Rokonuk, a partifecske már nem szereti annyira az ember közelségét, így inkább löszfalakba vájja fészket.

Éjszaka aktív madarunk a bagoly. Nálunk élő fajtái a kis kuvik vagy halálmadár, a macskabagoly, a gyöngybagoly, a kis fülesbagoly. Hasznos munkát végeznek a rágcsálók pusztításával.

Emlőseink

A jégkorszak idején még mamut legelészett Előszállás határában. Erre utal legalábbis az a három mamutcsontváz, amelyek településünkől nem messze kerültek elő. 1926-ban Dunaföldváron, a Bölcseki út mellett került elő egy, még nem teljesen kifejlett példány csontváza, mely ma a szekszárdi múzeumban van. 1952-ben Alap területén akadtak mamutcsontváza a vasútépítők, ennek két lábszárcsontja került végül a székesfehérvári múzeumba. 1966-ban ismét Dunaföldvár területén került elő egy mamutcsontváz, ezúttal egy teljesen fejlett egyedé. Ez is múzeumba került.

Néhány évszázaddal ezelőttig előfordult nálunk az európai bölény is, erre egy 8. századból származó, ember által készített szemetesvödörben talált csontmaradványok, valamint egy-egy avar sírba „másvilági úttravalónak” odakészített bölényhús csontmaradványai utalnak. Mátyás korában még vadászták, az utolsó példányt 1762-ben ejtették el Erdélyben. Ma, visszatelepítése után az európai bölény már csak Európa egyes területein fordul elő.

Két másik állatfajt tudatosan pusztított ki az ember területünkről, ezek a szürke színű ordas és a vörös színű nádi farkas vagy aranyakál. Előbbiből 1926-ban lőtte le vidékünkön az utolsót egy uradalmi segédtsízt, az egész országból eltűnt, ma már csak néha téved át Magyarországra északi-északnyugati szomszéd országainkból egy-egy példánya. Utóbbi azonban újabban ismét előfordul vidékünkön.

Vaddisznókból is bőven van falunk határában, főként a kukoricával bevetett területeken garázdálkodnak. Vadászható, évente átlagosan 30 db-ot ejtenek el.

Napjainkra – a megváltozott élőhelyek miatt – a gímszarvas előfordulása is rendszeressé vált környékünkön. Mellette legnagyobb állandó emlősünk az őz, mely a vaddisznóhoz hasonlóan a termést sem kíméli, ugyanakkor cserjésekben, réteken is látható. Lakótársaik a mezei nyulak, és a partos, szakadékos helyeken főleg éjszaka előforduló borzok. Velük egyforma lakóhelyet épít határunkban a vörös róka, mely az ürgét, hörcsögöt, mezei egeret irtja legfőképpen, de a baromfiból is csen néha. Csakúgy, mint a görény vagy a nyest. Rokonukat, a fehér színű, fekete farokvégű hermelint (hölgyemenyét) ma már nem látni nálunk. Vízi rokonuk, a fokozottan védett vidra (250 000 Ft) minden vízben vagy vízparton élő kisebb állatra veszélyes,

különösen halpusztítása okoz károkat. Az utóbbi időben nyomaira bukkantak néhány környékbeli vizünkben.

Hasznos éjszakai repülő ragadozónk a denevér vagy bőregér is. Magasabb épületeken telepszik meg, kizárólag rovarokat zsákmányol.

Rágcsálók közül ma sincs hiány településünkön. Bár az ürge és a hörcsög ma már ritka, a házi patkány és a vándorpatkány, a házi és a mezei egér gyakori vendégünk. Az egérnél kisebb, hegyesebb orrú mezei cickány is sokszor megfigyelhető nálunk, rokona, a fekete törpe vízicickány már szinte teljesen eltűnt. Egy rendkívül ritka, fokozottan védett faj, a csíkos szöcskeegér is jelen van vidékünkön, nagy valószínűséggel ez a legnyugatibb előfordulási területe. A vakond gyakran okoz kárt kertjeinkben, de ne bántsuk; ő is védett. Előfordul vizeinkben a vízipatkány (pézsmapocok) is, melyet a 20. század elején egy cseh grófnő telepített be Csehországba, bundatermelés céljából, szökött példányai pedig elterjedtek, egész hazánkban. Magas, csonthéjast termő fáink kedves lakója a mókus.

2.3. Előszállás fejlődéstörténete

2.3.1. A korai idők

Előszállás és környéke már a rómaiak előtt lakott hely volt. Határában kelta, avar és római korból származó leletek kerültek napvilágra. Nevét 1537-ben a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött Illésházy-oklevelek egyikén találjuk meg, „Elevzallas” formában. A fellelhető adatok alapján valószínű, hogy az 1300-as években az Alföldre letelepedett kunok által alapított, nyugatabbra tolt település („előretolt telep, szállás”) volt. Mivel a kun települések nem a megyeservezetbe tartoztak, hanem külön kapitányság fogta össze őket, ezért ebből az időszakból kevés adat maradt fenn.

Az 1526-os törökdúlást követően a kunkapitányságot feloszlatták, és Előszállást Karácsonyszállással együtt Tolna megyéhez csatolták. Az 1530-as években a település a fehérvári prépost tulajdonába került, majd Szapolyai János 1537-ben a Sulyok családnak adományozta. Habsburg Ferdinánd azonban fegyverrel foglalta vissza a Fejér vármegyei kun szállásokat, és 1541-ben Szarvaskő urának, Horváth Ferencnek adományozta őket.

1543-tól magyar részről Várpalota, török részről a budai beglerbég, Rüsztém pasa uralma alá került Előszállás és környéke. A kettős adózás elől a lakosság egy része elköltözött. Az 1559-es török adóösszeírás szerint Előszállás területén mintegy 50 házban, Karácsonyszálláson 44 házban éltek; kilenc gazda foglalkozott juhtartással. A falu népesebb családjai közé tartozott ekkor (több

adózó gazdával) az Onta, a Csóra, a Telek, a Sajka, az Orbán és a Páljai család. 1575-ben nyolcezer magyar forintért Thury Farkas, valamint Thury Benedek és Ostfy Orsolya vásárolták meg Előszállás, Sóly, Olaszfalu, Tevel, Kovácsberend, Polány, Venyim és Karácsonyszállás falvakat. A törökellenes hadjáratok költségei miatt a Thuryak előbb duplájára, majd ötszörösére emelték az adót. Ez 1594-ben Előszállás teljes elnéptelenedéséhez vezetett.

A 17. század elején rácok népesítették be az elhagyott települést. Lelki gondozásukat a földvári Szent Ilona apátság ferences szerzetesei látták el, akik 1630 novemberében saját birtokukká nyilvánították a települést.

2.3.2. Előszállás a ciszterciek birtokában

A hatvan házból álló rác település 1659-ben került a zirci ciszterci apátság birtokába, amely nyolcezer forintot fizetett ki a Thury-örökösöknek. A dunaföldvári szerzetesekkel még évtizedekig elhúzódott a birtokviszály, de végül Zirc javára dőlt el. A törökellenes felszabadító harcok idején Előszállás ismét elnéptelenedett. 1700-ban a települést a zirci apátság 31 ezer forintért eladja a sziléziai Heinrichau (ma Henryków, Lengyelország) ciszterci apátságának, amely 1715-ből magyar bérloknak adja ki az itteni pusztákat. Ezzel párhuzamosan megkezdődik a rendi gazdálkodás is: a környező pusztákon előszállási központtal majorságot alakítanak ki. 1723-ban a rendi birtokon 150 szarvasmarha és 59 ló található. 1728-ban szekszárdi tőkékkel újratelepítik a majorság közelében fekvő szőlőskerteket.

Az első rendi épület Niklas Antal heinrichau apát 1723-as látogatása után épül fel, a majorság gazdasági épületeivel együtt. 1765-ben emelik a ma is látható rendházépületet. 1751-ben Szent Anna tiszteletére kápolnát, 1778-79-ben Kisboldogasszony-templomot építenek. A plébánia 1766-tól működik. Az elemi népiskolát 1783-ban említik először: a két tanítónak háromszobás ház állt rendelkezésére, ebből az egyiket használták az oktatás céljaira.

Egy 18. század végi leírás így jellemzi a települést: *„Népes szabad pusztá Tolna Vármegyében, földes Urai a' Csiszcztzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Földvárhoz nem messze; többnyire földben készített házakban laknak a lakosok, 's az Uraságnak nevezetes majorsága és gabon tárja vagyon itten, határja jól termő, vagyonyjai jelesek, és kölömbfélék, kereskedések alkalmasok, mint marhákkal, mind pedig kölömbfélé termékekkel.”*

1805-től az uradalom gazdálkodását megreformálják: a bérleteket megszüntették, és a nagy kiterjedésű uradalmat önálló kerületekre osztották, élükön gazdatisztekkel. A munkát többször is megzavarják a cselédség kisebb-nagyobb zendülései, a legnagyobb 1807-ben, Sudár Simon és Molnár Ádám elbocsátott béresei vezetésével. 1809-ben a megszálló francia csapatok elől Előszállásra menekül a zirci apátság összes szerzetese, a kolostor legfőbb értékeivel és a rendi levéltárral együtt.

A munkaerőhiány enyhítésére 1811-ben létrehozzák az uradalom első telepesfalvát, Hercegfalva (ma Mezőfalva) néven. 1814-ben az előszállási uradalom újra a zirci apátság tulajdonába kerül. Villax Ferdinánd zirci apát tudatosan törekszik a legjobban jövedelmező apátsági birtok, az előszállási uradalom önállósítására. A juhászatba Szászországból hozatnak tenyészállatokat. Az uradalmat 1829-1844 között vezető Keller Kelemen négy új major (Bernátkút, Kiskarácsony, Ménesmajor és Kelemenhalom) létrehozásával 14-re bővíti a kerületek számát.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején az uradalom területén nem történik említésre méltó esemény. Ezt követően azonban jó elhelyezkedésének köszönhetően a gazdaság gyors virágzásnak indul. A jelentős szárazföldi útvonalak mellett segítette a fejlődést a Duna közelsége, illetve a vasút 1883-es megjelenése (Sárbogárd és Sárosd állomásain).

A 19. század végén az előszállási uradalom 31 262 kataszteri holdnyi földjét 803 cseléd műveli. Az uradalom határai a korabeli forrás szerint: „*éjszakról Perkáta község, keletről Rácz-Almás és Duna-Pentele községek, délről Duna-Földvár s a baracsi határok, nyugatról Alsó- és Felső-Szent-Iván, Alap, Mindszent, Sismánd és Kis-Hantos*”. Az uradalom vezetéséről ugyanitt azt olvashatjuk: „*Az apátság összes uradalmi élén a főkormányzó áll. Az előszállási uradalom közvetlen igazgatását az uradalmi kormányzó fogantatosítja, rendelkezése alatt állanak a kerületei tisztek (kasznárok és ispánok), kiknek alárendeltjei az ellenőrök, őrök és gyakornokok, mint segéd tisztek.*”

1896-ban elkészült a Pusztaszabolcs-Dunapentele-Paks vasútvonal, amely Előszállást is érinti. A II. osztályú típusterv alapján épített felvételi épület ma is áll.

1897. július elsején aratósztrájk tör ki, több mint ötszáz csatlakozó munkással. Az apátság nem tudja leverni a sztrájkot, a tüntetők elvonulnak. Ezt követően felemelik a hercegfalvai csendőrs létszámát, 1898-ban pedig az idősebb, kiszolgált cselédek körében jutalmazásokba kezdenek. Ezidőtájt indul meg a gazdaság újabb átszervezése; Előszálláson az állattenyésztés kerül előtérbe, de nagy lehetőségeket látnak a dohánytermesztésben és a szőlőben is. A 20. század első évtizedeiben Weber Márton az előszállási jószágkormányzó. Az első világháború és az évtized szeszélyes időjárása azonban kevés lehetőséget ad a fejlődésre. A katonáskodó munkásokat 1916-tól hadifoglyokkal pótolták, akik közül néhány orosz katona végleg letelepedett a faluban. 1918-ban Stadler Mihály és Kovács János előszállás-szőlőhegyi lakosok vezetésével megalakul a Szociáldemokrata Párt helyi szervezete. A Tanácsköztársaság alatt a gazdaság termelőszövetkezetté alakult, az uradalomban keletkezett károkat a későbbi gazdasági jelentések 1,5 millió koronára becsülték. A helyzet stabilizálódása után, 1922-ben megkezdődik a földosztás: 614 házhelyet osztanak ki. 1922-től újraindítják a központi gépműhelyt, újabb cselédlakásokat építenek, valamint nyolc kerületben sertéshizlaldákat hoznak létre.

2.3.3. Előszállás a két világháború között

Az előszállási uradalom fénykora egyértelműen Hagyó-Kovács Gyula nevéhez köthető, aki 1917-től másodkormányzó, majd 1924-ben jószágkormányzó lesz. Nagy hangsúlyt fektet a lótenyésztés fejlesztésére; a vásárokon is díjazott előszállási ménes országos hírnévre tesz szert. 1923-ban az uradalomba látogat Horthy Miklós kormányzó, és három lovat választ magának a helyi ménesből. 1925-ben Hagyó-Kovács egy teljes fogatot küld XI. Piusz pápa részére, két fekete előszállási lóval és fekete hintóval. 1925-ben az uradalom szerződést köt az ercsi Patzenhofer-cukorgyárral; a következő években megsokszorozódik a cukorrépa termőterülete, és a szállítás megkönnyítése Előszállás ekében 1934-ig 64,5 kilométernyi gazdasági kisvasút épül. (A mezőhegyesi mögött ez volt az ország második leghosszabb gazdasági vasútvonala; a II. világháború után számolták fel.)

A húszas-harmincas években az előszállási uradalom az ország egyik legjobban jövedelmező nagybirtokává válik. Az itt befolyó jövedelmek állják például a budai ciszterci Szent Imre-templom és gimnázium felépítését 1927-29 között. 1933-ban az uradalomba látogatott Kállay Miklós mezőgazdasági miniszter Koós Sándorral, a Magyar Mezőgazdasági Kamara igazgatójával. A miniszter a látottak hatására három hónapos tanulmányútra küldte Előszállásra a legnagyobb állami gazdaság, a mezőhegyesi egyik főintézőjét. 1933-ban Hagyó-Kovács indítványozására az uradalom megvásárolja a kétezer holdas simontornyai Wimpffen-féle grófi birtokot a középkori várral együtt 700 ezerpengőért; később az uradalom tulajdonába kerül a dunaföldvári kendergyár és a nagyvenyimi olajgyár is. A fejlődés annak dacára töretlen, hogy 1935-ben (a jószágkormányzó tiltakozása ellenére) a művelhető területek 20%-át földosztás céljára átveszi az állam. Hagyó-Kovács visszaemlékezése szerint a legjobban jövedelmező gazdasági évben, 1940-41-ben a tiszta bevétel 1 822 027 pengőre rúgott. 1940-ben Teleki Pál miniszterelnök agrárminiszteri posztot ajánl Hagyó-Kovácsnak, aki azonban, szerzetesi mivoltára hivatkozva, visszautasítja. *„Amikor Niklas Antal zirci apát 1723-ban meglátogatja az apátság éledezni kezdő előszállási birtokát, ott csak legelőt talál, ép házat egyet sem, maga is földbeásott putriban lakik, - ma pedig országos nevű gazdasági szakemberek, miniszterek, sőt minisztertanácsok állapítják meg, hogy a cisztercieknek ezen a birtokán folyik ma a legjobb gazdálkodás hazánkban”* – írja Kalász Elek 1943-ban.

1928-ban Előszállás önálló községgé válik. A ciszterci uradalom építteti fel a ma is használt községházát. Az első képviselő-testületi ülésen, 1928. április 28-án a község első díszpolgárának Werner Adolf zirci apátot választják meg. A közel négyezres új település vezetősége a kilencfős elöljáróságból (bíró, jegyző, törvénybíró, pénztáros, közgyám és tanácsbeli esküdtek), valamint 24, a lakosság által választott képviselőből állt. A villanyhálózat kiépítése 1931-ben indul. 1940-ben megalakul a helyi hegyközség, Hannig Sándor hegybíró és Jankovich Ignác hegyközségi elnök vezetésével. Ebben az időben a rendi elemi mellett két állami iskola működött a településen: az öreghegyi három, a daruhegyi kéttantermes volt. Az 1940-es években, részben az uradalom húszezer pengős adományából, ONCSA-házak épülnek a faluban.

1941-ben, amikor Magyarország belépett a második világháborúba, Előszállásról 190 cseléd és 180 aratómunkás vonult be. 1944 őszén megjelentek az első menekülő katonai alakulatok, majd

megpihent a községben a mezőhegyei állami gazdaság nyugat felé vonuló állománya, illetve a békéscsabai, a nagykőrösi, a szatmárnémeti és a székelyföldi méntelep is. A mezőhegyesi gazdaság 180 Nóniusz lovát az uradalomban helyezték el, és itt kapott szállást 550 békéscsabai levante is, akik a szovjetek decemberi megjelenéséig répaszedőként dolgoztak. A frontvonal 1944. december 3-án érte el a települést; a szovjetek még aznap éjjel beköltöztek a rendházba, a kormányzónak meghagyott három szobába szorítva a teljes személyzetet. 1945 februárjában egy hétre az egész épületet kiürítették; valószínűleg erre az időszakra a dunántúli szovjet seregek főparancsnoka, Tolbuhin marsall szállt meg az épületben. A továbbvonuló csapatok kifosztják a gazdaságot: Hagyó-Kovács feljegyzései szerint 622 lovat, 1000 ökröt, 1000 tarka tehenet, 350 „magyar gulyabeli” állatot, 1400 növendék marhát, 8000 sertést, 8200 birkát és 480 vagon különféle terményt rekviráltak. A harcok után Előszálláson húsz polgári áldozat és csaknem 200 elesett katona maradt.

2.3.4. A felszabadulás után

1945. április 18-án megalakul a Nemzeti Bizottság: a Kisgazdapártot Virág István, Gergelyi Béla, Debreceni Sixtus Imre és Szilágyi István, a kommunistákat Vass Antal, Horváth Júlia, Juhász Ferenc és Kincses Ferenc, a földmunkásokat Hermann András szakszervezeti küldöt képviseli. Szeptember harmadikán alakult újjá a községi képviselőtestület. 1945 tavaszán megindul a földosztás is: 888 igénylőnek összesen 12 712 kataszteri hold termőföldet osztanak ki. A rendházat a hozzá tartozó közvetlen területtel, valamint az uradalmi épületekkel együtt községi tulajdonnak nyilvánítják.

Az Előszálláson maradó egyházi személyeket számos atrocitás éri. 1945. októberében a Daruhegy-Szőlőhegyen tartott Kalot-gyűlésre betörnek a helyi kommunisták és néhány parasztpárti, és hangosan szidalmazza a káplánt. Decemberben, egy, az éjféli misére tartó Kalot-legény keveredik konfliktusba két kommunista rendőrrel. 1946-ban helyi kommunista párttagok megverik Füz Balázs János segédlelkészt, aki épp a Katolikus Lánykör gyűlésére tart. Hagyó-Kovács Gyula már nem tér vissza Előszállásra; helyét a korábbi segédkormányzó, Dózsa Márton veszi át. 1949-ben ő köt megállapodást a Miasszonyunk Kalocsai Nővérek több tagjának előszállási letelepítéséről. Ez nem lesz hosszú életű; a rendtagok internálása 1950-ben megkezdődik, az előszállási rendházat 1952-53-ban sajátítják ki végleg. Hagyó-Kovács ekkor már börtönben ül: az 1951-es Grósz-perben „népellenes magatartás” miatt, elsősorban a kormányzóként elkövetett jogsértésekre hivatkozva 13 évnyi büntetésre ítélték.

Az 1945. novemberében tartott országgyűlési választásokon Előszálláson a Kisgazdapárt 56,89%-ot, a Nemzeti Parasztpárt 28,27%-ot kap (a kommunisták csupán 4,93%-ot kaptak). 1947-ben hasonló arányok mellett a kommunista párt harmadik lesz, 10,10%-kal.^[12] 1947-ben kiépül a kövezett út Előszállás és nyolc kilométerre fekvő Nagykarácsony között; ugyanebben az évben a képviselőtestület jóváhagyja a nagykarácsonyiak önállósulásra vonatkozó kérelmét, de a folyamat véglegesen csak 1952-ben zárul le.

1949-ben megalakul a Szabadság Tsz., majd 1959-ben újabb három termelőszövetkezet jön létre, ezáltal a település szinte teljes lakossága tag lesz. 1956-ra felépül az új általános iskola, majd nem sokkal később a művelődési otthon (ezzel párhuzamosan elbontják a nem messze tőle álló kálváriát). Az államosított rendházba nevelőotthon költözik. A falu életére nagy hatással lesz a közelben felépülő DunaújNagyközség, amelynek acélműve illetve más gyárai az előszállásiak számára

2.3.5. A közelmúlt és a jelen

Az 1990 őszen lezajlott első szabad helyhatósági választásokat Előszálláson a falut már három éve tanácselnökként irányító Váradi István nyerte meg. 1990-ben felavatták a második világháborús emlékművet a temetőben, és ebben az évben adták át a kibővített óvodaépületet. A kilencvenes években kiépült a kábeltelevíziós- és a telefonhálózat. Az egykori rendház visszakerült a ciszterciek tulajdonába, miután a nevelőotthon kiköltözött; jelenleg üres. A 2002-ig Előszállás részét képező Daruszentmiklós a 2002. évi önkormányzati választásokkal önálló településsé alakult. 2009-ben megszűnt a személyszállítás a vasútvonalon, 2010. márciusában azonban megnyílt a település határában vezető M6-os autópálya. Előszállás évek óta részt vesz a LEADER-programban is; ezt a falu határában kihelyezett táblák jelzik. A településen polgárőrség működik, és ezen kívül még 12 civil szervezet. 2014 nyarán kezdetét vette a község legnagyobb beruházása a szennyvíztelep és szennyvízhálózat megépítése. **A beruházás minőségi javulást hozott az itt lakók életébe. Az önkormányzat két intézményt tart fenn, az óvodát és a polgármesteri hivatalt. A háziorvosi és fogorvosi ellátás, a művelődési ház és könyvtár, továbbá a családsegítő szolgálat közvetlen önkormányzati irányítás alatt áll. A 2026. őszen megnyíló mini bölcsőde tovább növeli a lakosság komfortérzetét. A településen továbbra is a mezőgazdasági vállalkozások a legnagyobb munkáltatók.**

2.4. Előszállás Nagyközség szerkezete

A településszerkezetre egyaránt nyomja rá bélyegét a földrajzi helyzet, a terepadottság. A település mentén halad, majd kettészeli azt a 61.sz-ú Dunaföldvár – Dombóvár közút, melyből kiágazik a Nagykarácsony felé vezető út. A településközpontokat az országos közút fűzi fel. A központból szétágazó utcahálózat a felszín követte, hol völgyekben, hol gerinceken fut. A belterület másik rendező eleme a mélyfekvésű zöldterület. A morfológiát követő egykori halmazfaluból alakult ki a többutcás szalagtelkes település. Az épületállomány egyenetlen színvonalon alakult át a közelmúlt (50 év) hatására. Elvértve található jellegzetes paraszti lakóház típus, gyenge leromlott állapotban. Ezeknél nem tervez az önkormányzat szabályozott

beavatkozást. A Ciszterci Rend Zirci Apátságának tulajdonát képező birtok alközpontjaként működő Róbertvölgyi major megmaradt üresen álló épületeinek helyi védelme, újrahasznosítása a cél akár turisztikai kiegészítő funkcióval. A település két műemléke: Római katolikus templom, volt cisztercita templom 1626, Fejér megye, Előszállás, Szöglet kert hrsz. 1479 és Cisztercita rendház 1627, Fejér megye, Előszállás, Szöglet kert 4 . hrsz. 1477. A rendház állaga rendkívül rossz, fejlesztésére csak idegen tőke bevonásával van lehetőség. Javasolt funkciók: kulturális idegenforgalmi központ, szálláshely. Településkép meghatározó elemei a közterületeket képező utcák, zöldterületek, parkok, terek. A közélet , társadalmi élet ezen terei jelenleg nem értéküknek megfelelően hasznosítottak, funkció nélküliek, zöldfelületük, berendezésük (utcabútorok, közvilágítás, feliratozás) minősége nem elfogadható.

A belterület alapvetően lakóterület, megfelel a falusias lakóterület követelményeinek. Az elmúlt öt évben öt új lakóépület épült, az utóbbi időben élénkülés tapasztalható. A jelentkező építési igények kielégítésére elsődlegesen a belterületi lehetőségeket kell kiaknázni (új utca nyitás, szabad területek beépítése).

Az életmód változásával, az iparban mezőgazdaságban történő kettős foglalkoztatottság már nem igényli a kialakult nagyterületű, mély telkeket. Ezek új utca nyitásával megoszthatóak, természetesen az elaprózódás szabályozott megakadályozásával. A népességprognózis alapján hosszútávon van alapja a kb. 200-300 lakótelek kijelölésének az Ady Endre utca térségében a hátsóterek hasznosításával. A belterület egészét egységesen lefedő falusias lakóterületen belül két központkezdemény fedezhető fel, az igazgatási-kereskedelmi, és a kulturális, rekreációs funkciók sűrűsödésénél.

2.5. Táji értékek

2.5.1. Természeti értékek

Kelet-Mezőföldi löszvölgyek - "Túzok" Természetvédelmi Terület: A Kelet Mezőföldi természetvédelmi terület természetes növényzete a térségre valamikor jellemző homoki-, és lösztölgyesekkel kevert sztyepprétek maradványait őrzik. Előszállás és Alsószentiván között, a Kelet Mezőföldi területen belül pedig Mezőfalva és Nagykarcsony egy része is beletartozik.

A település területének egy része – Előszállási-völgy – része a NATURA 2000 területeknek és nagy területe részét képezi a 2003. évi XXVI. tv. 3/1. melléklete által megállapított ökológiai hálózatnak is. Ezek a területek mind természet- mind tájvédelmi szempontból értékesek, beépítésük nem lehetséges, zavarásukat a határos területeken folyó tevékenységek korlátozásával meg kell akadályozni.

2.5.2. Védett épületek, építmények

Előszállás Nagyközség Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelete alapján az alábbi helyi védettségű épületek építmények találhatóak a településen:

1. Helyi egyedi védelem alatt álló épület, építmény

Jel	Megnevezés	Cím	Hrsz.
He-1	Gyógyszertár	Balatoni út 41.	1793
He-2	Parókia	Szöglet kert 3.	1474/1
He-3	Kúria	Szöglet kert 2.	1482
He-4	Teleház	Bem utca 2.	1433/4
He-5	Borház	Kastély út 1470/17. hrsz-ú út	1453/1
He-6	Magtár	Baross Gábor u. 31.	1470/2
He-7	Major	Baross Gábor u. 32.	1470/26
He-8	Vasútállomás	Balatoni út 1.	1196
He-9	lakóépület	Petőfi S. u. 52.	1306/1
He-10	lakóépület	Petőfi S. u. 56.	1307
He-11	major	Külsőmajor 1.	0212/14
He-12	Róbert völgyi magtár	Róbert völgy	0156/5

2. Védett műalkotások

Jel	megnevezés	cím	hrsz.
hm-1	feszület – egész alkotás	Szögletkert	hrsz. 1481

	és környezet		
hm-2	útmenti fészület – egész alkotás	Árpád út – Gyóni Géza u. sarok	hrsz. 1202-1204 sarok
hm-3	útmenti fészület – egész alkotás	Petőfi u. vége	hrsz. 1351
hm-4	útmenti fészület - egész alkotás és környezet	Hunyadi tér	hrsz. 1428/1
hm-5	temetői fészület - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-6	útmenti fészület - egész alkotás és környezet	Szent Robert park	hrsz. 0168
hm-7	útmenti fészület – egész alkotás	Bibic u. eleje	hrsz.
hm-8	1945-ös emlékmű - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-9	régi síremlékek – egész alkotás		
hm-10	Trianoni emlékmű - egész alkotás és környezet	Móricz Zsigmond tér	hrsz. 1724/4
hm-11	I. vh. emléktábla – egész alkotás	Fő tér	hrsz. 1414/1
hm-12	Hagyó-Kovács Gyula szobor - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-13	Emlékmű - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-14	Híd – egész alkotás	Cifrakert	hrsz. 1453/1

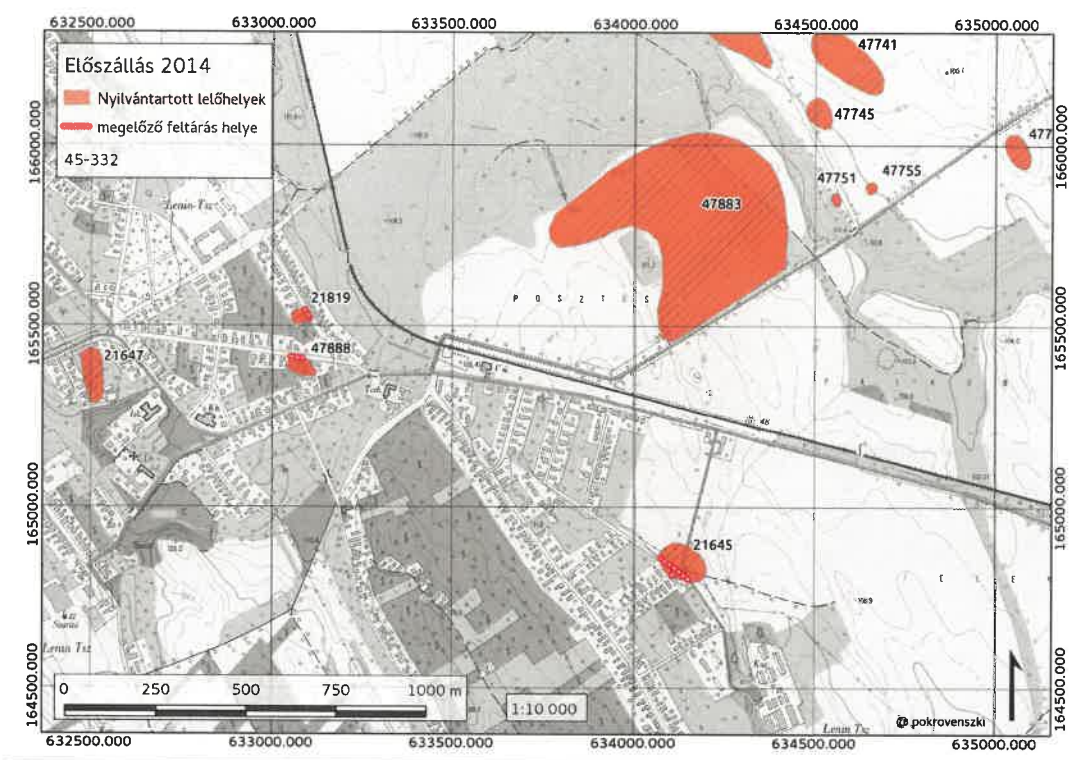
3. Védett természeti elemek

Jel	Megnevezés	Cím	Hrsz.
Ht-1	Szögletkert	Balatoni út	1481
Ht-2	Cifrakert	1680 hrsz-ú út	1449/1

2.5.3. Régészeti lelőhelyek

Előszállás területén nyilvántartott régészeti területek:

- Előszállás – Arany János u. 4.,
- Előszállás – Öreghegy,
- Előszállás – Kocsmaházi rész.
- Azonosított Régészeti régészeti nyilvántartott területek lelőhelyek
- (megjegyzés: a felsorolást a terven jelölt területekkel együtt kell értelmezni.
- R-1 A lelőhely északi fele Nagykarácsony határába esik. 0224/11-12.
- R-2 hrsz. 0224/9-1112.
- R-3 hrsz. 0232, 02340224/10.
- R-4 hrsz. 0224/16 terven jelölt része.
- R-5 hrsz. 0224/16 terven jelölt része.
- R-7 hrsz. 0236/4-50234/1-3.
- R-8 hrsz. 0210/6-70236/4-5.
- R-9 hrsz. 0240/20210/5-6.
- R-10 hrsz. 0240/2.0254/9-10, 0254/12-17, 0263/2-3
- R-11 0254/9-10, 12-17; 0255; 0263/1-3. 1494/1-2; 1495-1499; 1500/1.
- R-12 hrsz. 1777/1-2; 1776, 1778/1; 1763.
- R-13 hrsz. 1760út terven jelölt része; 1816, 1819, 1820-1821.
- R-14 hrsz. 0379/4, 0373/2; 0380; 0381/5; 1088;0389, 0391/1, 1102; 1124/21088,1089, 1101, 1102,. 1124/2, 1881/10,
- R-15 hrsz. 0418/2-7.
- R-16 hrsz. 0369/3-6, 0371, 0372/6-31.
- R-17 hrsz. 0372/6-31
- R-18 hrsz. 0372/3-4
- R-18 hrsz. 0372/3

5. ábra: Előszállási régészeti lelőhelyek

2.5.4. Országos jelentőségű védelem alatt álló értékek

Kisboldogasszony római katolikus plébániatemplom

1778-79-ben épült, szabadon álló barokk épület. Órapárkányos, gúlasisakos középtornya a homlokzat elé lép, kétszakaszos hajójátcséhsüvegboltozat fedi, erőteljes kettős pilaszteres faltagolással, keskenyebb, egyszakaszos, félköríves záródású szentéllyel, amelyhez balfelől sekrestye csatlakozik. A bejárat fölött háromnyílású, kihasasodó orgonakarzat, mellvédjén kovácsoltvas korláttal. Az oszlopos, párkányzatos főoltár kőből épült, faburkolattal, kétfelől Zakariás és Erzsébet faszobraival, oromzatán angyalokkal kísért, sugár- és felhőkoszorúval övezett Mária-monogram. A koporsó alakú stípesen oszlopokon álló, félköríves kupolával fedett tabernákulum áll. Az ismeretlen festőtől származó főoltárkép Mária születését, az egykorú mellékoltárképek Szent Józsefet és Szent Bernátot ábrázolják. (A főoltárkép valószínűleg Tschöke Bernát, 1783-1793 között előszállási jószágkormányzó ajándéka, erre utal az alatta elhelyezett tábla felirata: „1788. A. R. P. B. T.”.) A bal oldali diadalívpilléren szószék, mellvédjén a Magvetőt ábrázoló domborművel. Szemben, a keresztlőkút felett a szószékhez hasonló részletképzésű, baldachinos szoborcsoport, Krisztus keresztelését ábrázoló jelenet, fehér és részben aranyozott, körülbelül fél életnagyságú alakokkal. A barokk padok és

sekrestyeberendezés mellett figyelemreméltóak a 19. század első feléből származó gyóntatószékek is.

6. ábra: Kisboldogasszony római katolikus plébániatemplom

A kronosztikont leszámítva a templombelső eredetileg fehérre volt meszelve. A ma látható neobarokk falképeket 1913-ban Kuczka Mihály székesfehérvári festő készítette. Az orgona a Rieger-gyárban készült 1911-ben, 1939-ben renoválták. A toronyban kétharang lakik, a régebbit 1766-ban Johann Brunner, az újabbat 1980-ban Gombos Lajos öntötte. Itt őriznek emellett egy 1932-ben a görögországi Láriszában öntött harangot is, amely a hagyomány szerint a dunaföldvári rév jelzőharangja volt. 1952-ben készült a ma is látható kapurács, és ugyanebben az évben helyezték el a templomban a Máriahegyi János készíttette keresztúti képeket.

Aggházy Mária szerint a templom hullámváz, változatos téralakítása még a barokk hagyományait követi, bizonyos részletformák mint a kapu záró timpanonjának fogrovatai, vagy belül a gazdagon tagolt párkányok gerendavégződése már a klasszicizmust jelzik.

A templomot először 1839-ben tatározták, erre utal a főoltárkép alatt elhelyezett felirat. 1923-ban, Wéber Márton jószágkormányzósága alatt új tetőt kapott; valószínűleg ekkor cserélték a torony zsindeyes hagymakupoláját a jelenlegi gúlisisakra (a régiről egyetlen 1896-os fénykép árulkodik.) 1933-ban már Hagyó-Kovács Gyula idején külső tatározás zajlott. 1939-ben restaurálták az oltárképeket. A legutóbbi felújítás során, a kétezres években az épület új cserépfedést kapott, és kívül-belül megújult. 2002-2004 között a belső falképeket, valamint az oltárképeket is felújították.

Volt ciszterci rendház

1765-ben épült, szabadon álló, emeletes, alápincézett, L-alaprajzú barokk épület, sátortetővel. Főhomlokzata 4+1+4 osztású, enyhe kiugrású középrizalittal, amelyen félköríves záródású, kőkeretes kapu nyílik. Az emeleti részt a kapu fölött kettős ablak díszíti, alatta egykor a rend címere volt látható. Az épület mögött földszintes gazdasági szárnyakkal bezárt udvar található, a szomszédos templommal pedig hullámos vonalú, falazott és vakolt kerítés köti össze. Kapualja boltozott, néhány helyiségben szerény stukkódíszítés látható. A lépcsőházban barokk vonalú fakorlát; az egykor itt levő barokk Diogenész-szobor ma a Magyar Nemzeti Galériában található.

7. ábra: Volt ciszterci rendház

Az Előszálláson „kastély” néven ismert emlegetett rendház az uradalom jószágkormányzójának székhelyeként, a gazdasági apparátus központjaként, illetve nyugalmazott rendtagok szállásaként is működött. Az 1930-as években felújították, valószínűleg ekkor készült a tető palafedése és a földszint sávozott vakolata, amely korábbi fényképeken nem látható. 1949-ben elvették a rendtől, 1950-től az 1990-es évek közepéig állami gondozott gyerekek nevelőotthonaként működött. Ezt követően visszakerült a rend tulajdonába, jelenleg üres. Az egykor hozzátartozó, gazdag növényzetű „Cifrakertet” jelenleg újra gondozza a faluközösség, egykori üvegháza azonban nyom nélkül elpusztult.

2.6. Társadalmi helyzet

2.6.1. Demográfiai viszonyok

A település lakónépessége az 1773 óta a mai napig rendelkezésre álló nyilvántartások alapján váltakozó tendenciával folyamatosan növekszik. A településen 1950-ban laktak a legtöbben, 5050 fő. Ez – a megyei és kistérségi statisztikai adatokkal ellentétben - a pozitív vándorlási különbözetnek, valamint a születések és halálozások azonos lélekszámának következménye. A bevándorlók főként Dunaújvárosból és Dunaföldváról érkeznek.

A népesség korösszetétele a 2022-es népszámlálás adatai szerint idősödő. A 65 év felettiek aránya évek óta 20 % körüli értéket mutat, de 15 éven aluliaké a már csak 16.0%. Ha a fiatalok számát vetjük össze a teljes lakónépességgel, ez 63 %, ami a 15 éven aluliakéval együtt ugyan lassú, de csökkenést mutat. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a 2022-es népszámlálás óta a családtámogatási rendszernek köszönhetően jelentős számban költöztek a településre fiatal családok, az óvoda és az iskola létszáma az utóbbi 3 évben érzékelhetően megemelkedett. Az adatok alapján összességében a település jövője biztató, a települést nem veszélyezteti az elnéptelenedés.

A dolgozóképes korosztály a lakosság 60.8%-t teszi ki. Ebből a korábbi 139 fő helyett ma már csak 57 főnek nincs munkája. Az egész lakosságra vetített munkanélküli ráta nagyon alacsony, 2,5%.

A foglalkoztatottak száma 1045 fő, ebből helyben dolgozik 351 fő, 777 fő pedig más településre jár dolgozni. A többféle munkát végzők miatt a két adatban van átfedés. Az iparban dolgozók többnyire ingáznak a közeli Dunaújvárosba, de a Dunaferri bezárása óta ez a szám és arány jelentősen megváltozott. Sokan voltak kénytelenek más szakmát tanulni, más területen elhelyezkedni. A 2022-es népszámlálás adataiban ez az érték még nem látható.

A lakosság 30,6 %-a katolikus vallású, a református lakosság is közel 4 %, jelentős a nem vallásos népesség, ami 28,2 %.

A Magyarországon jegyzett nemzetiségek közül a roma lakosság van jelen, lélekszámuk 2 %-a a település lakosságának.

Népesség alakulása

- 1773: 366 fő
- 1783: 425 fő
- 1838: 845 fő
- 1870: 1456 fő
- 1880: 1749 fő
- 1900: 2911 fő
- 1930: 3680 fő
- 1941: 3880 fő
- 1944: 4156 fő
- 1945: 3876 fő
- 1949: 5024 fő
- 1960: 3752 fő (Nagykarácsony önállósodása miatt)
- 1970: 4346 fő (az előző évi területátcsatolások miatt)
- 1980: 3988 fő
- 1990: 3631 fő
- 2001: 3884 fő
- 2002: 3889 fő
- 2003: 2602 fő (Daruszentmiklós önállósodása miatt)
- 2010: 2218 fő
- 2014: 2393 fő
- 2023: 2355 fő
- 2024: 2344 fő
- 2025: 2330 fő
- 2026: 2331 fő

2.6.2. Oktatás, képzés

Előszálláson két oktatási intézmény működik: az Előszállási Patakparti Óvoda és az Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola. Az Árpád Fejedelem Általános Iskola és Szakiskola 2007-ben ünnepelte fennállásának 50. jubileumát. Előszállás 12 tantermes tornateremmel felszerelt általános iskoláját 1956-ra építették fel. Az egykoron 600 diákkal is rendelkező általános iskola létszámában az 1994-es évtől nagy csökkenés figyelhető meg. Mára már az iskola tanulói létszáma körülbelül 200 főre apadt. Az iskola üzemeltetője és fenntartója 2013-tól a Dunaújvárosi Tankerület.

2.6.3. Művelődés, kultúra

A falu kulturális életét civil részről az 1991-ben létrehozott Előszállási Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány szervezi, az alapítvány 2025-26-ban alakult újra, új vezetőséggel. A községi könyvtár, 16 ezer kötetes, a Kossuth Lajos Művelődési Ház és közösségi színtér épületében működik. Az ezredforduló legnagyobb hatású helyi kezdeményezése a Mihályi Miklós plébános által koordinált „Világunk Templomai” kiállítás-sorozat volt: a plébánia önkéntesei több, mint 2000 templom képét gyűjtötték össze a világ minden tájáról, és állították ki tablókra több hazai városban. A 2000-es évek visszatérő programjai közül kiemelkedik a minden évben megrendezett, Előszállásról Nagykarácsonyba vezető „Mikulás-futás”, valamint a május utolsó hétvégéjén rendezett „Szállás-napok”. A kicsiket-nagyokat mozgósító népszerű közösségi, kulturális programmá vált különösen a fiatalok körében a környező településeken is működő néptánc oktatáson való részvétel és a néptáncgyesületi tagság. Iskolások és fiatal felnőttek szívesen tanulják a néptáncot, közösen járnak fellépni és őrzik a környék településeinek népi hagyományait. Évi rendszeres ünnepük a Néptáncgála, melyet szinte kivétel nélkül Előszálláson rendeznek meg. Az elmúlt években a modern tánc is része lett a falu életének az általános iskolában működő művészeti oktatás keretében, ahol szintén minden korosztálynak van lehetősége a tánctanulásra.

A településen működő civil egyesületek:

- Előszállási Sportegyesület
- Horgászegyesület Előszállás
- Előszállási Ifjúsági Egyesület
- Előszállási Polgárőrség
- Előszállási Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány

~~2011-ben helyi védelem alá vont épületek: Teleház (az egykori uradalmi állatorvos lakóháza), a gyógyszerár-épülete (az egykori csendőrség), valamint a pálinkafőző és a hozzá kapcsolódó, barokk-pineék.~~

2.6.4. Sport, kikapcsolódás

Előszállás labdarúgócsapatát hivatalosan 1952-ben alapították, de 1947-től nem hivatalosan már összeállt egy csapat. Az Előszállás SE hosszú éveket a megyei másodosztályban töltött, de mivel a 2006/2007-es szezonban a 16 csapat közül a 15. lett, ezért kiesett a megyei harmadosztályba, s a 2007/2008-as szezontól napjainkig nem sikerült visszajutnia. 2013-tól az ifjúsági csapat létszám problémák miatt megszűnt. 2015-től egyesület átszerveződött és szinte minden korosztályban indít csapatot. 2023-tól női csapat is erősíti az egyesületet. 2018-tól folyamatosan újítják, bővítik a sporttelepet. Mára már egy műfüves pálya is működik a nagypálya mellett. Az egyesület

igyekszik minden lehetőséget megragadni a fejlesztésre, a sportolási lehetőségek körülményeinek javítására. Az elmúlt években többek között a TAO programnak köszönhetően buszt vásároltak, és bővítették, illetve korszerűsítették az öltöző épületét is. Folyamatosan karbantartják az általuk használt épületeket, eszközöket annak érdekében, hogy minél többen sportolhassanak.

2.6.5. Egészségügy

A jelenlegi igényeknek megfelelnek, a népesség növekedésével bővíteni kell. A településen háziorvosi és fogorvosi ellátás, gyógyszerár van, védőnői szolgálat működik. Lehetőség van gyermekorvosi, ~~nőgyógyászati~~ ellátás igénybevételére, valamint az ügyeleti betegellátás használatára hétfői és ünnepnapok alkalmával, mely ellátás fogászati területén is létezik. A háziorvosi rendelő és szolgálati lakás 2021-ben került felújításra. A fogorvosi ellátást a község vállalkozón keresztül biztosítja Előszállás-Nagykarácsony-Daruszentmiklós települések lakosainak. A védőnői szolgálat 2023. július 1-vel a Fejér Vármegyei Szent György kórházhoz került át feladatként. A háziorvosi ügyeletet 2024. február elsejétől központosítják és a település lakói a dunaújvárosi kórházba tudják ezt igénybe venni.

2.6.6. Szociális ellátás

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot az önkormányzat biztosítja, úgymint a házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést is. Két fő családgondozó és két fő házi segítségnyújtó végzi a feladatokat. A szociális étkezés az önkormányzat által működtetett óvoda konyháján valósul meg.

2022-től bevezetésre került a tanyagondnoki szolgálat, amelyet 1 fő tanyagondnokkal működtet az önkormányzat. A tanyagondnok egy pályázaton elnyert forrásból vásárolt új, 8 személyes busszal látja el feladatait.

2.6.7. Közbiztonság

Településünkön két körzeti megbízott teljesít szolgálatot a Mezőfalvi Rendőrőrs kötelékén belül. A munkájukról minden évben a képviselő-testület felé beszámolnak.

2.6.8. Közigazgatás

Bár régebb óta lakott hely, Előszállás önálló településként 1928-ban jött létre. Előszállás, Róbertvölgy, Nagykarácsonyszállás, Kiskarácsonyszállás és Ménesmajor puszták, valamint Daruhegy és Nagykarácsony szőlőhegyek leválásával Hercegfalva (ma Mezőfalva)

településről. 1946-ban Nagykarácsonyszálláson külterületi jegyzőség kezdett működni, majd 1952-ben Előszállás területéből leválva Kiskarácsonyszállás, Nagykarácsonyszállás, Nagykarácsonyi szőlőhegy, Ménesmajor és Nagygyörgyszállás önálló községgé alakult, Nagykarácsony néven. 1954-ben Előszálláshoz csatolták Baracstól a Bánomtelep, Dánielpusztá és Virághegy nevű külterületeket, 1969-ben pedig Kisszentmiklóst és Piripócsstelepet is. 2002-ben ezek, valamint Daruhegy önálló településsé alakultak Daruszentmiklós néven.

Előszállás önálló polgármesteri hivatalt működtet.

2.7. Gazdasági helyzet

2.7.1. Mezőgazdaság

A mezőgazdasági termelés – alacsony jövedelemtermelő képessége, és a tőkehiány miatt – egyre kevésbé jellemző, nagyüzemi termelés nem található. A rendszerváltozást megelőzően a termőföldek nagyrészt kollektív tulajdonban (termelőszövetkezet) álltak. Itt is megtörtént a kárpótlás, amely a földek elaprózódását hozta magával. A mezőgazdasági termelésben elsődlegesen érintettek (őstermelők, regisztrált gazdaságok) száma is – a korábban mezőgazdasággal foglalkozó létszámhoz viszonyítva - a mezőgazdaság csökkenő fontosságára engednek következtetni. A mezőgazdasági gépek idősök, elavultak, a tőke és forgóeszköz ellátottság is alacsony a kistérségben.

A mezőgazdasági területek nagy része kiváló termőképességű, 10-15 gazdálkodó műveli a földeket.

Bár a táji, természeti adottságok - elsősorban az ártéri, gyenge termőképességű földterületek - az extenzív mezőgazdaságnak, elsősorban az extenzív állattartásnak kedveznek, az állattenyésztés ezt a lehetőséget nem meríti ki. Mezőgazdasági vállalkozások: Panagro Kft., a Rabi-Simon Kft.

2.7.2. Ipar

Előszálláson nincs nagyüzemi ipari tevékenység, kisebb ipari feldolgozóüzemek, kézműipari vállalkozások (szövés, csuhézás) találhatók a községben. Közülük a jelentősebbek az Nyugodtévék KHT, CUKÉP Kft. A községben egyéni vállalkozások foglalkoznak kisipari tevékenységgel (kőműves, asztalos, villanszerelő, fűtésszerelő, mezőgazdasági gépszerelő).

2.7.3. Szolgáltatás, kereskedelem

A község kereskedelmi ellátottsága, szolgáltatás (3 élelmiszeráruház, 3 vendéglátóhely, fodrászatok, virágüzlet, **kertészet, vegyescikk-üzlet**, temetkezési szolgáltatás) kielégítő, de a választék bővítését célul kell kitűzni. A hiányzó szolgáltatásokért a lakosság a szomszédos városba utazik.

2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

A település jelenleg nem idegenforgalmi célterület, bár adottságai rejtenek lehetőségeket. A cisztercita rendház és templom műemléki együttesét kulturális célterületté kellene alakítani, az arculathoz és kereslethez egyaránt illeszkedő funkció megkeresésével.

A mélyben rejtőző kincs, a melegvíz, valamint a belterület nagyméretű zöldterületei üdülő- és sportcentrum kialakításának lehetőségét adják, idegen tőke, pályázati források bevonásával.

A táji környezet adottságaira, az egyedi természeti értékekre – Róbert-völgy, Túzoki-völgy – építve a horgász- a bakancsos-, a kerékpáros-, és lovasturizmus megszervezését tervezzük, annak intézményi hátterével együtt (fogadóállomások, horgásztanyák, táborhelyek, kerékpárkölcsonzók, javítók, lovastanyák, szálláshelyek és vendéglátóhelyek)

Az idegenforgalom nem elhanyagolható eleme a jó szervezőmunka mind a változatos programkínálat, mind a propaganda területén, valamint az ellátás és az ellátók folyamatos minőségi fejlesztése, képzése.

Az idegenforgalom kiépülésének első jelentős lépése a Róbertvölgyben a közeljövőben megvalósuló turisztikai beruházás. A tervek szerint itt a tórendszer és a kedvező természeti értékek adottságaira épülő szálloda-étterem komplexum és horgásztó kialakítása várható a tulajdonos által.

2.7.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

A településen élő munkaképes lakosok 90%-a közeli városok, Dunaújváros és Székesfehérvár nagyvállalatainál dolgoznak (Hankook, SK akkumulátor gyár, Hamburger Hungaria stb.). A Dunafer Zrt. bezárása sok előszállási lakost is érintett. Ők vagy a környező gyárakban voltak kénytelenek munkát vállalni, vagy kényszerből vállalkozók lettek, vagy sajnos távolabbi munkahelyekre járnak be dolgozni nap mint nap. A munkába járást a dolgozók nagy része saját gépkocsival oldja meg, mert a tömegközlekedés a munkabajárás szempontjából hátrányosan van kialakítva településünkről. Jellemzően a nagyobb gyárak alkalmaznak ún. munkás járatokat, de ez nem minden esetben adott lehetőség.

2.8. Infrastrukturális helyzet

A település hagyományos rendszerű közművekkel részlegesen ellátott, az alábbiak szerint, szakáganként részletezve:

2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás

Előszállás vízellátását Daruszentmiklóssal együtt a község külterületén a 0254/12 helyrajzi számú ingatlanon lévő vízmű biztosítja. Az automatikus üzemű számítógép vezérelte vízmű két mélyfúrású kútból, 2x200 m³-es térszíni tározóból, vastalanító berendezésből áll, lekerekített védőterülete 40x80 méteres.

A vízműtelepről kiinduló DN200 KM PVC dimenziójú főnyomócső az Előszállást Daruszentmiklóssal összekötő közlekedési út bal oldalán halad, majd a vasutat keresztezve a 61 számú főút magasságában lép a község belterületére és működteti a település belső fogyasztói hálózatát. A vízellátó rendszer a közterületi utcák nyomvonalán haladva alapvetően kör rendszerben épült ki, csatlakozó ágvezetékekkel. A közüzemű vízellátásba a belterületi beépített ingatlanok cca. 90%-a bekapcsolódott, a községben az ÁNTSz előírásoknak megfelelően egy közkifolyó működik. A tűzvíz ellátást a közterületi vezetékekre telepített föld feletti tűzcsapok biztosítják. A vízmű rendszer 2023. július elsejétől állami tulajdonba került. Az azt üzemeltető Mezőföldvíz Kft.-vel együtt.

2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

Szennyvíz elvezető hálózat és szennyvíztisztító telep üzemel a településen. Előszállás Nagyközség jelenlegi csatornázottsága: 95% A vízmű rendszer 2023. július elsejétől állami tulajdonba került. Az azt üzemeltető Mezőföldvíz Kft.-vel együtt.

A település gravitációs gyűjtői műanyag csatornacsövekből és idomokból szerelt csatornarendszert alkotnak monolit beton tisztítóaknákkal és műanyag tisztítónyílásokkal.

Megvalósítandó létesítmény, eszköz	Mennyiség
Gravitációs szennyvízcsatorna gerinc	19 465m
Gravitációs bekötés	8 775m
Nyomóvezeték	3 760m
Átemelő	5db
Házi átemelő	26db

Szennyvíztisztító telep	224m ³ /d, 2233LE
-------------------------	------------------------------

Tisztító telep helye: Előszállás 0365/8 hrsz. ingatlan

Tisztított szennyvíz befogadója: Kossuth- telepi árok

Tisztítás kapacitása: 224m³/d

Lakosegyenérték: 2233LE

A tervezett szennyvíztisztítási technológia megnevezése: mesterséges biológiai tisztítás.

A tisztítástechnológia leírása

A technológia kétmedencés SBR rendszerű biológiai tisztítás, nitrifikációval, denitrifikációval, biológiai és vegyszeres P eltávolítással, fertőtlenítéssel, zárt iszapvíztelenítéssel. Az egész létesítmény, a technológiai műtárgyak, a gépház és szociális épületrész egy tömbbe épül, részben földbe süllyesztve, részben kiemelve.

Szennyvíziszap elhelyezése

Az Iszap az adonyi lerakón kerül elhelyezésre, ahol rothasztásra kerül.

Befogadó bemutatása

Befogadó neve: Kossuth-telepi árok

Bevezetés szelvényyszáma: 6 + 245 km

Vízminőségi kategória: IV.

Részvízgyűjtő: 1 Duna

Tervezési részegység: 1 – 4 Duna jobb part a Tasi zsiliptól a déli országhatárig

Alegység: 1 – 11 Sió

Vízfolyás jellege: természetes vízfolyás

Állandó vízfolyás

Vízvédelmi területi besorolás: Általános védettségű befogadó

Működtetési struktúra

A kivitelezés befejezése után a műszaki átadás átvétel és próbaüzem sikeres lezárását követően az elkészült szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep üzemeltetésére az Önkormányzat a „2003. évi CXXIX törvény a közbeszerzésekről” alapján közbeszerzési eljárást kíván lefolytatni.

2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás

A szóban forgó települést is magába foglaló tágabb térség közép feszültségű villamosenergia ellátását 20 kV-os szabadvezeték hálózat biztosítja. A rendszer táppontja a sárbogárdi 120/20 kV-os alállomás. A jelzett 20 kV-os hálózat a község belterületén nyolc 20/0,4 kV-os kommunális oszloptranzformátort lát el tápenergiával. Három önálló állomás biztosítja, biztosította a külterületen lévő mezőgazdasági üzemek ellátását, kettő a déli településrészen lévő zártkertek, tanyák energiaellátását szolgálja, önálló oszloptranzformátora van a vízműtelepnek.

A transzformátorokból kiinduló kisfeszültségű fogyasztói hálózat légvezetékes kiépítettségű, a település valamennyi beépített ingatlana jelenlegi igény szintjének megfelelően villamos energiával ellátott, illetve ellátható. A közvilágítási hálózat a 0,4 kV-os légvezeték hálózatra támaszkodva épült ki, vasbeton oszlopokon, általában korszerű lámpatestekkel, gázkisüléses lámpákkal, általában irányfény jelleggel.

Az Előszállás települést is magába foglaló régió földgázellátásának szolgáltatója az Déldunántúli Gázszolgáltató Rt. Dunaújvárosi Üzemigazgatóság utódja a E.ON Déldunántúli régiója, MVM országos szolgáltató. A regionális rendszer részeként a dunaújvárosi gázátadóból indul a nagyközépnomású gerincvezeték, amely Baracs-Mezőfalva-Nagykarácsony-Előszállás községek primer gázellátását biztosítja. A település ellátását szolgáló vezeték jelzett nyomócsőről leágaztatva észak felől érkezik a községbe. A 0219 és 0209 helyrajzi számú földutak keresztezésébe telepített gáz nyomásszabályozó Előszálláson túl Daruszentmiklós ellátását is biztosítja. A fogyasztói hálózat a település minden belterületi utcájában kiépült, az igény szinteknek és terheléseknek megfelelően. A közüzemű gázellátás lehetősége minden belterületi beépített ingatlanon biztosított, a szolgáltatásba ténylegesen bekapcsolt lakóingatlanok számaránya cca. 80%-ra tehető. A gázellátó hálózat műszaki állapota jó, üzeme megbízható, rendeltetésszerű. Önkormányzatunk az MVM, AUDAX és E-ON szolgáltatóktól szerzi be az elektromos áramot.

2.8.4. Hulladékgyűjtés

A hulladék kezelését, azaz összegyűjtését, elszállítását, ártalommentes elhelyezését, valamint a szolgáltatás folyamatosságának biztosítását Előszállás közigazgatási területén a Közép-Duna Vidéke Hulladékgyűjtési Önkormányzati Társulás által **biztosítva a Dunanett Kft. végzi.**

2.8.5. Távközlés-hírközlés

A régió vezetékes távközlési szolgáltatója az INVITEL Távközlési Szolgáltató Rt. Előszállás a dunaújvárosi primer körzethez tartozik. A dunaújvárosi HOST főközpontból kiinduló

Dunaújváros-Sárbogárd gyűrű részeként a település primer távbeszélő ellátására fényvezető optikai kábelhálózat létesült. A központból kiinduló községi előfizetői hálózat sugaras rendszerben épült ki, zömében réz vezetőjű földkábel, melyhez főként a külterületen légvezetékes szakaszok csatlakoznak. A településen az INVITEL Rt. színvonalas szolgáltatást nyújt, igény esetén mód van ADSL rendszerű hálózati csatlakozásra, illetve a távbeszélő hálózaton keresztül lehet igénybe venni az Internet, ezen belül az e-mail szolgáltatásokat. A vezetékes távbeszélő szolgáltatásba ismereteink szerint a beépített ingatlanok mintegy 80%-a bekapcsolódott. A településen az INVITEL mellett megjelent a TARR Kft. is, mint szolgáltató. A 2020-ban az INVITEL egy részét felvásárolta Digi Kft.

A községben a kábeltelevíziós hálózat csak részben épült ki, a lefedettség 60%-osra tehető. A vezetékek nélküli távbeszélő ellátást tekintve a térség a vezető mobil szolgáltatók által jól lefedett.

2.8.6. Közlekedés

Egy térség fejlesztésének alapfeltétele a közlekedési hálózat kialakítása mind közúti, mind vasúti vonatkozásban. A főhálózati elemeknek a lakott településeket elkerülve kell a nagyobb térségek közötti kapcsolatot biztosítaniuk, a mellékálózati elemeknek kell a településeket egymással és a főhálózattal összekötni.

A szűkebb térség úthálózatának fejlesztésében is fő szempont a zsák települések megszüntetése, és a főhálózati elemekkel minél rövidebb kapcsolat létrehozása. Ezt a célt szolgálta a 6211 sz. összekötőút meghosszabbítása Nagykarácsonyból Mezőfalvára.

Előszállás község területén a közlekedésfejlesztés fő céljai:

~~— Az M6 autópálya csomópontjának megépítése a régi 61-es úton~~

- A község belső úthálózatának szilárd burkolattal való kiépítése
- A terek, csomópontok rendezése (Fő tér, Balatoni út -Nagykarácsonyi út illetve Bem út csatlakozása)
- Parkolók építése (templom, temető, vasútállomás, **polgármesteri hivatal, posta**)
- Autóbusz megállóhely létesítése a Petőfi útnál
- Róbert-völgyben útépítés Nagykarácsony felé
- Új utcák kiszabályozása a fejlesztési területeken
- Önálló kerékpárút a Balatoni út mellett
- Kerékpárút Daruszentmiklós és Nagykarácsony irányában
- Tisza – Balaton kerékpárút a 61 sz. főút mellett

2.9. Környezeti elemek állapota

A település területének egy része – Előszállási-völgy – része a NATURA 2000 területeknek és nagy területe részét képezi a 2003. évi XXVI. tv. 3/1. melléklete által megállapított ökológiai hálózatnak is. Ezek a területek mind természet- mind tájvédelmi szempontból értékesek, beépítésük nem lehetséges, zavarásukat a határos területeken folyó tevékenységek korlátozásával meg kell akadályozni. A zöldfelületi ellátás - mint faluhelyen általában - jó, de elsősorban belterületen szerkezetén és minőségén lehet, sőt szükséges javítani. **A településen már megoldott a szennyvízkezelés, 2018. óta működik a kiépített szennyvízhálózat.** A településen az elhullott nagy testű állatokat Soltra szállítják.

Jelentős a 61-es főút zaj, rezgés és légszennyezése, elsősorban az átmenő **személy- és teherforgalom** miatt.

(talaj, zaj, levegő, felszíni és alatti vizek)

3. Helyzetelemezés

A LOCAL AGENDA 21 program a lakosság részvételén is alapszik.

A Nagyközség környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőívek készültek, melyet a lakosság és a fiatalabb populációt is megközelítve az általános iskola számára került megküldésre. A kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Előszállásról való véleményére.

3.1. Kérdőívek kiértékelése

3.1.1. Lakossági kérdőívek

A lakossági kérdőíveket 48-an töltötték ki. A közintézmények dolgozói kerültek megkeresésre első körben (iskola, óvoda, polgármesteri hivatal), így fordulhat elő, hogy a diplomások aránya magas, valamint a megkérdezettek túlnyomó többsége nő, hiszen a három közintézményben összesen 3 férfi dolgozik. A megkérdezettek nem mindegyike válaszolt minden kérdésre és van olyan kérdés, ahol több választ is adtak. A sorba állítós feladatoknál nem mindenki értette meg a feladatot ezért volt olyan, aki többször is kiadta ugyanazt a sorszámot, bár ezzel nem rontotta el a feladatot, mert így is értékelhető.

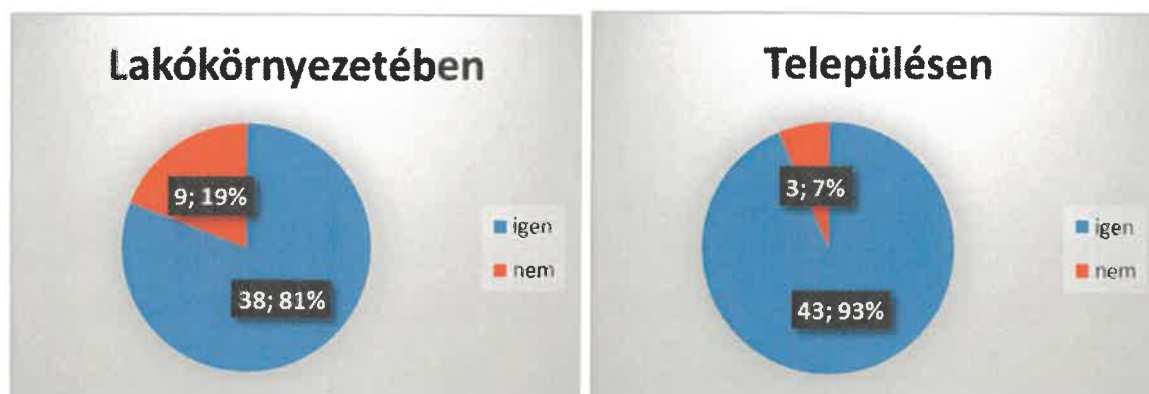
Az első kérdésben arra kerestük a választ, hogy az itt élő lakosok milyen véleménnyel vannak a helyi értékek állapotáról.

10. ábra: A helyi értékek állapota

A legtöbben a "kevésbé jó" pontot jelölték meg, melynek a legfőbb oka talán az, hogy a településen van egy kastély és felújításra szorul. Ennek az épületnek a sorsát a helyiek nagyon a szívükön viselik, bár sajnos nem helyi kezelésben van. A másodiknak jelölt "jó" pont talán annak szól, hogy az utóbbi években elkezdődött a nem túl nagy öltéssel helyreállítható helyi értékek megmentése.

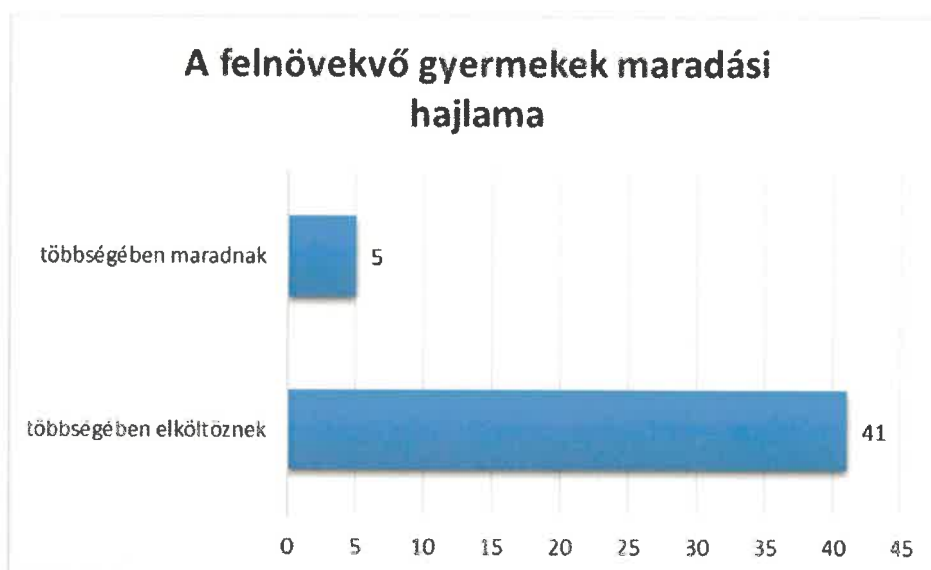
A következő két kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy a kérdőívet kitöltő mennyire szívesen él ezen a településen és közvetlen lakókörnyezetében (szívesen él-e itt).

11. ábra: Szívesen él-e a településen lakókörnyezetében

Mindkét esetben az "igen"-ek száma sokkal több, bár meglepő, hogy a lakókörnyezetükkel majdnem háromszor annyian elégedetlenek.

A következőkben arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mekkora a nagyközség megtartó ereje, maradnak vagy mennek a fiatalok?

12. ábra: A felnővekvőgyermekekmaradási hajlama

Sajnos az eredmény a község jövőjére nézve nem kedvező. Megállapítható, hogy Előszállás létszáma a környező településekkel együtt csökken. Ez már évek óta tendencia. Az utóbbi 5 évben kb. hatvan fővel kevesebben élnek a településen. A biztató az, hogy az elköltözött fiatalokból egyre többen jönnek vissza és telepednek el.

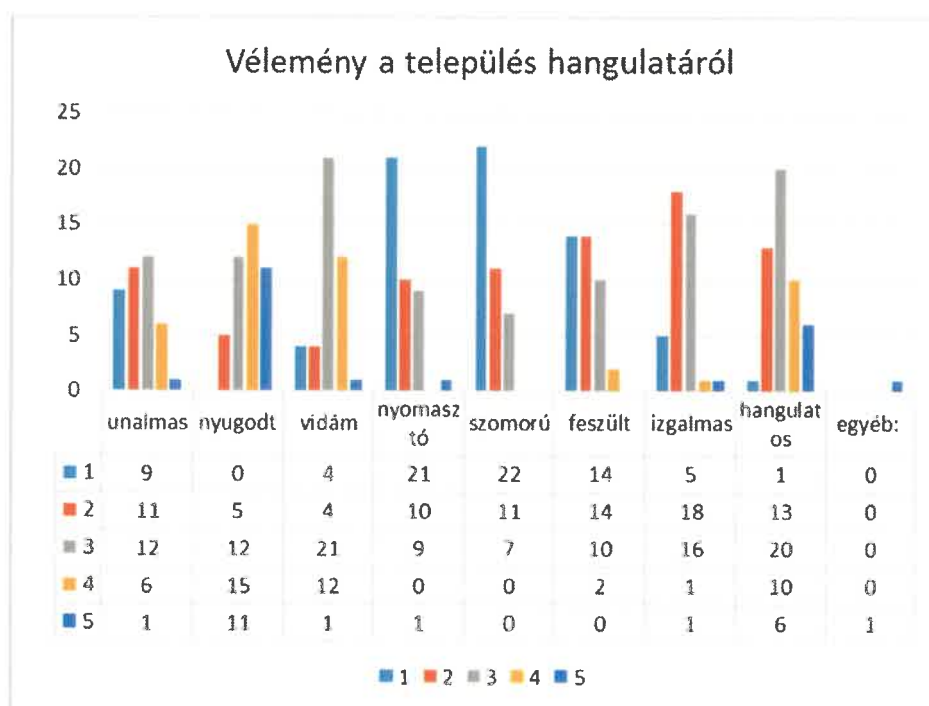
Milyen érzésekkel gondol a településére? Ez állt az ötödik kérdésben.

13. ábra: A felnővekvőgyermekekmaradási hajlama

A megkérdezettek túlnyomó többsége a "jóleső érzéssel" pontot jelölte meg. Elmondható az is, hogy egyetlen válaszadó sem jelölt meg negatív választ. Úgy gondolom, hogy ez nagyon jó eredmény.

A hatodik kérdés: Az egész település hangulatáról mi a véleménye? Osztályozzon 1-től 5-ig! (1 – egyáltalán nem igaz, ... 5 – teljesen igaz)

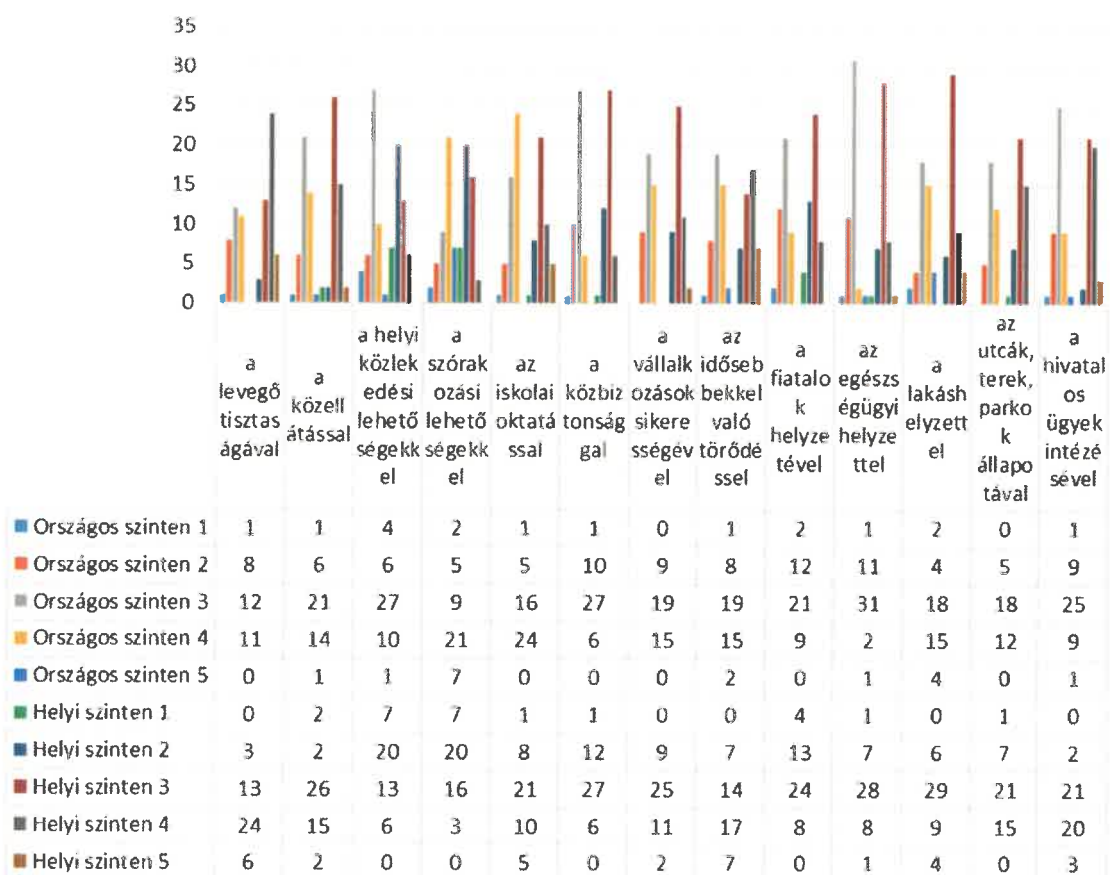

14. ábra: Vélemény a település hangulatáról

A legtöbb 1-est a "nyomasztó", "szomorú" és "feszült" pontok kapták. Tehát ezek azok, melyek egyáltalán nem jellemzőek a településre. A legtöbb 5-ös jelölést a "nyugodt" és "hangulatos" pontok kapták, melyek jó jellemzők egy településre nézve.

Mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével? Arra kérnénk, hogy osztályozzon úgy, ahogy az iskolában szokás. Az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett. Ez volt a hetedik kérdés, mely a legtöbb időt vett el a kitöltőktől.

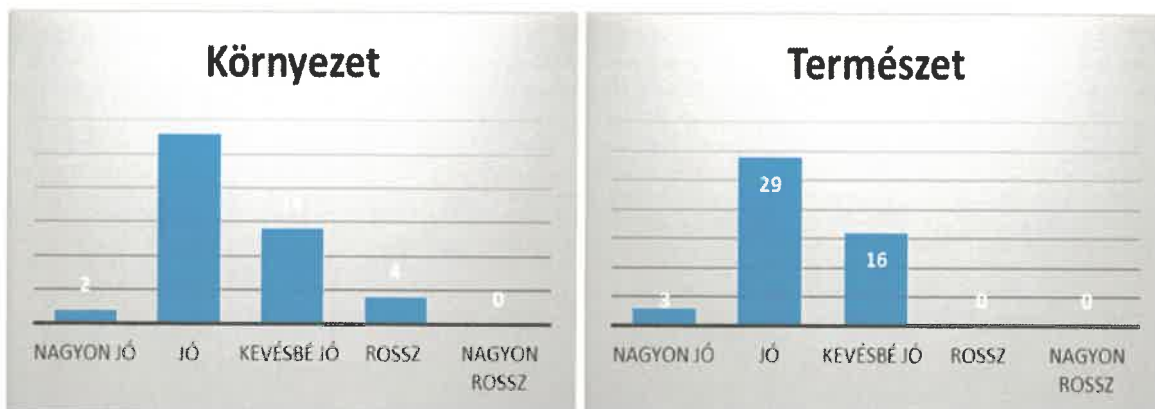
Elégedettség környezetével

15. ábra: Elégedettség helyi és országos szinten

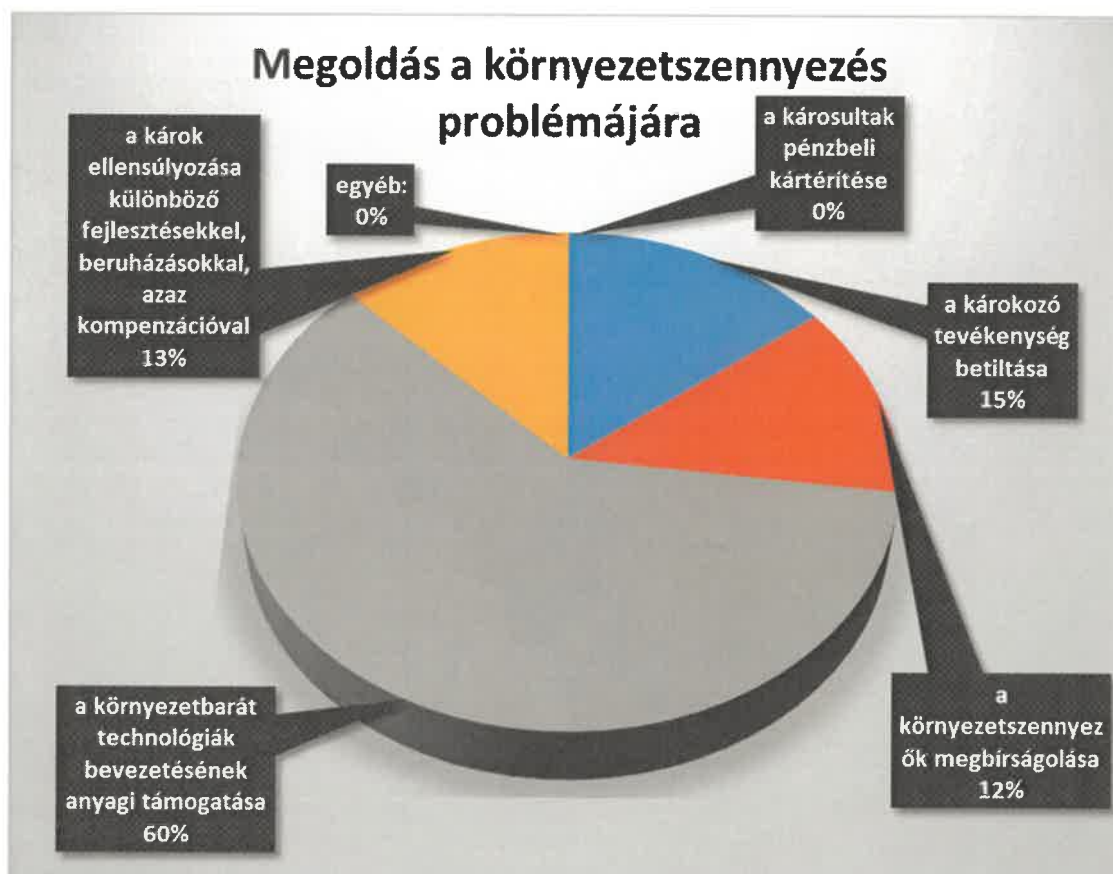
Mindkét esetben 3-as és 4-es értékek szerepeltek a legtöbbször. A legelégedetlenebbek a kitöltők a "helyi közlekedési lehetőségekkel", "szórakozási lehetőségekkel" és a "fiatalok helyzetével". Helyi szinten a legtöbb 5-öst a "levegő tisztasága" és az "iskolai oktatás" kapta.

Ezt követően ismételt két a környezetre és természetre vonatkozó kérdés következett. Itt látható, hogy a megkérdezettek többsége jónak ítélte meg mind a két esetet.

16. ábra: A környezet és természet állapota

A tizedik kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy ki melyik megoldást tartja a legmegfelelőbbnek a környezetszennyezés problémájára.

17. ábra: Megoldás a környezetszennyezés problémájára

A válaszadók közül legtöbben a "a környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatása" pontot jelölték meg. Ez azért jó, mert azzal, hogy ellensúlyozunk és megbírságotlunk, még a környezetszennyezést nem szüntettük meg. Ami még érdekes, hogy a "a károsító tevékenység betiltása" pont viszonylag keveset kapott. Ez talán azzal magyarázható,

hogy a tapasztalatok az mutatják, ha valami be van tiltva az még nem jelenti azt, hogy nem fogják elkövetni.

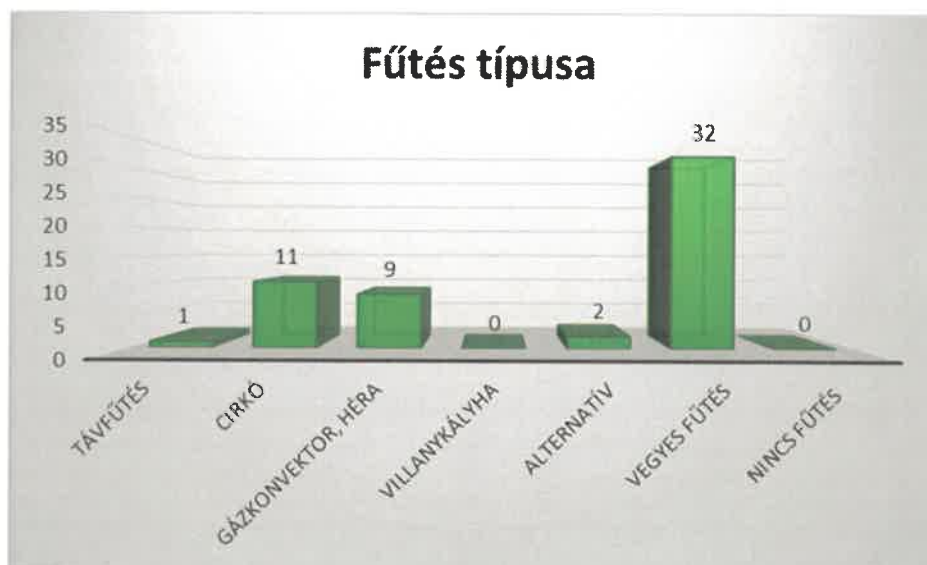
A következő két kérdés a családban történő energiafogyasztásra és az azzal való takarékoskodásra vonatkozik.

18. ábra: Fogyasztott energia mennyiségének ismerete, és takarékoskodásra való hajlam

A megkérdezettek többsége, állítása szerint, pontosan tudja miből mennyit fogyaszt, bár ha a következő kérdésnél ennek megadása lett volna a feladat sokan gondolkodóba estek volna. Az esetek többségében mindenki csak az érte fizetett összeget ismeri, amennyiséget kevesen tudják.

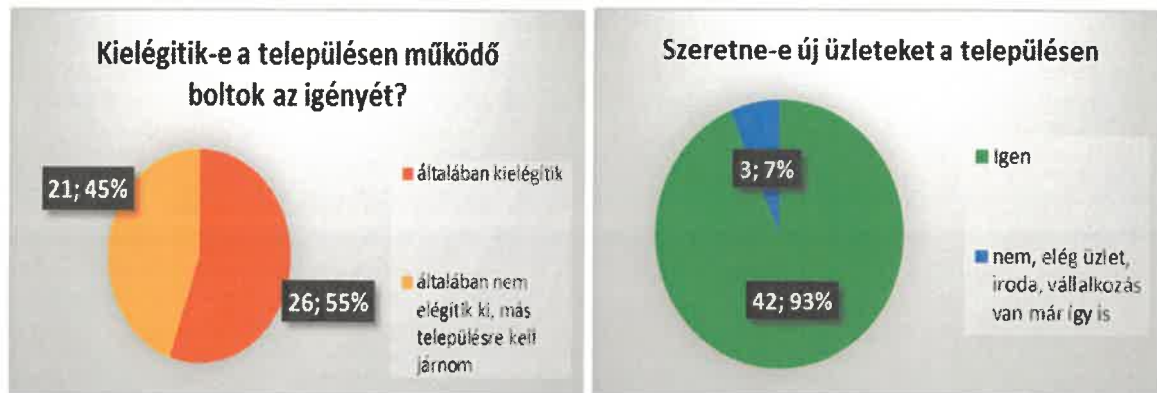
Ezután a fűtési rendszerre tértünk ki. Egyáltalán nem meglepő, hogy a Nagyközségben egyre többen térnek vissza a vegyes fűtésre, a megemelkedett gázárak mellett. Ezt jól tükrözi a kérdésre adott válasz is.

19. ábra: Fűtés típusa

Persze az is elmondható, hogy ez a fűtési rendszer szennyezi legjobban a környezetet, így ha olcsóbban is fűtenek azt a környezet kárára teszik, hiszen a vegyes tüzelésű kazánban gyakran nemcsak környezetbarát anyagok égnek.

A 14. kérdésben a szolgáltatások színvonalára és azok fejlesztésének igényére kérdeztünk rá.

20. ábra: Szolgáltatásokkal való elégedettség a településen

A közlekedési fejlesztések közül melyeket támogatnák a leginkább a következő 20-30 évben? Ez volt a következő kérdésünk.

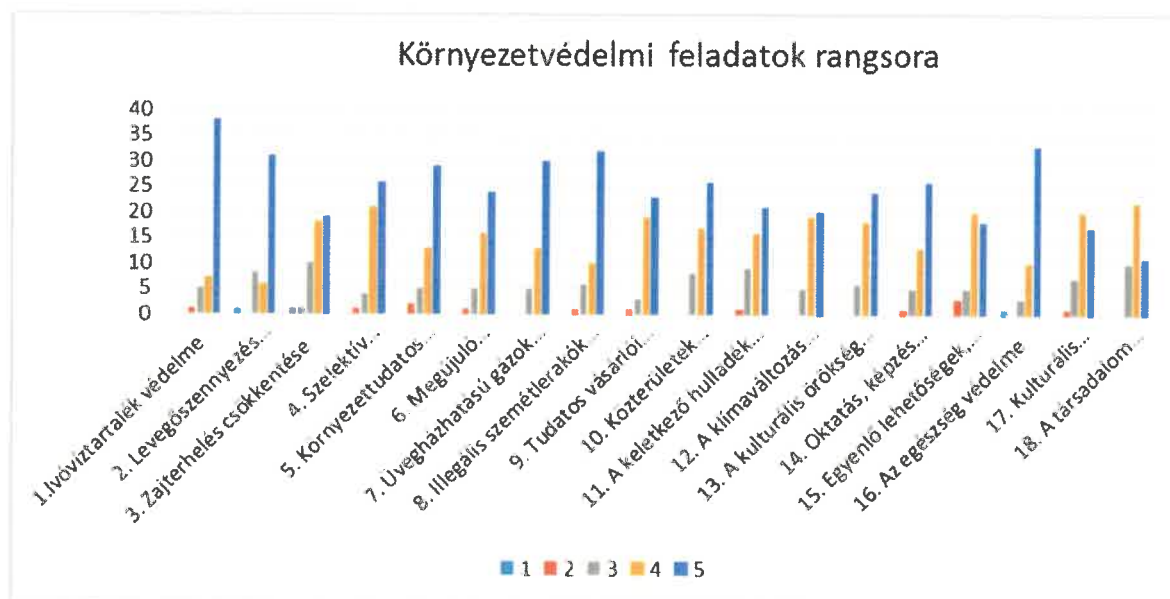
21. ábra: Fejlesztendő terület a közlekedésben

A legtöbb az "úthálózat fejlesztése" pontot jelölték meg. Ez annak is köszönhető, hogy a település belterületi útjainak többsége nem szilárdburkolatú és most a csatorna beruházás miatt ezek állapot még rosszabb lett, mint volt. A második helyre kerülő kerékpáros közlekedés fejlesztése viszont azt tükrözi, hogy a községben élők szívesen mozognak a településen belül kerékpárral.

A 17. kérdés: Fontosságuk szerint rangsorolja 1-től 5-ig a következő általános környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatokat (1: egyáltalán nem fontos; ... 5: nagyon fontos).

A problémák:

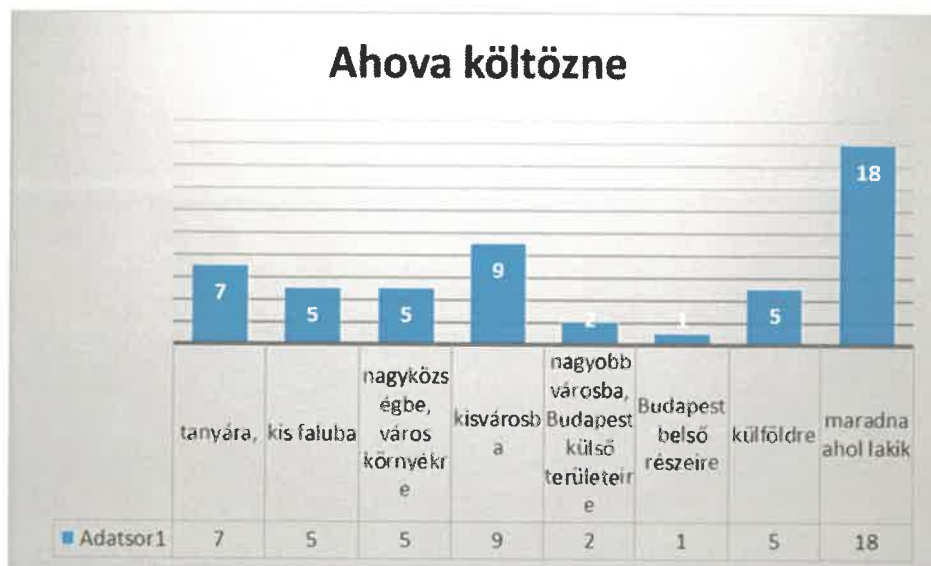
1. Ivóvíztartalék védelme
2. Levegőszennyezés csökkentése
3. Zajterhelés csökkentése
4. Szelektív hulladékgyűjtés
5. Környezettudatos életvitel elterjesztése a lakosság körében
6. Megújuló energiaforrások (pl. nap- és szélenergia) alkalmazása
7. Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése
8. Illegális szemétlerek felszámolása
9. Tudatos vásárlói magatartás megismertetése
10. Közterületek tisztántartása
11. A keletkező hulladék mennyiségének csökkentése
12. A klímaváltozás hatásaira (pl. viharok, hőség) való felkészülés
13. A kulturális örökség védelme
14. Oktatás, képzés fejlesztése
15. Egyenlő lehetőségek, a szegregáció csökkentése
16. Az egészség védelme
17. Kulturális szolgáltatások és lehetőségek növelése
18. A társadalom nagyobb részvétele a közügyekben

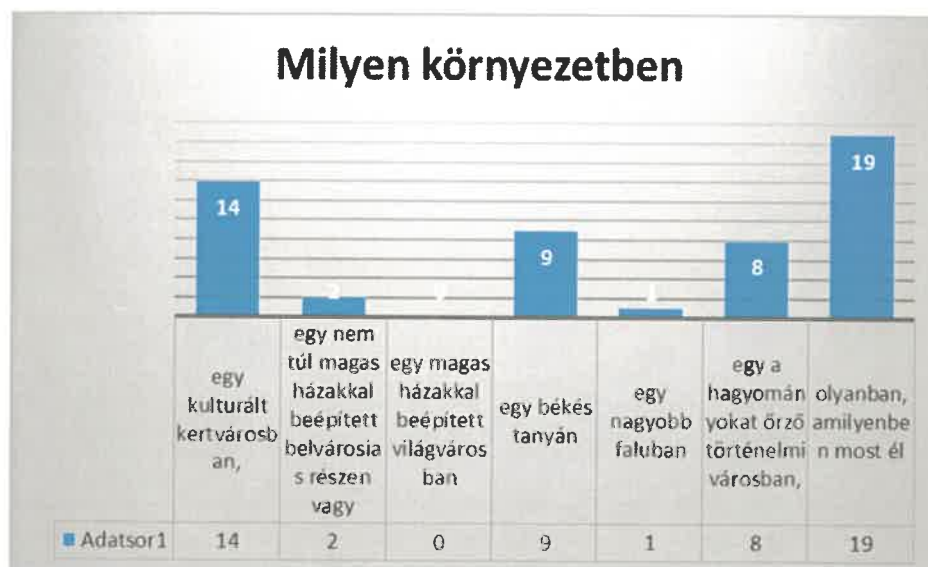
22. ábra: Környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatok rangsora

A felsorolt feladatok közül csak három volt mely 4-es osztályzatból kapott többet, az összes többinél az 5-ös volt a legtöbb. Ez azt jelenti, hogy a megkérdezetteknek az összes felsorolt megoldandó probléma nagyon fontos.

A következő két kérdésben arról érdeklődtünk a válaszadóktól, hogy ha tehetnék hova költöznének legszívesebben és milyen környezetbe.

23. ábra: Ahova szeretne költözni

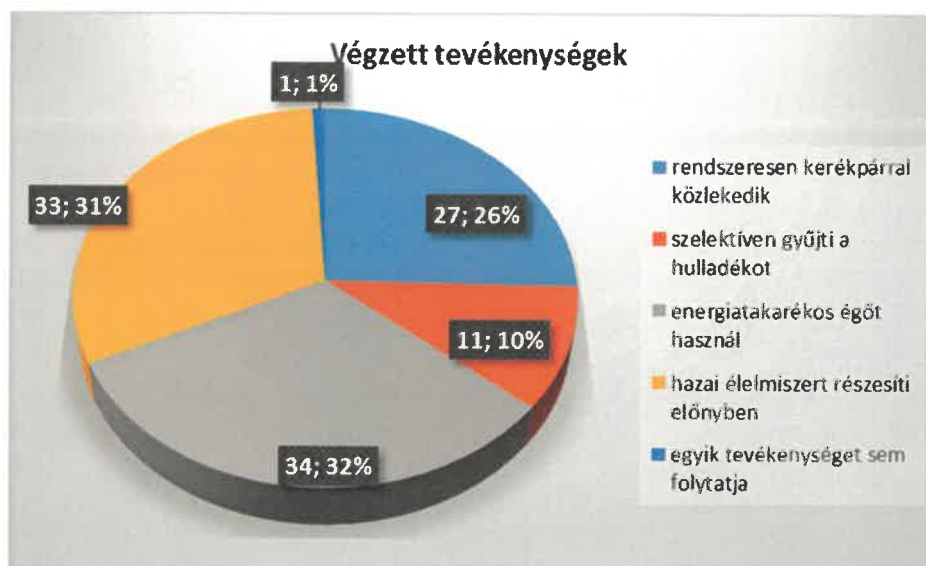

24. ábra: Amilyen környezetbe

Az eredmény azt tükrözi, hogy a megkérdezettek közel 40%-a elégedett azzal ahol lakik. Ez talán annak köszönhető, hogy a megkérdezettek többsége tanár, óvónő és köztisztviselő.

A következő pontban arra voltam kíváncsi, hogy a megkérdezettek az alábbi tevékenységek közül melyet végzik.

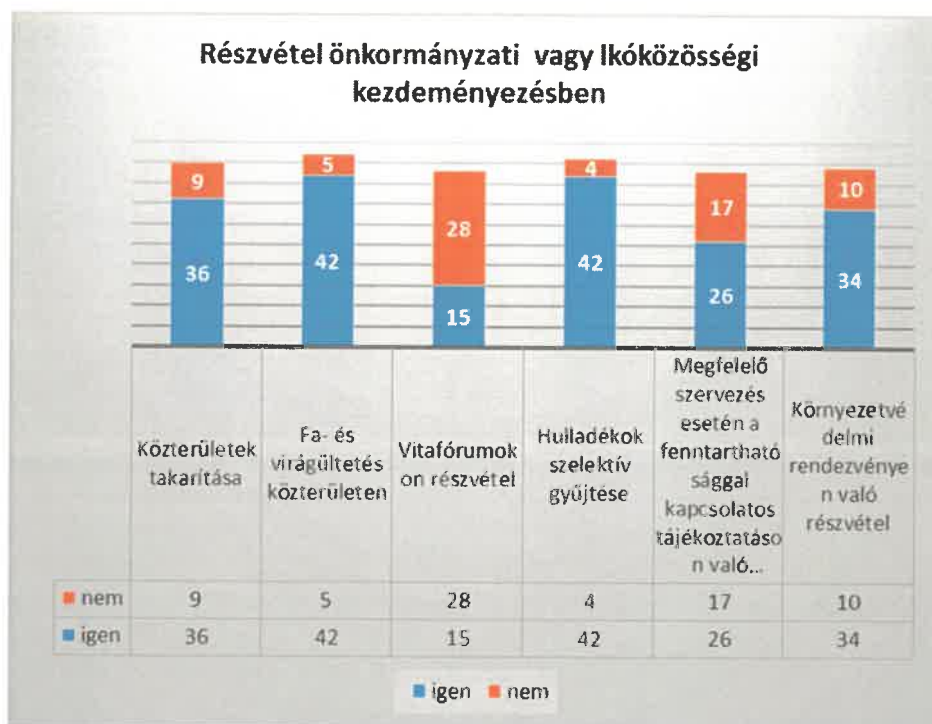
- rendszeresen kerékpárral közlekedik
- szelektíven gyűjti a hulladékot
- energiatakarékos égőt használ
- hazai élelmiszert részesíti előnyben
- egyik tevékenységet sem folytatja

25. ábra: A megkérdezettek ezekre jellemző tevékenységeik

A legtöbben az "energiatakarékos égőt használ" és a "hazai élelmiszert részesíti" előnybe pontokat választották. Csak egyetlen egy fő jelölte meg azt, hogy semmilyen tevékenységet sem folytat.

Ez után arra a kérdésre kellett válaszolniuk, hogy végeznek-e közösségi munkát önkormányzati kezdeményezésre.

26. ábra: Részvétel önkormányzati vagy lakóközösségi kezdeményezésben

Az eredmény a közösségi élet erősségét mutatja a községben, hiszen egy pont kivételével mindenhol több az igen, mint a nem. Az elmúlt négy évben több alkalommal is volt nagyszabású társadalmi munka, ahol kétszáznál is több falubeli dolgozott. Ezeken sok közalkalmazott is részt vett.

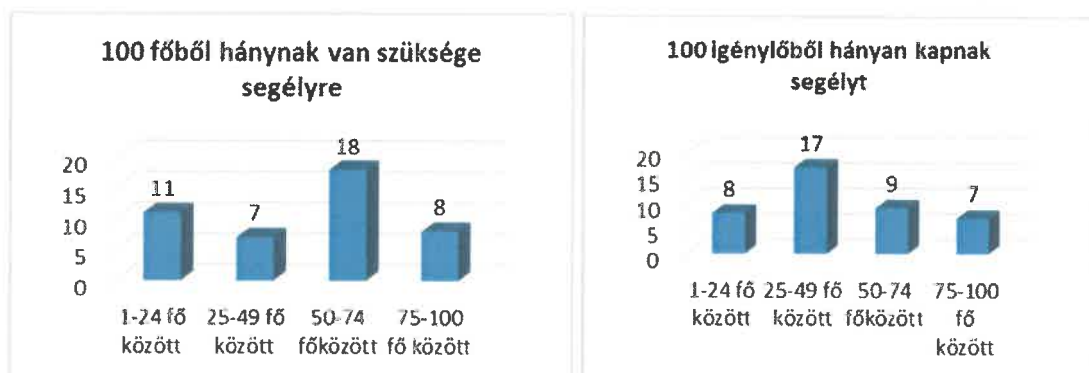
A 22. kérdésben a település gazdasági helyzetére voltam kíváncsi, hogy hogyan ítélik meg a falubeliek.

27. ábra: Részvétel önkormányzati vagy lakóközösségi kezdeményezésben

Az eredményből az mutatkozik, hogy a megkérdezettek többnyire "jó"-nak és "kevésbé jó"-nak látják, ez alól csak az utolsó pont, az ipari fejlettség, a kivétel. Ez a terület valóban fejlesztendő, hiszen a településen nincs nagyobb vállalkozás csak kis vagy mikro. A legtöbb főt foglalkoztató vállalkozás is alig több 20 főnél.

A következő két kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy mit gondolnak a falubeliek a lakosság szociális helyzetéről, mennyien szorulnak rá szociális segílyre.

28. ábra: Szociális segíly felhasználása

A válaszokból kiderül, hogy a megkérdezettek teljesen tisztában vannak azzal, hogy a településen sok a rászoruló. A kérdésre kapott válaszok borúlátóbbak, mint a tényleges helyzet. Tényleg sok segílyezett van, és általában azok igénylik meg, akik tudják, hogy meg is fogják kapni, de a 100 főből nem 50-74 közötti rászoruló van.

A következő kérdés kapcsolódik az előzőhöz annyiban, hogy arra kérdeztünk rá, mire kellene fordítani a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszeget.

29. ábra: A szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszeg felhasználása

Megállapítható, hogy a válaszadók nagytöbbsége inkább a szociális intézményeket fejlesztené, mint a pénzt segélyekre osztaná ki.

Ezután a következő kérdés arra irányult, hogy a hatóságnak miből és hogyan kellene fedezni a szociális kiadásokat.

30. ábra: A szociális kiadások fedezetének módja és szükségessége

A válaszokból kiderül, hogy a nagytöbbség úgy gondolja, igenis kell foglalkoznia a hatóságoknak a rászorulókkal, de ezt ne a személyektől beszedett plusz adókkal ériék el.

A 27. kérdésben a válaszadók lakásának állapotáról kérdeztem. A 48 válaszadóból 31-en kielégítőnek, 15-en részben kielégítőnek és csak 2-en mondták nem kielégítőnek az állapotot. Ez jó aránynak mondható.

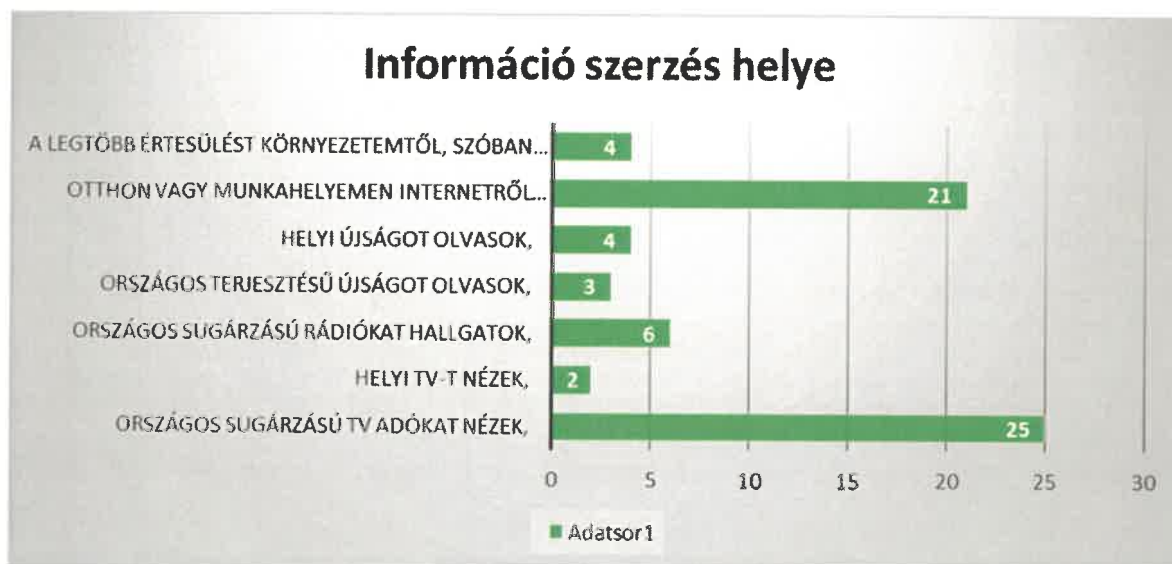
Ezután arra voltam kíváncsi, hogy mennyire számítanak a válaszadók arra, hogy a családjukból valaki munkanélküli lesz.

31. ábra: Munkanélküliség várhatósága

Az eredményből kiderül, hogy a kérdezettek majdnem fele számít erre. Ez bizony elég nagyfokú bizalmatlanságot tükröz.

A következő kérdésben ismeretszerzési szokásairól érdeklődtem a válaszadóktól. Arra voltam kíváncsi, hogy ki honnan értesül a környezete és a világ dolgairól

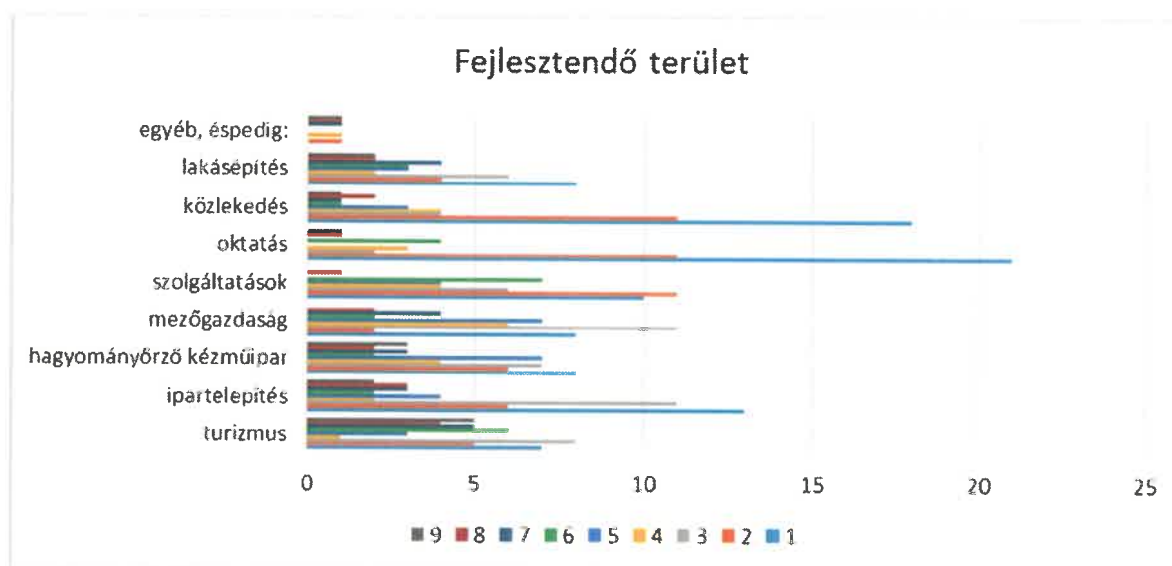
32. ábra: Információszerzés helye

Igen meglepő, de ez a korosztály is a két legfontosabb információszerzési csatornának a TV-t és az Internetet jelölte meg. A diákoknak szánt kérdőív feldolgozásánál látni fogjuk, hogy a 14 év alatti gyermekeknél is ez a két fő médium szerepel elől. Ez talán egyáltalán nem meglepő, hiszen az információs társadalom korában, amikor mindenki zsebébe lapul egy internetezésre alkalmas eszköz, így kell lennie. A negatívum csak annyi, hogy az olvasás már itt sem divat.

A 30. kérdésben a település fejlesztésének irányára kérdeztünk rá. Ez egy rangsorolási feladat, de sajnos nem mindenki értette meg. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen? (1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

A válaszok értékei:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
turizmus	7	5	8	1	3	6	5	4	5
ipartelepítés	13	6	11	2	4	2	3	3	2
hagyományőrző	8	6	7	4	7	2	3	2	3
mezőgazdaság	8	2	11	6	7	2	4	2	0
szolgáltatások	10	11	6	4	4	7	0	1	0
oktatás	21	11	2	3	0	4	0	1	1
közlekedés	18	11	4	4	3	1	1	2	1
lakásépítés	8	4	6	2	3	3	4	2	2
egyéb, éspedig:	0	1	0	1	0	0	1	1	1

33. ábra: Fejlesztendő területek

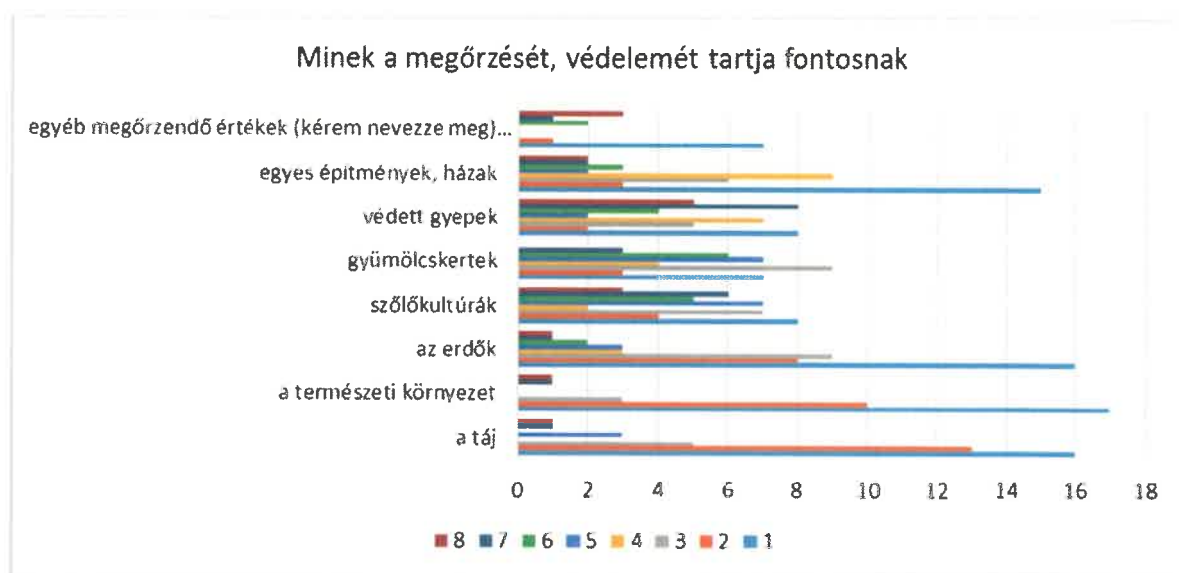
Az adathalmazból talán az látszik a legszembetűnőbben, hogy két olyan terület van, melyet a válaszadók nagyon fejlesztés alá vennének. Ez az oktatás és a közlekedés kérdése. Érdekes

módon a legkevésbé fejlesztendő területnek a turizmust jelölték meg. Az átmenő forgalomnak köszönhetően pedig erre lehetne építeni.

Ezután a már meglévő értékek megőrzésének fontosságát kérdeztük. Az alábbiak közül minek a megőrzését, védelmét tartja leginkább fontosnak? (1 – legfontosabb, ... 8 – legkevésbé fontos)

A válaszok:

	1	2	3	4	5	6	7	8
a táj	16	13	5	0	3	0	1	1
a természeti környezet	17	10	3	0	0	0	1	1
az erdők	16	8	9	3	3	2	1	1
szőlőkultúrák	8	4	7	2	7	5	6	3
gyümölcskertek	7	3	9	4	7	6	3	0
védett gyepek	8	2	5	7	2	4	8	5
egyed építmények, házak	15	3	6	9	2	3	2	2
egyéb megőrzendő értékek (kérem nevezze meg)								
.....	7	1	0	0	0	2	1	3

34. ábra: Megőrzendő és védett területek

A válaszokból látszik, hogy több olyan terület is van, melyekre oda kell figyelni, nehogy az állapotuk tovább romoljon. Ezek többségében a természetes értékek. Az egyéb is több 1-es jelölést kapott, mint bármilyen mást. Itt általában a kastély és a hagyományok szerepeltek.

A megőrzés és fejlesztés után, a fejlesztéshez legjobban használható szervezetekre kérdeztem rá. A válaszból látszik, hogy eléggé homogén lett a jelölés. A legtöbb jelölést még is a polgármesteri hivatal kapta. Ami azért érdekes, mert a község fejlesztésért az önkormányzat (képviselő-testület) a felelős, ami csak holtversenyben a nemzetközi szervezetekkel a harmadik helyen áll. Ebből

talán az látszik, hogy nem igazán tudják az emberek mi a feladata a polgármesteri hivatalnak és mi a képviselő-testületnek.

35. ábra: Megőrzendő és védett területek fejlesztésben résztvevő szervezetek

Ezután arra kérdeztem rá, hogy a válaszadó hogyan tudná segíteni a fejlesztéseket.

36. ábra: Az egyén településfejlesztésének módja

A válaszadók túlnyomó többsége önkéntes munkát jelölte meg. Ez igaz is hiszen egy előző pontban már említettük, hogy ez a községben pár éve remekül működik.

Ezután azt kérdeztem meg, hogy találkoztak-e a fenntartható fejlesztéssel találkoztak-e már ezelőtt. Erre a kérdésre 45-en válaszoltak és 30-an mondtak igent. A következő kérdésben

megkérdeztem, hogy mit jelent számukra. Körülbelül 15-en válaszoltak erre, de abból 3-4 válasz fedte a tényleges fogalmat.

Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája? (Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!) Ez volt a soron következő kérdés.

37. ábra: Európa legnagyobb problémája a jövőben

A diagramon látható, hogy 6 olyan terület van, melyek közel azonos jelölést kaptak: ivóvíz biztonsága, levegőszennyezés, hulladék elhelyezés, megélhetés, gyermekek jövője és a betegségek. A kérdőív kitöltése után ár nappal Franciaországban volt terrorista támadás. Vélhetően, ha után kerül kitöltésre, akkor sokkal több jelölést kap az is.

Ezek után ugyanezen kérdés a lakóhelyre is feltevődött.

38. ábra: Előszállás legnagyobb problémája a jövőben

Az előző kElőszállás és eredményével ellentétben itt csak két olyan terület van mely több jelölést kapott, mint a többi. Ez a kető a megélhetés, és a gyermekek jövője.

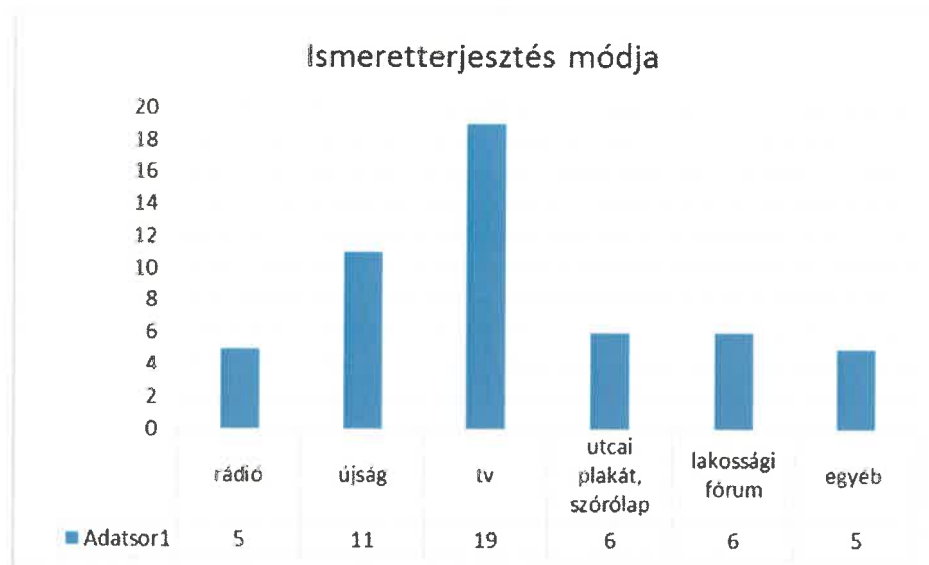
Ezt követően a kérdst úgy tettük fel, hogy a válaszadók mondhatják meg mi lesz a fő probléma a település jövőjében.

	utak	munka- hely	közle- kedés	szoc. ellátás	közbiz- tonság	oktatás	gyermekek jöv.	középü- letek	ivóvíz	megél- hetés	hulladék
Az első	7	14	6	1	3	2	3	1	0	1	0
A második	8	6	3	2	2	3	2	2	0	2	2
A harmadik	4	4	3	4	4	3	1	3	2	1	1

A jelölésekből látszik, hogy a munkahely teremtés a legnagyobb probléma és azt az utak állapota követi, mely már egy másik kérdésben is szerepelt sok jelöléssel.

A következőkben arra voltam kíváncsi, hogy a fenntartható fejlődés továbbiakban is Előszállás ekli-e a válaszadókat. 43-an válaszoltak rá, de 14-en csak a saját településükről kívánnak információkkal foglalkozni, 28-an általánosságban is szeretnék ezzel kapcsolatban több információhoz jutni, és 3-an nem kívánnak többet foglalkozni vele.

Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez, állat a következő kérdésben.

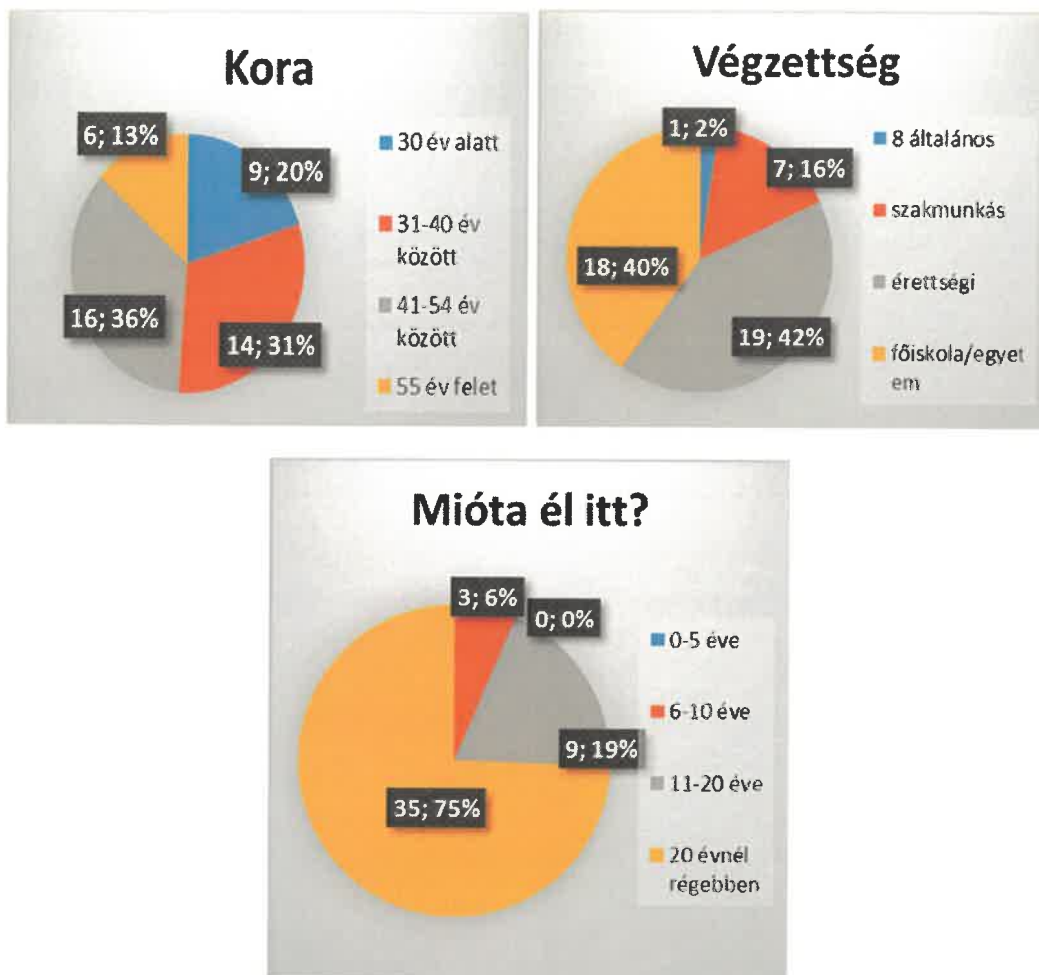
39. ábra: A fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos információk terjesztése

A legtöbben a TV-n keresztüli információáramlást tartják jónak. Érdeemes lenne megvizsgálni azt, ha egy ezzel kapcsolatos műsor menne a tv-ben hányan kapcsolnának el. Az egyebek pont alatt az internetet, a nevelést és a példamutatást sorolták még fel.

A következő kérdésben megkérdeztem, hogy tagja-e valamilyen civil szervezetnek. A 44 válaszolóból 7 tagja és 37 nem tagja a civil szervezetek valamelyikének. Egy korábbi kérdésnél a válaszadók túlnyomó többsége azt nyilatkozta, hogy önkéntes munka vállalásával tudná segíteni a település fejlődését. Ezzel ellentmond az a tény, hogy ilyen kevesen tagjai civil szervezeteknek, hiszen az önkéntes munka ezek keretein belül végezhető a legjobban.

Arra kérdésre, hogy szívesen lennének tagjai egy környezetvédelmi, természetvédelmi civilszervezetnek. Erre csak 35-en válaszoltak, 17-n igen 18-an nem választ adtak. Ez egészen jó eredmény ahhoz képest, hogy hányan tagjai civil szervezetnek.

A kérdések sorát statisztikai kérdések zárták. A válaszadók közül 5-n férfiak és 39-n nők voltak (már akik ezt a kérdést kitöltötték).

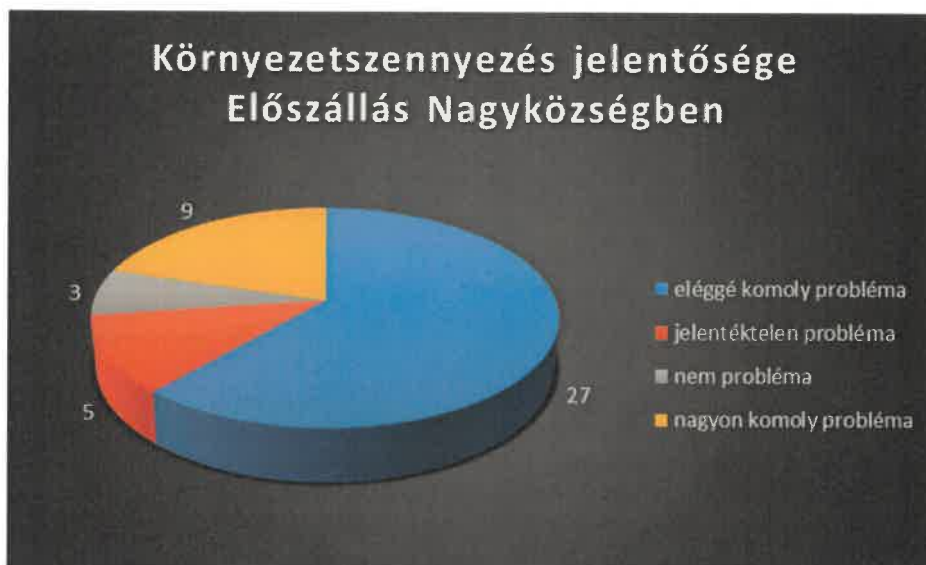
40. ábra: Statisztikai adatok

Az adatokból teljesen jól látszik, hogy a kitöltő személyek életkora jól megoszlik, viszont a községben letöltött idejük magas. Éppen ezért jól ismerik a település problémáit, fejlesztésre szoruló területeit.

3.1.2. Oktatási nevelési kérdőívek

Előszálláson egyetlen iskola működik, a felmérést az ott tanuló legidősebb generációval végeztük el. A kérdőív kitöltésébe a 6-7-8. évfolyamot vontuk be, akik a kitöltés alkalmával 44-en voltak, de sajnos nem válaszolt mindenki minden kérdésre, és voltak olyanok, akik egy kérdésnél több választ is megadtak.

Az első kérdésénél a környezetszennyezés jelentőségére kérdeztünk rá a település és hazánk viszonylatában. Érdekes, hogy a diákok hazánkban sokkal nagyobb problémának érzik a környezetszennyezést, mint Előszállás vonatkozásában, mivel az előbbi területen a válaszadók a "nagyon komoly probléma"-ként választ jelölték meg többen, míg Előszállásra nézve csak az "elégé komoly probléma" kapott túlnyomó többséget.

41. ábra: A környezetszennyezés jelentősége Előszállás Nagyközség életében

42. ábra: A környezetszennyezés jelentősége hazánk életében

A második arra voltunk kíváncsiak, hogy a XXI. században egy 12-14 éves gyermek tájékozódik-e környezetszennyezés felől, érdekli-e őket.

43. ábra: A környezetszennyezés felőli tájékozódás gyakorisága

A kérdésre adott válaszból kiderül, hogy ebben a korban a diákok túlnyomó többsége csak akkor foglalkozik a környezetszennyezéssel, amikor valamilyen médiumon keresztül értesül egy a környezetszennyezéssel kapcsolatos eseményről. Úgy vélem ez teljesen normális, hiszen ebben a kamaszkorban más érdekli a gyerekeket.

A következő pontban felsoroltunk pár, hazákra jellemző, környezetszennyezési problémát és a diákoknak ezek közül a számukra legismertebbet kellett megválasztani.

Hazánkban ismert környezetszennyezési probléma

44. ábra: Az ismert környezetszennyezés probléma

A diákok legnagyobb többsége az erre adott válaszban tökéletesen tükrözi az előző kérdésnél kijött eredményt, hiszen a legnagyobb százalékban a "vörös iszap" válasz kapta a legtöbb jelölést, mely tényleg egy adott esemény. Ezt némileg ellensúlyozza az, hogy a második és harmadik helyre egy sokkal általánosabb probléma került.

A következőkben az is fontos volt számunkra, hogy a gyerekek honnan szerzik az információkat környezetvédelemmel kapcsolatban. Nyilván a kérdés feltevése előtt borítékolható volt az eredmény, hiszen az információs társadalomban a legtöbb újat csak az Interneten keresztül szerzik az emberek, mert ez bárhol elérhető már, nincs helyhez kötve.

45. ábra: Információ szerzés helye a környezetvédelemről

A kérdésre adott válaszból két fontos dolog derül még ki. Az egyik, hogy a diákok beszélgetésének egyáltalán nem témája a környezetvédelem. A másik dolog, hogy a két legfontosabb médium az Internet és a tv az első két helyre került, és csak ezt követi az iskola.

A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy a gyerekek ebben a korban az iskolán kívül szoktak-e környezetvédelmi rendezvényeken részt venni.

46. ábra: A környezetvédelmi rendezvényeken való részvétel gyakorisága

Sajnos kiderül, hogy a diákokat ebben a korban egyáltalán nem érdekli a környezetvédelem, éppen ezért nem is járnak ilyen rendezvényekre.

Az már egy kicsit megnyugtatóbb, hogy a következő kérdésre adott válasz ellensúlyozza azt a képet, hogy a gyereke érdektelenek ezen a területen.

47. ábra: A környezetvédelemmel való több foglalkozás kElőszállás ése

A válaszadók túlnyomó többsége foglalkozna a témával többet is, de ha lehet, akkor csak a tananyag keretein belül, azon kívül már csak kevesebben foglalkoznának vele.

48. ábra: A település környezeti állapotáért felelős meghatározása

A fenti ábra arra a kérdésre adott választ mutatja, hogy a gyerekek szerint ki a felelős a település környezeti állapotáért. Amint látszik túlnyomó többségben a helyi önkormányzatot tartják felelősnek a jelenlegi állapotért. Jó lett volna egy következő kérdésben rákérdezni ezen kérdésre adott válasz miatt. Lehet, hogy kaphattunk volna olyan választ, mely ezt az eredményt alá tudná támasztani (bírságolások hiánya, rendeletek hiánya, közterület felügyelő hiánya stb.) Az "Egyéb"-nél volt, aki a polgármester jelölte meg.

A következő pontban a környezetterhelés csökkentésének mikéntjére kérdeztünk rá. Ennek eredménye egy kicsit adhat választ az előző kérdés kimenetelére.

49. ábra: A település környezetterhelés csökkentésének a módja

Itt látszik, hogy a gyerekek a két legtöbb közül ez egyikként, a "Több köztéri kuka kihelyezése" pontot jelölte meg. Ez valóban önkormányzati feladat, tehát így jogos az előző kérdés eredménye. A probléma itt abban rejlik, és amit talán a gyerekek nem tudnak, hogy nem csak a szabadban eldobott szemét terheli a környezetünket, hanem a kiengedett szennyvíz, az elégetett hulladék füstje stb. A másik legtöbb jelölést kapott pont a "Hulladék hasznosítással", ami azért dicséretes, mert ez még tényleg nem teljesen kiforrott terület.

A vásárlásnak van-e hatása a környezetszennyezésre? Ez volt a soron következő kérdés, és az eredménye igen meglepő.

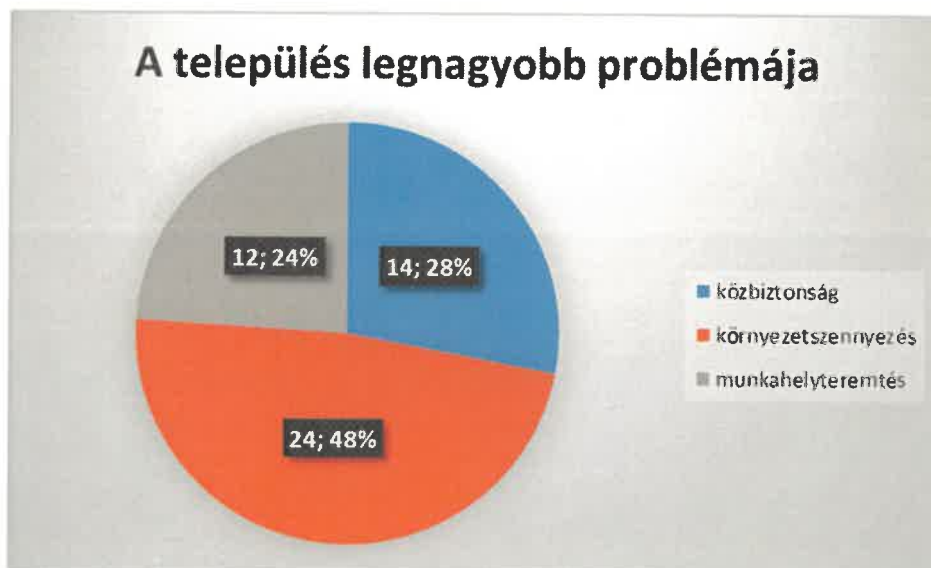

50. ábra: A település környezetterhelés csökkentésének a módja

A gyerekek úgy gondolják, hogy nagyon ritkán van hatása a vásárlásnak a környezetszennyezésre. Lehet, hogy nem sűrűn viszik ki szemet a kukába, vagy csak nem

gondolták végig a választ, bár az is igaz, hogy a gyártók sem arra törekednek, hogy a termékek minél kevesebb csomagolóval legyen ellátva, vagy újrahasznosítható csomagolást használjanak.

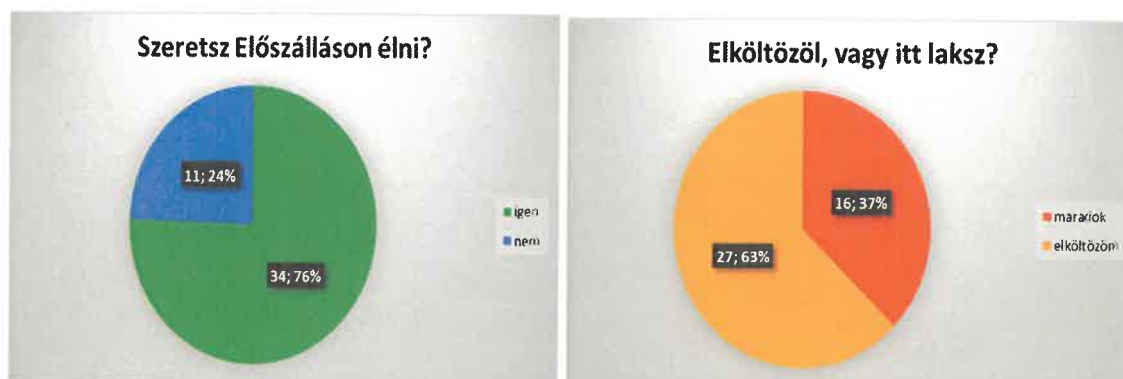
A következő kérdésben arra kerestük a választ a diákoknál, hogy mi a település legnagyobb problémája. Az eredmény talán a kérdőív eddigi kérdéseinek is köszönhető.

51. ábra: A település legnagyobb problémája

A másik két opció közel azonos jelölést kapott, és a legtöbbhez képest nem túlságosan keveset. Ez azért jó, mert azt tükrözi, hogy a gyerekek ezen létező problémákkal is találkoznak, és ismerik őket.

Az utolsó két kérdést eredményét egymás mellé helyezzük, hiszen egymással komoly összefüggésben vannak.

52. ábra: A településhez való viszony most és később

Az első ábra alapján látszik, hogy gyerekek szeretnek Előszálláson élni, de most tudják, hogy a későbbi megélhetőségüket a település nem tudja biztosítani. Ez elköltözés aránya nem üti meg azt a mértéket, amit a felnőtt kérdőívben tapasztaltunk.

3.2. SWOTanalízis

A célkitűzések megalapozásához a nagyközség környezeti, társadalmi és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső és külső tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot és meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:

S - erősségek (*strengths*)

W - gyengeségek (*weaknesses*)

O - lehetőségek (*opportunities*)

T - fenyegetések (*threats*)

Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi pillér	- a Nagyközség földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, Dunaúváros és Dunaföldvár közelsége, - közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, közvetlen vasúti kapcsolat, - A Duna közelségének előnyei: kikötési lehetőség, rekreációs-, idegenforgalmi hasznosításra alkalmas összefüggő nagy kiterjedésű területek - értékes történelmi múlt, építészeti értékek, - az infrastrukturális ellátottság -víz, gáz, villamos energiaellátás- megfelelő, - a védett és műemlék jellegű - civil szervezetek aktivitása - lokalpatriotizmus - együttműködési készség a lakosság részéről - évenként tartott közösségi rendezvények.	- csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, - csökkenő gyermekvállalási hajlandóság - segélyezésre szorulóknak növekvő száma - szórakozási és kulturális kikapcsolódási lehetőségek nem megfelelő száma. - rossz közbiztonság - kevés a biztonságos kerékpárút a gyerekek számára
Környezeti pillér	- környezeti elemek kielégítő állapota, - termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony, - a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős, - a táji és geomorfológiai adottságok kedvezőek, - a talajok szennyezettsége csekély, - a helyi környezetvédelmi jogszabályalkotás a környezetvédelem	- a Nagyközség közlekedésből és átmenő forgalomból származó zajterhelés értéke magas, - illegális hulladéklerakó helyek száma és kiterjedése jelentős, - csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, - az infiltráció egyes területeken magas,

	valamennyi területét átfogja kommunális és szelektív hulladékszállítás	így különösen nagy esőzésekkor jelentős mennyiségű csapadékvíz kerül a szennyvízcsatornába, - a Dunaparti vízbázis területe felszíni szennyeződésre érzékeny, - a belterületi zöldterületi fejlesztésekhez szükséges területek hiánya, a hagyományos rekreációs területek feltáratlansága. - a műemléki épületek a legtöbb esetben felújításra szorulnak,
Gazdasági pillér	- a Nagyközség földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, az ország közepén, - közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, közvetlen vasúti kapcsolat vasúti vonalakhoz, - A Duna közelségének előnyei: kikötési lehetőség, rekreációs-, idegenforgalmi hasznosításra alkalmas összefüggő nagy kiterjedésű területek, - az infrastrukturális ellátottság -víz, gáz, villamos energiaellátás- megfelelő, - a védett és műemlék jellegű, - rendelkezésre álló szakképzett munkaerő, - ipartelepítés feltételei adottak, - családi gazdaságok megléte.	- részben kihasználatlan ipari és turisztikai lehetőségek, - meglévő szálláshelyek csekély száma, - a volt Rendház kastély elpusztították.

	LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
Társadalmi pillér	- új társadalmi szereplők megjelenése, új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás - fiatalok szórakozási lehetőségeinek bővítése, - kulturális élet fellendülése, - jól kihasznált közösségi terek kialakítása, - a lakosság környezettudatosságának növelése, - szakképzés, - fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően, - magasabb fokú környezeti nevelés az óvodákban és az iskolákban - figyelemfelhívó rendezvények	- elvándorlási ráta növekedése, - népességfogyás, - az öregedési index növekedése, - lokalpatriotizmus háttérbe szorulása, - társadalmi elidegenedés, - globalizáció hatása, identitástudat csökkenése, - hagyományörzés háttérbe szorulása, - életszínvonal romlása.
Környezeti pillér	- kistérségi, természetvédelmi, fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése - csatornázás-fejlesztési, - külső források (EU, hazai) bevonása a környezet és természetvédelmi fejlesztésekbe,	- környezeti káresemények kockázata, - a közlekedés okozta környezetszennyezés megnövekedése, - erőforráskészletek csökkenése, - talajszennyezettség növekedése, talajok fizikai és kémiai romlása, - mezőgazdasági túlhasznosításból adódóan

	• helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, • természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése, • védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) • környezetbarát közlekedés-fejlesztés (pl. kerékpárutak, hatékonyabb tömegközlekedés), • megújuló energiaforrások alkalmazása helyi szinten (szélenergia, napenergia, biogáz-üzem stb.), • külterületeken erdősítés, gyepesítés az eredeti természeti állapot visszaállítása • gyerekturizmus fejlesztése	• talajok kimerülése • felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése • légszennyezettség növekedése (mezőgazdasági idényben porszennyezés) • levegő allergén pollenmennyiségének növekedése • természeti értékek pusztulása.
Gazdasági pillér	• külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe, • vízi-, sport-, lovas-, horgász-, vadász-, öko turizmus fejlesztése, • gyümölcsstermesztés szempontjából kiemelkedő jelentőségű terület. • új munkahelyek megteremtése, • háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése • kerékpáros turizmus népszerűsítése • Európai Duna Régió Stratégia • szakképzett munkaerő rendelkezésre állása,	• fiatalok elköltözése, • munkanélküliség növekedése, • a gazdasági válság hatása sokáig érezhető, • hosszú távú finanszírozási problémák, • területi különbségek fokozódása, • vállalkozási önerő hiánya.

3.3. Szomszédos településekkel való együttműködés vizsgálata

A közelmúltban több tanulmány is készült, mely az egykor egy település alá tartozó, ma már három önálló településként működő községre, Előszállás-Nagykarácsony-Daruszentmiklós vonatkozik.

3.3.1. Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a deli térségben című tanulmány

A LEADER HACS három déli települése, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony a leghátrányosabb helyzetűek a térségben. Fejlesztési elképzeléseiket már 2004-ben összehangolták a Praedium Future programban, a partnerség, az egyeztetés azóta is töretlen. A bűnmegelőzést és a rendfenntartást mindhárom településen saját polgárőrség segíti, amely szervezetek fejlesztésre szorulnak minden szempontból, és a szervezetek közötti együttműködést is szükséges erősíteni.

A három déli település közbiztonság tekintetében is mutat elmaradásokat a többi környező településhez képest, ezért jelentős igény van a lakosok és a vállalkozások részéről az ilyen típusú tevékenységek fejlesztésére. A településeken megvan a párbeszéd az önkormányzati, a civil és a vállalkozói szféra között, a lakosok és a különböző döntéshozók, véleményalkotók jól ismerik egymást, tudnak közösen tenni a településük fejlesztéséért. Ezt az együttműködési és párbeszéd készséget is ki kell használni a közös fejlesztések megtervezésekor.

A tanulmány feltárja a három település közbiztonsági helyzetét és a polgárőr szervezetek erősségeit, gyengeségeit, a jelenlegi helyzet által adott lehetőségeket és elkerülendő veszélyeket, majd jó gyakorlatokat mutat be az ország és az Európai Unió különböző területeiről. Végül konkrét javaslatokat, projektterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére. Az elkészült tanulmányt széles körben társadalmasítjuk, hogy minden elképzelés bekerüljön, és a lakosok is tisztában legyenek a tervekkel, hiszen az igazi közbiztonság csak az ő bevonásukkal valósítható meg.

A fejlesztés legfontosabb eredménye, hogy létrejön a három település polgárőrségeinek egy olyan közös fejlesztési stratégiája, amely rövidtávon megvalósítható, és az együttműködésnek köszönhetően sokkal hatékonyabb lesz, mint az önálló fejlesztések. Az is fontos eredmény, hogy lakosság, az önkormányzat és intézményei és a vállalkozások tisztában lesznek a tervezett fejlesztésekkel, és a saját szerepükkel ezekben. Közvetett eredménye a stratégiának a rövid távon (3-5 év) megvalósuló projektek, illetve a polgárőr szervezetek jövőbeni további együttműködése.

3.3.2. Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony településeken című tanulmány

A tanulmány a LEADER HACS három déli települése, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony helyi hagyományainak őrzésére és kiaknázására tár fel lehetséges módokat, projektötleteket. A három hasonló történelmi múlttal rendelkező település a Dunaújváros kistérségben található. Fejlesztési elképzeléseiket már 2004-ben összehangolták a Praedium Future programban, a partnerség, az egyeztetés azóta is töretlen. A három település leginkább a belső erőforrásaira építhet a fejlesztésekben, és a hagyományok területén kiaknázatlan lehetőségeket lát. Ezek kihasználására fontos pontosan feltárni a helyi hagyományokat, és kialakítani több elképzelést azok, megőrzésére, erősítésére. Jelenleg is számos olyan kevésbé ismert, helyi hagyománnyal rendelkezik a három település, amelyekre civil, önkormányzati, vagy akár vállalkozási projekt építhető. A lakosság nagy része a térség hagyományait nem ismeri teljesen, azoknak nincs tudatában. Ezeket a hagyományokat olykor a helyiek sem ismerik. Idegenforgalmi szempontból a három település közül Nagykarácsony emelkedik ki, a széphanzású falunév lehetőséget teremtett Mikulásfalva létrehozására, ami évről évre egyre nagyobb számú látogatót csalogat. Fontos lenne ennek a rendezvénynek az infrastrukturális feltételeit is magas színvonalon biztosítani, amelyre anyagi források hiányában csekélyebb, ugyanakkor a települések összefogásával kivitelezhető lehetőség van. A tanulmányban a helyzetelemzés keretében részletesen megvizsgáljuk az élő vagy már csak emlékezetben meglévő helyi hagyományokat, azokat pontosan leírjuk. Összefoglaljuk a témában a három település belső erősségeit és gyengeségeit, valamint a külső tényezőkből fakadó jelen idejű lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva, hogy melyek azok az elemek, amelyeket helyben is jól fel lehet használni. Végül konkrét javaslatokat, projektötleteket fogalmazunk meg a fenti célok elérése Előszállás ekében. Fontos elem a tanulmány megfelelő felhasználásának biztosítása, ezért a projektjavaslatoknak felelősei lesznek, akiknél az önkormányzatok érdeklődhetnek az előrehaladásról.

3.3.3. Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány

A tanulmány célterülete a Közép-Dunántúli Régióban elhelyezkedő, Dunaújvárosi kistérség részét képező déli térség három települése, név szerint Előszállás, Daruszentmiklós, valamint Nagykarácsony. Ezen három település a Mezőföldi Híd LEADER HACS településeit képezik, a kistérségben a leghátrányosabbnak mondhatóak. Hátrányos helyzetüket a munkanélküliek nagy aránya alapján állapították meg. A kistérség gazdasága a központban, Dunaújvárosban koncentrálódik. A városban viszonylag alacsony a munkanélküliség, emellett magas a foglalkoztatottság. Itt található a kistérségen belül a legtöbb foglalkoztató, amiből következik, hogy a környező településekről is ide jár be az emberek nagy része dolgozni, valamint – a tanulmány szempontjából is fontos – legtöbb szolgáltatás is itt található meg.

A dunaújvárosi kistérség sokat fejlődött az elmúlt években, és a három déli településen is történtek fejlesztések. Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony fejlesztési törekvéseit már 2004-ben megfogalmazták a Praedium Future programban, azóta is folyamatosan egyeztetnek egymással. A dunaújvárosi kistérségen belül ez a három település fekszik legmesszebb a központtól, Dunaújvárostól. Több szolgáltatás megtalálható helyben, de ezekből is van olyan, amely csak az egyik településen. Ezért sokszor Dunaújvárost vagy Dunaföldvárt kell felkeresni, ha el akarnak intézni valamit a helyiek. Emellett a tömegközlekedés sem rugalmas a nehezebb megközelítés és a távolság miatt. A szolgáltatások elérhetősége és a közlekedés fejletlensége egymást rontó folyamatok: a rossz közlekedés miatt kevesen használják azt, a kevés utas miatt nem fejlesztik a közlekedést.

A helyiek sok szolgáltatásnak nincsenek is tudatában, hogy például a szomszédos településen mi érhető el. Fontos lenne a lakosoknak, hogy könnyebben el tudják érni a szolgáltatásokat (pl. színház, uszoda, Nagyközségi rendezvények, okmányiroda, stb.), és akkor az igény is nagyobb lenne, amit most gátol a nehezebb elérhetőség. A tanulmányban részletesen megvizsgáljuk a helyben és a nagyobb központokban igénybe vehető szolgáltatásokat. Feltárjuk a helyi szolgáltatók belső erősségeit és gyengeségeit, és a külső tényezők által meghatározott jelenlegi lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva a helyben is megvalósítható példákra. Végül konkrét javaslatokat, projekterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére.

3.3.4. Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány

A tanulmány célterülete a Közép-Dunántúli Régióban elhelyezkedő, Dunaújvárosi kistérség részét képező déli térség három települése, név szerint Előszállás, Daruszentmiklós, valamint Nagykarácsony. Ezen három település a Mezőföldi Híd LEADER HACS településeit képezik, a kistérségben a leghátrányosabbnak mondhatóak. Hátrányos helyzetüket a munkanélküliek nagy aránya alapján állapították meg. A kistérség gazdasága a központban, Dunaújvárosban koncentrálódik. A városban viszonylag alacsony a munkanélküliség, emellett magas a foglalkoztatottság. Itt található a kistérségen belül a legtöbb foglalkoztató, amiből következik, hogy a környező településekről is ide jár be az emberek nagy része dolgozni, valamint – a tanulmány szempontjából is fontos – legtöbb szolgáltatás is itt található meg.

A dunaújvárosi kistérség sokat fejlődött az elmúlt években, és a három déli településen is történtek fejlesztések. Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony fejlesztési törekvéseit már 2004-ben megfogalmazták a Praedium Future programban, azóta is folyamatosan egyeztetnek egymással. A dunaújvárosi kistérségen belül ez a három település fekszik legmesszebb a központtól, Dunaújvárostól. Több szolgáltatás megtalálható helyben, de ezekből is van olyan, amely csak az egyik településen. Ezért sokszor Dunaújvárost vagy Dunaföldvárt kell felkeresni, ha el akarnak intézni valamit a helyiek. Emellett a tömegközlekedés sem rugalmas a

nehezebb megközelítés és a távolság miatt. A szolgáltatások elérhetősége és a közlekedés fejletlensége egymást rontó folyamatok: a rossz közlekedés miatt kevesen használják azt, a kevés utas miatt nem fejlesztik a közlekedést.

A helyiek sok szolgáltatásnak nincsenek is tudatában, hogy például a szomszédos településen mi érhető el. Fontos lenne a lakosoknak, hogy könnyebben el tudják érni a szolgáltatásokat (pl. színház, uszoda, Nagyközségi rendezvények, okmányiroda, stb.), és akkor az igény is nagyobb lenne, amit most gátol a nehezebb elérhetőség. A tanulmányban részletesen megvizsgáljuk a helyben és a nagyobb központokban igénybe vehető szolgáltatásokat. Feltárjuk a helyi szolgáltatók belső erősségeit és gyengeségeit, és a külső tényezők által meghatározott jelenlegi lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva a helyben is megvalósítható példákra. Végül konkrét javaslatokat, projektterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére.

4. Stratégia

4.1. Célállapot

Cél a **fenntartható fejlődés elősegítése**, melynek következményeként megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása. Fellendül a Nagyközség gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a község lakói több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A Nagyközség vezetése a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgáltatásban álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

A jövőkép eléréséhez azonban hosszú távú (9–20 év) célkitűzések, középtávú (4–8 év) tematikus célok, ill. rövidtávú (1–3 év) részcélok megvalósulására van szükség.

4.2. Prioritások

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezése prioritásuk szerint kell történjen. Az elsőrendű szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése a közösségi kérdőíveken keresztül.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a Nagyközség alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a fenntarthatóság jegyében,
- intézményi működés hatékonyságának növelése
- egészségügyi helyzet fejlesztése,
- szociális helyzet fejlesztése,
- oktatás, képzés fejlesztése
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- nemzetközi együttműködés
- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- ipar fejlesztése,
- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményinek és sokszínűségének fennmaradását.

- környezet ismeret, környezettudatosság
- Települési és épített környezet védelme
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgazdálkodás.

4.3. Várható hatások

A Local Agenda 21 terv készítése során a Fenntartható Fejlődés eléréséhez kitűzött fő és részcélok, valamint az ezek megvalósításához szükséges programoknak lehetnek közvetett és közvetlen hatásai az egyes fenntarthatósági pilléreket tekintve. A várható hatásokat a 3 fő pillérre vonatkozóan az alábbiakban soroljuk fel:

Társadalmi hatások:

- környezettudatos nevelés az oktatásban,
- közoktatás helyzete javul, korszerűsödik,
- a lakosság környezettudatossága nő,
- esélyegyenlőség javulása,
- egészségügyi ellátás javul,
- elvándorlás mértékének csökkenése,
- a lakosság korösszetétele javul,
- a lakosság gyermekvállalási kedve nő,

- a fiatal munkaerő helyben maradása,
- munkanélküliség csökken,
- kulturális értékek, hagyományok, sport, művelődés megőrzése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus javul,
- látogatók számának növekedése,
- szociális ellátás javul,
- közbiztonság javul,
- javuló életminőség.

Gazdasági hatások:

- infrastruktúra javul,
- közösségi közlekedés javul,
- megközelíthetőség javul,
- vállalkozások száma nő,
- beruházások száma nő,
- turizmus, idegenforgalom fellendülése,
- megújuló- és energiatakarékos energiaforrásokra való áttérések,
- foglalkoztatás, munkaerőpiac helyzete javul.

Környezeti hatások:

- a környezet minősége, állapota javul,
- a Nagyközségi levegő minősége nem romlik,
- a talaj minősége javul,
- a felszín és felszín alatti vizek minősége javul, szennyezettsége csökken,
- a zaj és rezgés okozta környezetterhelés csökken,
- hulladékgazdálkodás helyzete javul,
- a Nagyközség zöldfelületi rendszerének állapota, minősége javul,
- biológiai aktivitásérték növekszik,
- védett területek és helyi értékek fennmaradnak,
- új védelem alá helyezendő területek, értékek kijelölése,
- természetes élőhelyek fennmaradnak.

5. Megvalósítás

Jelen fejezetben a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek kerülnek felsorolásra, részletesen tárgyalva a várható eredményeket és a megvalósítás körülményeit, feltételeit (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak az Előszállási Polgármesteri Hivatal pályázati anyagai, projektötletei; a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatokon kívül a tervi hierarchiában felsőbb szinten lévő tervek, programok, koncepciók, stratégiák által megjelölt fejlesztési irányokat vettük figyelembe.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatva a további feladatok kitűzéséhez. Az alábbiakban felsorolt projektek között szerepelnek az Önkormányzat által már beadott, vagy beadásra tervezett pályázatok, későbbi tervek között szereplő fejlesztési irányok és új javaslatok a következő évekre/évtizedekre vonatkozóan. Az ütemezésben ezért került megjelölésre csak a már futó pályázatok esetében konkrét évszám (a beadott, de még kétséges kimenetelő pályázatoknál az ütemezés a pozitív elbírálás esetére értendő), az egyéb intézkedéseket illetően inkább a megvalósítás ajánlott időkeretét tüntettük fel: rövidtáv (1–3 év), középtáv (4–8 év), hosszútáv (9–20 év). Ugyanez vonatkozik a beruházási költségre: a későbbi lehetséges fejlesztések költsége jelenleg – pontos tervek hiányában – csak becsülhető, a tényleges projektméret függvénye. Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

TOP Plusz

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) az ország teljes területét lefedi, így a kevésbé fejlett régiók (valamennyi vármegye) és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségekre.

Célja az uniós szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és vármegyék fejlettségének javítása az EU átlag viszonylatában, továbbá az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevesbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése. Budapest esetében a nagyváros-specifikus kihívások kezelése a cél.

Prioritások és azok főbb támogatási célterületei

1. Élhető vármegye

- a klíma-alkalmazkodás fejlesztése,

- helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, a települési zöld és kék infrastruktúra, helyi közösségi és kulturális, sport és szabadidős terek és szolgáltatások, IKT és okos település-fejlesztések,
- szociális városrehabilitáció,
- belterületi utak fejlesztése,
- kerékpárutak kiépítése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

2. Klímabarát vármegye

- önkormányzati épületek és gyógyfürdők energiahatékonysági korszerűsítése, valamint a megújuló energia-felhasználás növelése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

3. Gondoskodó vármegye

- vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések,
- szociális városrehabilitáció soft programjai,
- helyi közösség fejlesztése,
- gyermekjóléti alapellátás, bölcsődei és óvodai ellátás infrastrukturális fejlesztése,
- egészségügyi és szociális alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- köznevelés infrastruktúra fejlesztése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

4. Budapest infrastrukturális fejlesztések

- Esélyteremtő és Zöld Budapest beavatkozások,
- élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal,
- szociális célú városrehabilitáció,

- épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása.

5. Budapest humán fejlesztések

- szociális szolgáltatások kapacitásainak megerősítése,
- a lakhatáshoz és a lakhatást segítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése,
- Fővárosi Foglalkoztatási Paktum létrehozása, a szociális, egészségügyi és munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások összehangolt biztosítása,
- a lakásfelújításokat támogató energiaügynökségi modell létrehozása.

6. Versenyképes vármegye

- helyi, térségi gazdaságfejlesztési infrastruktúra (pl. üzleti infrastruktúra),
- a helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra (pl. alacsonyabb rendű utak),
- helyi és térségi turizmusfejlesztés, gyógyfürdőkhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése,
- aktív- és ökoturisztikai beruházások támogatása,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

Finanszírozó alap(ok)

Európai Regionális Fejlesztési alap (ERFA)

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)

Felhívások tervezett menetrendje

A felhívások tervezett menetrendjét az operatív programok esetében előkészítettük, annak közzétételéhez várjuk az Európai Bizottság megerősítését a források rendelkezésére állásáról.

Stratégiai jelentőségű műveletek: Fenntartható városfejlesztés

1. prioritás

Budapest, megyei jogú városok és vármegyénként további 1-3 város fejlesztési elképzeléseinek integrált megvalósítása. Közcéli infrastruktúra felújítása

2. prioritás

Önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítása, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése. Köznevelés korszerűsítése

3. prioritás

Minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés infrastrukturális háttérének biztosítása.

A TOP Plusz forráskerete a prioritások között az alábbiak szerint oszlik meg

Prioritás	Alap	Tervezett forráskeret (milliárd forint*)
1. Élhető megye	ERFA	604,7
2. Klímabarát megye	ERFA	204,3
3. Gondoskodó megye	ERFA	317,7
	ESZA+	226,6
4. Budapest infrastrukturális fejlesztések	ERFA	63,3
5. Budapest humán fejlesztések	ESZA+	25,9
6. Versenyképes megye	ERFA	520
TOP Plusz alaponként	ERFA	1 710,0
	ESZA+	252,5
TOP Plusz összesen		1 962,5

*Az összegnek 37,3 %-a Európai forrásból kerül elő.

8. ábra: Top+ forráskeret

Vidékfejlesztési program

A Vidékfejlesztési Program (VP) az agrárium, és a vidéki térségben élők megerősítését szolgálja. A VP alapvető célja elsősorban a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén működő mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, a munkaerő-igényes ágazatok - mint pl. a kertészet, az állattenyésztés, az élelmiszer-feldolgozás – innovatív fejlesztése, technológiai korszerűsítése, a környezet- és klímatudatos mezőgazdaság ösztönzése, a vidék lakosságmegtartó képességének erősítése a vidéki infrastruktúra fejlesztésén, munkahelyteremtésén keresztül. A VP kiemelt célja a helyi kezdeményezések támogatása, melyet a LEADER program keretében Helyi Akciócsoportok (HACS) működtetésével valósít meg.

A vidékfejlesztés az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) II. pilléréhez tartozik, amely EU-s (83%) és hazai (17%) társfinanszírozásból tevődik össze, forráskerete 1 295,3 milliárd

forint volt 2020. végéig. 2021-ben Magyarország kormánya arról döntött, hogy a vidékfejlesztési források hazai társfinanszírozásának arányát 80%-ra emeli a 2021-2027-es időszakra, így a VP forráskerete 2942,8 milliárd forintra növekedett.

2022. november 7-én az Európai Bizottság elfogadta a 2023-2027 időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Tervét, melynek forráskerete – a 80%-os hazai társfinanszírozással együtt – 4 265 milliárd forint. Ezzel az agár- és vidékfejlesztési források biztosítása folyamatos.

Magyar Falu Program

Magyarországon jelenleg 3155 település található, melyből az 5000 fő alattiak száma 2867. Hazánk teljes népességét tekintve, annak nagyjából egyharmada él ezeken a településeken.

A program kidolgozása a modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos irányításával, egy széles körű párbeszéd keretében valósult meg. Ennek során a kormányzat minden érintettel, köztük a legnagyobb önkormányzati szövetségekkel, egyéb érdekvédelmi szervezetekkel és magukkal a települések vezetőivel együttműködve alakította ki és formálta a koncepciót annak érdekében, hogy minél inkább a helyi igényekre szabott fejlesztések valósulhassanak meg.

A Magyar Falu Program végrehajtása 2019-ben kezdődött el. Kezdetben három pillérré támaszkodva segítette elő kistelepüléseink népességmegtartó erejének növelését. A kisléptékű falusi fejlesztéseket támogató pályázati alprogram, a lakhatási támogatás (falusi CSOK) és a Falusi útalap falvaink mindennapi életére gyakorolt együttes pozitív hatása már egy évvel a program indulása után megmutatkozott. A Központi Statisztikai Hivatal 2020-as adatai szerint közel ezer olyan kistelepülésen indult növekedésnek a lakosságszám, ahol korábban csökkenés volt tapasztalható.

A program népszerűsége minden várakozást felülmúlt. A Magyar Falu Program előnye, hogy rugalmas, a kormány az érintettek által megfogalmazott igények figyelembevételével folyamatosan bővíti, alakítja azt. Időközben szélesítette a kedvezményezettek körét is. A magánszemélyek, az önkormányzatok és az egyházközségek mellett támogatást kapnak 2020-tól a falvakban működő civil szervezetek és a területileg illetékes tankerületi központok is. 2021-től pedig a program negyedik pilléréként a falvakban működő piaci szereplők is támogatáshoz juthatnak. 2021-ben indult ugyanis a falusi kisboltok megmentését célzó támogatási rendszer, valamint a mikrovállalkozások is becsatlakoztak a támogatottak körébe. A kormány célja ezzel a falusi munkahelyek létrehozása, megőrzése és védelme, illetve a legkisebb falusi vállalkozások működésének előmozdítása.

A nemzeti kormány számára a vidék érték. Falvaink felvirágoztatása, a vidéki Magyarország megerősítése mindannyiunk közös érdeke. A Magyar Falu Program kulcs az erős Magyarország megteremtéséhez. A kormány ezért egyre növekvő anyagi erőforrásokkal támogatja azt, három év

alatt több mint 600 milliárd forintot fordított vidéken élő honfitársaink életminőségének javítására.

Versenyképes Járások Program

A VJP keretében minden járás garantált éves fejlesztési forráshoz jut a helyi gazdasági növekedés és az életminőség javításának érdekében. A jelenleg 65 milliárd forinttal rendelkező program a Területfejlesztési Alapból biztosít támogatást, induláskor legalább 250 millió forintos támogatási keretet kapnak azok a járások, amelyeknek székhelye nem megyei jogú város, míg a megyei jogú város székhelyű járások 500 millió forinttal kezdhetik meg a fejlesztések tervezését. Előszállás járásközpontilag a Dunaújvárosi járásba tartozik, így az 500 millió forintos keretből tarthat igényt támogatásra.

A program keretében térségi alpinfrastruktúra és elérhetőség fejlesztésére, közszolgáltatások fejlesztésére, gazdaságfejlesztésre, valamint településfejlesztésre nyújtható be fejlesztési igény, majd az előminősítési eljárást követően annak alapján támogatási igény.

A Program kiemelt célja, hogy olyan projekteket támogasson, amelyek leginkább illeszkednek a helyi, térségi és országos célkitűzésekhez.

Előszálláson jelenleg három VJP támogatással rendelkező projekt van folyamatban: az Egészség ház külső felújítása, a közterületi kamerarendszer kiépítése, fűnyírótraktor beszerzése.

5.1. Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához.

5.1.1. Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával
---------------------	---

<i>Projekt célja</i>	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartást (komposztálás, szelektív gyűjtés, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) és a helyi értékek (közösségi, kulturális, épített és természeti értékek) megőrzését elősegítő társadalmi fórumok szervezése, melyről a helyi média is rendszeresen és kiemelten tudósít.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ helyi értékek ▪ védett értékek ▪ Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	az első Local Agenda 21 fórum
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	1.000.000 Ft/év
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a Nagyközségben működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézkést.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés Előszállás ekében
<i>Projekt célja</i>	Eszközbeszerzés a zöld beszerzés szempontjainak figyelembe vételével.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Polgármesteri Hivatalának alkalmazottai
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség Polgármesteri Hivatala
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövid- és középtáv

<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati forrás - saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A hatékonyabb közösségi részvétel elősegítése, párbeszéd-programok, fórumok (akár interneten keresztül) révén a lakosság és a hivatalok, hatóságok közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Előszállás Nagyközség Önkormányzata - Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati forrás - saját forrás

5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	A Nagyközség optimális környezet—egészségügyi helyzetének biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Egészséges és kulturált környezet biztosítása, a környezet-egészségügyi helyzet folyamatos figyelemmel kísérése és értékelése, szükség esetén az illetékes hatóságok bevonása és a megfelelő intézkedések megtétele. Települési egészségterv készítése,

	kidolgozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben
<i>Projekt célja</i>	Primer prevenció megvalósítása, melyen keresztül szűrésekkel, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással a betegségek bekövetkezésének gyakorisága csökkenthető - ez pedig jóval olcsóbb, mint az adott betegség ellátása. Szekunder prevenció során - ha már kialakult valamilyen betegség - arra kell törekedni, hogy ne alakuljon ki további szövődmény, ill. irreverzibilis folyamat - megfelelő orvosi ellátás biztosítása. Ha mégis kialakul károsodás, akkor a terciér prevenció keretén belül törekedni kell arra, hogy mindez ne okozzon zavart a társadalmi életben történő részvételkor, ill. ne alakuljon ki rokkantság. Amennyiben a rokkantság nem elkerülhető, fontos, hogy a beteg a maradék képességeinek maximális felhasználásával képes legyen minimálisan az önellátásra, és ha lehetséges, az újbóli társadalmi beilleszkedésre - ez a rehabilitáció megvalósításának esete, amikor szakképzett szociális munkások, ápolók alkalmazását kell biztosítani.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – feltételek megteremtése rövidtávon
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Körzeti orvosok ▪ Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szociális szolgáltatások fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A szociális szolgáltatások körének szélesítése, a természetbeni szolgáltatások színvonalának javítása, a házi gondozás minőségének javítása, az ellátás elhelyezésére szolgáló épület felújítása. Hosszútávon önkormányzat által üzemeltetett bentlakásos intézmény kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – Önkormányzat hosszútávon
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Alapítványok ▪ Nagyközségben jelenleg is működő szociális intézmények
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás ▪ magántőke

5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközségben található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása Előszállás ekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szakképzések körének fejlesztése az oktatásban
---------------------	--

<i>Projekt célja</i>	A projekt célja a fenntarthatóság terén olyan szakemberek képzése, akik a Nagyközség területén fejleszteni kívánt ipar és vállalkozások számára elérhető munkaerőként jöhetnek számításba, ezzel segítve a lakosság Nagyközségen belüli munkához való jutásának biztosítását.
<i>Célcsoport</i>	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok ▪ Munkaügyi központ
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség oktatási intézményei
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítás helye</i>	Árpádfejedelem általános iskola
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét
<i>Projekt célja</i>	Az egészségnap olyan projekt, amelyben helyet kaptak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelméréstől a különböző sporttevékenységeken, az egészséggel kapcsolatos tesztfeladatok megoldásán, az önértékelésen át az önismereti játékokig. A nap programja kiterjedt a családvédelem, az élelem- és kémiai biztonság, a szájhigiénia, a fogápolás, a testhigiénia, a környezetegészség és az egészséges táplálkozás problémáira. Környezetvédelmi nap szervezéssel a diákok környezettudatos életre nevelésének programja, veszélyes hulladékgyűjtési akciókkal (pl. elem, használaton kívüli mobiltelefon, papírgyűjtés...)
<i>Célcsoport</i>	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
<i>Érintett terület</i>	általános iskola, óvoda
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Iskolák
<i>Beruházási költség</i>	projekt méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	Általános és középfokú oktatási intézmények Előszállás en
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, saját forrás

5.1.6. Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközség közbiztonságának javítása, a korábbi felméréseknek megfelelően a lakosság körében aggodalomra ad okot a jelenlegi közbiztonság

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Térfigyelő rendszer kialakítása
<i>Projekt célja</i>	A közrend és a közbiztonság erősítése Előszállás ekében a település több pontjára kamerát helyeznénk el. A településre be- és kivezető utak, közterületek, közintézmények kerülnének megfigyelés alá.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	önkéntesek, alkalmazott településőrök számának függvénye
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati saját forrás

5.1.7. Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: a Nagyközség különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Hagyományőrző rendezvények szervezése, támogatása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközségi hagyományainak megismertetése, helytörténeti anyagok gyűjtése, dokumentálása és kiállítása.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Turisták ▪ Testvérközségek ▪ Könyvtárhasználók

<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati források - saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Rendszeres szabadtéri nyári programok
<i>Projekt célja</i>	Hagyományteremtő céllal nyári szórakoztató, szabadtéri programok szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	- Nagyközségközpont - Közparkok - Iskolák - Közüntézmények udvarai
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv – éves rendszerességgel
<i>Partnerek</i>	- Előszállás Nagyközség Önkormányzata kulturális és művelődési intézményei - Civil szervezetek - Felajánlók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- Önkormányzati és intézményi önerő - Nemzeti Kulturális Alap - Egyéb kulturális pályázati források - Vállalkozói támogatások - Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Sportrendezvények
<i>Projekt célja</i>	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	- Sportpálya - Sportcsarnok - Közparkok - Iskolaudvar - Tornaterem
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Előszállás Nagyközség Önkormányzata - Iskolák

	▪ Sportot támogató civil szervezetek ▪ Sport Egyesületek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Civil szervezetek önéreje ▪ Önkormányzati önerő ▪ Pályázati források ▪ Tagdíjak ▪ Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Ifjúsági programok
<i>Projekt célja</i>	Helyi és vidéki zenekarok felléptetése, karaoke-party-k, szabadtéri filmvetítés, táncházak, vetélkedők szervezése, ünnepkörökhöz kötődő rendezvények (farsang, húsvétvárás, karácsonyvárás), fiatalok által készített alkotásokat bemutató kiállítások szervezése. Tehetséggondozás a 14 éven aluli korcsoportokban (versenyek, vetélkedők), ünnepekhez, ünnepkörökhöz, népi hagyományokhoz fűződő rendezvények szervezése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság fiataljai ▪ Óvodások, általános iskolások ▪ Érdeklődők az idősebb korosztályból
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Iskolák ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Nemzeti Kulturális alap ▪ Egyéb pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Programok a középkorú- és idős korosztály számára
<i>Projekt célja</i>	Kikapcsolódást jelentő közösségi programok a különböző érdeklődési köröknek megfelelően. Könyvtári közösségi programok, nyugdíjasklubok, egyesületek bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Szociális intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok

<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok önereje ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a Nagyközségben élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban
<i>Projekt célja</i>	A projekt címe: „Egyenlő eséllyel Előszálláson”. A pályázat alapvető célja, hogy a magyar közoktatásban elősegítse az esélyegyenlőség érvényesülését és megerősítse az iskolarendszer esélyteremtő szerepét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Pedagógusok ▪ Óvodák ▪ Iskolák
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Előszállás Nagyközség 2 db intézmény (iskola, óvoda)
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	▪ Iskolák ▪ Óvodák
<i>Megvalósítási keret</i>	TÁMOP pályázatok

<i>Projekt neve</i>	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Az önkormányzat feladata, hogy gondoskodjon a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló akadálymentesítésről a Nagyközség intézményeinél.

<i>Célcsoport</i>	A Nagyközségben fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nagyközségben működő szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása
<i>Projekt célja</i>	Olyan munkahelyek teremtése, ahol a csökkent munkaképességű, fogyatékkal élő Előszállás i lakosoknak is biztosítani tudnak munkalehetőséget. Egy jól működő alapítvány, vagy egyesület sokat segíthet abban, hogy ők is teljes életet élhessenek.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozások ▪ Gyermek és ifjúsági alapítvány
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Akadálymentesítés
<i>Projekt célja</i>	Az intézmények felújításánál, új épületek létesítésénél biztosítani kell az akadálymentes közlekedés feltételeit.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Együttműködés a helyi kisebbségi önkormányzattal
<i>Projekt célja</i>	A településen élő kisebbség hagyományainak bemutatása, közös programok szervezése
<i>Célcsoport</i>	▪ Pedagógusok ▪ Óvodák ▪ Iskolák
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Előszállás Nagyközség 2 db intézmény (iskola, óvoda)
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	▪ Iskolák ▪ Óvodák
<i>Megvalósítási keret</i>	LEADER pályázatok

5.1.9. Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) és Nagyközségi közlekedés előnyben részesítése
<i>Projekt célja</i>	Közösségi közlekedés előnyben részesítése: Nagyközség közösségi közlekedése feltételeinek fejlesztése a helyi autóbusz-hálózat megújításával, akadálymentesítésével valamint az Nagyközség vasúttal való újra megközelíthetősége.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	programtól függő
<i>Megvalósítási keret</i>	EU-s pályázat, állami támogatás

<i>Projekt neve</i>	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása
<i>Projekt célja</i>	A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen a közlekedési mód részaránya a Nagyközségi közlekedésben. Összefüggő kerékpárút hálózatot kell kialakítani a Nagyközségben, amely kifelé csatlakozik a fontosabb pihenőterületekhez, biztosítani kell a Nagyközségben a pihenőterületeken és az intézmények környezetében megfelelő számú fedett, támasztós kerékpártároló kiépítést. El kell végezni a meglévő kerékpár utak burkolatának felújítását, új kerékpárutak kialakítását a kerékpárút hálózat bővítésével. A kerékpárutak és a közlekedési utak kereszteződéseit úgy kell kialakítani, hogy az a kerékpárosok számára biztonságosan használható legyen, az autók számára külön figyelmeztető jelzéseket kell kialakítani, hogy a kereszteződésben kerékpárút keresztezése is történik. Ki kell dolgozni egy kerékpár kölcsönző rendszer lehetőségét.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Kerékpáros egyesület
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

5.1.10. Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Fókuszban az Előszállási fiatalok és családtagjaik
<i>Projekt célja</i>	Elengedhetetlen, hogy a gyerekek, a serdülők és a fiatalok szűkebb és tágabb közösségeikben befogadó, toleráns magatartással vegyenek részt, nemzeti és európai identitásuk egyaránt segítse őket a fenntartható, békés társadalom építésében. Alapvető cél, hogy az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintsék a családot és a gyermekvállalást, aktívan készüljenek a szülői szerepükre.
<i>Célcsoport</i>	Ifjúság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Civil szervezetek ▪ Előszállási fiatalok és családjaik.
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	TÁMOP pályázati lehetőség

5.1.11. Szolgáltatás fejlesztése

Az intézkedés célja: a településen található szolgáltatások bővítése annak érdekében, hogy az itt élőknek is lehetőségük legyen minél több és magasabb színvonalú szolgáltatást igénybe venni.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Bölcsőde kialakítása
---------------------	----------------------

<i>Projekt célja</i>	A településen élő fiatalok, kisgyermekes szülők nagy örömmel fogadnák egy bölcsőde létrehozását, ahol a 1,5 – 3 év közötti gyermekek kerülnének elhelyezésre.
<i>Célcsoport</i>	Kisgyermekes családok.
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállási Patakparti Óvoda
<i>Beruházási költség</i>	380MFt
<i>Megvalósítási keret</i>	TOP pályázati forrás

5.2. Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és sokféleségének megőrzéséhez.

5.2.1 Környezet ismerete, környezettudatosság

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a Nagyközség polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a Nagyközség környezeti állapotára

vonatkozóan és értesülhessenek a Nagyközségben előkészítés alatt áll környezeti állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Előszállás Környezetvédelmi Programjának elkészítése
<i>Projekt célja</i>	a Környezetvédelmi Program elkészítése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	500.000Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A társadalom környezeti tudatossága csak úgy javítható, ha folyamatosan tájékozott környezetének állapotáról, ismeri a gazdaság, társadalom és a környezet összefüggéseit, azok egymásra hatását. Tudatosan törekedni kell arra, hogy a fenntartható fejlődés a mindennapi nyilvánosság részét képezze, beépüljön a hétköznapi világába. A kommunikációs terv alkalmas arra, hogy az internetes eszközök, az oktatási rendszer, munkahelyek, a médiumok, tanácsadás, rendezvények és egyéb területeken folyó környezeti kommunikációáramlás egymást erősítse, hatásuk megsokszorozódjon. Összehangolt kommunikációs terv készítésére van szükség, melyben megtörténik az eddigi gyakorlat helyzetelemzése, meghatározásra kerül a kommunikáció cél- és eszközrendszere, a partnerek, a kommunikációs célok és üzenetek célcsoportonként meghatározása,

	konkrét kampányok kijelölése és e tevékenységek ütemezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi „Hasznoskönyv” című kiadvány kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A kiadványnak be kell mutatnia a családok számára, hogy a gondos háztartásban a család anyagi, egészségi, környezeti Előszállás ekei összehangolhatóak. A kiadványnak be kell mutatnia, hogy a Nagyközség i intézmények, gazdasági társaságok dolgozói, vezetői milyen egyszerű mindenki számára könnyen megtanulható intézkedésekkel csökkenthetik a munkahelyeik környezeti terhelését.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Vállalkozások, munkahelyek Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Nyilvánosság a Nagyközség környezeti ügyeivel kapcsolatban
<i>Projekt célja</i>	A környezeti tudatosság növelése mellett a környezeti ügyek nyilvánosságának garanciája is lehet a már javasolt kommunikációs terv és annak megvalósítása, melyben helyet kell adni a társadalmi részvételt biztosító tevékenységeknek. Biztosítani kell a nyilvánosság

	részvételét az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban. Ennek Előszállás ekében: ▪ a nyilvánosságot közzététel, hirdetmény formájában tájékoztatni kell a javasolt tevékenységről a döntéshozás legkorábbi fázisában, (tervek, tervpályázatok közzététele, bemutatása) ▪ meg kell ismertetni a közvéleményt a biztosított részvételi formákról (kereshető személyek a hely és időpont megjelölésével, közmeghallgatás helye, ideje, címek stb.), ▪ tájékoztatni kell a szükséges környezeti információk rendelkezésre állásáról, a betekintés módjáról, a nyilvánosságot meg kell ismertetni a várható környezeti hatásokkal és azok csökkentésére tett javaslatokkal, intézkedésekkel, ▪ be kell mutatni a rendelkezésre álló alternatívákat, ▪ lehetővé kell tenni a nyilvánosság számára a közmeghallgatást, vagy írásbeli bejelentés formájában a véleménynyilvánítást, ▪ a nyilvánossággal meg kell ismertetni a döntést és annak szövegét, a fő okokat és megfontolásokat. ▪ elő kell segíteni az Interneten a közérdekű adatok nyilvánosságát, éves jelentéseket, környezeti információkat, ▪ a Nagyközség honlapján a közérdekű környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatos fórum létrehozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.2.2. Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a Nagyközségi fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a Nagyközség lakók számára.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Zöldterületek fenntartása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség egyik legfontosabb hiányossága zöldfelületek hiánya, illetve azon kevés zöldterület mely jelenleg rendelkezésre áll Előszállás területén igen kisméretű. A zöldfelületi arány növelése lehetőséget kínál a Nagyközség otthonossá, természet közelivé tételéhez. A parkok kialakítását, folyamatos fenntartását, felújítását az előregedett fák cseréjét, a pázsitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelentheti.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Egyedi fák, fasorok védelme
<i>Projekt célja</i>	Az egyedi fák, fasorok telepítésével biztosítható az előregedett, illetve lakossági panaszok miatt eltávolított sorfák pótlása. Elsődleges a Nagyközség védett természeti értékeit képviselő fának, fasorainak, növényeinek folyamatos gondozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	-

Megvalósítási keret	▪ Saját forrás
---------------------	----------------

Projekt neve	Természet közeli élőhelyek védelme
Projekt célja	Megvédeni és megőrizni a természetközeli élőhelyeket hozzájárulva a biodiverzitás sokszínűségéhez. Természetközeli élőhelyeknek tekinthetők azok a területek, ahol az emberi beavatkozás, emberi tevékenységek (pl. gazdálkodás) mértéke elhanyagolható. Szükség esetén a védelem biztosítása jogszabályi úton (Nagyközség i rendelettel).
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók
Érintett terület	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ helyi védetté nyilvánításra javasolt területek ▪ már védettség alatt álló területek
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Nemzeti Park ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása
Projekt célja	A Nagyközség közigazgatási területén található tájsebek felmérésének elkészítése. A tájsebek helyreállítása.
Célcsoport	Lakosság Nagyközségbe látogatók
Érintett terület	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása
<i>Projekt célja</i>	Helyi jelentőséggel bíró természeti területek, zöldfelületek, kulturális szempontból kiemelkedő fontosságú különleges területek, egyedi tájértékek védettségének biztosítása jogszabályi úton (Nagyközségi rendeletekkel). A védettség érvényesítése a helyi tervek, programok tartalmában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ természeti területek ▪ védetté nyilvánításra javasolt területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása
<i>Projekt célja</i>	Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. A közművezetéseket és a járulékos közműépítményeket úgy kell elhelyezni, hogy azok a tájba illőek legyenek. Az övezetben az új és felújítandó nagy-, közép- és kisméretű vezetéseket – ha azt táj- és természetvédelmi igények indokolják – földkábelben kell elhelyezni. Az ökológiai (zöld) folyosó övezete nem minősíthető beépítésre szánt területté.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, Önkormányzat, földhasználók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség ▪ Nemzeti Park
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a Nagyközség építészeti emlékeinek felújítása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség műemlékeinek, műemlék jellegű épületeinek és építményeinek, továbbá a helyi szempontból védelemre méltó, értékes épületek rekonstrukciója vizuális környezetesztétikai szempontból is fontos.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázat

<i>Projekt neve</i>	Tájvédelmi tevékenység
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési terv módosításakor a természet közeli tájállapot érvényre jutatása. Megfelelő zöldfelület arány kialakítása, természetközeli területek beépítési arányának és módjának szigorú szabályozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges Nagyközségi környezet kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Az élhető, vonzó Nagyközségi környezet megteremtéséhez mindenekelőtt az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére (a levegő, a víz, a talaj szennyezésének visszaszorítására, valamint a zajterhelés korlátozására) van szükség. Levegőtisztaság védelem, Talajvédelem, Vízvédelem, Élővilág, természetvédelem, Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, Környezeti ismeretek környezettudatosság közvetítése a lakosság részére, Zajvédelem, Települési és épített környezet védelme, Energiagazdálkodás, Környezetbiztonság.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe és térsége

<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések
<i>Projekt célja</i>	Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése Előszállás ekében: Részletesen fel kell térképezni a Nagyközség területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. Meg kell határozni azon növények körét, amelyek pollenje ténylegesen jelentős egészségügyi veszélyforrást jelent. Az elterjedési térkép alapján intézkedési programot kell kidolgozni, amely meghatározza a különböző területtípusok kezelési feladatait az allergén növények terjedésének visszaszorítása Előszállás ekében. A kezelési feladatoknak elsődlegesen az élőhelyi körülmények természetes módszerekkel történő megváltoztatására kell irányulniuk, amely az allergén növény terjedését akadályozza meg. Az intézkedési program megvalósítása. A programot megfelelően kommunikálni kell, megvalósításába be kell vonni a területhasználókat, tulajdonosokat
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Utak pormentesítése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség útjai okozta diffúz porszennyezés csökkentésének leghatékonyabb módja a burkolatlan utak szilárd burkolattal történő

	ellátása, illetve szilárd burkolatú utakon a rendszeres utcaseprés elvégzése illetve nyáron az utak locsolása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv készítése
<i>Projekt célja</i>	Uniós elvárásoknak és a jogszabályokban előírt határértékeknek való megfelelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe és térsége
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakók felszámolása különös tekintettel a felszíni vizek parti sávjában és azon mélyfekvésű területekre, ahol a hulladék és a talajvíz közvetlenül érintkezhet. Illegális hulladéklerakó és hulladéklerakó helyek megszüntetése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek

	▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Csapadékvíz rendezés, lehullott nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Zajterhelés megelőzése
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési tervekben a zajvédelmi követelmények érvényre juttatása (pl. zajvédelmi távolságok). Telephely engedélyezése során műszeres méréssel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Közlekedési eredetű fokozott zajterhelés csökkentése Előszállás ekében forgalomszervezési, járműkorszerűsítési és útminőségi fejlesztések elvégzése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Lakóövezeti zajforrások megszüntetése
---------------------	---------------------------------------

<i>Projekt célja</i>	A lakóterületek közé ékelődött zajt okozó létesítmények áttelepítése, megszüntetése (pl. hulladék gyűjtősziget).
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközségi infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvízhálózat létrehozása és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés
<i>Projekt célja</i>	A felszíni vízvezetés problémájának megoldása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	A Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv – 2016.
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése
---------------------	--

<i>Projekt célja</i>	A meglévő útburkolat minőségének javítása,
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Minőségjavítás folyamatos, építés hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lakossági Járdaépítési Program
<i>Projekt célja</i>	Ahol nincs kiépítve, ill. a nem megfelelően kialakított járdák helyett biztonságosan használható járdák építése, a lakosság bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség területe – ahol szükséges
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Költségvetésben elkülönített összeg
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati és lakossági önerő
<i>Projekt neve</i>	A Nagyközség központ járdáinak egységesítése
<i>Projekt célja</i>	Biztonságosan használható, kiselemes térburkolóval kialakított járdák építése a Nagyközség kép szempontjából hangsúlyos területeken, attraktívabbá, egységessé téve ezáltal a Nagyközség központot.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Nagyközség központ még fel nem újított járdái
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának létrehozása
<i>Projekt célja</i>	Kerékpáros közlekedés biztonságos feltételeinek kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Ide látogató kerékpáros turisták
<i>Érintett terület</i>	Nagyközség központ még fel nem újított járdái

<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a Nagyközségben, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére.

Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkóhó)
<i>Projekt célja</i>	A napsütéses órák száma a Nagyközség területén megközelíti a 2000 órát, mely kedvező mennyiségű hőenergia átalakítására, ill. áram termelésére nyújt lehetőséget.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	▪ Megvalósíthatósági vizsgálat - Középtáv – 2017. ▪ Létesítés - hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	„Megújuló energia, megújuló közösség” előadások
---------------------	---

<i>Projekt célja</i>	Környezetvédelmi előadások keretében a lakosság ismereteinek bővítése, szemléletváltás elősegítése, vállalkozásösztönzés. Ökológiai lábnyom számításával kapcsolatos ismeret átadás.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv – 2015-től folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata
<i>Projekt célja</i>	A fosszilis energiahordozók helyett megújuló energiák alkalmazása, csökkentve ezzel a környezetterhelést, és hosszútávon az energiaköltségeket.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	Megvalósíthatósági vizsgálat – középtáv; Létesítés - hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten
<i>Projekt célja</i>	Kedvezőbb feltételek biztosítása, ill. támogatás nyújtása azoknak, akik meghatározott típusú és meghatározott mennyiségben megújuló energiaforrásokat használnak, támogatás, vagy kedvezmények nyújtása azon lakosság számára, akik energiatakarékos eszközöket használnak (energiatakarékos izzó).

<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a Nagyközségi környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított Nagyközségi zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a Nagyközség i klímát, jótékonyan befolyásolja a Nagyközség képet

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség összképének egységesítése, javítása, turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	Azon utcák, ahol még nem történt meg a fasorok megújítása, elsősorban a Nagyközség központ, ezt követően a többi utca.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok, közösségi terek kialakítása zöldterületeken
<i>Projekt célja</i>	A lakosság számára rekreációs területként szolgáló rendezett közparkok kialakítása, ezáltal a Nagyközség összképének javítása,

	turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Közparkok ▪ Játsszóterek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- vagy hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.7. Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése. Lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség bel-és külterületén található illegális hulladéklerakó helyek felszámolása. Cél önkéntesek, illetve civil szervezetek és a Nagyközségi közszolgáltató segítségével felmérni az illegális hulladéklerakó helyeket és közös összefogással megszüntetni.
<i>Célcsoport</i>	Illegális hulladéklerakó és hulladékleürítő helyek
<i>Érintett terület</i>	A Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv, folyamatos
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok
<i>Projekt célja</i>	A családi házas ingatlanok esetén az ingatlantulajdonosok tájékoztatási és meggyőzése e tevékenységek előnyeiről mind közösségi szinten, mind háztartás szintjén. A drága és fenntarthatatlan zöldhulladék-szállítás helyett gazdálkodást, valamint az ingatlanon való ésszerű vízgazdálkodást ösztönözni.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, intézménytulajdonosok
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól kezdődően
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	500.000 – 1.000.000 Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Építési és bontási hulladékok hasznosítása
<i>Projekt célja</i>	A lakosság megfelelő tájékoztatásával el kell érni, hogy a Nagyközségben keletkező építési és bontási hulladékokat a hulladékkezelő telepre szállítsák, ne pedig illegális hulladéklerakások keletkezzenek belőlük a Nagyközség külterületein. Szükséges a hulladékszállítást végző vállalkozások rendszeres ellenőrzése. Ösztönözni szükséges az építési hulladékok újrahasznosítását pl. a Nagyközségi utak, épületek felújítása során keletkező nem veszélyes bontási hulladékokból a szilárd burkolattal nem ellátott utak útalapját is elkészíthetik.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, építési vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Dunanet Kft. ▪ Helyi építési vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Oktatás, szemléletformálás
<i>Projekt célja</i>	Fogyasztói magatartás befolyásolása: közterületi és önkormányzati médiában szereplő reklámok környezettudatos kezelése. Intézményi hulladékcsökkentő megoldások bevezetése. Alternatívák alkalmazása. Az önkormányzati oktatási és kulturális intézményi hálózaton keresztül lehetőség van a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, a helyi hulladékgazdálkodási tervben részletezett nevelési és szemléletformálási programok teljesítésére. Az Önkormányzat és a közszolgáltató közös hulladékgazdálkodási akciók megvalósítása: Iskolákban és óvodákban szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, A szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő Hulladékért virágot akció, Karácsonyfagyűjtő akció, Általános iskolások számára vetélkedősorozat szervezése a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, A környezetvédelmi világnap alkalmából egy napos szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazó akció
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Dunanet Kft. ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.3.Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

5.3.1. Nemzetközi együttműködés

Az intézkedés célja: Testvér települési megállapodások kötése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Testvér települési kapcsolatok kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Testvértelepülések
<i>Célcsoport</i>	▪ Önkormányzat ▪ Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Tagállamok: Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Szerbia, Magyarország ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, EU támogatás

5.3.2. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja: a Nagyközségi kötelező és a vállalt feladatok ellátása az önkormányzat Feladata, így az intézkedés célja a Nagyközségi önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve a Nagyközség és az ott található intézmények fejlődését

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati bevételek növelése
<i>Projekt célja</i>	A bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése, a költségvetési arányok jelenlegi helyzetének felmérése, a közpénzek gazdaságos és hatékony elosztása, a bevételek növelése pályázatok és vissza nem térítendő támogatások révén.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata

<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Megvalósítási keret</i>	Projekttől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Adók, egyéb támogatások

<i>Projekt neve</i>	Hatékony intézményi struktúra kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Nagyközségi intézményekben optimálisan kialakítható munkakörök meghatározása, tényleges igényeknek megfelelő feladatmegoldások alkalmazása, intézmények személyi állományának, az optimális létszámszükségletnek biztosítása a kialakított munkakörök és foglalkoztatottság alapján. Szervezetek közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Nagyközségi Intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Intézmények ▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring
<i>Projekt célja</i>	Pályázatok horizontális (esélyegyenlőségi és környezeti fenntarthatósági) vállalásaihoz kapcsolódó monitoring rendszer kialakítása, működtetése a Polgármesteri Hivatalban.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Polgármesteri Hivatal
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	-
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.3.3. Ipar fejlesztése

Az intézkedés célja: Előszállás Nagyközségben olyan ipari termelő egységek letelepedésének elősegítése, melyek alacsony környezeti terhelés mellett nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Az ipar fejlesztésének további célja a Nagyközségben képzett szakemberek számára helyi munkalehetőség biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Befektetési projekt-portfólió összeállítása, népszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközségben található befektetési lehetőségek feltérképezése, népszerűsítése által sikeres magánberuházások generálása, Előszállási munkahelyek létrehozása.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Előszállás - Kártya létrehozása és működtetése
<i>Projekt célja</i>	A helyi kis- és középvállalkozások helyzetének javítása, azáltal, hogy a helyi lakosok minél nagyobb mértékben helyben költsék el jövedelmüket, ezáltal erősödjön a helyi gazdaság.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Kis és középvállalkozások ▪ Intézmények ▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Vállalkozói szövetségek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése
---------------------	---

<i>Projekt célja</i>	A Nagyközségben beruházni kívánó vállalkozások megtelepedésének elősegítése, ügyintézésének előmozdítása, ezáltal sikeres magánberuházások generálása, Előszállás i munkahelyek létrehozása Előszállás ekében.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközségben rendelkezésre álló szakképzett munkaerő részére helyi munkahelyek létrehozásának segítése, mely nagyban csökkentené a helyi lakosság városi munkahelyre való utazásának időigényét.
<i>Célcsoport</i>	Munkavállalók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	A hozzáadott érték növelésének (minőségi alapanyagok, hagyományokra építkező termelés, szaktudás, hatékonyság, optimális termékösszetétel) eredményeképp nő az előállított termékek jövedelmezősége.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők ▪ Szolgáltatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe

<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Gyümölcsstermesztésre alapozott ipar
<i>Projekt célja</i>	Előszállítás Nagyközség mezőgazdasága a gyümölcsstermesztésben, szőlőstermesztésben nyilvánul meg. Híres az Előszállítás i meggy mely olyan fajta meggy, mely exportra és feldolgozásra is alkalmas.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállítás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások, befektetők, termelők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállítás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése
<i>Projekt célja</i>	Olyan ipari üzemek letelepedésének kiemelt támogatása, melyek a megújuló energiát hasznosító berendezéseket állítanak elő (pl. napkollektor, széltubina...)
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Iparterület
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Befektetők ▪ Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.4. Mezőgazdaság fejlesztése

Az intézkedés célja: Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Biotermékek előállítása – biotermesztés, biotermelés
<i>Projekt célja</i>	Káros szermaradványoktól mentes, kiváló minőségű élelmiszer előállítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló.
<i>Érintett terület</i>	Biotermelésre bejelentett területek.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	A biotermelés magasabb költségeket eredményez a szigorított termelési feltételek következtében, azonban mégis tisztességesebb jövedelemre tesznek szert, termékeikkel (túlvégyszerezett, érésgyorsítóval kezelt) nem verik át a vásárlókat.

<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források
<i>Projekt neve</i>	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása
<i>Projekt célja</i>	Háztáji keretek között, műtrágyák és növényvédőszeres felhasználása nélkül előállított, biztonságosan fogyasztható élelmiszerek termelése.
<i>Célcsoport</i>	Társadalom – mint hatásviselő.
<i>Érintett terület</i>	Gazdálkodók földterületei.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	▪ Termelői költség ▪ Vetőmag költség
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése
<i>Projekt célja</i>	Az Előszállási mezőgazdasági termelők piacra jutásának segítése, piaci pozícióinak javítása, az Előszállási mezőgazdaság jövedelemtermelő potenciáljának növelése
<i>Célcsoport</i>	Helyi mezőgazdasági vállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Helyi termelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Helyi kistermelők piaca
<i>Projekt célja</i>	A helyi kistermelők helyi lakóknak való értékesítésének megteremtése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló, kistermelők – mint értékesítők
<i>Érintett terület</i>	Piaci árusok, kistermelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját területek felhasználásával, az érintett termelők bevonásával

5.3.5. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke Nagyközségbe vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Marketingstratégia kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	Megfelelő marketingstratégia kidolgozásával, a célcsoportok, arculati elemek, reklámanyagok meghatározásával az értékesítési lehetőségek javulnak, a piaci pozíció megszilárdul.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Dunaújvárosi kistérség
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Kistérségi társulás ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára
<i>Projekt célja</i>	Információs szolgáltatás és gyűjtés, kapcsolati tőke kiépítésének céljából tájékoztató előadások, fórumok, kiállítások szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Meghívott előadók

<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	Vállalkozások technológiai, infrastrukturális és ingatlan jellegű fejlesztéseinek támogatása, együttműködésének és piacra jutásának segítése, javítva ezzel munkahelyteremtő képességüket és jövedelmezőségüket.
<i>Célcsoport</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Állami szervek ▪ Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Inkubátorház kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Az inkubátorház induló vállalkozások létrehozását és mikrovállalkozások fejlődését, növekedését segíti elő. Mesterségesen kedvezőbb környezetet teremt számukra a piaci viszonyoknál. Infrastruktúrát, helyet, szolgáltatásokat, esetenként pénzügyi segítséget biztosít a vállalkozásoknak, segít túlélni a kritikus kezdeti időszakot. Hozzájárul a munkahelyteremtéshez, hosszú távon a gazdaság fellendítéséhez.
<i>Célcsoport</i>	Mikro- és kisvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Mikrovállalkozások ▪ Kisvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.6. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

Az intézkedés célja: alternatív jövedelemforrás teremtése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése
<i>Projekt célja</i>	Vendéglátóhelyek, éttermek, szállodák, panziók, hotelek, camping és magánszálláshelyek létrehozása, fejlesztése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Családok ▪ Kisebb csoportok ▪ Befektetők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Magántulajdonban lévő telkek, épületek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Befektetők ▪ Utazási irodák
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Tájékoztatás szórólapokon, kiadványokon és az internet segítségével, a tájékozódás, egységes arculat kialakítása, internetes honlap készítése, korszerűsítése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Meglévő utazási irodák, ▪ Közintézmények ▪ Nagyközség forgalmasabb pontjai, útkereszteződései – táblák kihelyezése ▪ Sajtó ▪ Internet ▪ Mobiltelefon
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Lovas turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A projekt célja új lovarda fejlesztése, a Nagyközség külterületén, esetleg látványosságaihoz vezető lovas ösvény kijelölése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ települési lovas gazdák ▪ Előszállás közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Halász és vadász turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközség területén működik a Nagykarácsonyi Vadásztársaság, a Nagyközség területén található halászatra alkalmas halastavak. A program célja lehet vadászpanzió kialakítása, valamint a Lakpataki tó környékének fejlesztése szálláshelyek kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ halastavak ▪ Előszállás közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Lak-patak és környékének rehabilitációja
<i>Projekt célja</i>	Az Ún. Papi földek területén, mely egy mély fekvésű mocsaras terület kihasználva vizes adottságait egy szabadidős tevékenységeket mindenféle szempontból kielégítő horgászto kialakítására kerülhetne sor, mely téli időszakban korcsolyázásra, nyáron horgász tóként és csónakázó tóként működhetne. Célszerű lehet egy szabadidős létesítmény kialakítása is, mely magába foglalhatna éttermet, kölcsönzőket, esetleg néhány szobás szálláshelyet.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lak-patak és környéke
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, vállalkozók, befektetők, civil szervezetek, sportegyesületek
<i>Beruházási költség</i>	pályázatfüggő
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Konferencia központ és szálláshely kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközség Dunaújvároshoz való közelségét számításba véve egy kellemes környezetben tervezett konferencia központ biztosítani tudná azon helyi és közeli városi cégek, vállalatok,

	társaságok igényeit, melyek munkájuk során a munkavállalók és üzleti partnerek részére tréningeket, bemutatókat, továbbképzéseket tartanak.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozások
<i>Érintett terület</i>	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Ciszterci rendház rendbetétele
<i>Projekt célja</i>	Koncepcióterv kidolgozás a leromlott Ciszterci rendház, kastély, vagy annak még meglévő pincerendszerének turisztikai vagy múzeumi célú hasznosítására vonatkozóan.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	Szapáry kastély területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, vállalkozók, befektetők, civil szervezetek, Földrajzi Múzeum
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Konferencia központ létrehozása
<i>Projekt célja</i>	A volt ciszterci rendhez megvásárlásával, lehetőség nyílna annak egy konferencia központtá való átalakítására.
<i>Célcsoport</i>	Az egész ország lakossága
<i>Érintett terület</i>	Az ország egész területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv 2022-2028
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata KDMFÜ
<i>Beruházási költség</i>	3,5 -4,5Mrd Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Állami finanszírozás

6. Monitoring és visszacsatolás

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknel.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

6.1. Cselekvési terv

1. Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a Város környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

Polgármester

Alpolgármester

Bizottsági elnökök

- Pénzügyi és Költségvetési Bizottság
- Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

Az Önkormányzat által fenntartott oktatási, nevelési Intézmények vezetői

- Előszállási Árpád fejedelem Általános Iskola
- Előszállási Patakparti Óvoda

Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői

- Kossuth Lajos Művelődési Ház, Könyvtár és közösségi színtér
- Előszállási Polgármesteri Hivatal

Társulások

- ~~Előszállási Szennyvízesatorna-építő-Víziközmű-Társulás~~
- Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás

Közműszolgáltatók

- Hulladékgazdálkodás: MOHU Zrt., Dunanett Kft.
- Víz-, és csatornaszolgáltató: Mezőföldvíz Kft.
- Gázszolgáltató: E.ON Zrt., MVM Zrt.,
- Áramszolgáltató: E.ON Zrt., AUDAX, MVM Zrt.

Polgármesteri hivatal munkatársai

- Műszaki főelőadó
- Pénzügyi főelőadó
- egyéb munkatársak...

A fenti irodavezetőkkel, illetve csoportvezetővel történt egyeztetések alapján a monitoring csoportban – az LA21-ben – az irodavezetők kerülnek megjelölésre, akik, adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

Civil szervezetek, helyi közösségek

2. Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente **legalább** 1 alkalommal felül kell vizsgálni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

3. Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente két alkalommal – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

6.2. Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok **(INDIKÁTOROK)** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetők a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítania kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat illetékes osztálya a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjteni adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a Város kulturális intézményei a felelősek.

TÁRSADALMI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
	elvándorlások száma (eset)					
	Odavándorlások száma (eset)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő háziorvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)					
	Egyes betegségek gyakorisága					

	Védőoltások száma								
	Gyógyszertárak száma (humán) (db)								
Szociális fejlesztése helyzet	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)								
	Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma								
	Járadék típusú ellátásban résztvevők								
	Segély típusú ellátásban résztvevők								
	Rendszeres szociális segélyben résztvevők								
	Munkavállaló korú népesség								
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya								

Oktatás, fejlesztése képzés	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)								
	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)								
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)								
	A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)								
	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)								
	Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)								

	Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)						
Közbiztonság fejlesztése	Településőrök, mezőőr száma (fő)						
	Bűncselekmények száma (db)						

Kulturális fellendítése	élet						
	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)						
	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)						
	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)						
	Kulturális rendezvények száma (db)						
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)						
	Alkotó művelődési közösségek száma (db)						
	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)						

GAZDASÁGI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
Mezőgazdaság fejlesztése	összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	egyéni gazdaságok száma (db)					
	kistermelői gazdaságok száma (db)					
	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
	biotermesztés alatt álló földterület (ha)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	ipartelek száma (db)					

Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	bejegyzett vállalkozások száma (db)								
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)								
	szálláshelyek száma (db)								
	összes szállásférőhelyek száma (db)								
	vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)								
	külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)								
	vendéglátóhelyek száma (db)								
	turisztikai információs pontok, irodák száma (db)								

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	komposztáló háztartások száma (db)					
	biohulladék mennyisége (t)					
	helyi védettség alatt álló területek (m2)					
	helyi védettségű épített objektumok száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	felújításra szoruló középületek száma (db)					
	zajszennyezés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO2) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					

	Közcsumahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)								
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)								
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)								
	Összes gázfogyasztók száma (db)								
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)								
	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)								
	Állami közutak hossza (km)								
	Összes szolgáltatót víz mennyisége (1000 m ³)								
	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)								
	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)								
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	fenntartható energiahasználat témájú előadások résztvevőinek száma (fő)								
	megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)								
	megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)								
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)								
	erdő művelési ág aránya a területhasználásban (%)								
Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása	biológiai aktivitás mértéke (%)								
	összes zöldterület a településszerkezetben (m ²)								

	egy főre jutó zöldterület (fő/m ²)								
	szabványos játszóterek száma (db)								
	a zöldfelületek fenntartásra szánt költség (Ft/ha)								

A terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok

Előszállás története című könyv kézírata

Preadimu Future program

Előszállás Nagyközség rendezési terve

Örökségvédelmi Hatástanulmány

Csatornapályázathoz készített tanulmányok (megvalósíthatósági tanulmány, környezeti tanulmányok, pályázati anyagok)

Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a déli térségben című tanulmány

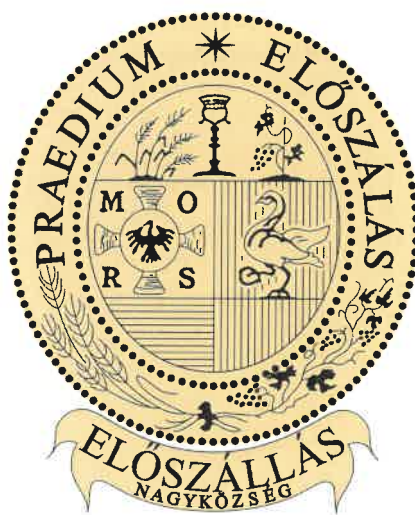
Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarcsony településeken című tanulmány

Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány

Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány

ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

2015. január

(utolsó felülvizsgálat: 2026.06.25.)

Készítette:

Farkas Imre
Előszállás Nagyközség Önkormányzatának
polgármestere

Elfogadta Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete
3/2015. (I.20.) számú határozatával

"Ez idő szerint az emberiség kilátásai a jövőre nézvést rendkívül borúsak. Felettébb valószínű, hogy nukleáris fegyvereit önmaga ellen fordítva gyors, de a legkevésbé sem fájdalommentes öngyilkosságot követ majd el. S még ha ez nem történnék is meg, lassú halál fenyegeti, mert megmérgezi, mellesleg pedig megsemmisíti a környezetet, amelyben és amelyből él. Még ha idejekorán megálljt parancsolna is vak és hihetetlenül ostoba ténykedésének, ki van téve annak a veszélynek, hogy fokozatosan elsorvadnak mindazon tulajdonságai, amelyek emberi voltát alkotják. Számos gondolkodó felismerte ezt, és jó néhány könyv tartalmazza azt a felismerést, hogy a környezetpusztítás és a kultúra "hanyatlása" kéz a kézben járnak..."

(Konrad Lorenz)

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Előszállás Nagyközség Önkormányzata:

Stadler Gábor alpolgármester
Flér Henriett képviselő
Szloboda János képviselő
Makovics Dávidképviseelő
Magyari Ferenc képviselő
Tábiné Nyúl Gabriella képviselő

Előszállás Nagyközség Önkormányzat Polgármesteri Hivatala:

Győriné Tar Edit jegyző
Bertalan Imre műszaki-szociális vezető tanácsos
Vargáné Bíró Ildikó pénzügyi főmunkatárs

Előszállás Nagyközség önkormányzati fenntartású intézményei:

Előszállási Patakparti Óvoda
Előszállási Polgármesteri Hivatal

Előszálláson Önállóan működő és gazdálkodó költségvetési intézmények:

Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola

Továbbá:

Civil szervezetek

Kérdőívek kitöltésében résztvevő intézmények:

Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola
Előszállási Patakparti Óvoda
Kossuth Lajos Művelődési Ház és Könyvtár

A dokumentumot szerkesztette és készítette:

Farkas Imre polgármester

A dokumentum jelen felülvizsgálatában közreműködött:

Kanik Péter polgármester
Győriné Tar Edit jegyző

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	5
Előszó	9
1. LOCAL AGENDA 21	11
2. HELYZETELEMZÉS	16
2.1. Földrajzi elhelyezkedés	16
2.2. Természeti adottságok.....	17
2.2.1. Éghajlat.....	17
2.2.2. Vízrajza	18
2.2.3. Talajok.....	19
2.2.4. Növényzet.....	20
2.2.5. Állatvilág.....	21
2.3. Előszállás fejlődéstörténete	27
2.3.1. A korai idők.....	27
2.3.2. Előszállás a ciszterciek birtokában.....	28
2.3.3. Előszállás a két világháború között	29
2.3.4. A felszabadulás után.....	31
2.3.5. A közelmúlt és a jelen	32
2.4. Előszállás Nagyközség szerkezete	32
2.5. Táji értékek.....	33
2.5.1. Természeti értékek	33
2.5.2. Védett épületek, építmények	34
2.5.3. Régészeti lelőhelyek.....	36
2.5.4. Országos jelentőségű védelem alatt álló értékek.....	37

2.6. Társadalmi helyzet	40
2.6.1. Demográfiai viszonyok	40
2.6.2. Oktatás, képzés	41
2.6.3. Művelődés, kultúra	42
2.6.4. Sport, kikapcsolódás	42
2.6.5. Egészségügy	43
2.6.6. Szociális ellátás	43
2.6.7. Közbiztonság	43
2.6.8. Közigazgatás	43
2.7. Gazdasági helyzet	44
2.7.1. Mezőgazdaság	44
2.7.2. Ipar	44
2.7.3. Szolgáltatás, kereskedelem	45
2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus	45
2.7.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet	45
2.8. Infrastrukturális helyzet	46
2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás	46
2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás	46
2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás	48
2.8.4. Hulladékgazdálkodás	48
2.8.5. Távközlés-hírközlés	48
2.8.6. Közlekedés	49
2.9. Környezeti elemek állapota	50
3. Helyzetelemezés	50
3.1. Kérdőívek kiértékelése	50

3.1.1. Lakossági kérdőívek.....	50
3.1.2. Oktatási nevelési kérdőívek	72
3.2. SWOTanalízis	79
3.3. Szomszédos településekkel való együttműködés vizsgálata	82
3.3.1. Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a deli térségben című tanulmány	82
3.3.2. Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony településeken című tanulmány	83
3.3.3. Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány.....	83
3.3.4. Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány	84
4. Stratégia.....	86
4.1. Célállapot	86
4.2. Prioritások	86
4.3. Várható hatások.....	87
5. Megvalósítás.....	89
5.1. Társadalmi pillér	94
5.1.1. Társadalmi szemléletformálás	94
5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése	95
5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése	96
5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése.....	98
5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése.....	98
5.1.6. Közbiztonság fejlesztése.....	100
5.1.7. Kulturális élet fellendítése	100
5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	103
5.1.9. Községi közlekedés fellendítése	105
5.1.10. Gyermek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.....	106

5.1.11. Szolgáltatás fejlesztése	107
5.2. Környezeti pillér.....	108
5.2.1 Környezet ismerete, környezettudatosság	108
5.2.2. Települési és épített környezet védelme.....	111
5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj).....	116
5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése.....	120
5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása.....	122
5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása.....	124
5.2.7. Hulladékgyűjtés	125
5.3. Gazdasági pillér.....	127
5.3.1. Nemzetközi együttműködés	128
5.3.2. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	128
5.3.3. Ipar fejlesztése	129
5.3.4. Mezőgazdaság fejlesztése	133
5.3.5. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	135
5.3.6. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	137
6. Monitoring és visszacsatolás	141
6.1. Cselekvési terv	141
6.2. Indikátorok	143
A terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok	152

Előszó

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2013-ban elnyert KEOP-1.2.0/09-11-2013-0001 Előszállás Nagyközség szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása pályázatot, mely megvalósítása során vállalta a község Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Tervének, Programjának elkészítését. Ennek megfelelően és a program elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve készítettünk kérdőíveket, melynek kiértékelésével ismereteket szerezhettünk a község környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről a lakosság Nagyközséghez való hozzáállásáról.

Ennek lényege, hogy a kérdőívek által megismert adatokból, információkból olyan fenntarthatósági célokat fogalmazzunk meg, melyek elősegítik a Local Agenda 21 3 fő pillérének (társadalmi, gazdasági, környezeti), ezáltal a Fenntarthatósági Fejlődés javítását Előszállás Nagyközségben.

A program felépítése a következő részekből tevődik össze:

1. Helyzetelemzés: a LA21 program bemutatása, a község bemutatása (földrajzi, történeti természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
2. Helyzetértékelés: a fent ismertetett kérdőívek kiértékelése, SWOT analízis.
3. Stratégia: fenntarthatósági célok megfogalmazása, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
4. Megvalósítás: a LA21 3 fő pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok, melyeket az Önkormányzattal történt egyeztetéseket követően együttesen határoztunk meg.
5. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

1. Külföldi és hazai példák feltárása, az LA 21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése

- A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása

2. Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- Az LA21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- A Nagyközség gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.

3. *Partnerség, bevonás*

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, az általános iskolák kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása.

4. *Stratégiai csoport felállítása*

- A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. *Akciótervezés*

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA 21 folyamatba.

6. *Kommunikáció*

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. *Végtermék*

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum*, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a Nagyközség hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a feljebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. *Monitoring*

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére.

1. LOCAL AGENDA 21

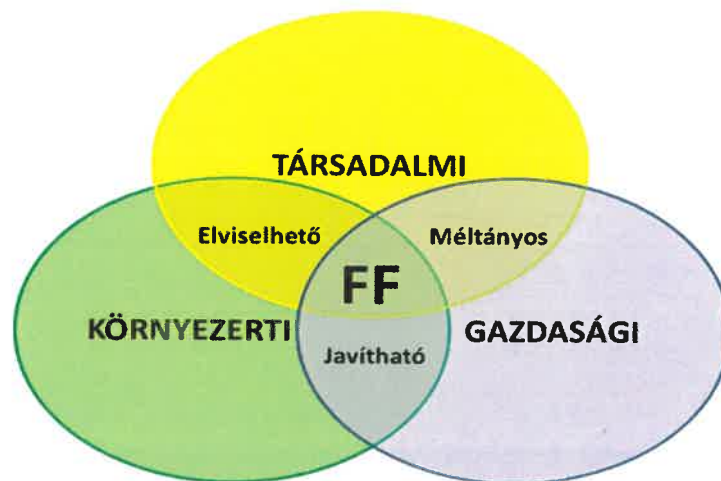
A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknő vezetett. (E huszonkét tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: ***"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".***

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindhármát együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: *"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."* (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése Előszállás ekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának

eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása Előszállás ekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembevétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Uniós projektek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így "versenyelőnyt" jelent a pályázat elbírálása során.

Az Agenda 21 program fő területei:

- a helyi közösségi humán és intézményi kapacitások fejlesztése
- a helyi és a regionális fenntarthatósági programok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott segítség
- a környezeti döntésekben való lakossági részvétel előmozdítása és ezzel a demokrácia erősítése
- a helyi és a regionális környezetpolitika számára kedvező jogi és gazdasági környezet kialakítása.

A magyar háztartások kiadásában az energia költségek közel 20%-ot tesznek ki.

A Klímatörvény megalkotását szorgalmazza a Magyar Természetvédők Szövetsége. Számításaik szerint háztartásonként akár negyven százalékkal csökkennének a fenntartási költségek az energiatakarékosságot célzó beruházásokkal.

A klímatörvényről szóló javaslat része, hogy hazánk az 1990-es adatokhoz képest 2020-ig negyven százalékkal, 2050-ig nyolcvan százalékkal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását.

A törvényjavaslat elfogadásával és bevezetésével

- csökkenthetőek az ipar és a magánemberek energiaszámlákra fordított kiadásai,
- javítható a leszakadó, nehéz életkörülmények, esetleg adósságok között élő emberek élete,
- új és jelentős mennyiségű zöld és helyi munkahely teremthető,

- növelhető a helyi piacok szerepe,
- csökkenthető Magyarország import energiaforrásoktól (kőolaj, földgáz) való függése,
- erősödik a magyar gazdaság versenyképessége és stabilitása,
- felerősödik a hazai zöld technológiák, fejlesztések szerepe.

A „Klímatörvény a fenntartható társadalomért” törvényjavaslat a fenntarthatóság átfogó elvén működik: szociális, gazdasági és környezeti előnyei egymást erősítik, hiszen eszközeivel az éghajlatvédelmet, a zöld gazdaságélénkítést és a társadalmi igazságosságot egyaránt célozza. A klímátörvény 3 alappillére:

- Erőforrás kvóta
- Zöldpiac
- Visszatérülő alap.

A Klímátörvény-javaslat az alábbiakat tartalmazza:

- A fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, szén) felhasználásának ütemezett csökkentését, a 2010-es szinthez képest 6 százalékkal 2020-ig,
- a lakosság és az oktatás környezeti tudatosságának javítását,
- a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó technológiák fejlesztését és elérhetőbbé tételét,
- zöld beruházásokat támogató információs- és intézményrendszer kialakítását,
- a hazánkban található zöld területek rekonstrukcióját és növelését az építésszabályozással párhuzamosan,
- a társadalom termelői és fogyasztói struktúrájának átalakítását.

A rendelkezésünkre álló fosszilis energiaforrások mennyisége véges, azonban jelenleg túlfogyasztásuk jellemző világszerte, így Magyarországon is. A klímátörvény ezt mérsékelné, mégpedig egy társadalmilag igazságosan működő **erőforrás kvóta** alkalmazásával. Az iránymutató kvóta alapján a **zöldpiacon**, azaz a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacán ennek az iránymutató kvótának az alapján foghatunk energiatakarékos, megújuló beruházásokba. Finanszírozásukat a **Visszatérülő Alap** kamatmentesen teszi lehetővé mindenki számára. Megtakarításaink által csökken az egyéni fogyasztásunk, a beruházásokkal pedig a hazai kis- és középvállalkozásaink is jól járnak, így mindenki számára előnyöket biztosít a zöld gazdaságélénkítés.

(Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége: szórólap)

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Földrajzi elhelyezkedés

Előszállás Fejér megye délkeleti részén fekvő, halmazfaluból kialakított szalagtelkes település. A Duna bal partján, tőle légvonalban kb. 6 km-re, átlagosan 118 m tengerszint feletti magasságban fekszik.

2. ábra: Előszállás elhelyezkedése

Domborzata – ahhoz képest, hogy Alföld legnyugatibb középtáján, Dunán átnyúló részén, a Mezőföldön helyezkedik el – változatos. A Mezőföld ugyanis már átmenetet jelent az Alföld és a Dunántúli-dombság között, így községünk határát is sűrű, mély völgyhálózat, keskeny völgyközi háta, éles gerincek, eróziós (felszíni erők pusztító munkája során keletkezett) és deráziós (omlással, csuszamlással, kúszással és folyással keletkezett) tanúhegyek (falun belül legmagasabb az Öreghegy), buckákkal behintett futóhomokfelszínek és meredek pusztuló lejtők tarkítják.

A jégkorszak közepén a község területe és határa lassan lesüllyedt, és északról érkező vízfolyások töltötték fel. A folyóvíz üledéksorai (aprókavicsos homok, homok, iszapos homok) területenként különböző vastagságúak (4-20 m); legvastagabbak a község keleti és délkeleti részén, valamint a dunaföldvári térségben.

Az árvízmentes területeken a jégkorszak második felében löszképződés következtében 10-20 m vastag lösztakaró halmozódott fel. Az újpleisztocén kor végén és az óholocén (kb. 120 000-től 6000 évvel ezelőttig) meleg, száraz időszakában a homokos területek felszínét az északnyugati szél mozgatni kezdte, majd lepelszerűen szétteregette vagy buckákban felhalmozta a homokot. Ezért borítja a községhatár keleti és délkeleti részét összefüggő futóhomok-takaró, változatos homokformákkal. S ez a magyarázata annak is, hogy a község területén pásztásan váltakoznak egymással a folyóvízi homokkal, futóhomokkal, lösszel és homokos lösszel fedett területek.

A löszös területeken általában termékeny mezőszégi talajok: mészlepedékes és réti csernozjom (magas humusztartalmú, szürkésfekete, morzsás szerkezetű, tápanyagban gazdag, termőföldnek kiváló talaj) képződtek, a futóhomokot pedig többnyire tápanyagban szegény, gyenge vízgazdálkodású váztalajok borítják. A völgyekben a réti öntéstalaj (ártéri lerakódásokon – homok, iszap – lerakódó, humuszban szegény, fakó színű talaj) és a réti csernozjom talaj az elterjedt talajtípus.

3. ábra: Előszállás közigazgatási területe

Az ősi mocsár részben megmaradt: a falu ingoványos területei (pl. a vasút Nagykarácsony felé vezető szakasza mellett, a Fürdősbén) emlékeztetnek erre. Határunk alatt, a tengerszinthez viszonyítva egyforma magasságban, de különböző vastagságban ősi iszapréteg is húzódik, mely mélyalapozások és építkezések alkalmával szokott a felszínre kerülni. Kitermelve, a napon megszárítva szemcsézettségével, színével a hamura emlékeztet, helyi népies elnevezése „fosóhomok”. Ennek „köszönhetően” kezdett süllyedni 1926-ban a ciszterci rendház („kastély”), ezért süllyed lassan a 61-es út, ezért (az alapozás nehézségei miatt) volt nehéz 1940-ben az elmosott vashíd helyére újat építeni.

2.2. Természeti adottságok

2.2.1. Éghajlat

A térség éghajlata – hasonlóan a domborzathoz – átmenet az Alföld és a Dunántúli-dombság és középhegység éghajlata között; területén két nagy éghajlati körzet: a meleg és a mérsékelt meleg találkozik. Mérsékelt meleg és száraz éghajlat, mérsékelt forró nyár és enyhe tél jellemzik ezt a vidéket. Uralkodó szele az északnyugati.

A felhőzet átlaga évi 50% körül mozog, így a napsütéses órák száma magas, meghaladja az évi 2000 órát. A nyár meleg (júliusi középhőmérséklet: 21,1 °C), a nyári napok és hőségnapok száma magas. A tél mérsékeltlen hideg (januári középhőmérséklet: -1,5 °C).

A terület csapadékmennyisége kevés: 500 mm körül mozog évente, ennek több mint fele a nyári fél évben esik le. A kevés csapadék, a forró nyár és – helyenként - a könnyen kiszáradó futóhomokfelszínek veszteséges vízháztartást eredményeznek.

2.2.2. Vízirajza

A Lak-patak (Mocsárpatakként is emlegetik) kivételével a környék minden vízfolyása időszakos. Kevés a csapadék, melyet a lösztalaj nehezen is vesz be, így nagy része elfolyik. Patakjaink vízgyűjtő területe több száz négyzetkilométer; eső után hirtelen megáradnak, az eső elmúltával azonban éppolyan gyorsan le is apadnak.

Legnagyobb patakunk a Gulyamajori-patak, mely Mezőfalva határában ered, majd Mezőfalva, Ménesmajor, Nagykarácsony, Előszállás határában elcsörgedezve, az „Akol” alatt még egy forrás vizével gazdagodva Dunaföldváron, a „Fok”-nál ömlik a Dunába.

Másik patakunk Dunaföldvár határában ered. Ez végigfolyik a kelemen-i völgyön, a róbertvölgyi völgyön, Nagykarácsony határában folytatva útját. Egy félkör alakú kanyarral visszatér Előszállás határába, ahol egyesül a Gulyamajori-patakkal.

A falunk központján áthaladó patakunk a Lak-patak. Vize a Túzokban ered, két kisvízű forrásból. Hamarosan egyesül a „Fahordó”-beli forrás vizével, majd a „Fingató”-t elhagyva egyesül azzal a kis csermellyel, mely a Fürdősből ered, több rejtett forrásból. A „Mestervölgy”-ben felveszi a Téliállás sokszor kiszáradó erecskéjének vizét. A Cifrakerthez érve a patak újra bővül a „Major”-ban eredő forrás vizével. A Kerekesnél egyesül a „Kettesbárány”-ban eredő csermely vizével, mely a Petőfi utcával párhuzamosan folyik végig, több rejtett forrás vizével gazdagodva, majd a Selyemréten átcsorogva az összegyűlt víz Gulyamajorban, a valamikori malom helyén a Gulyamajori-patakba ömlik.

Van még egy patakunk is, mely a Bíbicben ered, majd északi irányban a „Korcsmaföld” és a „Telek” közötti horpadáson végigcsorogva a gulyamajori legelőn torkollik főpatakunkba.

A község határában fellelhető állóvizek együttes területe 43,1 hektár. Az öt tó közül egy természetes (0,75 ha), négy mesterséges (42,37 ha). Utóbbiak völgyelgátolással létesített halastavak. A róbertvölgyi tórendszer magántulajdonban van. A térségben rekreációs területtel összefüggő horgásztó, továbbá étterem és szálloda komplexum kerül kialakításra, illetve megépítésre. A beruházó kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra, a természet értékeinek megőrzésére. Az épületek és a látogatható területek kialakítása során a helyi adottságok

elsődleges igazodási pontként vannak figyelembe véve. A tervek szerint a működés során elsősorban a helyi termékek és termények kerülnek felhasználásra.

A gulyamajori patak mentén kialakult tavak szintén magántulajdonban vannak, e tavakat akár szálláslehetőséggel is igénybe vehető prémium horgásztóként és halnevelőként üzemelteti a tulajdonos.

4. ábra: Lak-pataki horgásztó

Községünk egy részén (pl. az Árpád utcáról a 61-es út felé leágazó utcák telkein) magas a talajvíz állása. Az első világháború utáni földreformkor és házhelyosztáskor a nagybirtok Előszállás eke úgy kívánta azonban, hogy a falunak ezen a részén mérjenek ki házhelyeket. *„A nagybirtok Előszállás eke súlyosabb volt, mint a nép egészsége”* - írja Gergelyi Béla, községünk egykori tanítója.

A nálunk előforduló összes növény- és állatfaj bemutatására rendkívüli változatosságuk, gazdagságuk miatt természetesen nem vállalkozhatunk. Az alábbiakban gyakrabban megfigyelhető ill. vidékünkön jellegzetes képviselőik kerülnek említésre.

2.2.3. Talajok

A Nagyközség Fejér megye délkeleti részén, a Mezőföldön fekszik, Budapesttől 96, Dunaföldvártól 8, Székesfehérvártól 60 km-re. Tolna megyével határos. A Mocsárpatak eróziós völgyének jobb partján települt, átlagosan 118m tengerszint feletti magasságban. Viszonylagos magassága a patak szintje felett 5-6m. A falu felszíne inkább alföld, legmagasabb pontja 173m. A község határa felszín alaktanilag változatos közettani felépítésű és morfológiai arculatú terület, sűrű és mély völgyhálózat, keskeny völgyközi hátak, éles gerincek, eróziós, deráziós tanúhegyek, buckákkal behintett futóhomokfelszínek és meredek pusztuló lejtők jellemzik. Központi

belterületéhez több külterületi lakott hely tartozik. A község és környéke a Mezőföld meleg, mérsékelten száraz, mérsékelten forró nyarú területei közé tartozik. A felszíni vízfolyásokban szegény terület vízfolyásai a Mocsár-patak kivételével időszakosak. A talajvíz elérhető mélységben és számottevő mennyiségben csak a völgyekben van. A löszös területen jó termékenységgű mezősegi talajok – mészlepedékes csernozjom, réti csernozjom – képződtek, a futóhomokfelszínek tápanyagban, vízben szegények.

2.2.4. Növényzet

Vízínövények

Előszállás és környéke természetes növénytakarójának fontos tagja a nád. Mivel a falu és környéke gazdag mocsaras és vizes területekben, sokféle megtaláljuk. Régen tetőfedésre, majd padlóképzésre használták, ma főként iparilag szennyezett vizek tisztítására. A nád állandó szomszédja a buzogány alakú virággal bíró káka, melyet a háziiparban és szigetelőszerként is hasznosítanak. A tavak kevésbé mély, partközeli részein él a sás. Virágzó szomszédai a fehér tölcséres virágú, mindenre felfutó (folyondár) szulák, a kék virágú ebszőlő, az élénk rózsaszínű fűzike (deréce) és a sárga virágú mocsári liliom (mocsári nőszirm).

A vízben főként a hajszálvékony, sűrű békanyállal (fonalas zöldalgák), hínárfélékkel (pl. a szúrós átokhínár), vízilencsével (vagy békalencsével) és a víz zöldes színét adó, szabad szemmel alig látható apró zöld növényképek tömegével, a planktonnal találkozunk.

Vízpartok gyakori növénye a kecskefűz, melyről tavasszal barkát szedhetünk. Terebélyes, közepesen magas, puha fájú fűzfák is sorakoznak itt. A fűzfák társaságában magasra nőtt nyárfák is állhatnak, a Kerekesben és a Fürdős egy részében igazán idős példányokkal is találkozhatunk, előbbiben fehér, utóbbiban fekete nyárral. A vízpartok sárga vagy vöröses kérgű fűzfabokrai – nemes fűz – a fenti növényektől eltérően nem őslakosok, hanem telepítettek; a kosáráru alapanyagát adták.

Réti növények

A nedves, savanyú rétek jellegzetes, kora tavaszi virága a mocsári gólyahír. Itt található a régen, a föld melegebb időszakában hatalmas fákká növő, ma azonban már csenevész zsurló vagy békarokka is. Vízínövények is felbukkannak itt, de e növényzet legnagyobb része fűféle: taréjos búzafű, réti csenkesz, perje, ebírfajták, herefélék, útifűfélék.

A szárazabb, de üde talajú, értékes réteken terem a legjobb állati takarmány, a legértékesebb széna. A fenti fűfélékhez társul itt a vadbükköny, a nyúkszapuka (réti nyúlhere), a nyúlárnyék (vadspárga), a rezgőfű, az árvalányhaj, néhány kórófajta, a kígyószisz, a vadszegfű, a sóska (lórom, lósóska). A tövises iglic, népies nevén gilicetüske őshonos ezeken a réteken, a

szerbtövis azonban a 19. század elején került ide a Balkánról, azokkal a sertésekkel, amelyeket Szerbiából a nyugati országokba hajtottak eladás végett. E réteken számos gyógynövény is előfordul: a pemetefű, a kakukkfű, a fekete mályva (erdei mályva), a székfűvirág, a beléndek.

Domboldali, rézsús területeket borító rétjeinken a tarack köti meg hatalmas gyökérzetével a talajt, mely a másik két fenti rétfajtán is gyakori. Ökörfarkkóró, aszat, törpe írisz, ibolya e területek legjellemzőbb növényei. Itt fafajták, cserjefélék is gyakoribbak. Ősi fa itt a szilfa, az aprólevelű hárs, a vadalma, a vadszeder, a vadkörte, és az országunkba a 18. század elején betelepített akácfa is sűrűn előfordul.

Az elhanyagolt területeket gyorsan birtokba veszik a cserjefélék: a fekete bodza, a galagonya, a som, a kökény, a veresgyűrű, a varjútövis, a vadrózsa, a hangabarak (vagy törpemandula), a papsapka (vagy kecskerágó). A gyengébb talajokon gyakori az indás mezei szeder is.

A falunkat övező szántóföldek szélein gyakran találkozunk a területét visszahódítani akaró pipacssal, búzavirággal, aszattal, konkollyal. Mezőgazdasági növényeink - a mohar kivételével - mind idetelepítettek, éppúgy, mint a falu belterületén előforduló növények többsége is. Díszfaként gyakori a faluban a platán, a vadgesztenye, a nagylevelű hárs, az ostorfa, a fenyőfélék, a japán akác. Díszcserjeként főként kerti rózsák sokasága, orgona, labdarózsa, babarózsa (szilvarózsa), tamariska, maclura (narancseper), gyöngyvessző, tuja- és ciprusfélékfélék, buxusok (puszpángok) fordulnak elő. Leggyakoribb haszonfáink és haszoncserjéink: almafa, körtefa, cseresznyefa, meggyfa, szilvafa, sárga- és őszibarackfa, birsfa, diófa, mogyoró, szőlő, ribiszke, egres, málna.

Bár nem növények, érdemes a gombákat is megemlítenünk, hiszen nagy számban képviseltetik magukat környékünkön, köztük jó néhány ízletes fajjal.

2.2.5. Állatvilág

Rovarok

A községünk területén és határában előforduló sekély vagy mély állóvizek, mocsarak, kutak, víztárolók kedveznek itt élő szúnyogfajtánk, a dalos szúnyog kifejlődésének, szaporodásának. Ellenségeik a szintén vízparton előforduló szitakötők. A tavak vizében úszkál egy 4-5 cm hossz, 3-4 cm széles, sötét olajzöld színű bogár, a csíbor. Nála valamivel kisebb a sárgásfehér, szárnyai szélén csíkos sárgaszegélyű csíkbogár. Mindketten veszélyes ivadékhaltusztítók.

Vízpartok és kertek (nem szívesen látott) lakója az ujjnyi hosszú és vastagságú, világosbarna lótetű (lótücsök). Nagyon szapora, és tetemes kárt okoz kertjeinkben, főleg főlíasátrainkban. Hasznót hajt viszont levél- és pajzstetűpusztításával a katicabogár vagy „Isten tehénkéje”, melyből már nemcsak a nálunk őshonos hétpettyes, hanem a Kelet-Ázsiából származó ún. harlekinketica is gyakran előfordul nálunk. (Utóbbi sajnos egyre inkább kiszorítja a hétpettyest.) A levéltetvek, pajzstetvek rontják fáinkat, virágainkat. Gondozóik, terjesztőik a hangyák, melyeknek számos fajtájuk él helyben.

Réteink, szántóföldjeink „utcaseprője” egy kb. 2,5 cm-es, félbevágott golyó alakú, sötétbarna bogár, amely általában valamilyen trágyacsomó körül tevékenykedik; ez a galacsinhajtó vagy ganajtúró bogár. Éji bogárnak is nevezik, estéként zúgva repül. Vele azonos élettérben fordul elő a hozzá hasonló alakú és színű orrszarvúbogár, mely nevét a fején viselt, 1 cm hosszú, hátrahajló szarváról kapta. Számptalan poloskaféle is él felénk.

Dűlőutakon, gyalogutakon gyakran látható az acélkék színű, szárnyatlan, lassan haladó nünűke. A természet egészségőrei az állati tetemeiket szorgalmasan eltakarító temetőbogarak. Májusban majd' kiverik a szemünket a sűrűn repdeső májusi cserebogarak. Majdnem futóhomokos területeinken (pl. a Virághegyen, Aligváriban, Bánomban) él rokonuk, a sötétzöld alapon fehér pettyes kallócserebogár. A cserebogarak pajorjai, a 4 évig a földben fejlődő „krunklikukacok” megrágják természetett növényeink gyökereit.

A cserebogár-invázió elmúltával kezdenek rajzani a „szőrös bogarak”, melyek fekete, cserebogár alakú kártevők: levélbogár-félék. Az alma- és körtefákra jelentenek leginkább veszélyt, mert ezek kifeslő virágjából kirágják a bibét és a porzókat. A zöld színű, fémfényű rózsabogarak a rózsakedvelőknek okoznak sok bosszúságot.

A búzavetést rongáló „drótféreg” a vetési vagy gabonafutrinka hernyója. Ez a kb. 1,5 cm hosszú fekete, élénk mozgású bogár a gabonatermő területek állandó lakója.

Virágos növényeink látogatói a méhek és a lepkefélék. A házi méh és a poszméh tesz a legtöbbet kerti és mezei virágaink, haszonnövényeink beporzásáért. Rokonaik, a sokkal kevésbé hasznos német darázs, lódarázs és francia darázs hívatlan vendégek otthonainkban.

A lepkék hernyókorukban veszélyesek növényeinkre, kifejlett korukban már csak a virágok nektárjával táplálkoznak. Gyakoribb lepkeféléink, a téglavörös alapon fekete foltos rókalepke, a világossárga citromlepke, a fehér vagy világosbarna alapon fekete pöttyös gyöngyházpille, a fekete alapon narancs- és fehér foltos atalantalepke, a színpompás nappali pávaszem, a fehér galagonyalepke, a fehér, szárnyvégein fekete csíkos káposztalepke, a sárga alapon fekete csíkos, szárnyvégen hosszú nyúlványú kardos pille, és a hozzá hasonló, de kékben is pompázó fecskefarkú pille mind nappali lepkék. Alkonyatkor indul élelemkereső útjára a kacsafarkú szender, az esti pávaszem (boszorkánypille), a kutyatej-, fagyal- és az oleander-szender, a nagy halálfejszender, a bagolypillék. Utóbbiak közül nagyon káros a vetési bagolylepke, a szőlőilonca és a ruhamoly.

Mákvetéseinket a vörös alapon fekete rajzos mákcincér férgesítheti el. Az ormányosok egyike-másika is igen káros, pl. a rébabarkó, a levélsodró, a hajtásfűró.

Szinte kivétel nélkül hasznos pókjaink közül legnagyobb a koronás keresztespók.

Fent említett rovaraink közt igen magas a védett ill. a ritkaságzámba menő fajok aránya!

Növényeink súlyos károsítója az amerikai szőlőkkel az országba került filoxéra gyökértetű, és a szintén amerikai eredetű kolorádóbogár (vagy krumplibogár). Előbbi a 19. század végén, utóbbi 1944-ben érkezett Előszállásra.

Gyűrűsférgesek, csúszómászók, kétéltűek, hüllők

Folyó és állóvizeink gyakori lakója egy gyűrűsféreg-fajta, mely vérrel él: a lópióca. Teste két végén lévő tapadókorongjával tapad emberi vagy állati áldozata testére, és igyekszik abból vért szívni. Rokona, a barnáspiros vagy rózsaszín földigiliszta ezzel szemben szíven látott vendég kertjeink talajában, mert azzal, hogy elhalt növényi anyagokat dolgoz fel táplálkozása során, lazítja, javítja azt.

Vizeink mellett, de a határban is nagyobb számban előfordul egy 70-80 cm hosszú csúszómászó, a vízisikló. Színe világos vagy sötétebb kékesszürke, a fej két oldalán félhold alakú sárga díszítéssel. Miután nincs méregfoga, veszélytelen kígyófajta; mezei egér, vízicickány, kis halak, békák alkotják fő táplálékát, melyeket egészben nyel le.

Fás, bokros domboldalak, napsütötte, homokos vagy köves területek lakója a zöld gyík.

Tóparton üldögélve a katonabékák (kecskebékák) hangos koncertjében lehet részünk. Velük osztoznak lakóhelyükön és élelmükben a náluk sokkal kisebb, földszínű, de vörös hasú unkák. Szárazföldjeink üregeinek lakója a varangyos béka (barna varangy) és a leveli- vagy zöld béka, mely fák és cserjék lombjai közt fordul elő, és színe hasonulni tud környezetéhez. Táplálékukat bogarak és férgek szolgáltatják, így a békák igen hasznos jószágok.

Ősrégi élőlények kései utóda a tavainkban élő, barna-gyöngyházszínű burokban lakó mocsári kagyló (békateknő, tavi kagyló). A mocsári teknősbéka hasonló, barnás-zöldes védőburkot - páncélt – visel; nagyon lassan fejlődik, de hosszú életű. 40-50 cm-re is megnőhet. Nagy veszélyt jelentenek azonban ránézve azok a megunt-megnőtt, kereskedelembe kapható házi kedvenc teknősök (pl. ékszerteknős), melyeket gazdájuk természetes vizeink valamelyikébe enged. E teknősfajoknak nincs helye hazai vizeinkben, mert kiválóan alkalmazkodnak, szaporodnak, agresszív terjeszkedésükkel a mocsári teknős konkurenséivé válnak, és kiszorítják őt természetes élőhelyéről. A horgászoknak is ezek az idegen fajok okozzák a legtöbb bosszúságot.

Magyarországon az összes, nálunk honos hüllő- és kétéltűfaj védett!

Csigafajtáink közül helyben a ciszterek által Franciaországból még a 19. század második felében betelepített, s azóta elszaporodott éti csiga a leggyakoribb. Rokona, a házatlan meztelen csiga a pincéink, nedves, dohos épületeink, helyeink nem szívesen látott lakója, mert károsítja betakarított termésünket. Vizeinkben is általánosan elterjedt a csigafélék több faja.

Halaink

Halállomány tekintetében telepített és őshonos fajokról beszélhetünk Előszálláson. Falunk a régmúltban vizekben sokkal gazdagabb volt; bizonyíték erre, hogy a Lak-patak az 1800-as években még malmot hajtott.

A kövi csík és a lápi csík régen gyakoribb volt: utóbbiból 40-50 cm-es példányok is lapultak patakjaink iszapjában. 1952-ben, egy vízi építkezés alkalmával több mint 50 kg lápi csík került elő egy alig 100 négyzetméteres mederfenékről. Szintén nagyon régi lakói vizeinknek a 12-14 cm hosszú, márnára hasonlító, apró fenékjáróküllő, a compó, a kárász, a csapósünger vagy durbincs, a paptetű, a pirosszemű kele és a csuka.

A ponty is őslakos lehetett vizeinkben, mert ma is igen könnyen szaporodik itt, de a mai pontyállomány már nem azonos az őspontyokéval, ez már telepített. Mint ahogy a süllők, harcsák, valamint a velük akaratlanul behozott cifrakárász vagy naphal és a törpeharcsa is.

Madaraink

Előszállás madárvilága a felszín és a növénytakaró változatosságából adódóan igen változatos – volt. Több madárfajtája kipusztult azonban az idők során; némelyikük emlékét a település egyes részeinek neve őrzi, pl. Daruhegy, Bíbichegy, Tűzok.

A daru a 18. század utolsó harmadáig volt vidékünkön költőmadár, jó áron eladható tolla miatt azonban kiirtották. Azóta nem telepedett meg nálunk újra, csak átvonuláskor láthatjuk.

Ugyancsak kipusztult innen a magyar madárvilág óriása, a tűzok. A 18. század végén még csapatostól hajtották őket a cselédek az uradalom központjába levágni. A második világháború utánra már csak két pár maradt belőlük határunkban, melyek 1962 és '64 között az előszállási 4. sz. tónál fészkeltek. 1964-ben aztán átköltöztek Nagykárocsyba – vesztükre. Bár ekkor már védettek voltak, vacsoraként végezték. Napjainkban olykor feltűnik Előszállás-Nagykárocsy határában két példány – valószínűleg párról van szó.

Néhány évtizede még láthattunk errefelé parlagi sast is, hatalmas fészke magas fákon volt megfigyelhető. Ma már nem találkozunk vele, viszont az elmúlt évek telein egy-két réti sas rendszeres vendégünk volt.

A vidékünkön előforduló madarak túlnyomó többsége védett. A nálunk megfigyelhető madárfajok előfordulása az én különböző szakaszaiban változik. Bizonyos fajok a vonulási időszakokban sokkal nagyobb számban képviseltetik magukat. A jelenleg rendelkezésükre álló élőhely nagy részüknek fészkelésre is alkalmasnak mondható, de egyre több a táplálékszerzést, fészkelést zavaró tényező.

Nádasainkban költő madaraink a szürke ill. vörös gémek, a bölömbika és a törpegém. A nyári ludak számára is megfelelő költő- ill. éjszakázó hely tavaink, patakjaink vidéke. Ugyanitt tőkés récével, kanalas gémmel, cigányrécével, csörgőrécével, böjti récével, szárcsával, búbos, vörös- és feketenyakú ill. törpe vöcsökkel is találkozunk. A letöredezett, levágott és néha vastag rétegben a vízben úszó „döglött” nádon dankasirályok, szerkők, küszvágó csérek fészkelnek. A parti fővenyen partfutók és sárszalonkák futkosnak. A nádasokban fészkel a nádirigó, a fülemülesítke, a füzike, a part széléhez közelebbi nádban pedig a vízicsibe és a vízityúk. A vízparti fűzek és nyárfák koronái adnak otthont a függőcinegének, melynek kaka és nyárfavirág finom bolyhából készül a fészke. Zárt, hosszúkás építmény ez, csak egy lefelé irányuló, csőszerű bejárat van rajta. A nyárfák oldalán 5-6 cm átmérőjű bejáratokkal rendelkező odvakat figyelhetünk meg; ezekben a zöldharkály (zöld küllő) vagy a tarka fakopáncs fészkel. Előfordul, hogy szalakóta (vasvarjú – igen ritka, eszmei értéke 500 000 Ft!), búbosbanka, seregély vagy nyaktekercs költözik e nyílásokba. A vízpart szakadásos oldalában található kerek lyukak lakói a színpompás jégmadarak. A löszfalakban pedig a repülő rovarok halálos ellenségei, az idei „Év madará”-nak megválasztott gyurgyalagok tanyáznak.

Vizes réteinken futkosva keresi élelmét a fekete-fehér búbos, névadó hangját, a „bibic-bibic”-et kiabálva. Ott is fészkel, zsombékokra rakott fészkekben. Ugyancsak itt szeret táplálék után járni fekete-fehér tollú, állandó nyári vendégünk, a fehér gólya, amely nemcsak békát, de madárfiókát és rovarokat is szívesen fogyaszt. A közelmúltban néhány fekete gólya is rendszeresen megfigyelhető volt egyes vizeinknél.

A szárazabb rétek lakója a ürge ürjecske, a fácán és néha a fogoly is. A magasabb kőrőkon üldögélve a csaláncsúcs szemlélődik. Magaslatti helyekről fürkészi a tájat a vörös gébics és a kis örgébics.

A szántóföldek magasabb hantjain a hantmadár tűnik fel gyakran, a levegőben a dalos pacsirta zengi énekét. Az érfélben lévő gabonát mezei verebek lepik. A szőlők, gyümölcsösök termését a seregélyek tizedelik.

A cserjés, fás területeken fészkel az örvös galamb, a gerle, a balkáni gerle. A fákon a szarka, csóka, vetési varjú, fekete varjú, dolmányos varjú üldögél gyakran. Egyes dalosmadarak, sárgarigó, ökörszem, széncinege, kék cinege, zöldike, pintyfélék, stiglicék, csicsörkék és a töviszúró gébics is itt fészkel. A magasabb fákon vércsék, ölyvek, karvalyak, héják, sólymok fordulnak elő.

Házainkban és a melléképületekben még ma is találkozhatunk füstifecskékkel, molnárfecskékkel, bár számuk – az állattartás csökkenésével - egyre kevesebb. Rokonuk, a partifecske már nem szereti annyira az ember közelségét, így inkább löszfalakba vájja fészket.

Éjszaka aktív madarunk a bagoly. Nálunk élő fajtái a kis kuvik vagy halálmadár, a macskabagoly, a gyöngybagoly, a kis fülesbagoly. Hasznos munkát végeznek a rágcsálók pusztításával.

Emlőseink

A jégkorszak idején még mamut legelészett Előszállás határában. Erre utal legalábbis az a három mamutcsontváz, amelyek településünkől nem messze kerültek elő. 1926-ban Dunaföldváron, a Bölskei út mellett került elő egy, még nem teljesen kifejlett példány csontváza, mely ma a szekszárdi múzeumban van. 1952-ben Alap területén akadtak mamutcsontváza a vasútépítők, ennek két lábszárcsontja került végül a székesfehérvári múzeumba. 1966-ban ismét Dunaföldvár területén került elő egy mamutcsontváz, ezúttal egy teljesen fejlett egyedé. Ez is múzeumba került.

Néhány évszázaddal ezelőttig előfordult nálunk az európai bölény is, erre egy 8. századból származó, ember által készített szemetesvödörben talált csontmaradványok, valamint egy-egy avar sírba „másvilági útravalónak” odakészített bölényhús csontmaradványai utalnak. Mátyás korában még vadászták, az utolsó példányt 1762-ben ejtették el Erdélyben. Ma, visszatelepítése után az európai bölény már csak Európa egyes területein fordul elő.

Két másik állatfajt tudatosan pusztított ki az ember területünkről, ezek a szürke színű ordas és a vörös színű nádi farkas vagy aranyfark. Előbbiből 1926-ban lőtte le vidékünkön az utolsót egy uradalmi segédtsírt, az egész országból eltűnt, ma már csak néha téved át Magyarországra északi-északnyugati szomszéd országainkból egy-egy példány. Utóbbi azonban újabban ismét előfordul vidékünkön.

Vaddisznókból is bőven van falunk határában, főként a kukoricával bevetett területeken garázdálkodnak. Vadászható, évente átlagosan 30 db-ot ejtenek el.

Napjainkra – a megváltozott élőhelyek miatt – a gímszarvas előfordulása is rendszeressé vált környezetünkön. Mellette legnagyobb állandó emlősünk az őz, mely a vaddisznóhoz hasonlóan a termést sem kíméli, ugyanakkor cserjésekben, réteken is látható. Lakótársaik a mezei nyulak, és a partos, szakadékos helyeken főleg éjszaka előforduló borzok. Velük egyforma lakóhelyet épít határunkban a vörös róka, mely az ürgét, hörcsögöt, mezei egeret irtja legfőképpen, de a baromfiból is csen néha. Csakúgy, mint a görény vagy a nyest. Rokonukat, a fehér színű, fekete farokvégű hermelint (hölgyeménycsót) ma már nem látni nálunk. Vízi rokonuk, a fokozottan védett vidra (250 000 Ft) minden vízben vagy vízparton élő kisebb állatra veszélyes,

különösen halpusztítása okoz károkat. Az utóbbi időben nyomaira bukkantak néhány környékbeli vizünkben.

Hasznos éjszakai repülő ragadozónk a denevér vagy bőregér is. Magasabb épületeken telepszik meg, kizárólag rovarokat zsákmányol.

Rágcsálókban ma sincs hiány településünkön. Bár az ürge és a hörcsög ma már ritka, a házi patkány és a vándorpatkány, a házi és a mezei egér gyakori vendégünk. Az egérnél kisebb, hegyesebb orrú mezei cickány is sokszor megfigyelhető nálunk, rokona, a fekete törpe vízicickány már szinte teljesen eltűnt. Egy rendkívül ritka, fokozottan védett faj, a csíkos szöcskeegér is jelen van vidékünkön, nagy valószínűséggel ez a legnyugatibb előfordulási területe. A vakond gyakran okoz kárt kertjeinkben, de ne bántsuk; ő is védett. Előfordul vizeinkben a vízipatkány (pézsmapocok) is, melyet a 20. század elején egy cseh grófnő telepített be Csehországba, bundatermelés céljából, szökött példányai pedig elterjedtek, egész hazánkban. Magas, csonthéjast termő fáink kedves lakója a mókus.

2.3. Előszállás fejlődéstörténete

2.3.1. A korai idők

Előszállás és környéke már a rómaiak előtt lakott hely volt. Határában kelta, avar és római korból származó leletek kerültek napvilágra. Nevét 1537-ben a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött Illésházy-oklevelek egyikén találjuk meg, „Elevzallas” formában. A fellelhető adatok alapján valószínű, hogy az 1300-as években az Alföldre letelepedett kunok által alapított, nyugatabbra tolt település („előretolt telep, szállás”) volt. Mivel a kun települések nem a megyeservezetbe tartoztak, hanem külön kapitányság fogta össze őket, ezért ebből az időszakból kevés adat maradt fenn.

Az 1526-os törökdúlást követően a kunkapitányságot feloszlatták, és Előszállást Karácsonyszállással együtt Tolna megyéhez csatolták. Az 1530-as években a település a fehérvári prépost tulajdonába került, majd Szapolyai János 1537-ben a Sulyok családnak adományozta. Habsburg Ferdinánd azonban fegyverrel foglalta vissza a Fejér vármegyei kun szállásokat, és 1541-ben Szarvaskő urának, Horváth Ferencnek adományozta őket.

1543-tól magyar részről Várpalota, török részről a budai beglerbég, Rüsztém pasa uralma alá került Előszállás és környéke. A kettős adózás elől a lakosság egy része elköltözött. Az 1559-es török adóösszeírás szerint Előszállás területén mintegy 50 házban, Karácsonyszálláson 44 házban éltek; kilenc gazda foglalkozott juhtartással. A falu népesebb családjai közé tartozott ekkor (több

adózó gazdával) az Onta, a Csóra, a Telek, a Sajka, az Orbán és a Páljai család. 1575-ben nyolcezer magyar forintért Thury Farkas, valamint Thury Benedek és Ostfy Orsolya vásárolták meg Előszállás, Sóly, Olaszfalu, Tevel, Kovácsberend, Polány, Venyim és Karácsonyszállás falvakat. A törökellenes hadjáratok költségei miatt a Thuryak előbb duplájára, majd ötszörösére emelték az adót. Ez 1594-ben Előszállás teljes elnéptelenedéséhez vezetett.

A 17. század elején rácok népesítették be az elhagyott települést. Lelki gondozásukat a földvári Szent Ilona apátság ferences szerzetesei látták el, akik 1630 novemberében saját birtokukká nyilvánították a települést.

2.3.2. Előszállás a ciszterci birtokában

A hatvan házból álló rác település 1659-ben került a zirci ciszterci apátság birtokába, amely nyolcezer forintot fizetett ki a Thury-örökösöknek. A dunaföldvári szerzetesekkel még évtizedekig elhúzódott a birtokviszály, de végül Zirc javára dőlt el. A törökellenes felszabadító harcok idején Előszállás ismét elnéptelenedett. 1700-ban a települést a zirci apátság 31 ezer forintért eladja a sziléziai Heinrichau (ma Henryków, Lengyelország) ciszterci apátságának, amely 1715-ből magyar bérlőknek adja ki az itteni pusztákat. Ezzel párhuzamosan megkezdődik a rendi gazdálkodás is: a környező pusztákon előszállási központtal majorságot alakítanak ki. 1723-ban a rendi birtokon 150 szarvasmarha és 59 ló található. 1728-ban szekszárdi tőkékkel újratelepítik a majorság közelében fekvő szőlőskerteket.

Az első rendi épület Niklas Antal heinrichai apát 1723-as látogatása után épül fel, a majorság gazdasági épületeivel együtt. 1765-ben emelik a ma is látható rendházépületet. 1751-ben Szent Anna tiszteletére kápolnát, 1778-79-ben Kisboldogasszony-templomot építenek. A plébánia 1766-tól működik. Az elemi népiskolát 1783-ban említik először: a két tanítónak háromszobás ház állt rendelkezésére, ebből az egyiket használták az oktatás céljaira.

Egy 18. század végi leírás így jellemzi a települést: „*Népes szabad pusztá Tolna Vármegyében, földes Urai a' Csiszczerzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Földvárhoz nem messze; többnyire földben készített házakban laknak a lakosok, 's az Uraságnak nevezetes majorsága és gabon tárja vagyon itten, határja jól termő, vagyonyjai jelesek, és kölömbfélék, kereskedések alkalmasok, mint marhákkal, mind pedig kölömbféle termékekkel.*”

1805-től az uradalom gazdálkodását megreformálják: a bérleteket megszüntették, és a nagy kiterjedésű uradalmat önálló kerületekre osztották, élükön gazdatisztekkel. A munkát többször is megzavarják a cselédség kisebb-nagyobb zendülései, a legnagyobb 1807-ben, Sudár Simon és Molnár Ádám elbocsátott béreseinek vezetésével. 1809-ben a megszálló francia csapatok elől Előszállásra menekül a zirci apátság összes szerzetese, a kolostor legfőbb értékeivel és a rendi levéltárral együtt.

A munkaerőhiány enyhítésére 1811-ben létrehozzák az uradalom első telepeseit, Hercegfalva (ma Mezőfalva) néven. 1814-ben az előszállási uradalom újra a zirci apátság tulajdonába kerül. Villax Ferdinánd zirci apát tudatosan törekszik a legjobban jövedelmező apátsági birtok, az előszállási uradalom önállósítására. A juhászatba Szászországból hoztatnak tenyészállatokat. Az uradalmat 1829-1844 között vezető Keller Kelemen négy új major (Bernátkút, Kiskarácsony, Ménesmajor és Kelemenhalom) létrehozásával 14-re bővíti a kerületek számát.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején az uradalom területén nem történik említésre méltó esemény. Ezt követően azonban jó elhelyezkedésének köszönhetően a gazdaság gyors virágzásnak indul. A jelentős szárazföldi útvonalak mellett segítette a fejlődést a Duna közelsége, illetve a vasút 1883-es megjelenése (Sárbogárd és Sárospatak állomásain).

A 19. század végén az előszállási uradalom 31 262 kataszteri holdnyi földjét 803 cseléd műveli. Az uradalom határai a korabeli forrás szerint: „*éjszakról Perkáta község, keletről Rácz-Almás és Duna-Pentele községek, délről Duna-Földvár s a baracsi határok, nyugatról Alsó- és Felső-Szent-Iván, Alap, Mindszent, Sismánd és Kis-Hantos*”. Az uradalom vezetéséről ugyanitt azt olvashatjuk: „*Az apátság összes uradalmi élén a főkormányzó áll. Az előszállási uradalom közvetlen igazgatását az uradalmi kormányzó fogatosítja, rendelkezése alatt állnak a kerületei tisztek (kasznárok és ispánok), kiknek alárendeltjei az ellenőrök, irnokok és gyakornokok, mint segéd tisztek.*”

1896-ban elkészült a Pusztaszabolcs-Dunapentele-Paks vasútvonal, amely Előszállást is érinti. A II. osztályú típusterv alapján épített felvételi épület ma is áll.

1897. július elsején aratósztrájk tör ki, több mint ötszáz csatlakozó munkással. Az apátság nem tudja leverni a sztrájkot, a tüntetők elvonulnak. Ezt követően felemelik a hercegfalvai csendőrrészt létszámát, 1898-ban pedig az idősebb, kiszolgált cselédek körében jutalmazásokba kezdenek. Ezidőtájt indul meg a gazdaság újabb átszervezése; Előszálláson az állattenyésztés kerül előtérbe, de nagy lehetőségeket látnak a dohánytermesztésben és a szőlőben is. A 20. század első évtizedeiben Wéber Márton az előszállási jószágkormányzó. Az első világháború és az évtized szeszélyes időjárása azonban kevés lehetőséget ad a fejlődésre. A katonáskodó munkásokat 1916-tól hadifoglyokkal pótolták, akik közül néhány orosz katona végleg letelepedett a faluban. 1918-ban Stadler Mihály és Kovács János előszállás-szőlőhegyi lakosok vezetésével megalakul a Szociáldemokrata Párt helyi szervezete. A Tanácsköztársaság alatt a gazdaság termelőszövetkezetté alakult, az uradalomban keletkezett károkat a későbbi gazdasági jelentések 1,5 millió koronára becsülték. A helyzet stabilizálódása után, 1922-ben megkezdődik a földosztás: 614 házhelyet osztanak ki. 1922-től újraindítják a központi gépműhelyt, újabb cselédlakásokat építenek, valamint nyolc kerületben sertéshizlaldákat hoznak létre.

2.3.3. Előszállás a két világháború között

Az előszállási uradalom fénykora egyértelműen Hagyó-Kovács Gyula nevéhez köthető, aki 1917-től másodkormányzó, majd 1924-ben jószágkormányzó lesz. Nagy hangsúlyt fektet a lótenyésztés fejlesztésére; a vásárokon is díjazott előszállási ménes országos hírnévre tesz szert. 1923-ban az uradalomba látogat Horthy Miklós kormányzó, és három lovat választ magának a helyi ménesből. 1925-ben Hagyó-Kovács egy teljes fogatot küld XI. Piusz pápa részére, két fekete előszállási lóval és fekete hintóval. 1925-ben az uradalom szerződést köt az ercsi Patzenhofer-cukorgyárral; a következő években megsokszorozódik a cukorrépa termőterülete, és a szállítás megkönnyítése. Előszállás ekében 1934-ig 64,5 kilométernyi gazdasági kisvasút épül. (A mezőhegyesi mögött ez volt az ország második leghosszabb gazdasági vasútvonala; a II. világháború után számolták fel.)

A húszas-harmincas években az előszállási uradalom az ország egyik legjobban jövedelmező nagybirtokává válik. Az itt befolyó jövedelmek állják például a budai ciszterci Szent Imre-templom és gimnázium felépítését 1927-29 között. 1933-ban az uradalomba látogatott Kállay Miklós mezőgazdasági miniszter Koós Sándorral, a Magyar Mezőgazdasági Kamara igazgatójával. A miniszter a látottak hatására három hónapos tanulmányútra küldte Előszállásra a legnagyobb állami gazdaság, a mezőhegyesi egyik főintézőjét. 1933-ban Hagyó-Kovács indítványozására az uradalom megvásárolja a kétezer holdas simontornyai Wimpffen-féle grófi birtokot a középkori várral együtt 700 ezerpengőért; később az uradalom tulajdonába kerül a dunaföldvári kendergyár és a nagyvenyimi olajgyár is. A fejlődés annak dacára töretlen, hogy 1935-ben (a jószágkormányzó tiltakozása ellenére) a művelhető területek 20%-át földosztás céljára átveszi az állam. Hagyó-Kovács visszaemlékezése szerint a legjobban jövedelmező gazdasági évben, 1940-41-ben a tiszta bevétel 1 822 027 pengőre rúgott. 1940-ben Teleki Pál miniszterelnök agrárminiszteri posztot ajánl Hagyó-Kovácsnak, aki azonban, szerzetesi mivoltára hivatkozva, visszautasítja. *„Amikor Niklas Antal zirci apát 1723-ban meglátogatja az apátság éledezni kezdő előszállási birtokát, ott csak legelőt talál, ép házat egyet sem, maga is földbeásott putriban lakik, - ma pedig országos nevű gazdasági szakemberek, miniszterek, sőt minisztertanácsok állapítják meg, hogy a cisztercieknek ezen a birtokán folyik ma a legjobb gazdálkodás hazánkban”* – írja Kalász Elek 1943-ban.

1928-ban Előszállás önálló községgé válik. A ciszterci uradalom építteti fel a ma is használt községházát. Az első képviselő-testületi ülésen, 1928. április 28-án a község első díszpolgárának Werner Adolf zirci apátot választják meg. A közel négyezres új település vezetősége a kilencfős elöljáróságból (bíró, jegyző, törvénybíró, pénztáros, közgyám és tanácsbeli esküdtek), valamint 24, a lakosság által választott képviselőből állt. A villanyhálózat kiépítése 1931-ben indul. 1940-ben megalakul a helyi hegyközség, Hannig Sándor hegybíró és Jankovich Ignác hegyközségi elnök vezetésével. Ebben az időben a rendi elemi mellett két állami iskola működött a településen: az öreghegyi három, a daruhegyi kéttantermes volt. Az 1940-es években, részben az uradalom húszezer pengős adományából, ONCSA-házak épülnek a faluban.

1941-ben, amikor Magyarország belépett a második világháborúba, Előszállásról 190 cseléd és 180 aratómunkás vonult be. 1944 őszén megjelentek az első menekülő katonai alakulatok, majd

megpihent a községben a mezőhegyei állami gazdaság nyugat felé vonuló állománya, illetve a békéscsabai, a nagykőrösi, a szatmárnémeti és a székelyföldi méntelep is. A mezőhegyesi gazdaság 180 Nóniusz lovát az uradalomban helyezték el, és itt kapott szállást 550 békéscsabai levente is, akik a szovjetek decemberi megjelenéséig répaszedőként dolgoztak. A frontvonal 1944. december 3-án érte el a települést; a szovjetek még aznap éjjel beköltöztek a rendházba, a kormányzónak meghagyott három szobába szorítva a teljes személyzetet. 1945 februárjában egy hétre az egész épületet kiürítették; valószínűleg erre az időszakra a dunántúli szovjet seregek főparancsnoka, Tolbuhin marsall szállt meg az épületben. A továbbvonuló csapatok kifosztják a gazdaságot: Hagyó-Kovács feljegyzései szerint 622 lovat, 1000 ökröt, 1000 tarka tehenet, 350 „magyar gulyabeli” állatot, 1400 növendék marhát, 8000 sertést, 8200 birkát és 480 vagon különféle terményt rekviráltak. A harcok után Előszálláson húsz polgári áldozat és csaknem 200 elesett katona maradt.

2.3.4. A felszabadulás után

1945. április 18-án megalakul a Nemzeti Bizottság: a Kisgazdapártot Virág István, Gergelyi Béla, Debreceni Sixtus Imre és Szilágyi István, a kommunistákat Vass Antal, Horváth Júlia, Juhász Ferenc és Kincses Ferenc, a földmunkásokat Hermann András szakszervezeti küldöt képviseli. Szeptember harmadikán alakult újjá a községi képviselőtestület. 1945 tavaszán megindul a földosztás is: 888 igénylőnek összesen 12 712 kataszteri hold termőföldet osztanak ki. A rendházat a hozzá tartozó közvetlen területtel, valamint az uradalmi épületekkel együtt községi tulajdonnak nyilvánítják.

Az Előszálláson maradó egyházi személyeket számos atrocitás éri. 1945. októberében a Daruhegy-Szölőhegyen tartott Kalot-gyűlésre betörnek a helyi kommunisták és néhány parasztpárti, és hangosan szidalmazza a káplánt. Decemberben, egy, az éjféli misére tartó Kalot-legény keveredik konfliktusba két kommunista rendőrrel. 1946-ban helyi kommunista párttagok megverik Füz Balázs János segédlelkészt, aki épp a Katolikus Lánykör gyűlésére tart. Hagyó-Kovács Gyula már nem tér vissza Előszállásra; helyét a korábbi segédkormányzó, Dózsa Márton veszi át. 1949-ben ő köt megállapodást a Miasszonyunk Kalocsai Nővérek több tagjának előszállási letelepítéséről. Ez nem lesz hosszú életű; a rendtagok internálása 1950-ben megkezdődik, az előszállási rendházat 1952-53-ban sajátítják ki végleg. Hagyó-Kovács ekkor már börtönben ül: az 1951-es Grősz-perben „népellenes magatartás” miatt, elsősorban a kormányzóként elkövetett jogsértésekre hivatkozva 13 évnyi büntetésre ítélték.

Az 1945. novemberében tartott országgyűlési választásokon Előszálláson a Kisgazdapárt 56,89%-ot, a Nemzeti Parasztpárt 28,27%-ot kap (a kommunisták csupán 4,93%-ot kaptak). 1947-ben hasonló arányok mellett a kommunista párt harmadik lesz, 10,10%-kal.^[12] 1947-ben kiépül a kövezett út Előszállás és nyolc kilométerre fekvő Nagykarácsony között; ugyanebben az évben a képviselőtestület jóváhagyja a nagykarácsonyiak önállósulásra vonatkozó kérelmét, de a folyamat véglegesen csak 1952-ben zárul le.

1949-ben megalakul a Szabadság Tsz., majd 1959-ben újabb három termelőszövetkezet jön létre, ezáltal a település szinte teljes lakossága tag lesz. 1956-ra felépül az új általános iskola, majd nem sokkal később a művelődési otthon (ezzel párhuzamosan elbontják a nem messze tőle álló kálváriát). Az államosított rendházba nevelőotthon költözik. A falu életére nagy hatással lesz a közelben felépülő DunaújNagyközség, amelynek acélműve illetve más gyárai az előszállásiak számára

2.3.5. A közelmúlt és a jelen

Az 1990 őszen lezajlott első szabad helyhatósági választásokat Előszálláson a falut már három éve tanácselnökként irányító Váradi István nyerte meg. 1990-ben felavatták a második világháborús emlékművet a temetőben, és ebben az évben adták át a kibővített óvodaépületet. A kilencvenes években kiépült a kábeltelevíziós- és a telefonhálózat. Az egykori rendház visszakerült a ciszterciek tulajdonába, miután a nevelőotthon kiköltözött; jelenleg üres. A 2002-ig Előszállás részét képező Daruszentmiklós a 2002. évi önkormányzati választásokkal önálló településsé alakult. 2009-ben megszűnt a személyszállítás a vasútvonalon, 2010. márciusában azonban megnyílt a település határában vezető M6-os autópálya. Előszállás évek óta részt vesz a LEADER-programban is; ezt a falu határában kihelyezett táblák jelzik. A településen polgárőrség működik, és ezen kívül még 12 civil szervezet. 2014 nyarán kezdetét vette a község legnagyobb beruházása a szennyvíztelep és szennyvízhálózat megépítése. A beruházás minőségi javulást hozott az itt lakók életébe. Az önkormányzat két intézményt tart fenn, az óvodát és a polgármesteri hivatalt. A háziorvosi és fogorvosi ellátás, a művelődési ház és könyvtár, továbbá a családsegítő szolgálat közvetlen önkormányzati irányítás alatt áll. A 2026. őszen megnyíló mini bölcsőde tovább növeli a lakosság komfortérzetét. A településen továbbra is a mezőgazdasági vállalkozások a legnagyobb munkáltatók.

2.4. Előszállás Nagyközség szerkezete

A településszerkezetre egyaránt nyomja rá bélyegét a földrajzi helyzet, a terepadottság. A település mentén halad, majd kettészeli azt a 61.sz-ú Dunaföldvár – Dombóvár között, melyből kiágazik a Nagykarácsony felé vezető út. A településközpontokat az országos közút fűzi fel. A központból szétágazó utcahálózat a felszínt követve, hol völgyekben, hol gerinceken fut. A belterület másik rendező eleme a mélyfekvésű zöldterület. A morfológiát követő egykori halmazfaluból alakult ki a többutcás szalagtelkes település. Az épületállomány egyenetlen színvonalon alakult át a közelmúlt (50 év) hatására. Elvértve található jellegzetes paraszti lakóház típus, gyenge leromlott állapotban. Ezeknél nem tervez az önkormányzat szabályozott

beavatkozást. A Ciszterci Rend Zirci Apátságának tulajdonát képező birtok alközpontjaként működő Róbertvölgyi major megmaradt üresen álló épületinek helyi védelme, újrahasznosítása a cél akár turisztikai kiegészítő funkcióval. A település két műemléke: Római katolikus templom, volt cisztercita templom 1626, Fejér megye, Előszállás, Szöglet kert hrsz. 1479 és Cisztercita rendház 1627, Fejér megye, Előszállás, Szöglet kert 4 . hrsz. 1477. A rendház állaga rendkívül rossz, fejlesztésére csak idegen tőke bevonásával van lehetőség. Javasolt funkciók: kulturális idegenforgalmi központ, szálláshely. Településkép meghatározó elemei a közterületeket képező utcák, zöldterületek, parkok, terek. A közélet , társadalmi élet ezen terei jelenleg nem értéküknek megfelelően hasznosítottak, funkció nélküliek, zöldfelületük, berendezésük (utcabútorok, közvilágítás, feliratozás) minősége nem elfogadható.

A belterület alapvetően lakóterület, megfelel a falusias lakóterület követelményeinek. Az elmúlt öt évben öt új lakóépület épült, az utóbbi időben élénkülés tapasztalható. A jelentkező építési igények kielégítésére elsődlegesen a belterületi lehetőségeket kell kiaknázni (új utca nyitás, szabad területek beépítése).

Az életmód változásával, az iparban mezőgazdaságban történő kettős foglalkoztatottság már nem igényli a kialakult nagyterületű, mély telkeket. Ezek új utca nyitásával megoszthatóak, természetesen az elaprózódás szabályozott megakadályozásával. A népességprognózis alapján hosszútávon van alapja a kb. 200-300 lakótelek kijelölésének az Ady Endre utca térségében a hátsóterületek hasznosításával. A belterület egészét egységes lefedő falusias lakóterületen belül két központkezdemény fedezhető fel, az igazgatási-kereskedelmi, és a kulturális, rekreációs funkciók sűrűsödésénél.

2.5. Táji értékek

2.5.1. Természeti értékek

Kelet-Mezőföldi löszvölgyek - "Túzok" Természetvédelmi Terület: A Kelet Mezőföldi természetvédelmi terület természetes növényzete a térségre valamikor jellemző homoki-, és lösztölgyesekkel kevert sztyepprétek maradványait őrzik. Előszállás és Alsószentiván között, a Kelet Mezőföldi területen belül pedig Mezőfalva és Nagykarácsony egy része is beletartozik.

A település területének egy része – Előszállási-völgy – része a NATURA 2000 területeknek és nagy területe részét képezi a 2003. évi XXVI. tv. 3/1. melléklete által megállapított ökológiai hálózatnak is. Ezek a területek mind természet- mind tájvédelmi szempontból értékesek, beépítésük nem lehetséges, zavarásukat a határos területeken folyó tevékenységek korlátozásával meg kell akadályozni.

2.5.2. Védett épületek, építmények

Előszállás Nagyközség Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelete alapján az alábbi helyi védettségű épületek építmények találhatóak a településen:

1. Helyi egyedi védelem alatt álló épület, építmény

Jel	Megnevezés	Cím	Hrsz.
He-1	Gyógyszertár	Balatoni út 41.	1793
He-2	Parókia	Szöglet kert 3.	1474/1
He-3	Kúria	Szöglet kert 2.	1482
He-4	Teleház	Bem utca 2.	1433/4
He-5	Borház	Kastély út 1470/17. hrsz-ú út	1453/1
He-6	Magtár	Baross Gábor u. 31.	1470/2
He-7	Major	Baross Gábor u. 32.	1470/26
He-8	Vasútállomás	Balatoni út 1.	1196
He-9	lakóépület	Petőfi S. u. 52.	1306/1
He-10	lakóépület	Petőfi S. u. 56.	1307
He-11	major	Külsőmajor 1.	0212/14
He-12	Róbert völgyi magtár	Róbert völgy	0156/5

2. Védett műalkotások

Jel	megnevezés	cím	hrsz.
hm-1	feszület – egész alkotás	Szögletkert	hrsz. 1481

	és környezet		
hm-2	útmenti feszület – egész alkotás	Árpád út – Gyóni Géza u. sarok	hrsz. 1202-1204 sarok
hm-3	útmenti feszület – egész alkotás	Petőfi u. vége	hrsz. 1351
hm-4	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Hunyadi tér	hrsz. 1428/1
hm-5	temetői feszület - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-6	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Szent Robert park	hrsz. 0168
hm-7	útmenti feszület – egész alkotás	Bibic u. eleje	hrsz.
hm-8	1945-ös emlékmű - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hrsz. 1744
hm-9	régi síremlékek – egész alkotás		
hm-10	Trianoni emlékmű - egész alkotás és környezet	Móricz Zsigmond tér	hrsz. 1724/4
hm-11	I. vh. emléktábla – egész alkotás	Fő tér	hrsz. 1414/1
hm-12	Hagyó-Kovács Gyula szobor - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-13	Emlékmű - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hrsz. 1481
hm-14	Híd – egész alkotás	Cifrakert	hrsz. 1453/1

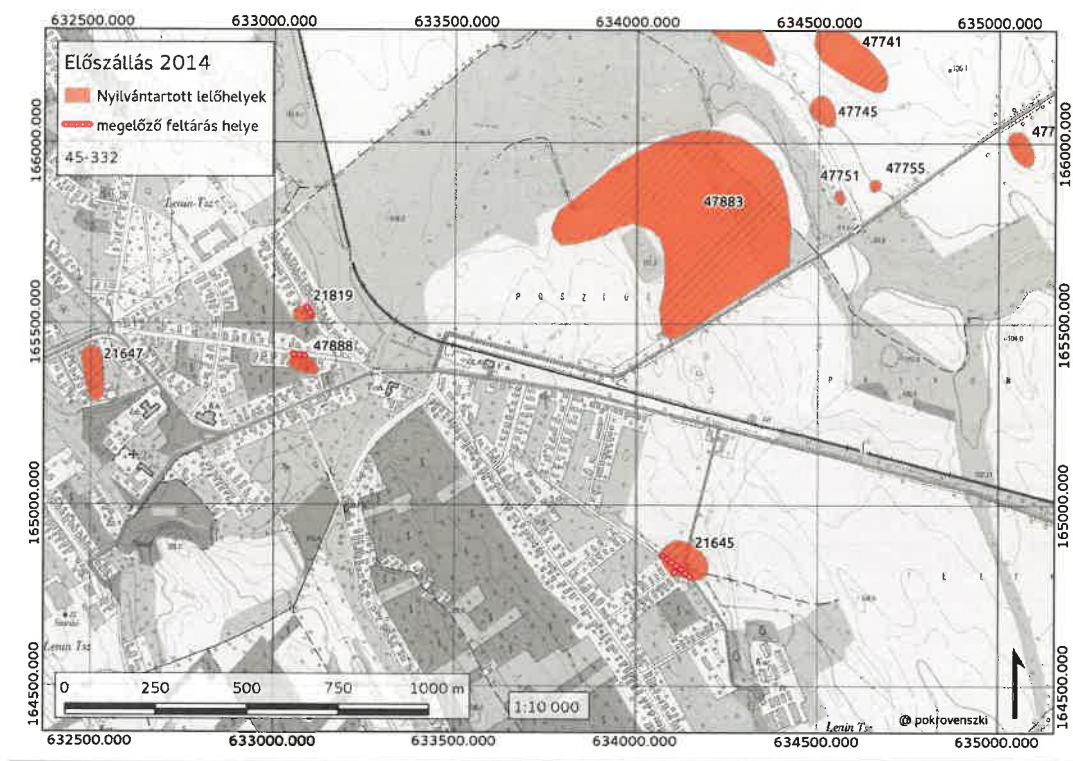
3. Védett természeti elemek

Jel	Megnevezés	Cím	Hrsz.
Ht-1	Szögletkert	Balatoni út	1481
Ht-2	Cifrakert	1680 hrsz-ú út	1449/1

2.5.3. Régészeti lelőhelyek

Előszállás területén nyilvántartott régészeti területek:

- Előszállás – Arany János u. 4.,
- Előszállás – Öreghegy,
- Előszállás – Kocsmaházi rész.
- Azonosított Régészeti régészeti nyilvántartott területek lelőhelyek
- (megjegyzés: a felsorolást a terven jelölt területekkel együtt kell értelmezni.
- R-1 A lelőhely északi fele Nagykarcsony határába esik. 0224/11-12.
- R-2 hrsz. 0224/9-1112.
- R-3 hrsz. 0232, 02340224/10.
- R-4 hrsz. 0224/16 terven jelölt része.
- R-5 hrsz. 0224/16 terven jelölt része.
- R-7 hrsz. 0236/4-50234/1-3.
- R-8 hrsz. 0210/6-70236/4-5.
- R-9 hrsz. 0240/20210/5-6.
- R-10 hrsz. 0240/2.0254/9-10, 0254/12-17, 0263/2-3
- R-11 0254/9-10, 12-17; 0255; 0263/1-3. 1494/1-2; 1495-1499; 1500/1.
- R-12 hrsz. 1777/1-2,; 1776, 1778/1; 1763.
- R-13 hrsz. 1760út terven jelölt része,; 1816, 1819, 1820-1821.
- R-14 hrsz. 0379/4, 0373/2; 0380; 0381/5; 1088;0389, 0391/1, 1102; 1124/21088,1089, 1101, 1102, 1124/2, 1881/10,
- R-15 hrsz. 0418/2-7.
- R-16 hrsz. 0369/3-6, 0371, 0372/6-31.
- R-17 hrsz. 0372/6-31
- R-18 hrsz. 0372/3-4
- R-18 hrsz. 0372/3

5. ábra: Előszállási régészeti lelőhelyek

2.5.4. Országos jelentőségű védelem alatt álló értékek

Kisboldogasszony római katolikus plébániatemplom

1778-79-ben épült, szabadon álló barokk épület. Órapárkányos, gúlasisakos középtornya a homlokzat elé lép, kétszakaszos hajójátcsahsüvegboltozat fedi, erőteljes kettős pilaszteres faltagolással, keskenyebb, egyszakaszos, félköríves záródású szentéllyel, amelyhez balfelől sekrestye csatlakozik. A bejárat fölött háromnyílású, kihasasodó orgonakarzat, mellvédjén kovácsoltvas korláttal. Az oszlopos, párkányzatos főoltár kőből épült, faburkolattal, kétfelől Zakariás és Erzsébet faszobraival, oromzatán angyalokkal kísért, sugár- és felhőkoszorúval övezett Mária-monogram. A koporsó alakú stipesen oszlopokon álló, félköríves kupolával fedett tabernákulum áll. Az ismeretlen festőtől származó főoltárkép Mária születését, az egykorú mellékoltárképek Szent Józsefet és Szent Bernátot ábrázolják. (A főoltárkép valószínűleg Tschöke Bernát, 1783-1793 között előszállási jószágkormányzó ajándéka, erre utal az alatta elhelyezett tábla felirata: „1788. A. R. P. B. T.”.) A bal oldali diadalívpilléren szószék, mellvédjén a Magvetőt ábrázoló domborművel. Szemben, a keresztelőkút felett a szószékhez hasonló részletképzésű, baldachinos szoborcsoport, Krisztus keresztelését ábrázoló jelenet, fehér és részben aranyozott, körülbelül fél életnagyságú alakokkal. A barokk padok és

sekrestyeberendezés mellett figyelemreméltóak a 19. század első feléből származó gyóntatószékek is.

6. ábra: Kisboldogasszony római katolikus plébániatemplom

A kronosztikont leszámítva a templombelső eredetileg fehérre volt meszelve. A ma látható neobarokk falképeket 1913-ban Kuczka Mihály székesfehérvári festő készítette. Az orgona a Rieger-gyárban készült 1911-ben, 1939-ben renoválták. A toronyban kétharang lakik, a régebbit 1766-ban Johann Brunner, az újabbat 1980-ban Gombos Lajos öntötte. Itt őriznek emellett egy 1932-ben a görögországi Láriszában öntött harangot is, amely a hagyomány szerint a dunaföldvári rév jelzőharangja volt. 1952-ben készült a ma is látható kapurács, és ugyanebben az évben helyezték el a templomban a Máriahegyi János készítette keresztúti képeket.

Aggházy Mária szerint a templom hullámszó, változatos téralakítása még a barokk hagyományait követi, bizonyos részletformák mint a kapu záró timpanonjának fogrovatai, vagy belül a gazdagon tagolt párkányok gerendavégződése már a klasszicizmust jelzik.

A templomot először 1839-ben tatározták, erre utal a főoltárkép alatt elhelyezett felirat. 1923-ban, Wéber Márton jószágkormányzósága alatt új tetőt kapott; valószínűleg ekkor cserélték a torony zsindelyes hagymakupoláját a jelenlegi gúlasisakra (a régiről egyetlen 1896-os fénykép árulkodik.) 1933-ban már Hagyó-Kovács Gyula idején külső tatározás zajlott. 1939-ben restaurálták az oltárképeket. A legutóbbi felújítás során, a kétezres években az épület új cserépfedést kapott, és kívül-belül megújult. 2002-2004 között a belső falképeket, valamint az oltárképeket is felújították.

Volt ciszterci rendház

1765-ben épült, szabadon álló, emeletes, alápincézett, L-alaprajzú barokk épület, sáttortetővel. Főhomlokzata 4+1+4 osztású, enyhe kiugrású középrizalittal, amelyen félköríves záródású, kőkeretes kapu nyílik. Az emeleti részt a kapu fölött kettős ablak díszíti, alatta egykor a rend címere volt látható. Az épület mögött földszintes gazdasági szárnyakkal bezárt udvar található, a szomszédos templommal pedig hullámos vonalú, falazott és vakolt kerítés köti össze. Kapualja boltozott, néhány helyiségben szerény stukkódíszítés látható. A lépcsőházban barokk vonalú fakorlát; az egykor itt levő barokk Diogenész-szobor ma a Magyar Nemzeti Galériában található.

7. ábra: Volt ciszterci rendház

Az Előszálláson „kastély” néven ismert emlegetett rendház az uradalom jószágkormányzójának székhelyeként, a gazdasági apparátus központjaként, illetve nyugalmazott rendtagok szállásaként is működött. Az 1930-as években felújították, valószínűleg ekkor készült a tető palafedése és a földszint sávozott vakolata, amely korábbi fényképeken nem látható. 1949-ben elvették a rendtől, 1950-től az 1990-es évek közepéig állami gondozott gyerekek nevelőotthonaként működött. Ezt követően visszakerült a rend tulajdonába, jelenleg üres. Az egykor hozzátartozó, gazdag növényzetű „Cifrakertet” jelenleg újra gondozza a faluközösség, egykori üvegháza azonban nyom nélkül elpusztult.

2.6. Társadalmi helyzet

2.6.1. Demográfiai viszonyok

A település lakónépessége az 1773 óta a mai napig rendelkezésre álló nyilvántartások alapján váltakozó tendenciával folyamatosan növekszik. A településen 1950-ban laktak a legtöbben, 5050 fő. Ez – a megyei és kistérségi statisztikai adatokkal ellentétben - a pozitív vándorlási különbözetnek, valamint a születések és halálozások azonos lélekszámának következménye. A bevándorlók főként Dunaújvárosból és Dunaföldváról érkeznek.

A népesség korösszetétele a 2022-es népszámlálás adatai szerint idősödő. A 65 év feletti aránya évek óta 20 % körüli értéket mutat, de 15 éven aluliaké a már csak 16.0%. Ha a fiatalok számát vetjük össze a teljes lakónépességgel, ez 63 %, ami a 15 éven aluliakéval együtt ugyan lassú, de csökkenést mutat. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a 2022-es népszámlálás óta a családtámogatási rendszernek köszönhetően jelentős számban költöztek a településre fiatal családok, az óvoda és az iskola létszáma az utóbbi 3 évben érzékelhetően megemelkedett. Az adatok alapján összességében a település jövője biztató, a települést nem veszélyezteti az elnéptelenedés.

A dolgozóképes korosztály a lakosság 60.8%-t teszi ki. Ebből a korábbi 139 fő helyett ma már csak 57 főnek nincs munkája. Az egész lakosságra vetített munkanélküli ráta nagyon alacsony, 2,5%.

A foglalkoztatottak száma 1045 fő, ebből helyben dolgozik 351 fő, 777 fő pedig más településre jár dolgozni. A többféle munkát végzők miatt a két adatban van átfedés. Az iparban dolgozók többnyire ingáznak a közeli Dunaújvárosba, de a Duna-ferr bezárása óta ez a szám és arány jelentősen megváltozott. Sokan voltak kénytelenek más szakmát tanulni, más területen elhelyezkedni. A 2022-es népszámlálás adataiban ez az érték még nem látható.

A lakosság 30,6 %-a katolikus vallású, a református lakosság is közel 4 %, jelentős a nem vallásos népesség, ami 28,2 %.

A Magyarországon jegyzett nemzetiségek közül a roma lakosság van jelen, lélekszámuk 2 %- a település lakosságának.

Népesség alakulása

- 1773: 366 fő
- 1783: 425 fő
- 1838: 845 fő
- 1870: 1456 fő
- 1880: 1749 fő
- 1900: 2911 fő
- 1930: 3680 fő
- 1941: 3880 fő
- 1944: 4156 fő
- 1945: 3876 fő
- 1949: 5024 fő
- 1960: 3752 fő (Nagykarácsony önállósodása miatt)
- 1970: 4346 fő (az előző évi területátcsatolások miatt)
- 1980: 3988 fő
- 1990: 3631 fő
- 2001: 3884 fő
- 2002: 3889 fő
- 2003: 2602 fő (Daruszentmiklós önállósodása miatt)
- 2010: 2218 fő
- 2014: 2393 fő
- 2023: 2355 fő
- 2024: 2344 fő
- 2025: 2330 fő
- 2026: 2331 fő

2.6.2. Oktatás, képzés

Előszálláson két oktatási intézmény működik: az Előszállási Patakparti Óvoda és az Előszállási Árpád Fejedelem Általános Iskola. Az Árpád Fejedelem Általános Iskola és Szakiskola 2007-ben ünnepelte fennállásának 50. jubileumát. Előszállás 12 tantermes tornateremmel felszerelt általános iskoláját 1956-ra építették fel. Az egykoron 600 diákkal is rendelkező általános iskola létszámában az 1994-es évtől nagy csökkenés figyelhető meg. Mára már az iskola tanulói létszáma körülbelül 200 főre apadt. Az iskola üzemeltetője és fenntartója 2013-tól a Dunaújvárosi Tankerület.

2.6.3. Művelődés, kultúra

A falu kulturális életét civil részről az 1991-ben létrehozott Előszállási Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány szervezi, az alapítvány 2025-26-ban alakult újra, új vezetőséggel. A községi könyvtár, 16 ezer kötetes, a Kossuth Lajos Művelődési Ház és közösségi színtér épületében működik. Az ezredforduló legnagyobb hatású helyi kezdeményezése a Mihályi Miklós plébános által koordinált „Világunk Templomai” kiállítás-sorozat volt: a plébánia önkéntesei több, mint 2000 templom képét gyűjtötték össze a világ minden tájáról, és állították ki tablókra több hazai városban. A 2000-es évek visszatérő programjai közül kiemelkedik a minden évben megrendezett, Előszállásról Nagykarácsonyba vezető „Mikulás-futás”, valamint a május utolsó hétvégéjén rendezett „Szállás-napok”. A kicsiket-nagyokat mozgósító népszerű közösségi, kulturális programmá vált különösen a fiatalok körében a környező településeken is működő néptánc oktatáson való részvétel és a néptánc egyesületi tagság. Iskolások és fiatal felnőttek szívesen tanulják a néptáncot, közösen járnak fellépni és őrzik a környék településeinek népi hagyományait. Évi rendszeres ünnepük a Néptáncgála, melyet szinte kivétel nélkül Előszálláson rendeznek meg. Az elmúlt években a modern tánc is része lett a falu életének az általános iskolában működő művészeti oktatás keretében, ahol szintén minden korosztálynak van lehetősége a tánc tanulására. A helyi fiatal korosztály is képviselteti magát a működő civil szervezetek sorában. Előszállási Ifjúsági Egyesület néven alapítottak egyesületet és kezdték meg tevékenységüket. Lassan hagyománnyá válik, hogy ők rendezik meg minden tavasszal a településen a Gyermeknapot, minden ünnepségen és civil megmozduláson résztvevőként képviseltetik magukat és többször lépnek elő szervezőként és segítőként is. Új generáció kezd felnőni általuk a régi lokálpatrióta közösségek között, mely egyre több fiatalra készíti, hogy részt vegyen a falu közösségi életében.

A településen működő civil egyesületek:

- Előszállási Sportegyesület
- Horgászegyesület Előszállás
- Előszállási Ifjúsági Egyesület
- Előszállási Polgárőrség
- Előszállási Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány

2.6.4. Sport, kikapcsolódás

Előszállás labdarúgócsapatát hivatalosan 1952-ben alapították, de 1947-től nem hivatalosan már összeállt egy csapat. Az Előszállás SE hosszú éveket a megyei másodosztályban töltött, de mivel a 2006/2007-es szezonban a 16 csapat közül a 15. lett, ezért kiesett a megyei harmadosztályba, s a 2007/2008-as szezontól napjainkig nem sikerült visszajutnia. 2013-tól az ifjúsági csapat létszáma

problémák miatt megszűnt. 2015-től egyesület átszerveződött és szinte minden korosztályban indít csapatot. 2023-tól női csapat is erősíti az egyesületet. 2018-tól folyamatosan újítják, bővítik a sporttelepet. Mára már egy műfüves pálya is működik a nagypálya mellett. Az egyesület igyekszik minden lehetőséget megragadni a fejlesztésre, a sportolási lehetőségek körülményeinek javítására. Az elmúlt években többek között a TAO programnak köszönhetően buszt vásároltak, és bővítették, illetve korszerűsítették az öltöző épületét is. Folyamatosan karbantartják az általuk használt épületeket, eszközöket annak érdekében, hogy minél többen sportolhassanak.

2.6.5. Egészségügy

A jelenlegi igényeknek megfelelnek, a népesség növekedésével bővíteni kell. A településen háziorvosi és fogorvosi ellátás, gyógyszerár van, védőnői szolgálat működik. Lehetőség van gyermekorvosi ellátás igénybevételére, valamint az ügyeleti betegellátás használatára hétfői és ünnepnapok alkalmával, mely ellátás fogászati területén is létezik. A háziorvosi rendelő és szolgálati lakás 2021-ben került felújításra. A fogorvosi ellátást a község vállalkozón keresztül biztosítja Előszállás-Nagykarácsony-Daruszentmiklós települések lakosainak. A védőnői szolgálat 2023. július 1-vel a Fejér Vármegyei Szent György kórházhoz került át feladatként. A háziorvosi ügyeletet 2024. február elsejétől központosítják és a település lakói a dunaújvárosi kórházba tudják ezt igénybe venni.

2.6.6. Szociális ellátás

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot az önkormányzat biztosítja, úgymint a házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést is. Két fő családgondozó és két fő házi segítségnyújtó végzi a feladatokat. A szociális étkezés az önkormányzat által működtetett óvoda konyháján valósul meg.

2022-től bevezetésre került a tanyagondnoki szolgálat, amelyet 1 fő tanyagondnokkal működtet az önkormányzat. A tanyagondnok egy pályázaton elnyert forrásból vásárolt új, 8 személyes busszal látja el feladatait.

2.6.7. Közbiztonság

Településünkön két körzeti megbízott teljesít szolgálatot a Mezőfalvi Rendőrőrs kötelékén belül. A munkájukról minden évben a képviselő-testület felé beszámolnak.

2.6.8. Közigazgatás

Bár régebb óta lakott hely, Előszállás önálló településként 1928-ban jött létre. Előszállás, Róbertvölgy, Nagykarácsonyszállás, Kiskarácsonyszállás és Ménesmajor puszták, valamint Daruhegy és Nagykarácsony szőlőhegyek leválásával Hercegfalva (ma Mezőfalva) településről. 1946-ban Nagykarácsonyszálláson külterületi jegyzőség kezdett működni, majd 1952-ben Előszállás területéből leválva Kiskarácsonyszállás, Nagykarácsonyszállás, Nagykarácsonyi szőlőhegy, Ménesmajor és Nagygyörgyszállás önálló községgé alakult, Nagykarácsony néven. 1954-ben Előszálláshoz csatolták Baracstól a Bánomtelep, Dánielpusztá és Virághegy nevű külterületeket, 1969-ben pedig Kisszentmiklóst és Piripócstelepet is. 2002-ben ezek, valamint Daruhegy önálló településsé alakultak Daruszentmiklós néven.

Előszállás önálló polgármesteri hivatalt működtet.

2.7. Gazdasági helyzet

2.7.1. Mezőgazdaság

A mezőgazdasági termelés – alacsony jövedelemtermelő képessége, és a tőkehiány miatt – egyre kevésbé jellemző, nagyüzemi termelés nem található. A rendszerváltozást megelőzően a termőföldek nagyrészt kollektív tulajdonban (termelőszövetkezet) álltak. Itt is megtörtént a kárpótlás, amely a földek elaprózódását hozta magával. A mezőgazdasági termelésben elsődlegesen érintettek (őstermelők, regisztrált gazdaságok) száma is – a korábban mezőgazdasággal foglalkozó létszámhoz viszonyítva - a mezőgazdaság csökkenő fontosságára engednek következtetni. A mezőgazdasági gépek idősök, elavultak, a tőke és forgóeszköz ellátottság is alacsony a kistérségben.

A mezőgazdasági területek nagy része kiváló termőképeségű, 10-15 gazdálkodó műveli a földeket.

Bár a táji, természeti adottságok - elsősorban az ártéri, gyenge termőképeségű földterületek - az extenzív mezőgazdaságnak, elsősorban az extenzív állattartásnak kedveznek, az állattenyésztés ezt a lehetőséget nem meríti ki. Mezőgazdasági vállalkozások: Panagro Kft., a Rabi-Simon Kft.

2.7.2. Ipar

Előszálláson nincs nagyüzemi ipari tevékenység, kisebb ipari feldolgozóüzemek, kézműipari vállalkozások (szövés, csuhézés) találhatóak a községben. Közülük a jelentősebbek az

Nyugodtévek KHT, CUKÉP Kft. A községben egyéni vállalkozások foglalkoznak kisipari tevékenységgel (kőműves, asztalos, villanyszerelő, fűtésszerelő, mezőgazdasági gépszerelő).

2.7.3. Szolgáltatás, kereskedelem

A község kereskedelmi ellátottsága, szolgáltatás (3 élelmiszeráruház, 3 vendéglátóhely, fodrászatok, virágüzlet, kertészet, vegyescikk-üzlet, temetkezési szolgáltatás) kielégítő, de a választék bővítését célul kell kitűzni. A hiányzó szolgáltatásokért a lakosság a szomszédos városba utazik.

2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

A település jelenleg nem idegenforgalmi célterület, bár adottságai rejtenek lehetőségeket. A cisztercita rendház és templom műemléki együttesét kulturális célterületté kellene alakítani, az arculathoz és kereslethez egyaránt illeszkedő funkció megkeresésével.

A mélyben rejtőző kincs, a melegvíz, valamint a belterület nagyméretű zöldterületei üdülő- és sportcentrum kialakításának lehetőségét adják, idegen tőke, pályázati források bevonásával.

A táji környezet adottságaira, az egyedi természeti értékekre – Róbert-völgy, Túzoki-völgy – építve a horgász- a bakancsos-, a kerékpáros-, és lovasturizmus megszervezését tervezzük, annak intézményi hátterével együtt (fogadóállomások, horgásztanyák, táborhelyek, kerékpárkölcsonzók, javítók, lovastanyák, szálláshelyek és vendéglátóhelyek)

Az idegenforgalom nem elhanyagolható eleme a jó szervezőmunka mind a változatos programkínálat, mind a propaganda területén, valamint az ellátás és az ellátók folyamatos minőségi fejlesztése, képzése.

Az idegenforgalom kiépülésének első jelentős lépése a Róbertvölgyben a közeljövőben megvalósuló turisztikai beruházás. A tervek szerint itt a tórendszer és a kedvező természeti értékek adottságaira épülő szálloda-étterem komplexum és horgásztó kialakítása várható a tulajdonos által.

2.7.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

A településen élő munkaképes lakosok 90%-a közeli városok, Dunaújváros és Székesfehérvár nagyvállalatainál dolgoznak (Hankook, SK akkumulátor gyár, Hamburger Hungaria stb.). A Dunafer Zrt. bezárása sok előszállási lakost is érintett. Ők vagy a környező gyárakban voltak kénytelenek munkát vállalni, vagy kényszerből vállalkozók lettek, vagy sajnos távolabbi munkahelyekre járnak be dolgozni nap mint nap. A munkába járást a dolgozók nagy része saját

gépkocsival oldja meg, mert a tömegközlekedés a munkabajárás szempontjából hátrányosan van kialakítva településünkről. Jellemzően a nagyobb gyárak alkalmaznak ún. munkás járatokat, de ez nem minden esetben adott lehetőség.

2.8. Infrastrukturális helyzet

A település hagyományos rendszerű közművekkel részlegesen ellátott, az alábbiak szerint, szakáganként részletezve:

2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás

Előszállás vízellátását Daruszentmiklóssal együtt a község külterületén a 0254/12 helyrajzi számú ingatlanon lévő vízmű biztosítja. Az automatikus üzemű számítógép vezérelte vízmű két mélyfúrású kútból, 2x200 m³-es társzíni tározóból, vastalanító berendezésből áll, lekerekített védőterülete 40x80 méteres.

A vízműtelepről kiinduló DN200 KM PVC dimenziójú főnyomócső az Előszállást Daruszentmiklóssal összekötő közlekedési út bal oldalán halad, majd a vasutat keresztezve a 61 számú főút magasságában lép a község belterületére és működteti a település belső fogyasztói hálózatát. A vízellátó rendszer a közterületi utcák nyomvonalán haladva alapvetően kör rendszerben épült ki, csatlakozó ágvezetékkel. A közüzemű vízellátásba a belterületi beépített ingatlanok cca. 90%-a bekapcsolódott, a községben az ÁNTSz előírásoknak megfelelően egy közkifolyó működik. A tűzivíz ellátást a közterületi vezetékekre telepített föld feletti tűzcsapok biztosítják. A vízmű rendszer 2023. július elsejétől állami tulajdonba került. Az azt üzemeltető Mezőföldvíz Kft.-vel együtt.

2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

Szennyvíz elvezető hálózat és szennyvíztisztító telep üzemel a településen. Előszállás Nagyközség jelenlegi csatornázottsága: 95% A vízmű rendszer 2023. július elsejétől állami tulajdonba került. Az azt üzemeltető Mezőföldvíz Kft.-vel együtt.

A település gravitációs gyűjtői műanyag csatornacsövekből és idomokból szerelt csatornarendszert alkotnak monolit beton tisztítóaknákkal és műanyag tisztítónyílásokkal.

Megvalósítandó létesítmény, eszköz	Mennyiség
Gravitációs szennyvízcsatorna gerinc	19 465m
Gravitációs bekötés	8 775m

Nyomóvezeték	3 760m
Átemelő	5db
Házi átemelő	26db
Szennyvíztisztító telep	224m ³ /d, 2233LE

Tisztító telep helye: Előszállás 0365/8 hrsz. ingatlan

Tisztított szennyvíz befogadója: Kossuth- telepi árok

Tisztítás kapacitása: 224m³/d

Lakosegyenérték: 2233LE

A tervezett szennyvíztisztítási technológia megnevezése: mesterséges biológiai tisztítás.

A tisztítástechnológia leírása

A technológia kétmedencés SBR rendszerű biológiai tisztítás, nitrifikációval, denitrifikációval, biológiai és vegyszeres P eltávolítással, fertőtlenítéssel, zárt iszapvíztelenítéssel. Az egész létesítmény, a technológiai műtárgyak, a gépház és szociális épületrész egy tömbbe épül, részben földbe süllyesztve, részben kiemelve.

Szennyvíziszap elhelyezése

Az Iszap az adonyi lerakón kerül elhelyezésre, ahol rothasztásra kerül.

Befogadó bemutatása

Befogadó neve: Kossuth-telepi árok

Bevezetés szelvény száma: 6 + 245 km

Vízminőségi kategória: IV.

Részvízgyűjtő: 1 Duna

Tervezési részegység: 1 – 4 Duna jobb part a Tasi zsiliptől a déli országhatárig

Alegység: 1 – 11 Sió

Vízfolyás jellege: természetes vízfolyás

Állandó vízfolyás

Vízvédelmi területi besorolás: Általános védettségű befogadó

Működtetési struktúra

A kivitelezés befejezése után a műszaki átadás átvétel és próbaüzem sikeres lezárását követően az elkészült szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep üzemeltetésére az Önkormányzat a „2003. évi CXXIX törvény a közbeszerzésekről” alapján közbeszerzési eljárást kíván lefolytatni.

2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás

A szóban forgó települést is magába foglaló tágabb térség közép feszültségű villamosenergia ellátását 20 kV-os szabadvezeték hálózat biztosítja. A rendszer táppontja a sárbogárdi 120/20 kV-os alállomás. A jelzett 20 kV-os hálózat a község belterületén nyolc 20/0,4 kV-os kommunális oszloptranzformátort lát el tápenergiával. Három önálló állomás biztosítja, biztosította a külterületen lévő mezőgazdasági üzemek ellátását, kettő a déli településrészen lévő zártkertek, tanyák energiaellátását szolgálja, önálló oszloptranzformátora van a vízműtelepnek.

A transzformátorokból kiinduló kisfeszültségű fogyasztói hálózat légvezetékes kiépítettségű, A település valamennyi beépített ingatlana jelenlegi igény szintjének megfelelően villamos energiával ellátott, illetve ellátható. A közvilágítási hálózat a 0,4 kV-os légvezeték hálózatra támaszkodva épült ki, vasbeton oszlopokon, általában korszerű lámpatestekkel, gázkisüléses lámpákkal, általában irányfény jelleggel.

Az Előszállás települést is magába foglaló régió földgázellátásának szolgáltatója az Déldunántúli Gázszolgáltató Rt. Dunaújvárosi Üzemigazgatóság utódja a E.ON Déldunántúli régiója, MVM országos szolgáltató. A regionális rendszer részeként a dunaújvárosi gázátadóból indul a nagyközépnomású gerincvezeték, amely Baracs-Mezőfalva-Nagykarácsony-Előszállás községek primer gázellátását biztosítja. A település ellátását szolgáló vezeték jelzett nyomócsőről leágaztatva észak felől érkezik a községbe. A 0219 és 0209 helyrajzi számú földutak keresztezésébe telepített gáz nyomásszabályozó Előszálláson túl Daruszentmiklós ellátását is biztosítja. A fogyasztói hálózat a település minden belterületi utcájában kiépült, az igény szinteknek és terheléseknek megfelelően. A közüzemű gázellátás lehetősége minden belterületi beépített ingatlanon biztosított, a szolgáltatásba ténylegesen bekapcsolt lakóingatlanok számaránya cca. 80%-ra tehető. A gázellátó hálózat műszaki állapota jó, üzeme megbízható, rendeltetésszerű. Önkormányzatunk az MVM, AUDAX és E-ON szolgáltatóktól szerzi be az elektromos áramot.

2.8.4. Hulladékgazdálkodás

A hulladék kezelését, azaz összegyűjtését, elszállítását, ártalommentes elhelyezését, valamint a szolgáltatás folyamatosságának biztosítását Előszállás közigazgatási területén a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás által biztosítva a Dunanett Kft. végzi.

2.8.5. Távközlés-hírközlés

A régió vezetékes távközlési szolgáltatója az INVITEL Távközlési Szolgáltató Rt. Előszállás a dunaújvárosi primer körzethez tartozik. A dunaújvárosi HOST főközpontból kiinduló Dunaújváros-Sárbogárd gyűrű részeként a település primer távbeszélő ellátására fényvezető optikai kábelhálózat létesült. A központból kiinduló községi előfizetői hálózat sugaras rendszerben épült ki, zömében réz vezetőjű földkábel, melyhez főként a külterületen légvezetékes szakaszok csatlakoznak. A településen az INVITEL Rt. színvonalas szolgáltatást nyújt, igény esetén mód van ADSL rendszerű hálózati csatlakozásra, illetve a távbeszélő hálózaton keresztül lehet igénybe venni az Internet, ezen belül az e-mail szolgáltatásokat. A vezetékes távbeszélő szolgáltatásba ismereteink szerint a beépített ingatlanok mintegy 80%-a bekapcsolódott. A településen az INVITEL mellet megjelent a TARR Kft. is, mint szolgáltató. A 2020-ban az INVITEL egy részét felvásárolta Digi Kft.

A községben a kábeltelevíziós hálózat csak részben épült ki, a lefedettség 60%-osra tehető. A vezetékek nélküli távbeszélő ellátást tekintve a térség a vezető mobil szolgáltatók által jól lefedett.

2.8.6. Közlekedés

Egy térség fejlesztésének alapfeltétele a közlekedési hálózat kialakítása mind közúti, mind vasúti vonatkozásban. A főhálózati elemeknek a lakott településeket elkerülve kell a nagyobb térségek közötti kapcsolatot biztosítaniuk, a mellékhálózati elemeknek kell a településeket egymással és a főhálózattal összekötni.

A szűkebb térség úthálózatának fejlesztésében is fő szempont a zsák települések megszüntetése, és a főhálózati elemekkel minél rövidebb kapcsolat létrehozása. Ezt a célt szolgálta a 6211 sz. összekötőút meghosszabbítása Nagykarácsonyból Mezőfalvára.

Előszállás község területén a közlekedésfejlesztés fő céljai:

- A község belső úthálózatának szilárd burkolattal való kiépítése
- A terek, csomópontok rendezése (Fő tér, Balatoni út -Nagykarácsonyi út illetve Bem út csatlakozása)
- Parkolók építése (templom, temető, vasútállomás, polgármesteri hivatal, posta)
- Autóbusz megállóhely létesítése a Petőfi útnál
- Róbert-völgyben útépítés Nagykarácsony felé
- Új utcák kiszabályozása a fejlesztési területeken
- Önálló kerékpárút a Balatoni út mellett
- Kerékpárút Daruszentmiklós és Nagykarácsony irányában
- Tisza – Balaton kerékpárút a 61 sz. főút mellett

2.9. Környezeti elemek állapota

A település területének egy része – Előszállási-völgy – része a NATURA 2000 területeknek és nagy területe részét képezi a 2003. évi XXVI. tv. 3/1. melléklete által megállapított ökológiai hálózatnak is. Ezek a területek mind természet- mind tájvédelmi szempontból értékesek, beépítésük nem lehetséges, zavarásukat a határos területeken folyó tevékenységek korlátozásával meg kell akadályozni. A zöldfelületi ellátás - mint faluhelyen általában - jó, de elsősorban belterületen szerkezetén és minőségén lehet, sőt szükséges javítani. A településen már megoldott a szennyvízkezelés, 2018. óta működik a kiépített szennyvízhálózat. A településen az elhullott nagy testű állatokat Soltra szállítják.

Jelentős a 61-es főút zaj, rezgés és légszennyezése, elsősorban az átmenő személy- és teherforgalom miatt.

(talaj, zaj, levegő, felszíni és alatti vizek)

3. Helyzetelemzés

A LOCAL AGENDA 21 program a lakosság részvételén is alapszik.

A Nagyközség környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőívek készültek, melyet a lakosság és a fiatalabb populációt is megközelítve az általános iskola számára került megküldésre. A kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Előszállásról való véleményére.

3.1. Kérdőívek kiértékelése

3.1.1. Lakossági kérdőívek

A lakossági kérdőíveket 48-an töltötték ki. A közintézmények dolgozói kerültek megkeresésre első körben (iskola, óvoda, polgármesteri hivatal), így fordulhat elő, hogy a diplomások aránya magas, valamint a megkérdezettek túlnyomó többsége nő, hiszen a három közintézményben összesen 3 férfi dolgozik. A megkérdezettek nem mindegyike válaszolt minden kérdésre és van olyan kérdés, ahol több választ is adtak. A sorba állítás feladatoknál nem mindenki értette meg a

feladatot ezért volt olyan, aki többször is kiadta ugyanazt a sorszámot, bár ezzel nem rontotta el a feladatot, mert így is értékelhető.

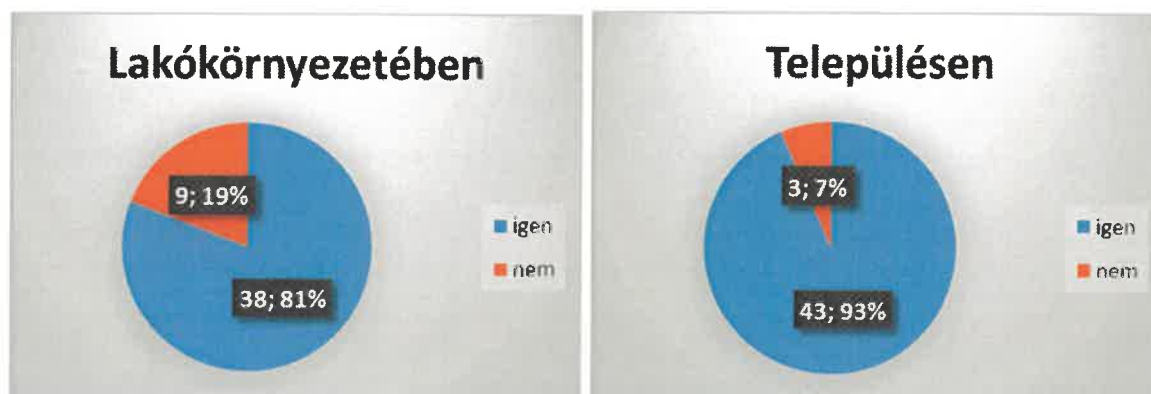
Az első kérdésben arra kerestük a választ, hogy az itt élő lakosok milyen véleménnyel vannak a helyi értékek állapotáról.

10. ábra: A helyi értékek állapota

A legtöbben a "kevésbé jó" pontot jelölték meg, melynek a legfőbb oka talán az, hogy a településen van egy kastély és felújításra szorul. Ennek az épületnek a sorsát a helyiek nagyon a szívükön viselik, bár sajnos nem helyi kezelésben van. A másodiknak jelölt "jó" pont talán annak szól, hogy az utóbbi években elkezdődött a nem túl nagy költséggel helyreállítható helyi értékek megmentése.

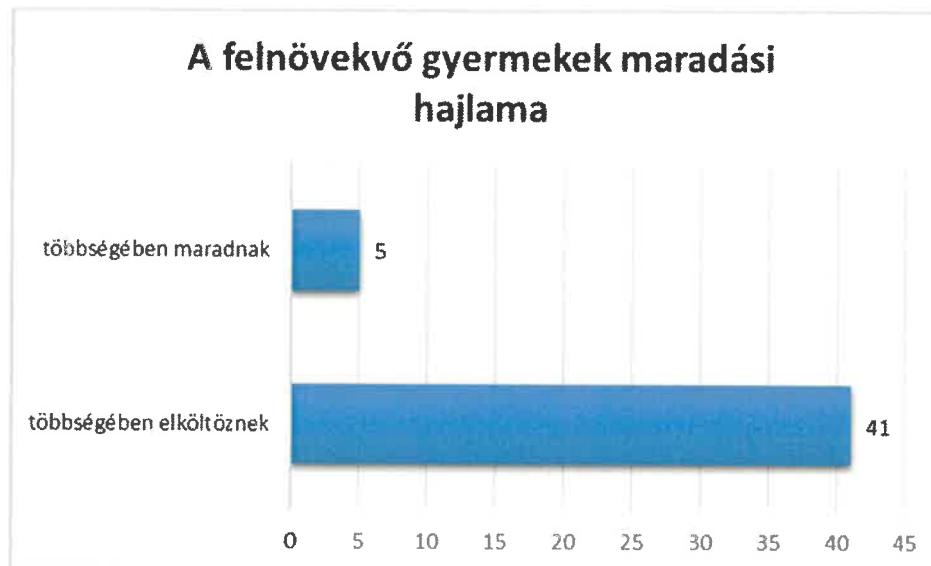
A következő két kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy a kérdőívet kitöltő mennyire szívesen él ezen a településen és közvetlen lakókörnyezetében (szívesen él-e itt).

11. ábra: Szívesen él-e a településen lakókörnyezetében

Mindkét esetben az "igen"-ek száma sokkal több, bár meglepő, hogy a lakókörnyezetükkel majdnem háromszor annyian elégedetlenek.

A következőkben arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mekkora a nagyközség megtartó ereje, maradnak vagy mennek a fiatalok?

12. ábra: A felnővekvőgyermekekmaradási hajlama

Sajnos az eredmény a község jövőjére nézve nem kedvező. Megállapítható, hogy Előszállás létszáma a környező településekkel együtt csökken. Ez már évek óta tendencia. Az utóbbi 5 évben kb. hatvan fővel kevesebben élnek a településen. A biztató az, hogy az elköltözött fiatalokból egyre többen jönnek vissza és telepednek el.

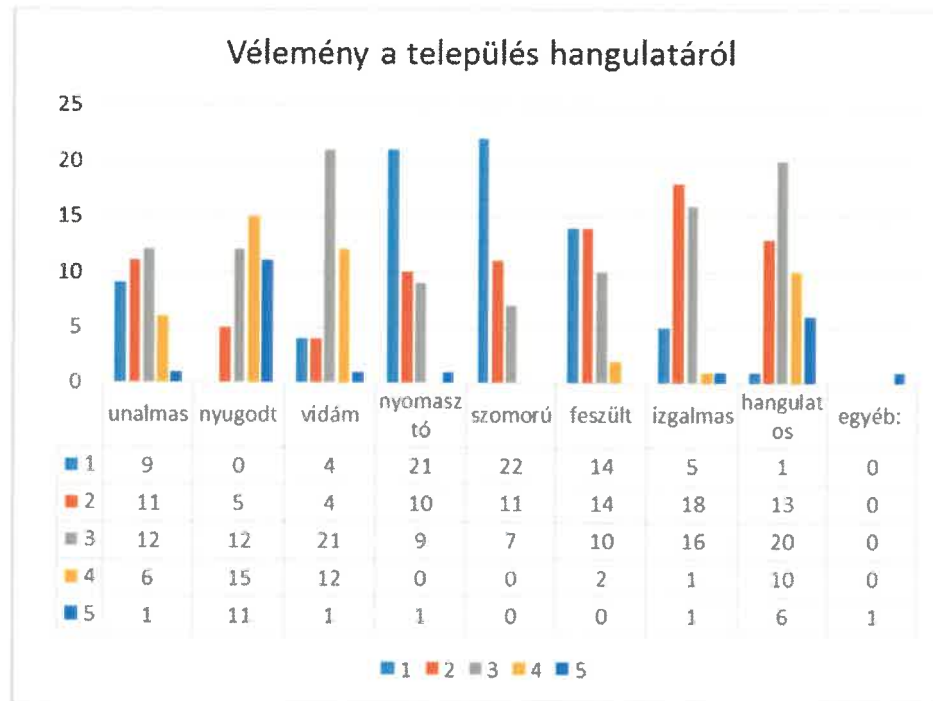
Milyen érzésekkel gondol a településére? Ez állt az ötödik kérdésben.

13. ábra: A felnővekvőgyermekmaradási hajlama

A megkérdezettek túlnyomó többsége a "jóleső érzéssel" pontot jelölte meg. Elmondható az is, hogy egyetlen válaszadó sem jelölt meg negatív választ. Úgy gondolom, hogy ez nagyon jó eredmény.

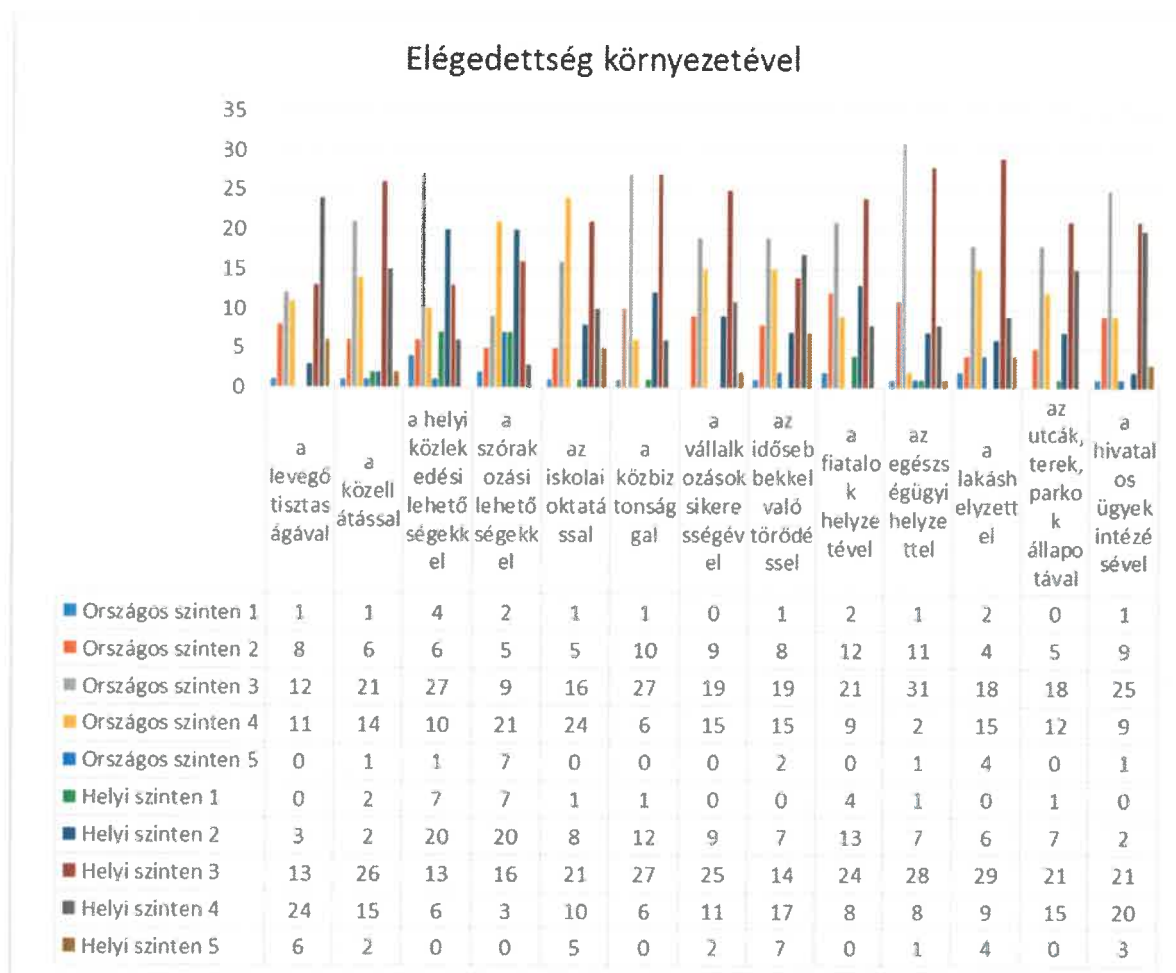
A hatodik kérdés: Az egész település hangulatáról mi a véleménye? Osztályozzon 1-től 5-ig! (1 – egyáltalán nem igaz, ... 5 – teljesen igaz)

14. ábra: Vélemény a település hangulatáról

A legtöbb 1-est a "nyomasztó", "szomorú" és "feszült" pontok kapták. Tehát ezek azok, melyek egyáltalán nem jellemzőek a településre. A legtöbb 5-ös jelölést a "nyugodt" és "hangulatos" pontok kapták, melyek jó jellemzők egy településre nézve.

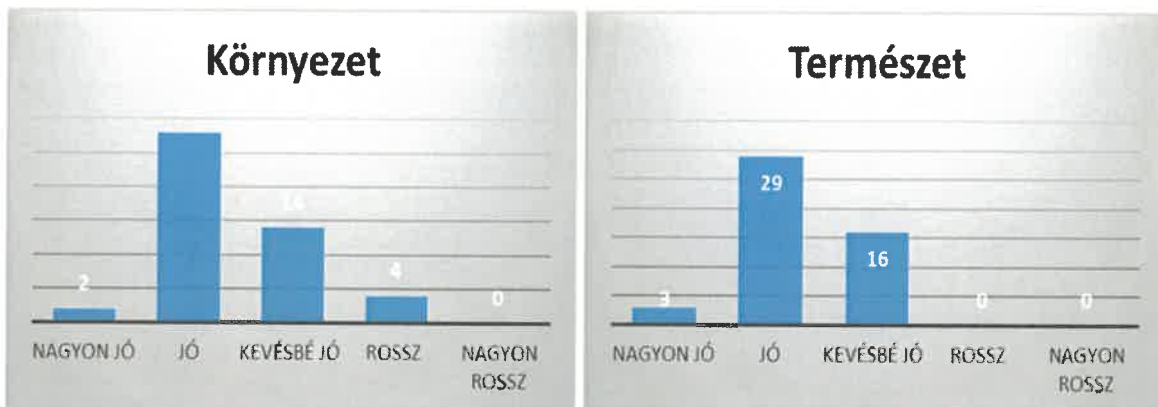
Mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével? Arra kérnénk, hogy osztályozzon úgy, ahogy az iskolában szokás. Az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett. Ez volt a hetedik kérdés, mely a legtöbb időt vett el a kitöltőktől.

15. ábra: Elégedettség helyi és országos szinten

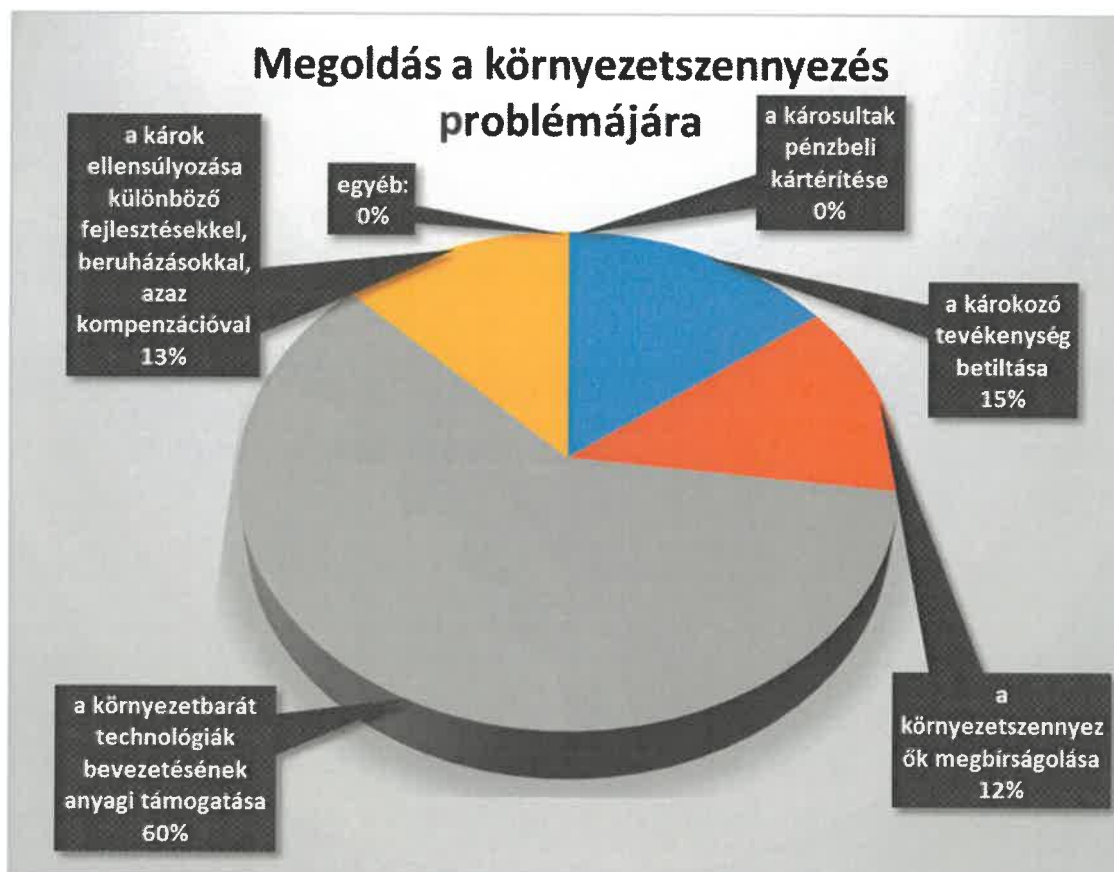
Mindkét esetben 3-as és 4-es értékek szerepeltek a legtöbbet. A legelégedetlenebbek a kitöltők a "helyi közlekedési lehetőségekkel", "szórakozási lehetőségekkel" és a "fiatalok helyzetével". Helyi szinten a legtöbb 5-öst a "levegő tisztasága" és az "iskolai oktatás" kapta.

Ezt követően ismételtén két a környezetre és természetre vonatkozó kérdés következett. Itt látható, hogy a megkérdezettek többsége jónak ítélte meg mind a két esetet.

16. ábra: A környezet és természet állapota

A tizedik kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy ki melyik megoldást tartja a legmegfelelőbbnek a környezetszennyezés problémájára.

17. ábra: Megoldás a környezetszennyezés problémájára

A válaszadók közül legtöbben a "a környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatása" pontot jelölték meg. Ez azért jó, mert azzal, hogy ellensúlyozunk és megbírságolunk, még a környezetszennyezést nem szüntettük meg. Ami még érdekes, hogy a "a károkozó tevékenység betiltása" pont viszonylag keveset kapott. Ez talán azzal magyarázható,

hogy a tapasztalatok az mutatják, ha valami be van tiltva az még nem jelenti azt, hogy nem fogják elkövetni.

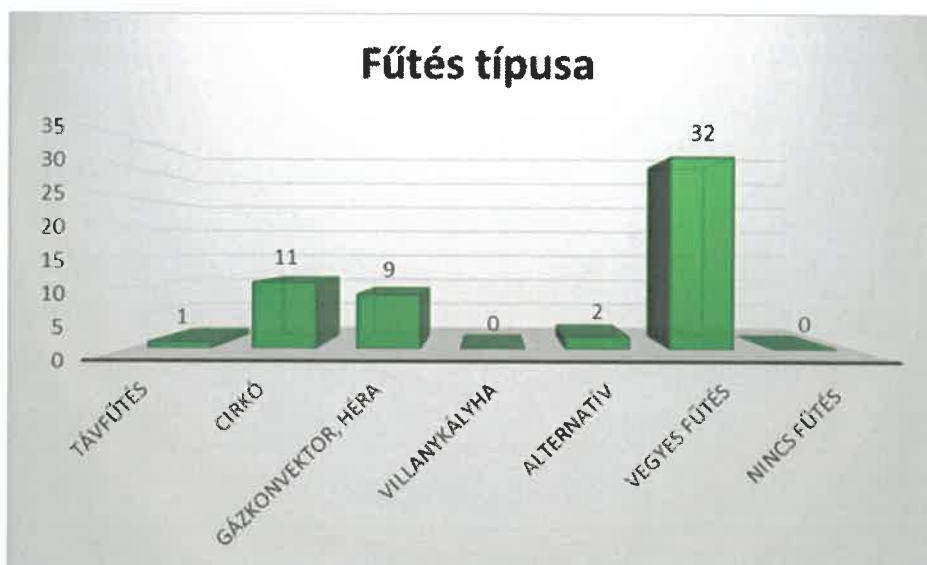
A következő két kérdés a családban történő energiafogyasztásra és az azzal való takarékoskodásra vonatkozik.

18. ábra: Fogyasztott energia mennyiségének ismerete, és takarékoskodásra való hajlam

A megkérdezettek többsége, állítása szerint, pontosan tudja miből mennyit fogyaszt, bár ha a következő kérdésnél ennek megadása lett volna a feladat sokan gondolkodóba estek volna. Az esetek többségében mindenki csak az érte fizetett összeget ismeri, amennyiséget kevesen tudják.

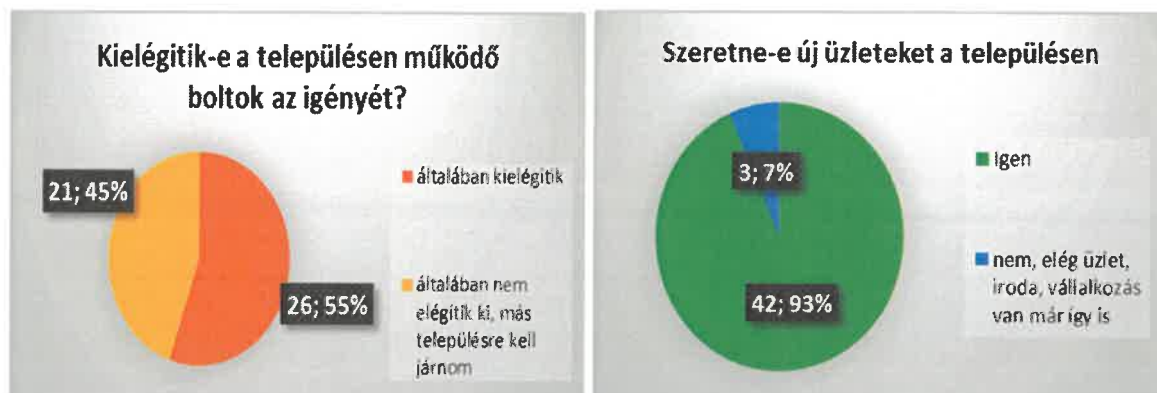
Ezután a fűtési rendszerre tértünk ki. Egyáltalán nem meglepő, hogy a Nagyközségben egyre többen térnek vissza a vegyes fűtésre, a megemelkedett gázárak mellett. Ezt jól tükrözi a kérdésre adott válasz is.

19. ábra: Fűtés típusa

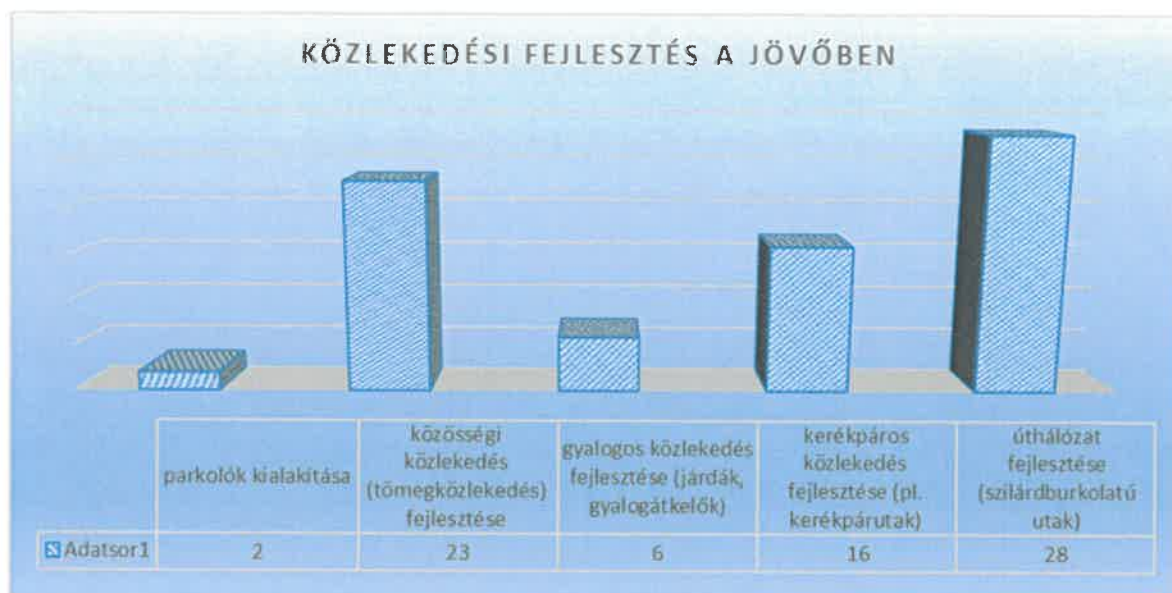
Persze az is elmondható, hogy ez a fűtési rendszer szennyezi legjobban a környezetet, így ha olcsóbban is fűtenek azt a környezet kárára teszik, hiszen a vegyes tüzelésű kazánban gyakran nemcsak környezetbarát anyagok égnak.

A 14. kérdésben a szolgáltatások színvonalára és azok fejlesztésének igényére kérdeztünk rá.

20. ábra: Szolgáltatásokkal való elégedettség a településen

A közlekedési fejlesztések közül melyeket támogatnák a leginkább a következő 20-30 évben? Ez volt a következő kérdésünk.

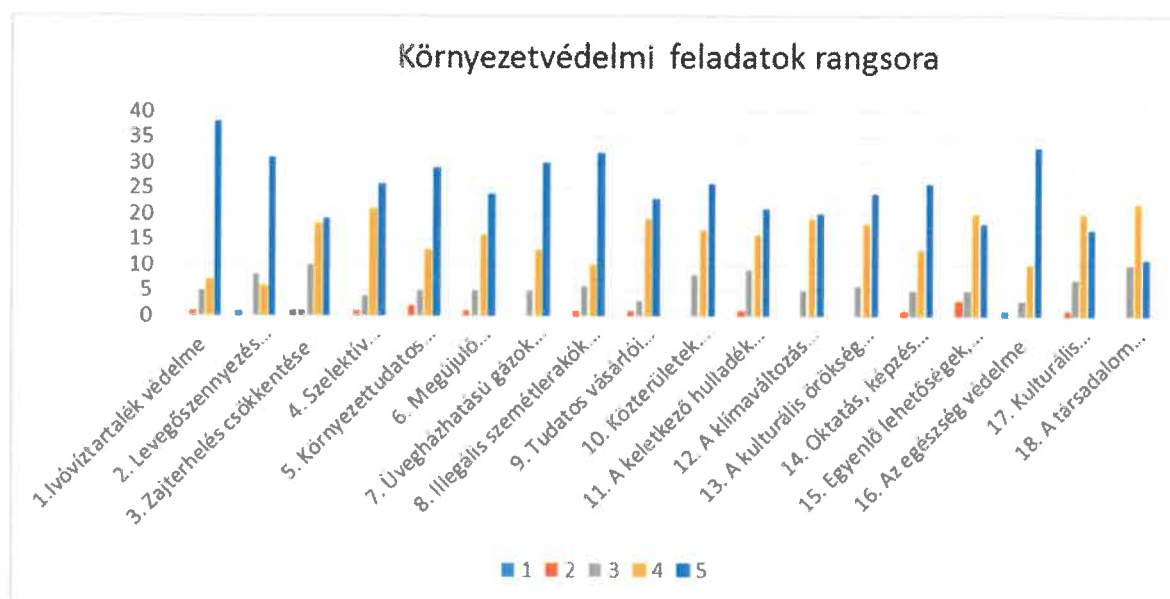
21. ábra: Fejlesztendő terület a közlekedésben

A legtöbbször az "úthálózat fejlesztése" pontot jelölték meg. Ez annak is köszönhető, hogy a település belterületi útjainak többsége nem szilárdburkolatú és most a csatorna beruházás miatt ezek állapot még rosszabb lett, mint volt. A második helyre kerülő kerékpáros közlekedés fejlesztése viszont azt tükrözi, hogy a községben élők szívesen mozognak a településen belül kerékpárral.

A 17. kérdés: Fontosságuk szerint rangsorolja 1-től 5-ig a következő általános környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatokat (1: egyáltalán nem fontos; ... 5: nagyon fontos).

A problémák:

1. Ivóvíztartalék védelme
2. Levegőszennyezés csökkentése
3. Zajterhelés csökkentése
4. Szelektív hulladékgyűjtés
5. Környezettudatos életvitel elterjesztése a lakosság körében
6. Megújuló energiaforrások (pl. nap- és szélenergia) alkalmazása
7. Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése
8. Illegális szemétlarakók felszámolása
9. Tudatos vásárlói magatartás megismertetése
10. Közterületek tisztántartása
11. A keletkező hulladék mennyiségének csökkentése
12. A klímaváltozás hatásaira (pl. viharok, hőség) való felkészülés
13. A kulturális örökség védelme
14. Oktatás, képzés fejlesztése
15. Egyenlő lehetőségek, a szegregáció csökkentése
16. Az egészség védelme
17. Kulturális szolgáltatások és lehetőségek növelése
18. A társadalom nagyobb részvétele a közügyekben

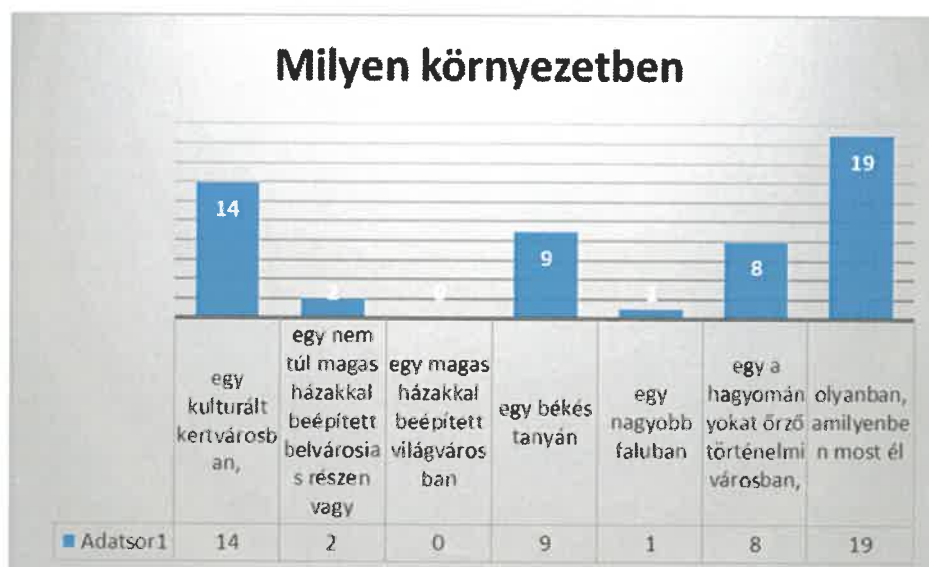
22. ábra: Környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatok rangsora

A felsorolt feladatok közül csak három volt mely 4-es osztályzatból kapott többet, az összes többinél az 5-ös volt a legtöbb. Ez azt jelenti, hogy a megkérdezetteknek az összes felsorolt megoldandó probléma nagyon fontos.

A következő két kérdésben arról érdeklődtünk a válaszadóktól, hogy ha tehetnék hova költöznének legszívesebben és milyen környezetbe.

23. ábra: Ahova szeretne költözni

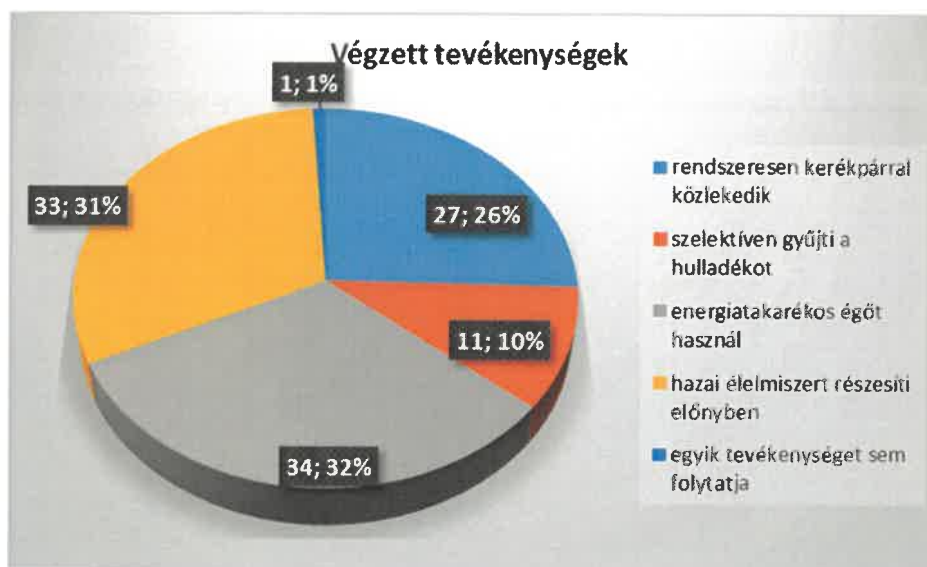

24. ábra: Amilyen környezetbe

Az eredmény azt tükrözi, hogy a megkérdezettek közel 40%-a elégedett azzal ahol lakik. Ez talán annak köszönhető, hogy a megkérdezettek többsége tanár, óvónő és köztisztviselő.

A következő pontban arra voltam kíváncsi, hogy a megkérdezettek az alábbi tevékenységek közül melyet végzik.

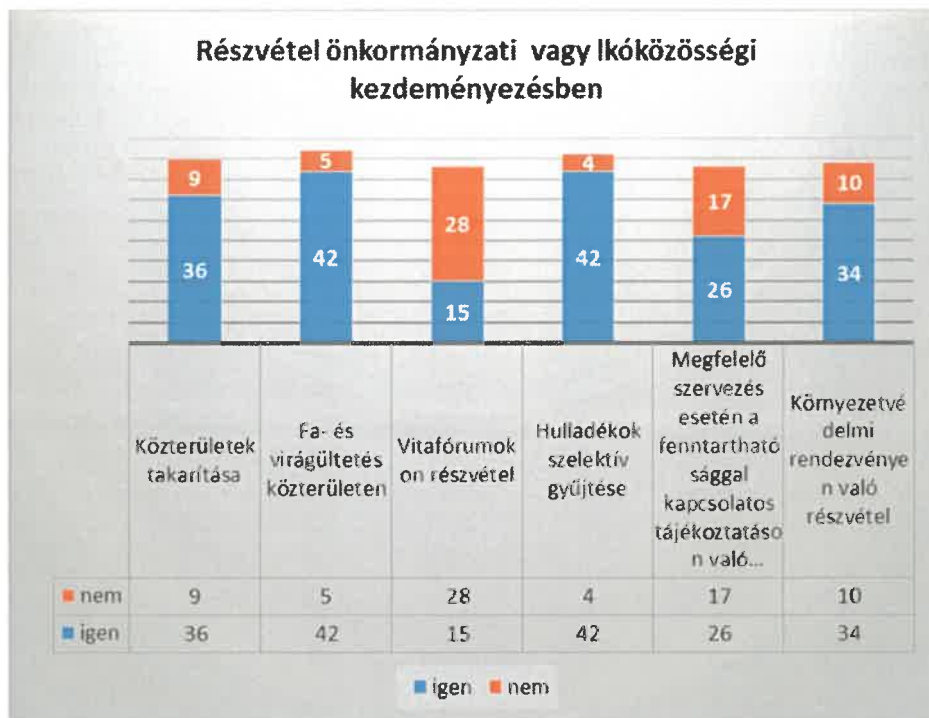
- rendszeresen kerékpárral közlekedik
- szelektíven gyűjti a hulladékot
- energiatakarékos égőt használ
- hazai élelmiszert részesíti előnyben
- egyik tevékenységet sem folytatja

25. ábra: A megkérdezettek jellemző tevékenységei

A legtöbben az "energiatakarékos égőt használ" és a "hazai élelmiszert részesíti" előnybe pontokat választották. Csak egyetlen egy fő jelölte meg azt, hogy semmilyen tevékenységet sem folytat.

Ez után arra a kérdésre kellett válaszolniuk, hogy végeznek-e közösségi munkát önkormányzati kezdeményezésre.

26. ábra: Részvétel önkormányzati vagy lakóközösségi kezdeményezésben

Az eredmény a közösségi élet erősségét mutatja a községben, hiszen egy pont kivételével mindenhol több az igen, mint a nem. Az elmúlt négy évben több alkalommal is volt nagyszabású társadalmi munka, ahol kétszáznál is több falubeli dolgozott. Ezeken sok közalkalmazott is részt vett.

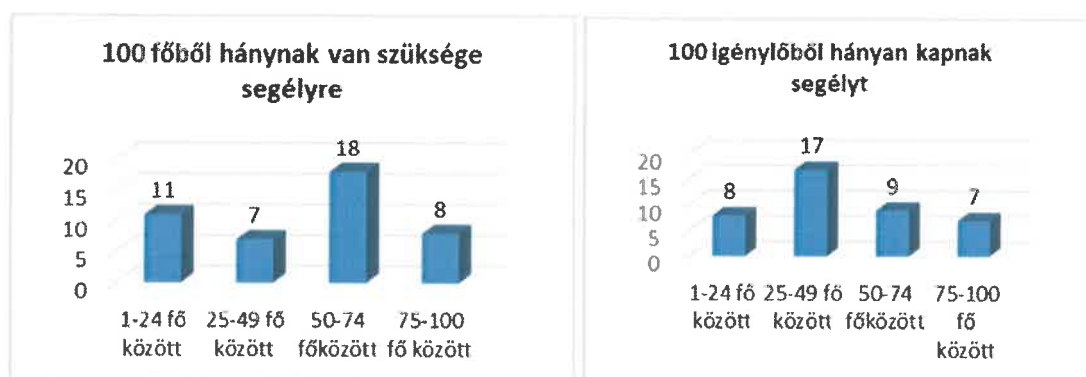
A 22. kérdésben a település gazdasági helyzetére voltam kíváncsi, hogy hogyan ítélik meg a falubeliek.

27. ábra: Részvétel önkormányzati vagy lakóközösségi kezdeményezésben

Az eredményből az mutatkozik, hogy a megkérdezettek többnyire "jó"-nak és "kevésbé jó"-nak látják, ez alól csak az utolsó pont, az ipari fejlettség, a kivétel. Ez a terület valóban fejlesztendő, hiszen a településen nincs nagyobb vállalkozás csak kis vagy mikro. A legtöbb főt foglalkoztató vállalkozás is alig több 20 főnél.

A következő két kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy mit gondolnak a falubeliek a lakosság szociális helyzetéről, mennyien szorulnak rá szociális segélyre.

28. ábra: Szociális segély felhasználása

A válaszokból kiderül, hogy a megkérdezettek teljesen tisztában vannak azzal, hogy a településen sok a rászoruló. A kérdésre kapott válaszok borúlátóbbak, mint a tényleges helyzet. Tényleg sok segélyezett van, és általában azok igénylik meg, akik tudják, hogy meg is fogják kapni, de a 100 főből nem 50-74 közötti rászoruló van.

A következő kérdés kapcsolódik az előzőhöz annyiban, hogy arra kérdeztünk rá, mire kellene fordítani a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszeget.

29. ábra: A szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszeg felhasználása

Megállapítható, hogy a válaszadók nagytöbbsége inkább a szociális intézményeket fejlesztené, mint a pénzt segélyekre osztaná ki.

Ezután a következő kérdés arra irányult, hogy a hatóságnak miből és hogyan kellene fedezni a szociális kiadásokat.

30. ábra: A szociális kiadások fedezetének módja és szükségessége

A válaszokból kiderül, hogy a nagytöbbség úgy gondolja, igenis kell foglalkoznia a hatóságoknak a rászorulókkal, de ezt ne a személyektől beszedett plusz adókkal ériék el.

A 27. kérdésben a válaszadók lakásának állapotáról kérdeztem. A 48 válaszadóból 31-en kielégítőnek, 15-en részben kielégítőnek és csak 2-en mondták nem kielégítőnek az állapotot. Ez jó arálynak mondható.

Ezután arra voltam kíváncsi, hogy mennyire számítanak a válaszadók arra, hogy a családjukból valaki munkanélküli lesz.

31. ábra: Munkanélküliség várhatósága

Az eredményből kiderül, hogy a kérdezettek majdnem fele számít erre. Ez bizony elég nagyfokú bizalmatlanságot tükröz.

A következő kérdésben ismeretszerzési szokásairól érdeklődtem a válaszadóktól. Arra voltam kíváncsi, hogy ki honnan értesül a környezete és a világ dolgairól

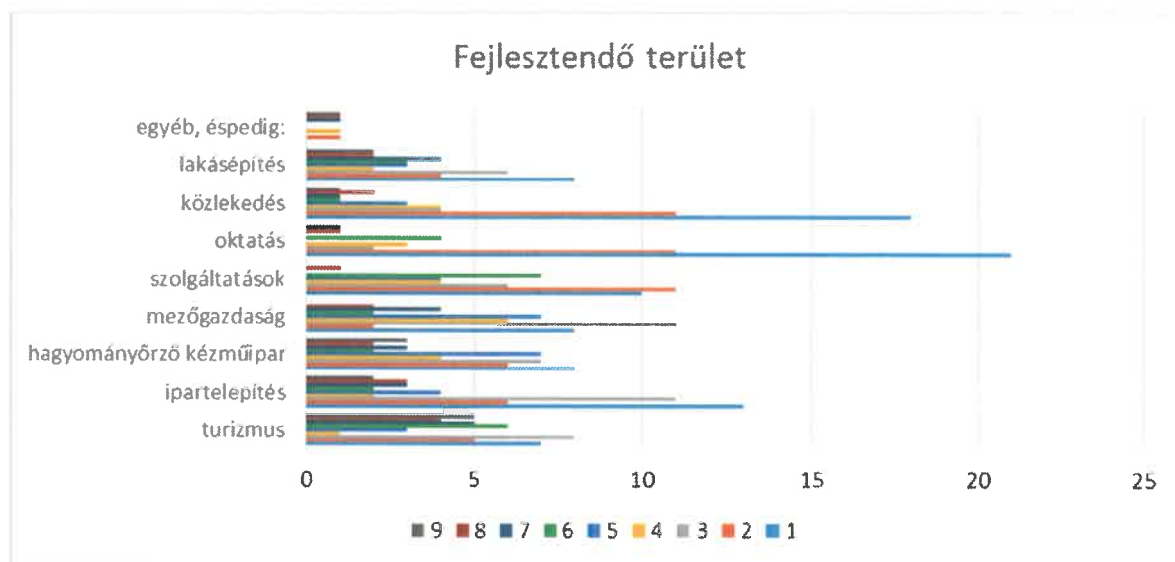
32. ábra: Információszerzés helye

Igen meglepő, de ez a korosztály is a két legfontosabb információszerzési csatornának a TV-t és az Internetet jelölte meg. A diákoknak szánt kérdőív feldolgozásánál látni fogjuk, hogy a 14 év alatti gyermekekénél is ez a két fő médium szerepel elől. Ez talán egyáltalán nem meglepő, hiszen az információs társadalom korában, amikor mindenki zsebébe lapul egy internetezésre alkalmas eszköz, így kell lennie. A negatívom csak annyi, hogy az olvasás már itt sem divat.

A 30. kérdésben a település fejlesztésének irányára kérdeztünk rá. Ez egy rangsorolási feladat, de sajnos nem mindenki értette meg. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen? (1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

A válaszok értékei:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
turizmus	7	5	8	1	3	6	5	4	5
ipartelepítés	13	6	11	2	4	2	3	3	2
hagyományőrző	8	6	7	4	7	2	3	2	3
mezőgazdaság	8	2	11	6	7	2	4	2	0
szolgáltatások	10	11	6	4	4	7	0	1	0
oktatás	21	11	2	3	0	4	0	1	1
közlekedés	18	11	4	4	3	1	1	2	1
lakásépítés	8	4	6	2	3	3	4	2	2
egyéb, éspedig:	0	1	0	1	0	0	1	1	1

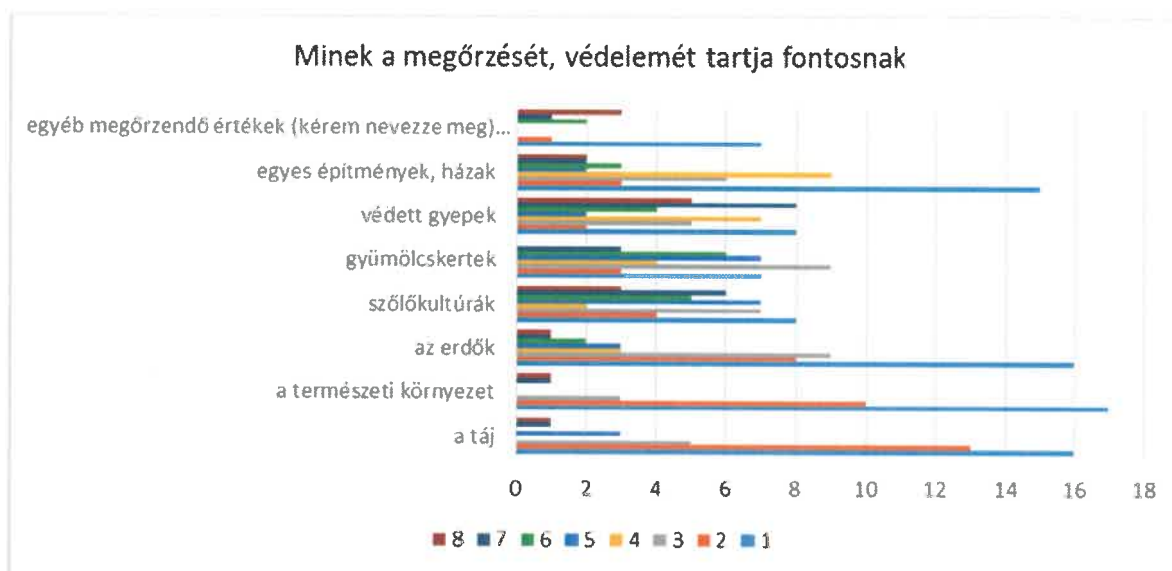
33. ábra: Fejlesztendő területek

Az adathalmazból talán az látszik a leg szembetűnőbben, hogy két olyan terület van, melyet a válaszadók nagyon fejlesztés alá vennének. Ez az oktatás és a közlekedés kérdése. Érdekes

módon a legkevésbé fejlesztendő területnek a turizmust jelölték meg. Az átmenő forgalomnak köszönhetően pedig erre lehetne építeni.

Ezután a már meglévő értékek megőrzésének fontosságát kérdeztük. Az alábbiak közül minek a megőrzését, védelmét tartja leginkább fontosnak? (1 – legfontosabb, ... 8 – legkevésbé fontos)
A válaszok:

	1	2	3	4	5	6	7	8
a táj	16	13	5	0	3	0	1	1
a természeti környezet	17	10	3	0	0	0	1	1
az erdők	16	8	9	3	3	2	1	1
szőlőkultúrák	8	4	7	2	7	5	6	3
gyümölcskertek	7	3	9	4	7	6	3	0
védett gyepek	8	2	5	7	2	4	8	5
egyres építmények, házak	15	3	6	9	2	3	2	2
egyéb megőrzendő értékek (kérem nevezze meg)	7	1	0	0	0	2	1	3

34. ábra: Megőrzendő és védett területek

A válaszokból látszik, hogy több olyan terület is van, melyekre oda kell figyelni, nehogy az állapotuk tovább romoljon. Ezek többségében a természetes értékek. Az egyéb is több 1-es jelölést kapott, mint bármilyen mást. Itt általában a kastély és a hagyományok szerepeltek.

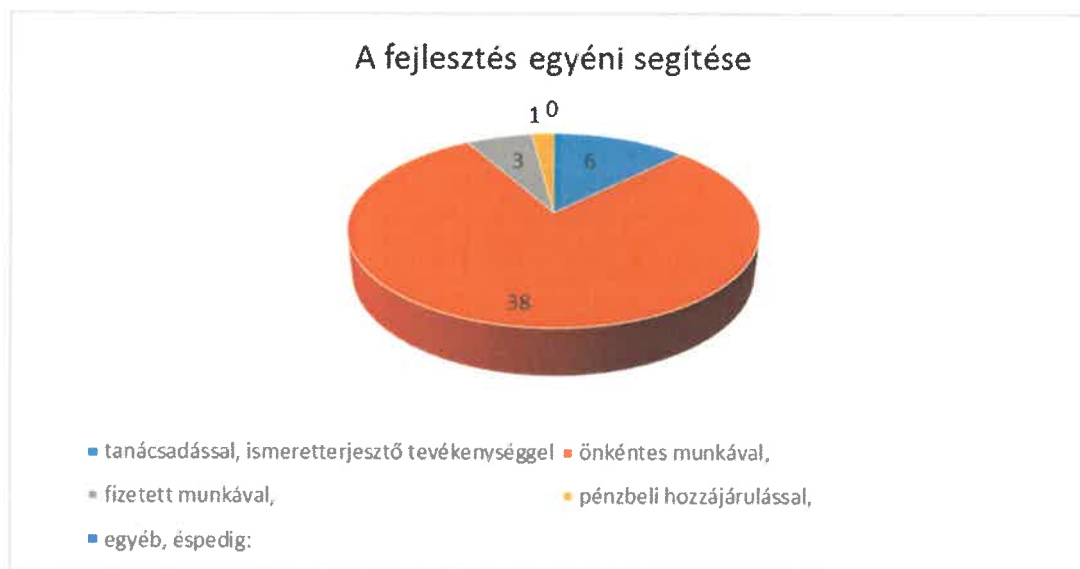
A megőrzés és fejlesztés után, a fejlesztéshez legjobban használható szervezetekre kérdeztem rá. A válaszból látszik, hogy eléggé homogén lett a jelölés. A legtöbb jelölést még is a polgármesteri hivatal kapta. Ami azért érdekes, mert a község fejlesztésért az önkormányzat (képviselő-testület) a felelős, ami csak holtversenyben a nemzetközi szervezetekkel a harmadik helyen áll. Ebből

talán az látszik, hogy nem igazán tudják az emberek mi a feladata a polgármesteri hivatalnak és mi a képviselő-testületnek.

35. ábra: Megőrzendő és védett területek fejlesztésben résztvevő szervezetek

Ezután arra kérdeztem rá, hogy a válaszadó hogyan tudná segíteni a fejlesztéseket.

36. ábra: Az egyén településfejlesztésének módja

A válaszadók túlnyomó többsége önkéntes munkát jelölte meg. Ez igaz is hiszen egy előző pontban már említettük, hogy ez a községben pár éve remekül működik.

Ezután azt kérdeztem meg, hogy találkoztak-e a fenntartható fejlesztéssel találkoztak-e már ezelőtt. Erre a kérdésre 45-en válaszoltak és 30-an mondtak igent. A következő kérdésben

megkérdeztem, hogy mit jelent számukra. Körülbelül 15-en válaszoltak erre, de abból 3-4 válasz fedte a tényleges fogalmat.

Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája? (Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!) Ez volt a soron következő kérdés.

37. ábra: Európa legnagyobb problémája a jövőben

A diagramon látható, hogy 6 olyan terület van, melyek közel azonos jelölést kaptak: ivóvíz biztonsága, levegőszennyezés, hulladék elhelyezés, megélhetés, gyermekek jövője és a betegségek. A kérdőív kitöltése után ár nappal Franciaországban volt terrorista támadás. Vélhetően, ha után kerül kitöltésre, akkor sokkal több jelölést kap az is.

Ezek után ugyanezen kérdés a lakóhelyre is feltevődött.

38. ábra: Előszállás legnagyobb problémája a jövőben

Az előző kElőszállás és eredményével ellentétben itt csak két olyan terület van mely több jelölést kapott, mint a többi. Ez a kető a megélhetés, és a gyermekek jövője.

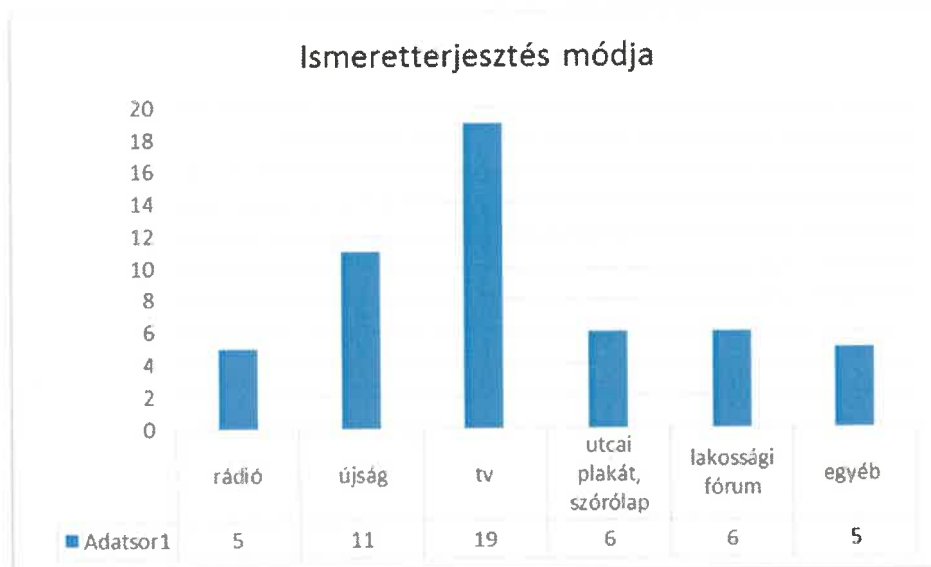
Ezt követően a kérdst úgy tettük fel, hogy a válaszadók mondhatják meg mi lesz a fő probléma a település jövőjében.

	utak	munka- hely	közle- kedés	szoc. ellátás	közbiz- tonság	oktatás	gyermekek jöv.	középü- letek	ivóvíz	megél- hetés	hulladék
Az első	7	14	6	1	3	2	3	1	0	1	0
A második	8	6	3	2	2	3	2	2	0	2	2
A harmadik	4	4	3	4	4	3	1	3	2	1	1

A jelölésekből látszik, hogy a munkahely teremtés a legnagyobb probléma és azt az utak állapota követi, mely már egy másik kérdésben is szerepelt sok jelöléssel.

A következőkben arra voltam kíváncsi, hogy a fenntartható fejlődés továbbiakban is Előszállás ekli-e a válaszadókat. 43-an válaszoltak rá, de 14-en csak a saját településükről kívánnak információkkal foglalkozni, 28-an általánosságban is szeretnék ezzel kapcsolatban több információhoz jutni, és 3-an nem kívánnak többet foglalkozni vele.

Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez, állat a következő kérdésben.

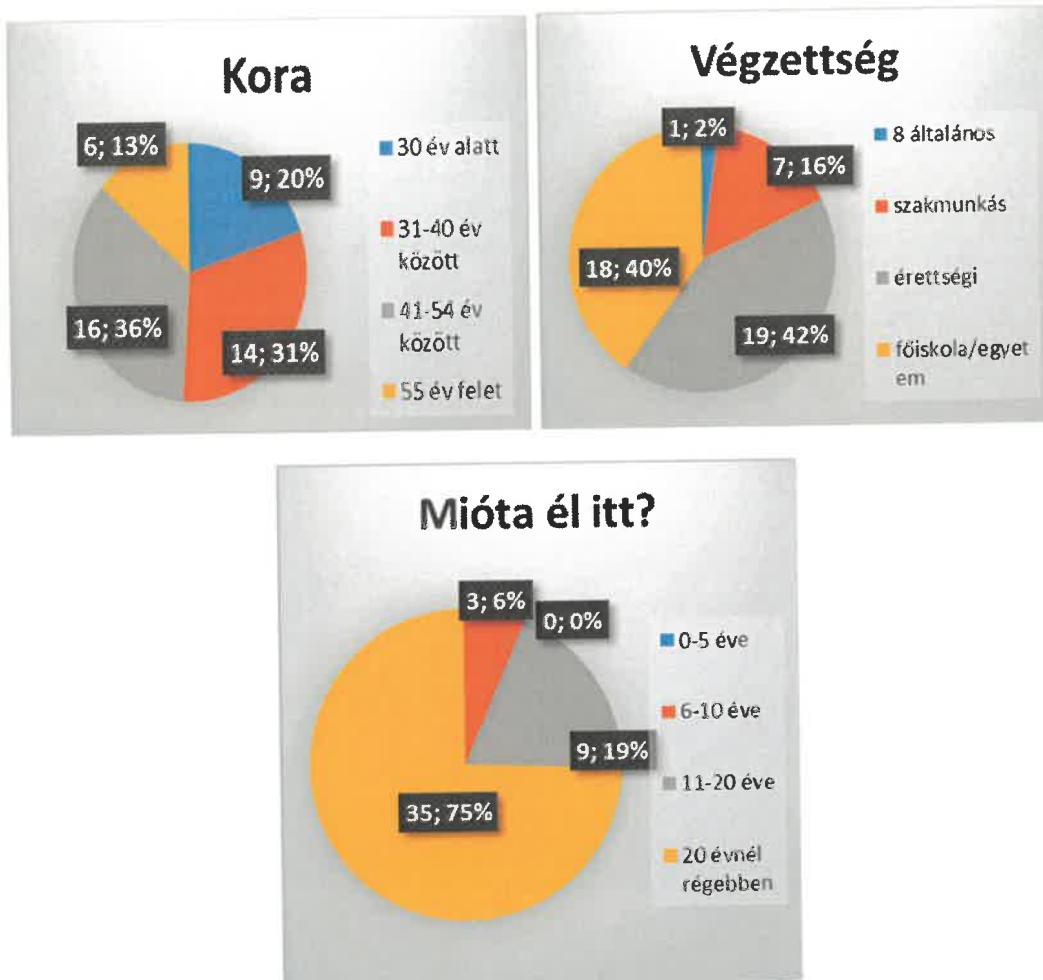
39. ábra: A fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos információk terjesztése

A legtöbben a TV-n keresztüli információáramlást tartják jónak. Érdeemes lenne megvizsgálni azt, ha egy ezzel kapcsolatos műsor menne a tv-ben hányan kapcsolnának el. Az egyebek pont alatt az internetet, a nevelést és a példamutatást sorolták még fel.

A következő kérdésben megkérdeztem, hogy tagja-e valamilyen civil szervezetnek. A 44 válaszolóból 7 tagja és 37 nem tagja a civil szervezetek valamelyikének. Egy korábbi kérdésnél a válaszadók túlnyomó többsége azt nyilatkozta, hogy önkéntes munka vállalásával tudná segíteni a település fejlődését. Ezzel ellentmond az a tény, hogy ilyen kevesen tagjai civil szervezeteknek, hiszen az önkéntes munka ezek keretein belül végezhető a legjobban.

Arra kérdésre, hogy szívesen lennének tagjai egy környezetvédelmi, természetvédelmi civilszervezetnek. Erre csak 35-en válaszoltak, 17-n igen 18-an nem választ adtak. Ez egészen jó eredmény ahhoz képest, hogy hányan tagjai civil szervezetnek.

A kérdések sorát statisztikai kérdések zárták. A válaszadók közül 5-n férfiak és 39-n nők voltak (már akik ezt a kérdést kitöltötték).

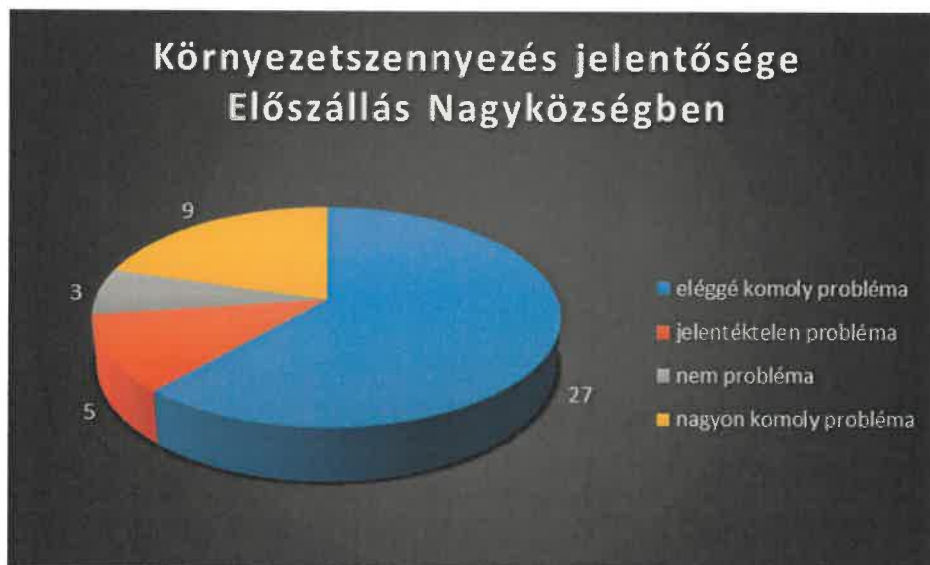
40. ábra: Statisztikai adatok

Az adatokból teljesen jól látszik, hogy a kitöltő személyek életkora jól megoszlik, viszont a községben letöltött idejük magas. Éppen ezért jól ismerik a település problémáit, fejlesztésre szoruló területeit.

3.1.2. Oktatási nevelési kérdőívek

Előszálláson egyetlen iskola működik, a felmérést az ott tanuló legidősebb generációval végeztük el. A kérdőív kitöltésébe a 6-7-8. évfolyamot vontuk be, akik a kitöltés alkalmával 44-en voltak, de sajnos nem válaszolt mindenki minden kérdésre, és voltak olyanok, akik egy kérdésnél több választ is megadtak.

Az első kérdésénél a környezetszennyezés jelentőségére kérdeztünk rá a település és hazánk viszonylatában. Érdekes, hogy a diákok hazánkban sokkal nagyobb problémának érzik a környezetszennyezést, mint Előszállás vonatkozásában, mivel az előbbi területen a válaszadók a "nagyon komoly probléma"-ként választ jelölték meg többen, míg Előszállásra nézve csak az "eléggyé komoly probléma" kapott túlnyomó többséget.

41. ábra: A környezetszennyezés jelentősége Előszállás Nagyközség életében

42. ábra: A környezetszennyezés jelentősége hazánk életében

A második arra voltunk kíváncsiak, hogy a XXI. században egy 12-14 éves gyermek tájékozódik-e környezetszennyezés felől, érdekli-e őket.

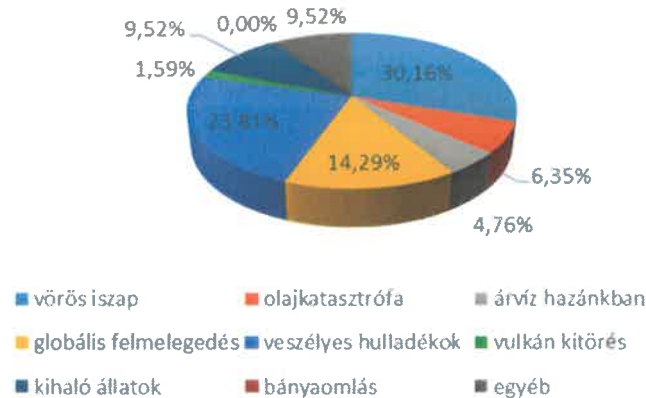

43. ábra: A környezetszennyezés felőli tájékozódás gyakorisága

A kérdésre adott válaszból kiderül, hogy ebben a korban a diákok túlnyomó többsége csak akkor foglalkozik a környezetszennyezéssel, amikor valamilyen médiumon keresztül értesül egy a környezetszennyezéssel kapcsolatos eseményről. Úgy vélem ez teljesen normális, hiszen ebben a kamaszkorban más érdekli a gyerekeket.

A következő pontban felsoroltunk pár, hazákra jellemző, környezetszennyezési problémát és a diákoknak ezek közül a számukra legismertebbet kellett megválasztani.

Hazánkban ismert környezetszennyezési probléma

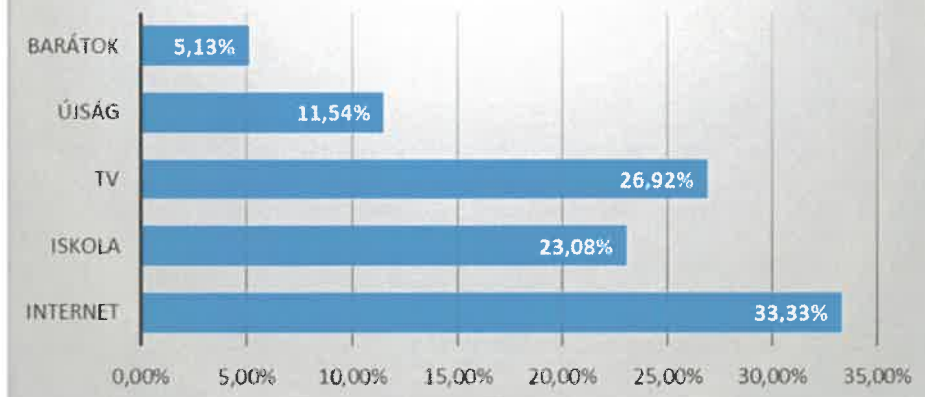

44. ábra: Az ismert környezetszennyezés probléma

A diákok legnagyobb többsége az erre adott válaszban tökéletesen tükrözi az előző kérdésnél kijött eredményt, hiszen a legnagyobb százalékban a "vörös iszap" válasz kapta a legtöbb jelölést, mely tényleg egy adott esemény. Ezt némileg ellensúlyozza az, hogy a második és harmadik helyre egy sokkal általánosabb probléma került.

A következőkben az is fontos volt számunkra, hogy a gyerekek honnan szerzik az információkat környezetvédelemmel kapcsolatban. Nyilván a kérdés feltevése előtt borítékolható volt az eredmény, hiszen az információs társadalomban a legtöbb újat csak az Interneten keresztül szerzik az emberek, mert ez bárhol elérhető már, nincs helyhez kötve.

Információ szerzés helye a környezetvédelemről

45. ábra: Információ szerzés helye a környezetvédelemről

A kérdésre adott válaszból két fontos dolog derül még ki. Az egyik, hogy a diákok beszélgetésének egyáltalán nem témája a környezetvédelem. A másik dolog, hogy a két legfontosabb médium az Internet és a tv az első két helyre került, és csak ezt követ az iskola.

A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy a gyerekek ebben a korban az iskolán kívül szoktak-e környezetvédelmi rendezvényeken részt venni.

46. ábra: A környezetvédelmi rendezvényeken való részvétel gyakorisága

Sajnos kiderül, hogy a diákokat ebben a korban egyáltalán nem érdekli a környezetvédelem, éppen ezért nem is járnak ilyen rendezvényekre.

Az már egy kicsit megnyugtatóbb, hogy a következő kérdésre adott válasz ellensúlyozza azt a képet, hogy a gyereke érdektelenek ezen a területen.

47. ábra: A környezetvédelemmel való több foglalkozás kElőszállás ése

A válaszadók túlnyomó többsége foglalkozna a témával többet is, de ha lehet, akkor csak a tananyag keretein belül, azon kívül már csak kevesebben foglalkoznának vele.

48. ábra: A település környezeti állapotáért felelős meghatározása

A fenti ábra arra a kérdésre adott választ mutatja, hogy a gyerekek szerint ki a felelős a település környezeti állapotáért. Amint látszik túlnyomó többségben a helyi önkormányzatot tartják felelősnek a jelenlegi állapotért. Jó lett volna egy következő kérdésben rákérdezni ezen kérdésre adott válasz mértéke. Lehet, hogy kaphattunk volna olyan válasz, mely ezt az eredményt alá tudná támasztani (bírságolások hiánya, rendeletek hiánya, közterület felügyelő hiánya stb.) Az "Egyéb"-nél volt, aki a polgármester jelölte meg.

A következő pontban a környezetterhelés csökkentésének mikéntjére kérdeztünk rá. Ennek eredménye egy kicsit adhat választ az előző kérdés kimenetelére.

49. ábra: A település környezetterhelés csökkentésének a módja

Itt látszik, hogy a gyerekek a két legtöbb közül ez egyikként, a "Több köztéri kuka kihelyezése" pontot jelölte meg. Ez valóban önkormányzati feladat, tehát így jogos az előző kérdés eredménye. A probléma itt abban rejlik, és amit talán a gyerekek nem tudnak, hogy nem csak a szabadban eldobott szemét terheli a környezetünket, hanem a kiengedett szennyvíz, az elégetett hulladék füstje stb. A másik legtöbb jelölést kapott pont a "Hulladék hasznosítással", ami azért dicséretes, mert ez még tényleg nem teljesen kiforrott terület.

A vásárlásnak van-e hatása a környezetszennyezésre? Ez volt a soron következő kérdés, és az eredménye igen meglepő.

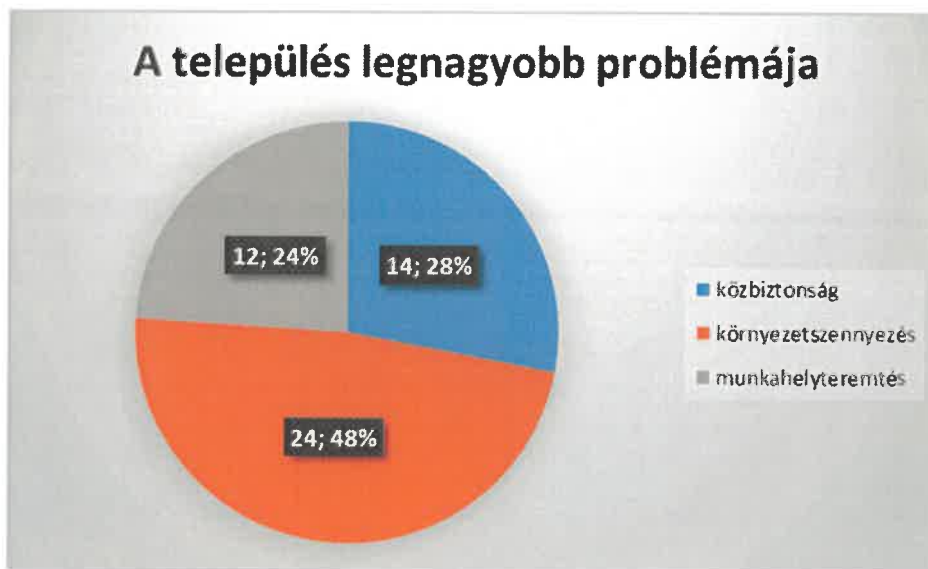

50. ábra: A település környezetterhelés csökkentésének a módja

A gyerekek úgy gondolják, hogy nagyon ritkán van hatása a vásárlásnak a környezetszennyezésre. Lehet, hogy nem sűrűn viszik ki szemet a kukába, vagy csak nem

gondolták végig a választ, bár az is igaz, hogy a gyártók sem arra törekednek, hogy a termékek minél kevesebb csomagolóval legyen ellátva, vagy újrahasznosítható csomagolást használjanak.

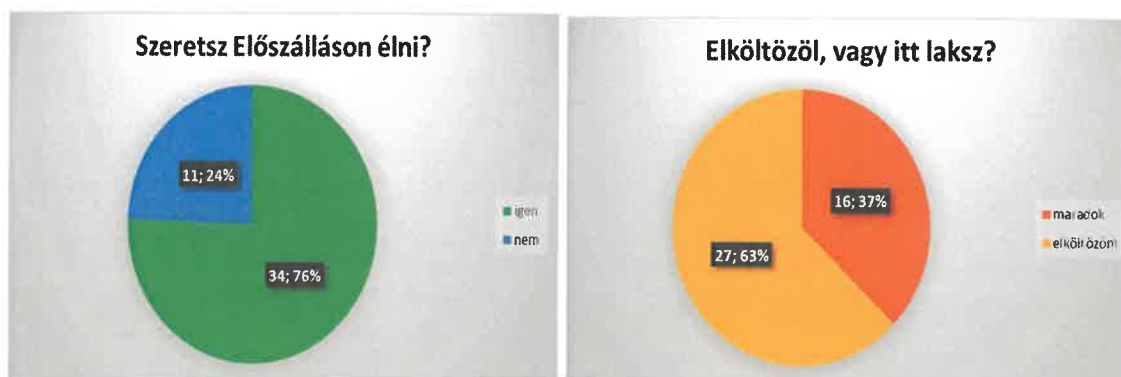
A következő kérdésben arra kerestük a választ a diákoknál, hogy mi a település legnagyobb problémája. Az eredmény talán a kérdőív eddigi kérdéseinek is köszönhető.

51. ábra: A település legnagyobb problémája

A másik két opció közel azonos jelölést kapott, és a legtöbbhez képest nem túlságosan keveset. Ez azért jó, mert azt tükrözi, hogy a gyerekek ezen létező problémákkal is találkoznak, és ismerik őket.

Az utolsó két kérdést eredményét egymás mellé helyezzük, hiszen egymással komoly összefüggésben vannak.

52. ábra: A településhez való viszony most és később

Az első ábra alapján látszik, hogy gyerekek szeretnek Előszálláson élni, de most tudják, hogy a későbbi megélhetőségüket a település nem tudja biztosítani. Ez elköltözés aránya nem üti meg azt a mértéket, amit a felnőtt kérdőívben tapasztaltunk.

3.2. SWOTanalízis

A célkitűzések megalapozásához a nagyközség környezeti, társadalmi és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső és külső tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot és meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:

S - erősségek (*strengths*)

W - gyengeségek (*weaknesses*)

O - lehetőségek (*opportunities*)

T - fenyegetések (*threats*)

Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi pillér	- a Nagyközség földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, Dunaúváros és Dunaföldvár közelsége, - közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, közvetlen vasúti kapcsolat, - A Duna közelségének előnyei: kikötési lehetőség, rekreációs-, idegenforgalmi hasznosításra alkalmas összefüggő nagy kiterjedésű területek - értékes történelmi múlt, építészeti értékek, - az infrastrukturális ellátottság -víz, gáz, villamos energiaellátás- megfelelő, - a védett és műemlék jellegű - civil szervezetek aktivitása - lokálpatriotizmus - együttműködési készség a lakosság részéről - évenként tartott közösségi rendezvények.	- csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, - csökkenő gyermekvállalási hajlandóság - segélyezésre szorulóknak növekvő száma - szórakozási és kulturális kikapcsolódási lehetőségek nem megfelelő száma. - rossz közbiztonság - kevés a biztonságos kerékpárút a gyerekek számára
Környezeti pillér	- környezeti elemek kielégítő állapota, - termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony, - a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős, - a táji és geomorfológiai adottságok kedvezőek, - a talajok szennyezettsége csekély, - a helyi környezetvédelmi jogszabályalkotás a környezetvédelem	- a Nagyközség közlekedésből és átmenő forgalomból származó zajterhelés értéke magas, - illegális hulladéklerakó helyek száma és kiterjedése jelentős, - csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, - az infiltráció egyes területeken magas,

	- valamennyi területét átfogja - kommunális és szelektív hulladékszállítás	így különösen nagy esőzésekkor jelentős mennyiségű csapadékvíz kerül a szennyvízcsatornába, - a Dunaparti vízbázis területe felszíni szennyeződésre érzékeny, - a belterületi zöldterületi fejlesztésekhez szükséges területek hiánya, a hagyományos rekreációs területek feltáratlansága. - a műemléki épületek a legtöbb esetben felújításra szorulnak,
Gazdasági pillér	- a Nagyközség földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, az ország közepén, - közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, közvetlen vasúti kapcsolat vasúti vonalakhoz, - A Duna közelségének előnyei: kikötési lehetőség, rekreációs-, idegenforgalmi hasznosításra alkalmas összefüggő nagy kiterjedésű területek, - az infrastrukturális ellátottság -víz, gáz, villamos energiaellátás- megfelelő, - a védett és műemlék jellegű, - rendelkezésre álló szakképzet munkaerő, - ipartelepítés feltételei adottak, - családi gazdaságok megléte.	- részben kihasználatlan ipari és turisztikai lehetőségek, - meglévő szálláshelyek csekély száma, - a volt Rendház kastély elpusztították.

	LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
Társadalmi pillér	- új társadalmi szereplők megjelenése, új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás - fiatalok szórakozási lehetőségeinek bővítése, - kulturális élet fellendülése, - jól kihasznált közösségi terek kialakítása, - a lakosság környezettudatosságának növelése, - szakképzés, - fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően, - magasabb fokú környezeti nevelés az óvodákban és az iskolákban - figyelemfelhívó rendezvények	- elvándorlási ráta növekedése, - népességfogyás, - az öregedési index növekedése, - lokálpatriotizmus háttérbe szorulása, - társadalmi elidegenedés, - globalizáció hatása, identitástudat csökkenése, - hagyományörzés háttérbe szorulása, - életszínvonal romlása.
Környezeti pillér	- kistérségi, természetvédelmi, fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése - csatornázás-fejlesztési, - külső források (EU, hazai) bevonása a környezet és természetvédelmi fejlesztésekbe,	- környezeti káresemények kockázata, - a közlekedés okozta környezetszennyezés megnövekedése, - erőforráskészletek csökkenése, - talajszennyezettség növekedése, talajok fizikai és kémiai romlása, - mezőgazdasági túlhasznosításból adódóan

	- helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, - természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése, - védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) - környezetbarát közlekedés-fejlesztés (pl. kerékpárutak, hatékonyabb tömegközlekedés), - megújuló energiaforrások alkalmazása helyi szinten (szélenergia, napenergia, biogáz-üzem stb.), - külterületeken erdősítés, gyepesítés az eredeti természeti állapot visszaállítása - gyerekbárát környezet kialakítása	talajok kimerülése - felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése - légszennyezettség növekedése (mezőgazdasági idényben porszennyezés) - levegő allergén pollenmennyiségének növekedése - természeti értékek pusztulása.
Gazdasági pillér	- külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe, - vizi-, sport-, lovas-, horgász-, vadász-, öko turizmus fejlesztése, - gyümölcsstermesztés szempontjából kiemelkedő jelentőségű terület. - új munkahelyek megteremtése, - háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése - kerékpáros turizmus népszerűsítése - Európai Duna Régió Stratégia - szakképzett munkaerő rendelkezésre állása,	- fiatalok elköltözése, - munkanélküliség növekedése, - a gazdasági válság hatása sokáig érezhető, - hosszú távú finanszírozási problémák, - területi különbségek fokozódása, - vállalkozási önerő hiánya.

3.3. Szomszédos településekkel való együttműködés vizsgálata

A közelmúltban több tanulmány is készült, mely az egykor egy település alá tartozó, ma már három önálló településként működő községre, Előszállás-Nagykarácsony-Daruszentmiklós vonatkozik.

3.3.1. Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a deli térségben című tanulmány

A LEADER HACS három déli települése, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony a leghátrányosabb helyzetűek a térségben. Fejlesztési elképzeléseiket már 2004-ben összehangolták a Praedium Future programban, a partnerség, az egyeztetés azóta is töretlen. A bűnmegelőzést és a rendfenntartást mindhárom településen saját polgárőrség segíti, amely szervezetek fejlesztésre szorulnak minden szempontból, és a szervezetek közötti együttműködést is szükséges erősíteni.

A három déli település közbiztonság tekintetében is mutat elmaradásokat a többi környező településhez képest, ezért jelentős igény van a lakosok és a vállalkozások részéről az ilyen típusú tevékenységek fejlesztésére. A településeken megvan a párbeszéd az önkormányzati, a civil és a vállalkozói szféra között, a lakosok és a különböző döntéshozók, véleményalkotók jól ismerik egymást, tudnak közösen tenni a településük fejlesztéséért. Ezt az együttműködési és párbeszéd készséget is ki kell használni a közös fejlesztések megtervezésekor.

A tanulmány feltárja a három település közbiztonsági helyzetét és a polgárőr szervezetek erősségeit, gyengeségeit, a jelenlegi helyzet által adott lehetőségeket és elkerülendő veszélyeket, majd jó gyakorlatokat mutat be az ország és az Európai Unió különböző területeiről. Végül konkrét javaslatokat, projektterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére. Az elkészült tanulmányt széles körben társadalmasítjuk, hogy minden elképzelés bekerüljön, és a lakosok is tisztában legyenek a tervekkel, hiszen az igazi közbiztonság csak az ő bevonásukkal valósítható meg.

A fejlesztés legfontosabb eredménye, hogy létrejön a három település polgárőrségeinek egy olyan közös fejlesztési stratégiája, amely rövidtávon megvalósítható, és az együttműködésnek köszönhetően sokkal hatékonyabb lesz, mint az önálló fejlesztések. Az is fontos eredmény, hogy lakosság, az önkormányzat és intézményei és a vállalkozások tisztában lesznek a tervezett fejlesztésekkel, és a saját szerepükkel ezekben. Közvetett eredménye a stratégiának a rövid távon (3-5 év) megvalósuló projektek, illetve a polgárőr szervezetek jövőbeni további együttműködése.

3.3.2. Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony településeken című tanulmány

A tanulmány a LEADER HACS három déli települése, Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony helyi hagyományainak őrzésére és kiaknázására tár fel lehetséges módokat, projektötleteket. A három hasonló történelmi múlttal rendelkező település a Dunaújváros kistérségben található. Fejlesztési elképzeléseiket már 2004-ben összehangolták a Praedium Future programban, a partnerség, az egyeztetés azóta is töretlen. A három település leginkább a belső erőforrásaira építhet a fejlesztésekben, és a hagyományok területén kiaknázatlan lehetőségeket lát. Ezek kihasználására fontos pontosan feltárni a helyi hagyományokat, és kialakítani több elképzelést azok, megőrzésére, erősítésére. Jelenleg is számos olyan kevésbé ismert, helyi hagyománnyal rendelkezik a három település, amelyekre civil, önkormányzati, vagy akár vállalkozási projekt építhető. A lakosság nagy része a térség hagyományait nem ismeri teljesen, azoknak nincs tudatában. Ezeket a hagyományokat olykor a helyiek sem ismerik. Idegenforgalmi szempontból a három település közül Nagykarácsony emelkedik ki, a széphanzású falunév lehetőséget teremtett Mikulásfalva létrehozására, ami évről évre egyre nagyobb számú látogatót csalogat. Fontos lenne ennek a rendezvénynek az infrastrukturális feltételeit is magas színvonalon biztosítani, amelyre anyagi források hiányában csekélyebb, ugyanakkor a települések összefogásával kivitelezhető lehetőség van. A tanulmányban a helyzetelemzés keretében részletesen megvizsgáljuk az élő vagy már csak emlékezetben meglévő helyi hagyományokat, azokat pontosan leírjuk. Összefoglaljuk a témában a három település belső erősségeit és gyengeségeit, valamint a külső tényezőkből fakadó jelen idejű lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva, hogy melyek azok az elemek, amelyeket helyben is jól fel lehet használni. Végül konkrét javaslatokat, projektötleteket fogalmazunk meg a fenti célok elérése Előszállás ekében. Fontos elem a tanulmány megfelelő felhasználásának biztosítása, ezért a projektjavaslatoknak felelősei lesznek, akiknél az önkormányzatok érdeklődhetnek az előrehaladásról.

3.3.3. Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány

A tanulmány célterülete a Közép-Dunántúli Régióban elhelyezkedő, Dunaújvárosi kistérség részét képező déli térség három települése, név szerint Előszállás, Daruszentmiklós, valamint Nagykarácsony. Ezen három település a Mezőföldi Híd LEADER HACS településeit képezik, a kistérségben a leghátrányosabbnak mondhatóak. Hátrányos helyzetüket a munkanélküliek nagy aránya alapján állapították meg. A kistérség gazdasága a központban, Dunaújvárosban koncentrálódik. A városban viszonylag alacsony a munkanélküliség, emellett magas a foglalkoztatottság. Itt található a kistérségen belül a legtöbb foglalkoztató, amiből következik, hogy a környező településekről is ide jár be az emberek nagy része dolgozni, valamint – a tanulmány szempontjából is fontos – legtöbb szolgáltatás is itt található meg.

A dunaújvárosi kistérség sokat fejlődött az elmúlt években, és a három déli településen is történtek fejlesztések. Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony fejlesztési törekvéseit már 2004-ben megfogalmazták a Praedium Future programban, azóta is folyamatosan egyeztetnek egymással. A dunaújvárosi kistérségen belül ez a három település fekszik legmesszebb a központtól, Dunaújvárostól. Több szolgáltatás megtalálható helyben, de ezekből is van olyan, amely csak az egyik településen. Ezért sokszor Dunaújvárost vagy Dunaföldvárt kell felkeresni, ha el akarnak intézni valamit a helyiek. Emellett a tömegközlekedés sem rugalmas a nehezebb megközelítés és a távolság miatt. A szolgáltatások elérhetősége és a közlekedés fejletlensége egymást rontó folyamatok: a rossz közlekedés miatt kevesen használják azt, a kevés utas miatt nem fejlesztik a közlekedést.

A helyiek sok szolgáltatásnak nincsenek is tudatában, hogy például a szomszédos településen mi érhető el. Fontos lenne a lakosoknak, hogy könnyebben el tudják érni a szolgáltatásokat (pl. színház, uszoda, Nagyközségi rendezvények, okmányiroda, stb.), és akkor az igény is nagyobb lenne, amit most gátol a nehezebb elérhetőség. A tanulmányban részletesen megvizsgáljuk a helyben és a nagyobb központokban igénybe vehető szolgáltatásokat. Feltárjuk a helyi szolgáltatók belső erősségeit és gyengeségeit, és a külső tényezők által meghatározott jelenlegi lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva a helyben is megvalósítható példákra. Végül konkrét javaslatokat, projekterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére.

3.3.4. Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány

A tanulmány célterülete a Közép-Dunántúli Régióban elhelyezkedő, Dunaújvárosi kistérség részét képező déli térség három települése, név szerint Előszállás, Daruszentmiklós, valamint Nagykarácsony. Ezen három település a Mezőföldi Híd LEADER HACCS településeit képezik, a kistérségben a leghátrányosabbnak mondhatóak. Hátrányos helyzetüket a munkanélküliek nagy aránya alapján állapították meg. A kistérség gazdasága a központban, Dunaújvárosban koncentrálódik. A városban viszonylag alacsony a munkanélküliség, emellett magas a foglalkoztatottság. Itt található a kistérségen belül a legtöbb foglalkoztató, amiből következik, hogy a környező településekről is ide jár be az emberek nagy része dolgozni, valamint – a tanulmány szempontjából is fontos – legtöbb szolgáltatás is itt található meg.

A dunaújvárosi kistérség sokat fejlődött az elmúlt években, és a három déli településen is történtek fejlesztések. Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony fejlesztési törekvéseit már 2004-ben megfogalmazták a Praedium Future programban, azóta is folyamatosan egyeztetnek egymással. A dunaújvárosi kistérségen belül ez a három település fekszik legmesszebb a központtól, Dunaújvárostól. Több szolgáltatás megtalálható helyben, de ezekből is van olyan, amely csak az egyik településen. Ezért sokszor Dunaújvárost vagy Dunaföldvárt kell felkeresni, ha el akarnak intézni valamit a helyiek. Emellett a tömegközlekedés sem rugalmas a

nehezebb megközelítés és a távolság miatt. A szolgáltatások elérhetősége és a közlekedés fejletlensége egymást rontó folyamatok: a rossz közlekedés miatt kevesen használják azt, a kevés utas miatt nem fejlesztik a közlekedést.

A helyiek sok szolgáltatásnak nincsenek is tudatában, hogy például a szomszédos településen mi érhető el. Fontos lenne a lakosoknak, hogy könnyebben el tudják érni a szolgáltatásokat (pl. színház, uszoda, Nagyközségi rendezvények, okmányiroda, stb.), és akkor az igény is nagyobb lenne, amit most gátol a nehezebb elérhetőség. A tanulmányban részletesen megvizsgáljuk a helyben és a nagyobb központokban igénybe vehető szolgáltatásokat. Feltárjuk a helyi szolgáltatók belső erősségeit és gyengeségeit, és a külső tényezők által meghatározott jelenlegi lehetőségeket és veszélyeket. Áttekintést adunk a hazai és EU-s jó gyakorlatokról ebben a témakörben, rámutatva a helyben is megvalósítható példákra. Végül konkrét javaslatokat, projektterveket fogalmaz meg a tanulmány a három szervezet fejlesztésére és együttműködésük erősítésére.

4. Stratégia

4.1. Célállapot

Cél a **fenntartható fejlődés elősegítése**, melynek következményeként megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása. Fellendül a Nagyközség gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a község lakói több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A Nagyközség vezetése a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgálatában álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

A jövőkép eléréséhez azonban hosszú távú (9–20 év) célkitűzések, középtávú (4–8 év) tematikus célok, ill. rövidtávú (1–3 év) részcélok megvalósulására van szükség.

4.2. Prioritások

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezése prioritásuk szerint kell történjen. Az elsőrendű szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése a közösségi kérdőíveken keresztül.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a Nagyközség alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a fenntarthatóság jegyében,
- intézményi működés hatékonyságának növelése
- egészségügyi helyzet fejlesztése,
- szociális helyzet fejlesztése,
- oktatás, képzés fejlesztése
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- nemzetközi együttműködés
- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- ipar fejlesztése,
- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményeinek és sokszínűségének fennmaradását.

- környezet ismeret, környezettudatosság
- Települési és épített környezet védelme
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgazdálkodás.

4.3. Várható hatások

A Local Agenda 21 terv készítése során a Fenntartható Fejlődés eléréséhez kitűzött fő és részcélok, valamint az ezek megvalósításához szükséges programoknak lehetnek közvetett és közvetlen hatásai az egyes fenntarthatósági pilléreket tekintve. A várható hatásokat a 3 fő pillérre vonatkozóan az alábbiakban soroljuk fel:

Társadalmi hatások:

- környezettudatos nevelés az oktatásban,
- közoktatás helyzete javul, korszerűsödik,
- a lakosság környezettudatossága nő,
- esélyegyenlőség javulása,
- egészségügyi ellátás javul,
- elvándorlás mértékének csökkenése,
- a lakosság korösszetétele javul,
- a lakosság gyermekvállalási kedve nő,

- a fiatal munkaerő helyben maradása,
- munkanélküliség csökken,
- kulturális értékek, hagyományok, sport, művelődés megőrzése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus javul,
- látogatók számának növekedése,
- szociális ellátás javul,
- közbiztonság javul,
- javuló életminőség.

Gazdasági hatások:

- infrastruktúra javul,
- közösségi közlekedés javul,
- megközelíthetőség javul,
- vállalkozások száma nő,
- beruházások száma nő,
- turizmus, idegenforgalom fellendülése,
- megújuló- és energiatakarékos energiaforrásokra való áttérések,
- foglalkoztatás, munkaerőpiac helyzete javul.

Környezeti hatások:

- a környezet minősége, állapota javul,
- a Nagyközségi levegő minősége nem romlik,
- a talaj minősége javul,
- a felszín és felszín alatti vizek minősége javul, szennyezettsége csökken,
- a zaj és rezgés okozta környezetterhelés csökken,
- hulladékgazdálkodás helyzete javul,
- a Nagyközség zöldfelületi rendszerének állapota, minősége javul,
- biológiai aktivitásérték növekszik,
- védett területek és helyi értékek fennmaradnak,
- új védelem alá helyezendő területek, értékek kijelölése,
- természetes élőhelyek fennmaradnak.

5. Megvalósítás

Jelen fejezetben a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek kerülnek felsorolásra, részletesen tárgyalva a várható eredményeket és a megvalósítás körülményeit, feltételeit (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak az Előszállási Polgármesteri Hivatal pályázati anyagai, projektötletei; a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatokon kívül a tervi hierarchiában felsőbb szinten lévő tervek, programok, koncepciók, stratégiák által megjelölt fejlesztési irányokat vettük figyelembe.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatva a további feladatok kitűzéséhez. Az alábbiakban felsorolt projektek között szerepelnek az Önkormányzat által már beadott, vagy beadásra tervezett pályázatok, későbbi tervek között szereplő fejlesztési irányok és új javaslatok a következő évekre/évtizedekre vonatkozóan. Az ütemezésben ezért került megjelölésre csak a már futó pályázatok esetében konkrét évszám (a beadott, de még kétséges kimenetelő pályázatoknál az ütemezés a pozitív elbírálás esetére értendő), az egyéb intézkedéseket illetően inkább a megvalósítás ajánlott időkeretét tüntettük fel: rövidtáv (1–3 év), középtáv (4–8 év), hosszútáv (9–20 év). Ugyanez vonatkozik a beruházási költségre: a későbbi lehetséges fejlesztések költsége jelenleg – pontos tervek hiányában – csak becsülhető, a tényleges projektméret függvénye. Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

TOP Plusz

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) az ország teljes területét lefedi, így a kevésbé fejlett régiók (valamennyi vármegye) és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségekre.

Célja az uniós szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és vármegyék fejlettségének javítása az EU átlag viszonylatában, továbbá az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevésbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése. Budapest esetében a nagyváros-specifikus kihívások kezelése a cél.

Prioritások és azok főbb támogatási célterületei

1. Élhető vármegye

- a klíma-alkalmazkodás fejlesztése,

- helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, a települési zöld és kék infrastruktúra, helyi közösségi és kulturális, sport és szabadidős terek és szolgáltatások, IKT és okos település-fejlesztések,
- szociális városrehabilitáció,
- belterületi utak fejlesztése,
- kerékpárutak kiépítése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

2. Klímabarát vármegye

- önkormányzati épületek és gyógyfürdők energiahatékonysági korszerűsítése, valamint a megújuló energia-felhasználás növelése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

3. Gondoskodó vármegye

- vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések,
- szociális városrehabilitáció soft programjai,
- helyi közösség fejlesztése,
- gyermekjóléti alapellátás, bölcsődei és óvodai ellátás infrastrukturális fejlesztése,
- egészségügyi és szociális alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- köznevelés infrastruktúra fejlesztése,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

4. Budapest infrastrukturális fejlesztések

- Esélyteremtő és Zöld Budapest beavatkozások,
- élhetőbb városi környezet megteremtése integrált településfejlesztési beavatkozásokkal,
- szociális célú városrehabilitáció,

- épületállomány energiahatékony infrastrukturális hátterének javítása.

5. Budapest humán fejlesztések

- szociális szolgáltatások kapacitásainak megerősítése,
- a lakhatáshoz és a lakhatást segítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése,
- Fővárosi Foglalkoztatási Paktum létrehozása, a szociális, egészségügyi és munkaerőpiaci szolgáltatások és támogatások összehangolt biztosítása,
- a lakásfelújításokat támogató energiaügynökségi modell létrehozása.

6. Versenyképes vármegye

- helyi, térségi gazdaságfejlesztési infrastruktúra (pl. üzleti infrastruktúra),
- a helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra (pl. alacsonyabb rendű utak),
- helyi és térségi turizmusfejlesztés, gyógyfürdőkhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése,
- aktív- és ökoturisztikai beruházások támogatása,
- fenntartható városfejlesztés kapcsolódó fejlesztései.

Finanszírozó alap(ok)

Európai Regionális Fejlesztési alap (ERFA)

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)

Felhívások tervezett menetrendje

A felhívások tervezett menetrendjét az operatív programok esetében előkészítettük, annak közzétételéhez várjuk az Európai Bizottság megerősítését a források rendelkezésére állásáról.

Stratégiai jelentőségű műveletek: Fenntartható városfejlesztés

1. prioritás

Budapest, megyei jogú városok és vármegyénként további 1-3 város fejlesztési elképzeléseinek integrált megvalósítása. Közcélú infrastruktúra felújítása

2. prioritás

Önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítása, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése. Köznevelés korszerűsítése

3. prioritás

Minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés infrastrukturális hátterének biztosítása.

A TOP Plusz forráskerete a prioritások között az alábbiak szerint oszlik meg

Prioritás	Alap	Tervezett forráskeret (milliárd forint*)
1. Élehető megye	ERFA	604,7
2. Klímabarát megye	ERFA	204,3
3. Gondoskodó megye	ERFA	317,7
	ESZA+	226,6
4. Budapest infrastrukturális fejlesztések	ERFA	63,3
5. Budapest humán fejlesztések	ESZA+	25,9
6. Versenyképes megye	ERFA	520
TOP Plusz alaponként	ERFA	1 710,0
	ESZA+	252,5
TOP Plusz összesen		1 962,5

*Az országos 373,9 Ft/euró tervezési költségvetésnek vannak feltételei

8. ábra: Top+ forráskeret

Vidékfejlesztési program

A Vidékfejlesztési Program (VP) az agrárium, és a vidéki térségben élők megerősítését szolgálja. A VP alapvető célja elsősorban a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén működő mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, a munkaerő-igényes ágazatok - mint pl. a kertészet, az állattenyésztés, az élelmiszer-feldolgozás – innovatív fejlesztése, technológiai korszerűsítése, a környezet- és klímatudatos mezőgazdaság ösztönzése, a vidék lakosságmegtartó képességének erősítése a vidéki infrastruktúra fejlesztésén, munkahelyteremtésen keresztül. A VP kiemelt célja a helyi kezdeményezések támogatása, melyet a LEADER program keretében Helyi Akciócsoportok (HACS) működtetésével valósít meg.

A vidékfejlesztés az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) II. pilléréhez tartozik, amely EU-s (83%) és hazai (17%) társfinanszírozásból tevődik össze, forráskerete 1 295,3 milliárd

forint volt 2020. végéig. 2021-ben Magyarország kormánya arról döntött, hogy a vidékfejlesztési források hazai társfinanszírozásának arányát 80%-ra emeli a 2021-2027-es időszakra, így a VP forráskerete 2942,8 milliárd forintra növekedett.

2022. november 7-én az Európai Bizottság elfogadta a 2023-2027 időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Tervét, melynek forráskerete – a 80%-os hazai társfinanszírozással együtt – 4 265 milliárd forint. Ezzel az agár- és vidékfejlesztési források biztosítása folyamatos.

Magyar Falu Program

Magyarországon jelenleg 3155 település található, melyből az 5000 fő alattiak száma 2867. Hazánk teljes népességét tekintve, annak nagyjából egyharmada él ezeken a településeken.

A program kidolgozása a modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos irányításával, egy széles körű párbeszéd keretében valósult meg. Ennek során a kormányzat minden érintettel, köztük a legnagyobb önkormányzati szövetségekkel, egyéb érdekvédelmi szervezetekkel és magukkal a települések vezetőivel együttműködve alakította ki és formálta a koncepciót annak érdekében, hogy minél inkább a helyi igényekre szabott fejlesztések valósulhassanak meg.

A Magyar Falu Program végrehajtása 2019-ben kezdődött el. Kezdetben három pillérre támaszkodva segítette elő kistelepüléseink népességmegtartó erejének növelését. A kisléptékű falusi fejlesztéseket támogató pályázati alprogram, a lakhatási támogatás (falusi CSOK) és a Falusi útalap falvaink mindennapi életére gyakorolt együttes pozitív hatása már egy évvel a program indulása után megmutatkozott. A Központi Statisztikai Hivatal 2020-as adatai szerint közel ezer olyan kistelepülésen indult növekedésnek a lakosságszám, ahol korábban csökkenés volt tapasztalható.

A program népszerűsége minden várakozást felülmúlt. A Magyar Falu Program előnye, hogy rugalmas, a kormány az érintettek által megfogalmazott igények figyelembevételével folyamatosan bővíti, alakítja azt. Időközben szélesítette a kedvezményezettek körét is. A magánszemélyek, az önkormányzatok és az egyházközségek mellett támogatást kapnak 2020-tól a falvakban működő civil szervezetek és a területileg illetékes tankerületi központok is. 2021-től pedig a program negyedik pilléréként a falvakban működő piaci szereplők is támogatáshoz juthatnak. 2021-ben indult ugyanis a falusi kisboltok megmentését célzó támogatási rendszer, valamint a mikrovállalkozások is becsatlakoztak a támogatottak körébe. A kormány célja ezzel a falusi munkahelyek létrehozása, megőrzése és védelme, illetve a legkisebb falusi vállalkozások működésének előmozdítása.

A nemzeti kormány számára a vidék érték. Falvaink felvirágoztatása, a vidéki Magyarország megerősítése mindannyiunk közös érdeke. A Magyar Falu Program kulcs az erős Magyarország megteremtéséhez. A kormány ezért egyre növekvő anyagi erőforrásokkal támogatja azt, három év

alatt több mint 600 milliárd forintot fordított vidéken élő honfitársaink életminőségének javítására.

Versenyképes Járások Program

A VJP keretében minden járás garantált éves fejlesztési forráshoz jut a helyi gazdasági növekedés és az életminőség javításának érdekében. A jelenleg 65 milliárd forinttal rendelkező program a Területfejlesztési Alapból biztosít támogatást, induláskor legalább 250 millió forintos támogatási keretet kapnak azok a járások, amelyeknek székhelye nem megyei jogú város, míg a megyei jogú város székhelyű járások 500 millió forinttal kezdhetik meg a fejlesztések tervezését. Előszállás járásközpontilag a Dunaújvárosi járásba tartozik, így az 500 millió forintos keretből tarthat igényt támogatásra.

A program keretében térségi alapinfrastruktúra és elérhetőség fejlesztésére, közszolgáltatások fejlesztésére, gazdaságfejlesztésre, valamint településfejlesztésre nyújtható be fejlesztési igény, majd az előminősítési eljárást követően annak alapján támogatási igény.

A Program kiemelt célja, hogy olyan projekteket támogasson, amelyek leginkább illeszkednek a helyi, térségi és országos célkitűzésekhez.

Előszálláson jelenleg négy VJP támogatással rendelkező projekt van folyamatban: az Egészségház külső felújítása, a közterületi kamerarendszer kiépítése, fűnyírótraktor beszerzése és a tálalókonyha kialakítása az általános iskola mellett.

5.1. Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához.

5.1.1. Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával
---------------------	---

<i>Projekt célja</i>	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartást (komposztálás, szelektív gyűjtés, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) és a helyi értékek (közösségi, kulturális, épített és természeti értékek) megőrzését elősegítő társadalmi fórumok szervezése, melyről a helyi média is rendszeresen és kiemelten tudósít.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ helyi értékek ▪ védett értékek ▪ Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	az első Local Agenda 21 fórum
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	1.000.000 Ft/év
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a Nagyközségben működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézés.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Eszközbeszerezés a hatékonyabb intézményi működés Előszállás ekében
<i>Projekt célja</i>	Eszközbeszerezés a zöld beszerzés szempontjainak figyelembe vételével.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Polgármesteri Hivatalának alkalmazottai
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség Polgármesteri Hivatala
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövid- és középtáv

<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati forrás - saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A hatékonyabb közösségi részvétel elősegítése, párbeszéd-programok, fórumok (akár interneten keresztül) révén a lakosság és a hivatalok, hatóságok közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Előszállás Nagyközség Önkormányzata - Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati forrás - saját forrás

5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	A Nagyközség optimális környezet—egészségügyi helyzetének biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Egészséges és kulturált környezet biztosítása, a környezet-egészségügyi helyzet folyamatos figyelemmel kísérése és értékelése, szükség esetén az illetékes hatóságok bevonása és a megfelelő intézkedések megtétele. Települési egészségterv készítése,

	kidolgozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben
<i>Projekt célja</i>	Primer prevenció megvalósítása, melyen keresztül szűrésekkel, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással a betegségek bekövetkezésének gyakorisága csökkenthető - ez pedig jóval olcsóbb, mint az adott betegség ellátása. Szekunder prevenció során - ha már kialakult valamilyen betegség - arra kell törekedni, hogy ne alakuljon ki további szövődmény, ill. irreverzibilis folyamat - megfelelő orvosi ellátás biztosítása. Ha mégis kialakul károsodás, akkor a terciér prevenció keretén belül törekedni kell arra, hogy mindez ne okozzon zavart a társadalmi életben történő részvételkor, ill. ne alakuljon ki rokkantság. Amennyiben a rokkantság nem elkerülhető, fontos, hogy a beteg a maradék képességeinek maximális felhasználásával képes legyen minimálisan az önellátásra, és ha lehetséges, az újbóli társadalmi beilleszkedésre - ez a rehabilitáció megvalósításának esete, amikor szakképzett szociális munkások, ápolók alkalmazását kell biztosítani.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – feltételek megteremtése rövidtávon
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Körzeti orvosok ▪ Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szociális szolgáltatások fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A szociális szolgáltatások körének szélesítése, a természetbeni szolgáltatások színvonalának javítása, a házi gondozás minőségének javítása, az ellátás elhelyezésére szolgáló épület felújítása. Hosszútávon önkormányzat által üzemeltetett bentlakásos intézmény kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – Önkormányzat hosszútávon
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Alapítványok ▪ Nagyközségben jelenleg is működő szociális intézmények
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás ▪ magántőke

5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközségben található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása Előszállás ekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szakképzések körének fejlesztése az oktatásban
---------------------	--

<i>Projekt célja</i>	A projekt célja a fenntarthatóság terén olyan szakemberek képzése, akik a Nagyközség területén fejleszteni kívánt ipar és vállalkozások számára elérhető munkaerőként jöhetnek számításba, ezzel segítve a lakosság Nagyközségen belüli munkához való jutásának biztosítását.
<i>Célcsoport</i>	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok ▪ Munkaügyi központ
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség oktatási intézményei
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítás helye</i>	Árpádfejedelem általános iskola
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét
<i>Projekt célja</i>	Az egészségnap olyan projekt, amelyben helyet kaptak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelméréstől a különböző sporttevékenységeken, az egészséggel kapcsolatos tesztfeladatok megoldásán, az önértékelésen át az önismereti játékokig. A nap programja kiterjedt a családvédelem, az élelem- és kémiai biztonság, a szájhigiénia, a fogápolás, a testhigiénia, a környezetegészség és az egészséges táplálkozás problémáira. Környezetvédelmi nap szervezéssel a diákok környezettudatos életre nevelésének programja, veszélyes hulladékgyűjtési akciókkal (pl. elem, használaton kívüli mobiltelefon, papírgyűjtés...)
<i>Célcsoport</i>	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
<i>Érintett terület</i>	általános iskola, óvoda
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Iskolák
<i>Beruházási költség</i>	projekt méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	Általános és középfokú oktatási intézmények Előszállás en
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, saját forrás

5.1.6. Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközség közbiztonságának javítása, a korábbi felméréseknek megfelelően a lakosság körében aggodalomra ad okot a jelenlegi közbiztonság

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Térfigyelő rendszer kialakítása
<i>Projekt célja</i>	A közrend és a közbiztonság erősítése Előszállás ekében a település több pontjára kamerát helyeznénk el. A településre be- és kivezető utak, közterületek, közintézmények kerülnének megfigyelés alá.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	önkéntesek, alkalmazott településörök számának függvénye
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati saját forrás

5.1.7. Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: a Nagyközség különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Hagyományőrző rendezvények szervezése, támogatása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközségi hagyományainak megismertetése, helytörténeti anyagok gyűjtése, dokumentálása és kiállítása.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Turisták ▪ Testvérközségek ▪ Könyvtárhasználók

<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Rendszeres szabadtéri nyári programok
<i>Projekt célja</i>	Hagyományteremtő céllal nyári szórakoztató, szabadtéri programok szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Nagyközségközpont ▪ Közparkok ▪ Iskolák ▪ Közintézmények udvarai
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv – éves rendszerességgel
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata kulturális és művelődési intézményei ▪ Civil szervezetek ▪ Felajánlók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati és intézményi önerő ▪ Nemzeti Kulturális Alap ▪ Egyéb kulturális pályázati források ▪ Vállalkozói támogatások ▪ Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Sportrendezvények
<i>Projekt célja</i>	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Sportpálya ▪ Sportcsarnok ▪ Közparkok ▪ Iskolaudvar ▪ Tornaterem
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Iskolák

	▪ Sportot támogató civil szervezetek ▪ Sport Egyesületek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Civil szervezetek önéreje ▪ Önkormányzati önerő ▪ Pályázati források ▪ Tagdíjak ▪ Felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Ifjúsági programok
<i>Projekt célja</i>	Helyi és vidéki zenekarok felléptetése, karaoke-party-k, szabadtéri filmvetítés, táncházak, vetélkedők szervezése, ünnepkörökhöz kötődő rendezvények (farsang, húsvétvárás, karácsonyvárás), fiatalok által készített alkotásokat bemutató kiállítások szervezése. Tehetséggondozás a 14 éven aluli korcsoportokban (versenyek, vetélkedők), ünnepekhez, ünnepkörökhöz, népi hagyományokhoz fűződő rendezvények szervezése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság fiataljai ▪ Óvodások, általános iskolások ▪ Érdeklődők az idősebb korosztályból
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Iskolák ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Nemzeti Kulturális alap ▪ Egyéb pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Programok a középkorú- és idős korosztály számára
<i>Projekt célja</i>	Kikapcsolódást jelentő közösségi programok a különböző érdeklődési köröknek megfelelően. Könyvtári közösségi programok, nyugdíjasklubok, egyesületek bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Szociális intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok

<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok önerője ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a Nagyközségben élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban
<i>Projekt célja</i>	A projekt címe: „Egyenlő eséllyel Előszálláson”. A pályázat alapvető célja, hogy a magyar közoktatásban elősegítse az esélyegyenlőség érvényesülését és megerősítse az iskolarendszer esélyteremtő szerepét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Pedagógusok ▪ Óvodák ▪ Iskolák
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Előszállás Nagyközség 2 db intézmény (iskola, óvoda)
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	▪ Iskolák ▪ Óvodák
<i>Megvalósítási keret</i>	TÁMOP pályázatok

<i>Projekt neve</i>	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Az önkormányzat feladata, hogy gondoskodjon a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló akadálymentesítésről a Nagyközség intézményeinél.

<i>Célcsoport</i>	A Nagyközségben fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nagyközségben működő szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása
<i>Projekt célja</i>	Olyan munkahelyek teremtése, ahol a csökkent munkaképességű, fogyatékkal élő Előszállás i lakosoknak is biztosítani tudnak munkalehetőséget. Egy jól működő alapítvány, vagy egyesület sokat segíthet abban, hogy ők is teljes életet élhessenek.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozások ▪ Gyermek és ifjúsági alapítvány
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Akadálymentesítés
<i>Projekt célja</i>	Az intézmények felújításánál, új épületek létesítésénél biztosítani kell az akadálymentes közlekedés feltételeit.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Együttműködés a helyi kisebbségi önkormányzattal
<i>Projekt célja</i>	A településen élő kisebbség hagyományainak bemutatása, közös programok szervezése
<i>Célcsoport</i>	▪ Pedagógusok ▪ Óvodák ▪ Iskolák
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Előszállás Nagyközség 2 db intézmény (iskola, óvoda)
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	▪ Iskolák ▪ Óvodák
<i>Megvalósítási keret</i>	LEADER pályázatok

5.1.9. Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) és Nagyközségi közlekedés előnyben részesítése
<i>Projekt célja</i>	Közösségi közlekedés előnyben részesítése: Nagyközség közösségi közlekedése feltételeinek fejlesztése a helyi autóbusz-hálózat megújításával, akadálymentesítésével valamint az Nagyközség vasúttal való újra megközelíthetősége.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	programtól függő
<i>Megvalósítási keret</i>	EU-s pályázat, állami támogatás

<i>Projekt neve</i>	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása
<i>Projekt célja</i>	A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen a közlekedési mód részaránya a Nagyközségi közlekedésben. Összefüggő kerékpárút hálózatot kell kialakítani a Nagyközségben, amely kifelé csatlakozik a fontosabb pihenőterületekhez, biztosítani kell a Nagyközségben a pihenőterületeken és az intézmények környezetében megfelelő számú fedett, támasztós kerékpártároló kiépítést. El kell végezni a meglévő kerékpár utak burkolatának felújítását, új kerékpárutak kialakítását a kerékpárút hálózat bővítésével. A kerékpárutak és a közlekedési utak kereszteződéseit úgy kell kialakítani, hogy az a kerékpárosok számára biztonságosan használható legyen, az autók számára külön figyelmeztető jelzéseket kell kialakítani, hogy a kereszteződésben kerékpárút keresztezése is történik. Ki kell dolgozni egy kerékpár kölcsönző rendszer lehetőségét.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Kerékpáros egyesület
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

5.1.10. Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan él, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Fókuszban az Előszállási fiatalok és családtagjaik
<i>Projekt célja</i>	Elengedhetetlen, hogy a gyerekek, a serdülők és a fiatalok szűkebb és tágabb közösségeikben befogadó, toleráns magatartással vegyenek részt, nemzeti és európai identitásuk egyaránt segítse őket a fenntartható, békés társadalom építésében. Alapvető cél, hogy az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintsék a családot és a gyermekvállalást, aktívan készüljenek a szülői szerepükre.
<i>Célcsoport</i>	Ifjúság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Civil szervezetek ▪ Előszállási fiatalok és családjaik.
<i>Beruházási költség</i>	program méretétől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	TÁMOP pályázati lehetőség

5.1.11. Szolgáltatás fejlesztése

Az intézkedés célja: a településen található szolgáltatások bővítése annak érdekében, hogy az itt élőknek is lehetőségük legyen minél több és magasabb színvonalú szolgáltatást igénybe venni.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Bölcsőde kialakítása
---------------------	----------------------

<i>Projekt célja</i>	A településen élő fiatalok, kisgyermekes szülők nagy örömmel fogadnák egy bölcsőde létrehozását, ahol a 1,5 – 3 év közötti gyermekek kerülnének elhelyezésre.
<i>Célcsoport</i>	Kisgyermekes családok.
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	• Előszállási Patakparti Óvoda
<i>Beruházási költség</i>	380MFt
<i>Megvalósítási keret</i>	TOP pályázati forrás

5.2. Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és sokféleségének megőrzéséhez.

5.2.1 Környezet ismerete, környezettudatosság

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a Nagyközség polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a Nagyközség környezeti állapotára

vonatkozóan és értesülhessenek a Nagyközségben előkészítés alatt áll környezeti állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Előszállás Környezetvédelmi Programjának elkészítése
<i>Projekt célja</i>	a Környezetvédelmi Program elkészítése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	500.000Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A társadalom környezeti tudatossága csak úgy javítható, ha folyamatosan tájékozott környezetének állapotáról, ismeri a gazdaság, társadalom és a környezet összefüggéseit, azok egymásra hatását. Tudatosan törekedni kell arra, hogy a fenntartható fejlődés a mindennapi nyilvánosság részét képezze, beépüljön a hétköznapi világába. A kommunikációs terv alkalmas arra, hogy az internetes eszközök, az oktatási rendszer, munkahelyek, a médiumok, tanácsadás, rendezvények és egyéb területeken folyó környezeti kommunikációáramlás egymást erősítse, hatásuk megsokszorozódjon. Összehangolt kommunikációs terv készítésére van szükség, melyben megtörténik az eddigi gyakorlat helyzetelemzése, meghatározásra kerül a kommunikáció cél- és eszközrendszere, a partnerek, a kommunikációs célok és üzenetek célcsoportonként meghatározása,

	konkrét kampányok kijelölése és e tevékenységek ütemezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi „Hasznoskönyv” című kiadvány kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A kiadványnak be kell mutatnia a családok számára, hogy a gondos háztartásban a család anyagi, egészségi, környezeti Előszállás ekei összehangolhatóak. A kiadványnak be kell mutatnia, hogy a Nagyközség i intézmények, gazdasági társaságok dolgozói, vezetői milyen egyszerű mindenki számára könnyen megtanulható intézkedésekkel csökkenthetik a munkahelyeik környezeti terhelését.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Vállalkozások, munkahelyek Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Nyilvánosság a Nagyközség környezeti ügyeivel kapcsolatban
<i>Projekt célja</i>	A környezeti tudatosság növelése mellett a környezeti ügyek nyilvánosságának garanciája is lehet a már javasolt kommunikációs terv és annak megvalósítása, melyben helyet kell adni a társadalmi részvételt biztosító tevékenységeknek. Biztosítani kell a nyilvánosság

	részvételét az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban. Ennek Előszállás ekében: ▪ a nyilvánosságot közzététel, hirdetmény formájában tájékoztatni kell a javasolt tevékenységről a döntéshozás legkorábbi fázisában, (tervek, tervpályázatok közzététele, bemutatása) ▪ meg kell ismertetni a közvéleményt a biztosított részvételi formákról (kereshető személyek a hely és időpont megjelölésével, közmeghallgatás helye, ideje, címek stb.), ▪ tájékoztatni kell a szükséges környezeti információk rendelkezésre állásáról, a betekintés módjáról, a nyilvánosságot meg kell ismertetni a várható környezeti hatásokkal és azok csökkentésére tett javaslatokkal, intézkedésekkel, ▪ be kell mutatni a rendelkezésre álló alternatívákat, ▪ lehetővé kell tenni a nyilvánosság számára a közmeghallgatást, vagy írásbeli bejelentés formájában a véleménynyilvánítást, ▪ a nyilvánossággal meg kell ismertetni a döntést és annak szövegét, a fő okokat és megfontolásokat. ▪ elő kell segíteni az Interneten a közérdekű adatok nyilvánosságát, éves jelentéseket, környezeti információkat, ▪ a Nagyközség honlapján a közérdekű környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatos fórum létrehozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.2.2. Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a Nagyközségi fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a Nagyközség lakók számára.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Zöldterületek fenntartása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség egyik legfontosabb hiányossága zöldfelületek hiánya, illetve azon kevés zöldterület mely jelenleg rendelkezésre áll Előszállás területén igen kisméretű. A zöldfelületi arány növelése lehetőséget kínál a Nagyközség otthonossá, természet közelivé tételéhez. A parkok kialakítását, folyamatos fenntartását, felújítását az előregedett fák cseréjét, a pázsitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelentheti.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Egyedi fák, fasorok védelme
<i>Projekt célja</i>	Az egyedi fák, fasorok telepítésével biztosítható az előregedett, illetve lakossági panaszok miatt eltávolított sorfák pótlása. Elsődleges a Nagyközség védett természeti értékeit képviselő fainak, fasorainak, növényeinek folyamatos gondozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	-

Megvalósítási keret	▪ Saját forrás
---------------------	----------------

Projekt neve	Természet közeli élőhelyek védelme
Projekt célja	Megvédeni és megőrizni a természetközeli élőhelyeket hozzájárulva a biodiverzitás sokszínűségéhez. Természetközeli élőhelyeknek tekinthetők azok a területek, ahol az emberi beavatkozás, emberi tevékenységek (pl. gazdálkodás) mértéke elhanyagolható. Szükség esetén a védelem biztosítása jogszabályi úton (Nagyközség i rendelettel).
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók
Érintett terület	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ helyi védetté nyilvánításra javasolt területek ▪ már védettség alatt álló területek
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Nemzeti Park ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása
Projekt célja	A Nagyközség közigazgatási területén található tájsebek felmérésének elkészítése. A tájsebek helyreállítása.
Célcsoport	Lakosság Nagyközségbe látogatók
Érintett terület	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása
<i>Projekt célja</i>	Helyi jelentőséggel bíró természeti területek, zöldfelületek, kulturális szempontból kiemelkedő fontosságú különleges területek, egyedi tájértékek védettségének biztosítása jogszabályi úton (Nagyközségi rendeletekkel). A védettség érvényesítése a helyi tervek, programok tartalmában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ természeti területek ▪ védetté nyilvánításra javasolt területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása
<i>Projekt célja</i>	Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. A közművezetéseket és a járulékos közműépítményeket úgy kell elhelyezni, hogy azok a tájba illőek legyenek. Az övezetben az új és felújítandó nagy-, közép- és kifestültségű vezetékeket – ha azt táj- és természetvédelmi igények indokolják – földkábelben kell elhelyezni. Az ökológiai (zöld) folyosó övezete nem minősíthető beépítésre szánt területté.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, Önkormányzat, földhasználók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség ▪ Nemzeti Park
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a Nagyközség építészeti emlékeinek felújítása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség műemlékeinek, műemlék jellegű épületeinek és építményeinek, továbbá a helyi szempontból védelemre méltó, értékes épületek rekonstrukciója vizuális környezetesztétikai szempontból is fontos.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázat

<i>Projekt neve</i>	Tájvédelmi tevékenység
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési terv módosításakor a természet közeli tájállapot érvényre juttatása. Megfelelő zöldfelület arány kialakítása, természetközeli területek beépítési arányának és módjának szigorú szabályozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges Nagyközségi környezet kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Az élhető, vonzó Nagyközségi környezet megteremtéséhez mindenekelőtt az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére (a levegő, a víz, a talaj szennyezésének visszaszorítására, valamint a zajterhelés korlátozására) van szükség. Levegőtisztaság védelem, Talajvédelem, Vízvédelem, Élővilág, természetvédelem, Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, Környezeti ismeretek környezettudatosság közvetítése a lakosság részére, Zajvédelem, Települési és épített környezet védelme, Energiagazdálkodás, Környezetbiztonság.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe és térsége

<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések
<i>Projekt célja</i>	Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése Előszállás ekében: Részletesen fel kell térképezni a Nagyközség területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. Meg kell határozni azon növények körét, amelyek pollenje ténylegesen jelentős egészségügyi veszélyforrást jelent. Az elterjedési térkép alapján intézkedési programot kell kidolgozni, amely meghatározza a különböző területtípusok kezelési feladatait az allergén növények terjedésének visszaszorítása Előszállás ekében. A kezelési feladatoknak elsődlegesen az élőhelyi körülmények természetes módszerekkel történő megváltoztatására kell irányulniuk, amely az allergén növény terjedését akadályozza meg. Az intézkedési program megvalósítása. A programot megfelelően kommunikálni kell, megvalósításába be kell vonni a területhasználókat, tulajdonosokat
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Utak pormentesítése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség útjai okozta diffúz porszennyezés csökkentésének leghatékonyabb módja a burkolatlan utak szilárd burkolattal történő

	ellátása, illetve szilárd burkolatú utakon a rendszeres utcaseprés elvégzése illetve nyáron az utak locsolása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv készítése
<i>Projekt célja</i>	Uniós elvárásoknak és a jogszabályokban előírt határértékeknek való megfelelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe és térsége
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakók felszámolása különös tekintettel a felszíni vizek parti sávjában és azon mélyfekvésű területekre, ahol a hulladék és a talajvíz közvetlenül érintkezhet. Illegális hulladéklerakó és hulladéklerakó helyek megszüntetése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek

	▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Csapadékvíz rendezés, lehullott nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Zajterhelés megelőzése
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési tervekben a zajvédelmi követelmények érvényre juttatása (pl. zajvédelmi távolságok). Telephely engedélyezése során műszeres méréssel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Közlekedési eredetű fokozott zajterhelés csökkentése Előszállás ekében forgalomszervezési, járműkorszerűsítési és útminőségi fejlesztések elvégzése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Lakóövezeti zajforrások megszüntetése
---------------------	---------------------------------------

<i>Projekt célja</i>	A lakóterületek közé ékelődött zajt okozó létesítmények áttelepítése, megszüntetése (pl. hulladék gyűjtősziget).
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a Nagyközségi infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvízhálózat létrehozása és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés
<i>Projekt célja</i>	A felszíni vízvezetés problémájának megoldása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	A Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv – 2016.
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése
---------------------	--

<i>Projekt célja</i>	A meglévő útburkolat minőségének javítása,
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Minőségjavítás folyamatos, építés hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lakossági Járdaépítési Program
<i>Projekt célja</i>	Ahol nincs kiépítve, ill. a nem megfelelően kialakított járdák helyett biztonságosan használható járdák építése, a lakosság bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség területe – ahol szükséges
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Költségvetésben elkülönített összeg
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati és lakossági önerő
<i>Projekt neve</i>	A Nagyközség központ járdáinak egységesítése
<i>Projekt célja</i>	Biztonságosan használható, kiselemes térburkolóval kialakított járdák építése a Nagyközség kép szempontjából hangsúlyos területeken, attraktívabbá, egységessé téve ezáltal a Nagyközség központot.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Nagyközség központ még fel nem újított járdái
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának létrehozása
<i>Projekt célja</i>	Kerékpáros közlekedés biztonságos feltételeinek kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Ide látogató kerékpáros turisták
<i>Érintett terület</i>	Nagyközség központ még fel nem újított járdái

<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a Nagyközségben, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére.

Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkóhó)
<i>Projekt célja</i>	A napsütéses órák száma a Nagyközség területén megközelíti a 2000 órát, mely kedvező mennyiségű hőenergia átalakítására, ill. áram termelésére nyújt lehetőséget.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	▪ Megvalósíthatósági vizsgálat - Középtáv – 2017. ▪ Létesítés - hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke
<i>Projekt neve</i>	„Megújuló energia, megújuló közösség” előadások

<i>Projekt célja</i>	Környezetvédelmi előadások keretében a lakosság ismereteinek bővítése, szemléletváltás elősegítése, vállalkozásösztönzés. Ökológiai lábnyom számításával kapcsolatos ismeret átadás.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv – 2015-től folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata
<i>Projekt célja</i>	A fosszilis energiahordozók helyett megújuló energiák alkalmazása, csökkentve ezzel a környezetterhelést, és hosszútávon az energiaköltségeket.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	Megvalósíthatósági vizsgálat – középtáv; Létesítés - hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten
<i>Projekt célja</i>	Kedvezőbb feltételek biztosítása, ill. támogatás nyújtása azoknak, akik meghatározott típusú és meghatározott mennyiségben megújuló energiaforrásokat használnak, támogatás, vagy kedvezmények nyújtása azon lakosság számára, akik energiatakarékos eszközöket használnak (energiatakarékos izzó).

<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a Nagyközségi környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított Nagyközségi zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a Nagyközség i klímát, jótékonyan befolyásolja a Nagyközség képet

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség összképének egységesítése, javítása, turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Nagyközségbe látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	Azon utcák, ahol még nem történt meg a fasorok megújítása, elsősorban a Nagyközség központ, ezt követően a többi utca.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok, közösségi terek kialakítása zöldterületeken
<i>Projekt célja</i>	A lakosság számára rekreációs területként szolgáló rendezett közparkok kialakítása, ezáltal a Nagyközség összképének javítása,

	turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Nagyközségbe látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Közparkok ▪ Játsszóterek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- vagy hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.7. Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése. Lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség bel-és külterületén található illegális hulladéklerakó helyek felszámolása. Cél önkéntesek, illetve civil szervezetek és a Nagyközségi közszolgáltató segítségével felmérni az illegális hulladéklerakó helyeket és közös összefogással megszüntetni.
<i>Célcsoport</i>	Illegális hulladéklerakó és hulladéklerakó helyek
<i>Érintett terület</i>	A Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv, folyamatos
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok
<i>Projekt célja</i>	A családi házas ingatlanok esetén az ingatlantulajdonosok tájékoztatási és meggyőzése e tevékenységek előnyeiről mind közösségi szinten, mind háztartás szintjén. A drága és fenntarthatatlan zöldhulladék-szállítás helyett gazdálkodást, valamint az ingatlanon való ésszerű vízgazdálkodást ösztönözní.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, intézménytulajdonosok
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól kezdődően
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	500.000 – 1.000.000 Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Építési és bontási hulladékok hasznosítása
<i>Projekt célja</i>	A lakosság megfelelő tájékoztatásával el kell érni, hogy a Nagyközségben keletkező építési és bontási hulladékokat a hulladékkezelő telepre szállítsák, ne pedig illegális hulladéklerakások keletkezzenek belőlük a Nagyközség külterületein. Szükséges a hulladékszállítást végző vállalkozások rendszeres ellenőrzése. Ösztönözni szükséges az építési hulladékok újrahasznosítását pl. a Nagyközségi utak, épületek felújítása során keletkező nem veszélyes bontási hulladékokból a szilárd burkolattal nem ellátott utak útalapját is elkészíthetik.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, építési vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Dunanet Kft. ▪ Helyi építési vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Oktatás, szemléletformálás
<i>Projekt célja</i>	Fogyasztói magatartás befolyásolása: közterületi és önkormányzati médiában szereplő reklámok környezettudatos kezelése. Intézményi hulladékcsökkentő megoldások bevezetése. Alternatívák alkalmazása. Az önkormányzati oktatási és kulturális intézményi hálózaton keresztül lehetőség van a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, a helyi hulladékgazdálkodási tervben részletezett nevelési és szemléletformálási programok teljesítésére. Az Önkormányzat és a közszolgáltató közös hulladékgazdálkodási akciók megvalósítása: Iskolákban és óvodákban szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, A szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő Hulladékért virágot akció, Karácsonyfagyűjtő akció, Általános iskolások számára vetélkedősorozat szervezése a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, A környezetvédelmi világnap alkalmából egy napos szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazó akció
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Dunanet Kft. ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.3. Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

5.3.1. Nemzetközi együttműködés

Az intézkedés célja: Testvér települési megállapodások kötése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Testvér települési kapcsolatok kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Testvértelepülések
<i>Célcsoport</i>	▪ Önkormányzat ▪ Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i> Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Tagállamok: Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Szerbia, Magyarország ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, EU támogatás

5.3.2. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja: a Nagyközségi kötelező és a vállalt feladatok ellátása az önkormányzat Feladata, így az intézkedés célja a Nagyközségi önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve a Nagyközség és az ott található intézmények fejlődését

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati bevételek növelése
<i>Projekt célja</i>	A bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése, a költségvetési arányok jelenlegi helyzetének felmérése, a közpénzek gazdaságos és hatékony elosztása, a bevételek növelése pályázatok és vissza nem térítendő támogatások révén.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata

<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Megvalósítási keret</i>	Projektől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Adók, egyéb támogatások

<i>Projekt neve</i>	Hatékony intézményi struktúra kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Nagyközségi intézményekben optimálisan kialakítható munkakörök meghatározása, tényleges igényeknek megfelelő feladatmegoldások alkalmazása, intézmények személyi állományának, az optimális létszámszükségletnek biztosítása a kialakított munkakörök és foglalkoztatottság alapján. Szervezetek közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Nagyközségi Intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Intézmények ▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring
<i>Projekt célja</i>	Pályázatok horizontális (esélyegyenlőségi és környezeti fenntarthatósági) vállalásaihoz kapcsolódó monitoring rendszer kialakítása, működtetése a Polgármesteri Hivatalban.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Polgármesteri Hivatal
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	-
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.3.3. Ipar fejlesztése

Az intézkedés célja: Előszállás Nagyközségben olyan ipari termelő egységek letelepedésének elősegítése, melyek alacsony környezeti terhelés mellett nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Az ipar fejlesztésének további célja a Nagyközségben képzett szakemberek számára helyi munkalehetőség biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Befektetési projekt-portfólió összeállítása, népszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközségben található befektetési lehetőségek feltérképezése, népszerűsítése által sikeres magánberuházások generálása, Előszállási munkahelyek létrehozása.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Előszállás - Kártya létrehozása és működtetése
<i>Projekt célja</i>	A helyi kis- és középvállalkozások helyzetének javítása, azáltal, hogy a helyi lakosok minél nagyobb mértékben helyben költsék el jövedelmüket, ezáltal erősödjön a helyi gazdaság.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Kis és középvállalkozások ▪ Intézmények ▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Vállalkozói szövetségek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése
---------------------	---

<i>Projekt célja</i>	A Nagyközségben beruházni kívánó vállalkozások megtelepedésének elősegítése, ügyintézésének előmozdítása, ezáltal sikeres magánberuházások generálása, Előszállási munkahelyek létrehozása Előszállás ekeiben.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2015-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközségben rendelkezésre álló szakképzett munkaerő részére helyi munkahelyek létrehozásának segítése, mely nagyban csökkenti a helyi lakosság városi munkahelyre való utazásának időigényét.
<i>Célcsoport</i>	Munkavállalók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	A hozzáadott érték növelésének (minőségi alapanyagok, hagyományokra építő termelés, szaktudás, hatékonyság, optimális termékösszetétel) eredményeképp nő az előállított termékek jövedelmezősége.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők ▪ Szolgáltatók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe

<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Gyümölcsstermesztésre alapozott ipar
<i>Projekt célja</i>	Előszállítás Nagyközség mezőgazdasága a gyümölcsstermesztésben, szőlőstermesztésben nyilvánul meg. Híres az Előszállítás i meggy mely olyan fajta meggy, mely exportra és feldolgozásra is alkalmas.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállítás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások, befektetők, termelők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállítás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése
<i>Projekt célja</i>	Olyan ipari üzemek letelepedésének kiemelt támogatása, melyek a megújuló energiát hasznosító berendezéseket állítanak elő (pl. napkollektor, széltubina...)
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Iparterület
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Befektetők ▪ Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.4. Mezőgazdaság fejlesztése

Az intézkedés célja: Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Biotermékek előállítása – biotermesztés, biotermelés
<i>Projekt célja</i>	Káros szermaradványoktól mentes, kiváló minőségű élelmiszer előállítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló.
<i>Érintett terület</i>	Biotermelésre bejelentett területek.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	A biotermelés magasabb költségeket eredményez a szigorított termelési feltételek következtében, azonban mégis tisztességesebb jövedelemre tesznek szert, termékeikkel (túlvegyszerezett, érésyorsítóval kezelt) nem verik át a vásárlókat.

<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források
<i>Projekt neve</i>	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása
<i>Projekt célja</i>	Háztáji keretek között, műtrágyák és növényvédőszeres felhasználása nélkül előállított, biztonságosan fogyasztható élelmiszerek termelése.
<i>Célcsoport</i>	Társadalom – mint hatásviselő.
<i>Érintett terület</i>	Gazdálkodók földterületei.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	▪ Termelői költség ▪ Vetőmag költség
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése
<i>Projekt célja</i>	Az Előszállási mezőgazdasági termelők piacra jutásának segítése, piaci pozícióinak javítása, az Előszállási mezőgazdaság jövedelemtermelő potenciáljának növelése
<i>Célcsoport</i>	Helyi mezőgazdasági vállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Helyi termelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	2016-tól.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Helyi kistermelők piaca
<i>Projekt célja</i>	A helyi kistermelők helyi lakóknak való értékesítésének megteremtése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló, kistermelők – mint értékesítők
<i>Érintett terület</i>	Piaci árusok, kistermelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját területek felhasználásával, az érintett termelők bevonásával

5.3.5. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke Nagyközségbe vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Marketingstratégia kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	Megfelelő marketingstratégia kidolgozásával, a célcsoportok, arculati elemek, reklámanyagok meghatározásával az értékesítési lehetőségek javulnak, a piaci pozíció megszilárdul.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Dunaújvárosi kistérség
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Kistérségi társulás ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára
<i>Projekt célja</i>	Információs szolgáltatás és gyűjtés, kapcsolati tőke kiépítésének céljából tájékoztató előadások, fórumok, kiállítások szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Meghívott előadók

<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	Vállalkozások technológiai, infrastrukturális és ingatlan jellegű fejlesztéseinek támogatása, együttműködésének és piacra jutásának segítése, javítva ezzel munkahelyteremtő képességüket és jövedelmezőségüket.
<i>Célcsoport</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Állami szervek ▪ Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Inkubátorház kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Az inkubátorház induló vállalkozások létrehozását és mikrovállalkozások fejlődését, növekedését segíti elő. Mesterségesen kedvezőbb környezetet teremt számukra a piaci viszonyoknál. Infrastruktúrát, helyet, szolgáltatásokat, esetenként pénzügyi segítséget biztosít a vállalkozásoknak, segít túlélni a kritikus kezdeti időszakot. Hozzájárul a munkahelyteremtéshez, hosszú távon a gazdaság fellendítéséhez.
<i>Célcsoport</i>	Mikro- és kisvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Előszállás Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Mikrovállalkozások ▪ Kisvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.6. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

Az intézkedés célja: alternatív jövedelemforrás teremtése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése
<i>Projekt célja</i>	Vendéglátóhelyek, éttermek, szállodák, panziók, hotelek, camping és magánszálláshelyek létrehozása, fejlesztése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Családok ▪ Kisebb csoportok ▪ Befektetők
<i>Érintett terület</i>	▪ Előszállás Nagyközség közigazgatási területe ▪ Magántulajdonban lévő telkek, épületek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv

<i>Partnerek</i>	▪ Előszállás Nagyközség Önkormányzata ▪ Befektetők ▪ Utazási irodák
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Tájékoztatás szórólapokon, kiadványokon és az internet segítségével, a tájékozódás, egységes arculat kialakítása, internetes honlap készítése, korszerűsítése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Meglévő utazási irodák, ▪ Közintézmények ▪ Nagyközség forgalmasabb pontjai, útkereszteződései – táblák kihelyezése ▪ Sajtó ▪ Internet ▪ Mobiltelefon
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Lovas turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A projekt célja új lovarda fejlesztése, a Nagyközség külterületén, esetleg látványosságaihoz vezető lovas ösvény kijelölése.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ települési lovas gazdák ▪ Előszállás közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Halász és vadász turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközség területén működik a Nagykarácsonyi Vadásztársaság, a Nagyközség területén található halászatra alkalmas halastavak. A program célja lehet vadászpanzió kialakítása, valamint a Lakpataki tó környékének fejlesztése szálláshelyek kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ halastavak ▪ Előszállás közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Lak-patak és környékének rehabilitációja
<i>Projekt célja</i>	Az Ün. Papi földek területén, mely egy mély fekvésű mocsaras terület kihasználva vizes adottságait egy szabadidős tevékenységeket mindenféle szempontból kielégítő horgászto kialakítására kerülhetne sor, mely téli időszakban korcsolyázásra, nyáron horgász tóként és csónakázó tóként működhetne. Célszerű lehet egy szabadidős létesítmény kialakítása is, mely magába foglalhatna éttermet, kölcsönzőket, esetleg néhány szobás szálláshelyet.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lak-patak és környéke
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, vállalkozók, befektetők, civil szervezetek, sportegyesületek
<i>Beruházási költség</i>	pályázatfüggő
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Konferencia központ és szálláshely kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Előszállás Nagyközség Dunaújvároshoz való közelségét számításba véve egy kellemes környezetben tervezett konferencia központ biztosítani tudná azon helyi és közeli városi cégek, vállalatok,

	társaságok igényeit, melyek munkájuk során a munkavállalók és üzleti partnerek részére tréningeket, bemutatókat, továbbképzéseket tartanak.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozások
<i>Érintett terület</i>	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Ciszterci rendház rendbetétele
<i>Projekt célja</i>	Koncepcióterv kidolgozás a leromlott Ciszterci rendház, kastély, vagy annak még meglévő pincerendszerének turisztikai vagy múzeumi célú hasznosítására vonatkozóan.
<i>Célcsoport</i>	Előszállás Nagyközségbe látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	Szapáry kastély területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata, vállalkozók, befektetők, civil szervezetek, Földrajzi Múzeum
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Konferencia központ létrehozása
<i>Projekt célja</i>	A volt ciszterci rendhez megvásárlásával, lehetőség nyílna annak egy konferencia központtá való átalakítására.
<i>Célcsoport</i>	Az egész ország lakossága
<i>Érintett terület</i>	Az ország egész területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv 2022-2028
<i>Partnerek</i>	Előszállás Nagyközség Önkormányzata KDMFÜ
<i>Beruházási költség</i>	3,5 -4,5Mrd Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	Állami finanszírozás

6. Monitoring és visszacsatolás

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknel.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

6.1. Cselekvési terv

1. Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a Város környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

Polgármester

Alpolgármester

Bizottsági elnökök

- Pénzügyi és Költségvetési Bizottság
- Kulturális, Szociális és Sport Bizottság

Az Önkormányzat által fenntartott oktatási, nevelési Intézmények vezetői

- Előszállási Árpád fejedelem Általános Iskola
- Előszállási Patakparti Óvoda

Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői

- Kossuth Lajos Művelődési Ház, Könyvtár és közösségi színtér
- Előszállási Polgármesteri Hivatal

Társulások

- Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás

Közműszolgáltatók

- Hulladékgazdálkodás: MOHU Zrt., Dunanett Kft.
- Víz-, és csatornaszolgáltató: Mezőföldvíz Kft.
- Gázszolgáltató: E.ON Zrt., MVM Zrt.,
- Áramszolgáltató: E.ON Zrt., AUDAX, MVM Zrt.

Polgármesteri hivatal munkatársai

- Műszaki főelőadó
- Pénzügyi főelőadó
- egyéb munkatársak...

A fenti irodavezetőkkel, illetve csoportvezetővel történt egyeztetések alapján a monitoring csoportban – az LA21-ben – az irodavezetők kerülnek megjelölésre, akik, adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

Civil szervezetek, helyi közösségek

2. Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente legalább 1 alkalommal felül kell vizsgálni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

3. Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente két alkalommal – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

6.2. Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok **(INDIKÁTOROK)** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetők a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítania kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat illetékes osztálya a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjteni adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a Város kulturális intézményei a felelősek.

TÁRSADALMI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
	elvándorlások száma (eset)					
	Odavándorlások száma (eset)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő háziorvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)					
	Egyes betegségek gyakorisága					

	Védőoltások száma								
	Gyógyszertárak száma (humán) (db)								
Szociális fejlesztése helyzet	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)								
	Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma								
	Járadék típusú ellátásban részesülők								
	Segély típusú ellátásban részesülők								
	Rendszeres szociális segélyben részesülők								
	Munkavállaló korú népesség								
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya								

Oktatás, fejlesztése képzés	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)								
	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)								
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)								
	A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)								
	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)								
	Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)								

	Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)							
Közbiztonság fejlesztése	Településőrök, mezőőr száma (fő)							
	Bűncselekmények száma (db)							

Kulturális fellendítése	élet							
	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)							
	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)							
	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)							
	Kulturális rendezvények száma (db)							
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)							
	Alkotó művelődési közösségek száma (db)							
	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)							

GAZDASÁGI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
Mezőgazdaság fejlesztése	összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	egyéni gazdaságok száma (db)					
	kistermelői gazdaságok száma (db)					
	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
	biotermesztés alatt álló földterület (ha)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	ipariletelek száma (db)					

Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	bejegyzett vállalkozások száma (db)							
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)							
	szálláshelyek száma (db)							
	összes szállásférőhelyek száma (db)							
	vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)							
	külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)							
	vendéglátóhelyek száma (db)							
	turisztikai információs pontok, irodák száma (db)							

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2015	2016	2017	2018	2019
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	komposztáló háztartások száma (db)					
	biohulladék mennyisége (t)					
	helyi védettség alatt álló területek (m2)					
	helyi védettségű épített objektumok száma (db)					
	felújításra szoruló középületek száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	zajszennyezés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO2) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					

	Közesatornahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)								
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)								
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)								
	Összes gázfogyasztók száma (db)								
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)								
	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)								
	Állami közutak hossza (km)								
	Összes szolgáltatót víz mennyisége (1000 m ³)								
	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)								
	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)								
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	fenntartható energiahasználat témájú előadások résztvevőinek száma (fő)								
	megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)								
	megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)								
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)								
	erdő művelési ág aránya a területhasználatban (%)								
Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása	biológiai aktivitás mértéke (%)								
	összes zöldterület a településszerkezetben (m ²)								

	egy főre jutó zöldterület (fő/m ²)								
	szabványos játszóterek száma (db)								
	a zöldfelületek fenntartásra szánt költség (Ft/ha)								

A terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok

Előszállás története című könyv kézirata

Preadimu Future program

Előszállás Nagyközség rendezési terve

Örökségvédelmi Hatástanulmány

Csatornapályázathoz készített tanulmányok (megvalósíthatósági tanulmány, környezeti tanulmányok, pályázati anyagok)

Daruszentmiklós Polgárőrségek fejlesztése a déli térségben című tanulmány

Helyi hagyományok őrzése és kiaknázása Daruszentmiklós, Előszállás és Nagykarácsony településeken című tanulmány

Vállalkozási potenciálok feltárása a déli térségben című tanulmány

Szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a déli térségben című tanulmány

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Polgármester Úr!

Alulírott Kincses Gábor (2424 Előszállás, Balatoni út 58.) azzal a kéréssel fordulok a Tisztelt Képviselő-testülethez, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő, 1420/1 helyrajzi számú ingatlan megvásárlásának lehetőségét szíveskedjenek számomra biztosítani.

Kérelmem indoka, hogy vállalkozásom két telephellyel rendelkezik, és a szóban forgó területet telephely-bővítésre, valamint a céges gépjárművek parkolására kívánom hasznosítani.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy kérelmemet megtárgyalni és a terület értékesítésének lehetőségét mérlegelni szíveskedjen.

Tisztelettel és köszönettel:

Kincses Gábor

Előszállás, 2026. június 18.

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

16. napirendi pontja: KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlatkérés

Tisztelt Képviselőtestület!

Előszállás Nagyközség Önkormányzata az Előszállás, 0169/1 hrszámú külterületi út szilárd burkolatának kialakítására 149.999.999 Ft összegben pályázatot nyert 2025. évben.

A pályázat megvalósításához műszaki ellenőr megbízása is szüksége, ezért a műszaki ellenőri feladatok ellátására árajánlatkéréssel javaslom megkeresni a következő cégeket:

1./ Sági Péter EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Munkás u. 24.

Adószám: 56279700-1-27

Telefonszám: 06307112405

sagipeter@sagi.co.hu

2./ PLAN-ÉTA Építő és Vállalkozó Kft.

Székhely: 7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.

Adószám: 10258802-2-27

Telefon: +36-74-319-633

email: planeta@terrasoft.hu

3./ MTK Group Bt.

Székhely: 2421 Nagyvenyim, Szegfű utca 12.

Adószám: 25478525-2-07

4./ Theisz Imre EV.

Székhely: 8123 Soponya, Dózsa utca 12.

Adószám: 58493805-1-27

Telefonszám: 06307528981

E-mail: theiszimre@freemail.hu.

Határozati javaslat

KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat műszaki ellenőri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat megvalósításához szükséges műszaki ellenőri feladatok ellátására árajánlatkéréssel kívánja megkeresni a következő cégeket:

1./ Sági Péter EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Munkás u. 24.

Adószám: 56279700-1-27

Telefonszám: 06307112405

e-mail: sagipeter@sagi.co.hu

2./ PLAN-ÉTA Építő és Vállalkozó Kft.

Székhely: 7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.

Adószám: 10258802-2-27

Telefon: +36-74-319-633

e-mail: planeta@terrasoft.hu

3./ MTK Group Bt.

Székhely: 2421 Nagyvenyim, Szegfű utca 12.

Adószám: 25478525-2-07

4./ Theisz Imre EV.

Székhely: 8123 Soponya, Dózsa utca 12.

Adószám: 58493805-1-27

Telefonszám: 06307528981

E-mail: theiszimre@freemail.hu

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június (az árajánlatkérések megküldésére)

2026. (az árajánlatok beérkezésére)

Előszállás, 2026. június 18.

Kanik Péter
polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

17. napirendi pontja: KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlatkérés

Tisztelt Képviselőtestület!

Előszállás Nagyközség Önkormányzata az Előszállás, 0169/1 hrszámú külterületi út szilárd burkolatának kialakítására 149.999.999 Ft összegben pályázatot nyert 2025. évben.

A pályázat megvalósításához projektmenedzser megbízása is szüksége, ezért a projektmenedzseri feladatok ellátására árajánlatkéréssel javaslom megkeresni a következő cégeket:

1./ Horváth Anita EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Szabadság út 13. 2/2

Adószám: 56707250-1-27

Telefonszám: 06303232423

e-mail: hanita@gmail.com

2./ Protask Kft

Székhely: 7622 Pécs, Siklósi út 27. I. em.

Adószám: 22960816-2-02

e-mail: info@protask.hu

Telefonszám: 06202544215

Képviseli: Gerner Adrienn

3./ ALBENSIS Nonprofit Kft.

Székhely: 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9. 2. em.

Adószám: 25462166-2-07

Telefonszám: 06203154402

Képviseli: Turiné Menczel Andrea

Határozati javaslat

KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat projektmenedzseri feladatainak ellátására árajánlatok bekéréséről

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a KAP-RD43-1-25 kódszámú, „Külterületi utak fejlesztése” című pályázat megvalósításához szükséges projektmenedzseri feladatok ellátására árajánlatkéréssel kívánja megkeresni a következő cégeket:

1./ Horváth Anita EV.

Székhely: 2400 Dunaújváros, Szabadság út 13. 2/2

Adószám: 56707250-1-27

Telefonszám: 06303232423

e-mail: hanita@gmail.com

2./ Protask Kft

Székhely: 7622 Pécs, Siklósi út 27. I. em.

Adószám: 22960816-2-02

e-mail: info@protask.hu

Telefonszám: 06202544215

Képviseli: Gerner Adrienn

3./ ALBENSIS Nonprofit Kft.

Székhely: 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9. 2. em.

Adószám: 25462166-2-07

Telefonszám: 06203154402

Képviseli: Turiné Menczel Andrea

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. június (az árajánlatkérések megküldésére)

2026. (az árajánlatok beérkezésére)

Előszállás, 2026. június 18.

Kanik Péter
polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i rendes, nyílt Képviselőtestületi ülés

19. napirendi pontja: Tájház értékesítése

Tisztelt Képviselőtestület!

Korábban már tárgyalásra került az Előszállás, 1799/2 hrsz. alatt felvett, természetben a 2424 Előszállás, Balatoni út 53. szám alatti, önkormányzati tulajdonban lévő „Tájház” ingatlan sorának kérdése.

Az ingatlan állapota jelentősen leromlott, felújítása sürgetővé vált. A korábbi elképzelések szerint a felújítás LEADER pályázati forrás bevonásával valósult volna meg, amelynek keretében mintegy 10 millió forint támogatási összeg vált volna elérhetővé.

Az előzetes szakmai vizsgálatok és tájékozódás alapján azonban megállapítható, hogy a rendelkezésre álló forrás nem elegendő az épület teljes körű és szakszerű felújításához. Ezt a megállapítást a beszerzett statikai szakvélemény is alátámasztja, amely az épület műszaki állapotát rossznak minősíti.

Fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a szükséges felújítás jelentős többletforrást igényelne, amelyet az önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete mellett nem áll módunkban biztosítani, sem saját forrásból, sem pedig várható pályázati önrész biztosításával.

Ezzel párhuzamosan figyelembe kell venni, hogy a jövőbeni pályázati és fejlesztési lehetőségek során elsődleges prioritást kell biztosítani a napi működésben érintett, közfeladatot ellátó intézmények állagmegóvásának és felújításának.

Mindezek alapján javaslom, hogy a Tisztelt Képviselő-testület az ingatlan további hasznosításának legcélszerűbb módjaként az értékesítés mellett döntsön.

Határozati javaslat

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy az önkormányzat tulajdonát képező, Előszállás, 1799/2 hrsz. alatti, természetben a 2424 Előszállás, Balatoni út 53. szám alatti „Tájház” megnevezésű ingatlant – a rendelkezésre álló statikai szakvéleményre is figyelemmel – értékesítésre kijelöli, és felhatalmazza a polgármestert az értékesítés előkészítésével kapcsolatos intézkedések megtételére.

Felelős: Kanik Péter polgármester

Határidő: 2026. július 30.

Előszállás, 2026. június 18.

Kanik Péter
polgármester

Polgármesteri Hivatal Előszállás

Feladó: polgarmester@eloszallas.hu
Küldve: péntek 2026. június 19 11:31
Címzett: hivatal@eloszallas.hu
Tárgy: FW: Tartószerkezeti vélemény
Mellékletek: Tartószerkezeti vélemény - Előszállás Falumúzeum.pdf

Kedves Képviselőtársaim!

A Tájház épületének műszaki állapotfelmérése érdekében statikus szakembert kértünk fel, tekintettel arra, hogy rendelkezésre állt egy 10 millió forintos pályázati lehetőség alapítványok számára, amely mindössze 5% önerőt igényelt volna. A támogatás célja az épület részleges felújítása lett volna.

A statikus szakvéleménye szerint a tetőszerkezet és az oldalsó folyosó részét képező fal szerkezeti sajátosságaiból adódóan kizárólag együttesen újíthatók fel. Amennyiben a tetőszerkezetet önállóan cserélnénk, annak megnövekedett terhelése az érintett falra nehezedne, amely ezáltal instabillá válhat és kidőlhet. Ugyanakkor a jelenlegi tetőszerkezet fennállása mellett a fal megerősítése vagy felújítása nem végezhető el biztonságosan.

Üdvözlettel:

Kanik Péter polgármester

Előszállás Nagyközség Önkormányzata

2424 Előszállás Fő tér 3.

Tel.: +36-25/484-802; mobil:+36-20/912-4080

www.eloszallas.hu

Meglévő épület állapotfelmérése

Tartószerkezeti vélemény

Megrendelő:

Előszállás Nagyközség Önkormányzata – 2424 Előszállás, Fő tér 3.

Épület címe: **2424 Előszállás, Hunyadi utca 27. - Falumúzeum**

Dunaújváros, 2025. november 25.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Balog Róbert'.

.....
Balog Róbert
Okleveles építőmérnök
T/07-1099

1. ELŐZMÉNYEK

Előzetes egyeztetések után Megrendelő megbízott 2424 Előszállás, Hunyadi utca 27. Falumúzeum meglévő épület állapotfelmérésével, illetve egy tartószerkezeti vélemény elkészítésével.

A megbízó által kért szükséges szerkezetfelmérések és állapotvizsgálatok elvégzése után jelen statikai dokumentumon megállapítást teszek a szerkezetek állapotáról, esetlegesen szükséges javításokról.

A részletes helyszíni állapotfelmérést 2025. október 15-én végeztem el. A helyszíni bejárás során az épületet kívülről-belülről bejártam, a helyszíni vizsgálat során fényképfelvételeket készítettem.

Felhívom az érintettek figyelmét, hogy a helyszíni szemle során csupán az el nem rejtett, illetve lokálisan feltárt szerkezeti elemeket tudtuk megvizsgálni, illetve a vizsgálatok alapján statikai ellenőrző számításokkal ellenőrizni, mivel a helyszínen az anyagokból vett mintavétel alapján végzett laboros vizsgálatokra és anyagminőség meghatározásra nem került sor.

2. A SZERKEZET ALAPVETŐ RENDSZERÉNEK LEÍRÁSA

Az épület egy klasszikus 1900-as évek első felében épült, egyszintes vegyes falazatú sátozott, normál belmagasságú családi ház. A födém fagerendás, koszorú nem készült, a fedélszék klasszikus ácsolt szerkezetű. A falazat 40-50cm vastag vályogfal + 30cm téglafal, a falak alatt téglalapozás található.

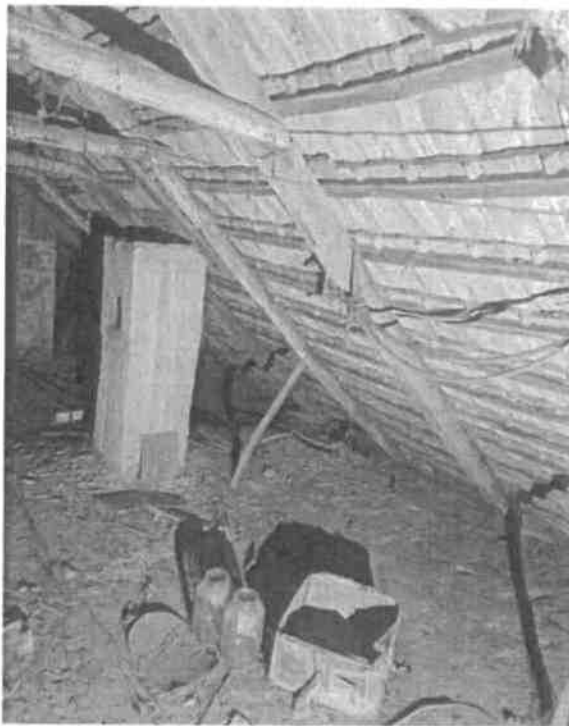
A főépület mögött egy szerkezetileg független gépészeti és tároló funkciót ellátó, szintén falazott, fafödémű épületrész található, ami mögött egy szintén független szerkezetű fa tároló helyezkedik el.

3. ÉPÜLETSZERKEZETI FELMÉRÉS

3.1 Tetőszerkezet + héjalás

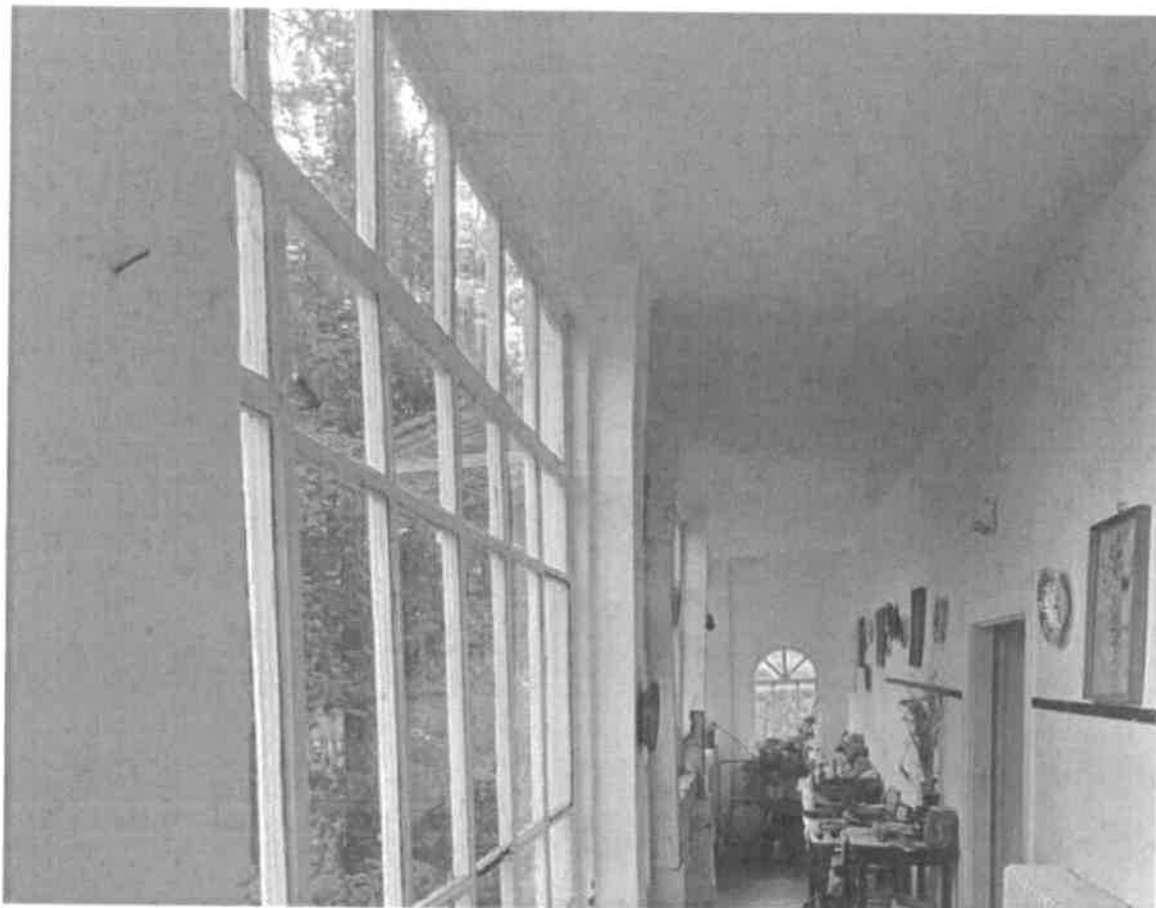
A tetőszerkezet 1 méterenként elhelyezett, 6/12 cm keresztmetszetű szarufákból áll, a fedés a teljes épületen cserépfedés. A tetőszerkezet jelen állapotában nem alkalmas rövid távon sem a keletkező terhek viselésre, a cseréplécek lehajlása szabványon túli, a szarufák keresztmetszete és osztásköze nem megfelelő, a szerkezet hosszirányú merevségét biztosító taréjszelemen hiányzik, a merevséget csak a cseréplécek biztosítják, a „fogópár” kapcsolata a szarufával nem átmenő menetes szárral, hanem szegekkel történt, a szarufák letámasztására néhol használt ferde lécek az alátámasztási funkciót nem képesek ellátni.

Szemrevételezés alapján megállapítható, hogy a tetőszerkezet szinte minden pontján jelentős hiányosságok láthatók, a tetőszerkezet megerősítését nem látom gazdaságosnak, javaslatom a teljes tetőszerkezet elbontása és egy új fedélszék építése korszerű anyagokkal és megfelelő kapcsolatokkal.

3.2 Födémszerkezet

A födémszerkezet fagerendás, sárgerendához rögzített födémszerkezet, ami alulról és felülről takart. A főépületet végig járva nem tapasztaltam a megengedhetőnél nagyobb mértékű lehajlásokat. Fontos megjegyezni, hogy a födém állapota padlásfödémként elfogadható, azonban beépítésre nem alkalmas.

3.3 Falszerkezet, oszlopok, alapozás

A tartófalak alatt téglalapozás található, mélysége nem került feltárássra.

A tartófalakon több helyen repedések találhatók, ezek közül három dolgot emelnék ki.

1, Az első oromfal tornác felőli részén süllyedés okozta repedés található, aminek az oka vélhetően az, hogy az eresz vízvezetése évekig nem került elvezetésre, a lefolyó csapadékvíz erősen alámoshatta az épület sarkát. A repedés, mint a képeken is látszik a fal teljes vastagságát érinti, kívülről és belülről is látszik.

Jelenleg az épület vízvezetése megoldott, az ereszkivezetés kellő távolságban helyezkedik el a faltól, de az alámosás a repedés méretéből következtetve vélhetően már olyan mértékű, hogy az első sarok szakaszos alábetonozással való megerősítése nem elkerülhető. Ezt a szakaszos alábetonozást a saroktól számítva mindkét irányban legalább 3-3 méter hosszon javaslom megcsinálni.

2, A főépület udvar felőli belső sarka az előzőnél nagyobb mértékben süllyedt meg, itt a süllyedés 5-6 cm-es, tehát a fal a sárgerendától jelentős, szemmel is könnyen látható mértékben elvált. A kiváltó ok itt is vélhetően a csapadékvíz alámosása, a vízelvezetés hiánya.

Megoldásként itt is a saroktól számított 3-3 méteren a szerkezet alábetonozását látom, viszont itt nem látom biztosítottnak azt, hogy a szakaszos alábetonozás során a fal állékony marad, véleményem szerint ennek a saroknak az elbontása és alábetonozás utáni újjáéptése tudna statikailag kellően biztonságos megoldást adni.

3, A harmadik problémát a főépületen a tornácoszlopokban látom, amik szemmel jól láthatóan kifelé hajlanak, illetve jelentős ázás okozta károsodásokkal rendelkeznek.

Megoldásként a földem ideiglenes alátámasztása mellett az oszlopok kisméretű tégléből vagy zsalukőből való újraépítését javaslom, mert egy új tetőszerkezet ilyen mértékben hajlott oszlopokra való ráterhelését statikailag aggályosnak látom. Az újrafalazás során a meglévő alap teljes feltárása után mérlegelni kell a meglévő alap felhasználhatóságát, itt a statikailag biztos megoldást egy új 1,00x1,00 méteres min. 0,90 méter mély monolt vasbeton tömbalap készítése jelentené, mert így a későbbi mozgások esélye minimalizálásra kerülne.

3.4 Hátsó gépészeti helység és melléképület

Az épület mögött található egy szerkezetiileg független gépészeti és tároló funkciót ellátó melléképület, valamint egy fa szerkezetű melléképület.

A leghátsófa szerkezetű melléképület károsodása oly mértékű, hogy nem menthető meg, veszélyes minősítést adok neki, mihamarabbi bontását javaslom. Az épületet a bontásig javaslom jól látható módon szalaggal elkeríteni, a belépést az épületbe megtiltani.

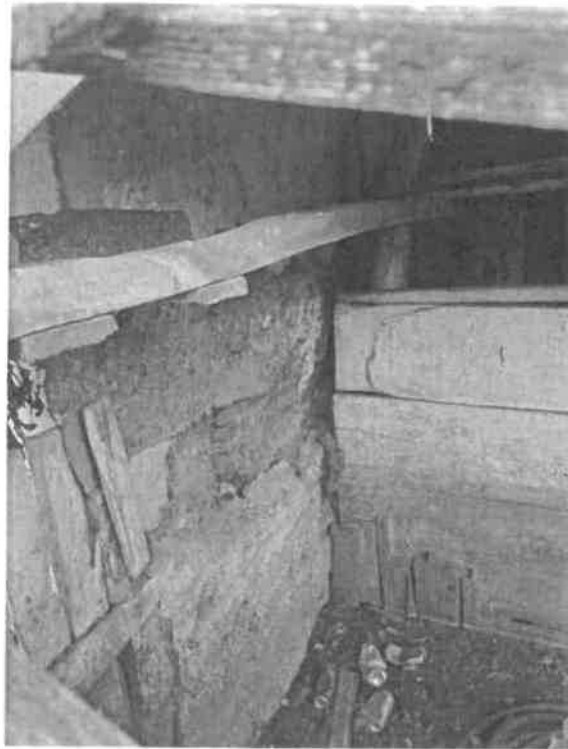
A gépészeti és tároló funkciót ellátó hátsó épület a főépülettől független szerkezetű, a tető síkja is lejjebb van, mint a főépület.

A tetőszerkezet szemrevételezését nem tudtam megvalósítani, mert a födémre nem lehetett feljutni, de vélhetően a főépület fedélszékeivel azonos, vagy még rosszabb állapotú, ugyanis a födém szerkezet lehajlásának mértékéből arra lehet következtetni, hogy a födém sokáig ázott, ezáltal a sárterítés súlya jelentősen megnőtt, a gerendák is károsodtak a víz hatására és ezek a hatások együtt olyan mértékű födémkárosodáshoz vezettek, hogy a födémet egyértelműen bontásra kell ítélni.

A melléképület hátsó falán a külső oldalról látható 10-15mm-es függőleges, végigmenő repedés látható, ezért ezt a falat az alapozással együtt újraépítésre javaslom.

4. ÖSSZEFOGLALÁS

A szerkezet állékonyságának minősítése a Magyar Mérnöki Kamara Tartószerkezeti Tagozata által kiadott „Épületek megépület teherhordó szerkezeteinek erőtani vizsgálata és tervezési elvei” (átdolgozott kiadás az EC szempontok figyelembevételével) c. **TS-01-2013** számú Műszaki Szabályzata alapján történt.

A szabályzat tartószerkezetekre erőtani szempontból három minősítési állapotot ad meg:

- megfelelő,
- tűrhető,
- veszélyes.

„Megfelelő” állapotú a szerkezet, ha a használati tapasztalatok alapján, vagy az erőtani számítás alapján korlátozás nélkül megfelel. A megfelelőnek minősített szerkezet rendeltetés szerinti használata korlátozás nélkül megengedhető.

„Tűrhető” állapotú a szerkezet, ha a „Megfelelő” minősítés feltételeinek nem tesz eleget, de a következő feltételek egyidejűleg teljesülnek:

- szemrevételezéssel csak kisebb, a szerkezet további működését nem veszélyeztető károsodások észlelhetők;
- a szerkezet rideg tönkremenetele nem várható,
- az erőtani számítás szerint a szerkezet a határállapotok első csoportjában legalább a terhek karakterisztikus értékű (alapértékű) kombinációjára megfelel,
- a szokványosnál gyorsabb állapotromlás veszélyével nem kell számolni. A tűrhető állapotúnak minősített szerkezetre az alábbi korlátozások közül legalább az egyiket elő kell

írni: korlátozott használati időtartamot, a használati mód korlátozását, rendszeres, időszakonként megismétlődő szakértői ellenőrzés gyakoriságát, ill. határidőit.
„Veszélyes” állapotú az a szerkezet, amely a tűrhető állapot szerinti feltételeinek sem tesz eleget.

A helyszíni szemle tapasztalatai alapján levont következtetés, ill. kiemelve a Szabályzat „használati tapasztalatra” vonatkozó passzusának értelmében, a főépület jelenlegi állapota mindenféle beavatkozás nélkül

„TŰRHETŐ”.

A gépészeti és a mögötte lévő tárolóépület jelenlegi állapota mindenféle beavatkozás nélkül

„VESZÉLYES”.

Összességében megállapítható, hogy az épület jelen állapotában nem teljesíti a hosszú távú állékonysági feltételeket, a gépészeti és tárolóépület pedig a leírt módon bontásra van ítélve. A főépület „Megfelelő” kategóriába hozható az épületsarkok szakaszon alábetonozásával, a hátsó, kert felőli falsarok újra falazásával, a tornácoszlopok cseréjével esetleg az alatta lévő alap beton tömbalapra való cseréjével és a teljes fedélszerkezet és tetőfedés cseréjével.

Dunaújváros, 2025. november 25.

.....
Balog Róbert
Okleveles építőmérnök
T/07-1099

VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSA

Mely létrejött a

Megrendelő:	ELŐSZÁLLÁS NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
Képviselője:	Kanik Péter
Titulusa:	Polgármester
Cím:	2424 ELŐSZÁLLÁS, FŐ TÉR 3
Adószám:	15727134-2-07
Számlaszám:	

Vállalkozás:	BIOHÁRS Kft.
Képviselője:	Nyisztor Evelin Petra
Titulusa:	Ügyvezető
Cím:	7361 Kaposszekcső, Ipari Park 541. hrsz.
Adószám:	25393480-2-17
Cégjegyzékszám:	17-09-010724
Számlavezető bank:	OTP Dombóvár
Számlaszám:	11746043-20058744

1. Az eredeti szerződés tárgya, részletezése:

A Megrendelő megrendelte, a Vállalkozó pedig elvállalta a 25/10-069 számú árajánlatban foglaltakat.

Az eredeti szerződés száma: SZ-25/10-014

2. Az eredeti szerződés határideje:

A projekt eredeti határideje:	2026.03.15.
-------------------------------	-------------

3. Szerződésmódosítások:

A szerződő felek megállapodnak abban, hogy a tárgyi szerződés alábbi pontjait a következők szerint módosítják, ill. egészítik ki:

A fenti módosítások után a projekt új határideje:

A projekt új határideje:	2026.06.15.
--------------------------	-------------

4. A módosítás oka:

Az eszközök telepítéséhez nem megfelelő időjárási körülmények.

Megrendelő kézjegye

Vállalkozó kézjegye

5. Egyéb rendelkezések:

Az érvényes szerződés egyéb, itt nem érintett pontjai változatlanul hatályban maradnak.

A szerződésmódosítás 2 oldalból áll, magyar nyelven, két eredeti példányban készült, melyből egy példány Megrendelőt, egy példány Vállalkozót illet meg.

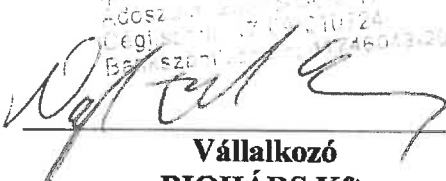
Jelen szerződésmódosítást a felek elolvasták, értelmezték és azt, mint akaratukkal mindenben egyezőt, jóváhagyólag saját kezűleg aláírták.

Egyéb, nem szabályozott kérdésekben a PTK vállalkozói szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Kaposszekcső, 2026.06.15.

Megrendelő
Előszállás Nagyközség Önkormányzata
Kanik Péter
Polgármester

BIOHÁRS Kft.
7361 Kaposvár, József Attila utca 17.
Irányítószám: 7361
Adószám: 15300017
Cégjegyzéki szám: 01700010724
Bérszámla száma: 7460132005P716

Vállalkozó
BIOHÁRS Kft.
Nyisztor Evelin Petra
Ügyvezető

Előszállás Nagyközség Önkormányzata 2026. június 25-i Képviselőtestületi ülés

21. napirendi pontja: a hulladékgazdálkodásról szóló önkormányzati rendeletek felülvizsgálata

Tisztelt Képviselőtestület!

A Fejér Váregyei Kormányhivatal Hatósági Főosztályának Törvényességi Felügyeleti Osztálya FE/02/1-21/2026. számú levelében tájékoztatást nyújtott arról, hogy a hulladékgazdálkodásról, illetve az elhagyott hulladék felszámolásával kapcsolatos helyi rendeleteket felülvizsgálni, módosítani szükséges a megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelően.

Fentiek miatt szükséges a települési hulladékkezelési közszolgáltatásról és a településtisztaságról szóló 13/2018. (XII.17.) önkormányzati rendelet felülvizsgálata, továbbá szükséges áttekinteni az avar és kerti hulladék égetésének szabályairól 15/2022. (IX. 30.) önkormányzati rendeletet is.

A felülvizsgálat érdekében tett intézkedésekről a kormányhivatal 2026. július 31-ig vár visszajelzést.

A rendeletek az alábbi linkeken megtekinthetők:

<https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2018-13-SP-5Y3930>

<https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2022-15-SP-5Y3930>

A rendeletmódosítást megelőző adatgyűjtési és véleményeztetési folyamatokat figyelembe véve kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a rendelet-tervezetek elkészítésére történő határidőt 2026. november 30-i határrnapig szabja meg.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg határozatát.

Határozati javaslat

hulladékgazdálkodási témájú rendeletek felülvizsgálata- ról

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a települési hulladékkezelési közszolgáltatásról és a településtisztaságról szóló 13/2018. (XII.17.), továbbá az

avar és kerti hulladék égetésének szabályairól 15/2022. (IX. 30.) önkormányzati rendeletek felülvizsgálatát határozza el.

A képviselőtestület felhívja a jegyzőt, hogy a szükséges rendeletmódosítások érdekében az egyeztetési és véleményeztetési eljárás lefolytatásáról gondoskodjon, és annak eredményét alapul véve a végleges rendelettervezeteket terjessze a képviselőtestület elé.

Felelős: Győriné Tar Edit jegyző

Határidő: 2026. november 30.

Előszállás, 2026. június 22.

Győriné Tar Edit
jegyző

FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL
FŐISPÁN

Iktatószám: FE/02/1-21/2026.

Ügyintéző: dr. Méhes Gábor
Tel: 06/22/ 514-786

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás
(hulladékrendelet, avarégetés)
Hivatkozási szám:-
Mellékletek száma:-

**HELYI ÖNKORMÁNYZATOK
CÍMZETES FŐJEGYZŐJE, JEGYZŐJE**

SZÉKHELYÉN

Tisztelt Címzetes Főjegyző, Jegyző Asszony/Úr!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 133. § (3) bekezdése alapján a jegyzőktől beérkezett kérdések és problémafelvetések, valamint a vizsgált jegyzőkönyvek és rendeletek kapcsán az alábbiak szerint tájékoztatom:

I.

Az FE/02/1-5/2026. iktatószámú levelemben tájékoztatást adtam – többet között – a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban Ht.) által kijelölt **önkormányzati feladat-ellátási kötelezettséggel kapcsolatban, utalva az Mötv. 13. § (1) bekezdés 5. pontja szerinti köztisztasági feladat ellátására.**

Fenti levelemben kértem felülvizsgálni a hatályos önkormányzati rendeleteket, a felhatalmazás kereteinek való megfelelés céljából, azonban megállapítottam, hogy az több esetben még nem történt meg.

- 1) Jelenleg is négy – regionális, illetve helyi **hulladékgazdálkodási tervről** szóló – önkormányzati rendelet hatályosként jelenik meg a Nemzeti Jogszabálytárban, holott a **felhatalmazást adó törvényt már hatályon kívül helyezték.**
- 2) A Ht. 18. alcíme tartalmazza a települési önkormányzatra vonatkozó szabályokat. A Ht. 33. § (4) és (5) bekezdése értelmében a **települési önkormányzat a köztisztasági feladatok ellátása körében eleget tesz a közterületen elhagyott hulladék felszámolásával összefüggő kötelezettségének**, e körben a közterületi kihelyezett gyűjtőedényekből vagy egyéb módon a közterületről **összegyűjtött települési hulladék kezeléséről** a Ht. 31. § (2) bekezdés a) pontban foglaltak alapján **gondoskodik.**
 - A Ht. 35. § (1) bekezdés h) pontja akként rendelkezik, hogy **a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben állapítja meg az elhagyott hulladék felszámolásához szükséges helyi intézkedések körét.** Az egyéb, korábban ezen bekezdésben szabályozott rendeletalkotási tárgyköröket hatályon kívül helyezte a jogalkotó.
 - Ugyanakkor a Ht. 35. § (4)-(7) bekezdése szabályozza **az ingatlanhasználóknak adható díjkedvezmények, díjkompenzáció lehetőségét**, Ezen szabályozás keretében – a Ht. 35. § (6) bekezdése szerint – **a képviselő-testület rendeletet alkothat** a Ht. 35. § (5) bekezdés szerinti **hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj részben, vagy egészben történő átvállalásáról.** Az önkormányzat rendeletében megállapítja a díj átvállalásával érintett személyi kört, az átvállalás e személyi körre vonatkozó egyéb feltételeit.

A Ht. 88. § (4) bekezdése a), c) és e) pontja ad felhatalmazást a települési önkormányzat képviselő-testülete számára, hogy rendeletben állapítsa meg az elhagyott hulladék felszámolásához szükséges helyi intézkedések körét; a közterület tisztán tartására vonatkozó részletes szabályokat; továbbá a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj átvállalásával érintett személyi kört, az átvállalására vonatkozó feltételeket.

A Ht. VII. fejezete rendelkezik a hulladék jogellenes elhelyezésével, illetve elhagyásával kapcsolatos szabályokról.

A **közterület tisztán tartására és az elhagyott hulladék** felszámolásához szükséges intézkedéseket meghatározó önkormányzati rendeletnek kifejezetten a **helyi sajátosságokat szükséges tartalmaznia**, azaz például az elhagyott hulladék felderítőjét (pl. közterület-felügyelő), a szükséges intézkedéseket (pl. dokumentálás, a hatóság értesítésének menete), nem pedig a Ht.-ban, vagy más, magasabb szintű jogszabályban foglalt szabályokat kell megismételni. **A rendeletalkotás ez esetben kötelező.**

A hulladékgazdálkodással kapcsolatosan – fentiekén túl – csak a **közszolgáltatási díj átvállalásával kapcsolatosan** tartalmazhat szabályokat a **rendelet**, melynek alkotása nem kötelező, csupán lehetőség.

Fentiek alapján kérem, hogy **2026. július 31-ig szíveskedjen megvizsgálni a tárgyi rendelet(ek)et és szükség esetén intézkedést kezdeményezni a Képviselő-testületnél (Községi ülésnél) a rendeletek felülvizsgálata érdekében**, a felhatalmazás kereteinek való megfelelés céljából.

II.

Az Mőtv. 13. § (1) bekezdés 11. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat különösen a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 48. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben – illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII.5.) BM rendelet 225. § (1) bekezdése alapján, ha jogszabály másként nem rendelkezik, a lábon álló növényzet, tarló, növénytermesztéssel összefüggésben és a belterületi, valamint a külterületen lévő zártkerti ingatlanok használata során keletkezett hulladék szabadtéri égetése tilos.

A levegő védelméről szóló 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Lr.) 4. §-a értelmében tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.

Az Lr. 27. § (1) bekezdése alapján e § rendelkezéseitől jogszabály eltérően rendelkezhet. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad. Az Lr. 27. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos.

Fentiek alapján **főszabályként az avar és kerti hulladék, mint minden hulladék nyílt téri égetése tilos, amennyiben más jogszabály (így önkormányzati rendelet) ettől eltérően nem rendelkezik.**

A Kvt. 48. § (4) bekezdés a) pontja szerint a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása.

Ebből következően a rendeletalkotás nem kötelező. **Ha a Képviselő-testület nem alkot rendeletet az avar és kerti hulladék égetésének szabályairól, ott automatikusan érvényes a tilalom**, mert azt magasabb szintű jogszabályok tiltják. Amennyiben a törvényi felhatalmazás alapján a Képviselő-testület rendeletet alkot, az abban előírtakat kell betartani.

A korábban fennálló veszélyhelyzet alatt a Kvt. fenti rendelkezése többször változott, illetve külön veszélyhelyzeti kormányrendelet is hatályban volt, azonban 2021. december 1. óta fenti szabályok irányadóak.

A rendeletalkotással kapcsolatban felhívom a figyelmet arra, hogy a Kvt. 46. § (2) bekezdés c) pontja és 48. § (3) bekezdése értelmében a **vármegyei önkormányzat** az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében **állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban.**

A települési önkormányzat **környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek**, határozatainak **tervezetét**, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot [46. § (1) bekezdés b) pont] a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az **illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek** [azaz a környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatáskörben eljáró Kormányhivatalnak] **véleményezésre megküldi.** A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 19. § (1) bekezdése értelmében, ha törvény valamely állami, helyi önkormányzati vagy más szervezet számára kifejezetten jogot biztosít arra, hogy a jogállását vagy a feladatkörét érintő jogszabályok tervezeteit véleményezhesse, a jogszabály előkészítője köteles gondoskodni arról, hogy az érintett szerv e jogával élhessen.

A rendeletalkotás során tehát **figyelembe kell venni** a Kvt. 46. § (2) bekezdés c) pontjában, valamint a Kvt. 48. § (3) bekezdésében foglalt **állásfoglalási, illetve véleményezési jogkört – utóbbit a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet szerint szerepeltetni is szükséges a preambulumban.**

Fentiek alapján kérem, hogy szintén **2026. július 31-ig szíveskedjen megvizsgálni a tárgyi rendeletet** és szükség esetén **intézkedést kezdeményezni a Képviselő-testületnél (Községi ülésnél) a rendelet felülvizsgálata, vagy hatályon kívül helyezése érdekében.**

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

Tisztelettel:

A főispán helyett eljárva

Buday Attila
főigazgató

VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉS 1.sz. módosítása

amely létrejött egyrészről **Kanik Péter polgármester** által képviselt **Előszállás Nagyközség Önkormányzata** (székhely: 2424 Előszállás, Fő tér 3., adószám:15727134-2-07,), mint megrendelő - továbbiakban: **Megrendelő** -

másrészről **Simon Zsolt ügyvezető** által képviselt **"SIMER-SZER" Korlátolt Felelősségű Társaság** (székhely: 2424 Előszállás, Hunyadi utca 1.) cégjegyzékszám:07-09-025551, adószám: 25082180-2-07, mint vállalkozó- továbbiakban: **Vállalkozó**; jelen szerződést kötő felek a továbbiakban együttesen: **Felek** - között az alulírott helyen és időben az alábbi feltételekkel:

1. Felek megállapítják, hogy közöttük vállalkozási szerződés jött létre 2026. március 26.-án a Versenyképes Járások Program 2025. keretében **403435899** azonosító számú **„Előszállás településen térfigyelő kamera rendszer kialakítása”** projekt **építés kivitelezési munkáinak elvégzése** tárgyában.
2. Felek megállapodnak abban, az 1. pontban körülírt szerződés II.3. pontjában szereplő befejezési határidőt az alábbiak szerint módosítják.

II.3. Teljesítési határidő: 2026.12.31.

3. Az 1. pontban körülírt szerződés jelen módosítással nem érintett pontjai változatlanul érvényben maradnak.

Jelen szerződés módosítást - mely 2 (kettő) egymással mindenben egyező, eredeti példányban készült, melyet Felek annak elolvasása, közös értelmezése, tartalmának megértése, és magukra nézve kötelezőnek elismerése után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, helyben hagyóan aláírták.

Kelt: Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter polgármester
Előszállás Nagyközség Önkormányzata
Megrendelő képviseletében

Simon Zsolt ügyvezető
SIMER-SZER Kft.
Vállalkozó képviseletében

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2026. (VII. 1.)
önkormányzati rendelete**

a helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestületének kiemelt célja a beszedett helyi adók által fenntartsa intézményeit, biztosítsa a település működőképességét, fejlessze a szolgáltatásokat és növelje a lakosság komfortérzetét.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 1. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés h) pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. §

(1) Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete az illetékességi területén, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben (a továbbiakban: Htv.) felsorolt helyi adók közül az alábbiakat vezeti be, határozatlan időre:

- a) kommunális jellegű adók közül a magánszemély kommunális adóját,
- b) helyi iparüzési adót.

(2) E rendelet alkalmazásában rakodó ingatlannak minősül az olyan beépítetlen vagy beépített (kivéve: lakóház) belterületi ingatlan, amelyet

- a) a közúti közlekedésről szóló törvény szerinti közút választja el olyan lakóházzal beépített ingatlantól, amellyel tulajdonosai azonosak, és
- b) a két ingatlan ugyanazon elnevezésű közút mentén, egymáshoz képest eltérő oldalon helyezkedik el.”

2. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az adó évi mértéke a Htv. 11. §-ában és a Htv. 17. §-ában meghatározott adótárgyanként vagy lakásbérleti jogonként 14.000 Ft.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a megállapított adó évi mértékének 50 %-át kell megfizetni az (1) bekezdésben meghatározott adótárgyak közül a beépítetlen ingatlanok után.”

3. §

A helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. §

Mentesek az adó alól az 1. § (2) bekezdésében meghatározott, rakodó ingatlannak minősülő ingatlanok.”

4. §

Hatályát veszti a helyi adókról szóló 22/2015. (XI.30.) önkormányzati rendelet 1. melléklete.

5. §

Ez a rendelet 2027. január 1-jén lép hatályba, és 2027. január 3-án hatályát veszti.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. július 1. napján.

Győriné Tar Edit
jegyző

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2026. (VII. 1.)
önkormányzati rendelete**

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi településkép védelméről szóló rendeletében meg kívánja őrizni a település egyedi arculatát és a helyi épített örökséget.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) a)-h) pontjai alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, a Fejér Megyei Kormányhivatal Kormányzati Kabinet Állami Főépítésze, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérésével a következőket rendeli el.

1. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. §

E Rendelet elválaszthatatlan részét képezik az alábbiak:

a) Mellékletek:

aa) 1. Melléklet: Előszállás Nagyközség helyi védelem alatt álló építészeti örökségeinek jegyzéke

ab) 1. fejezet: Helyi területi védelem alatt álló területek – htk -elnevezése és lehatárolása

ac) 2. fejezet: Helyi egyedi védelem alatt álló elemek - he, hm - megnevezése és lehatárolása

ad) 3. fejezet: A helyi védelem - htk, he, hm - térképi ábrázolása

ae) 4. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek térképi ábrázolása

af) 2. melléklet Előszállás Nagyközség településképi szempontból meghatározó területeinek jegyzéke

ag) 1. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek elnevezése és lehatárolása

ah) 2. fejezet Településképi szempontból meghatározó területek lehatárolásának térképi bemutatása

b) Tájékoztató függelékek:

ba) 1. függelék Előszállás Nagyközség országos jelentőségű művi értékeinek jegyzéke

bb) 1. fejezet Nyilvántartott és védett régészeti lelőhelyek adatai

bc) 2. fejezet Nyilvántartott és védett régészeti lelőhelyek térinformatikai állománya

bd) 3. fejezet Nyilvántartott műemlékek adatai

be) 4. fejezet Nyilvántartott műemlékek térinformatikai állománya

bf) 2. függelék Előszállás Nagyközség nemzetközi, országos jelentőségű természeti értékei

bg) 1. fejezet NATURA 2000 hálózat és tájképvédelem

bh) 2. fejezet Nemzeti ökológiai hálózat

bi) 3. függelék Tájidegen, agresszív gyomosító, invazív növényfajok jegyzéke

bj) 4. függelék Helyi értékvédelmi kataszter”

2. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A „htk” jelű helyi területi védelem az alábbi szerkezeti elemek megőrzésére, értékővő fenntartására vagy fejlesztésére irányul:

- a) a történelmileg kialakult településszerkezet;
- b) a telekstruktúra;
- c) utcavonal vezetés;
- d) utcakép;
- e) múlt emlékeit őrző terület;
- f) a település- és tájkarakter elemek.”

3. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 14. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E rendelet településképi szempontból meghatározó területnek tekinti az alábbi településrészeket:

- a) „htk-1” jelű terület Petőfi Sándor utca, a Második Katonai Felmérés idején már megjelenő történeti települési térség Öreghegy területén létező része,
- b) „htk-2” jelű terület a Ciszterci rendház és Római katolikus templom s térsége a hozzá tartozó Szögletkerttel és Cifrakerttel, valamint ezeket karéjozó térfal, mely egyben műemléki környezet, a településen áthaladó főútról meghatározó látvány,
- c) „htk-4” jelű területek a nemzeti ökológiai hálózatba és a Natura2000 hálózatba tartozó területek,
- d) a következő eltérő karakterű területeket: Falusias lakóterületek, Településközpont vegyes területek, Mezőgazdasági területek.”

4. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 7. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. A teljes közigazgatási területre vonatkozó településképi követelmények”

5. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. §

(1) Fém- és műanyag megjelenésű homlokzatképzés nem használható kivéve a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi szolgáltató övezetek telkein és a lakóterületeken 50 m²-nél kisebb bruttó területű tároló épület esetében.

(2) A cserepeslemez kivételével fém hullámlemez és műanyag tetőfedés nem használható kivéve a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi szolgáltató övezetek telkein és a lakóterületeken 50 m²-nél kisebb bruttó területű melléképület esetében.

(3) Közterületről láthatóan üzletjelzés, műszaki berendezés

- a) nyílászárón nem helyezhető el,

- b) tetőn a (4) bekezdés szerinti napelem, integrált napelem és a (6) bekezdés szerinti antenna kivételével nem helyezhető el,
- c) az épület építészeti tagozatait nem takarhatja.

(4) E rendelet hatályba lépése után épült magastetős épületen kizárólag nyeregtető felületén helyezhető el táblás napelem.

(5) Tevékenységenként egy üzletjelzés helyezhető el az ingatlanon folytatott tevékenység bemutatására, amely üzletjelzés legfeljebb 3 m² lehet.

(6) Rendeltetési egységenként egy antenna helyezhető el az épületen.

(7) Területi- és egyedi védelem alatt álló ingatlanon a műszaki berendezéseket közterületről nem láthatóan kell elhelyezni, kivéve

- a) a (4) bekezdés szerinti napelemet, ha nem védett épületre kerül és
- b) a (6) bekezdés szerinti antennát, ha nem védett épületre kerül.

(8) Az utcafásítást egységes növényekkel és ritmussal kell kialakítani.”

6. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 8. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi építészeti követelmények”

7. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. §

(1) A htk-1 területen (Petőfi utca -1351 hrsz.) a nyomvonalvezetését meg kell őrizni.

(2) A htk-1 területen (Petőfi utca – 1351 hrsz.) a hagyományosan kialakult fésűs beépítésének megtartása érdekében

- a) a lakóépületeket legfeljebb az északi telekhatártól egy méter távolságra lehet helyezni,
- b) a lakóépületeket a szomszédokhoz illeszkedően, de legfeljebb a telek homlokvonalától két méter távolságra lehet helyezni.

(3) A htk-2 területen

- a) a kialakult térfalakat meg kell őrizni, új építés esetében a hiányzó elemmel ki kell egészíteni,
- b) a kialakult állapothoz kell igazodni az építési vonalakkal, a magassággal

(4) A htk-4 területen (nemzeti ökológiai hálózat, Natura2000 hálózat) napelemet magastetős épületen kizárólag a fedéssel azonos színben lehet létesíteni.”

8. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 9. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó egyedi építészeti követelmények”

9. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. §

(1) A htk-1 és a htk-2 területeken a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni új épület esetében:

- a) oromfalas homlokzatot kell kialakítani,
- b) a tető kizárólag nyeregtető lehet, kontyolt nyeregtető lehet a beépítés kétharmadán,
- c) a tetőhajlásszög 35 fok és 45 fok közötti lehet a beépítés kétharmadán,
- d) a tetőablakokat összefogottan vagy tetősíokban elhelyezve kell kialakítani,
- e) lakóépület esetében az oromfalas épületrész szélessége legfeljebb 7,5 m lehet,
- f) az épület utcai homlokzatán erkély, vagy loggia nem alakítható ki,

(2) A htk-1 és a htk-2 területeken a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni bővítés, felújítás esetében:

- a) az oldalhatáron álló épület az utcafronti homlokzati síktól mért 5,0 méteren túl keresztszárnyal bővíthető,
- b) meglévő tornácok beépítése az eredeti szerkezet megtartásával, formavilágának jelzésével történhet,
- c) az épület egészen egységes anyaghasználatot kell biztosítani,
- d) a meglévő nyílászárók rendszerét meg kell tartani,
- e) fával burkolt oromfalak burkolatát helyre kell állítani,
- f) a régi vakolatarchitektúrát helyre kell állítani,
- g) meglévő oromfalat megszüntetni kizárólag az eredeti állapot visszaállítása céljából lehet.

(3) Áttört kerítés építésétől az alábbi kivételek esetében lehet eltekinteni:

- a) forgalmi terhelések mérséklésére;
- b) történeti hagyományok megtartására;
- c) utcaképi illeszkedés biztosítására;
- d) építészeti koncepció érvényesítésére.

(4) A htk-4 területen a területi védelem alatt álló ingatlanok közterületről látható részein a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) üzletjelzés nem helyezhető el az épületeken,
- b) kizárólag áttört kerítés építhető,
- c) egyszerű tető- és tömegformákat kell alkalmazni.

(5) Épület elé helyezett csomagautomatát az épülettel azonos színvilágban kell kialakítani.

(6) A településképi szempontból meghatározó területeken az épület tetőformája legalább 70%-ban kizárólag magastetős lehet, kivéve az 50 m²-nél kisebb bruttó területű melléképületeket.”

10. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 10. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. A helyi egyedi védelemben részesülő elemekre vonatkozó településképi követelmények”

11. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 22. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A helyi egyedi védelem alatt álló épületek felújítása, átalakítása, bővítése során az általános érvényű szabályokon kívül az alábbiakat kell betartani:

- a) Fésűs beépítésnél az oldalhatáron álló épület az utcafronti homlokzati síktól mért 5,0 méteren túl keresztszárnnyal bővíthető, mely épületrésznek gerincmagassága, párkánymagassága nem lehet magasabb az eredeti épületénél, fedése, homlokzatképzése azonos legyen a védett épületével.
- b) Utcára merőleges tetőgerincű épületen tetőfelépítmény csak az utcai homlokzattól számított 5m mélységen túl építhető.
- c) Utcával párhuzamos gerincű épületeken csak tetősíokban fekvő nyílászáró alkalmazható.
- d) Az épületek tetőhéjalásához mázatlan égetett agyagcserép használható a vörös és barna szín árnyalataiban.
- e) A homlokzat színezését a település régi épületeinek színvilághoz illeszkedve, és a szomszédos épületek homlokzatával harmonizálón a földszín pasztell árnyalataiban kell kialakítani.”

12. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére alkalmas területek külterületen

- a) gazdasági területek közül
 - aa) a kereskedelmi, szolgáltató;
- b) különleges területek közül
 - ba) a mezőgazdasági üzemi terület;
- c) közlekedési és közműterületek;
- d) mezőgazdasági területek közül
 - da) az általános mezőgazdasági terület;
 - db) az alternatív energia hasznosítására kijelölt terület.”

13. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 25. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére - a közterületek kivételével - nem alkalmas területek:

- a) lakó területek;
- b) vegyes területek közül: a településközpont;

- c) különleges területek közül
 - ca) a sportolási célú terület;
 - cb) a rekreációs célú terület;
 - cc) temető terület;
- d) mezőgazdasági területek közül: a kertes mezőgazdasági területek;
- e) vízgazdálkodási területek.

(2) A teljes település ellátását biztosító vezeték nélküli energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak az (1) bekezdés hatálya alá tartozó területeken víztornyra, kilátóra, silóra, továbbá építményben takartan is elhelyezhetők.”

14. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 30. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Szakmai konzultáció kiterjed)

„d) üzletjelzés elhelyezésére;”

15. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 31. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakmai konzultáció a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló rendelet előírásai szerint történik.”

16. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 32. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) *Az önkormányzat településképi véleményezési eljárást folytat le építmény építésére, bővítésére irányuló építési vagy fennmaradási engedélyezési eljárás, helyi emlék bontási engedélyezési eljárása, egyszerű bejelentéssel épülő új épület hatósági eljárása, valamint az összevont telepítési eljárás integrált építési engedélyezési szakasza esetében.*”

17. §

(1) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 33. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A településképi véleményezési eljárás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet előírásai szerint történik.”

(2) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 33. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Amennyiben a véleményezéshez adatok hiányoznak, azokat az önkormányzat 8 napos határidővel bekéri.”

18. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkormányzat településképi bejelentési eljárást folytat le a következő esetekben:

- a) építésügyi hatósági engedélyhez, egyszerű bejelentéshez, örökségvédelmi engedélyhez vagy örökségvédelmi bejelentéshez nem kötött építési tevékenységek esetében,
- b) zöldfelület elhelyezés, területhasználat megkezdését megelőzően,
- c) üzletjelzések, műszaki berendezések elhelyezését megelőzően, melyek a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet szerinti településképi bejelentési eljáráshoz köthetők,
- d) az önálló rendeltetési egység rendeltetésének módosítása vagy az építmény rendeltetési egységei számának megváltozása esetében.”

19. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 36. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A településképi bejelentési eljárás a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló kormányrendelet előírásai szerint történik.”

20. §

(1) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 41. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A polgármester településképi bírságot szabhat ki az ingatlan tulajdonosára a településképi kötelezettség megszegésének alábbi eseteiben:

- a) bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt;
- b) a bejelentésben vagy döntésben meghatározottól eltérő tevékenység végzése,
 - ba) a településképi követelmények be nem tartása;
 - bb) településképi döntés végre nem hajtása esetében.”

(2) A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 41. §-a a következő (2) és (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az (1) bekezdésben felsorolt tényállások esetében a polgármester határidő közlésével írásban felszólítja a tulajdonost a szabálytalanság megszüntetésére.

(3) Amennyiben a tulajdonos a felszólításnak a megadott határidő leteltével teljeskörűen nem tett eleget, a polgármester kiszabja a településképi bírságot.”

21. §

A településkép védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„42. §

(1) A településképi bírság összege

- a) a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetében 200.000 Ft,
- b) a 41. § (1) bekezdés b) pontjában felsorolt tevékenység megvalósulása esetében:
 - ba) természetes személyek esetén 300.000 Ft,
 - bb) jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén 800.000 Ft

(2) A településképi bírság kiszabásánál az alábbi szempontokat kell mérlegelni:

- a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét;
- b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát;
- c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát;
- d) a jogsértő állapot időtartamát;
- e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát;
- f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
- g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

(3) A kiszabott településképi bírság mindaddig ismételhető, amíg a jogsértő állapot fennáll. A ismétlések között legalább 60 naptári napnak el kell telnie.”

22. §

A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

23. §

Hatályát veszti A településképi védelméről szóló 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet

- 1. 5. §-a,
- 2. 6. § (1) bekezdés a) pontja,
- 3. 8. § (6) bekezdés b) pont bd) és be) alpontja,
- 4. 9. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja,
- 5. 11. § (2) bekezdés c) pontja,
- 6. 15. §-a,
- 7. 19. §-a,
- 8. 20. és 21. §-a,
- 9. 26. §-a,
- 10. 12. alcíme,
- 11. 13. alcíme,
- 12. 31. § (4)–(6) bekezdése,
- 13. 32. § (2) és (3) bekezdése,
- 14. 33. § (2) és (3) bekezdése,
- 15. 33. § (5) bekezdése,
- 16. 35. § (2) bekezdése,
- 17. 36. § (3) bekezdés c) pontja,
- 18. 37. §-a,
- 19. 2. melléklete,
- 20. 2. melléklet 1. függeléke,
- 21. 2. melléklet 2. függeléke,
- 22. 2. melléklet 3. függeléke,
- 23. 2. melléklet 4. függeléke.

24. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba, és a kihirdetését követő 32. napon hatályát veszti.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Györiné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. július 1. napján.

Györiné Tar Edit
jegyző

1. melléklet a 15/2017.(XII.22.) önkormányzati rendelethez
Előszállás Nagyközség helyi védelem alatt álló építészeti örökségeinek jegyzéke

1. fejezet Helyi területi védelem alatt álló területek elnevezése és lehatárolása

Jel	megnevezés	lehatárolás
htk-1	Petőfi Sándor u.	Hrsz. 1412/6 közöttől a belterületi határig terjedő szakasz mindkét oldala, - történelmi település telekszerkezete (telekszélesség, telekstruktúra), - meghatározó utcakép, - történelmileg kialakult funkcionális használata (hrsz. észak-keleti oldal: 1273-1281, 1294, 1295, 1296/1-2, 1298-1301, 1303-1205, 1306/1-2, 1307-1310, 1311/1-2, 1312, 1314-1316, 1318-1321, 1322/1-2, 1323, 1324/1-2, 1325, 1327-1336, 1338-1340, 1340/1, 1342-1345, 1348-1450, 699, 700, 701/1-2, 702-705, 707 hrsz. dél-nyugati oldal: 1352—1357, 1358/1-2, 1359, 1360/1-2, 1361-1366, 1367/1-2, 1368-1378, 1379/1, 1379/3-5, 1380-1404, 1405/1-2, 1406-1410, 1411/1-6
htk-2	Szögletkert és Cifrakert térsége	Szögletkert és Cifrakert a határoló ingatlanok által alkotott térfal és a jelölt ingatlanok, - határoló utcaképek, - épített és természeti környezet egysége (hrsz. 1477, 1479, 1474/1, 1485, 1482, 1793, 1792/2, 1792/1, 1801/3, 1801/6, 1801/7, 1433/1, 1433/4, 1449/4, 1449/19, 1449/20, 1449/1, 1449/23, 1451, 1453/1, 1453/2, 1453/36, 1470/23, 1470/27, 1470/28)
htk-3		
htk-4		Az országos ökológiai hálózat és a Natura2000 hálózat területe

2. fejezet Helyi egyedi védelem alatt álló elemek megnevezése és lehatárolása

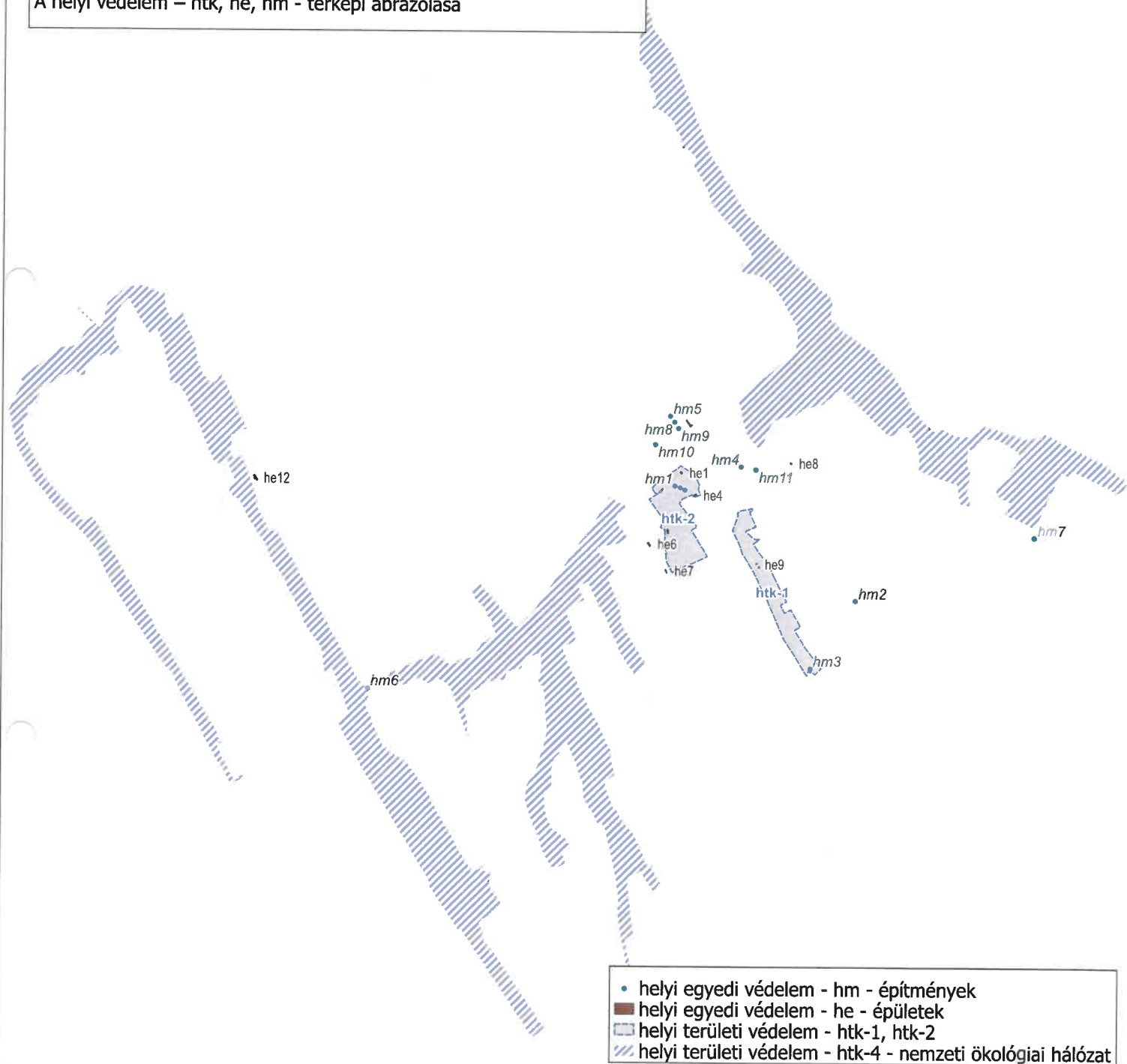
Épületek

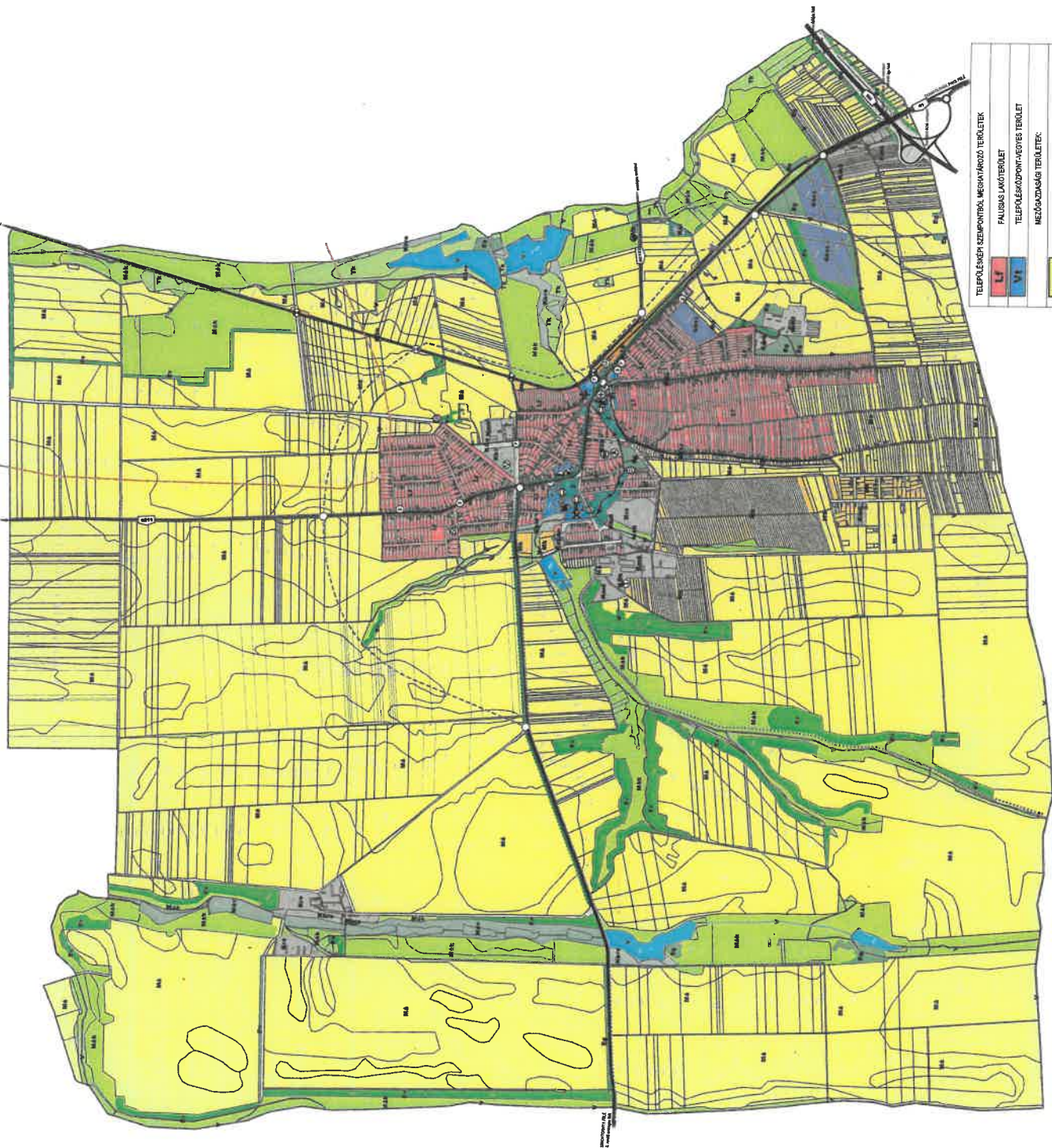
jel	megnevezés - védett elem	cím	hrsz.
he-1	gyógyszertár - egész épület	Balatoni út 41.	hrsz. 1793
he-2	parókia - egész épület	Szögletkert 3.	hrsz. 1485
he-3	kúria - egész épület	Szögletkert 2.	hrsz. 1482
he-4	teleház - egész épület	Bem József u. 2	hrsz. 1433/4
he-5	borház – megmaradt eredeti épületelemek, épület tömege	Kastély u. hrsz. 1470/17 út	hrsz. 1453/1
he-6	magtár - tömegformálás, alkalmazott anyaghatszín, homlokzat kialakítása	Baross Gábor u. 31	hrsz. 1470/2
he-7	major – tömegformálás, alkalmazott anyaghatszín	Baross Gábor u. 32	hrsz. 1470/26
he-8	vasútállomás - egész épület	Balatoni út 1.	hrsz. 1196
he-9	lakóépület - egész épület	Petőfi Sándor u. 52.	hrsz. 1306/1
he-10	lakóépület - egész épület	Petőfi Sándor u. 56.	hrsz. 1307
he-11	major – tömegformálás, alkalmazott anyaghatszín	Külsőmajor 1.	hrsz. 0212/14
he-12	Róbert-völgyi magtár – tömegformálás, alkalmazott anyaghatszín	Róbert-völgy	hrsz. 0156/5

Műalkotások

Jel	megnevezés	cím	hatsz.
hm-1	feszület – egész alkotás és környezet	Szögletkert	hatsz. 1481
hm-2	útmenti feszület – egész alkotás	Árpád út – Gyóni Géza u. sarok	hatsz. 1202-1204 sarok
hm-3	útmenti feszület – egész alkotás	Petőfi u. vége	hatsz. 1351
hm-4	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Hunyadi tér	hatsz. 1428/1
hm-5	temetői feszület - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hatsz. 1744
hm-6	útmenti feszület - egész alkotás és környezet	Szent Robert park	hatsz. 0168
hm-7	útmenti feszület – egész alkotás	Bibic u. eleje	hatsz.
hm-8	1945-ös emlékmű - egész alkotás és környezet	Bercsényi u. – Krizantém u. – Külsőmajor u.	hatsz. 1744
hm-9	régi síremlékek – egész alkotás		
hm-10	Trianoni emlékmű - egész alkotás és környezet	Móricz Zsigmond tér	hatsz. 1724/4
hm-11	I. vh. emléktábla – egész alkotás	Fő tér	hatsz. 1414/1
hm-12	Hagyó-Kovács Gyula szobor - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hatsz. 1481
hm-13	Emlékmű - egész alkotás és környezet	Szögletkert	hatsz. 1481
hm-14	Híd – egész alkotás	Cífrakert	hatsz. 1453/1

1. melléklet a 15/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelethez - 3. fejezet
A helyi védelem – htk, he, hm - térképi ábrázolása

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	
LF	FALUSIAS LAKÓTERÜLET
VT	TELEPÜLÉSKÖZPONTI VÁROSI TERÜLET
M	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
MÁ	ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
MKA	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET KIEGÉSZÍTETT FELHASZNÁLÁSSAL
MBV	MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET
MKL	KERTÉSZETI MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET

**Előszállás Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2026. (VII. 1.)
önkormányzati rendelete**

**az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet
módosításáról**

[1] Előszállás Nagyközség Önkormányzata gazdálkodásának alapja az éves költségvetése, amely egyben az államháztartás részét is képezi. Előszállás Nagyközség Önkormányzata éves költségvetéséből finanszírozza a kötelező, valamint önként vállalt feladatait, melynek forrásait és kiadásait a költségvetésről szóló rendelet tartalmazza.

[2] Előszállás Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §

A képviselő-testület – figyelemmel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 23. § (2) bekezdés a) és c) pontjára – az önkormányzat és a 2. § (1) bekezdésében meghatározott költségvetési szervek (továbbiakban együtt: költségvetési szervek) együttes, 2026. évi költségvetését 706.477.271 Ft költségvetési bevétellel, 706.477.271 Ft költségvetési kiadással, 0 Ft költségvetési egyenleggel állapítja meg.”

2. §

Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 4. § (2)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az önkormányzatra vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a) Bevétel: 629.887.889 Ft ebből
 - aa) működési bevétel: 497.219.303 Ft
 - ab) felhalmozási célú támogatások ÁHT-belülről: 40.684.500 Ft
 - ac) felhalmozási bevétel: 0 Ft
 - ad) pénzmaradvány felhasználás: 91.984.086 Ft
 - ae) államháztartáson belüli megelőlegezés: - Ft
- b) Kiadás: 629.887.889 Ft, ebből
 - ba) személyi juttatás: 94.335.968 Ft
 - bb) munkaadót terhelő járulék: 13.076.162 Ft
 - bc) dologi kiadás: 1344.181.459 Ft
 - bd) elvonások, egyéb befizetések 9.223.383 Ft
 - be) ellátottak pénzbeli juttatásai: 6.000.000 Ft
 - bf) működési pénzeszköz átadás: 4.700.000 Ft
 - bg) felhalmozási kiadás: 16.480.000 Ft

- bh)* felújítási kiadás: 64.684.281 Ft
- bi)* egyéb felhalmozási célú kiadások: 0 Ft
- bj)* Híteltörlesztés: 0 Ft
- bk)* költségvetési tartalék: 0 Ft
- bl)* költségvetési szervek támogatása: 274.711.013 Ft
- bm)* államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése: 12.495.623 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 19 fő, ebből
 - ca)* város- és községgazdálkodási m.n.s. szolgáltatások: 1 fő
 - cb)* zöldterület kezelés: 1 fő
 - cc)* védőnői szolgálat: - fő
 - cd)* házi segítségnyújtás: 2 fő
 - ce)* tanyagondnok: 1 fő
 - cf)* család- és gyermekjóléti szolgálat: 2 fő
 - cg)* könyvtár szakfeladat: 2 fő
 - ch)* közhasznú foglalkoztatás: 8 fő
 - ci)* háziorvosi alapellátás: 2 fő

(3) Az Előszállási Polgármesteri Hivatalra vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a)* Bevétel: 112.591.221 Ft ebből
 - aa)* működési bevételek: 3.208.484 Ft
 - ab)* önkormányzati támogatás 104.280.047 Ft
 - ac)* pénzmaradvány felhasználás: 5.102.690 Ft
- b)* Kiadás: 112.591.221 Ft, ebből
 - ba)* személyi juttatás: 94.559.580 Ft
 - bb)* munkaadót terhelő járulék: 12.681.641 Ft
 - bc)* dologi kiadás: 4.650.000 Ft
 - bd)* működési pénzeszköz átadás: 0 Ft
 - be)* felújítási kiadás: 0 Ft
 - bf)* felhalmozási kiadás: 700.000 Ft
 - bg)* rendszeres szociális kiadások: 0 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 10 fő, ebből
 - ca)* jegyző: 1 fő
 - cb)* köztisztviselő: 8 fő
 - cc)* hivatalsegéd (munkatörvény szerint foglalkoztatott): 1 fő

(4) Az Előszállási Pataktarti Óvodára vonatkozó fő költségvetési adatok:

- a)* Bevétel: 238.709.173 Ft ebből
 - aa)* működési bevételek: 61.836.009 Ft
 - ab)* önkormányzati támogatás 169.397.694 Ft
 - ac)* pénzmaradvány felhasználás: 6.442.198 Ft
- b)* Kiadás: 238.709.173 Ft, ebből
 - ba)* személyi juttatás: 142.842.316 Ft
 - bb)* munkaadót terhelő járulék: 18.527.413 Ft
 - bc)* dologi kiadás: 76.839.445 Ft
 - bd)* működési pénzeszköz átadás: 0 Ft
 - be)* felújítási kiadás: 0 Ft
 - bf)* felhalmozási kiadás: 500.000 Ft
 - bg)* rendszeres szociális kiadások: 0 Ft
- c)* engedélyezett létszámkeret: 20,25 fő, ebből

- ca) óvodapedagógus: 8 fő
- cb) pedagógus asszisztens: 2,5 fő
- cc) dajka: 3 fő
- cd) takarítónő: 1 fő
- ce) ételmezésvezető: 1 fő
- cf) szakács: 1 fő
- cg) konyhalány: 3,75 fő”

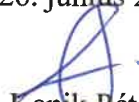
3. §

- (1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- (2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
- (3) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 14. melléklete helyébe az 5. melléklet lép.
- (4) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 16. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.
- (5) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 19.) önkormányzati rendelet 20. melléklete helyébe az 4. melléklet lép.

4. §

- (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, és 2026. szeptember 2-án hatályát veszti.
- (2) A 3. § (3) bekezdése és az 5. melléklet 2026. szeptember 1-jén lép hatályba.

Előszállás, 2026. június 25.

Kanik Péter
polgármester

Győriné Tar Edit
jegyző

Kihirdetési záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2026. július 1. napján.

Győriné Tar Edit
jegyző

Előszállás Nagyközség Önkormányzat összevont 2026. évi költségvetésének mérlege

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	539 450 338	549 361 998	12 902 799	562 264 797
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	399 135 149	409 016 809	7 042 055	416 058 864
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	332 207 251	332 207 251	14 396 168	346 603 419
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁH-t-n belülről	66 927 898	76 809 558	- 7 354 113	69 455 445
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	46 370 000	46 370 000	4 000 000	50 370 000
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.4.	Iparűzési adó	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.5.	Környezetterhelési díj	-	-	-	-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-	-	-	-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000
B4.	3.	Működési bevételek	93 945 189	93 975 189	1 860 744	95 835 933
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-	-	-	-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	46 554 272	46 584 272	1 470 743	48 055 015
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke	9 500 000	9 500 000	-	9 500 000
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek	1 010 829	1 010 829	-	1 010 829
B405.	3.5.	Ellátási díjak	16 907 961	16 907 961	-	16 907 961
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	19 972 127	19 972 127	389 000	20 361 127
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-	-	-	-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-	-	-	-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁH-t-n belülről	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási bevételek	-	-	-	-
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-	-	-	-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-	-	-	-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-	-	-	-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	539 450 338	574 361 998	34 448 043	602 949 297
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	362 401 533	365 661 827	12 578 160	378 239 987
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	362 401 533	365 661 827	12 578 160	378 239 987
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-	-	11 544 888	11 544 888
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-	-	-	-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-	-	-
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	631 434 424	666 346 084	40 131 187	706 477 271

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	577 259 020	587 170 680	24 446 687	611 617 367
K1.	1.	Személyi juttatások	316 939 183	324 292 677	7 445 187	331 737 864
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	41 669 153	43 487 319	797 897	44 285 216
K3.	3.	Dologi kiadások	207 950 684	208 690 684	6 980 220	215 670 904
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	6 000 000	6 000 000	-	6 000 000
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	4 700 000	4 700 000	9 223 383	13 923 383
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai			9 223 383	9 223 383
		Elvonások és befizetések			9 223 383	9 223 383
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	700 000	700 000	-	700 000
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	4 000 000	4 000 000	-	4 000 000
K513	II.	Tartalékok	-			
	1	Működési tartalékok	-			
	1.2.	Céltartalékok	-			
	1.3.	Általános tartalék	-			
	2.	Felhalmozási tartalékok	-			
	2.1.	Céltartalékok	-			
		Működési kiadások összesen (I+II)	577 259 020	587 170 680	24 446 687	611 617 367
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	41 679 781	66 679 781	15 684 500	82 364 281
K6.	1.	Beruházások	17 680 000	27 680 000	- 10 000 000	17 680 000
K7.	2.	Felújítások	23 999 781	38 999 781	25 684 500	64 684 281
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-		
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-	-		
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre	-	-		
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	41 679 781	66 679 781	15 684 500	82 364 281
	IV.	Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	618 938 801	653 850 461	40 131 187	693 981 648
V.		Finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
	1.3	Államháztartáson belüli megelőlegezések vissza	12 495 623	12 495 623	-	12 495 623
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-	-		
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-	-		
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-	-		
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	631 434 424	666 346 084	40 131 187	706 477 271

Előszállás Nagyközség Önkormányzat 2026. évi költségvetésének mérlege

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	477 691 472	484 424 648	12 794 655	497 219 303
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	399 135 149	405 868 325	7 042 055	412 910 380
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	332 207 251	332 207 251	14 396 168	346 603 419
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	66 927 898	73 661 074	- 7 354 113	66 306 961
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	46 370 000	46 370 000	4 000 000	50 370 000
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	13 370 000	13 370 000	-	13 370 000
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.4.	Iparüzési adó	30 000 000	30 000 000	4 000 000	34 000 000
	2.5.	Környezetterhelési díj	-	-	-	-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-	-	-	-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	3 000 000	3 000 000	-	3 000 000
B4.	3.	Működési bevételek	32 186 323	32 186 323	1 752 600	33 938 923
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke			-	
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	6 590 240	6 590 240	1 380 000	7 970 240
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke	9 500 000	9 500 000	-	9 500 000
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek	1 010 829	1 010 829	-	1 010 829
B405.	3.5.	Ellátási díjak	8 242 965	8 242 965	-	8 242 965
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	6 842 289	6 842 289	372 600	7 214 889
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés			-	
B408.	3.8.	Kamatbevétel			-	
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök			-	
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai		25 000 000	15 684 500	40 684 500
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről			-	
	2.	Felhalmozásibevételek	-		-	
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-		-	
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek			-	
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök			-	
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	477 691 472	509 424 648	28 479 155	537 903 803
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele			-	
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás			-	
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések			-	
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése			-	
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	91 984 086	91 984 086	-	91 984 086
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás			-	
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	569 675 558	601 408 734	28 479 155	629 887 889

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	246 282 707	249 755 589	11 761 383	261 516 972
K1.	1.	Személyi juttatások	90 335 990	92 335 990	1 999 978	94 335 968
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	11 603 280	13 076 162	-	13 076 162
K3.	3.	Dologi kiadások	133 643 437	133 643 437	538 022	134 181 459
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	6 000 000	6 000 000	-	6 000 000
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	4 700 000	4 700 000	9 223 383	13 923 383
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai			9 223 383	9 223 383
		Elvonások és befizetések		-	9 223 383	9 223 383
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	700 000	700 000	-	700 000
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	4 000 000	4 000 000	-	4 000 000
K513	II.	Tartalékok			-	
	1	Működési tartalékok			-	
	1.2.	Céltartalékok			-	
	1.3.	Általános tartalék			-	
	2.	Felhalmozási tartalékok			-	
	2.1.	Céltartalékok			-	
		Működési kiadások összesen: (I+II)	246 282 707	249 755 589	11 761 383	261 516 972
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	40 479 781	65 479 781	15 684 500	81 164 281
K6.	1.	Beruházások	16 480 000	26 480 000	- 10 000 000	16 480 000
K7.	2.	Felújítások	23 999 781	38 999 781	25 684 500	64 684 281
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások			-	
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-		-	
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre			-	
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	40 479 781	65 479 781	15 684 500	81 164 281
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	286 762 488	315 235 370	27 445 883	342 681 253
V.		Finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	282 913 070	286 173 364	1 033 272	287 206 636
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	270 417 447	273 677 741	1 033 272	274 711 013
	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	12 495 623	12 495 623	-	12 495 623
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások			-	
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése			-	
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás			-	
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	569 675 558	601 408 734	28 479 155	629 887 889

Előszállás Nagyközség Önkormányzatának 2026. évi engedélyezett létszámkerete

Megnevezés	2026. évi nyitó létszám (fő)	2026. évi engedélyezett létszámkeret (fő)
A	B	C
Város és Községgazdálkodás	1	1
Zöldség- és gyümölcsfeldolgozás	-	1
Falugondnoki szolgálat	1	1
Háziorvosi alapellátás	2	2
Házi segítségnyújtás	2	2
Család- és gyermekvédelmi szolgáltatások	2	2
Művelődési ház, könyvtár	2	2
Közfoglalkoztatottak	8	8
Létszámkeret mindösszesen:	18	19

Előszállási Polgármesteri Hivatal 2026. évi bevételei és kiadásai kiemelt előirányzatokként

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	-	3 178 484	30 000	3 208 484
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	-	3 148 484	-	3 148 484
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	-	3 148 484		3 148 484
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	-			-
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	-			-
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	-			-
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	-			-
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	-			-
	2.4.	Iparűzési adó	-			-
	2.5.	Környezetterhelési díj	-			-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-			-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	-			-
B4.	3.	Működési bevételek	-	30 000	30 000	60 000
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-			-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	-	30 000	30 000	60 000
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke				-
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek				-
B405.	3.5.	Ellátási díjak	-			-
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó				-
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-			-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-			-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-			-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-			-
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-	-	-	-
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai				-
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről				-
	2.	Felhalmozásibevételek	-			-
B51-52.	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-			-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-			-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-			-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	-	3 178 484	30 000	3 208 484
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	103 280 047	104 280 047	5 102 690	109 382 737
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	103 280 047	104 280 047	5 102 690	109 382 737
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		5 102 690	5 102 690
B816.	1.2.	Irányítószeri működési célú támogatás	103 280 047	104 280 047	-	104 280 047
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-			-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése				-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	-	-	-	-
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	-			-
	2.2.	Irányítószeri felhalmozási célú támogatás	-			-
	V.	Bevételek összesen: (III+IV)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221

adatok forintban!

Rovatrend	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	102 580 047	106 758 531	5 132 690	111 891 221
K1.	1.	Személyi juttatások	87 003 840	90 097 040	4 462 540	94 559 580
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	11 666 207	12 011 491	670 150	12 681 641
K3.	3.	Dologi kiadások	3 910 000	4 650 000	-	4 650 000
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	-	-	-	-
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	-	-	-	-
		<i>A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai</i>				
		Elvonások és befizetések				
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
K513	II.	Tartalékok	-	-	-	-
	1	Működési tartalékok	-	-	-	-
	1.2.	Céltartalékok	-	-	-	-
	1.3.	Általános tartalék	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási tartalékok	-	-	-	-
	2.1.	Céltartalékok	-	-	-	-
		Működési kiadások összesen (I+II)	102 580 047	106 758 531	5 132 690	111 891 221
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	700 000	700 000	-	700 000
K6.	1.	Beruházások	700 000	700 000	-	700 000
K7.	2.	Felújítások	-	-	-	-
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-	-	-
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-	-	-	-
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre	-	-	-	-
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	700 000	-	-	700 000
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221
V.		Finanszírozási kiadások	-	-	-	-
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	1.2.	Irányítószeri működési célú támogatás	-	-	-	-
	1.3	Pénzeszközök lekötött betétként való elhelyezése	-	-	-	-
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-	-	-	-
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-	-	-	-
	2.2.	Irányítószeri felhalmozási célú támogatás	-	-	-	-
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	103 280 047	107 458 531	5 132 690	112 591 221

Előszállási Patakparti Óvoda 2026. évi bevételei és kiadásai kiemelt előirányzatonként

adatok forintban

Rovatrend	Sorszám	Bevételi jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
B1-7.	I.	Működési költségvetési bevételek	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 009
B1.	1.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	-			-
B11.	1.1.	Önkormányzatok működési támogatásai	-			-
B16	1.2.	Egyéb működési célú támogatások ÁHT-n belülről	-			-
B3.	2.	Közhatalmi bevételek	-			-
B34.	2.1.	Vagyon típusú adók	-			-
	2.2.	Magánszemélyek kommunális adói	-			-
B35.	2.3.	Termékek és szolgáltatások adói	-			-
	2.4.	Iparüzési adó	-			-
	2.5.	Környezetterhelési díj	-			-
B354.	2.6.	Gépjárműadó	-			-
	2.7.	Egyéb közhatalmi bevételek	-			-
B4.	3.	Működési bevételek	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 010
B401.	3.1.	Készletértékesítések ellenértéke	-			-
B402.	3.2.	Szolgáltatások ellenértéke	39 964 032	39 964 032	60 743	40 024 775
B403.	3.3.	Közvetített szolgáltatások ellenértéke		-		-
B404.	3.4.	Tulajdonosi bevételek		-		-
B405.	3.5.	Ellátási díjak	8 664 996	8 664 996		8 664 997
B406.	3.6.	Kiszámlázott általános forgalmi adó	13 129 838	13 129 838	16 400	13 146 238
B407.	3.7.	ÁFA visszatérülés	-			-
B408.	3.8.	Kamatbevétel	-			-
B6.	4.	Működési célú átvett pénzeszközök	-			-
B5.	II.	Felhalmozási költségvetési bevételek	-			-
B7.	1.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	-			-
	1.1.	Önkormányzatok felhalmozási támogatásai				-
	1.2.	Egyéb felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről				-
	2.	Felhalmozási bevételek	-			-
B51-5	2.1.	Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítése	-			-
	2.2.	Egyéb felhalmozási bevételek	-			-
B7.	3.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	-			-
	III.	Költségvetési bevételek összesen: (I+II)	61 758 866	61 758 866	77 143	61 836 009
B8.	IV.	Finanszírozási bevételek	167 137 400	169 397 694	7 475 470	176 873 164
	1.	Működési célú finanszírozási bevételek	167 137 400	169 397 694	7 475 470	176 873 164
B813.	1.1.	Előző év működési célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		6 442 198	6 442 198
B816.	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	167 137 400	169 397 694	1 033 272	170 430 966
B815.	1.3.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	-		-	-
B817.	1.4.	Lekötött bankbetétek megszüntetése			-	-
	2.	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	-		-	-
	2.1.	Előző év felhalmozási célú költségvetési maradványának igénybevétele	-		77 143	77 143
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-			-
V.		Bevételek összesen: (III+IV)	228 896 266	231 156 560	7 552 613	238 709 173

Rovat	Sorszám	Kiadási jogcím	2026. évi eredeti előirányzat	2026. évi módosított előirányzat	Javasolt módosítás	2026. évi módosított előirányzat
		A	B	C	D	E
K1-8.	I.	Működési költségvetési kiadásai	228 396 266	230 656 560	7 552 614	238 209 174
K1.	1.	Személyi juttatások	139 599 353	141 859 647	982 669	142 842 316
K2.	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	18 399 666	18 399 666	127 747	18 527 413
K3.	3.	Dologi kiadások	70 397 247	70 397 247	6 442 198	76 839 445
K4.	4.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	-			-
K5.	5.	Egyéb működési célú kiadások	-			-
		A helyi önkormányzatok előző évi elszámolásából származó kiadásai				
		Elvonások és befizetések				
	5.1	Működési célú támogatások ÁHT-n belülre	-			-
	5.2	Működési célú támogatások ÁHT-n kívülre	-			-
K513	II.	Tartalékok	-			-
	1	Működési tartalékok	-			-
	1.2.	Céltartalékok	-			-
	1.3.	Általános tartalék	-			-
	2.	Felhalmozási tartalékok	-			-
	2.1.	Céltartalékok	-			-
		Működési kiadások összesen (I+II)	228 396 266	230 656 560	7 552 614	238 209 174
	III.	Felhalmozási költségvetési kiadások	500 000	500 000	-	500 000
K6.	1.	Beruházások	500 000	500 000	-	500 000
K7.	2.	Felújítások				-
K8.	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	-			-
	3.1.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n belülre	-			-
	3.2.	Felhalmozási célú támogatás ÁHT-n kívülre				-
		Felhalmozási kiadások összesen: (II/2+III)	500 000	500 000	-	500 000
IV.		Költségvetési kiadások összesen: (I+II+III)	228 896 266	231 156 560	7 552 614	238 709 174
V.		Finanszírozási kiadások	-			-
K9.	1.	Működési finanszírozási kiadások	-			-
	1.2.	Irányítószervi működési célú támogatás	-			-
	1.3	Pénzeszközök lekötött betétként való elhelyezése				-
	2.	Felhalmozási finanszírozási kiadások	-			-
	2.1.	Hosszú lejáratú hitel törlesztése	-			-
	2.2.	Irányítószervi felhalmozási célú támogatás	-			-
		KIADÁSOK ÖSSZESEN: (IV+V)	228 896 266	231 156 560	7 552 614	238 709 174